Manoscritti
Conventi
B
IV
694

Manoscritti.
Conventi.
B
4
694

694

4° 694. B. 4

Tractatum Avium Labes folio sig.to num. 66.
tractatus sup. Brac. Dominicam et simoche fol 37
notabilia sup. Math. fol 83.

Al Molto Rev.do P.re Sig.re e Pron Col.mo
Il P.re d. Buenaventura Priore

Saiv Pelmo

[illegible] liber [illegible] appell[illegible] de utilitate [illegible] filius hominum. id est quia in ipso reperiuntur de ipse utilitate, quod omni [illegible] tantum una que ad rationale, concupiscibile et irascibile. Et illud [illegible] de li[illegible]

[Dominica] prima de adventu Domini.

Emitte agnum domine dominatorem terre de petra deserti ad montem filie Syon.

Cum sit sanctus tempus hominum, sancta mater ecclesia modo celebrat de adventu, quod est tempus renovationis, eo quod Dominus novus homo in mundum veniens, mundum a vetustate peccati clementissime liberavit. et totum humanum genus per virtutes et sacramenta que attulit renovavit. Et ad hoc significandum ecclesia in hoc tempore incipit libros a capite, ut significet quod per Christum qui est caput ecclesie, et per adventum eius in carne sunt omnia innovata. Unde dicit in apocalipsi. ecce nova facio omnia. Et ideo dilectissimi ut apostolus dicit. hora est iam nos de somno surgere. peccati, ut abicientes opera tenebrarum et arma lucis induentes renovemur et nos. spiritu mentis nostre induentes novum hominem qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate et veritatis. domino venienti sic cum sapientibus virginibus cum caritatis oleo et lumine fidei occurramus ut ab eodem sponso scilicet animarum in eius nuptias inducamur amen.

Emitte et cetera. In pagina divina adventus domini tres esse leguntur.
.I. Primus in carne. Unde venit enim
filius hominis querere et salvare
.II. quod perierat. Secundus per gratiam in fusi[one]
[illegible]. Unde ad eum veniemus et apud
.III. eum mansionem faciemus. Tertius
ad iudicandum. [illegible] ecce dominus veniet
ad iudicium, et omnes sancti eius cum eo. Debemus credere quod in primo adventu filius dei semet ipsum exinanivit. id est humiliavit formam servi accipiens. id est humanam carnem ex immaculata virgine Maria. et propter salutem nostram in eadem carne suscepit passionem et mortem. ex hac causa quia respexit solam utilitatem et salutem nostram tenemur ei ad infinitas actiones gratiarum. Et debemus assidue cum supplicatione exorare ut tantum et tam gloriosum opus sue misericordie non sit nobis sine utilitate. Quia tunc erit nobis sine utilitate cum vestigia eius secuti non fuerimus. Hunc primum adventum desideraverunt patres antiqui per quem sciebant suam et totius generis humani fieri redemptionem. hoc desiderium habuit propheta David quando dicebat. Mitte manum tuam. id est filium tuum de alto. id est de celis. eripe me et libera me de aquis multis. id est de tribulationibus multis. et alibi. Et veniat super me misericordia tua domine et salutare tuum. id est Christus [illegible] eloquium tuum. [illegible] missiones tuas olim patribus factas. Hoc idem affectabat Salomon qui dicebat. Emitte domine sapientiam. id est filium de sede magnitudinis tue. hoc idem affectabat Symeon [illegible] quando dicebat. putas videbo putas durabo numquam inveniet me illa nativitas. Hoc desiderium insinuat insinuat dominus discipulis suis dicens Multi prophete et reges voluerunt videre que vos videtis et non viderunt. et audire que auditis et non audierunt. hoc idem desiderium habet Ysaias propheta qui dicebat [illegible] tantus affectu. Emitte agnum

tie cum ti
lis homi
num sapu
et de libro
sapientie.

[illegible]
nemo
[illegible]
96

Incipit
Catalo.
S. E. C.
Q
II. – 25
Sermo S.
P. Romualdi
Pag. XXXIIII

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE Mss

dne 7c. Per agnum xps intelligitur.
de quo per iohem dicitur. Ecce agnus
dei. ecce qui tollit pecca mundi. Agnus
enim dicitur ab agnoscendo. eo quod
magno grege solo balatu. de
matre agnoscere. Et xps quidem pa
trem agnouit. Unde sicut nouit me
pater 7 ego agnosco patrem. Nonne
agnouit patrem quando ei pro nostra redep
tione factus est obediens usque ad mor
tem. mortem autem crucis. propter quod exal
tauit illum eum deus 7 dedit ei nomen
7c. Agnouit similiter humanum ge
nus. Unde ego sum pastor bonus 7
cognosco oues meas. Nonne bene
humanum genus agnouit quando mor
tem nostram moriendo destruxit. 7
uitam resurgendo reparauit. Quan
do non ex operibus iustitie que fecimus nos
sed secundum suam misericordiam saluos nos
fecit. Agnouit similiter 7 matrem suam.
eius scilicet curam gerendo. cum ea pendens in
cruce. discipulo commendauit dicens.
Ecce mater tua. Unde quia hec tria a
gnouit. statutum est ut in ecclesia agnus
dei ter dicatur. Sicut itaque in primo
aduentu xps apparuit agnus. id est
humilis. sic in ultimo aduentu.
apparebit dominator terre. qui iudi
cabit orbem terre in equitate et
populos in iustitia. 7 ideo postquam
dixit agnum. addidit dominatorem
terre. ut in his duobus nominibus
duos aduentus xpi. primum uide
licet 7 ultimum. ysaias designa
ret. Unde autem mitti debeat sub iun
git. de petra deserti. id est de firmitate
fidei beate marie. Cui et dixit ei
helisabeth. Beata que credidisti quoniam per

ficientur in te ea que dicta sunt tibi a
dno. Quo autem iste agnus mitten
dus sit. ostendit propheta cum subiun
git. ad montem filie syon. id est ad montem
qui dicitur filia syon. hoc est ad ecclesiam
que est uel dicitur mons propter eminentiam
uirtutum 7 fortitudine. Iuxta illud.
Ego constitutus sum rex ab eo. super syon
montem sanctum eius. predicans preceptum eius. Hoc est dicere
emitte agnum dne 7c. ad montem
filie syon. id est ad ecclesiam siue ad con
gregationem fidelium. que est filia syon.
id est filia dei. Syon enim interpretatur spe
cula. 7 ipse deus dicitur speculator. Unde
speculator dicitur desuper qui nos diebus omnibus
actusque nostros perspicit de mane usque
in uesperam. Secundus eius aduentus est
quando ipse uenit in mentes fidelium suorum
7 facit illis dimittere. 7 plangere preterita
opera 7 operari bona. declinare a malo
7 facere bonum. Iste aduentus est coti
dianus. 7 est per dilectionem dei 7 obser
uantiam mandatorum eius. sicut ipse
dicit in euangelio. Siquis diligit me
sermones meos seruabit. 7 pater
meus diliget eum 7 ad eum ueniemus
7 mansionem apud eum faciemus. Et de
tali aduentu. debemus eum iugiter
deprecari. cum summa humilitate 7
deuotione. ut ipse dignetur ue
nire et uisitare mentes nostras 7
faciat nos derelinquere uias prauas.
cogitationes iniquas. 7 omnia mala
que oculos diuine maiestatis offen
dunt. 7 faciat operari ea cuncta que
sibi grata sunt 7 accepta. Ter
tius eius aduentus est tremendi iudicii.
adhuc non est sed expectare debemus. qui
futurus est. Iste aduentus in fine

+ deserti non ingressae uirgo maria per [illegible] appellatur q[…]
id est deserto non est habitatio hominum. sic [illegible]
habitatio alicuius peccati. siue co[illegible]
hominis. Unde ipsa angelo respondit [illegible]
non co[gnosco]. Ita hec est illa porta que [illegible]
non transiuit preter eum. qui [illegible]
est. sensus emitte agnum dne [illegible] petra
deserti.

iudicii erit. i. in die iudicii. & possunt
dici ga e i morte uniuscuiusque hois.
Cognita differentia int primu aduentu &
ultimu. In primo eni aduentu uenit
iudicari. flagellari. & crucifigi. In
scdo aduentu ueniet iudicare, pec
catores & punire. In primo ostendit
humilitate. mansuetudine. & pa
tientia. In secundo demonstrabit al
titudine. iustitia. & seueritate. I
primo conuocat dns peccatores ad se
dicens. Venite ad me omis q labora
tis & honerati estis. & ego reficia
uos. In scdo ueniet auertere a se
peccatores dicens. discedite a me
maledicti in igne eternu. &c. I pri
mo uenit humilis & occultus. ppt
q fuit lapis offensionis. & petra scan
dali ipsis iudeis. Scdo ueniet. hoc
e in ultimo aduentu. i potestate
magna & maiestate. Iux illud
dni i euuaglio. Cum uenit filius
hominis & sedit in sede maiestatis sue
tunc congregabunt cora eo. oms &c. Et
q i primo aduentu uenit tanq mut
n aperiens os suu. scdm illud ysaie.
Sic ouis ad occisione ductus e n
aperiens os suu. in scdo. i. in ulti
mo aduentu ueniet. in clamore
magno & manifesto. De quo cla
more dicit i euuaglio. media n.
c. f. e. e. s. u. e. o. ei. Et de quo
clamore dic ppha. ds nr manife
ste ueniet. ds nr & n silebit. Non
silebit dico ad remuneratione
bonor. qbs dicet. Venite b. p. m. p
cipite. r. q uob paratu e ab origine
mundi. nec etia silebit. ad dap
natione malor. qbs dicet. Ite ma
ledicti &c. Tunc adimplebit uaticiniu
dauid ppha. Ignis in conspectu
eius ardebit & in cir. e. t. u. Tempe
stas illa fratres multu erit diffi
milis. ab hiis tempestatib; quas m
patimur. qr iste tempestates dap
nant fructuosas. arbores. sz illa n
dapnabit illas que bonu fructu
habebunt. i. n nocebit bonis ho
minib;. sz malos mittet in
tenebras exteriores. ubi ppetuo
dapnabunt. Et hoc q illa tempestas
tollet. i. malos homines. ignis
ppetuus exuret. Studeam ergo tali
t. i. ta digne aduentu dni primu
celebrare. & ta sobrie. iuste. & pie
uiuere. q in illo aduentu ultimo inueniet
nos sine dapnatione. & ne cu ipsis
mittamur in igne eternu. sz cu
iustis mereamur intrare i
gaudiu sempiternu. prestante
hoc dno nro. ihu xpo. cui. e. honor. am.

Item de aduentu.

Hora e ia nos de sompno surgere. :R. I.

Notandu q ideo dicat aptus hui
uite tempora hora ee. eo q i hora
duo considerantur. breuitas. s. &
utilitas. Na tempus hui uite breue
hora attendebat iob cu dicebat.
ho natus de muliere. breui uiuens
tempore. eius uero utilitate osten
debat dns cu dicebat. operamini do
nec dies est. i. qua diu hora opan
di est. ga ueniet nox. i. tempus in
delicet mors. in qua nemo potest
opari. & ecclastes. qcuq potest face
manus tua instanter opare. qua
si dicat instanter hoc e in hora
opari debes du potes. & reddet ratione

quare. qa nec sapientia. ratio. nec sciencia erit apud inferos. q tu pperas. .i. n erit tibi post morte hora nec comoditas operandi. De sonno.

Notandum autem q quadruplex e sonus.
I. Primus dicit sonnus peccati. De quo apostolus loqt peccatori. exurge q dormis et exurge a mortuis. i. a peccatis et illuminabit tibi xps.
II. Secundus dicit sonnus mortis de quo ps. dormier sonnu suu et nichil in. q e. et i euanglio. dormitauer omis et dormier. Et hac ratione mors dr sonnus. qa sic ab excitante leuit dormiens suscitatur. Ita i mo multo leuius qa in ictu oculi ut dicit apostolus mortuos de terre puluere. dns suscitabit.
III. Tertius dicit sonnus a strepitu humane conuersationis p uirtute contemplationis. De hoc sonno dicitur in euanglio. Si dormit saluus erit. qa quiesce a strepitu. mundanorum et uacare contemplationi et ne salutis cognoscit ee signu.
IIII. Quartus dicit sonnus suauitatis et dulcedinis patrie. in qua sci ineffabilit gaudebunt in dno. De quo. ps. cu dedit dilectis suis sonnu ecce hereditas dni filii. et iob. dormies inqd et suauis erit sonnus tuus. et moyses loqtur filiis isrl i psona dni dicens. Dabo pace in finibus uris dormietis et n erit q exterreat. De hora

Hora i portat tria. claritate. opportunitate. et breuitate. Sonnus i portat duo. s. sensuu remotione. et excludit operatione. Similit de uatio a sonno. i portat duo. s. sensuu clarificatione et operation[e]

Paulus. Sobrie. et iuste. et pie. uiuamus in hoc sclo. In his trib. ad ubius tota bonitas uiri pfecti consistit. qa bo ee debz ordinatus in se. ordinatus ad pximu. ordinatus ad dm. Et in his trib. ad ubiis. iste ordo docet. Sobrie dicit ordine. que debet homo habere i se ipo. Sobrietas eni omib. factis moderami i ponit. ut pote. parce manducare. parce dormire. et sic de singulis. hec sobrietas e. Aduerbiu iuste ordinat homine ad pximu. qa hec e iustitia ut pximo facias que tibi uelis fieri ab eo. et ei n facias que tibi nolis fieri ab eode. Pietas ordinat homine ad dm. pietas eni est cultus deo debitus. Pietas e e dm sup oia diligere. nil q contra ipm sit ul ei displiceat operari. et omis res teporales sub ipo et pp ipm tenere et pp el amore contepnere.

Solent et quandoq. ex nimia simplicitate platorum ul puersitate subditorum. in capitulo lites multiplicari. qr ubi deest seueritas discipline. oriunt iurgia crescunt rixe. locut de exterioribus. negotiis i domo confessionis. conquerit martha respondz maria. qr n e q respondeat p ea. Vbi eni nimia simplicitas platorum. n fuat pace claustralium. ul n i crepat culpas ministrantiu. ibi n martha conpescit. n maria silentiu custodit. Lego questu marthe. sz n lego responsione marie. lego tn p hac xpm respondisse ad illam. In responsione aute xpi. doceri possiut plati. hortat eni martha laudat maria. illa ne desistat ab aii operatione. istu ut pficiet i contemplatione.

[in] uigilia nat dni:

Sanctificamini hodie eras comedetis carnes. [illegible] legit [illegible] .xi. In ai pma pte indicat nob sanctificatio et tepus sanctificationis. In scda innuitur causa qua re [illegible]. Sanctificamini inqd hodie. Et si omi [illegible] sanctificatio indicatur nob. dr. sic dicit. leui. estote sci qa ego scs [illegible]. et separauit a ceteris pplis ut estis [illegible] hodie tn pcipue n[obis] [illegible] ut eras digne possimus comede carnes [illegible] dns i carnata. Ubi e caro tanti e aut euangeli. q. d. [illegible] incredibile caro factu e. ut sat uisibile. Qd abstrauit in [illegible] uidendu e i psepio. q[illegible] i pspicuita [illegible] hominu. q coparata erat iumentis. in sipientib. et simi[illegible] comedemus carnes agni ipm i sacra[mento] sumemus. dicente ingd et comedite. hoc e corpus meu. [illegible] comedit de his carnib. morietur. jo. [illegible] n ma. car. fi. ho. q e. [illegible] p q digne comede n sanctificat [illegible] muno. i. [illegible] digne comedere ualeamus. sanctificem[ini]

Thema in nativitate domini.

Cum hodie siue hoc tempore nos se dentes in tenebris et umbra mortis oriens ex alto illuxit uisitando. Ideo eius uerba diligenter audire et opere complere debemus que sunt lucerna pedibus nostris et lumen intellectum ad dirigendos pedes nostros in uiam salutis et pacis. Sic enim studium ut dictum est mandata domini adimplere, ut sicut ipse hodie siue hoc tempore de uirginea matre est natus in terris, ita nos de uirginea doctrina per mundam operationem renascamur in celis.

De euangelio.

In illo tempore. exiit edictum a cesare augusto. ut describeretur uniuersus orbis et cetera. In hoc euangelio tria notantur. orbis descriptio, saluatoris natiuitas. pastoribus angelica annuntiatio de quorum quolibet succincte et distincte domino annuente proponemus. orbis descriptio notatur ibi. Exiit edictum a cesare augusto ut describeretur uniuersus orbis. Notandum quod in hac prima clausula notatur moraliter qualiter quilibet uolens penitere de commissis. primo debet uniuersam uitam in contritione describere et postmodum ad confessionem preparare. Dicit enim. Exiit edictum a cesare augusto. cesar qui interpretatur possessor principatus. augustus solleppniter uiuens est deus omnipotens possessor omnis creature. Manus mea ipsa. lxvi. fecit hec omnia. hic noster imperator per suos precones scilicet et predicatores cotidie profert edictum ut describat uniuersus orbis. orbis a rotunditate circuli dicitur. orbis est uita hominis que est quasi circulus. Unde ei dicitur in gen. iii. terra es et in terram ibis. hunc orbem uniuersum debet peccator describere uero contritionis in amaritudine anime sue. quod commisit in puericia. quod in adolescentia. in iuuentute. uel in senectute. Et notandum quod dicitur uniuersum ut innuat cordis. oris et operis commissiones peccati et ipsorum circumstantias describendas. hec descriptio primo facta est a preside syrie cirino. Cirinus qui interpretatur heres. est penitens heres deo coheredes autem christi. quod dicit in psalmo. hereditas mea preclara est mihi. hec prima fuit peccatorum descriptione. cum primo in contritione minutatim scrutatur que commisit. hic est preses syrie que interpretatur sublimitas. scilicet superbie et arrogantie. Job de diabolo. xl. omne sublime uidet et ipse est rex super omnes filios superbie. quod laudabilior creatura plurima que sibi christus per esse et per penitentiam superbiam humiliare. Et ibant omnes. Ecce rectus ordo penitendi. prius describere. et post ad confessionem ire. Ibant inquit omnes ut profiterentur et cetera. heu quam pauci hodie uadunt. Unde plangit Jer. Vie syon lugent eo quod non sit qui ueniat ad sollempnitatem. Et ioseph. id est uere penitens. de domo et familia dauid. ascendit a galilea que interpretatur rota. id est supradicta uita descriptio. de ciuitate nazareth que interpretatur flos. flori succedit fructus. per primum uenitur ad secundum. sic contritioni debet succedere confessio. per contritionem peruenitur ad confessionis fructum. id est absolutionem et reconciliationem. Et notandum quod ioseph ascendit ut profiteretur cum maria sibi desponsata uxore pregnante. maria interpretatur amarum mare. et significat amaritudinem cum qua penitens ascendere debet in iudeam. id est confessionem. Unde Job. loquar in amaritudine anime mee. Et notandum quod ascendit cum maria pregnante, concepit autem timore diei iudicii spiritum contritionis. Unde ysa. xxvi. a timore tuo domine concepimus et parturiuimus spiritum salutis. facies domini uenientis ad iudicium. timore in pregnante anima non concepit et pariat spiritum salutis. scilicet confessionem per quam habet salus. Saluatoris natiuitas ut ibi. factum est dum

§ II.

a peccato mundamur. et in bona confirmamur [illegible] ... mundati uel confirmati. Prima sanctificatio fit in baptismo. Ez. xvi. laui te aqua et emundaui sanguinem tuum ex te et unxi te oleo. et uestiui te [illegible] baptizatus. est et sensus. laui te aqua [illegible] emundaui sanguinem tuum ex te. id est peccatum originale quo in matris utero inquinamur [illegible] et unxi te oleo ut sis mansuetus et tractabilis. uel ut sis pugil [illegible] uel in signum regis qui genus electum etc. i. petri. ii. et [illegible] uulneratus eras a latronibus et [illegible] luc. x. [illegible] oleum et uestitum uestiui [illegible] hoc est uestiui te [illegible] id est uirtutibus [illegible] hec omnia fiunt nobis deus in baptismo. Secunda iterum inquinamur peccatualiter et [illegible] sanctificatio in qua [illegible]

f. i. an oia scia de patre genitu

uenit ibi. ubi in domo panis. Et uia
domus panis e. panis autem angelorum fac
tus e lac paruulorum ut paruuli effi
cerent angeli. Sinite ergo paruulos
uenire ad me. ut suggerant et satien
tur ab ubere consolationis sue. No. quod lac
e dulcis saporis iocundi aspectus.
sic xps ut dicit os aureum. dulcedine
sua attrahebat homines ad se sic ad
amans quod dicit ier. xxiiii. qui edunt
me adhuc esurient. et qui bibunt me
adhuc sitient. Est et iocundi aspectus
in quem desiderant angeli prospicere. Impletum e
tempus pariendi. Ecce plenitudo tempo
ris. dies salutis. annus benignita
tis. a preuaricatione ade tempus ua
cuum fuit. Vn Iere. aspexi terram. et
ecce uacua erat. et quasi nichil quia
totum deuastauerat diabolus. Sz ho
die impleti sunt dies ut pareret. De
plenitudine huius diei nos omnes acce
pimus. Vn ps. Replebimur in bonis
domus tue. i. uentris tui repleti
sumus nos prius uacui. sani sumus
nos prius infirmi. benedicti nos prius
maledicti. Sequitur. et peperit filium su
um primogenitum. quem filium. dominum dei
filium. o omni felici felicior. que filium commu
nicasti deo patri. quanta gloria esset paup
cule femine si mortali imperatori fi
lium communicasset. quanta longe longi
maior e gloria uirginis. que communicauit
filium deo patri. peperit filium suum. pater
dedit deitatem mater humanitatem. pater
maiestatem. mater infirmitatem. pe
perit filium suum emanuel. i. nobiscum
deus. quasi ergo contra nos ut dicit ysa. lix.
Galea salutis in capite eius. Galea hu
manitas. caput diuinitas. caput

latet sub galea. diuinitas latet sub hu
manitate. No. ergo timendum ex parte nostra
uictorie quia nobiscum deus armatus. Gra
tias tibi ago gloriosa uirgo quia per te nobiscum
deus. peperit ergo filium suum primogenitum. l
primogenitum ex mortuis. uel ex multis
fratribus. Sequitur. Et pannis eum inuoluit
et reclinauit eum in presepio. quia non erat
ei locus in diuersorio. O paupertas. o humi
litas. deus omnium inuoluitur panniculis.
Rex angelorum reclinatur in stabulo. Eru
besce insatiabilis auaritia. erubesce
hominis superbia. pannis eum in
uoluit. pannis eum inuoluit et recli
nauit eum in presepio. quia non erat ei locus
in diuersorio. Dicitur diuersorium quia sibi ex di
uersis conueniunt. iiii. De pastoribus angelica
annuntiatio. ut ibi pastores erant
in eadem regione custodientes uigilias
noctis super gregem suum. Vigilie dicuntur
excubie uel stationes. unde romani anti
quitus diuidebant noctem. i. iiii. uigi
lias. et per uices suas custodiebant. cau
tele. Nox e presens uita. in qua uelut in
nocte palpando ambulamus. nos ergo in mal
tenebris. i. conscientias nostras non
uidimus. pedibus. i. nostris affectibus, sepe
offendimus. dominus in hac nocte sua cauta
te uult bene custodire. Debes in huius noctis
uigiliis quattuor diligenter excubare. (i. uigilare)
prima uigilia e nostre natiuitatis inmun
ditia. Secunda iniquitatis malitia. Ter
tia peregrinationis miseria. Quarta
mortis memoria. In prima debet ex
cubare ut sibi uilescat. In secunda ut se
affligat. In tertia ut defleat. In quarta
ut timeat. Felices illi pastores qui cu
stodiunt uigilias noctis huius. quia egregie
gregem suum defendunt. No. quod duabus de causis

de iiii. uigiliis

quasi secundus baptismus. Ps. lauabo per singulas noctes la. m. hec sunt aque syloe quibus illuminatur cecus. ex qu
arum usus interior restituitur uel augmentatur. Jo. ix. abii et laui et uidi. hec sunt aque syloe. quadruplici [illegible]
lentio. quia deuotio maxime silentio fouetur. et eo uerecundie [illegible]. qui autem has aquas adibit. i. lacrimas
deuotionis. compleuit [illegible] adducit deus. i. adducit permittit. aquas fluminis tortis. i. lacrimas
quas uident elicit risus. ut qui non plorat ex deuotione [illegible] ex risus dissolutione. Tertia est
in confessione. Ex. xxx. faciet labrum eneum cum basi sua [illegible] dicit confessio, quia labiis exprimitur.
eneum quia sonat in aure dei cum basi sua. i. contritione sine qua enim confessio non ualet. In hac lauant sa
cerdotes manus et pedes. i. opera et affectus. quia et in confessione lauantur. numeri viii. aspergam

pastores uigilant sup gregē suum s. ne latrones furentur. ul' lup' rapiat. pastores nos omnes sumus. grex nr̄. multitudo bonar cogitationū simplicium ⁊ uoluntatū. Sup hunc gregē debem predictis uigiliis excubare dilig̃r. ne latro. i. diabolus furetur p suggestionē. ⁊ lup'. i. carnis appetitus rapiat p consensum. Talib; uigilantib; hodierne natiuitatis annūtiatur gaudium. Vn̄ seqt. ⁊ dixit illis angl's Ecce euāgelizo uob̄ ⁊c. Sup hoc habes concordantiā in gen̄. xxi. Natus est ysaac. et dixit sarra. risum fecit m̄ deus. qcūq; audiet corridebit m̄. Sarra intptatur princeps ul' carbo. hec ē glosa nr̄a uirgo maria. princeps ⁊ regina nr̄a. spū sc̄o uelud carbo ignita. huic hodie risū fecit dn̄s. q natus est ex ea nr̄ risus. Euāgelizo inqd uob̄ gaudiū. ma. q natus ē risus natus est xp̄s. hoc nos audiuim' ab angelo hodie. qcūq; inqd audiet corridebit m̄. corrideam' g̃ ⁊ congaudeamus beate uirgini. q risū. i. causam ridendi ⁊ gaudendi in ea nob̄ fecit ds̄. Natus ē nob̄ inqd hodie sal. Si aliqs eēt in mortis confinio ul' in gui ergastulo ⁊ ei annūtiaret. ecce adē qte saluabit. n̄ ne rideret. n̄ ne gauderet. utiq;. Gaudeam' g̃ ⁊ nos in conscientia pura in caritate n̄ ficta. q natus ē nob̄ hodie saluator. q a potestate diaboli ⁊ ergastulo inferni nos liberauit. hui' gaudii inueniendi dat signū cū sub infert. Et hoc uob̄ signū inuenietis infantē p. in uo. ⁊c̄ hic duo notant. humilitas. ⁊ paupertas. Felix ille q hoc

signū in fronte ⁊ manu. i. in confessione ⁊ ope accepit. q̃ e dicit inuenietis infantē. n̄ inuenietis sapientiā balbutientē. potentiā infirmatā. maiestatē inclinatā. Jnsup paruulā diuitē pauperculū. angelis psidentē in stabulo iacentē. cibū angelor quasi fenū iumentor. Jn cuius scriptū ag̃sto pcepto de natu. hoc uob̄ signū ne pcatis cū egyptiis. Igit' de ūbo incarnato. de partu uirgineo. de saluatore nato. glā sit in altissimis dō. patri. ⁊ in tra pax h. b. uo. q̃ nob̄ pstare dignet. q est benedictus i scl'a sclor. Am̄.

Jn natiuitate dn̄i sermo.

Florebit amigdalus inpinguabit locusta dissipabit capparus sine cappariis. Ūba ista n̄ sunt mea. neq; ea uob̄ ut inuēta offero. s; tanquā nūtius refero. uno sunt salomonis. salamonis dico n̄ figurati s; figuratis. figurat' em salomon dr̄ ē. pris salomon dr̄. figurans. s ... figuratus sine typicus. pim' salomon regnauit in ierlm terrestri. s tamē hodie regnat quia ocidit ⁊ ad locum suum ul'tra n̄ reuert'. Nam omnia orta occidit ⁊ aucta senescunt ⁊ nichil stabile sup terram. Est cōe mori mors nulli parcit honori. Scd's ū salomo regnauit ⁊ regnat in ierlm celesti de qua dicit. Urbs bta ierlm dci pacis uisio que construit' in celis uiuis ex lapidib;. i. ex iacib; scor. qui dicuntur lapides uiui. Et non solum regnauit ⁊ regt'. s; ⁊ regnabit p infinita scl'a sclor. quia multiplicabit' scp a impium ⁊ reg ei n̄ erit finis. pimus salomon

aq lustrationis. ⁊ radat omes pilos carnis sue. dr̄ leuitic. aqua lustrationis confessio. a cuncta lustrare. ⁊ lauare radet omes pilos i uniuersaliter confitetur. Quarta i helemosinar largitione. etc. Jgne ardente extinguit aqua. Optima ola n[illegible] argentii. ⁊ torta panis. j. R. ii. Offerat nūmū argenteū ⁊ tortā panis. nūmus argenteus ē laus diuina. torta panis obedientia. [illegible] ⁊ sic uocatur ipse sacerdoti. Quinta in tribulatione. ul' bene restitues [illegible] lauat d. stola tua. i. mundat te a pecco. Qui sic sanctificatus fuit. dignus est comedē carnes agni. [illegible] dicit exponi hoc ūbū. Sanctificamini hodie. habe. i. [illegible] sanctificate omes [illegible]. cū comedimus carnes. i. de glosa carnis resurrectione gaudebim. Ph. iii. Qui [illegible] corp. hu. n. q. c. cla. s. ul' cū gaudium [illegible] suppliciis reprobor [illegible] letabit iustus cū ui uidic. [illegible] xxxix. Venite ad cenā ma. [illegible] ego ymola [illegible] ut comedatis carn[illegible] regū ⁊ principum [illegible]

q̄ph̄etauit . ſ[de]u ſalomone de uirgine naſci
turū dicͣ floreb̄it amigdal9 ⁊c̄ . ⁊ eſt
hodie uaticiniū hoc ſalomōiſ mirabi
lit̄ ad impletum . Hodierna ſiquidem
die floruit amigdalus impinguata ē
locuſta diſſipatus ē capariſ . Amigdal9
.i. uirgo maria . floruit .i. flore illum
genuit . de quo yſayas . Egredietur uirga de
radice ieſſe ⁊ flos de radice eius aſcendet
Vn̄ ipſe dic. Ego flos campi .i. mundi
Dicit̄ aut̄ x̄ flos id quia ſic flores
naſcunt̄ de arbore ſine aliqua corrupti
one . ſic x̄ natuſ ē de uirgine ſine qua
libet corruptione . Non enim ex uirili ſe
mine ſ; miſtico ſpiramine uerbum dei fac
tum caro ē . Unde ſca eccl'a dic. O admirabile
commercium . ⁊c̄. Vel dicit̄ flos quia in flo
re duo attendunt̄ . ſ. pulc̄tudo ⁊ de
lectatio ⁊ iſta duo fuer̄ in x̄ . Pulc̄tudo
fuit in eo . vn̄ ſpecioſuſ forma p̄ filiis
hominū . Et yſaias . ex ſion .i. ex uirgine
ſpecies decoriſ eius . ſub audi egredietur . Delec
tatio ē in eo quia h' ē ille in quē angeli
proſpicere deſiderant . In eo delectabat̄ ap̄pͣ͞
qn̄ dicebat . Iocundum ſit ei eloquium
ego uero delectabor in dn̄o . Et ut in
eo delectem̄ hortat̄ ap̄pͣ͞ . dicens delec
tare in dn̄o ⁊ dabit t̄ peticiones cordis
tui . Cur aute p amigdalū uirgo maria
intelligat̄ uidendū ē . Amigdalus mul
tum tempeſtiue floret immo uelocius
omnib; aliis arborib; . ⁊ uirgo maria mul
tum tempeſtiue immo tempeſtiuius ſo
lito ⁊ pret̄ curſum q̄ humane nature
floruit . .i. concepit . Nam cum eēt . xii.
annorum . p angelum annunciata concepit
de ſpū ſco . ⁊ in capite . viiii. m̄ſium
illū pepit . quē tria pontus hethera
colunt adhorant p̄dicant . Preterea

in migdalo tria concurrunt . amaritudo
duritiam ⁊ dulcedo . amaritudo in cortice
exteriori . durities in cortice interiori .
dulcedo in medulla . ⁊ iſta tria fuer̄ in uirgi
ne . amaritudo fuit in ea de paſſione filii
ſic enī ſimeon ille iuſtus p̄dixerat . Et
tuam ipſi' aīam ptranſibit gladius .
Durities fuit in ea . quia dura fuit .i.
fortis in propoſito uirginitatis . Nam uir
go ante partum . uirgo in partu . uirgo poſt
partū . vn̄ miſtico ſignificat̄ porta quā
uidit ezechiel clauſam . ⁊ dcm̄ ē ei .
Porta hec quā uides in etrnum clauſa
erit ⁊ uir non tranſibit p eam . Similr̄
h' uirgo deſignat̄ p rubū qui arde
bat ⁊ n̄ comburebat̄ . Sic enī ignis
cum eēt in rubo . rub; n̄ comburē
bat̄ . ſic ⁊ ipſe ſcs̄ cum eēt in uirgi
ne . uirgo nullaten9 ē corupta .
Dulcedo fuit in ea . uere ē quia
dulcē nobis ptulit fructū .i.
genuit illum quē ſup omnia
dulcis immo dulciſſimus . q͞a dulcedinis
abundantiā admirans ap̄pͣ͞ dicebat .
Quā magna multitudo dulcedinis
tue dn̄e ⁊c̄ . Dulcis ē ipſe ⁊ dulcia elo
quia eius . vn̄ quā dulcia faucib; meis
eloquia tua ſup mel ⁊ fauum . Sequi
t̄ impinguabit̄ locuſta .i. genus
humanū . pinguedine celeſtis gr̄e
replebit̄ ⁊ pfundet̄ quia nato
dn̄o angelor͞z chor9 canebat dicens
gl'a in excelſis deo ⁊ in t̄ra pax ho'i
b; bone uoluntatis . Nonne bene
⁊ ſufficient̄ impinguatū ē gen9
humanū hodierna die qn̄ pp̄l's
qui ambulabat in tenebris uidit
lucē magnā habitantib; in regi
one umbre mortis lux orta ē eis .

D nat

Parvulus nat9 ē nob' ⁊ filius datus ē nob' . In ubo iſto . iiii. no. poſſūt. ſ. filii dei humilitas . humanitas . dei pa
tris largiſſima caritas ⁊ nr̄e redemptionis utilitas . filii humilitas . notat̄ i hoc q dic̄ parvulus .
humanitas cū dic̄ natus . dei patris caritas . cū dicit datus . gratis . ſ. n̄ uendit . ad timoth' .i. hon' gl'a
⁊c̄ . nr̄e redemptionis utilitas . cū dic̄ nob' .i. ad nr̄am utilitatē . Gor . Naſcens nob' i iuſtificatione . gr̄a ē
infundit̄ principiū ē nr̄e ſalutis . nos autē nato parvulo duo pare debem9 . p̄ſepiū ⁊ i ſcentilla nut̄
rita . p̄ſepiū ē cor humile i quo humilis requieſcit . yſ . vlti . ſup quē req . ſ . m . n̄ . ſ . ⁊c̄ . Item i parvulo qd
ſeruat̄ apud duplex humilitas notat̄ . interior ⁊ exterior . nutrita eius de ſcribit . yſ . dicens . butyrū
⁊ mel co . butyrū qd de carne ē ſignificat pinguedinē caritatis ad p̄ximū . mel qd de rore ſignificat

Hominem inpinguatum est humanum genus
minuit christus. quando sic predixerat david propheta:
orietur in diebus eius iustitia et habundantia pacis.
Quare autem per locustam genus humanum
significetur uidendum est. Locuste dant
saltus subitos et cito ad terram cadunt.
eodem modo homines dant saltum pro uo
cem, et casum per potentiam. Dant saltum
quia promittunt mandata domini obserua
re sed cito ad terram cadunt quia per peni
tentiam omni alieno proposito recedunt.
Ponunt manum ad aratrum sed respi
ciunt retro et cito ad uomitum reuersi
sunt. Sic populus ille israeliticus quemdam
locustarum saltum dabat quando dicebat
Omnia que precepit dominus audiemus et fa
ciemus. sed uidete quam cito ad terram
cadit. utinam mortui essemus in
egypto et non in hac uasta solitu
dine. utinam pereamus et non inducat
nos dominus in terram istam. Item subi
tum saltum dant homines ad diui
tias et dignitates sed cito ad terram
cadunt. quia uelociter admittunt
eas. Nam uidemus plures adhuc
uiuentes honoribus et diuitiis spo
liatos. egestate et miseria uitam ter
minare. et qui prius erant repleti
panibus se postea locauerunt. magnum
saltum dat homo quando accedit
ad sacerdotem et confitetur ei peccatum
suum. sed cito cadit quia in pnia
non perseuerat. immo de penitentia nichil
facit sed deteriora postea committit
nullatenus uetatur. Sequitur dissi
pabitur capparis. Dissipatus est
capparus ut in natiuitate domini
id est diabolus est anullatus et enerui
atus et ad nichilum redactus

Et capparus id est diabolus per natiui
tatem domini destrui et ad nichilum
redigi debebat. ysaias. longe ante predi
xerat. Ecce dominus dissipabit terram id est
infernum et denudabit eam id est ex
poliabit et affliget faciem eius et disper
get principem eius et habitatores illius.
Quare autem per capparim diabolus
intelligatur uidendum est. Capparus
siue cappari genus est ut dicit hugutio quod
ita adheret lapidi ut uix aut
numquam auelli siue separari possit
a lapide. Preterea extendit palmi
tes suos de uno loco ad alium et non est
contemptus uno lapide sed plures occupat
et inuadit. sic et diabolus ita adhe
ret et inheret atque copulatur cordi
bus hominum quod uix aut numquam
separari ualet a cordibus eorum. Capparus
non est contemptus uno lapide sed plu
res occupat. ita diabolus non est
contemptus uno lapide id est illo homine
qui per abrupta uitiorum incedit sed
illum magis per uiam uirtutis quem uidet
spectis terrenis omnibus mundanis
iugiter sol celestibus contemplatur. unde
Job absorbebit fluuium id est deuora
bit et inpiet carnalem hominem et
non mirabitur hoc est non satiabitur
non erit contemptus. sed habet fiduciam id est
expectat et uult ut iordanis
id est homo bonus et timens deum influ
at in os suum. non enim querit esca
sed nisi electas. unde ysaias. esca
eius esca electa. Cum itaque cappa
ris iste id est aduersarius noster diabo
lus sic uitatur nos occupare et
inlaqueare et teneat tamquam
leo rugiens querens quem deuoret.

significat dulcedinem caritatis ad deum. hac gemina caritate nutritur iste paruulus natus.
Est enim triplex natiuitas eius. Eterna scilicet ex patre. Temporalis de matre. Spiritualis in mente iustificata. ad quas
representandas hodie tres misse in ecclesia celebrantur. prima in nocte. secunda in aurora. tercia in plena luce.
prima que in nocte significat occultissimam christi natiuitatem qua genitus est ex patre ab eterno. unde in eius in
troitu cantatur. Dominus dixit ad me f. m. e. e. h. g. t. Secunda in aurora que aliquantulum habet lucis significat
spiritualem natiuitatem qua nascitur in mente iustificati. noctem peccati exterminans et diem gratie intro
ducens. unde in eius introitu cantatur. lux ful. h. Tercia que in die significat manifestam christi natiuitatem qua
natus est nobis ex matre. quia cunctis uisibilis in substantia nostre carnis apparuit. ut d. i. ubi. c. f. qd ei. unde
unde et in eius introitu canimus. puer natus est nobis.

ſumma ope intendum est et totis vi-
ribus laborandum ut ipsum a cordibus
nostris pellere valeamus et preſertim
in principio. quia dicit philoſophus
principiis obſta ſero medicina paratur.
cum mala per longas convaluere mo-
ras. et poſſimus ipſum pellere a nobis
velociter atque citius. orationibus et
ieiuniis vacando. Genus enim demo-
num in nullo citius eicitur quam in
oratione et ieiunio. Poſſumus etiam ipſum
a nobis eicere ſola humilitate. Nam
humilitas vincit omnia et qui omnia
dignit nichil preter miſit ſioma
vincit ergo diabolum vincit. Et
quod humilitate diabolus ſuperetur. re-
fert Jeronimus in vitas patrum
Dicit enim quod abbas macharius dum
a palude ad cellam ſuam reverteretur
portabat palmas et ecce occurrit
ei diabolus in via cum falce meſ-
ſoria. voluit autem illum percutere
de falce illa ſed non potuit et dixit ei
multas violentias patior a te
macharie quia non poſſum prevalere adver-
ſum te. Ecce enim quicquid tu facis
et ego facio. Ieiunas tu. ego penitus
non comedo. vigilas tu. ego omnino
non dormio. Unum est autem ſolum in
quo me ſuperas. Et dicit ei abbas
macharius. Quid est illud. Respondit diabo-
lus. humilitas tua propter quam nullatenus
prevalere poſſum adverſum te. Ab
illa ſiquidem virtute proſtratus est dia-
bolus inferius. qua ipſe contempſit ſer-
vare in celis. Itaque cum oratione
et ieiunio atque humilitate eiciatur
et ſuperetur adverſarius. orationi
et ieiunio operam demus. et ſit ora-
tio noſtra fervens et frequens. Quoniam
negligentes orationes et abſque ho-
mine non poſſunt impetrare quod
volunt. Ieiunemus ſimiliter non tan-
tum a cibis corporalibus quantum
a viciis et peccatis. Prius enim deſe-
rere debet homo vicium quam cibum
humilitatem ſectemur quia reſpexit
dominus ſuper orationem humilium et non ſpre-
vit precem eorum. Simus humiles quia
ſuperbis deus deus reſiſtit humili-
bus autem dat gratiam ſuam. id est vitam
eternam. Cuius vite perfruitionem lar-
giatur nobis ihesus christus filius dei natus
de virgine maria cui imperium perma-
net per infinita ſecula ſeculorum amen.

Sermo de eadem

Puer natus est nobis et filius datus est
nobis et factus est principatus ſuper
humerum eius et vocabitur nomen eius ammi-
rabilis conſiliarius deus fortis pater futuri
ſeculi princeps pacis. Propheta yſaias an-
nuntiavit christum naſciturum de virgine
maria. et annuntiavit diverſo modo.
nam quandoque per futurum ut ibi
Ecce virgo concipiet et pariet filium.
et modo qui nondum natus erat
ſed naſci debebat. Aliquando dicit eum
natum fore ut hic. Puer natus est
nobis. etc. et hoc ideo faciebat
quia iam firmiter ſecurus erat
quod naſciturus erat et nullatenus
dubitabat. Dixerat enim et promi-
ſerat ille qui numquam mentitur.
ecce ponam in fundamento ſyon la-
pidem probatum precioſum. an-
gularem et omnis qui crediderit in
illum non confundetur. Et est ſenſus
Ecce ponam in fundamento ſyon.

Nota de humilitate

Nota quod voluit naſci in nobili loco tribus de cauſis. primo ut ... humilitatis nobis daret exemplum. ſecundo ut oſtenderet ſe ſuſcepiſſe fenum noſtre carnis. Yſaias. Omnis caro fenum. quia tunc vere fenum est plus et ... homo ſic fenum etc. tertio ut innueret ſe veniſſe probatas i. peccatores.

Quattuor preceptores fuerunt in christo. primus fuit christus homo naſcendo. quod notatur per matheum qui ipſe loquitur de nativitate christi. Matheus. Liber generationis ihesu christi etc. Secundus fuit vitulus moriendo in ſacrificio quod notatur per lucam qui agit fuit in diebus herodis regis etc. Tertius fuit leo reſurgendo et notatur per marcum qui ipſe loquitur plus de reſurrectione. Quartus ita dicta fuit ... aquila quod notatur per iohannem qui ipſe ſubtilius tractavit de trinitate divine eſſentie ... In principio erat verbum.

Auguſtinus. Quis est hic ſolum congruentibus complectitur verbis quibus caro factum est
et habitavit in nobis ut credamus in deum patrem omnipotentem unicum filium
natum de ſpiritu ſancto et virgine maria. quod est natura humana in homine christo me-
ruit. ut in unitate perſone unica filii dei ſingulariter eſſet aſſumpta

in uirtute uirginis lapide percussum
vt per xpm quidem lapis propter duritiem. quia
durus et fortis apparebit reprobis in
iudicio tempore asperitate quia asper in
crepat impios perseuerantes. Vnde omnis
arbor que non fecerit bonum fructum. e.
et j. e. Securus ergo erat propter hanc gene
ralem promissionem supra dicta et secu
rus erat propter specialem. Nam duo
bus facta erat iam illa promissio
habrae primo loco. Vnde in semine
tuo benedicentur omnes gentes. Secundo loco
dauid. Vnde de fructu uentris tui po
nam super sedem meam. His duobus
facta fuerat promissio in ueteri te
stamento. Tertio uero loco facta fuit
Joseph. Vnde in euuangelio. Nascetur tibi
filius inquit angelus et uocabis nomen
eius ihesum. Ipse enim saluum faciet po
pulum suum a peccatis eorum. Bene
ergo et securus dicebat puer natus
est nobis et filius et cetera. Puer dicitur xpistus propter
puritatem. Vnde qui ingreditur sine
macula et operatur iustitiam. Item
qui peccatum non fecit nec et cetera. Et propter
obedientiam quia factus est obediens
patri usque ad mortem. Hic siquidem
puer natus est nobis. id est ad utilita
tem nostram. ut. s. pacem restitueret
hominibus qui in maxima discor
dia erant ante domini natiuitatem. et in
fernum expoliaret. Et ista duo lo
ge ante fuerant prophetata. de pace
prophetatum erat. Vnde conflabunt
gladios suos in uomeres et lan
ceas suas in falces. Et in michea.
Sedebit uir subtus ficus sua et sub
uineam suam et non erit qui ex
terreat. et cetera. Orietur in diebus eius

iustitia et abundantia pacis. et cetera.
Orietur in diebus eius. id est in diebus na
tiuitatis xpisti. iustitia et habunda
ntia pacis. donec. id est ut auferatur
luna hoc est omnis dubietas et omnis
defectus. Nam maximus defec
tus erat quando homo propter guerram non
poterat egredi domum suam. Sed
mox ut ortus est sol. id est xpistus aggregati sunt
homines qui dispersi erant occasione
guerre et in domibus suis se collocant.
Exiuit homo ad opus suum et ad operationem
suam usque ad uesperam. id est usque
ad noctem. De spoliatione inferni prophe
tauerat ysaias dicens. Ecce adducet
dominus de deserto uentum urentem qui
exsiccabit uenas mortis et desola
bit fontem eius et diripiet tesaurum
omnis uasis desiderabilis. Per desertum
intelligitur beata uirgo maria. quia.
sicut desertum dicitur derelictum. sic
et uirgo maria derelicta fuit quia
ab hominibus intacta et inuiolata
permansit. Est ergo sensus. adducet
dominus de deserto. id est de uirgine maria ue
ntum urentem. id est xpistum quidem uentum urens
uentus ideo quia sic uentus perfe
rt sic et xpistus in ascensione sua alta
petiit quia uolauit uolauit super
pennas uentorum. urens ideo dicitur
quia omnes impios comburet dicens
illis. Ite maledicti in ignem. et cetera.
Iste quoque sedebit [sic] et exsiccabit
uenas mortis. Vena mortis ori
ginale peccatum est quia ex eo
mors primi hominis et omnium
nostrum processit. Dictum enim sibi
fuerat. de omni ligno. p. et cetera. In
qua enim d. c. m. m. s; quia peccatum

Ista. Ideo factus
est dominus infans ut
superbus humilia
retur. pannis inuo
lutus ut stola im
mortalitatis re
pararet nobis. Po
situs in presepio.
ut iumentum. id est
homo subiaceret domino
suo.

alta

¶ Evangelizo vobis gaudium.

In nativitate salvatoris .iiii. notanda sunt. Scilicet quod natus in nocte, in quo significatur quod ipse qui sol iustitie debebat noctem nostram illuminare, id est vitam hanc, per quam prius quasi ambulabant in tenebris, unde dicit et cetera. Secundo quod natus est in yeme, quia ipse debebat frigus nimium peccatorum et spiritus accendere ... illud: Ignem veni mittere in terram et cetera. Tertio quia natus est extra civitatem, ad notandum quod vel peccatum suum et eorum qui ad ipsum pertinet ... ad hoc mundo, sicut dixit ad Pilatum ... Non habemus hic manentem civitatem et cetera. Quarto quod gaudium ... nuntiavit, per quod notatur quod ... quod ... ducendi in gaudium domini. Videbo iterum vos et gaudebit cor vestrum.

quia in eo fuit actuale. Omnibus nobis factum est originale. Ideo non veniam a set venias dixit. Igitur Christus venas mortis exsiccat quia peccatum originale in baptismo delet, et quod postea in penitentia dimittit peccatum actuale, ideo addidit: et desolabit fontem eorum, id est mortis. Fons mortis est peccatum actuale, quia sicut in fonte est aqua, sic in peccato actuali est mors anime. Unde anima que peccaverit, ipsa morietur. Sequitur: et diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis. Vasa desiderabilia fuerunt omnes electi, quando in eis deus manebat, et dicuntur desiderabilia quia ipsi desiderabant ad deum pervenire et cum eo regnare. Thesaurus istorum vasorum anime fuerunt electorum. Quod igitur thesaurum omnis vasis desiderabilis diripuit, quia animam uniuscuiusque electi de inferno attraxit. Sicut enim ipse pronuntiat: Cum exaltatus fuero a terra, id est cruci affixus, omnia traham ad me ipsum, id est omnes electos. Sequitur: et vocabitur nomen eius admirabilis. Admirabilis dicitur Christus quia mirabilia fecit. Lazarum enim fetentem suscitavit, surdos fecit audire, mutos loqui, v. milia hominum preter parvulos et mulieres de v. panibus et duobus piscibus saciavit. Admirabilis est in nativitate sua. In utroque enim mirum, virginis et natus est de ea sine omni corruptione. Inauditum siquidem extitit quod aliquis de virgine nasceretur. Auditum erat quod homo fieret nec de masculo nec de femina sicut adam. Auditum fuerat quod homo fieret de masculo non de femina sicut eva. Item auditum fuerat quod homo fieret de masculo et de femina sicut abel. Admirabilis fuit quia natus est de ea quam

ipse creavit. Unde ipsa dicit: et qui creavit me requievit in tabernaculo meo. Et psalmista: homo natus est in ea et ipse fundavit eam altissimus, id est, canit quod deus admirabilis est quia patrem habuit sine matre, matrem sine patre, habuit et patrem et matrem. Nam tres Christi nativitates sacra scriptura testatur: divinam ex patre, carnalem de matre, spiritualem in mente. Secundum divinam nativitatem Christus habet patrem sine matre, secundum humanam habet matrem sine patre, secundum spiritualem habet patrem et matrem ipso attestante qui ait: Qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est, ipse meus frater, soror et mater est. Has tres Christi nativitates in tribus missis hodie ecclesia representat. Primam Christi nativitatem representat missa que cantatur in nocte, secundam que cantatur in aurora, tertiam que cantatur in die. Eterna quippe nativitas est prorsus occulta. Unde generationem autem eius quis enarrabit? Ad quod significandum missa cantatur in nocte. Carnalis nativitas partim est occulta, partim manifesta. Occulta quantum ad modum. Unde admirans Ugo dixit: Quo m. f. i. q. u. Manifesta quantum ad factum, quia puer iam natus est nobis et filius datus est nobis. Ad quod significandum secunda missa cantatur inter diem et noctem, scilicet in aurora. Spiritualis autem nativitas est penitus manifesta, Christo testante qui ait: Si quis diligit me sermonem meum servabit. Ad quod significandum missa cantatur in die. Ipse enim per affectum concipitur, per effectum nascitur, et per profectum nutritur. Item admirabilis est quia

idem nascitur semel. sepe et sepe. de patre nascitur sep quia illa generatio est eterna de qua pater ad filium. dixit lucifer genui te. Unde de se ipso dicit per salomonem. In principio deus antequam terram faceret prius quam abyssos constitueret antequam montes et colles collocarentur generavit me dominus et quando preparabat celos cum eo eram cuncta componens. Nam in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum. De matre natus est semel quia illa generatio est humana. De qua dicit ysaias. Ecce virgo concipiet et pariet et cetera. Item puer natus est et cetera. Nam verbum caro factum est et habitavit in nobis. In mente nascitur sepe quia illa generatio spiritualis est. De qua dicitur vobis timentibus deum ortus est sol iustitie. Ideo inquit ad hostium et pulso et cetera. Cum itaque filius dei tanta mirabilia fecit et pro nobis peccatoribus de celis descendit et pacificavit omnia que in celis et que in terris. diligamus eum ex toto corde ex tota mente. ex omnibus viribus nostris. scientes quia si eum dilexerimus diligemur ab eo et habebimus illam partem. que exsuperat omnem sensum quam oculus non vidit nec auris audivit. Quam pacem largiatur nobis ille qui hodie nasci dignatus est de maria virgine. Qui vivit et regnat. per infinita secula seculorum.

In nativitate domini sermo

[margin: + S. J.] Paulus. Apparuit benignitas et humanitas salvatoris nostri dei. In hac auctoritate tria notantur. scilicet nativitas domini quam hodie celebramus et qualiter venit. et quod nos inde debeamus capere in exemplum. Cum enim dicit paulus. apparuit benignitas salvatoris nativitatem exprimit que ex vera benignitate processit quia cum inimici essemus deo per peccatum primi hominis. reconciliati sumus ei per adventum filii sui in carnem. quod ex pura gratia factum est ut ad salvandos inimicos proprium filium destinaret. Unde dicit beatus gregorius loquens ad deum patrem. O magna circa nos tue pietatis dignatio quia ut servum redimeres filium tradidisti. Apparitionem autem eius. nativitatem de qua hic loquitur apostolus qualiter fuit facta. lucas evangelista. eum dicens ostendit cum dicit mariam virginem ab angelo salutatam taliter. Ave gratia plena et cetera. et cum dixit ave ostendit maledictionem eve esse transmutatam in benedictionem marie. quia nomen eve angelus inverso quod dixit ave. transmutavit. et istud significabat quod sicut humanum genus per evam maledictionem incurrerat. ita et versa vice per beatam mariam eternam benedictionem acquireret. Habemus ergo quod ex sola benignitate fuit adnos natus salvatoris. quia per misericordie sue copiam ut dicitur in evangelio luce visitavit nos oriens ex alto. id est christus a patre. illuminare hiis qui in tenebris et in umbra mortis sedent. et sic completa est prophetia ysaie dicentis. populus gentium qui ambulabat in tenebris. et cetera quod vero dicitur et humanitas significat eius deum domini incarnem humilitas in qua ut daret nobis exemplum in diversorio in via natus est ut cogitamus nos in hac via

.i. inhac uita ee aduenas et pe
regrinos ut dic psalmista ad
uena sum ego t peregrinus sicut
omes patres mei. Jtem ineo qd
p inespio uoluit reclinari t uili
bs pannis inuolui. dedit nob
exemplum ut neo domos an
qr t i anno d beat co municare fideles. — plas edificem nec t indumtis
p ciosis utam. Quia n est 9
stitutu ecce ut ter in anno d
beat 9municare fideles. s. in
nat dni in resur. t pen. In
i nat — nat dni quia ipse filius dei
nram natura sum do fact e
ho. ita nos eius corpus accipi
endo efficiam fili dei. Jn re
i re. — surrectione uo ideo sumit corp
xpi. ut nos p ei receptione ad
similitudine xpi resurgentes
incorpore nos amorte ane
i pen. — resurgamus Jn pentecosten uo
ideo ea ratione accipit corpus
xpi quia tunc x sps scs qui
spc e amoris e datus aplis.
vn tunc 9municamus ut p
sacramentum amoris corpus
xpi e adamore scs spc acce
effectus corporis xpi. digne sumtib; — damur. Effectu uo corpo
ris x inlibro sapientie aprt
ubi dicit pane decelo dedisti
eis dne habentem omem delec
tamentum t omem saporem suaui
tatis. panis decelo xpc e quidi
cit de se ipo ineuang. iohis.
ego sum panis uiuus qui decae
lo descendi. hic panis generat
omem saporem .i. omem dulce
dinem uirtutum ponit in se di
gne sumtib; quia p receptione
corporis x unu cum x efficit t eum
t efficit dignus uita etna. Vn dns
ineuanglo qui manducat carnem
mea t bibit sanguinemeum ime
manet t ego ineum t iterum ht
uitam etna. Qui uo indigne — d fectus corporis xpi i di gne su mtib;
sumit ut dic aplis ad cor. iudi
cium sibi manducat t bibit
t sic digne sumes ut dignus
unu cum xpo efficiat. ita indi
gne sumes econtrario diabolo
copulat. ut dr ineuanglio iohis
q iuda mox ut comunicauit
statim introiuit illum satha
nas. Vn multi quia indigne
sumut non solum sedes aiam
s t sedes corpus grauit in
firmant t etia moriunt. Vn
aplis. ideo quia indigne sumitis
corpus x. int uos sut multa
infirmi t imbecilles .i. amen
tes t quasi sine discretione ce
lebri. t dormiunt multi .i. mo
riunt. Sunt aut quidam
medii qui n ht cosientia re
mordente cu hnt in se pecca
tum mortale d quo n recor
dant. Vn dubiu e utru isti
digne sumat t n. t sic tale
dubiu e soluendu. quia sita
les sunt ptis, confiten illud peccatum
q aliquo ecet. tales sisumit
n indigne sumt. Quia regla
e theologica q si ho penitet de
peccatis t facq in se e ut 9fi
teatur t peniteat sin recor
datur. t dealiquo mortali q
habeat. deus deduob; fac ei.
unu. aut reduc ei admemoria

illud peccatum ut confiteatur illud aut
ex toto dimittit ei. Si autem illud pec
tum mortale quod latet in homine
est tale peccatum quod ille cui si revelaret
daret quod sive propter pudorem sive pro de
lectatione sive per alia quacumque
causa non confiteretur ille in tali sta
tu si communicat indigne accipit
corpus christi. Studeamus ergo karissimi
si corpus domini cum pace festiva et
vita in proximos et cum uero pura
sumere ut unum cum eo effecti
ut dictum est mereamur ad eterna
gaudia pervenire. Amen.

Ratio quare dicuntur .iii. misse in natali domini.

Notandum quod in natali domini tres
misse cantantur. Una in nocte
alia in aurora .iii. in clara luce.
Missa de nocte significat homines et
tempus ante legem moysi scriptam.
qui fuerunt in cecitate et ignoran
tia positi. Missa in aurora signi
ficat homines vel tempus sub lege. qui
aliquam cognitionem dei per
legem scriptam habuerunt. Ter
tia missa que dicitur in clara
die significat homines et tempus
sub lege gratie. qui per natum christi
claram dei cognitionem habu
erunt. Et hec tres misse ideo
in natali domini decantantur ad si
gnificandum quod christi nativitas
homines trium temporum salvavit
et ad lumen gratie perduxit. In missa
autem aurore fit mentio de
beata anastasia. quia eadem
die et ora qua christi nativitate

fuit audeus ut in gloria ista
legitur
rus, in effecta autem istoria tenor
est talis. Legitur in predictis ysto
riis quod quedam mulier pregnans
venit ad ioseph abarimathia
petens pro deo hospitium cum esset
paupercula et tempus partus
iam iminaret. Cumque eam
tamen ille non secus suscepisset
hospitio illa peperit puellam
que brachiis carebat ex toto
et manibus quam ioseph eandem
nutriens sibi adoptavit in filiam
Cumque illa crevisset et esset qui
quennis cepit cotidie in tem
plo orando persistere et ita devotu
te ascendere in virtute. quod et mul
ta futura et specialiter christi nati
vitate primo ventura spiritu
sancto docente prophetaret. Cumque
Iam esset duodennis et exiit in
bethleem ut tributum persolveret
Ioseph pariter et beata maria
affuit nox illa sacratissima
in qua gloriosa beata virgo ma
ria protulit salvatorem. cumque
spiritu sancto ista anastasia adesset
in partu virginis gloriose et vi
dens salvatorem dominum ihesum
natum cepit clamare ad bea
tam mariam dicens O dans vi
nam manus habere et brachia
ut te iuvare in prcioso filio
panniculis involuendo.
Cumque hec dixisset in con
tinenti et in momento vir
tute divina nove manus
et nova brachia ut nominata
gerent redemptorem sunt nata

Anastasia

sunt nata eidem. Cumque expleto
officio obstetricis cum gaudio re
versa est domum nuncians domino
suo. et omnibus audire volentibus qui
natum et a quo ditum virtutis et nati
vitatis xpi ostenderat man et
brachia nova. Cumque infiniti
iudeorum ad tantum miraculum
convenissent unde debuerint deo
referre gratias in incredulitate durati
infectis mentem corde non corpore
ut probaret illud fuisse mira
culum predicta puella capientes.
virgineas manus et virginea bra
chia que xpm virginem et vero
um hominem tangere meruerunt
praeder dicentes nichil ista ob
erit si ista praederim quia sicut
miraculum alie man et talia
brachia renascerent. ex quo dolore
et supplicio sancta virgo anastasia xpi
obstetrix atque martir ac artus
ergastulo maurorum diu ce nat
ain deus pessimus est eicta. et ideo
autem in missa de beata. ana. fit
mentio. In circumcisione domini de ca
usis circumcisionis et numero dierum et
quos debet quilibet circumcidi.

Postquam consummati sunt dies VIII ut circu
mcideretur puer vocatum est nomen eius ihesus. Videndum est
quare consummato hoc numero octo dierum cir
cumcisus est. et quare hoc nomen ei impositum. et
quare et voluit circumcidi. Circumcisus est oc
tava die in misterium resurrectionis que octava
etate fiet. quando caro nostra ab omni penalitate
circumcidetur. I. cor. XV. Mortale hoc induet im
mortali. Nomen autem hoc ideo sibi imponi vo
luit. ut commendaret officium ad quod venerat. Ve
nerat enim ut medicus ad sanandum infirmitates
nostras. et ligandum vulnera peccatorum. Unde ait

ys. lxiii. Ego qui loquor iustitiam et propugnator
sum ad salvandum. et quia non hoc amabile est vul
nerantis. Circumcidi autem voluit licet non indi
geret propter tria. Ut circumcisionem factam in patribus
approbaret. et eos quietus testamentum reprobabat.
Secundo quia ipse lapis angularis utrique parieti
concordaret. veteri scilicet testamento in circumcisione.
et novo in baptismo. quia illius finis et huius princi
pium fuit. Ideo forte in kl ian. circumcisus est. ut
et principium et finis anni conveniunt. quia annus
legis in eo consumatus est. et annus benignitatis
gratie inchoatus. Tercia ut spiritualem commendaret.
Debet enim quilibet xpianus spiritualiter circumcidi in tribus.
In anima. in carne. in temporalibus. Anima indiget
circumcisione secundum duplicem suam partem. Intellectus
est qui preputium erroris facit. quando nimis excedit
in inquirendo. est enim intellectus hominis
sic oculus in nocte sine lumine lucerne.
et sic cecus sine duce. Unde facile errat nisi lumine
divine scripture illuminet eum. In carne et
circumcidetur. quia v. sensus exteriores componit.
et eos ab illicitis usibus circumcidit. linguam a
pravis locutionibus. manus a pravis operationibus.
aures ab auditu detractionis et false doc
trine. oculos ab aspectibus impudicis. hanc circu
mcisionem commendat. ys. XXXIII. dicens. Qui
loquitur veritatem et ex. man. suas. ab omni. m.
qui ob. au. s. ne. au. san. et claudit. o.
suos ne videat malum. iste in excelsis habi.
Debemus et circumcidi in temporalibus a superfluis. hic
precipit et maxime prebendatis. luc. XI. Verumtamen
quod superest date elemosinam. est autem superfluum
quicquid de beneficio ecclesiastico preter victum retinent
et vestitum. R. Res ecclesiarum pauperum sunt. et sac
rilega eas crudelitate subtrahit. quicquid eorum non domini.
sed dispensatores preter victum sibi retinent et ve
stitum. hanc iniunxit dominus adolescenti. Mt. XIX.
vade vende omnia. que et cetera. sed in ratione non sustinens
abiit tristis. Octo dies quibus hanc circumcisionem spiritualem

procedit sed octo que hominem ad hanc execrationem inducunt. Primum est uite breuitas. Job. xiiii. Breues
I. dies hominis sunt. Ja. iiii. que est uita uestra etc. quanto
enim magis eleuatur magis deficit. hic dies satis
illuminat ad contemptum diuitiarum. Jeronimus facile
contempnit omnia qui se semper cogitat moriturum. Secundus
II. mundi calamitas. Nemo est ut dicit Boetius
et tam compositae felicitatis quin ex aliqua parte
cum sui status qualitate rixetur. Quasi dicat est
de mundo omnis fautores torquet. et tamen
multos inuenit fautores! quam contempnendus esset hic mundus. etc. Tercius
III. preteritorum peccatorum enormitas. Job. x.
tedet animam meam. uite meae. preterita peccata
sunt sicut uenenum canis rabiosi. quod per
multum tempus latet in corde. sic peccata
que per contritionem deleta non sunt. et si per confessiones exterius obducta uideantur. in
morte latebunt. in animam peccatoris. et
mordebunt eam. Ecclesiasticus. xxiii. Jnnouissimo
mordebit ut coluber. Jeronimus ut dicit apostolus.
oportet multa illicita committentem.
a multis licitis abstinere. non dicas. hoc
non interdicit in euangelio uestes pulcras
et cibaria delicata. sed tibi dicit tibi iniquitas tua. phisica non tibi dicit esum carnium uel potum uini homini sano. sed infir
IIII. mitas ypocrisia tibi dicit in firmo. Quartus
status dubietas qua nescit homo finem suum.
non est habitare in domo ruinosa. hic est mundus qui cotidie ruit. hodie super capud istius.
cras super tuum. et ideo peccatores subito
conteruntur. in co. ys. xxx. subito dum non sperat
V. ueniet contritio eius. Quintus scripturarum utilitas quae necesse est ad implendum. Quid dicit
est diuitibus quibus tamquam contra clamat. Ja. ...
pro magna ego uidebor super uos opulentia.
VI. lentias. Sextus demonum insidiantium calliditas. ps. laqueum. pa. pe. m.

esca qua capiuntur inprudentes sunt temporalia
ad quae incaute currunt laqueo peccati capiuntur.
ecc. ix. memento quia in medio laqueorum ingredieris. pro. vi. uelud si auis festinet ad laqueum.
VII. Septimum uiditum securitas quia super mota
et retractione irreuocabiliter condempnabis.
Jsaiae. xv. porro triumphator in Israel non parcet.
et penitudine non flectetur. Octauus penarum VIII.
eternarum acerbitas quam amatores temporalium
cruciabit. Jac. v. diuitie uestre putrefacte
sunt. et erugo eorum erit uobis in testimonium. et manducabit carnes uestras. Quia hos dies non cruciabit. i.
quorum memoriam superflua non dimittit. nec
remouet a se presentia peccatorum. molietur
in cruciatus. quod per magna pena comminatur
dominus in eze. xxxii. hic marcucii quod derelinquere
fortitudine sua intra uineam tuam.
dormierunt cum fortibus incircumcisis. quod descendere ad infernum cum armis suis.
et posuit gladios suos sub capitibus eorum.
gladius est acutum ingenium quo pungunt
in inferno eos quorum ingenium illud in obliquitate.

In epiphania domini.

Adorate dominum in atrio sancto eius. Vox domini
super aquas deus maiestatis intonuit. dominus
super aquas multas. In hac auctoritate ponitur epiphania tria
miracula que hodie in ecclesia recoluntur. Primum est
fuit miraculum de aduentu magorum. Secundum de uoce
patris. quae intonuit in baptismo. Tercium de
mutatione aquae in uinum. quae omnia uno die facta
commemorantur. licet temporibus reuolutis. Spiritualiter
autem in hiis uerbis. iiii. consideranda debemus. scilicet quid sit
deum adorare. et ubi adorandus est. et quomodo.
et quare. Adoratio ut dicunt sancti est cultus soli deo
debita. et hoc imprimimur solum deum adorare. Matthaeus. dominum deum tuum adorabis
et illi soli seruies. sed gulosus qui uentri seruit et auarus
qui pecunie ydolatra sunt. qui cultum soli deo debitum exhibent
creature. locus in quo adorandus est atrium
quod est ad litteram porticus ante templum.

Epiphania de tribus miraculis et de loco adorationis et quomodo.

het e eccla militans q cu uictrice triumphan
ti. p ꝗ intrat mea. Glo. Aliud e in
ta usti uel collectio scā. obscura quide ex
terius. sꝫ luminosa interius. horri
bilis in ueste delectabilis in conscientia. hꝫ
scm e. i. sanctificans. mundat eā a ma
lo. et confirmat in bono. Aurum offert. q
sapientiā suā dedicat xo. uel q p eo distri
buit substantiā temporalē. unde i. ps.
dispsit d. p. Mirrā q mortificat car
nē. thus q humiliter orat. uel qa thus
e lacrima arboris. significat lacrimas de
uotionis. huis muneribꝫ placat nob.
Glo. sup thobiā. Oro lenit dnm.
lacrima cogit. hec ungit illa pungit.
Gen. xxxii. placabo eu muneribꝫ q
precedunt. et postea uidebo eu. Quare ad
horandus sit ostendit pp̄ha cu subdit.
qr uox dni sup aquas. i. qa dns loqt ali
quando sup homines. Ite de spuali

Ite de spuali nat. penitentis quo fit et ubi

natiuitate penitentis quomo fit et ubi

Cum nat esset ihs i bet. iude. indi.
ihe. ecc. m. abori. ue. Circa uba
sta. iiii. considerare debemus. s. q̃s natus.
et ubi nat. et quo ca. q miracula natiuita
tis cu tempore contingunt. Quis ihc. i. sal
uator ab offitio saluandi. Ipe e saluu fac
populu suu a peccatis eorum. Et notandu q nat
e rex sic magi dicunt. Ubi e q nat est rex.
nullus regu nascit rex. sꝫ nudus et pa
up. sꝫ postea coronat in rege. xps aut rex
natus e. diadema cors. Cant. iii. Uidete
rege sale. Ubi natus i beth iud. ut
adimpleret illud mich. v. Et tu beth. tra
iuda. et c. in quo commendat humilitate
qr i paruula ciuitate dignat e nasci.
contra eos q gloriant de fama. et tertia patria ciuitatis
unde nati sunt. et de hoc in aun gloriantur.
Quo. in diebus herodis regis. quo ia ablatum erat sep
trum de iuda. et dux de femore eius. sꝫ herodes alie
nigena regnabat. ut p hoc ostenderetur uenis
se q mittendus fuerat. iuxta illud gen. plt.
Non auferetur sceptrum et c. Miracula que
in natiuitate eius tempore fecit. sunt q stella
oritur. magi ueniunt. angli pace eis an
nuntiant. pastores transeunt ad uidendu.
hec sunt. iiii. beneficia q ex aduentu xi pue
nerunt mundo. Ortus stelle e respectus
mie di sup genus humanum. sic rogat i
psalmis. Et ueniat sup me. m. t. d. salu. t. sm
elo. tuu. luc. J. pulcherrima mie di in tra et c.
Illuminare et c. ecce stella. Aduentus ma
gorum e introitus gentium ad fidē. tria mu
nera fides trinitatis. uel aurum precellens
caritas. thus. altitudo spei. Cum e cremat
thus fumus eius in altum ascendit. sic spes
eo ualidior surgit quo maiora pro xpo
patimur. Et tanto ualidior in dno spes
surgit. quanto qs p eo grauiora ꝑ tulit.
Mirra fides. immunes heretice corruptionis
ostendens. Cantus angelorum significat gaudium
ciuium supnorum. de salute hominum pditor.
Transitus pastorum i bethleem. e ascensus
scorum in celum. uidebit dns deorum i syon.
Ubi u i principio apud dm. Mor. i ubis istis
notatur spualis natiuitas penitentis
et quomodo fit et ubi et qua. Nascit qs cu
egreditur de utero carnalis concupiscentie.
in quo cecus latuit in luce gratie. Ys.
xlix. de. ab utero. uo. m. et c. hec nati
uitas principium e salutis. hec notatur
cu dicit. Cum natus esset ihc. Quomodo
nascitur p confessionē. h notat cu dic
iud. Ys. xxxiii. dic iniquitates tuas ut
iustifi. Ubi in beth. i. i domo panis. h ecc.
i qua extra q non e confessio utilis. n natiuitas
spualis pot. et dr domus panis sacramentu eucha
ristie. q e panis de celo descendens. et habens

ome delectamentu et omis saporis suauitate. ul' p(er) bidea. cui copia i uenit i oc(u)l' beth iude e cor cofitentis. q(ue) e domus panis .i. x(ristu)s q(ui) habitat i eo p(er) fide. ubi fit hec nati uitas spualis in dieb(us) herodis .i. carnis. caro e glat i pelle .i. pulcritudine q(ue) i pelle consistit. dies eius sunt sanitas et iuuentus. In his e maxime utile penite(n)tie. ecc. xii. Viuus et sanus cofitebis. et ecc. xii. Memto c(re)a(toris) t(ui) in die iuuentutis tue. et c(ontra) q(ui) expectat face(re) penitetiam in infirmitate ul' in senectute. est sic miles q(ui) p(er)mittit se trahi ad bella cu do. cu i firmi fuit equus el'. Ecce magi ab ho(r)i(en)te ue(nerunt). H(ic) notat(ur) reptatio q(ue) patur in nato .i. penitenti iustificato. Magi sunt mot(us) elationis q(ui) aliqn adorant. Du sua dent de sanitate ul' penitetia gl(ori)am di centes i cord(e). cu talis es d(e) cetero ab ho(mini)b(us) uenerand(us). s(ed) his ... dns. ut doceat his suggestionib(us) ... creden du. ... xii. ... tibi. bo. Ab oriente uenit q(ui)a clar(is) opib(us) surgunt mot(us) elationis ...

In purificatioe bte. v(irgin)is.

Cum induceret pueru ihm paren tes ei. accepit eu symeon i ulnas suas. In ubis istis spualit intellectus osten ditur q(uod) cu penitete moue(re) debeat ad intrandu claustru. ul' penitetia faci enda. et qualit(er) ... ingressum debeat ... Duplex causa moue(re) solet homi ne ad religione ul' p(e)n(itenti)am. s. amari tudo d(e) peccatis p(re)teritis. et desideriu x(risti) fi a(...) d(e) p(ri)mo. ... viii. Venite ... mini ciuitate munita et sileam ibi. q(ui)a dns sile(re) nos fecit. et potu dedit nob(is) aqua fellis .i. amaritudine d(e) peccatis d(e) scdo. luc. 19. Zache(us) desiderabat ihm uide(re) s(ed) n(on) poterat p(re) turba. q(ui)a sta(tura) p(ar)u(us) erat. et ido ascendit i arbore sy. sycomorus e ficus fatua. hec e religio ul' penitetia ad q(ua)m accedentes fatui reputant(ur). i. cor. Nos stulti p(ro)pt(er) x(ristu)m. s(ed) ad ascendendu i uitat nos desideriu uidendi ihm. hii sunt duo parentes ihu q(ui) inducut eu i teplo. Maria .i. amaritudo d(e) peccatis p(re)teritis. et ioseph .i. desideriu ascend(endi) i uirtutib(us) et opib(us) bonis. hec duo salute pariut et (con)seruant i nob(is). Intrans d(e)bet excipi d(e)bet a symeone q(ui) int(er)p(re)tatur auditor meroris. ul' obediens. hec e obedientia. In ulnis (er)go symeonis e. q(ui) i obedientia et merore. ps. tota die (con)tristatus ingrediebar .i. reputaba me ee in ingressu ... illud. et dixi nunc cepi. ul' tota die i(n)gredi(tur). q(ui) tam(en) feruens. uerecundus. humilis. procedente t(em)p(or)e. sic fuat cu intrauit. due ulne symeonis .i. obedientie. sunt duo gen(er)a opum quor(um) obedientia nos (con)fuat. s(cilicet) opa actiue et opa (con)teplatiue q(ui) i sistit opib(us) actiue. q(ui) i sinistra symeonis e. q(ui)a frequent(er) turbat(ur) cu martha. In dextera e q(ui) (con)teplatiue intendens. frequent(er) ... otia et rachelis amplexus delectabiles exp(er)it(ur). Et notadu q(uod) paruuli ferunt(ur) in ulnis .i. pui. et humiles. honerosi i claustris et obedientes sibi. graues sunt symeoni. q(ui) ea quer(unt) i monasterio q(ue) n(on) foris habe(re) potuer(unt). Ite bn dicit(ur) obedientia portare pueru in ulnis q(ui)a ipa e nutrix. Noli (er)go contristare matre tua .i. obedientia rumpe.

de eode.

Qem masculinu ad ap(er)iens uuluā scm dno uocabit(ur).

[accipit]

Sto. masculus i bono sumit(ur) et i malo.

10

bonus masculus ē. q̄e fortis ad bona. tales ad mittunt̄ ī bello dn̄i. n̄ effemi nati. 7 m̄ mulieres 7 paruuli. i. effe minati 7 pusillanimes excludunt̄ a bello. Ꝺ talib; masculis dr̄ in hoc loco. s; no. q̄ att. ad m. ad. p. uulua. uulua ē loc̄ ubi puer ī uoluit̄ ī ute ro matris 7 dr̄ a uoluendo. mat trix cōcupiscentia ē. uulua ē amor mundi. intra quā homines cō cluduntur. n̄ ī luce gratie exire n̄ possūt. s; q masculus ē & andit ou. 7 egredit̄ ī luce grē. q̄ p̄o qi ceco uide n̄ potest. qa amor excecat. R. p̄uatus amor uehem̄t̄ excecat oculos cordis. s; sepe cū aliqs eg̃di nititur alius ī pedire conatur. q̄ significatū ē ī gen. xii. quō egredienti esau fr̄ el plantā tenebat manu. Quidā aut egredi ī cipiunt̄ s; postea pusil lanimit̄ retrahunt. Par turturū significat gemitum̄ castitatē mētis 7 carnis. duo pulli columbaꝝ. duplicē castitatē. bene aut̄ pullos dicit. qa co luba adulta luxuriosa ē. Vn̄ ea etatē p̄cepit offerri. ī q̄ castitas cōmēdat̄. Malus mas culus Ꝺ quo. Jē. xx. maledictus q annuntiauit pat̄ meo nat̄ ē puer masculus. his sūt po tentes ad bibendū uinū. 7 uiri fortes ad miscendā ebrietatē. tales p̄cepit occidi. num. omīs mares occidn̄t. 7c. In

purgatiōe b̄te marie.

Postq̄ īpleti sūt dies pur. 7c. n̄ ē ī digent purgatione q̄ n̄ purgand ha

habuit. s; q̄ lux aurore rutilauit absq; nubilo coruptele. 7 etiā uenialiū peccatoꝝ. Cōmdat̄ ḡ beata ūgo ī hac auctoritate a tb; p̄mo ab humilitate. q̄ signa purgationis n̄ hor ruit. offerens hostias 7 ūginū coruptoꝝ. ī turture castitas uidualis. ī colūba fecūditas 9iugalis. utrūq; ḡ obtulit. q. d. n̄ p̄fero me uiduis ul' 9iugatis. s; ūs me humilit̄ socio. cax ueste ūginitatis mee illud tego. casta 7 mat̄. Cōmdat̄ 7 ab obedientia. ī hoc q̄d sedm̄ legē moysi īpleuit xl. dies purgationis. Voluit eni obedire legi licet n̄ teneret. tulleꝝ i. ī. i. ut s. c. d. In cui rei signū fit hodie p̄cessio ī eccla cū candelis. ad rep̄sentandū illud lum̄ gl'osū. q̄ hodie accepit symeon ī manib; suis dn̄m ihm̄ x̄. q̄ parauit an̄ facie oīum p̄loꝝ. xp̄o ē sic ī cereo tā sūt. s. stuppa. cira. cera. caro. lum̄ diuinitatis utq; unita. q̄ tenebras ignorantie 7 peccati fugauit a nob. Vn̄ festū illud dr̄ ypapanti dn̄i. i. rep̄sentatio dn̄i ī teplo. ul' obuiatio. q̄ ei symeon obuiauit. 7 excepit eū ī ulnas suas. Sꝫ Hor ī ūbit ūts d' scribit uita ut penite tiū 7 penitentie fructus. uita ē iusta ī amaritudine ē q̄d n̄ō in hoc q̄d dn̄. orare. q̄ ī ītp̄tatur amarū mare; d'bemus & purgari triplicit̄. ut eger p̄ medicinā. ut argentū p̄ igne. ut ī famia d' nigrati p̄ testes idoneos. eger ē peccator. Omīs ē peccans mor talit̄ ī firmat̄ ad mortē p̄s. appropinqua uerut̄ usq; ad portas mortis. dn̄ aut p̄mit titur. p̄ q̄ īple. d. p. Cui ē purgari uult oportet q̄ dies īpleat. ut nullā diei p̄tē p̄ transeat ociosā. sic pes dr̄ īple calceū. quō nullā eius p̄tē uacuā relinquo. Vl' ille īplet dies purgationis q̄ an̄ mortē p̄fic penitentiā suā ut n̄ ferat secū cm̄ billa ī purgatoriū. s; hii pauci sūt. paucoꝝ ē purgare a negligentiis. xl. dies īplet. q̄ purgat se de eo q̄ peccauit p̄ iiii. affectiones 7 d' calogū p̄ceptoꝝ.

Sermo sancti Stephani.

Dimittite et dimittetur vobis. Verbum domini cum reverentia et diligentia susceptum in vita proficiat eterna. sine diligentia vero et reverentia auditum in dampnationem cedit eternam. ut ipsum verbum aliis sit odor vite in vitam. et aliis sit odor mortis in mortem. Ut autem sit nobis odor vite in vitam audiamus illud et custodiamus. Mandata namque dei quidam audire et scire volunt tantum. sed minime custodire. Unde in evangelio: me enim de die in diem querunt et scire vias meas volunt. tamquam populus qui fecit iustitiam. Sed de talibus dicit iacobus. Si quis auditor est verbi et non factor etc. Alii sunt qui nec audire neque custodire volunt. adherentes forsitan huic verbo. Servus sciens voluntatem domini sui et non faciens vapulabit multis. Sed tales sicut cera que fluit auferentur. id est pellentur a regno dei. Supercecidit ignis carnalis videlicet concupiscentie. et non viderunt solem. id est noluerunt cognoscere Christum. Alii sunt qui audire volunt et custodire. et hii beati. Unde beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Itaque audiamus et custodiamus mandata dei. quia in custodiendis illis retributio multa nimis. Et cuiusmodi retributio. certe nil triplex. quia primo loco beatificat hominem. Unde beatus qui audit et legit prophetiam libri huius et s. e. q. i. e. s. Secundario possidebit terram fluentem lac et mel. Unde dominus. Audi israel mandata vite et scribe ea in corde tuo. et dabo tibi terram fluentem lac et mel. Hanc terram id est patriam celestem possidet beatus stephanus. cuius hodie festivitatem celebramus. qui verba domini audivit affectuosissime cum effectu. Verbum siquidem domini erat. Dimittite et dimittetur vobis.

Istud verbum audivit mirabiliter et custodivit quando positus inter genibus pro suis persecutoribus dominum exoravit dicens. domine ne statuas illis hoc peccatum. Unde merito stephanus est appellatus. Stephanus enim ebraicum nomen est. in latino sonat coronatus. Fuit enim coronatus corona caritatis. Caritas autem merito comparatur corone. quia sicut corona ex omni parte circuit. sic et caritas id est dilectio dei et proximi ex omni parte subvenit. quia si esuris dat tibi cibum. si sitis. dat tibi potum. si nudus es dat tibi vestem. si infirmaris te visitat. Et ista corona caritatis quam habuit fuit triplex. videlicet operis. oris. et cordis. Caritatem habuit operis quando mensis ministrabat viduarum. ad quod opus quia magne hospitalitatis et compassionis cernebatur. electus extitit ab apostolis. et fovebat orphanos atque viduas. Caritatem habuit oris quando docebat in sinagogis. et non poterant resistere sapientie eius quoniam spiritu sancto plenus erat. et faciebat signa et prodigia magna in populo. Caritatem habuit cordis quando pro suis persecutoribus exoravit. Ideoque videt celos apertos videt et introivit. Hec corona caritatis dedit sibi coronam eterne beatitudinis. Ita duplex est corona. Est corona caritatis. et est corona claritatis. vel beatitudinis. De corona caritatis dicitur. Posuisti domine super c. e. c. d. p. Caput uniuscuiusque fidelis mens est. Sicut enim a capite membra reguntur. ita et a mente cogitationes disponuntur. Super caput ergo alicuius ponitur corona quando in mente alicuius caritas invenitur. Est ergo sensus. posuisti domine super caput eius. id est in mente hominis iusti. coronam videlicet caritatis de lapide pretioso. id est quam habuit quod dicitur lapis

Nota de corona

ꝑtiosus. Nā t'plicē caritatē habuit xp̄s. u
dlicet op'is. Nā ipē ē q̄ dat escā omi carni.
Caritatē habuit horis. q̄a sic̄ dicit' in
euāglio circuibat ꝑ ciuitates et ca
stella ꝑdicans ⁊ annuntians regnū
dī. Caritatē habuit cordis q̄ndo ꝑ cru
cifixorib; suis orabat dicens. pater
ignosce illis q̄a nesciunt q̄d faciunt.
De scđa corona. s. claritatis. ul' et'ne
beatitudinis dr̄ magnificauit eū
i conspectu regū. i. i conspectu scōꝝ
q̄ dicunt' reges q̄m regnāt sine fi
ne. et dedit ei coronā gl'e. P'ma co
rona. s. caritatis dedit beato Stepha
no coronā claritatis. Nā ex eo q̄ ha
buit caritatē. i. dilectionē dī et ꝓ
ximi. adeptus ē coronā et'ne beati
tudinis. Sʒ dicet aliq's n̄ minim' la
bor ē inimicos diligē ꝑ ꝑsequen
tib; orare. Concedo q̄a grandis labor
est. s; p'miū gl'osum ⁊ multiplex.
Sic enī dimittim' eis ⁊ indulgem' a q̄b;
lesi sumus. meremur n̄roꝝ indul
gentiā peccatoꝝ. Vn̄ i euāglio. Si di
miseritis hominib; peccata eoꝝ.
dimittet uobis pat' celestis peccā
ura. Similit' si oram' ꝑ ꝑsecutorib;
⁊ n̄ros diligim' inimicos. efficim'
filii dī. Vn̄ diligite inimicos u̅ros.
b̄nfacite his q̄ oderu̅ uos. o. p. p. ⁊c. u.
ut sitis filii patris u̅ri q̄ i celis ē. Audi
te adhuc q̄ntū p'miū. Stephan' cui'
hodie festiuitatē celebram'. unus d'
vii. diaconib;. ab ap̄lis electus ⁊ or
dinatus. intrauit synagogā. ⁊ cepit
cū iudeis disputare. ⁊ nullus pote
rat sp̄ui q̄ i eo loquebat' resistē. eie
cerunt eū. extra ciuitatē. ⁊ lapida
bāt eū. Ipē u̅o aspiciens in celū
ait. Video celos ap'tos. ⁊ ihm stātē

a dextris dī. Et uni hoc ei p'miū. Quia
in illa lapidū ruina q̄m aliis obliuisci
poterat. carissimos. ille dn̄o ɔmēdabat
inimicos. ⁊ positis int'a genib;.
clamabat dicens. dn̄e ne statuas illis
hoc peccatū. Nec fuit inaudita ꝗ̄ fru
stratoria eius oratio. q̄a d' ꝑsequentib;
eū. q̄dā ad dm̄ sunt ɔu'si. ⁊ saulus ꝑ
secutor pessim'. q̄ custodiebat uestim
ta oīum. ut participaret scel'ib;
omniū facientiū. Postea ɔu'sus est.
⁊ d' lupo factus ē agnus. d' inimico
amicus. d' ꝑsecutore pessimo fc̄s d'
lectissimus ꝑdicator. Ille dat exemplū
uenie ɔtendentib;. iste exemplū orādi
ꝓ ꝑsecutorib;. Huius ꝗ̄ tā gl'osi mar
tiris solēpnitas magna cū deuo
tione celebranda ē. ⁊ colenda. Cui'
ē scōꝝ legit' nūq' datū fuisse. p' mor
te suā. vi. mortuos suscitasse.
Beatus autē stephan' p' mortē
suā i africa. beato augustino
referente. vi. mortuos susci
tauit. P'mus quēdā p'brum d'ij. d' .H.
iii puerū unū. Post quādā scīmonialē.
d' iiii puellam unā. Postea iuuenē quē
dam. tandē quēdā infantulum sic̄
modo audietis. Quidā p'br eucharius
noīe. ueteri morbo calculi laborans
an̄ sepulcrū eius positus saluus fact' ē.
s; egritudine alia ꝑualente d' func
tus ē. Sʒ postq̄ā ad tūbā gl'osi mar
tiris tunica eiusdē p'bri d'lata ē et re
portata atq; sup iacentis corp' posita.
resuscitatus ē meritis stephani m'tiris
gl'osi. De puero u̅o legit' q̄ cū i area
quadā luderet sic̄ moris ē pueroꝝ.
exorbitantes boues q̄ uehiculū tra
hebant rotis eum atteruer'. ⁊ ɔfe
stim expirauit. Hunc mat' arripiens.

an̄ sepulcrū eius posuit. q̄ n̄ solū reui
xit. uerū etiā illesus apparuit. Sc̄a moi
alis ū cū egritudine incurabili labo
raret. an̄ tubā eius. tunica sc̄i moi
alis allata ē. s; an̄ q̄ tunica reporta
retur. illa d̄functa ē. hac tn̄ tunica
ꝯpuer̄ cadauer eius parentes. & statī
recepto sp̄u. salua facta ē. Similit̄
quadā die cū nobilis q̄dā an̄ sepul
crū eius p̄ filia oraret egrotante et ue
ste puelle illic d̄tulisset. ecce duo
pueri. d̄ domo illius nobilis occurrer̄
ei. ut filiā mortuā nuntiaret. S;
amici q̄ erant cū eo. p̄hibuer̄ pueros.
morte filie nuntiare. ne i publico
plangeret. Qui cū domū redisset in
nio dolore ꝯmotus. mortue pu
elle uestē quā ferebat sup̄ eā p̄iec̄.
& statī uite reddita ē. & omīmode
sanitati. Itē filius cuiusdā extinct̄
erat cui corpus amica. oleo matris
p̄ uxer. & statī reuixit. Sextus ū
mortuus hoc modo resuscitatus ē.
Eleusyn̄ uir tribunitius habens in
fantulā in infirmitate d̄functū.
an̄ sepulcrū matris posuit. & post
multā orationē cū lacrimis fusā.
uiuentē leuauit uiuū. sanū. atq;
iocundū. Cum g̊ hec & alia infinita
dn̄s p̄ beatū stephanū. sit op̄atus.
omnimoda iocunditate letemur.
orantes eū. ut sic orauit p̄ ini
micis ita p̄ nobis oret amicis.
Imitemur g̊ saltem i aliquo hui
ta p̄clari martis dilectionē. ut que
admodū ille dilexit dm̄. & p̄ximū
ita & nos faciamus. quatin̄ sic ille
uidit celos ap̄tos. & introiuit. sic &
nos p̄ dilectionē di & p̄ximi. ad re
gna celestia p̄ue. in. amur. dn̄m.

Sermo sc̄i iohis euāgle.

Diuites eguerunt & esurier̄. inquirentes aut̄
dn̄m n̄ minuent omni bono. Diuitie
q̄b;dā sunt occasio siue instrumentū p̄diti
onis. q̄b;dā sunt occasio siue materia
salutis & elimosinarum. quas ely mosi
nas dn̄s p̄ceteris affectans ait. date
elemosinā & ecce oīa munda sunt uob.
Qualis & p̄ius atq; carnalib; sunt occa
sio & materia p̄ditionis. Nonenim eo
cupiscunt habē diuitias. nisi ad carnis
d̄lectatione. Nonne ad carnis d̄lecta
tionē habuit diues ille diuitias q̄
d̄liberabat dicens. destruā horrea
mea & maiora faciā. & illuc congre
gabo oīa que nata sunt in bona mea.
Nonne ad carnis d̄lectationē diuitias
habet ille q̄b; dicit. Ue q̄ coniungitis do
mū ad domū. & agrū agro copulatis.
nunqd uos soli habitabitis sup̄ terrā.
Nonne ad carnis d̄lectationē diuitias
habuit diues ille q̄ induebatur p̄.
ꝯb. & e.c.s. et p̄terea dictū est ei.
memento q̄a recepisti bona in uita tua.
Ad carnis d̄lectationē habent diui
tias ille quor̄ filie sunt cōposite & circu
ornate. i similitudo tēpli. quor̄
oues fecte habundantes in egres
sib; suis. quor̄ p̄mtuaria plena. e
ex hoc in illud. beatū dicentes p̄plm
cui hec sunt. s; euanuer̄ in cogitatio
nib; suis. imo beatus ē ille populus
cui ē dn̄s ds̄ eius. Ad carnis d̄lecta
tionē diuitias habent illi. q̄ dicunt.
Coronemus nos rosis an̄ quā mar
cescat. & n̄llū pratū q̄ n̄ p̄transeat
luxuria nr̄a. Uino p̄cioso & unguento
nos impleamus. et n̄ p̄tereat nos
flos tēporis. ubiq; relinquam̄ signa
letitie nr̄e. Ad carnis d̄lectationē

diuitias habent illi quor dr ueniet ett.
q totū tēpus uite sue. ɔsumut ī cra
pula 7 ebrietate. quor oīs ē intēp
tio circa repletionē 7 euacuationē
uentris. ducentes ī bonis dies suos
s; ī puncto cū diuite illo. purpura
to. ad inferna d̄scendent. Et d̄ talib;
diuitib; loqt̄ hic pp̄ha dicens. diuites
eguer. 7 esurier. diuites. i. diuitias
amātes. 7 ī eis spē suā ponentes.
n̄ attendentes illud dauiticū. diuitie
si affluāt. n. c. a. eguer̄ et esurier.
i. esurient 7 egebūt. Vn̄ dn̄s p ysaia
ecce ſui mei comedent 7 uos esu
rietis. ecce ſui mei bibet. 7 uos si
tietis. ecce ſui mei letabūt. 7 uos p
tristitia cordis ī mesticiā adducemī.
Et posuit ī pp̄ha dauid. pteritū p fu
turo. Simile habes ī ysaia in alio ps.
diuiser̄ sibi uestimēta mea. i. diuident
7 sup uestimēta mea miser̄ sortē. i.
missuri sut. Simile habes in ysaia.
pp̄ls gentiū q ambulabat in tenebris
uidit. i. uidebit lucē magnā. Qua
do eni ysaias dixit hoc n̄ du[m] [illegible] nat
erat xp̄s. Tales autē diuites donec ui
uunt tenent tympanū 7 cytharā
7 gaudent a sonitu organi. obliui
scentes dī 7 patrē celestis. neq; querūt
dm̄ ī pspitate sua dum ī ueniri pot.
dicentes forsitan q differt n̄ aufertur.
Jmo q differtur sepissime aufertur. Na
legim̄ in uitas patrū q qdā senex ueni
ens aliquādo in ciuitatē quādā ut ue
nundaret uasa que opatus fuerat.
cū explicauisset ea ɔtigit eū sedēr an ia
nuā cuiusdā diuitis q moriebat. Sedens
ḡ senex ille uidit equos nigros 7 ascen
sores eoꝝ nigros et terribiles habētes

singli baculos igneos ī manib; suis. Cum
ū puenisset ad ianuā illius statuer equos
suos foras. 7 intrauit unusqsq; cū fe
stinatione. diues autē ille infirmus
uidens eos clamauit uoce magna di
cens. dn̄e adiuua me. At illi dixer ei.
Nūc memor factus ē dī. qn̄ ī sol ob
scuratus ē. Quare usq; in hodiernū
diem exsiuisti. cū dū adhuc tibi splen
dor erat diei. Nūc autē in hac hora
n̄ fit tibi portio spei. neq; ɔsolati
onis. S bonis ū uiris 7 dm̄ timētib;
diuitie sut occasio salutis. Nonne
habraā diues fuit. 7 habuit boues
7 oues. 7 asinos 7 asinas. camelos
suos 7 ancillas. 7 tn̄ dicit scriptura
q credidit dō. 7 reputatū ē illi ad iu
stitiā. 7 facta ē ei pmissio q ī semine
suo. bn̄dicerent omīs gentes. Nonne
job habundauit ū legim̄ gregib; 7 ar
mētis. 7 tn̄ singulariter ɔmdatus ē
a dn̄o ī huc modū. Nonne consid
rasti ſuū meū iob q n̄ sit ei hō simi
lis in terra. hō simplex 7 rectus hac
timens dm̄ 7 recedens a malo. Nōne
similiter dd̄ rex cū dn̄aret ī solio re
gali ī finitis opib; habundauit. 7 tn̄
dn̄s dicit d̄ eo. Jnueni uirū scd̄m
cor meū. At ita fuer̄ quasi nichil
hab. 7 o. p. Scd̄m id pp̄he. diuitie
si affluāt nolite cor appone. Non ḡ
diuites s; diuitias ad carnis d̄lectati
one amātes. reprehendunt. Qui ē
cupiūt diuites fieri. ingd aptus
ī cadūt in teptationes. 7 in laqueū
diaboli. 7 in d̄sidria multa 7 noc
iua nimis. q d̄ mergūt hominē
ī interitū 7 pditionē. Igitur di
uitie occasio sut 7 ī strumtū pdic

tionis. Mente enim hominis sollicitudine pungunt. Vnde et spinis in euangelio comparantur. quia in principio sunt molles sed in fine pungunt. et retinent transeuntem. Simi liter superbiam generant. Vnde prodiit quasi de adipe iniquitas eorum. et in cantico moysi. In crassatus et impinguatus dilatatus recal citrauit. et dereliquit deum factorem suum. et recessit a deo salutari suo. Prete rea diuitie contempni debent. quia non diu possidentur. Vnde ne timueris cum diues factus fuerit homo. et cum multiplicata fu erit gloria domus eius. quoniam cum interierit non sumet omnia. etc. Item contempnende sunt quia in ueniendi ad deum impediunt. Vnde facilius est camelum etc. Item contempnende sunt. quia homo numquam satiatur his. Vnde crescit amor nummi quantum ipsa pecunia. Hoc totum considerans beatus iohannes cuius hodie festiuitatem ce lebramus. quem dominus de nuptiis uocasse legitur. relicta sponsa et omnibus que possidebat. uirgo secutus est christum. Et quia uirginitatem seruauit. ideo dominus eum plus ceteris dilexit. et sibi genitricem suam pendens in cruce commendauit dicens. Mulier. ecce fi lius tuus. Deinde discipulo ecce mater tua. et accepit eam discipulus in sua. qui post multos labores et dolores quos in mun do pro christo passus est sine dolore mortis ad ce leste conuiuium est translatus. Vestigia igitur beati iohannis teneamus. animam nostram custo diendo. uirginem ne a diabolo ob amorem rerum mundanorum corrumpatur. celebrantes festum eius cum deuotione. et reuerentia maxima ut in tribulati onibus nostris nobis patrocinari dignetur. In aduersitatibus namque et miseriis con

stitutus subuenire consueuit. Legitur namque in di alogo beati gregorii quod quidam diaconus a longo bardis captus tenebatur ligatus eumque interficere cogitabant. Sed quidam uir sanctulus nomine ab eisdem longobardis petiit ut relaxaretur eumque uita concedi deberet. Qui posse se facere omnino negauerunt. Eumque mortem illius deliberasse eos cernens. petiit ut sibi ad custodiam tradi deberet. Cui protinus responderunt. tibi eum ad custodiendum damus. sed ea conditione ut si fugerit. pro eo ipse moriaris. Quem uir domini libenter accipiens. predictum diaconem in sua suscepit fide. Qui nocte media cum longobardos omnes sono grauiori depressos aspiceret excitauit et ait. Surge et ue locius fuge. liberet te omnipotens deus. Fugit itaque diaconus. Sed facto mane. longobardi uenerunt. et quem dederant pe tierunt. Sed postquam intellexerunt illum fugisse dixerunt ille presbytero. Bonus homo es. nolumus te per uarios cruciatus mori. elige tibi mortem quam uis. Quibus uir domini respondit. In manu dei sum. ea morte me occidite qua me occidi ipse permiserit. Tunc longobardis placuit ut capite truncare eum deberet. quatinus sine graui cruciatu. uitam eius compendiosa morte terminaret. Omnes ergo qui in eodem loco erant longobardi conue nerunt. sicut sunt nimie crudelitatis leti ad spectaculum mortis. Vir autem domini positus est in medio atque ex omnibus uiris electus est unus fortis. de quo non dubium non esset quod uno ictu capud abscideret. Sed ille uir bonus petiit ut sibi paululum orandi licentia da retur. Cui dum concessum foret intra se strauit et orauit atque deo et beato iohanni se commendauit. Qui dum paulo diutius oraret. huic electus interfector calce pulsauit ut surgeret dicens. Surge et flexo genu. tende ceruicem. Surrexit uir domini genu flexit ceruicem tetendit. Sed tenso collo. eductam contra se spatam intuens. hoc unum fertur publice dixisse. Sancte iohannes suscipe illam. Tunc electus carnifex euaginatum tenens gladium ad nisu forti in alto brachium percussurus leuauit sed deponere nullomodo potuit. Illam repente diriguit et erecto in celum gladio. gladius inflexibilis remansit. Itaque uir dei postulatus ut bra chium sui carnificis sanaret negauit dicens. Pro eo non orabo. nisi mihi iurauerit quod sua ma nu christianum hominem non occidat. Fecit hoc ille et statim manum deposuit. Ergo cum magna mo cordis affectu. beati iohannis festum celebremus ut pro nobis intercedat ad dominum nostrum ihesum christum. Qui uiuit et regnat in secula seculorum amen.

Mira culum

In quadragesima. sermo.

In quadragesima

Hec dic dñs. conuertimini ad me. et
salui eritis. Sermo iste breuita
tis quē audistis. non modice est beni
gnitatis atq; utilitatis. Breuitas ad
ipsum refert sermonem quia ex paucis dic
tionibus constat. Benignitas ad sermonis
refert auctorem. qui nos in omnibus
et per omnia honorauit. Utilitas uero ad
sermonis refertur exsecutorem. quod debemus
ei in pluribus obedire. Et quis est hic dñs qui hoc
dicit. Dñs fortis et potens. dñs
potens in prelio. qui aufert spiritum prin
cipum terribilis apud reges terre. Et
quamuis sit tam magnus et tam po
tens. nos tamen qui sumus fragiles nimi
um dilexit et in pluribus honorauit.
Honorauit enim nos in creatione.
quia ipse fecit nos et non ipsi nos.
Honorauit in creandi execucione quia
hominem quasi propriis manibus fecit.
Quod propheta in persona hominis genera
lis manifeste declarat dicens. Man
tue domine fecerunt me et cetera. Honorauit
in creationis compositione. quia fecit et non ipsi
nos. Honorauit in creandi execucio
ne. quod hominem rectum. Unde Ouidius.
Pronaq; cum spectent animalia cetera terram. Os
homini sublime dedit celumq; uidere. ut
sit et rectos ad celum tollere uultus. Quia
dicitur. leuate in celum oculos uestros et
uidete qui creauit hec. Hoc propheta bene
fecit. Unde oculi mei semper ad dñm.
Honorauit in prelatione quia gloria et hono
re coronauit deus hominem et cetera. et con
stituit eum super opera manuum suarum. Omnia subiecit
sub pedibus eius ut dicere posset. Mee sunt
omnes fere siluarum iumenta in montibus
et boues. Verumquia contra dei mandatum
uenit. factum est ut animalia homini obe
dientiam subtraheret. Et inde est quod serpen
tes et ursi. leones et lupi non obediunt
homini immo potius nocent eis. Et a
ues similiter et uulpes atq; lepores
et pisces si homo quod mandatum dñi non ue
nisset. homines non fugerent. sed eis
in omnibus obedirent. Et non solum animalia
obedientiam homini subtraxerunt. ue
rum etiam ipsa sua membra homini nimium
aduersantur. quia caro concupiscit semper ad
uersus spiritum. Nam oculus homini aduersatur quo
pulcritudinem carnis respicit aliene.
Unde oculus meus depredatus est animam
meam. Pes homini aduersatur sicut dicit
propheta. Veloces pedes eorum ad effunden
dum sanguinem. Manus homini aduer
satur. Unde Ysaias. Manus uestre san
guine plene sunt. Et propheta dicit
In quorum manibus iniquitates sunt. dextera eorum
repleta est muneribus. Quia antequam peccaret homo in magna
quiete erat omniaq; membra sibi subiecta
et nulle modo repugnantia. Ho
norauit in recreatione. quia cum in
forma dei esset exinaniuit semet
ipsum. id est minorauit siue contraxit
formam serui accipiens ut nos de pote
state diaboli liberaret. Honorauit
cotidie in temporalium administratione
quia ipse est qui dat escam omni carni. qui pa
scit nos a iuuentute nostra. et qui solem
suum oriri facit super bonos et malos
et pluit super iustos et iniustos. Ho
norauit nos cotidie in protectione quia ecce
nobiscum est usq; ad consummationem seculi.
diabolum a nobis compescens. ne in nos

Reuertere. reuertere. Sunamitis. Reuertere. reuertere. Attende peccatrix anima. quam uocat solus dñs. sed tota illa curia
celestis. cum dñs tam pie. tam dulciter. te ortatur ad penitentiam dicens. Reuertere. reuertere. Sunamitis. Reuertere. reuertere.
ut intueamur te. Nota. quater dicit Reuertere. propter iiii. genera peccatorum. Dicit ergo. O suna
mitis. id est o anima captiua. quia scilicet diabolus per delicias huius mundi captiuam trahit ad inferos. Reuertere
a peccato praue cogitationis. Reuertere a peccato operationis. Reuertere per oris confessionem. Reuer
tere per operis satisfactionem. Reuertere per bone uite continuationem. Item alia expositio. Reuertere. reuertere. Suna. Reuertere. reuertere. ut intueamur te. Sunamitis interpretatur captiua. et significat
anima quam peccatum captiuam. et per delicias huius mundi diabolus ducit ad penas infernales. Et [illegible]
Ysaias. Angeli pacis amare flebunt. Clamantes ergo dicunt. Reuertere. et cetera. Clamant per hora prophe
clamant per tuba angelorum. Clamant per hora [illegible]. Clamant in [illegible] uniuersis
clamat et clamat. Reuertere et cetera. Unde dicitur ut intueamur te. [illegible] quadocumq; fuit facies
tua tota apud deum conuersa.

tantū seuiat quantū ꝯsidrat. Si enī ds
diabolo frena laxaret nullus saluaret.
qa omēs decipiendo uastaret. Sꝫ fidelis ē
ds q n̄ patit̄ nos tēptari ultra id qꝫ pos
sumus. sꝫ i tēptatiōe. i. i tribulatiōe
ꝑ uentū. h' ē cāmuncula ut possim
non solū sustinē. sꝫ etiā optinē. Ecce
quātā erga nos caritatē ostendit. ꝯ
quantū nr̄am ꝯsidret societatē q
etiā dicit delitie mee sūt ēē cū
filiis hominū. Quis ē ergo i nobis tā
ferus tā durus q hec audiens. ulᷣ re
miniscens n̄ apud se molestat. n̄
humiliatur. n̄ cōsolat̄ ꝯ dicit. pat̄
peccaui in celū ꝯ corā te. iā n̄ sū
dignus uocari filius tuus fac me sic
unū ď mercenariis tuis. Tu quidē pa
trē te m̄ exhibuisti. ego u̇ n̄ me t̄
uelssim filiū. tu me i omib; ho
norasti. ego aūt tibi reddidi malū
ꝓ malo. ꝯ odiū ꝓ dilectione tua.
Itaqꝫ exitus aquaꝝ ď ducant oculi mei
qa n̄ cu. le. tuā. Defitiat i dolore uita
mea ꝯ āni mei i gemitib;. Q sic
mouetur ad dnm bene ꝯuertitur. Nos
itaqꝫ frēs ꝯ dni memores tanti ho
noris tantiqꝫ beneficii. tā dulces
qq ꝯ tā crebre āmonitiōis. ꝯuertā
tamur ad dnm. experientes q bonus
sit ds. q suauis ꝯ mitis. ꝯ q multus
ad ignoscendū. Quid ergo timemus
modice fidi. Timem̄ ut peccā no
lit dimittē. sꝫ n̄ ē timēdū. qa ipē
dic quacūqꝫ hora peccator ꝯuersus
fuit ꝯ i gemuit. u. u. ꝯ n̄. mo.
Affixit omī peccā nr̄a cruci ma
nib; suis sic dicit aplus. Vetus hō
nr̄ simul crucifixus ē cū eo ut ď

struat omē corp̄ peccati. Timem̄
ꝯ tenēi ꝯ ďlicati sumus. Non time
amus qa ipē cognouit figmentū nr̄m.
i. fragilem ꝯpositionē nr̄am. qm̄
cinis sumus. Timemus qꝫ male as
sueti sumus ꝯ ligati peccandi ꝯsu
etudine. Sꝫ n̄ ē timēdū qa dns soluit
ꝯpeditos. Timem̄ ne forte indignat̄
aut irritatus i manitate ul' multi
tudine criminū cunctetur siue ti
tubet porrigē manū ad uictoriā. n̄ ē
timēdū qa ubi abundauit ďlictū.
ibi sup abundare ꝯsueuit ꝯ grā.
Dimissa sūt magdalene peccā multa
qa dilexit multū. Sꝫ nūqd ď uestimento
aut ceteris corpori nr̄o necessariis
solliciti sumus. ꝯ ꝓpterea dubitam̄
dimittē nr̄a. Non dubitem̄ qa scit
pat̄ nr̄ q his omib; indigem̄. Quid ergo
i pedit ad salutē. Itaqꝫ ꝯuertamur
ad dnm ꝯ salui erimus. Conuertamur
ad dnm ꝑ innocētiā. mala ďclinantes
opatione iuxta illud. qescite agē
puse. Conuertamur ad dnm ꝑ innocētiā.
ďuitantes pua. ꝯ i utilē locutionē.
sic ꝓpha nr̄m qlibet āmonet dicens.
Prohibe linguā tuā a malo. ꝯ l. t. n.
l. d. Conuertamur ad dnm ꝑ innocen
tiā auferentes a nobis uanā cogitatiōē.
qa musce morientes. i. i portune co
gitationes ꝑdūt suauitatē unguenti.
hoc ē i pediunt orationes nr̄as. ꝑ q
auferamus malā cogitationū nr̄aꝝ
ab oculis nr̄is. Conuertamur ad dnm i
ieiunio ꝯ fletu. Sꝫ ieiuniū aliud
corporale ꝯ aliud spuale. Ieiuniū
corporale ē. a cibis ꝯ potib; abstinē.
Ieiunium u̇ spuale ē abstinē a uitiis ꝯ
peccatis.

No 8
Spuale
ieiunio.

S(ecundu)m castitate ieiuniu(m). No(ta) q(uod) iiii sunt q(ue) s(an)c(t)ificant ieiuniu(m). s(cilicet) humilitas. vn(de) i(n) eua(n)g(eli)o cu(m) ieiunatis (et) c(etera).
(et) ap(osto)l(u)s. hilare datore(m) diligit d(eu)s. | Sobrietate s(an)c(t)ificat ieiuniu(m). vn(de) ap(osto)l(u)s. Sobrie (et) iuste (et) pie uiuam(us) i(n) h(oc) s(eculo).
(I)usticia s(an)c(t)ificatur ieiuniu(m). q(uo)n(iam) q(uo)d tibi ieiuna(n)do subtrahis. paup(er)ib(us) i(m)pendas. | Pietate s(an)c(t)ificat ieiuniu(m).
ut sic a cibis abstines. ita ab om(n)ib(us) uiciis abstineas. Q(ue)re de hac materia. P(er) retro i(n) particula. ieiu(n)a(n)da

Na(m) q(ui) sic ieiunat a cibis ut a peccatis (et) ui
tiis n(on) abstineat. diabolo similis e(st). q(ui) nu(m)q(uam)
comedit (et) bibit s(ed) mala p(er)petrare n(on) ces
sat. Tanto igit(ur) melius e(st) ieiuniu(m) sp(irit)u
ale qua(m) corporale. qua(n)to melior e(st) a(n)i(m)a
q(uam) corp(us). Ieiuniu(m) corporale ad tep(us) nob(is)
p(re)cipit(ur). s(ed) ieiuniu(m) sp(irit)uale se(m)p(er) nob(is) in
dicitur. Veruntam(en) ieiuniu(m) corporale
radix e(st) (et) materia ieiunii sp(irit)ualis (et)
fundame(n)tu(m). Eua q(ua)ndiu abstinuit uir
go fuit. (et) i(n) paradiso p(er)mansit. q(uan)do
u(er)o p(re)ceptu(m) ieiunii uiolauit. carnis
corruptione(m) sensit. (et) sub uiri po
testate (con)stituta e(st). n(ec) i(n) paradiso re
mansit. Ada(m) simili(ter) q(ui)a uiolauit
ieiuniu(m) a deliciis paradisi i(n) su(m)ma(m)
miseria(m) corruit. Moyses p(er) ieiuniu(m)
cu(m) d(e)o locutus e(st). Elyas p(er) ieiuniu(m) cur
ru igneo i(n) celu(m) raptus e(st). Ieroso
lima a Senacherib tepore Ezechie
regis (et) ysaie. p(er) ieiuniu(m) liberat(ur) octin
gentis. V. milib(us) celitus interfectis.
una nocte (et) ne fetere(n)t mane
ratis. solus Senacherib cu(m) x. tantu(m)
i(n) niniuite(m) aufugit. u(bi) p(ost) p(ar)u(m). xl. die
a p(ro)p(ri)is filiis occisus e(st). Iona p(re)dicante
niniuitis. (et) sacco (et) cin(er)e pene ie
iunii agentib(us) uenia p(re)stat(ur). Iosue
filius naue ieiuniu(m) plurimu(m) p(ro)die
agendo ad gabaon. solis (et) lune cur
sus tep(er)auit (et) hostes sup(er)auit. Itaq(ue)
(con)u(er)tamur ad d(omi)n(u)m in ieiunio (et) luctu.
luge(n)d(u)m naq(ue) e(st) d(e)b(e)m(us) p(ro) peccatis p(ro)p(ri)is sic
faciebat p(ro)ph(et)a. Vn(de) fuer(unt) michi la
c(ri)me mee panes die ac nocte.
Q(ui)a beati q(ui) lugent q(uonia)m ip(s)i (con)solabu(n)t(ur).
flere sive luge(re) d(e)bem(us) p(ro) peccatis
alio(rum). Vn(de) ysidorus. attrocit(er) argu

unt q(ui) peccatores despiciunt (et) n(on) alterius de
lictu(m) ta(m)q(uam) p(ro)p(ri)u(m) i(n)gemiscunt. In e(st) q(ue)
ap(osto)l(u)s omib(us) o(mn)ia factus e(st). n(on) i(n) imitatio(n)e
erroris s(ed) (con)passionis miseratione. s(cilicet)
ut ita uitia aliena fleret ac si sua
eet. Vn(de) yeremias. q(ui)s dabit capiti
meo aq(uam). (et) o(culis). m(eis). f(ontem). l(acrimarum). (et) plorabo die
ac nocte interfectos p(o)p(u)li mei. Multi
eni(m) s(an)c(t)o(rum) patru(m) peccata mundi defle
uer(unt). Moyses naq(ue) p(ro) g(ra)ui peccatu
p(o)p(u)li. nimia tristicia affligebatur.
(et) in tantu(m) dilexit p(o)p(u)l(u)m Israeliticu(m)
ut diceret. Aut dele me de libro uite
aut dimitte illis hanc noxa(m). Iosue
u(er)o a mane usq(ue) ad uesp(er)am p(ro)stratus
iacuit. cora(m) d(omi)no p(ro) peccatu p(o)p(u)li.
Samuel omib(us) dieb(us) uite sue luxit
Saule(m). Daniel triu(m) ebdomadaru(m)
spatio sedens in domo sua pane(m) desi
derabile(m) n(on) comedit. lugens peccata p(o)p(u)li
sui. Sic (et) Iohes sub asp(er)itate uestiu(m)
(et) uilitate cibo(rum). ostendit se totius
generis humani peccata defle(re). luge(re) d(e)bem(us)
p(ro) p(re)senti miseria. Vn(de) paulus qua(m)diu
sumus i(n) corpore p(er)egrinamur a d(omi)no.
Inde infelix ego ho(mo) q(ui)s me liberabit de
corpore mortis hui(us). (et) ps. heu m(ihi).
q(ui)a i(n)co(latus). m(eus). p(rolongatus). e(st). luge(re) d(e)bem(us) p(ro) dilatio(n)e
p(at)rie celestis. Vn(de) ap(osto)l(u)s. Cupio dissolui
(et) e(ss)e cu(m) xpo. Desidero (con)solari fuerim(us) sic dic
tu(m) e(st) salui erimus. Salui eni(m) i(n) reno
uatione. q(ui)a renouabit(ur) ut aq(ui)la iu
uentus n(ost)ra. Salui erimus i(n) usus
mutatione. q(ui)a absterget d(eu)s om(n)e(m)
lac(ri)ma(m) ab oculis n(ost)ris. (et) ia(m) n(on) e(ri)t
a(m)plius luctus neq(ue) ullus dolor.
Salui erimus i(n) p(er)fecta delitiosa (et)
et(er)na refectione. q(uan)do dicet d(omi)n(u)s

Vos estis qui permansistis mecum in temptationibus et tribulationibus meis. et ego dispono vobis regnum sicut disposuit michi pater ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Id quod regnum nos sua pietate perducere dignetur ihesus christus filius dei qui vivit et regnat per omnia secula seculorum amen.

Dominica IIII. in quadragesima.

Est puer unus hic qui habet v. panes ordaceos et duos pisces et cetera. Legem fert kuri. filium virginis dominum ihesum christum. ut ipse qui plenus est misericordia et gratia michi dignetur de plenitudine sue gratie elargiri. ut plenus sermo ad honorem sui sanctissimi nominis compilatus. sit ad edificationem nostram et salutem animarum nostrarum. Est puer unus hic qui et cetera. Verba ista sumuntur de vi. io. in quibus tria consideranda occurrunt. scilicet quid per puerum istum. quid per v. panes. et quid per duos pisces significatur. et hoc duobus modis. scilicet allegorice et moraliter. Allegorice per puerum istum potest significari moyses lator legis. qui vere puer puer fuit similitudinarie. quia sicut in puero nil perfectum est. sic et in lege ipsius nil perfectum fuit. teste paulo. vii. ad heb. nichil est ad perfectum duxit lex. et cetera. Et dicit unus quia propter unitatem ecclesie future quam figurabat. Prefigurabat enim illum. id est christum de quo ipse dicit. xviii. deut. prophetam suscitabit deus de fratribus vestris. ipsum tamquam me audietis. Qui christus sicut dicit da. lapis angularis fuit. et nectens duos parietes in unum. scilicet iudaicum populum et gentilem. osee. primo et congregabuntur filii israel et filii iuda. et con

stituent sibi caput unum. id est christum. qui sit caput dicit apostolus. i. eph. ipsum dedit caput super omnem ecclesiam que est corpus ipsius. Evangelizanti dicit. i. in veteri testamento. quia licet iam in lege inceperit. clarescere in novo testamento. omnino tamen non recesserat. Viso quid puer significet. Videndum est quid et panes. Per v. panes significantur v. libri ipsius moysi. qui ordacei fuerunt sicut patet. Ordeo enim tria considerantur. scilicet medulla. et tenacissima palea. et vix separabilis que tegit medulla. et etiam ponderositas. Ordeum enim inter alia frumenta ponderosius est. sicut manifestum est. Ita tamen fuerunt in libris moysi per medullam accipe spiritualem legis intellectum. qui tegitur tenacissima palea. et vix separabili. id est litterali intellectu et figurali. et quod quidam haberet spiritualem intellectum de christo. sicut moyses. iacob. et alii multi. patet moyses dicit sicut iam dictum est per prophetam suscitabit et cetera. hoc etiam attestatur christus. iii. io. si crederetis moysi. crederetis forsitan et michi de me enim ille scripsit. hoc dicit iacob. xlviiii. gen. non auferetur sceptrum de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittendus est et ipse erit expectatio gentium. Ysaias. vii. idem dicit. ecce virgo concipiet. et pariet filium et cetera. et alibi dicit. egredietur virga de radice iesse. et cetera. hoc idem ieremias dicit. quod hec vera virtus est. et cum hominibus conversatus est et cetera. hoc affirmat apostolus. bibebant i. cor. x. omnes eandem escam spiritualem comederunt et omnes eundem potum spiritualem biberunt. et cetera. Et dicit. xi. heb. iuxta fidem defuncti sunt omnes isti. et cetera. De ponderositate legis sicut patet per totum capitulum. hoc autem dico propter hereticos qui dicunt tantos patres esse ductos a diabolo. Ponderosa fuit lex moysi. sicut dicit beatus petrus. xv. act. hoc est honus quod neque nos. neque patres nostri portare potuimus. id est vix portare potuimus. Fuerunt ibi

Vel aliter. v. panes. v. vulnera christi quibus anima reficitur et roboratur. Ieremias. Recordare paupertatis et cetera. et hic vide. [illegible] Ieremias. Attendite et videte. flagella sputa. clavi. quia his panibus reficitur. Per pisces duplex dolor christi. ut dolor patiendi. et solutio pretii. ut resurrectio et ascensio. Vel aliter. v. panes sunt dona dei. Primus est verbum dei. math. iiii. non in solo pane vivit homo. et cetera. II. labor penitentie. Gen. In sudore vultus tui. III. est mandatum. Si vis ad vitam ingredi serva mandata. IIII. est obedientia. [illegible] cibus est ut faciam voluntatem patris qui in celis est. V. eucharistia. unde panis quem ego dabo vobis caro mea est pro mundi vita. hii ordacei quia cum difficultate sumuntur. Non fuerunt ibi duo pisces. scilicet exempla sanctorum et promissio eternorum. Vel v. panes. contritio. confessio. oratio. ieiunium. et elemosina.

7 duo pisces obtēpantes austeritā sa
pore panis ordacii. p duos pisces. p
phe 7 ps intelligunt. q optēpauer
figuralē legis intellectū. qr clarius
9 exposueruns pphauer d x. 7 hec allego
rice dicta sufficiant. Moralr p pueru
significat qsq; peccator. qd r un. i.
.B. solus. qr sic dic B. vere solus ē cu
quo ds n est. q dr habē v. panes. p
mus panis est dolor d comisso pec
cato. micheas. iiii. dole 7 satage fi
lia syon qi parturiens. dole interi.
satage exterius. n qq dolore s; do
lore parturientis. vehementissim
dolor ē dolor parturientis. xvi. io.
mulier cu parit tristitiā habet. qr ue
nit hora eius. s. partus. Sedus panis
ē luctus d omisso. vi. ie. luctu n uni
geniti fac t planctu amaru. iii. pu
dor d uilitate peccati. i. t. vid dne
7 9sidra qm factus sum uilis. iiii.
ē dolor d amissione tēporis. i. t.
vocauit ad u'su me tēp. vt cōtereret
electos meos. V. ē timor recidiuā
di. io. viii. vad 7 aplius noli peccaē
qr ia eet canis reuersus ad uomitum.
7 sus lota i uolutabro luti. ii. pe. u.
p duos pisces intelligit cautela i bene
credendis 7 opandis. in credendis ut
pie credat. qr sic dic aplus. xi. ad
heb. sine fid i possibile ē placē dō. qr q
n credit sic dicit dns . v. io. ia
iudicatus ē. 7 qa fides ia n est suffici
ens ad salutē sine opib; i adultis dico
q habuert spatium bene opandi. sic
pbat beatus iacob. i canon. ii. cap.
dicens qd pdest frs mei si fidē quis
dicat se habē. opa aut n habeat. nuq d
fides potit saluare eum. qi dicat n po
test. 7 i eodē cap. fides sine opib; mor
tua ē. 7 c. habeam bona opa. a malo d
clinando. 7 bonū faciendo. ps. d clina
a malo 7 fac bonū. qr sic dic ysidor
nichil pficit facē bonū. n pus correcti
fuerimus a malo. nil pfic. uerū ē qn
ad salutē. ad hoc etiā nos inuitat ap
i cutiens nobis timorē d futura dis
cussione. ii. cor. v. oms nos manife
stari oportet an tribunal xpi. recep
turi put icorpore gessim siue bonū
siue malū. 7 i. cor. xv. i mobiles
estote habundantes in opē dni. sci
entes q labor uester n est inanis i
dno. ad hoc 7 nos inuitat exeplo mul
tiplicis remunerationis. ro. viii. Ex
stimo q n sint 9digne passiones ad
futurā glam q reuelabr i nob. ad q. 7 c.

Sermo d lazaro.

Venit itaq; ihc 7 inuenit eū ia. iiii.
dies i monumto habentē. 7 c. Rogeb
dum fes k mi 7 c. Venit itaq; ihc 7 c.
Vba ista sumunt d xi. io. 7 pendent a
pcedentib; s. ab illis. lazarus amic nr
dormit. s; uado vt a sonno suscitē
illum. Venit itaq; ihc 7 c. i qb; libris d
trib; agit. s. d suscitato 7 eius dor
mitione. ii. d aduentu suscitantis.
Venit itaq;. iii. d loco ubi suscitatur.
s. i monumto. p lazarum significat
peccator q ē i mortali peccō p consu
etudinē. istū lazarū diligebat ihc
9 amic ei erat. Videtur ergo q dns diligat
peccatores. Verū qr x diligit peccatores
sic dic ix. m. n ueni uocare iustos

ē panis
- Mercenarior. d quo dr i [illegible] euaglo. qt mercenarii i domo. pa. h. 7 c.
  7 hic panis tripartitus ē. s. cordis cōtritio. oris 9fessio. opis satisfactio. vt uera
  q n habet hos panes fame moritur.
- Filior. sacra scriptura 7 maxime ystoria 7 i aliqo mistic intellectus. iste
  panis d licatior ē pane mercenarior. d h dr. 7 c. bo. su. pa. fi. 7 c.
- Amicor q ē purior pane filior. q ē tenerrima loca sac scripture. 7
  iste triplex ē. allegorie. tropologie. anagogie. d quo dr. amice quo
  moda m tres panes.
- Anglor ē ipē xpc qē pata ab anglis comedit sine furfure.
  qa uidet ipm facie ad faciē. h; nos comedim illū sine furfure
  sacmti.

s; peccatores q̃c. q̃ aug. n̄ dn̄s dili
geret peccatores de celo ad t̃rã n̄ descen
deret. Et hec dilectio referenda ẽ ad na
turã n̄ ad peccatũ. huc dormire dn̄s
dixit cũ mortuus eẽt. q̃ uerũ dixit.
q̃ sic dic aug. facilius ẽ dn̄o mor
tuũ suscitare q̃ aliquẽ a sõno uocare.
nutu ẽ uoluntatis sue suscitat dn̄s
mortuũ. q̃ n̄ posset hõ nutu sue
uoluntatis uel tangere. uel uocare
a sõno aliq̃ suscitare. dormiebat q̃
ad xpm s; quo ad homines mor
tuus erat. sic q̃ peccator dormit q̃
ad xpm. sic dic aplus. v. eph. Surge
q̃ dormis. s. sõno culpe. s; quãtũ
ad nos mortuus ẽ. s; quãtũ ad nos
mortuus ẽ ut dic aplus. v. eph. Sur
ge a mortuis. i. peccatis. hoc idẽ dic
xps. v. io. amẽ amẽ dico q̃ ueniet
hora q̃ nunc ẽ qñ mortui. Glo. i. pec
catis. h' idẽ. xi. io. q̃ credit in me q̃ si
mortuus fuit. s. morte culpe.
q̃ de hac resurrec. dic io. i apoc. xviii.
beatus q̃ scus q̃ habet partẽ in re
surrectiõe pma. gl. pma resurrec
tio ẽ anime a peccatis. Ad huc susci
tandũ uenit ihc. Venit carne as
sumendo. xvii. io. exiui a patre q̃
ueni i mundũ. Veni carne susci.
q̃ io. i. Verbũ caro factũ ẽ q̃ ẽm asf.
s. ro. q̃ factus ẽ ei ex semine dd. s.
carnẽ. uel uenit p uiã benignitatis
q̃ mie. gratiã suã largiendo. i bo
nũ pmouendo. q̃ pmotos i bonũ
cõfirmando. xiiii. io. ad eũ ueniem
q̃ m̃a. q̃c. G; inuenit eũ habentẽ
iiii. dies. ad litterã de lazaro. G; pecca
toris. pmus dies ẽ transgressio pcepti
ade. q̃ i ipo oms peccauim. sic dic
aplus. rom v. i quo oms peccauer.
q̃ aug. cũ hõ nascit' cũ morte nascit'.
q̃ de adã peccatũ trahit. ii. transgres
sio legis naturalis q̃ habebat duo mẽbra,
s. q̃ tibi n̄ uis alii ne facias. q̃ q̃ t' uis
alii facias. iii. ẽ transgressio legis
scripte. q̃ malũ phibebat. q̃ bonũ
pcipiebat. iiii. ẽ transgressio euãgelii
q̃ malũ phibet. bonũ pcipit. q̃ uita
obseruantib; pbet. Vl' pmus dies ẽ pec
catũ in corde. ii. i ore. iii. i ope. iiii. i
consuetudine. Vt ia dicat' fetet quatri
duanus ẽ. ad talẽ suscitandũ. uenit
dn̄s sic dictũ ẽ. Et sciendũ q̃ tm̃ tres
mortuos dn̄s suscitauit. s. puellã
i domo. n̄ dũ extra ductã q̃ tm̃ ma
nũ tetigit q̃ surgere pcepit. p quã
significat' peccator i corde. q̃ facilitas
suscitandi talẽ innuit. Scd̃o susci
tauit iuuenẽ i porta ciuitatis. q̃ hic
plus fecit. feretrũ tetigit. q̃ dixit
adolescens tibi dico surge. q̃ plus
fuit. q̃ in suscitatiõe puelle. p istũ
significat' peccator. i hore. q̃ difficili'
surgit. iii. suscitauit lazarũ. q̃ hic
multo plura fecit. turbauit se ipm.
q̃ aliqs turbare n̄ potuit. lacrimatus ẽ
q̃ clamauit. p lazarũ signat' peccator,
i ope q̃ q̃suetudine. q̃ hoc fecit ut i
sinuaret q̃ tales difficilime suscitant'.
q̃ moles male q̃suetudinis pmit.
q̃ hec difficultas n̄ est ex parte di
s; nr̃a. q̃ oĩa sunt ei eq̃ facilia. Gg.
q̃d ẽ facilius dicere q̃c. ad suscitatione
huius i uitatus fuit dn̄s sic patet.

No. q̃ tres mortuos dn̄s suscitauit.

S' Dom' mea dom' orõnis uo. q̃c. In hoc euãg° pmo notandũ ẽ. q̃ dn̄s ingressus urbẽ. pmo i teplũ abiit. dans
n̄ formã ut quãq; ingredimur domũ orõnis si ibi ẽ adeam'. i orationes do q̃ mitti. sic ad agenda negotia secedam'.
dom' aut di debet ẽẽ dom' orationis. n̄ negotiationis. q̃ eos q̃ i ecclã uendunt q̃ emunt. N̄ q̃fabulatiõis. q̃ mulieres
loquaces. n̄ coyerationis eadẽ scd̃m quosdã q̃suetudinẽ i festis. n̄ lectitationis. q̃ quosdã uidicess. n̄ q̃mes
sationis. q̃ q̃medentes ibi. Sic ẽ eiciunt emtes q̃ uendentes. q̃ tomates et tales. debet ẽ ẽẽ dom'
orõnis ut q̃fessionis peccatorum ut laudis. Beati ẽ q̃ habitat i do. t.

ſupius in euāgelio. ubi dr̄ miſerāt ad eum
ſorores 7c̄. q̄r ut dic augꝰ. nō ſunt auſe di
cere dn̄e ueni 7 ſana. nō ſunt auſe dicere ibi
iube hic fiet. ſꝫ tm̄ ecce quem amas infir
matur. ſufficit enim ut nouiſ. nō enim amas
et deſeris. Sic 7 nos debem̄ inuitare ipm̄
ad nos ſuſcitandos. ſ. uerbū eius libent̄
audiendo. 7 ſeruando. luc. beati qui au.
uerbū dī 7 cu. illud. montuoſa ſupbie
reprimendo. 7 humilitatē ſectando. q̄r
ſupbis dēs reſiſtit humilib; autē dat
gram̄. i. remiſſionē peccatoꝝ. q̄r ut
dic aplꝰs cooadiutores dī ſumus. 7 aug.
qui te creauit ſine te. nō te iuſtificat
ſine te. 7 in hoc q̄ lacrimatus ē notatur eius
humanitas. ad fidē hereticoꝝ deſtruē
dā. q̄ dicūt ipm̄ nō habuiſſe uerū
corpus. Et ſciendū q̄ i trib; locis
fleuit xp̄s. 7 i iiii. credim̄ etiā ipm̄
fleuiſſe in cunabulis. ſic dicit i ymno.
uagit infans int arta. 7 iohes dama
ſcenus q̄ aſſumpſit i nr̄a natura q̄ ego
plantaui i ea. p̄t ignorantiā. 7 pec
catū. 7 i fleuit i ꝯlatū nr̄e mi
ſerie. pſ. heu m̄ q̄r i colatus meus
7c̄. fleuit cecitatē nr̄e miſerie. ſr̄
ierlm̄. xix. luc. uidens ihc ciuitatē
ierlm̄ fleuit. ſ. i. 7c̄. fleuit pecca
tīn ꝑuitatē. hic ſup lazaro. fleuit
magnitudinē nr̄e culpe. i cruce. u.
eb. cū clamore ualido 7 lacrimis offe
rens ſe. 7c̄. i monumto. Quattuor
ſut i monumto. ē pfundū. ē an
guſtū. ē obſcurū. 7 ē clauſū lapide.
p hoc ſignificat ꝯſcientia peccatoris.
que eſt pfunda. ꝑpt peccati ꝑuitatē. ē
anguſta ꝑpt ipius ꝯſcientie remor
ſionē. ē obſcura ꝑpt culpe turpi
tudinē. ē clauſa lapide ꝑpt peccati ex
cuſationē. 7 dū clauſa fuit. tali lapide
ꝯſcientia. peccator ſuſcitari nō potuit.
ſꝫ p̄mo moueri debꝫ lapis p̄ ueram ꝯfeſſionē
ia. ult. ꝯfitemini alterutꝰ. 7c̄. Et q̄ ſic
ſuſcitatus fuit. nō eadē morte moriat
uita habebit. ad quā. 7c̄. Dn̄ic̄

Ego demoniū nō habeo **d paſſ. ſmo.**
ſꝫ honorifico patrē meū. 7c̄. Uba
iſta ſumunt̄ d viii. io. 7 pendent a p
cedentib;. ſ. ab ill. nōne bn̄ dicim̄ nos
q̄r ſamaritanus es tu 7 demoniū habes.
In q̄b; ubis duo ponunt̄. ſ. falſa iudeoꝝ
reph̄enſio. 7 humilis dn̄i reſponſio.
i reph̄enſiōe iudeoꝝ d duob; reph̄endūt
dnm̄. ſ. d doctrina cū dicūt. nōne bn̄ dicim̄
nos q̄r ſamaritanus. Samaritanus ē
legē cuſtodans interptat. ipi enim dicebāt
xp̄m legē ignorare co q̄ dn̄s aliq̄n
loq̄batur ipis nō intelligentib;. ſic patꝫ
i io. neſcim̄ qd loqtur. 7 hec dicebāt
ex inuidia ſic patꝫ i vii. io. ubi
dixer miniſtri ad phariſeos. nūq̄
ſic locutus ē homo. 7c̄. 7 euāglia
dicit. xxiiii. d pilato. ſciebat autē
q̄ p inuidiā tradidiſſent. 7c̄. reph̄en
debant etiā uitā ipius. i. demoniū
habes. 7 hoc ex malitia. dicebāt
enim xp̄m peccatorē eē. ſic patꝫ
uiiii. io. nō eſt hic homo a dō qui
ſabbm̄ non cuſtodit. 7 i. ſcim̄
q̄ hic homo peccator ē. 7c̄. reſ
pondit ihc ego demoniū nō habeo.
7c̄. i iſta reſponſione notatur
dn̄i ſapientia. q̄r q̄ ad ipm̄ p̄
tinebat ſilendo confirmauit.
7 q̄ ad ipm̄ nō ptinebat humi
liter negauit. Ego demoniū

A. q. iiii.
ſut i mo
numto.

n̄ ha. q c. n̄ negauit se samaritanū eē.
samaritanus enī custos interpretatur. &
uere ipe ē custos nr̄. nos admonu
morsib. redimendo. et h' i passioē sua.
ipe ē portauit nos i humeris suis. sic
dr. xviii. q si fuerit alicui. c. oues nōne
(r. errauit ū illaꝝ reliqͦ nonaginta viii. i desto. &c)
ouis errauit cū peccauit adā. & petrus
.i. can. i. epti estis p̄cioso sanguine q̄i
agni &c. q i. m. x. Iterū custodit nos
grām infundendo. peccā dimittendo.
ad bonū puocando & cōseruando. Vn̄
ps. n̄ dn̄s custo. c. q c. custodit nos su
os scōs anglos ad nr̄i custodiā diri
gendo. Vn̄ ps. immittit dn̄s anglos
suos i circuitu ti. eū q c. mt. xviii.
angli eoꝝ sēp uidēt f. p. q c. q i. iiii.
m. Anglis suis mandauit de te &c.
ibi dic. Glo. q dictū erat de corpore dn̄i
male interptabat de capite. hoc dictū
est de fidelib. & n̄ de xp̄o. licet x habuit
anglm ad custodiā. sic dicit i luc.
a anglus dn̄i cōfortabat eū. habuit
ad custodiā n̄ ronis s; sensualita
tis. ipius ē ratio x sufficiens fuit
custodire sensualitatē eī. tn̄ h' uolu
it ut anglus mereret n̄ meri
tū habendū. s; iā habitū. ura ū ratio
n̄ est sufficiens nrām sensualitatē
custodire. n̄ diuino auxilio susten
tetur. & licet nos x sit sufficiens cu
stodire. tn̄ nos uult ab anglis
custodiri. ut mereat sic dictū ē.
meritū iā habitū n̄ habendū. Vē
x. custos est sic dictū ē. cui i hedū;
p uerā fidē. vn̄ ap. rom. x. cord
creditur ad iustitiā. q c. & p uerā
spē. Vn̄ ps. spera i dn̄o & fac bo. &c.

ide. ps. inte dn̄e spaui n̄ con. in. q c. & viii.
roma. spe salui facti sum. Et si de eī custodia
bene confisi fuerim custodiet nos quatū
in se est. sic dic paulus. i. cor. x. fidelis
ds q non patietur uos temptari p' id q po
testis. & f. cū. t. p. q ps. cū ceciderit n̄ colli
detur. q quare q. dn̄s supponit manū
suā. s. ad subleuationē ipius. & licet
diabolus temptet aliquando i gredi nros
fines. si restiterim ei. vincem ipm
suffulti custodia ihū xp̄i. Ipe ē debilis ē
sic dic. Gℓ. debilis ē hostis q n̄ uincit
n̄ uolentē. Viso qd debem custodi nro.
uidam qd debem duci nro. Ipe ē est
dux nr. ducens nos ad patrē. io. nemo
uenit ad patrē n̄ p me. sic ē milites
secūt ducē suū. ita & nos seq debem
xp̄m. sic dic. io. q seqt me n̄ ābulat
in tenebr. s. peccatoꝝ. dic ē ego dmo
niū (n̄ habeo) q c. supius dixerat ipm peccatorē
eē. sic dictū est. s; excusat se dicens. Ego
dmoniū n̄ habeo. i. peccatū. q q ita
possit exponi dr. circa finē marci. Gor.
q dn̄s eiecit. vii. dmonia a maria No. de vii.
madalena. dic. Glo. i. vii. mortalia dmoib; quē
peccata. Et sūt vii. in qb. debem seq dn̄m. eiecit dn̄s de
primo i humilitate cōtra supbia. q ē primū media in da
istoꝝ peccatoꝝ. Vn̄ ecc. initiū oīs peccati lena.
supbia. humilis ē fuit dn̄s sic l dic.
discite a me q mitis sū ego. & humil
corde. q c. & v. mt. beati mites. & c. ii.
debem eum seq i paupertate. cōtra auaritiā.
Vn̄ ps. simul i unū diues & paup. ii. cor.
viii. Ipe nos egen factus ē. cū eēt diues.
& c. & i x. zacha ipe paup sedens sup asinā
& c. & luc n̄ erat ei loc i diuisorio. III. ē
paciencia cōtra ira. ipe ē pacific fuit. sic
patet. q omia sibi illata sustinuit patient.

imitantes nos etiā ad patientiā. unde v. beati
pacifici qm filii dei uocabuntur et c. iiii.
dilectio proximorum scilicet ut de bono proximi
gaudeamus et de malo doleamus. contra inui
diam. inuidus de bono proximi dolet.
et de malo gaudet. V. est abstinentia contra
gulā. ipse enim ieiunauit xl. dieb. ut nobis
daret exemplum abstinentie. iiii. m. et cum
ieiunasset. et c. VI. castitas contra luxuriā.
ipse enim castissimus fuit et mundus. vii.
eb. talis decebat ut nobis esset pontifex.
sanctus in corde. innocens in ope. impollutus
in corpore. VII. sollicitudo contra pigritia.
ps. in laborib. a iuuentute mea. et c.
et sequitur. circuibat ihc per ciuitates et castella
et c. et si ihesum xpm fuerimus imitati. dicere
poterimus. ego demonium non habeo, et
plus. sed honorifico patrem meum.
(qm audistis me.) xpm reuerendo in gratiarum actione.
xi. io. pater gratias tibi ago. et c. ei auc
toritate omnium tribuendo. v. io. non
potest filius a se facere quicquam. et c. uoluntate
eius faciendo. vi. io. descendi de celo non
ut faciā uo. m. et c. gloriam suam mu
do nuntiando. xvii. io. manifestaui
nomen tuum et c. sic et nos debemus gratias
deo agere. exemplo apostoli in omnib. gratias agite.
auctoritate omnium ei tribuere. exemplo pa
uli. xi. rom. qm ex ipso et per ipsum. et in
ipso et c. uoluntate eius facere. quia fratres
ipsius erimus sic dicit in luca. quicumque fe
u. m. hic frater soror et c. gloriam ipsius
mundo nuntiare exemplo ꝙ ubo. quia ihesus
cepit facere et docere. i. act. et sic dicere
poterimus ego demonium non habeo. et ho
norifico. p. m. si pater et nos filii.
si filii et heredes. sic dicit apostolus. iiii. gal.
heredes scilicet regni eterni. ad quod nos gratia dei.
(sermo contra hostib.)

Thema de temptatione et euangelium. Ser. i.

Ductus est ihc in desertum ut temptaretur
a diabolo et c. Cum temptatio ut dicitur
eccl. sit ignis in quo iusti aurum depurat
tamquam aurum in fornace. ideo illum toto cor
de poenitur et animi uoluntate. de quo dicit
paulus quod facit cum temptatione prouentum
ut non permittat nos in temptatione
induci. i. superari. sed liberet nos a malo
dando post temptatione coronā que temp
tatis et tribulatis post uictoriam ad
hibetur. In hoc euangelio de trib. agitur.
s. de domino temptato in deserto. et de eius ie
iunio. ac de uictoria eius quā est
de temptatore consecutus. sed est notandum
quod dominus xl dieb. ieiunauit propter figu
ram numeri. quadragenarius enim
constat ex denario quater ducto. unde
in denario legis precepta attenduntur.
in quaternario uero euangelica perfectio consi
deratur que perfectio consistit in
seculi et proprie uoluntatis abrenunti
atione. In omium rerum proprio uen
ditio cum distributione. In uirginita
tis siue castitatis obseruatione. In
martirii pro xpo perpessione. Item
est notandum quod ieiunium. v. de causis
commendatur. prima a sui institutione I.
quia institutum est in statu innocentie
in paradiso. scda ab auctoritate xpi II.
et legis et prophetarum. Tertia quia est pri III.
ma arma in bello spirituali. quia primo
refrenanda est gula que genitalib.
ligna libidinis sub ministrat.
Quarta ab hoste (comparatio) s. a diabolo quem IIII.
deuicit. Quinta a uictoria quam de carne V.
habetur. quia ut dicit ieronimus nichil

uiluis quam a carne uinci. et nichil gloriosi
us quam uincere carnem. Nota autem .xii.
causas quare permittit dominus hominem
i. temptari. Prima propter maiorem exercitium
et cautelam. ps. contristatus sum in
exercitatione mea. uidens miseriam
ii. meam. Secunda ut homo durum seruitutem dia
boli expauescat quam quodam modo in
temptatione presentit. ieremias .v. fui
iii. etis diis alienis etc. Tertia ut diabo
lus uictus confundatur. ps. draco iste
iiii. quem formasti ad illudendum ei. Quar
ta quia temptatio erudit. iud. iii. hee
sunt gentes quas reliquit dominus ut
v. in hiis erudiret israelem etc. V. quia
humiliat paulus ne magnitudo
regenerationis extollat me. Gregorius.
dignum est ut qui uirtute patimur
uitio curemur. i. uitii temptatione.
vi. VI. quia negligentiam impellit. ps. exer
vii. citabar et scopebam spiritum meum. VII. quia
fortiorem reddit. unde in prouerbiis. sep
ties iustus cadit et resurgit. Glo.
cadit ut fortior resurgat. VIII.
viii. quia purgat. aug. quod flagellum facit
ix. grano. illud temptatio iusto. IX. quia
deum glorificat. ps. eruam te et ho.
x. me. Decima quia deum iusto so
ciat. ps. cum ipso sum in tribulatione etc. XI.
xi. quia coronat. ia. i. Beatus uir qui
suffert temptationem etc. XII. quia
xii. multum glorificat. ps. eripiam eum et
glorificabo eum. Nota autem quod dominus propter
has causas in deserto uoluit temptari
ut pena respondeat culpe. quia primus
homo in paradiso deliciarum. xpistus in deserto
angustiarum. apoc. quantum glorifica
uit se et in deliciis fuit tantum date

ei tormentum. Ut locum sanctificaret quem diabolum
ne possit inualere heremitas. Ut daret
exemplum exeundi ab humanis. Ge. exi de
terra tua etc. Ut poneret desertum qua
si delicias faciens illud delectabile sicut
ysa. dabo in solitudine cedrum et lignum
oliue. Item ponam in deserto abietem etc.
Item letabitur deserta et inuia et exultabit
Et ut uitaret de uictoria laudem. Mt.
pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi.
Et ut ostendat sufficientiam suam contra diabo
lum qui gloriabatur. i. i. Regum. date michi
uirum et ineat mecum etc. Quare
autem uoluit temptari a diabolo iste
sunt rationes. Ut diabolus qui uicerat
uinceretur. Ut nemo desperet. unde
confidite quia ego uici mundum. Ut ex
perimento disceret compati tribulatis. paulus
ad heb. non enim habemus pontificem qui non
possit compati etc. Ut misericors
fieret ibidem ad hebreos. ut miseri
cors fieret fidelis pontifex ad deum. Ut
tibi timeas. Jeronimus. Si dominum ausus — i. deceptor
est temptare uix pellis et neque quanto
magis et nos. luc. Si in uiridi ligno etc.
Et ut doceat quod in ieiuniis et bonis operibus
fortius temptat diabolus. quod notatur
in esdra de inimicis iudeorum qui impedi
ebant ne edificaretur. unde in una manu
tenebant gladium et alia operabantur. et ut ostendet quod
quia post uictoriam accesserunt angeli et per pugnam tempta
ministrabant domino. unde temptati cum temptantur tionum peruenit ad gloriam angelorum
grauiter debent facere sicut fecerunt illi de quibus
legitur in regum conuenerunt ad dauid
omnes qui erant in angustia constituti
et tribulati corde et factus est eorum prin
ceps. protegens eos ab aduersariis
quos duxit in ebron ut secum regnaret.

In angustia constituti sunt omnes temptati et tribulati qui si volunt liberari debent concurrere ad david .i. ad dei filium. de eo enim consi derabilis intemptatur. et ipsum ut dicit petrus desiderant angeli prospicere ad de. ergo conveniunt dum tribulantur qui christi passiones et tribulationes respicieunt de quo dicit petrus qui cum pateretur et c. respiciendo sputa. flagella. derisiones. crucem et mortem. et sic debet fidelis consolari. cum videt suum dominum temptatum tribulationibus et propter ipsas a deo patre honore et gloria coronatum. unde paulus. vidimus dominum ihesum christum propter passionem mortis gloria et honore coronatum. oportebat enim christum pati et ita intrare in gloriam suam. et ita tribulati si patienter sustinuerint tribulationes accipient coronam vite sic dicit beatus iacobus. Beatus vir. et c. De .iiii. generibus peccatorum.

·9·) Notandum quod .iiii. sunt genera temptationum que licet malos suffocent. bonis non nocent de quibus dicit dominus iusto in ps. qui habitat in adiutorio altissimi. non timebis a timore nocturno. a sagitta volante per diem. a negotio perambulante in tenebris. ab incursu et demonio meridiano. Et sic patet quod prima temptatio est levis et occulta. que designatur per timore nocturnum. Alia temptatio est levis et aperta. que intelligitur per sagittam volantem per diem. Alia temptatio est gravis et occulta que intelligitur per incursum et demonium meridianum. sed de his

A negotio perambulante in tenebris. Quarta temptatio est gravis et manifesta que intelligitur.

omnibus liberat servum suum et erectum glorificat. Unde sequitur cum ipso sum in tribulatione eripiam eum et glorificabo eum. Quibus modis flagellat deus hominem ·9·)

Notandum quod .v. modis flagellat deus hominem. Primo ad probationem. ut flagellavit deus iob et tobiam. Unde dicit in tobia quia acceptus eras deo necesse fuit ut temptatio probaret te. .I.

Secundo flagellat ad conservationem humilitatis sic flagellavit beatum paulum. Unde ipse dicit ad cor. ne magnitudo revelationum extollat me. datus est michi stimulus carnis mee qui me colaphizet. .II.

Tertio ut peccata corrigat sic flagellavit paraliticum cui dixit postquam sanaverat eum. ecce sanus factus es iam noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat. .III.

Quarto ad inititum pene eterne sic flagellavit herodem et antiochum et epiphanem qui corrupti hic a vermibus de temporali pena ad eternam transierunt. .IIII.

Quinto flagellat ad gloriam dei manifestandam sic cecum natum de quo dicit apostolus. neque hic peccavit nec parentes eius. ut cecus nasceretur sed ut manifestaretur gloria dei in eo. .V.

Contra temptationem de fide.

Contra temptationes de fide

·9·) Dicit beatus iacobus resistite diabolo et fugiet a vobis. Non enim debet fidelis homo ut dicit paulus ignorare astutias et calliditates eius. nam ipse cum non sit ausus temptare religiosum virum de fornicatione et huiusmodi eo quod est aperte malum eum de fide temptare nititur que est fundamentum omnium virtutum. ut destructo fundamento

Devotus miles non dolebit sua cum benigni ducis intuebit vulnera.

totū spirituale edificiū destruat. dic
enī diabolus ei spiritualiter suggerendo. ut
quid fraudaris bonis huius seculi et affli
gis te ipm in anim. nōne ut dic
salomon unus interitus ē homi
nū et iumentorum et equa utriusque
condicio. et nichil habet hō iumentis
amplius. Cui tēptationi debet sic sciu
ter respondendo resistere. dicas m diabole
nunquid nonne hec dulcia que
ostendis ita ut amara cito termina
buntur. et si contingeret quod nichil
esset quod credimus. scilicet quod deus uenisset in
uirgine et quod sit uita eterna quid mi
oberit si ieiunaui uel corpus afflixi.
uel quid mihi proderit si in delicijs uixi
nā ita equaliter transierunt. non
in de cetero proderunt delicie nec mise
rie oberunt. sed si contingat uerum esse
quod credimus sicut uerum est si in delicijs
uixissem ut tua dolositas suge
rit nōne pena cū diuite essem in
ardoribus sepultus ubi etiam non
possem guttam aque impetrare.
sed si pro xpo in miserijs uixero cū
lazaro merebor perpetuo con
solari. tenendū ē ergo certū et
dimittendū incertū ut iura
oīa attestantur. In primo pec
cato. iiii. concurrerunt.

+ c. j. § Nota quod sic in primo peccato. iiii. concur
rerunt. scilicet serpens pomū ostendens. Eua
pomū accipiens. et ade porrigens
et adā accipiens et comedens. ita ē
in quolibet peccato. istis spiritualiter
intellectis. Est enī ibi serpens po
mū ostendens. id est primo primus mo
tus. carne titillante in delecta
tione exigens. et hic nullū peccatū.
nec ueniale nec mortale. Secundo est
ibi eua accipiens et de dulcedine po
mi cogitans cupit comedere. et ista
ē secundo primus motus. quod iā habet
esse in cogitatione de delectabili
cogitante. et talis motus semper ē
ueniale peccatū. Tertiū ē ibi
adam pomū accipiens et illud mā
ducans. et hoc fit quando ratio siue
consensus pomū porrectū ab
eua. id est delectatione a carne exhi
bita manducat. id est approbat
et deliberato consentit. tunc
semper talis consensus ē peccatū
mortale. De duplici iudicio

§ Notandū quod duplex ē iudiciū. suspi
cionis. et temeritatis. unū ē pecca
tū ueniale. aliud mortale. Judiciū
suspitionis ē cū suspicor malū ubi
forte posset esse. ut cū uideo religio
sū loqui cū muliere suspicor cū
assidue hoc faciat quod non faciat bona
intentione. sed in hoc iudicio non perse
uero immo ad mentē recurrens.
illud pena in meliore parte inter
pretor. et hec ē humana teptatio
que ex corruptione humanitatis
accidit quod aliquando male sus
picamur. de qua dicit apostolus. tēpta
tio uos non apprehendat nisi hu
mana. Judiciū uero temeritatis
ē quando quis temere et adstruere et perdu
rant asserit malū de aliquo de quo
non ē certus. ut cū uidet quem aliquem
loquentē cū muliere dicit ipm
fornicatorem et in peccato mortali.
et eterna dampnatione dignū. et de hoc
dicit dominus nolite iudicare et non iu
dicabimini. et apostolus nolite ante
tēpus iudicare. + c. j.

+ .ɔ.j.

D aſtutia ſerpentiſ.

Aſtutia ſerpentiſ in tribꝫ. conſiſtit. in defen
ſione capitiſ. In expoliatione ueтuſti co
rii. et in declinatione uentiſ uł frigoriſ.
Sic et nos capud nrm. i. xpm defendere d(e)
bem(us) induti loricā fidei. et galeam ſpē
ſalutiſ. Iterum debemus intrando ar
tam uiam. que ducit ad uitā corīū
deponere ueтuſtatiſ. ſic dicit paulus.
deponentes uetere hominē cū actib;
ſuiſ. Induamur nouum q ſedm dm̄
creatuſ ē in iuſtitia et ſc̄itate et ueri
tatiſ. Iterū ut malitie gellicidium
expellentes caritate erga dm̄ et xp̄
nos ardeamus. Vn̄ paulus oīa ura
i caritate fiant. ꝫ.

D ordinib; q ſūt ī eccl'a.

Notandū q tres ſunt
ordines in eccl'a dī. ſ. coniugati. continētes.
et uirgines. q p fructū tricesimū. ſexa
geſimū. et centeſimum. in euāglio d
ſignant. et unus ordo ē bonus. alt' me
lior. tertius optīm. Coniugati p
fructū tricesimū deſignant. et hoc
ea ratione. q a xxx. conſtat exter. x. et de
narius numerus refertur ad deca
logum. i. ad decē pcepta legiſ. ter
narius ū ad fidē ſcē trinitatiſ re
fertur. q a ipi coniugati in fidē ſcē t
initatiſ positi p obſuantiā mandato
rum dī ſaluant. Sexaginta autē co
ſtat ex exies. x. numeruſ. vi. pfecti
onē opum ſignificat. q a ī vi. dieb;
cōpleuit dī opa ſua. x. ū. ſignificat
q pdictū ē. In fructu ū ſexageſimo
notatur ſtatuſ continentium. q x. p
ceptiſ conſiliū continentie addide
runt. et ido q a duplicauer' conſilium
duplicatur eis et p̄mium. Cente
ſim ū numeruſ ē pfectioniſ q a ul
tra centeſimū numerū. n̄ extendi
tur numer'. et in hoc pfectionē ſi
gnificat que ē in ſcīſ uirginib.

q ido eiſ fructuſ centeſim cōpatur. q a
ipi uirgines p̄miabunt cū aliiſ co
rona aurea. i. ſubſtantiali p̄mio et
ſup' alios habebunt aureolam. ſ. ga
udium. cōſcientie de uirginitate ī cor
de. et ſignū euidens in fronte d uir
ginitatiſ prerogatiua. q p aliſ habu
erunt.

D homīe exiſtenti ī mortali.

Nota q hō exiſtens ī peccato mortali +
faciens opa de genē bonoꝝ. illa opa .ɔ.j.
ſibi ad tria ualent. ſ. ad illuſtrati j.
onē diuine grē. q a cituſ ei diuina
grā infunditur ut dicit. Gg. mte
rim. i. donec agaſ penitentiā fac
qcqd boni poteſ. ut deus cor tuum
illuſtret ad penitentiā. Valent .iij.
etiā ad bona tēporalia cōmerenda.
q a cū deuſ nullum bonū relinquat
ī remuneratū teſte ſalomone. illa
remunerat ī tēporalib. Valent et .iiij.
ad diminutionē pene etnē. q a in
gehenna mitiuſ puniunt. Dicūt
etiā qdā q ualent ad uitandam ob
miſſionē.

D peccō mortali.

Peccatum mortale eſt ſpreto īcōmu +
tabili bono ſilicet dō. bonis cōmuta .ɔ.j.
bilib; adherere. i. tēporalib.. ſ' uidet'
q peccator peccando mortalit' dili
gat rem tēporalē pluſquā dm̄. q
omiſ peccator negaret. ſ; dicim̄
q duplex ē dilectio. affect'. ſ. et effect'.
dilectione affectus diligit plus dm̄.
ſ; dilectione effectus diligit pluſ
rē tēporalē.

D ueniali.

Aug'. Nonē adeo ueniale q non .ɔ.j.
fiat mortale dū placet. i. ex quo +
non ſequatur mortale explacen
tia ꝓ caci. hoc ē ī conuenienti.

D ordinib; q ſūt ī eccl'a

ī cena dñi

Q manducat carnē
[illegible] ſa. [illegible]
iu. ſibi. ma. [illegible]

Hec eſt illa dieſ glo'ſa
q ſpeciali feſto recoli
ur. dando carnē
et ſanguine d.
ſcapliſ ſuiſ. d ca
ma die uiſit
aplſ. uenit dñs
ierosolimā. ſeq
ti ū die exceptū
ē a turbiſ cū ra
mis palmaꝝ et
diuinis laudib;
tub; reliqſ cu
ſtoditus ē au
dis uſq; ad. v.
feriā. q cū diſci
pulis cenauit. et p
ea traditus eſt.
Dr' ē ei ī cena.
Accipite. hoc ē cor
pus meū. q quod
tradet' ī re. pec
catoꝝ. Et q ipō
uera uita ſit.
ipē ait. q mā
ducat mea. c.
et bibet. m. ſ. hē
uitā etnā. et ite
rū. n manduca
ueritis. c. filii
hoīs. et b. eī. ſa. n
habebitis. u. ī uob. i. n cōformes facti fuīm. ut paſſionē eī. cōtinue q cotidie meditando. ut car
ne n̄ram affligendo. ū penitentes. n habebatiſ uitā ī ub. Nā p multas tribulatioēs oportet nos ī
trare. ī re. dī. q facē neglegentibꝫ exp'bat dnſ dicenſ. o ſtulti et tardi corde ad credendū ī oib;
q lo. pphe. nne ſic oportuit pati xpm et intrare ī glām ſuā. ſ; ſi xpm ī mune a peccā
pati oportuit ut ad glām intraret. q nos peccatis honeratos pati oportet ut glām [illegible]

In ramis palmarum.

Ite in castellum quod contra vos est. et invenietis asinam alligatam. et pullum cum ea et cetera. Hoc auctoritas legitur in euangelio hodierno. in quo fratres karissimi quattuor sunt consideranda. videlicet quid significet castellum. quid asina alligata. et pullus. quid vincula eorum. quid duo discipuli qui mittuntur ad soluendum. Per castellum intelligitur nostra conscientia. quibusdam significationibus inspectis. Castellum est ad hoc ut forte sit quattuor debet habere. scilicet fossatum undique. aquam in fossato. murum per circuitum. et turres. Similiter conscientia nostra habet undique fossatum quia in omnibus operibus nostris humilitatem querit in nobis. habet aquam quia semper luctum compunctionis elicit in nobis. habet et murum. scilicet solicitas circumspectionis in prosperis et adversis. semper cauens insidias diaboli. habet etiam et turres undique; quia in omnibus que agimus gaudia superne patrie semper instruit nos querere. Hoc castellum dicitur esse contra nos. et hoc verum est quia caro concupiscit adversus spiritum. et spiritus adversus carnem. apostolo attestante. Hic est adversarius noster cum quo docet nos dominus concordari dum sumus in via. dicens in euangelio. Esto consentiens adversario tuo dum es in via. et cetera. Ire ergo debemus in hoc castellum quod est contra nos. id est secretum conscientie nostre. et ibi scrutari vias nostras. Ad hoc monet nos sanctus spiritus in ecclesiastico dicens. Precurre prior in domum tuam. et illic aduocare. Precurre prior. id est antequam mors preoccupet te. vel antequam diabolus per prava delectatione nostre intret.

precurre prior in domum tuam. id est conscientiam tuam. et benedicat tua. et non alterius. quia ut ait rabanus. quanto magis homo vitam alterius exquirit. tanto magis suam negligit. Asina et pullus est caro et animus instabilitati deditus. Eamus ergo ad secretum conscientie nostre. et ibi scrutemur vias nostras. et tunc inveniemus. a. id est cognoscemus asinam. scilicet carnem nostram alligatam. et pullum id est animum simul cum ea. Primo videndum est que sunt ista vincula. Secundo que sit eorum efficacia. Tertio quomodo soluenda. Vincula sunt affectiones quibus ligamur alicui rei. [+ siue ad bonum siue ad malum. anima est non ligata alicui rei.] non per amorem. Amor ipse vinculum est quo ligatur amans ad rem amatam. si bonum est quod amatur. ut deus. utile est vinculum. si malum est ut peccatum dampnabile est. Quod amor sit vinculum ostendit apostolus ad colosenses. dicens. Super omnia autem caritatem habete que est vinculum perfectionis. Si amamus huiusmundi honores. diuitias et dignitates. affectiones nostre sunt vincula quibus eis ligamur. Si amamus delectari in .v. sensibus affectiones quibus vingimur .v. sensuum delectationi vincula sunt. de quibus propheta ait. Dirumpamus vincula eorum et cetera. [efficacia vinculorum.] [efficacia vinculorum] Efficacia vinculorum est ista. ligatur enim quis ut non possit recedere. Vt non possit se defendere. Vt possit vinculo pro voluntate possidentis huc et illuc circumduci. Sic peccator qui per asinam et pullum intelligitur. ligatur funibus peccatorum. ne possit progredi ad regnum. De quibus psalmista ait. Funes peccatorum circumplexi sunt me. et salomon in proverbiis. funiculis peccatorum suorum unusquisque constringitur. Item. Sic. Vsitata que est culpa ligat nostrum quod est. ligatur ut non possit se defendere peccator.

intrem. Nam spiritualiter manducare corpus christi est delectare in deo. et cum bene operando imitari. et ei per caritatem uniri. et quod delectare pro manducare accipitur. habes ibi. non bibam de hoc genimine vitis. id est non delectabor in operibus huius presentis actionis. usque et cetera. Quoque accipitur manducare pro imitari. Vnde non comedes suillam. id est non imitaberis immundos.

qa p̃ peccatū n̄ ē in sua potestate. s; di
aboli. vn̄ beatus petrus ī canō. ii. ait.
a quo q̃s superatus est. eius s̃uus est. ⁊
paulus. ad romanꝫ. vi. an nescitis
qm̄ cui exhibuistis uos s̃uos ad obe
diendū. Glo. s. ↄsentiendo. ↄpando.
s̃ui estis ei cui obedistis. i. ad uolū
tatē eius cogemi. s̃ quā obedistis ei.
siue peccati ī mortē. i. ducentis ī mal
peccatū. ul' etnā mortē. siue obeditiois
ad iustitiā. i. iustitie ducentis ī̃ maiorē
iustitiā. In euāglio. io. ix. ait dn̄s. q fac
peccatū s̃uus ē peccati. Crisostom ait.
Nā sic nauis fracto gubernaculo illuc
ducit' quo tēpestas īpellit. sic homo
diuine grē auxilio p̃dito p̃ peccatū,
n̄ q̃ uult agit s; q̃ diabolus. Et sic p̃
mū ī potestate ppli ē facere sibi regē
q̃ uult. factū aūt ↄ regno repellē.
iā n̄ ē ī potestate eī, ⁊ ita uoluntas
ppli ī necessitate ↄ uertitur. Sic homo
priusquā peccet liberū habet arbitrium
utrū uelit ēē sub regno diaboli.
Cum aūt peccando ei subiugat'
n̄ potest ↄ potestate eī exire n̄ solus
ↄ tū cū expiato. vn̄ ī ps dr̄. Et recorda
tus ē q̃a caro sūt spūs uadens. s. ad
peccandū p̃ se s; n̄ rediens ad gra
tiā p̃ se. ¶ ligatur homo ut ducat'
pro uolūtate possidentis se. sic pecca
tor ligatus a diabolo p̃ peccatū. ce
catus ī trius ex se ducit'. ita q̃ ad
cor uix aū nūq̃ ↄuertit'. vn̄ ī libro
iudic̄ ↄ sansone dr̄ q̃ duxer eū
uinctū catenis. ⁊ eū ī carcē
molē fecer. ¶ Nota q̃ quā diu
sanson. vii. crines habuit oīa ui
cula q̃b; uinciebat' leuissime fran
gebat. ut dr̄ iudic̄. xvi. q rup uincula
quomodo q̃s rūpit filū ↄ stuppa tor
tū. postquā uero rasū fuit capud
eī a dalida uxore sua p̃dicta uirtute
amisit. Sic ibi dr̄. Rasit crines eius.
statiq; ab eo fortitudo recessit. Sic
spūs nr̄ q p̃ sansone intelligit'.
q̃ diu. vii. dona spūs sc̄i habet. q p̃
vii. crines intelligunt'. omia uincula
peccatorꝫ. leuissime frangit. s; si
ī gremio uxoris dormit. i. ī quiete
p̃c carnis quiescit radunt'. vii. ra
dunt'. vii. crines eī. i. vii. dona
spc̄. s. ab eo recedit. ⁊ cecat' intus
⁊ ducit' p̃ gyrū uitiorꝫ atq; tran
seuntiū bonorꝫ. p. In circuitu ip̃ii
ambulāt. quo īsa. ait. redite p̃ua
ricatores ad cor. ⁊ c̄. ¶ Soluta fuit
asina ⁊ pullus a duob; discipulis
a dn̄o missis. sic hō exterior ⁊ ī
terior a p̃dictis uinculis soluunt'
timore ⁊ amore di̅ q n̄ ueniunt n̄
a dn̄o mittunt'. Mittunt' n̄ cū dn̄o
p̃cib; pulsat'. vn̄ dicit' actus. xii. pe
trus q̃dē s̃uabatur ī carcē. oratio aūt
fiebat sine ītmissione ab eccla
ad dm̄ p̃ eo. ⁊ statī sequit'. Ecce āglus
dn̄i astitit ⁊ lumē refulsit in habi
taculo carceris. p̃cussoq; latē pet
excitauit eū dicens surge uelocit'.
⁊ ceciderunt catene ↄ manib; eius.
Ecce quomodo orō p̃cessit ⁊ postea
āglus uisitauit eū ⁊ liberauit ē.
Rogem⁹ ḡ fr̄es k̄mi dm̄m nr̄m ihm̄ x̄.
assidue ut mittat duos discipulos
s. timorē ⁊ amorē suū ad sol
uendā asinā ⁊ pullū. uidelicet
carnē ⁊ aīam nr̄ā a p̃dictis

uinculis

umculis q̄ p̄ducat ea ad eum ut
ip̄e dignetur sedē. i. regesc̄e. ī ea
et cū ea celeste ierlm intrare. q̄
ip̄e p̄stare. d. c. 7 c̄.

De eodem. s̄mo.

Cum appropinquasset. 7 c̄.
Nota q̄ ī hoc euāgelio aūr. no
tant. p̄mū ih̄u x̄ ierlis appinqua
tio. cū p̄mittit. Cū appropinquas
set 7 c̄. Scdm. duoꝝ discipuloꝝ
ī castellū missio. Cū ad u̇igtt. tūc
misit duos discipulos. s. 7 c̄. Ter
tiū reg̃ mansueti paupis 7 humi
lis sup asinā. 7 pullū eius sessio.
Jbi dicite filie syon. 7 c̄. Quartū
turbe deuotio 7 ip̄ius acclamatio.
Osanna filio dd. 7 c̄. Quid oīa ista
significent. p ordine uideam. Mo
ralit̃ rex sedens sup asinā 7 pullū
ei. ē iustus carne suā reprimens
7 appetitū ei refrenans. Vn̄. dice
bat ap̄lus. Castigo corpus meū
7 in s̄uitute redigo 7 c̄. Vel alit̃.
Rex sedens sup asinā. ē p̄latus
regens plebē sibi 7 missam. d
quo dic̄ salomon. ī ecclāste. Beata
tra. i. eccl̄a cui rex nobilis ē.
7 cui principes. i. p̄lati uescūt
ī tēpore suo ad reficiendū. ul̄
uescunt ī tēpore suo. q̄ n̄ quer
ūt remuneratione s; ī futuro.
Jste rex d̄bet ēē mansuetus. iu
stus. saluator. 7 paup. Mansu
etus circa subditos. Justus circa
sup̄bos. ī fundens uinū 7 oleū.
Saluator circa paupes. paup ī ē
diuitias. Vl̄ mansuetus ī illata
ī iuria. Justus ī redendo uni

cuiq; q̄ suū ē. Saluator ī p̄dicatiōe
7 oratione. paup cordis humilitate
7 sui ip̄ius d̄spectiōe. Beata asina
i. eccl̄a ul̄ cōgregatio que tale hab3
sessore. Q; ep̄s ul̄ p̄latus n̄ri tēporis
ē sic balaā sedens sup asinā q̄ an
gl̄m uidbat. q̄ balaā uidē n̄ poterat.
Balaham int̃p̄tat̃ pap̄itans frat̃
nitate. ut turbans grege. ul̄ de uo
rans populū. hic ē inutilis truncus
ep̄us siue p̄latus ī fatuatus. q̄ malo
suo exēplo papitat fraternitatē
fideliū ī peccatū. 7 postmodū in ī
fernū. sua ī sipientia. q̄ idiota
turbat grege. sua auaritia deuorat
populū. Jste talis sedens sup asinā
i. plebē ul̄ cōgregatione. n̄ dico ui
det angl̄m s; diabolū q̄ eū papitare
nitit̃ in infernū. Q; plebs siplex
dū recte credit. dū bene agit. ui
det angl̄m magni cōsilii. diligit
7 cognoscit filiū dī. Seqtur plu
rima aut turba st̃ier. ue. sua ī uia
alii u͛o ce. ra. d ar. 7 st̃er. ī uia. tur
be q̄ p̄ce. 7 q̄ se. cla. dice. osā. fi. dd.
bn̄. q. u. ī no. dn̄i. Nota ista tria.
strauer̄ uestimēta. Cedebāt ramos.
Clamabāt osanna. Vestimēta sūt
n̄ri corporis mēbra q̄b; uestit̃ aīa.
d q̄b; dic̄ salomon ī ecclāste. Omi
tēpore sint uestimēta tua candida.
hec d̄bem ī uia st̃erne. i. p̄ noīe ih̄u
morti 7 passioni tradē. ul̄ exponē.
ut ip̄a gl̄osa 7 ī mortalia in ge
nerali resurrectiōe mereamur
recip̄e. qnd̄ h̄ mortale induet
ī morta. 7 corruptibile hoc ī cor
ruptione. Rami sūt scōꝝ patrū.

qͣr. ꝺ quib; dicit dɵ. in leuitico. Sumetiſ uobiſ fructuſ arboriſ pulcherime.
ſpatulaſq; palmarū. ⁊ ramoſ ligni
denſarū frondiū. ⁊ ſalices ꝺ torrēte.
⁊ letabimini corā dn̄o dō uṙo. Arboꝛ
pulcherima ē glōſa uirgo maꝛia. cuiꝰ
fructuſ fuer̄ humilitaſ ⁊ paupt̄aſ.
palme fuer̄ aplī. q ꝺ hoc mundo pal
mā uictorie aportauer̄. Spatule
ſūt fructuſ palmaꝝ an quā apꝛi
antur. ꝑ quaſ intelligim̄. fide. ſpe.
⁊ caritatē aploꝝ. Lignū denſarū
frondiū. ē crux ihū xp̄i. q denſitaſ
fidei frondeſ ꝑ totū mundū ex
pandit. Rami huiꝰ ligni fuer̄. iiiior.
cornua crucis. q fuer̄ ī manib; x̄ṗi.
In hiſ. iiiior. cornib; fuer̄ iiiior. lapi
deſ ꝑtioſi. q ſūt mīa. obedientia.
patientia. ⁊ ꝑſeuerantia. Salices
ꝺ torrente q in uiriditate ꝑmanet.
omīs ſcōs ſignificat. q in torrēte
iſtiuſ fluxibiliſ mortalitatiſ. ui
rideſ ī bono ope ꝑſeuerauer̄. Su
mamuſ ergo nobiſ fructuſ arboriſ
pulcherime. i. pauptatē ⁊ humi
litatē uirginiſ marie. Spatulaſq;
palmaꝝ. i. fide. ſpe. ⁊ caritatē
aploꝝ. et ramoſ ligni denſiꝝ
frondiū. i. miām. ~~obedientiā~~.
patientiā. ⁊ ꝑſeuerantiā. paſ
ſioniſ ihū xp̄i. Et ſalices ꝺ tor
rente. i. uirentia opa omium
ſcōꝝ. et letemur corā dn̄o dō nr̄o.
ihū xp̄o. dicentes cū turbis et he
breoꝝ pueriſ. Oſāna filio dd̄. b. q.
ū. n. dn̄i. oſāna in excelſiſ. Oſāna
interptat̄. ſaluſ. uł ſalua obſecro.
oſanna ergo. i. ſaluſ ē filio. dd̄. uł
a filio dd̄ uł filio. i. ꝑ filiū. bn̄dict̄.
i. ī muniſ a peccato. ⁊ ido ſingu
lariter bn̄dictuſ eſ o tu x̄e. q in noīe
dn̄i. i. ī hōre dī patriſ. uł que
nit. i. uenturuſ eſ. Nā q pⁱmū
in forma ſui apparuiſti. tandē
in glā dō apparebiſ. Oſāna in excelſiſ.
q. d. q uenisti uł ſaluaſti redi
mendo ī terris. ſalua obſecramuſ
collocando noſ in celiſ. Obſecram᷑
ergo bn̄dicte ihū ut ierlm̄ appro
pinquare noſ faciaſ. ꝑ timorē
⁊ amorē. t. ꝺ caſtello huiꝰ ꝑegri
nationiſ ad te noſ reducaſ. ſꝛ
animaſ nr̄aſ tu rex nr̄ regeſcaſ.
ut cū pueriſ quoſ ꝺ hoc mūdo
elegiſti. ſ. apl̄iſ ī ſcā ciuitate
etne beatitudiniſ te bn̄dicam᷑. te
laudare. ⁊ glīficare mereamur.
Preſtante dn̄o ihū x̄o cui ē honoꝛ
⁊ glā ī ſclā ſcloꝝ. am. Itē in
ramuſ palmaꝝ. ſmo.

Cum appropinquaſſet ihūſ
yeroſolimiſ ⁊ ueniſſet beth
phage: ad montē oliueti tūc mi
ſit duoſ diſcipuloſ dicenſ eis. Ite
ī caſtellū ⁊c̄. Sicut ex ūbiſ ſci euāge
lii manifeſte ꝑpendit̄. appro
pinquante die paſſioniſ ſue
ſaluator noſter bethaniā uenit.
⁊ ibi lazarū iā quattuor dieſ ī
monumēto habentē aſtantib;
ſororib; eiuſ ⁊ copioſa multi
tudine Iudeoꝝ a mortuiſ ſuſci
tauit. Qd miraculū ido uoluit
xp̄s facere. ut animoſ diſcipuloꝝ
ſuoꝝ quoſ ſciebat ꝺ ſua paſſi
one turbandoſ uirtute huiꝰ

Itē ī ramiſ palmaꝝ.

miraculi confirmaret. et iudeos tunc
presentes ad credendum incitaret sic
ipse fecit. Unde uiso tanto miraculo.
multi crediderunt in eum. Sed pontifi
ces et principes iudeorum qui maiori
discretione et prouisione pollere debe
bant. inuidia commoti non solum non
crediderunt uerum etiam consilio facto
cogitauerunt eum occidere. dicentes. Si
dimittimus eum sic. omnes credent
in eum. Ille uero prescius futurorum qui
ad hoc descenderat ut pro nostra salute
crucis patibulum sustineret. ante vi. dies
pasche uenit ierusalem. Sicut enim locum
in quo nasceretur elegit. scilicet bethleem.
sic etiam elegit ierusalem ut ibi pro nobis
corpus suum subiceret passioni. non
inuitus uel coactus sed spontaneus
et uoluntarius. Oblatus est enim quia
uoluit. sicut dicit scriptura. Sed qua
liter uenit tunc ierusalem. Numquid in para
fredo sedens. non sed super asinam. Nam
sicut euangelium dicit premisit duos
de discipulis suis dicens. Ite in ca
stellum quod contra uos est. et inueni
etis asinam alligatam. soluite eam et
adducite michi. Et illi fecerunt sicut
iusserat. et duxerunt illi asinam. et ipse
sedens super eam uenit in ierusalem.
Sed cur non uenit in equo quod est animal
superbum et ferox sed uenit super asi
nam que est animal mansuetum
et humile. Hoc ideo fecit ut daret
nobis exemplum humilitatis et mansu
etudinis. et etiam ut ostenderet quod ipse
non sedet. id est non permanet et requiescit
super superbos. et crudeles sed super humi
les et pacificos. Unde dominus. Super quem

requiescet spiritus meus nisi super humi
lem et quietum et trementem sermones meos. Igitur fratres
simus humiles ut dominus dignetur sedere
et habitare in nobis. non simus superbi
quia superbis deus resistit humilibus autem — Nota
dat gratiam suam. Ex humilitate enim — de hu
non solum nos saluamur sed etiam alios — mili
ad salutem inuitamus. trahimus atque lucra — tate
mur. Legimus enim in uitis patrum
quod abbas quidam ualde religiosus. ambulans — mira
aliquando superuenit in conuentu — culum.
latronum et inuenit eos bibentes. Co
gnouit autem eum princeps illorum latronum
et sciebat quod nullatenus biberet uinum.
Videns ergo eum de multo labore. imple
uit calicem uini et in alia manu te
nuit gladium euaginatum. et dicit seni.
Si non bibis occidam te. Senex uero sciens
quia mandatum dei uult facere et uo
lens animam eius lucrari. ex magna
humilitate et non timore mortis quam
ipse nequaquam timebat. accepit
et bibit. Ille uero princeps latronum
penitentiam apud eum egit dicens.
Ignosce michi quia contristaui te.
Et dicit ei senex. Credo in deo meo
quia pro hoc calice uini faciet misericordiam
tecum in hoc seculo et in futuro. Et respondit
princeps latronum. Ego credo in deum
quia amodo non faciam alicui quicquam mali.
Et ita lucratus est senex omne conciliabulum.
illorum latronum. pro eo quod se ita humi
liauit. et propter deum se dimisit uolun
tati eorum. Vidimus qualiter Christus cum humi
litate et sponte uenit ad locum passi
onis sue. id est ierusalem. Videamus nunc
quid ei faciunt habitatores ierusalem
cum illuc uadit. Sic dicit euangelium

22

occurrunt et pueri hebreorum .i. iudeorum
dicentes. Benedictus qui venit in nomine
domini rex israel. Alii straverunt veſtimenta
ſua in via ut eam planam facerent. viam
et nitidam. Alii cum ramis palmarum
et olivarum et obviam procedebant dicen
tes. Osanna fili david .i. miserere
nobis sive salva nos. O quanta erat
arrogantia et invidia in maiori
bus et in his qui debebant alios sua sapi
entia erudire. Maiores enim et sapien
tes illum querebant occidere. sed minores
et parvuli illum non ceſſabant laudare
ſcriptura | dicentes. Benedictus qui venit in nomine
domini. Ut impleretur propheta dicentis. Ex o
re infantium et lactentium perfecisti laudem et cetera. Imite
mur igitur fratres et domini pueros hebre
orum ut eorum exemplo laudemus dominum
et viam preparemus illi ut poſſit ad
corda nostra venire. et in eisdem per
suam gratiam habitare. Occurramus ei
cum palma et oliva. non dico tantum cor
poraliter sed spiritualiter. Palma namque
significat victoriam. Antiquitus namque
principes quando de aliquo loco cum
victoria revertebantur. palma autem
cedebat eos. et hoc erat signum vic
torie. Et nos debemus illi occurrere
cum victoria habita de diabolo. cum
quo a principio .xl. ieiunando.
orando. vigilando. et elemosi
nas faciendo. incepimus pugna
re. Nam nisi de illo victoriam habue
rimus. non erimus digni pervenire ad
gaudia resurrectionis. Oliva

vero significat misericordiam. Oleos enim grece.
latine misericordia dicitur. Cum oliva igitur
debemus christo occurrere .i. cum misericordia
ut simus misericordes. primus erga
nos. providendo ne per peccata
nostra anime nostre depereant. deinde
erga proximos nostros pauperibus.
elemosinas faciendo. nudos ve
stiendo infirmos et in carcere
positos visitando. Sic enim faci
endo erimus beati sicut ipse dicit.
Beati misericordes et cetera. Et sicut pu
eri hebreorum per sua corporalia
obsequia fuerunt digni cum christo in
trare in terrenam ierusalem. sic et nos
per hec spiritualia opera erimus digni
cum eo intrare in celestem ierusalem
.i. ad visionem pacis. scilicet dei qui est
princeps pacis et ad vitam sempiter
nam. Ad quam ille nos perducat. qui
sine fine vivit et regnat. amen.

¶ Misit dominus discipulos suos. quidam dicunt
quod petrum. et phylippum. Alii quod potius
credo duos fratres. scilicet petrum et an
dream. per binarium intelligimus
geminam caritatem. scilicet dilectionem
dei et proximi. que necessaria est cuilibet
qui officium predicationis assumit.
¶ Per vestimenta et ramos debemus intelligere
fidem et bonos mores. De vestibus iohannes
in apocalipsi. beatus qui custodit vestimenta
ne nudus ambulet. ista duo. scilicet fides
et mores. sunt omnibus necessaria
unde in xx. euge serve bone et fidelis. bonus dicitur per
mores. fidelis quantum ad fidem triumphantis.

Thema in d(omi)nica olivar(um).

.9. j. Cum audisset p(o)p(u)l(u)s q(ui)a Ihe(sus)
venit Ierosolima(m), acceper(unt) ramos
palmar(um) (et) exier(unt) obvia(m) ei. (et) c(etera). Cum
temp(us) i(m)mineat passionis (et) hodie i(n) eccl(esi)a
recitet(ur) passio Ih(es)u (Christ)i. Nos dilectissi
mi attentos e(ss)e oportet ad susci
piendu(m) singulare passio(n)is miste
riu(m). q(ui)a tu(n)c oblata e(st) illa hostia p(er) q(uam)
fracta sunt tartara. p(er) qua(m) huma
na natura redepta. p(er) qua(m) ianua
celi reserata. (et) mortuis vita do
nata. P(ro)perem(us) e(r)go i(n) occursu(m) ad
patiendu(m) d(omi)ni venientis. (et) i(n) occu
rrendo hec via p(ri)ma e(ss)e cognos
cat(ur) ut audientes v(er)bu(m) d(omi)ni cu(m)
affectu. effectu op(er)um co(m)pleam(us).
ut p(er) bonu(m) moru(m) eide(m) d(omi)no confor
mati. illuc scande(re) mereamur.
i(n) quo post diras (et) arduas pas
siones a d(e)o patre i(n) suo unigenito.
collocata e(st) n(ost)ra substantia.
am(en). ¶ Sic narrat beatissim(us)
matheus. (et) Joh(ann)es eva(n)g(e)l(ist)e an
se(x) dies pasce. i. hodie veniens
d(omi)n(u)s Ierosolima(m) p(ro)pt(er) i(n)auditu(m)
miraculu(m) q(uo)d ip(s)e fecerat d(e) q(ua)
triduano mortuo suscitato.
cu(m) veniret Ierl(m) sup(er) asina(m)
sedens. populus Ierosolimi
tanus p(ro)pt(er) stupendu(m) miracu
lu(m) excitatus exiv(er)unt d(omi)no
obvia(m) venienti. cu(m) olivis. flo
rib(us) ac palmar(um) ramis ex
cedentes d(e) arborib(us) ramos
sternebat i(n) via ponentes
ibide(m) sua p(ro)p(r)ia indum(en)ta ad via(m)
d(omi)no p(re)parandam. (et) p(re)cedentes ac se
quentes ip(su)m d(omi)n(u)m. clamabat dicentes
osana filio d(avi)d. i. salus sit n(obi)s a te
o fili d(avi)d. Na(m) tu es q(ui) es b(e)n(e)dictus q(ui) venisti
ad salute(m) n(ost)ra(m) in no(m)i(n)e d(omi)ni patris tui. [mor.]
Hab(i)t(a) intellecta veritate storie ad n(ost)ros mores
i(n) melius (con)formados d(e) eade(m) storia mo
rali(ter) aliq(ui)d nu(n)c dicam(us). Sciendu(m) q(uo)d d(omi)n(u)s
dicit(ur) ier(usa)l(e)m venire cu(m) anima(m) p(er) bonas
inspirationes ad pace(m) celeste(m) p(ro)p(ter)e
n(on) desinit i(n)vitare. Un(de) ip(s)e dic(it) i(n) apoc.
ecce sto ad hostiu(m) (et) pulso. si q(ui)s m(ihi) ape
ruit intrabo ad illu(m) (et) cenabo cu(m) eo
(et) ip(s)e mecu(m). Si i(gitur) e(r)go volum(us) d(omi)n(u)m ad
nos venire studeam(us) e(ss)e ier(usa)l(e)m tri
plicis. s(cilicet). pacis. te(m)poris quo ad p(ro)ximu(m).
pectoris quo ad nos et(er)nitatis q(uo)ad ad ier(usa)l(e)m e(st) vi
d(omi)n(u)m omnimod(e) sectatores. Un(de) paulus [sio pacis i(n)t(er)p(re)tatur]
pace(m) habete (et) d(eu)s pacis (et) dilectio(n)is
erit vobiscu(m). Iteru(m) singulum i(n) nob(is)
d(omi)n(u)m requiescendo sede(m). studeam(us) simplices
e(ss)e (et) humiles. (et) honera p(ro)ximor(um)
ut dicit paulus alt(er) alterius onera
portate velut bona asina subpor
tare. (et) sic i(n) nob(is) dignabit(ur) d(omi)n(u)s in
side(re) un(de) ip(s)e in ysaia sup(er) que(m) re
quiescet spirit(us) meus n(isi) sup(er) humile(m)
(et) q(ui)etu(m) (et) trementem v(er)ba mea. q(u)i
dicit n(on) sup(er) aliu(m). Debem(us) etia(m) p(re)pare [No(ta) d(e) oliva palma (et) florib(us).]
i(n) occursu(m) d(omi)no venienti cu(m) oliva palma
(et) florib(us). (et) ei via(m) p(re)parare cedendo
ramos d(e) arborib(us). (et) p(ro)p(r)ia vestimenta
sternendo. Oliva significat mia(m)
p(ro)p(ri)etates e(st) olive i(n) v. (con)sistit p(er) que
v. bona que facit mia possimus
connotare. Oliva e(st) se(m)p(er) viridis manet.
fructus ei(us). iiii(or). facit. Illuminat.

pascit. sup enatat. atq; sanat. h' eni
v. i mia possum connotare. Na ipa.
e illa aqua que n p mittit radice uie
p peccatu si assidua fuit exsiccare. 7
hoc e q dicit salomon igne ardente
extinguit aqua. 7 elimosina resi
stit peccatis. Scdo mia illuminat
ut dicit gregorius itera fac quod
bonu potes elimosinas largiendo.
ut ds cor tuu illustret ad peni
tentia. 7 tobias dicit. elimosina
ab oi peccato 7 morte liberat. Ecce
aufert siccitate. 7 n patit aiam
ire in tenebras. ecce illuminat.
Iteru ipa mia pascit miseru 7 hoc
e q dicebat iob non comedi bucella
mea solus s; paupere 7 pegrinu
pupillu 7 uidua pau exca. Ad h' ac
monet ysaias cu dicit. frange e. p.
7c. u. c. o. 7c. n. q. Na tenem
pasce indigentes. qa ut dicit beatus
ambrosius. pasce fame morientem
qa si n pauis occidisti. hoc 7 me
morabit dns i iudicio dicens. boni
esuriui 7 dedistis m manducare. 7c.
7 ido uenite bndicti patris mi 7c.
7 iteru dicet malis esuriui 7 n d
distis m manducare. 7c. 7 ido ite ma
ledicti i igne etnu 7c. Ite mia
sup enatat. i. aliis uirtutib; emi
net. 7 omib; dat sue dulcedinis
coplemtu. 7 hoc e q dic paulus. mia
sup eminet iudicio. In hac eni ho
mi uirtutes actiuas potius di si
militudine gerit. Misereri e sep
7 parce est ppu di ut dic. G. 7 hoc
e q dicit dns i euglio estote mise
ricordes sic 7 pat ur misericors

e. Ite mia sanat uulnera peccator.
vn daniel dicebat nabuchodonosor.
pecca tua elimosinis redime. 7
iniqtates tuas i misericordiis
paupum sanare stud. 7 d hoc coque
rebat ysaias. q plaga peccator n erat
tali medicamine medicata. vuln
ipd 7 liuor 7 plaga tumens n e cir
culigata nec curata medicamine neq;
fota oleo. s. mie. Occurrendu e etia
eide dno cu uiola humilitatis. cu lilio
castitatis. cu rosa martirii siue pe
nitentie. qa dilectus ut dicit i canticis
pascit i t lilia. i. int flores. s. hac
uirtutu. S; ista n pdeerit ad me
ritu uite etne n cu palma eide
dno occurram. Palma significat
caritate cui radix amara e. stipes
rugosus. folia lata. fructus rubicu
dus ualens ad multiplice medicina.
hec e oia caritatis facit i aia. na ipa
fac amara p dolore contritionis. vt
g'uit dolendo d peccatis dicit i ieremia.
n e dolor sic dolor meus. Ite facit
penitete rugosu p aspa satisfacti
one. qa hec natura corporis e du ca
stigatur rigidu 7 rugosu efficit.
7 hoc e q dic pa. castigo. c. 7 i. s. r. 7.
7 hoc e i uia dni uestimenta sterne.
i. ppa carne p penitetia edomare.
Ite fac penitete latu ut n solu ami
cos s; etia diligat inimicos. Iuxta
illud eugli. diligite inimicos uros
benefacite his q odr uos. ut sitis
filii patris uri. i. imitatores. 7 h
e ramos d arborib; cede. i. aucto
ritates sace scripture i ex bone
opationis assume. Fructus aut

d' palma.

palme rubicundus. ardens dei dilec
tione e. qui ex toto corde. tota anima. et
tota virtute debet diligi. Et hec di
lectio e que sanctitate i penitentie
operatur etiam. ducens xpm ad perpetua
et beata vita i qua ut dr i apoc fu
giet oms dolor et gemit. Absterget
et ds oem lacrimam ab oculis elec
torum suorum. et ia n erit amplius neq
luctus neq clamor sed nec ullus
dolor. immo habebunt illud gaudium
de quo dicit ysaias et etia aplus qd
oculus n vidit n auris audivit
nec i cor homis ascendit que prepa
ravit ds diligentibus se. Ergo domini
sic occurremus ut predictum e. rec
te poterimus clamare xpo. osanna.
i. salva nos ducendo i excelsis.
quod ipse prestare dignetur. am.

Contra excommunicatos

.§. j. Dicit beatus paulus ad cor. Congre
gatis vobis in noie dni nri ihu xpi iudi
cavi tradere huiusmodi hominem satha
ne i interitum carnis ut spus sal
vus sit in die dni. Iuxta auctori
tatem ostendit beatus paulus a qui
bus debeat fieri excommunicatio et contra
quem debeat fulminari et propter quid et qualiter
debeat excommunicari. et qua inten
tione excommunicans debet habere.
A quibus aut debeat fieri excommunicatio
ostendit cum dicit. Congregatis
vobis iudicavi etc. In congregatione
plurium que debet precedere excomu
nicatione. duo notantur. s. consili
maturitas. quia ut dic aug. quod a
pluribus sapientibus queritur. facilius
§. invenit. et tobias dic. consilium semper

a sapiente pquire. et salo. oia fac
cum consilio et post factum n penitebis.
et in hoc notatur quod cum platus disponit
excommunicare aliquem debet plures
sapientes ad consilium convocare. ut ex
plurimorum consilio cognoscere valeat
utrum excommunicatio sit iusta vel
iniusta quam vult i subditum promulgare.
quia sic dr dicit decreta. et verum e
potius e reus apud dm i iuste ex
communicans. quam excommunicatus
iniuste. Nam platus iniuste ex
communicans. incidit i foveam qua
paravit. et illo qui iniuste exco
municatur apud dm absoluto. ipse
platus ligatur. Nichil e obest iniuste
excommunicatio. excommunicatio tal.
dum impa i maioris ipio n contepnat.
quia tunc solus contemptus eum ligat n
excommunicatio tal. et propter solum contemptum
dr ubi illud. sententia pastoris sive
iusta sive i iusta timenda e. et tenenda.
Cum enim n sit maior pena quam excomu
nicatio i eccl'a dei quam tunc solummodo
debet dari cum aliud ad corrigendum
peccata n potest remedium adhiberi. Ideo
n passim debet excommunicare platus
vel sedm dni preceptum ipam excomuni
catione admonitio trina precedat.
et tunc ut diximus debet excommunicare
rebellem quando aliud ad corrigendum
eum n potest remedium invenire. Exco
municans aut vero platus n debet
moveri ira nec libidine vindicte
sed tantummodo amore caritatis.
ne vitia remaneat i punita. et
hoc e quod hic dr congregatis vobis.
In congregatione enim notatur caritas

& unio animorum in actibus apostolorum dicitur
quod multitudinis credentium erat
cor unum & anima una. Quis autem sit
ille qui debeat excommunicari. quia tantum
modo rebellis. qui propter amoniti
ones non uult recedere a peccatis
notatur cum dicitur judicaui huiusmodi &c.
huiusmodi .i. incorrigibiles sicut e
rat ille corinthus qui excommu
nicabatur. qui abutebatur nouer
ca patris sui. & nullo modo amo
nitione apostoli uolebat se corri
quale sit pena excommunicationis. gere. Qualis autem sit pena ex
communicationis. notatur cum dicitur.
tradere huiusmodi sathane. quia
per excommunicationem efficiuntur
excommunicati de iure sathana
ne. & sunt in potestate eius. &
posset eos occidere & strangu
lare si uellet. & sic faciebat
.i. tempore apostolorum in primitiua ecclesia. quia statim
uexabat excommunicatum. Quod
quare modo non uexet excom
municatos hec est ratio. quia
homines cauerent sibi ab
excommunicationibus. nec ma
nerent in eis. & hoc scit be
ne diabolus. & ideo refutat
ut eos in perpetuum cruciet.
Est enim excommunicatus se
paratus a deo. separatus ab
auxilio sanctorum. priuatus a
munimine angelorum. se
gregatus a benefi
cio totius sancte ecclesie ora
tionum. Unde dicitur excommu
nicatio. quasi extra omnem
sanctorum communionem. Dicitur &
anathema. i. separatio a deo. &
maledictio. & dicitur & maratha
tha. i. condempnatio maledicti
onis. cum dominus uenerit ad iudicandum.
dum. Qua autem intentione & quo
fine debeat excommunicatio fieri
a prelatis. notatur cum dicitur. Ut spi
ritus saluus sit in die domini.
Debet enim dari ut medicina
non ut uindicta. sicut enim illi
qui habet morbum grauem & per
fectum in uentre siue aliquos
humores. datur amarissima
potio ut sopiatur & humores a
tius extinguantur. & sic
ille pristine sanitati reddatur.
ita aliquis excommunicatur.
quantum de intentione ecclesie.
ut propter tantam & amaram penam
a peccatis se corrigens.
in die iudicii saluus fiat.
¶ Quando autem prelatus aliquid precipit — No.
sub pena excommunicationis
si aliquis contra fecit. non presumit
ura tale excommunicatum esse.
Sed hoc tenet ecclesia. & est uerum
quod statim post transgressi
onem potest talem excommunicare
prelatus iuste. & comminatio
supradicta siue preceptio
loco trine iuste amo
nitionis. excommunica
tionem precedit.

.XII.

Compendium istorie a dominica ramis palmarum usque ad penthecosten.

a .9.1. Paulus. Commendat caritatem suam deus in nobis quoniam proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum. Cum passio domini nostri Ihesu Christi sit nostre salutis initium, redemptionis nostre mirabile sacramentum, iustificationis principium, devotionis speculum, ea diligenter inspicere et tractare debemus cum mansuetudine et reverentia salutari. Ut sicut hebreorum quondam populus aspicientes serpentem eneum in palo erectum percussi amorsibus serpentium ignitorum reddebantur pristine sanitati, sic nos respicientes in auctorem fidei et consumatorem Ihesum qui pro nobis omnibus sustinuit crucem, ut dicit apostolus, a serpentis veteris liberemur morsibus ac astutia venenata, et salutem mundati a veneno gravium peccatorum consequi mereamur eternam. Amen.

b Beatus Paulus apostolus incitat devotionem nostram ut tria alta immo altissima oculo cordis assidue contemplemur. Primo caritatem patris, cum dicit: Commendat caritatem suam deus in nobis. Secundo passionem filii, cum dicit: Proprio filio suo non pepercit. Tertio propter quos filium sic graviter afflixit notatur, cum dicit: Pro nobis omnibus tradidit illum. Et hoc est quod dicit beatus Gregorius loquens ad deum patrem: O magna circa nos dignationis tue pietatis dignatio. Ut servum redimeres filium tradidisti. Sed quia auctoritatis propositum patet, qualiter sit incepta et consumata passio Ihesu Christi attentis auribus audiamus, et constat veritate istorie aliquid ad nostram eruditionem dante domino de eadem passione ante mentis oculos reducatur.

Hic narrat beatus Iohannes evangelista ante sex dies pasche, hoc est in dominica ramis palmarum, venit dominus noster Ihesus Christus in bethaniam ubi fuerat lazarus mortuus quem ipse suscitavit. Et cum ibi manducaret cum eodem lazaro, venit Maria Magdalena soror lazari supradicti, quedam vas plenum ungueto pretiosissimo fudit in capud ipsius domini recumbentis. Iudas autem pessimus qui erat eum traditurus, cum habebat loculos et portaret ea que domino ad sustentationem vite a suis hominibus et mulieribus mittebant, cum fraude ex omnibus faciebat, eo quod fur erat, quidam ex ea que mittebantur asportabat uxorem suam et filios pasceret ex eisdem. Videns unguentum illud effusum et quod nichil in sua bursa pervenerat, indignatus valde unguentum perditum esse dixit. Et ex tunc concepit in animo, ut inimicis inimicabatur domino, prodere salvatorem. Sed statim post prandium supradictum dominus ascendens super asinam ierusalem veniens, obviam facta est ei turba cum diversis floribus ac ramis palmarum, et alii cedebant ramos de arboribus, alii vestimenta sternebant in via, et in laude domini decantabant dicentes: Osanna filii David, benedictus qui venit in nomine domini.

Feria quinta in cena domini. Dies ista hodierna tres solempnis est et illustris. Quam multa sigilla dignitatis faciunt eam illustrem et specialem. Cena videlicet salvatoris, institutio eucharistie. Consecratio crismatis. Reconciliatio penitentium. Et ablutio pedum. Pro quibus dies ista celebris est. Et quia quomodo salvator cum discipulis corporaliter cenavit quia referunt evangeliste expositores doctores exponunt. Nunc itaque investigandum est de largiente qualiter nobiscum spiritualiter quotidie cenet. Ecce inquid sto ad hostium et pulso. Si quis aperuerit michi intrabo ad ipsum et cenabo cum ipso et ipse mecum. Hostium quippe fides est. Per hanc enim quasi per ianuam et Christus intrat ad nos et nos ad Christum accedimus. Hanc utique primum a cordis nostri ad ecclesiam petimus ut per eandem ad deum intremus. Christumque ad nos intrantem consequamur. Huius ianue due sunt valve iuxta morem portarum, timor scilicet et amor, quia timor principium bonitatis et caritatis exordium, consumatio virtutis, ianua perfectionis. Ad hoc quod hostium recipiens nostrum dicitur modo ostendere dicitur atque pulsare. Ostendit utique per exhibitionem gratie per exortationem doctrine per collationem ... Pulsat in per internam inspirationem per minationem penarum et plerumque per molestias adversitatum ... sic pulsantem aperit quod suus aspiratione gloriam qui cum amore hui adventum suscepit ...

et sic ueniens dns ierlm intrauit in
teplu. et eiecit uendentes et em
tes de illo. et subuertit mensas numu
lariorum. de quibus sacerdotes sue aua
ritie consulebant. Et sic dicit beatus
ieronimus quedam claritas circumful
gebat tunc ex oculis saluatoris. et
quidam radius ignei uelut ex sole
ab eius facie procedebat. et diuini
tatis splendor lucebat in facie.
et ideo nullus fuit ei ausus in te
plo resistere. nec in his que facere
uoluit in aliquo contraire. et tunc
dns multos cecos et claudos cu
rauit in teplo. Qua propter sacerdotes
scribe et pharisei dno irati inuu
dentes. eo quod eis dimissis ipsum po
pulum sequebatur. ex tunc eius mor
te tractare ceperunt. ¶ Quod hoc
infelix iudas presentiens accessit
ad eos in quarta feria septima
ne eiusdem. et pacto triginta de
nariorum eis uendidit saluatorem.
et tunc quantum ad uenditionem
incepit passio ihu xpi. Et ideo statu
it eccla filiis suis ut ob reuere
tiam dnice passionis abstine
ant a carnibus. et etiam ieiunent sic
in quibusdam locis fit. Quare autem iudas
uendidit dnm XXX. denariis et non
pluribus. neque paucioribus. habetur ex
euglio quidam et bene uoluerunt collige
rationem. extimauit enim infelix iudas
quod unguentum quod maria magdalena
effuderat ualebat trecentos dena
rios de quibus ipse sperabat a se ad
minus decimas conuenire. quia semper
de decem ad minus furabatur unum.

·IIII·
Fr.

No
quare iu
das uendi
dit dnm
XXX. den.

et ideo de trecentis furatus fuisset
XXX. decima enim est trecentorum. XXX. sunt.
et sic de amissione dolorem quem con
ceperat sue auaritie consulendo.
cupiens medicare suum restau
rare. ideo tantum XXX. argen
teis uendidit dnm saluatorem. D v. Fr.
¶ In v. autem feria subsequente dns
noster ihc xps ultimo cum suis disci
pulis cenauit. quorum pedes propriis
ac sanctissimis manibus abluit. et
postmodum egregium sermonem eis
fecit. in quo eos instruxit de omnibus
que sibi erant necessaria ad salutem.
Iudeis autem ipsissima ea nocte dnm
obsculando. Iudeis tradidit capiendum.
qui statim ipsum dnm capientes. atque
ligantes. cum gladiis et fustibus exier
tamquam ad latronem et eum sic ligatum perdu
xerunt ad cayphan principem sacerdotum.
qui contra dnm falsos statuerunt te
stes ut eum morti traderet. in cuius
faciem conspuerunt et uelantes faciem
eius collafis eum cedebant dicentes propheta
nobis xpe quis est qui te percussit.
Alii uero palmas in faciem eius sic. I. alapi
tissima cede non timuerunt. et sic per
tota nocte dno eluserunt. mane
autem facto. dnm ihum ligatum ad
interficiendum pontio pilato preside
tradiderunt. qui interrogatus a pilato
nichil respondit. Vnde pilatus
rogatus a principibus sacerdotum.
dimisit illis barraban omicidam.
cum teneret in die festo eis unum
de uinctis donare quem uoluisset.
dnm autem ihum propriis a se manibus
flagellatum tradidit eis ut cruci

operando que credit. Cum ergo cordis tui hostium et cenaculum ubi xpm facit. Siquis inquid diligit me. et pater
meus d. eum. et ad. e. u. et m. a. eum faciemus. Cenat itaque nobiscum recipiens a nobis cibos nre
deuotionis. obsequium pietatis. sanctitatis epulas. edulium iustitie. Cenamus cum ipso recipientes ab eo delicias
celestes. gustum contemplationis. panem angelorum. dapes sapientie. Cenat cum eo si gustas et uidet quam sua
uis est dns. si sentias et experiris dulcedinem ueram. dicens cum propheta. Quam magna multitudo d. t. dne.
que ab. t. te. Et iterum. Quam dulcia faucibus meis e. t. d. s. m. o. f. o. m. Cenat ipse tecum si opereris nobum quod
precipit ipse m. iu. et. Meus cibus est ut faciam uoluntatem patris sui qui in celis est. possessum pietatis et
studium contemplationis. Siquidem bicyrum et mel comedere dicitur. quia et obsequium corporis et affectum
mentis acceptare probatur. Talem profecto cenam abraham patriarcha legitur dno preparasse et obtulisse. Nam dum
sederet ad ilicem mambre. uidit tres uiros. et unum adorauit. Hos ut eum ad hospitium inuitasset preparauit
panes subcinericios. butyrum apposuit. uitulum tenerrimum coxit. talibus quippe cibatur deus delectatur.

+ ido bis dix ds m ds m. q geminatio uocabuli notat affectu.

figetur. que milites psidis ac
cipientes. duxer ihm i pretorio. co
gregauer ad eu uniusa mul
titudine. 7 exuentes eu uesti
mtis suis. clamide coccinea
circumdeder ei. 7 facientes coro
na una d spinis. posuer sup
caput ei. 7 arundine posuer i
dextera eius. loco regalis scep
tri. 7 genu flexo an eu illu
dbat ei dicentes aue rex iud
eor. 7 expuentes i facie ei.
accipiebat arudine 7 pcuti
ebat caput ei. 7 istud factu
fr. vi. e i .vi. feria amane usq; ad
hora sexta. Et i .vi. hora ex
uer dnm clamide coccinea.
7 i duer eu uestimtis ppis. 7
i posuer cruce humeris ei.
7 sic duxer eu i locu q dr
golgotha. i. caluarie eo q ibi
mali. i. criminosi decaluabat
i. decapitabat. 7 tuc dder
dno bibe uinu cu felle mix
tu. cui amaritudine senti
ens dns noluit bibe. 7 sic
cu eet hora .vi. crucifixer
dnm. 7 diuiser sibi uesti
mta eius sorte mittentes.
7 posuer sup caput ei titulu
s. hic e ihus rex iudeor quasi
diceret hec fuit culpa sua quare
crucifixus e. q ipe dix ego su
rex iudeor 7 tuc crucifixer cu
eo duos latrones unu a dextris
7 aliu a sinistris. positu aut
dnm i cruce blasfemabat
7 deridebat principes sacerdotu

cu scribis 7 senioribz 7 uniuso
populo. dicentes alios saluos fec
se ipm n pot saluu face. Cruci
fixo aut dno ab hora .vi. usq;
ad hora nona. ex obscuratione
solis tenebre facte sut p uniu
usa tra usq; i hora nona. Et
circa hora nona clamauit ihc
uoce magna dicens. ds meus, +
ds meus ut qd dreliqsti me.
7 tuc unus currens accepta
spongia i pleuit aceto. 7 i po
suit arudini 7 dabat ei bibe.
filius aute di dns ihc iteru clamas
uoce magna cu clamore ualido
7 lacrimis emisit spm i hora
nona. 7 statim uelu tepli scissu
e i duas partes. 7 tra mota e.
7 petre scisse sut. 7 monumnta
apta sut. 7 multa corpora sco
q dormier surrexer. Cu sero
aut factu eet Josep ~~ab~~ ab
arimathia petiit corp dni ihu
a pilato 7 pilatus donauit ei
corpus. 7 ueniens Josep cu nicho
demo ferrentes mixtura mirre
7 aloe quasi libras .c. accipi
entes corpus dni ihu. 7 un
gentes cu pdicto unguento
inuoluer eu linteis cu aromatib;
7 posuer illud i monumto nouo
q Josep exciderat i petra. Et
sic i sero diei ueneris sepultus
fuit dns. ¶ Mane aut diei sabbo
sabbi rogatus pilatus a prin
cipib; sacerdotu 7 phariseis
fecit custodiri sepulcru dni
signatib; ipis sacerdotib;
lapide cu custodib;

talib; hostiis pmeret ds. Ita ut d corporea hospitalitate aliquid imponamus. Gratissima sunt huma
nitatis officia q corporalit absluata. Hospitalitate suantes ait aplus. Beneficientie 7 communicationis
spetie plerumq; sic ee receptu. q cotidie i suis paupib; uestire palet 7 potat. atq; i hospitio su
scipit. dicit enim. Qui uni ex minimis meis fecistis michi fecistis. Et qde ad nos q semel dimisimus oia.
hec sollicitudo n ptinet ut suscipiendi hospites. n forte cui hec cura iniugit. Videat tam ille q
bona monasterii. i. patrimonia paupum. uota fidelium ptia peccatorum. substantia xpi omis
talis qualit ista dispensent i usib; paupum quib; dputata sut. Videat inqua ne timid
dispensent aliena. qua erogauerit sua. Na q claudit uiscera pietatis xpo necessitate
patienti temporalit claudet sibi ianua uite ppetue indicanti. Sz ia nuc ad ministia ueniam

Die dominico resurrectionis.

Mane autem subsequentis diei .s. dominice. in prima aurora hoc est in diluculo filius dei qui in die veneris mortuus fuerat. et ad infernum descendens spoliavit eundem. et victor in die tertia tunc surrexit. probatur autem hora resurrectionis per dictum psalmiste ubi dicit. exurge gloria mea exurge .p. et c. exurgam diluculo. et per illud osee. die tertia suscitabit nos et iterum quasi diluculum preparatus est egressus eius. et resurgens filius dei secundum carnem. multos secum ut essent testes resurrectionis sue resurgere fecit. de quibus dicitur in matheo. multa corpora sanctorum que dormierant surrexerunt. et venientes in sanctam civitatem post resurrectionem eius apparuerunt multis. In ea autem die resurrectionis quinquies apparuit dominus discipulis suis. sicut in euangelio marie magdalene notatum est. per illos quadraginta dies .i. a resurrectione usque ad ascensionem. undecies apparuit discipulis suis. et in multis argumentis ut lucas refert .i. rationibus comprobavit discipulis se vere resurrexisse a mortuis. manducando. bibendo. et se ipsum palpabilem prebendo. Novissime autem .i. ultimo in die quadragesimo .s. ascensionis

Ascensio domini

apparuit et monuit omnibus quos misit ad predicandum. et docens et instruens eos. et duxit foras in bethaniam. et cum docuisset eos. ea que eis erant necessaria ad salutem. dixit quod expectarent in ierusalem promissum patris .s. spiritum sanctum. quem die decimo missurus erat ad eos. et elevatis manibus benedixit eis et videntibus omnibus ascendit in celum. et statim post ascensum eius. receperunt se in cenaculo syon. in quo dominus ultimam cenam celebraverat cum eisdem. ubi laverat pedes eorum. et ibi persistentes in oratione et ieiunio cum maria matre domini et aliis sanctis mulieribus expectaverunt per illos .x. dies. et in capite .x. dierum ab ascensione domini cum iam complerentur dies pentecosten .i. .l. dies a pasca resurrectionis.

De pentecoste

et dicitur pentecostes a pente quod est .v. et costes quod est .x. inde pentecostes .i. quinquies .x. hoc est quinquaginta dies a pasca. In hora tertia eiusdem diei. cum omnes discipuli essent simul et orarent. et essent numero .c.xx. repente venit spiritus sanctus super omnes. in igneis linguis. et ita inflammati sunt amore divino. sicut ferrum inflammatur ab igne. ita quod pro domino et pro predicatione eius nec tormenta nec mortem timerent. immo eas potius ita desiderabant pro christo pati sicut desiderat cervus sitiens fontes aquarum. ut ei quem tam dulcem senserant possent eternaliter sociari.

Thema in cena domini.

Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lavet sed est mundus totus. .o. j.

Dies ista quam celebramus dilectissimi .v. de causis est celeberrima atque sanctissima. quarum prima est quia dei filius ihesus christus hodie corporaliter cum discipulis cenando. ad ostendendum humilitatis exemplum. et ad excitandum dilectionis ardorem. pedes lavisse cognoscitur singulorum. dicens ego lavi dominus et magister lavi vobis pedes. et vos debetis alter alterius lavare pedes. Secunda causa quare dies ista est devotissima est hec quia hodie dominus noster ihesus christus post cenam instituit sacramentum sui corporis et sanguinis gloriosi. quod est sacramentum uni

Tria sunt genera ciborum que apponenda sunt salvatori. panes videlicet azimi vel subcinericii. pinguedo butyri. vitulus tenerrimus. hec enim legitur abraham obtulisse. Primum est incipientium. Secundum proficientium. Tertium perfectorum. In primo penitentes. In secundo activi. In tertio figurantur contemplativi. consumati et cetera. Panes utique subcinericios penitentes offerunt exemplo david prophete dicentis. Quia cinerem tamquam panem m. et p. m. cum f. m. Et fuerunt mihi lacrime m. p. d. a. n. et alia plurima. Qui bene azimi dicuntur quia penitentia fructuosa debet ubi fermentum simulationis et corruptionis admixtum est. Inde modicum fermentum t. m. c. Butyrum vero pietatis offerunt activi qui dispergunt et dant pauperibus ut iustitia eorum maneat in seculum seculi. Butyro quippe de carne producto. caro nutritur. Officio vero pietatis quo corporaliter a corporalibus exhibetur. et corpus pascitur. et anima impinguatur. Hinc propheta dicit. Sicut adipe et pinguedine r. a. m. Nam butyrum pinguior est substantia lactis. Vitulus vero est ut hostia sacerdotum. sacrificium vespertinum. hunc enim gaudent propheta dicens. et placebit deo super vitulum n. c. p. d. et u.

thema in fer. v. cene domini.

onis. dilectionis. deuotionis. et pecca
torum remissionis. et gratie consulationis.
a .iii. tertia causa quare dies ista est sollemp
est hec. quia hodie pro peccatis nostris in manus
peccatorum traditus fuit dominus ihesus christus. et in
cepit eius passio. quattuor ad tormentorum suf
ferentiam que in ipsa captione incepit. .iiii.a
a .iiii. causa quare dies ista est nobilissima est
hec. quia discordes hodie ad concordiam re
uocantur. et penitentes qui a sancte matris
ecclesie pectore de integritate discesserant.
a .v. hodie reuocantur. .v. causa quare dies ista
est solempnissima est hec. quia hodie conficitur
sanctum crisma et oleum multis sanctificatio
nibus insignitum. unde christiani confirmantur
in fronte et alias medicinas spirituales rec
cipiunt ut ualeant diaboli malignita
tibus obuiare. et ideo diem hanc summa
cum deuotione colentes. aliquid ad hono
rem domini ihesu christi et tantorum sacramentorum
dicamus. ut prolata opere adimpleta. ad
solemnitatem festiuitatis future de soli
tate festiuitatis presentis. feliciter
peruenire possimus. amen. Qui lotus est
a .i. lotio. et cetera. Notandum quod prima lotio fit in baptismo in
quo peccata omnia abluuntur. de qua dominus nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non in
a .ii. trabit in regnum celorum. Secunda lotio fit
in penitentia in illis qui in peccatorum uo
luptatibus se eadem premiserunt. de qua
ysaias lauamini mundi estote et cetera.
quod sic lotus est per baptismum et penitentiam non
indiget nisi ut pedes lauet. id est ut
affectus. id est desideria mundet. ab
omni puluere terrenorum ipsa terrena
despiciendo ut dicit apostolus propter omnia ar
bitratus sum tamquam stercora. que
sursum sunt et ideo dicitur querentes.

et que super terram. et tales dicant cum paulo
nostra conuersatio in celis est. quibus uiuere christus est et mori lucrum.
quod sic lotus est mundus est totus. et
uelut sponsa lotis pedibus. ut dicitur
in canticis canticorum potuit cum sponsa dei filio.
in lecto contemplationis assidue recumbere.

Item in cena domini. [in cena domini.]

Surgens ihesus a cena ponit uestimenta
sua. et cum accepisset linteum precinxit se.
deinde misit aquam in peluim. et cepit lauare pedes
discipulorum et extergere linteo quo erat precinctus. et cetera.
Genesis .xviii. Affera ibi abraham
pauxillum aque et lauentur pedes uestri. et requiescite
sub arbore et ponam bucellam panis et confortetur
cor uestrum. Ad habraham fecit hic angelus ihesus
hodie fecit suis apostolis. ueritatis nuntiis. sancte
trinitatis fidem uniuerso mundo predicaturis.
ante pedes eorum ueluti seruus se inclinauit.
et inclinatus eis pedes lauit. O incomprehensibilis
humilitas. O ineffabilis benignitas. quem ab
angelis celo adoratur et coram piscatorum pedibus
inclinatur. Caput illud angelis tremendum sub
mittitur ad pedes pauperum. et ideo expauit
petrus dicens. Non lauabis michi pedes in eternum.
id est numquam potuit sustinere dominum ad pedes suos.
humiliari pauore perterritus. Cui dominus. Si non
lauero te. id est si contempseris lauari a me
non habebis partem mecum. Glosa. id est uir non lauatur
per baptismum. uel confessione penitentie
non habet partem cum ihesu. Quid cena. uestimenta.
quid linteum. quid aqua. peluis. pedes discipulorum.
allegorice significat uideamus. Cena patria glorie.
uestimentorum depositio. christi exinanitio. linteum.
munda caro. aqua. sanguinis effusio. uel gratie
fusio. peluis. corda discipulorum. pedes. affectus eorum.
Surgit ergo a cena in qua erat cum deo patre. ho
mo quidam fecit cenam magnam. et uocauit multos. Magna.
quod diuina gloria maiestatis diuitiis angelice

hec itaque animal ruminat ungulas findit. cornua producit. et ungulas. Nota quod per ru
minare animal. per meditationem scripture. et ungulas findere per discretionem prudentie.
Unde beatus qui meditatur in lege domini die ac nocte. Et qui discernere nouit inter dextrum et sini
strum inter diem et noctem. inter lucem et tenebras. Quattuor ungule sunt unicuique neces
sarie. atque duo cornua. Cornua et ungule. de carne quidem nascuntur. sed ultra carnem progre
diuntur. talia producit cornua et ungulas. de quibus ait apostolus. In carne quidem ambulantes. non se
cundum carnem uiuimus. Non enim debitores sumus carni ut secundum carnem uiuamus. Qui enim secundum car
nem uiuit. nec ungulas. nec cornua producit. Quattuor ungule. .iiii.or principales sunt uirtu
tes. Prudentia. scilicet. fortitudo. temperantia. et iustitia. Ecce enim nos qui nomine religionis

beatitudinis. deliciis gemine glorificationis.
affluens et splendida. Ad quam multi uocati.
et pauci uenerunt. quia stultorum infinitus est nu
merus. Cenam uite dimittunt pro stercore
temporalium. Porcus libentius dormit in luto
quam in pulcro loco. xpistus fratres a sue felicitatis
cena. ut istos surgere faciat a sui stercoris
miseria. Post uestimenta. Nota .iiii. depositiones
uestium xpisti. In cena posuit et cas re
sumpsit. Ad columpnam nudatus est et reuestitus.
In illusione militum nudatus est et
re indutus. Nam ab herode non legitur nudatus.
Ad crucem fuit nudatus non re indutus. Prima
pertinet ad apostolos qui in breui resumpsit. Secunda
ad illos qui resumpti sunt in pentecostes. et pau
latim resumunt. Tertia ad reliquos qui re
sumunt in fine. Quarta ad pusillanime
dietatem nostri temporis qui numquam resumet. Ve
stimentum ponere est. semet ipsum exinaniuit,
qui planationem suscepit. quia pacta obedi
entia ad patrem unde uenerat rediit.
Legitur in passione beati sebastiani quod quidam
rex habebat anulum aureum preciosa gem
ma insignitum. ualde sibi carum. qui de digi
to eius cecidit in cloacam. unde ualde doluit.
quia eum non inueniret aliquem qui inde extrahere
posset anulum. deposita regie dignita
tis uestibus sacco indutus. in cloacam descendit.
anulum diu quesiuit. quesitum tandem inuenit.
inuentum secum gaudens ad palatium re
portauit. Rex dei filius. anulum huma
num genus. gemma in anulo. preciosa anima
in corpore. Iste a gaudio paradisi qui cecidit
de digito dei in cloacam inferni. super cuius
amissione dei filius multum doluit. qui ut
recuperaret anulum angelos et patres
misit. quesiuit et non inuenit. quia nullus
sufficiens fuit. et tunc uestimenta deposuit.

se met ipsum exinaniuit. saccum nostre
miserie assumpsit. xxxiii. annis anulum
quesiuit tandem ad infernum descendit. ibique
adam cum sua posteritate inuenit uel repperit
et repertum secum gaudens. ad gaudia eterna
portauit. Secundo. et cum accepisset linteum
precinxit se. de purissima carne gloriose uir
ginis linteum nostre humanitatis accepit.
super quo habes concordantiam. ezechiel. x. dicit
ad uirum qui indutus erat lineis. Ingredere
in medio rotarum que sunt subtus cherubin.
Rota ab eo puncto quo incipit et in eodem
reuertitur est humana natura. cum dicitur.
Terra es et in terram ibis. Medium dicitur respectu
extremorum .i. principii et finis. Nota quod
humana natura habet tria. conceptionis
inmunditiam. peregrinationis miseriam. mortis
incinerationem. Vir indutus lineis est ihesus xpistus.
qui de beata uirgine ueste linea accepit
et non principium inmunde conceptionis. quia ope
spiritus sancti de purissima uirgine conceptus
nec fine humane incinerationis. quia non
dabis sanctum tuum uidere corruptionem. sed in medium
nostre peregrinationis pauper exul. peregrinus
intrauit. qui in toto mundo proprium locum
non habuit. Unde in secundo hesdre. ii. dicitur neemias.
non erat locus iumento cum sedebam ut tran
siret. Neemias qui interpretatur consolatio domini
est xpistus qui consolatio nostra in tempore desolationis.
Unde ysaias. xxv. factus es fortitudo pauperi.
fortitudo egeno in tribulatione sua.
spes a turbine. umbraculum ab estu. In tri
bulatione mundane aduersitatis. A tur
bine diabolice suggestionis. In estu lu
xurie uel uane glorie tempore consolatio nostra.
cuius iumentum humanitatis est sedebat
diuinitas. Istud iumentum super quo po
suit uulneratum .i. genus humanum

censemur. quam primitus prospera mundi despicere. et nulla eius aduersa formidare. qualiter in istius ede delectant euidenter apparet. Gaudemus certe possidere opida. custodire terrena. domum domui. et agrum agro usque ad terminum loci copulare. quasi nos soli habitare debeamus super terram. Et cum aliquid horum uel amittimus uel attenuamus seu transferri contingit. non sic ionas tristamur. sed tamquam desperati tabescimus. Hinc sepe accidisse recolitis. quod per qualibet suspectione modice lesionis de rebus caducis et transitoriis. habundantiori pene tri stitia sumus absorti. Cotidie uidemus predicatam animas. habundare iniquitatem. refrigescere uirtutes. etiam ne flammas ebullire. et patientissime immo insanissime tolleramus. Hinc apparet. quia plus curam gerimus de rebus uanis et caducis quam de celestibus et eternis. Redeamus itaque ad nos. et saluatori pulsanti. atque nobiscum cenare uolenti. acceptabiles cibos castos mores. pia opera. sancta desideria. recta consilia. preparemus. ipso auxiliante amen.

ītoto mūdo n̄ habuit locū. q̄ n̄ habuit
ubi cap̄ reclinaret. n̄ ū iclinato capi
te tdidit ſpm̄. Intuit̄ ḡ ī medio ro
tæ. q̄ ē ſubt̄ cheruby q̄ minoritē
paulominꝰ ab angliſ. cū linteū ac
cepto q̄ ſe pcinxit. In illa ē carne ſe
pcīx humilitatē. q̄ necceſſe fuit
ut tota humilitas eēt ī redeptore. q̄ tā
fuit ſupbia ī pditore. Sequit̄ ꝺ in miſit
aquā ī peluī. Gl. i. ſanguinē ī tra
fudit ut ueſtigia credentiū mūdaret.
q̄ ī trenſ peccatiſ erāt ſordidata. Nota
d pel ui. tria. Peluiſ ē uaſ ꝯcauū. tumultū
ꝯ labiū hāt repeſū. tale eēt cor a
poſtoloꝝ. ꝯ utinā tale ſit nr̄m. ꝯca
uū humilitatē. tumultū ꝺuotōe.
labiū repenſū p ſui accuſationē.
peluiſ dicta q̄ pedeſ lauetur ī ea.
Miſit dr̄ aquā. ḡ ī die pente. ī cor
aploꝝ. mittit cotidie ī cor fideliū.
ut coꝝ pedeſ. i. affectuſ lauetur ab
omī iquinamto. hoc ē q̄ dicit iob. xxix.
lauabā pedeſ meoſ butyro. ī q̄ lī pī
guedine aīme ꝺuotio ꝺſignat̄. q̄
iob. i. dolenſ ꝺ peccatiſ. lauat affec
tū ſue mtiſ. ꝯ extꝰ linteo q̄ eēt p
cinctuſ. q̄ dnica corporiſ afflictio. ꝯ
paſſio. nr̄a ē purgatio. In iſto lin
teo ꝺbem̄ extgē ſudorē nr̄i labo
riſ. Sanguinē nr̄e paſſioniſ. q̄ꝰ
patientie ḡ ſumteſ. ī omī tri
bulatione nr̄a ut cū xp̄o gaud
eam̄ ī gl̄a ſua. ipo p̄ſtante. q̄. dn̄.

In die ueniſ ſci.

Aſcendā ī palmā ꝯ apphendā fruc
t̄ el. Cacumē ē qhic dr̄ ꝯ ē mira
bile ī ocliſ nr̄iſ. Quom̄ ē aſcende po
terat q̄uiſ̄ ꝺerit. Quīne ipe altior

ē celo. abiſſo pfundior. tra ī mſior. aqua
latior. aere difuſior. Ipe ē ut aīt aug̃
iterior oī re. qm̄ in ipo ſut oīa. extēri
or oī re. q̄ ipe ſup oīa. antiqor oī re
q̄ ipe ē añ oīa. nouior omī re. q̄ ipe
idē eſt p̄ oīa. Hoc idē p̄s pſona peni
tentiſ ꝯ adm̄ ḡ peccatiſ ſuiſ īgemi
ſcentiſ ꝺſcribenſ aiebat. Quo ibo a
ſpū tuo ꝯ q̄ a f. t. fu. Si aſcendero ī celū
ꝯ c. Quiſ ḡ reſpondbit ad hec. aut q̄ſ
attentabit huꝰ miſterii ſignaculū apire.
O altitudo ſapientie ꝯ ſcientie dī q̄ ā
ī cōphenſibilia ſut iudicia el ꝯ ine
ſtigabileſ uie el. Aq̄la tn̄ illa celeſtiſ.
tuba euāgelica. Io. ſ. q̄ recubenſ ſup
pectuſ dn̄i ſcrutatuſ ē quelibet ſecre
ta celeſtia. q̄ ne tn̄ huic ſolutionē ut
arbitror adhibet ꝯ gruentē. Iſtā cū
ī euglīi ſui exordio ꝺ xp̄i diuinitate
pmiſit. In principio eēt ūbū. ꝺ. q u.
e. a. dm̄. q ꝺ. e. u. ꝺ eadē adiecit ꝯ
ſequent̄ humanitate. ꝯ ūbū. c. f. ꝯ a.
ī nob̄. Manifeſtū ē q̄ redeptor nr̄
ī duob; ꝯ ex duab; naturiſ ꝯ ſiſtit.
diuina. ſ. ꝯ humana. Sedm̄ diuini
tatē ꝯ plectit̄ cuncta ꝯ oīa replet.
eſaya teſtante. Vidi dn̄m ſedentē ſup
ſoliū excelſum ꝯ plena eēt oīſ tra
maieſtate eiuſ. Ite peundē dn̄ſ aīt.
Celū ꝯ trā ego ī pleo. Sedm̄ humani
tatē loco capit̄. oculiſ cernit̄. manib;
ꝯ trectatur. Vn̄ idē dn̄ſ dicit. palpate
ꝯ uidete qm̄. ſ. c. ꝯ o. n̄ hab; ſic me
ui. habē. Sedm̄ ḡ diuinitatē lucē
habitat ī acceſſibilē. ꝯ ſtabiliſ maneſ
dat cuncta moueri. Sedm̄ huma
nitatē ū uenit ꝯ apparuit. q̄ m̄ ī triſ
uiſuſ ē ꝯ cū hominib; ꝯuerſatuſ.

euāgſta

laborauit a qeuit q fatigat iutine ſedit ſup
puteum. ābulauit ⁊ ſtetit qm̄ ibat ihc ī me
dio diſcipulor ſuor. Et dixit pax uob. nolite
timē. uigilauit ⁊ dormiuit. q ā dormi
ret ī naui excitatus a diſcipulis ī pauit
uentis ⁊ mari. ⁊ facta ē tranquillitas ma
gna. eſuriuit ⁊ ſitiuit. qm̄ accedentes āgli miniſtrabāt ei. uix ⁊ obiit qm̄ ī cli
nato capite emiſit ſpm̄. ſepultus ē et
reſurrexit. Vn̄ angl's ad mulieres. Ihm
queritis crucifixū ſurrex n̄ eſt hic. trā
reliquid ⁊ ī celū redit qm̄ uidentib; di
ſcipulis eleuatus ē ⁊ nubes. ſ. eū ab. o.
e. Ecce hic ſit q tā magn̄ tā altus ē ī diui
nitate q nec oriri nouerat qm̄ ab etno
ē. n̄ occidē qm̄ ī etnū factus eſt tā humi
lis tā benignus ī humanitate. ut n̄ ſo
lū p nob' redimēdis carnē ſumens dſcen
dēt. ſ; ⁊ paſſionē ⁊ mortē uixta p miſ
ſū ſuū ſuſtinē n̄ recuſauit. Promiſerāt
enī aſcendē ī palmā ⁊ apprehendē fruc
t' ei'. S; no. q triplicē legim redemptoris
aſcenſū. Aſcendit ē ī nubē. Aſcendit ī cru
cē. Aſcendit ⁊ ī celi altitudinē. In nubē
ē aſcendit ī conceptione quo d ſinu pa
tris uenit ī uterū uirginis. ⁊ d ſecreto celi
ī publicū mūdi ī ſimilitudine hominū
factus. ⁊ h. ī. ut hō. Huc aſcenſū pdix
yſaias dicens. Aſcendet dn̄s ſup nubē
leuē. ī. carnē ī munē a peccō. ⁊ ī grē
dietur egyptū. ī. mūdū tenebris ⁊ me
rore plenū. Hoc autē fecit xp̄s cū ī ſole
poſuit tabernaculū ſuū. ⁊ tāq̄ ſpon
ſus pceſſit d thalamo ſuo. Hec ē ſilen
tio ptereundū q ī ſole tabnaculū ſuū
dn̄s poſuiſſe ſcribit. Nimirū ī ſole. tplex
cōſidrat opationis effectus. Sol ē uirt.
lucet. ⁊ tempor facit diſtinctionē. In
uſtione labor. ī luce manifeſtatio.
in tempor diſtinctioē pfectus dclarat. Si labo
rē ei' querim ide pſe ipō ipe reſpondet.
laboraui clamans ⁊ c. Itē ueni ī altitudinē
maris ⁊ c. Si manifeſtationē querim
eugl'ſta nos edocet ubi dr̄. Erat lux uera
q illu. o. h. u. ī. h. mūdū. Nec ē obcultata
ſub modio ſ; ſr candelabrū exaltata. ut
luceat oīb;. q ī domo dī ſut. Si pfectū
querim ignorare n̄ poſſum. pficiebat
ī quid euaglſta ſapientia. ⁊ c. apud
dm̄ ⁊ homines. [S]ecūdo aſcendit ī paſ
ſione quo fact' ē obediens p̄ā. u. ad. m.
m. aūt crucis. ſe ipm̄ obtulit holocauſtū
⁊ hoſtiam ī ho. ſuauitatis. huc aſcenſū
ide dī filius. longe retro temporib; p ſalo.
pmutiauit dicens. Aſcendā ī palmā ⁊ c.
In hoc ūbo ſi ueritatē inſpiciam tā nob
notanda occurrūt. Aſcendentis uolūtas.
aſcendentis poteſtas. ⁊ aſcenſus utilitas.
Aſcendentis uoluntas notat cū dr̄. Aſcen
dā. quaſi dicat n̄ neceſſitatis uinculo tract'.
ſ; libera uolūtate motus ſic ſcriptū ē.
oblatus ē q a uoluit. poteſtas notatur
cū dr̄ ī palmā. Palma ē uictoria ſignificatio.
⁊ reuera redemptor nr̄ ī paſſionis articulo
mundo apparuit uictorioſus. qm̄ ſup
hoſt colla ſublimiuq; p pa tūc uirtute
calcauit. Nā prim forte. ī. diabolū alli
gauit. Vn̄ eū fortis ar. eu. a. ſ. ī. p. e.
q. p. Si aūt fortior. ī. ſ. alligabit fortē
⁊ uaſa ei'. di. Scdo d ipius mortis ī pio
triumphans mortē ipam pemit.
Vn̄ ī oſee. O mors ero mors tua. Tertio
ū hominē liberans ī fernū expoliauit.
Vn̄ ⁊ ibidē ſubdit. morſus tuus ero ī
fernē. Nā q ī ferno nil dbuit ī infernū
dſcendit. ſ; neqs ſuor apud ī feros re
manēt. portas ereas ⁊ uec. f. c. Aſcenſus
utilitatis notat cū dr̄. ⁊ apprehendā

.i. carne aſſu
met.

No de ſole

fructus eius. Fructus autem iste: alius fuit
captiuis. alius membrorum. Captiuis quidem triplex.
Primus diuinitatis manifestatio. Nam christo
moriente. uelum templi scissum est in duas
partes. a summo usque deorsum. terra mo
ta est. petre scisse sunt. monumenta ap
ta sunt. et multa corpora sanctorum. quod dominus s.
Vnde centurio et qui cum eo erant custodientes
ihesum timuerunt ualde. dicentes. Vere filius
dei erat iste. Secundus fructus fuit resur
rectio festinata. sicut ipse satis obscure
predixit. Soluite templum hoc et in .iii. r. i. Nam
propter passionis humilitatem exaltauit
illum deus uelociter resuscitando. et donauit
illi nomen. quod est super omne nomen. Tertius
fructus fuit diuina nominis dila
tatio. Nam post mortem suam dominus dixit.
Data est michi omnis potestas in celo et in terra.
Ex tunc enim missi sunt discipuli in mundum
uniuersum predicantes euangelium. o. c. Iux
ta illud. In omnem terram exiuit so. e. et c.
Fructus quoque membrorum fuit similiter triplex.
Primus remissio peccatorum. quorum peccata
tulit redemptor noster in corpore super li
gnum. faciens nos deo patri regnum
et sacerdotium. et lauit nos a peccatis
nostris in sanguine suo. Secundus fructus
fuit. gratia mitior quam sicut lex per moy
sen data est. sic et ueritas et gratia per ihesum
christum facta est. Tertius fructus fuit gloria pre
miorum. quia in morte redemptoris. ce
lestis regni ianua est aperta. redeundi
ad regnum recepta est uia. Vnde latroni
confitenti. domine memento mei dum ue.
in r. tuum. Respondit dominus. Amen dico tibi hodie
m. e. i. p. In celum ascendit dominus in ascen
sione quo circumsceptus libertate captiui
tatis agminibus tanquam nobilis triu
phator ad patriam rediit. parat ma

siones. perpetuas dilectoribus suis. Huic
ascensui ammirati sunt angeli dicentes.
Quis est iste qui uenit de edom tinctis ue
stibus de bosra. Iste formosus in stola sua
gradiens in multitudine uirtutis sue.
Bosra quedam herba est que ponitur in tinctura.
Alii dicunt quod est quedam tinctura. siue
quidam color rubeus. Est ergo sensus. Quis est
iste qui uenit de edom. id est de cruento et san
guinolento mundo. tinctis uestibus
de bosra. id est respersis membris suis sanguine
passionis. quasi diceret iste uenit de multa
tribulatione. et infinitas sustinuit
passiones. Scilicet tot tulit tribu
lationes. formosus est tamen stola sua. id est
in corpore et in opere suo. quia solus mundum
ingressus est sine macula. et peccatum
non fecit nec inuentus est dolus in ore eius.
Ecce uidimus misteria que fidem edificant.
Sequamur ergo exempla que uitam informant.
Hec omnia in nobis ostendit ut sequeremur.
ideo exercuit ut saluaremur. Natus est
enim in mundo carnaliter ut nasceremur
spiritualiter. mortuus est mundo. ut mo
riamur peccato. resurrexit ad uitam
ut resurgamus ad gratiam. ascendit in
celum ut sequamur eum. exemplum dedit nobis.
ut et nos ita faciamus. non enim possumus
diuisa ab eo uia incedere et cum eo ad
gloriam felicitatis peruenire. nec redemptionis
eius esse participes. nisi prius uelimus fieri.
esse sibi conformes. Igitur fratres si actenus
uiximus in peccato iam moriamur peccato.
et si actenus mortui eramus a deo iam
deinceps uiuamus in deo. Hec illorum more
imitari debemus qui dicit; istis peccata uidet
confitendo deflere. carnem per ieiunium mace
rare. ad ecclesiam accedere. elymosinam
erogare. ac cetera pietatis opera sollicitius

gerere. s; post diem resurrectionis elap
su tanq canis ad uomitu ad peccata rede
unt. 7 q peius laudabilit facere uidebat.
diabolica fraude decepti. prius omit
tut. n ad tendentes q n ideo nos xs
moriendo uiuificauit. ut itim pec
cato ul mundo uiuamus. s; ut spi
ritualis i mundo uiuentes ad uita
celestem peruenia. ad qua xps dns
nr nos transferre digneur qre
surgens ex mortuis ia non moritur.
s; uiuit 7 re. p. o. s. s. am.

Sermo iste recitari similit pot
in nat dni. 7 i ascensione ei. Si
aut in nat. hoc est exordiu. ascen
det dns sup nube leue 7 ingredietr
egyptu. Triplice legim nri salua
toris ascensum. ascendit eni in
nube. 7 c. sic sup. usq ad illu
locu. Iste fr. si actenus 7 c. Si
aute in ascensione hoc est exor
diu. Quis e iste q uenit de edom t.
u. d b. ra. Iste for. i. s. s. gr. e.
multitudine uirtutis sue. Triplice
legimus nri saluatoris ascensu.
ascendit eni i nube 7 c. sic sup.
usq; ad illu locu. Iste frs si acten.

Thema in resurrec
tione dni.

Quomodo xps resurrexit a mor
tuis p glam patris ita et nos
in nouitate uite ambulem. Dies e
hodie resurrectionis ihu xi sedm car
ne. q dies pcellet cunctos dies qa nichil
nob na sce pfuit. gregorio attestante
n redimi pfuisset. 7 ut dicit beat
Jeronim sic sca maria mat dni e
minet sex omib. 7 est splendidior
uniuers. ita dies resurrectionis dni

cunctis solempnitatib dat splendore.
ac pcellat easde. 7 ido in hac diligeris
simi studendu e. ut si mali fuim
nunc boni. si boni nunc meliores.
effici studeamus. ut cu xpo q mor
tuus est pp delicta nra. 7 resurrex
pp iustificatione nra ut dicit aplus.
7 cet. q morte nram moriendo de
struxit 7 uita resurgendo reparauit.
beata 7 gloria resurrectione resurge
mereamur am. Quomodo x. 7 c.
In ista auctoritate uidendu e pmo
qualit xps de ignominia passionis p
uenit ad glam resurrectionis. 7 i du
cenda e auctoritas euglii. oportebat
pmo xpm pati. 7 sic resurgere a mor
tuis. 7 ita intrare i glam sua. 7 c
i ducenda auctoritas apli ad heb
uidem ihm xpm pp passione mortis
a deo patre gla 7 honore coronatu.
7 illa de ad phylipenses. xps factus o
bediens patri usq; ad morte. m.
aut crucis. pp q 7 ds exaltauit
illu 7 c. passio g xpi 7 mors re
ducenda sunt ad penitenciam. i qua
ho se ipm crucifigit. 7 morit mudo.
Resurrectio aut xpi. reducenda e
ad retributione que penitentib;
datur. 7 hic debet poni de beatitudine
vii. dotiu que corpori 7 aie glori
ficatis in resurrectione dabunt.

De euanglio

Maria magda. 7 m iacobi. 7 salome. e. aro
matt ue. u. ihm. 7 c. Nota q i hoc euanglo.
iiii. notantur. p sanctarum feminarum deuotio 7
aromatu emptio. Sicut p mittit . maria magda.
7 c. sedm lapidis reuolutio. Sicut ad ungit. 7
dicebat ad inuice. 7 c. tertiu angli missio
i 7 i troeuntes i monumentu. 7 c. quartu ihu

R. Uicit leo de tribu iuda. 7 c. Ro. q xs leo dr in resur. Agnus in ascensione. ho in nat. Uitulus in passione.
Racendo q xps dicit leo ps. viii. i. qa admodu leonis .iii. die uox suscitatus e a morte uoce
patris. Gen. xlix. decubuisti ut leo. p. Non dabis scm tuu uidere cor. Sedo qa ad uoce eius omns
bestie. 7 omns demones ut uidi ut infirmitates steterunt. Jo. xviii. U g dixit eis ego su abier.
Tertio qa sic leo aptis oculis dormit. sic xps uidet culpa s; dissimulat pena. Ro. ii. an ignoro.
qm benignitas di ad penitencia te adducit. Quarto fastidit cibu n sit recens. sic xs tepidu pcc
ut in senectute. apoc. qa tepidus es. incipia te 7 c. Quinto. qa parcit postis. sic xs peccatorib;
qe in infirmitate cauus. q peccat i patre re. e. Vi. qa cauda humilitatis opuit diabol
ualbera. Vii. qa cognouit p cussore. s. uida ut alia. g attinget meum manu i pa. 7 c.

+. c. j.
paulus
ad ro.
them . i . i resurrectione dni

xpi resurrectio. ibi. q dixit ille
nolite expauescere y c. dicitur q m
magd. q maria iacobi. q sa. c. a. iro. In
h femmis tres anime uirtutes dsi
gnant. uirtus s. humilitatis. mundi
contemptibilitas. pacis iocunditas. In q
magd. a magdalo castello q turris int
pretatur. sic dicta uirtus humilitas. In q
iaco. minoris. s. mat q supplanta
trix interpretatur. mundi contemptibilitas.
In salome q pacifica dicit. q iohis e
uangeliste mat. pacis iocunditatis
designatur. hee u femine nuncupat
s. a. q illuminatrix interpretatur. q
hee tres uirtutes hominis mente
illuminant in q habitant. de qualibz
q aliqua dicamus. ¶ Maria. magda.
hec e uirtus humilitas q tanquam turris
maltum se exaltat dum se nichil reputat.
vii iacob. Cletur fuit humilis in gal
tatione sua. q enim humiliat inde exal
tatur. Sz qa uir iustus dum hic uiuit
minus de se sentit. q s. ideo de maria
mag. dr in iohe. Maria stabat ad
monumentum foris plorans. dum g fle.
inclinauit se et prospexit in mo. et ui
dit duos anglos in albis sedentes.
unum ad caput et unum ad pedes ubi
positum fuerat corpus ihu. Nota uba sin
gula. Monumentum dem q mente mo
neat ad recordationem. s. defuncti. no
stre mortis memoriam. nre sepultu
re recordationem significat. q nos mo
nent mente dolere cum opib; penitentie in
sistere. Maria g stabat ad monumentum.
q humilis ad memoriam sue mor
tis stat solicitus. ut cum uenit ipm in
ueniat uigilantem. Et qualit stabat.
foris mgd plo. foris n intus. foris

nichil aliud e n ploratus et ululatus
multus. rachel. Rachel q interpretatur
ouis. i. aia penitentis simplex plorat
filios suos. i. opa sua q per perpetratione
fuit mortua et noluit consolari q n sut.
ita bene uiua. sic fuer prius ante quam
fuissent mortua. heu quam facilis e de
scensus. s; dificilis ascensus. labitur
exiguo. q paratum e tempore longo.
dum g fleret inclinauit se. et prospexit in
monumento. Ecce uera humilitas peni
tentis. Nota ista tria uba. fleret. in
clinauit. prospexit. fleret. ecce contri
tio. Inclinauit. ecce confessio. prospexit
ecce satisfatio. cum uere intendit. cum
oculum ad monumentum sue mortis di
rigit. Et uidit mgd duos anglos. Isti
duo angli. q interpretantur nuntii. significant
moralit. nre uite miserum ingressum.
et amarum egressum. Nos qui sumus
corpus ihu xpi habemus unum ad capud.
et unum ad pedes. nre uite instabile in
gressum. et egressum attendentes.
q bene dicunt angli. q nobis annunti
ant nri corporis fragilitatem. hui
mundi uanitatem. Isti sunt duo angli
q ut dr in gen. eduxerunt loth de sodomis.
et dixerunt ei. Salua animam tuam noli prospicere
post tergum. n stes in omni circa regio
ne. s; in monte saluum te fac ne et tu
simul pereas. q sq eni sue uite ingres
sum et egressum considraret de sodomis
mundi et peccati fetore exiret. animam
suam saluaret. post tergum. i. ad preterita
peccata n rediret. et in omni circa regionem
n staret. Circa omnem regionem stat
qa reuertentias et ymagines peccati
post peccatum dimissum adhuc n dimi
sit. s; in monte. i. uite excellentia se

No. q primo apparuit dns marie magd. ut dr in m. xvi. et hoc v. rationib;. primo. qa ardentius
diligebat. luc. vii. dimissa sunt ei pecca multa qm dil. Sc. ut ostenderet q pro saluandis peccatorib;
mortuus e. m. ix. n ueni uocare iustos s; peccatores. et c. Tertio. ut ostenderet q meretrices pce
dunt sapientes. in re. celor. m. xxi. Amen dico uob q publicani et meretrices precedent uos in re
gno di. Quarto. ut sic mulier fuerat nuncia seu ministra nre perditionis. ita esset nuncia
nre reparationis. V. ut ubi habundauit peccatum. sup habundet et gra. Ro. v. et h fuit prima
apparitio. xpi post resurrectionem.

saluaret. Recte ergo per os magda. humilitas designatur. est enim iacobi qui interpretatur supplan
tatrix bene associatur. huius mundi contempti
bilitas qui omnia transitoria tanquam lutum pe
dibus conculcat, et ueteris conuersationis fer
mentum expurgat. Vnde dixit apostolus in hodier
na epistola. Expurgate uetus fermentum u. s.
n. c. s. e. azimi. Et enim pascha n. i. m. e. christus.
fermentum a feruore dictum quod plus. per ho
ra non potest contineri. crescendo enim excedit. Inde
fima dicitur. Vnde in ysa. fima uetus expur
getur. ut sincere predicetur noua resurrec
tio. fermentum est cupiditas terenorum et
concupiscentia carnalium desideriorum.
que postquam feruere inceperunt. omnem mo
dum excedunt. quia auarus non implebitur pe
cunia. nec luxuriosus carnis petulan= | =.i. uitium carnis.
tia saturabitur. Vnde ysaias. Impii .i. auari
et luxuriosi quasi mare feruens quod quiescere
nunquam potest et redundant fluctus eius in
conculcatione et luctum. et non est pax impiis.
dicit dominus. fluctus maris feruentis et in
quieti. sunt desideria hominis peruersi. que
ipsius animam conculcant. et in lutum fecis
et miserie. in quo porci .i. demones libenter
habitant. redigunt. Expur. u. f. Vnde dominus
precepit exo. Septem diebus. fermentatum non
inuenietur in domibus uestris. quicunque co
mederit ~~f. p. anima illa de terra~~ israel. vii.
diebus. .i. omnibus diebus uite nostre que vii.
diebus uoluitur. fermentum feruens
mundane et carnalis concupiscentie
non inueniet in omnibus .i. in cordibus uestris.
Alioquin anima eius que comederit. peribit de
terra israel. .i. uita eterna in qua uide
bimus deum facie ad faciem. Et enim pas.
n. i. m. e. christus. pascha secundum aug. non a passi
one sed a transitu dicitur. quia illa die

fermentatum. vii. diebus exterminabitur anima illa de populo suo.

No. Christus re. amor. et c. No. quod christus resurrigens

velociter. quia post tres dies. io. xxi. surrexerat.
integraliter. ps. Non dabis sanctum tuum. et c.
socialiter. m. xxvii multa corpora sanctorum. et c.
perhenniter iam non moritur. m. illi. ultra non
dominabitur. quod enim mortuus. peccato .i. pro peccato. tol
lendo mortem. est semel. quod autem uiuit uiuit
deo non qualicunque modo. sed deo equalis non ueniens
sic dicitur.

transiuit exterminator per egyp
tum. s. deliberans populum suum quo nomine
significabatur agnus. in hac die de mundo
ad patrem transiturum. et nota quod pascha
dicitur agnus. et ipsa hora uespertina in qua
agnus occidebatur. .i. xiiii. luna
primi mensis. Et dicitur dies azimorum qui erat
a quinta decima luna usque ad uicesi
mam primam diem eiusdem mensis. Sed euan
gelista indifferenter ponit. et dies
azimorum pro pascha. et pascha pro diebus azi
morum. Vnde lucas appropinquabat dies festus
in quo azimorum qui dicitur pascha. Pascha
nostrum immolatus est christus. hunc ergo
agnum pro nobis in cruce assatum. deo patri
pro reconciliatione humani generis immo
latum cum lactucis agrestibus .i. cordis amari
tudine eo modo quo preceptum fuit filiis israel,
in hac paschali solempnitate comedamus. Re
nes inquid dominus uestros accingimini. calci
amenta habebitis in pedibus uestris. tenentes
baculos in manibus. et comedetis festinanter. est enim
fase .i. transitus domini. Nota ista tria. Renes. | .N.
calciamenta. et baculos. Renes dicti quod ab
his riui obsceni humoris nascuntur.
Nam uene et medulle tenuem liquorem defun
dunt. in renibus. qui liquor rursus a renibus
resolutus. calore uenereo decernit. Natio
renum est calida et mixte pinguedinis sunt
renes. et ideo bene dicit dominus. Renes uestros
accingimini. .i. carnis mortificatione
calorem luxurie refrenabitis. calciamenta
sunt exempla sanctorum quibus debemus munire pedes
.i. nostros affectus. ut securi super serpentes
.i. diaboli suggestiones. et scorpiones
.i. mundi falsas promissiones calcare
ualeamus. Baculi in manibus sunt uerba
predicationis in operibus. Augustinus ergo uult corpus

luce xii.

Et nos resurgemus a mortuis. Et uos estote parati

velociter consurgendo. eccl. v. ne tardes conuerti ad dominum.
integraliter omnia retegendo. ysa. xxxviii.
Recogitabo omnes annos meos. et c. treno.
effunde sicut aquam cor tuum.
socialiter alios conuertendo. qui conuerti fecerit et c.
perhenniter in bono perseuerando. iob. xxvii.
iustificationem meam quam cepi non deseram. m. x.
qui perseuerauerit et c.

q digne sumere. cingulo castitatis renes
astringat. ut accingat. exemplis sanctorum
mitis affectus muniat. verba in operibus te
neat. Et sic cum uirtutis dilectis uerum pas
cha celebrabit. ut de hoc mundo transe
at ad patrem. De tali transitu quidam phy
losofus ait. Seculum quasi pons est. transi
si ne hospiteris. Bonum ergo est cum maria
mag. humilitatis turrim edificare. et cum
maria Jacobi sanctam supplantationem. hiis duabus
adiungit tertia. salome. hec est pacis
tranquillitas. de qua dicitur Ecc. In tribus pla
citum est spiritui meo. que sunt probata coram
deo et hominibus. Concordia fratrum.
et amor proximorum. et uir et mulier
sibi consentiens. Ex hac triplici pace. deo
et angelis est gaudium. et hominibus ori
tur iocunditas. Ecce inquid propheta quam bo
num et quam iocundum. et cetera. De eadem
Maria mag. et m. Jaco. et salo. e.
a. ut. ue. u. ihm. Dicit luc. quod mulie
res que cum ipso uenerant de galilea uiderunt
monumentum et quemadmodum positum
fuerat corpus eius. et reuertentes parauer
runt aromata. et sabbato quidem siluer
secundum mandatum. Mandatum erat ut dicit
Glo. sup. ex. ut sabbati silentium a uespera
usque ad uesperam seruaretur. Ideoque reli
giose mulieres sepulto domino. dum licuit
operari in unguentis preparandis oc
cupantur. i. parasceve usque ad occasum
solis. Et quia pro angustia temporis non po
tuerunt explere. mox transacto sabbato. i. occi
dente sole. ut operandi licentia re
dit. festinauerunt emere aromata ut
mane uenientes ungerent corpus

ihu. Beata uirgo maria per quam dominus eius filius
sepultus fuit. a monumento ut quidam dicit
nusquam discessit. sed continuo ibidem lacrimans
uigilauit. donec resurgentem primitus uidere
meruit. et ideo in eius honore a fidelibus sabbatum
celebratur. De eadem sermo.
Maria mag. et maria Jaco. et sa. emer. aro.
ut. u. u. ihm. Et ualde m. u. sa. u. a.
m. ia sole. Matheus uero ait. Vespere aut
sabbati. que lucescit in prima sab. uenit maria
mag. et altera maria uidere sepulcrum.
luc sic. Vna aut sabbati ualde diluculo ue
nerunt ad monu. portantes que parauer
aromata. Jo. sic. Vna autem sabbati. maria mag.
uenit mane cum adhuc tenebre essent ad
mo. Marc. ait ualde mane. in quo non dis
cordat a luca. et Johe. Gl. ex parte prte
noctis. i. uespera nocte significat. de fine
uener ad monu. Vnde sic intellige. Vespere.
i. nocte que lucescit. i. terminatur luce.
que est prima pars noctis. extrema pars
noctis est diluculum quo uener. Vespere ergo
sabbati. i. nocte diei sabbati. Vespere quidem ceper
uenire. i. aromata preparare. sed luce
scente mane peruener. quod m. causa bre
uitatis. ponit obscurius aliis apertius.
Et ualde mane. u. sab. et cetera. Mane. i. in
ortu gratie. sine qua nox est in anima. De qua
propheta. Mane astabo tibi rectus et erectus.
sic me fecisti rectum et erectum. Vna sa
batorum. Sancte anime ue. ad monumentum.
Apte dicit quod una sabbati. ueniunt. quia
nisi a solitudine temporalium animus quies
cat. ad deum non appropinquat. Vnde dicit dominus
in jer. Custodite animas uestras. et nolite
portare honera in die sabbati. nec inferetis

Iam non moritur. Dic quod nos cum iam resurrexerimus a uiciis caueamus ne remoriamur.
Surrexit dominus uere et cetera. Non ficte ut putere quidam surrexisse in ueritate mortuus fuit.
plures testes habuit dominus de sua resurrectione. Vnde ecclesia cantat. Dic nobis maria. et cetera. Ergo si
uere uult homo resurgere. necesse est ut habeat hos testes. scilicet
Monumentum. i. quod moueat scilicet ad mundi mutabilitatem. corporis fragilitatem. et temporis breuitatem.
quia monumentum dicitur quasi monens mentem. monumentum i. cor nostrum debet esse uacuum a superbia.

p portas ierlm i frē q ingetudine tēpo
rum. Sabbatū inteptatur reges. Ierlm ē
aīma. porte sunt .v. corporis sensus.
Illi ergo pondera in die sabbi portant. 7 p
portas ierlm i frt q ingetudine tēpo
ralium implicati. pondera peccatoꝝ sarcinas
secularium curarum p portas .v. sensuum
ad aīmā introducunt. 7 ideo quam a pec
catis n custodiunt. s; fideles aīme oī
strepitu musicorum egipti postposito. vna
sab. ueni. ad mo. i. memoria sue
mortis l. x. **In resurrectione sermo.**

Maria magdalene 7 m̄ iacobi 7 s. e.
aromata. ut ue. u. ihm. Dns nr
ihc xps int cetera sua bnficia. duo fecit
q a passione p nob suscepit. 7 q a re
surrexit. q duo nos imitari debem.
obtentu amoris ipius 7 etiā p salute aīa
rum nrarum. De passione eius dic petrus.
xps passus ē p nob uob. r. e. ut se. ue.
ei. De resurrectione eī dicit paulus. Si
con surrexistis cū xpo que sursū sunt 7c.
Passione eī quomodo imitari debeam ui
deamus. Ipe in passione sua n se uin
dicauit. imo petrū reprehendit quando uo
luit eū defendere. similiter quando positus
fuit in cruce p crucifixorib. orauit di
cens. pat ignosce illis. 7c. Hoc ide. 7
nos facere debem quando aliqs iniuriat
nob non statim nos uindicem. s; reserue
mus ei uindictā q dix. Michi uindictā
sub audi reseruate 7 ego retribuā. Si
militer orem p psecutorib. nris 7 eis
omem iniuriā dimittam. Et licet
hoc gruissimū sit. magnū tn sequitur
pmiū qm efficiamur filii dei. Vn
beati pacifici qm filii di uocabunt.
q maius donū est 7 excellentius inter

omnia alia dona di. nā si filii 7 heredes.
heredes qde di coheredes aute xpi. Simi
liter dimittunt nob peccata nra si dimit
timus his a quib. ledimur. Vn si dimise
ritis hominib. peccata eoꝝ dimittet
uob p. c. pecca urā. Ecce cuiusmodi ex.
accipe debem d passione dni. Nunc ui
deamus q ex d ipius resurrectione. Ipe
hodie resurex a morte corporis. 7 nos
resurgam a morte aīme. Mors aīe
peccatū ē. 7 aīa quando peccat moritur.
7 cū facit ueracē penitētiā d pecco
tunc resurgit. De hac resurrectione dic
dns. Veniet hora 7 nunc ē quando mortui
a. u. f. di. 7 q. a. u. Hec ē uox di q
audire. i. obedire debetis. diuerte a malo
7 fac bonū. 7 alibi q esse ag pnie.
d. B. Ite hec ē uox di. Derelinquat impius
uiā suā 7 uir iniquus co. s. 7 c. Si hoc
fecim resurgem cū capite nro xo. Est
aliud similiter q nos imitari debem. s.
mulieres illas beatas q uener ad mo
numentū dni cū unguentis ptiosissimis.
ut ungerent corp eī. Consuetudo nāq;
erat iudeoꝝ quando aliqs nobilis decederet
q aliqs unguentū ptiosū quereret un
corpus eius ungeret. ne tā cito putre
fieret 7 etiā a uermib. custodiret illesum.
S; iste beate mulieres nullū magis
nobilē extimar xo. 7 nullū magis
dilexer. quemadmodū opib; monstra
uer. 7 ideo parauer aromata ut ue
nientes ungerent ihum. Nos aute
ex eoꝝ queram aromata quib; uale
am ungere ihm. Ista aromata debet ee
uirtutes 7 bona opa qb; poterim ungere
i. mitigare ~~ihm~~ 7 placare ihm.
7 reddere ipm nob ppitium 7 benignū.

qui sic unguenta humiliant ⁊ emo
liunt valde corpus ⁊ si nimis ispidu fuit
⁊ duru atq; aspum fuit. ita uirtutes
⁊ bona opa. s. humilitas. castitas. pax.
mia ⁊ cetere uirtutes x mitigat. ⁊
humiliant ipm nob. ⁊ si nimiu cru
deles ⁊ iratus xpc nra uitia ⁊ peccti
nob existit. Vt tunc ungim corp ihu
bono unguento cu fideles eius q sut
mbra cpus bona fama replem.
Similit tunc ungim corpus iha quo
paupib. q sut corpus ⁊ mbra eius
elemosinas iptimur. qa sic ungue
tum refrigerat. ita elymosina ue
hent refrigerat paupes ⁊ egentes.
Illes mulierib; q ueniebat ad dnm
cu bonis odorib; apparuit anglus inue
stib; albis. ⁊ significat qa illis hominib;
q uadunt ad dm cu odoriferis unguen
tis. hoc e cu bonis opib;. apparebit dns
dulcis ⁊ blandus. n terribilis ⁊ orren
dus sic apparebit hominib; prauis.
S; audite qd anglus dixit mulierib;
Ihm que queritis n e hic s; surex.
Non e hic p psentia carnis qa ubiq; e
p psentia diuinitatis. S; ite dicite di
scipulis eius et petro. p. uos. iga. Cur
n nominauit alios discipulos sic pe
trum. Ido qa petrus negauerat dnm.
⁊ si anglus n nominasset eu q nega
uerat magistru suu. n auderet forsi
tam uenire ad dnm cu aliis discı
pulis. ⁊ ido uocatus fuit nominati.
ne desparet ex negatione. Debem
scire qua ob causam pmisit ds pe
trum se negare. q debeat ee pastor
⁊ rector totius ecce sue. n p aliud
nisi ut petrus sciret sic misereri

et indulgere subditis suis. sic dns mi
ptus e eius. quo dimisit ei tm grande
peccatu sic fuerat dnm negare. S;
scire debem cur dixit anglus pcedet
uos in galilea. i eu uidebitis. Galilea
dr transmigratio. ⁊ nos n possum
uidere dnm n mutem nos de malis
factis pursq; cogitationib. ad bona facta.
⁊ ad bonas opationes. q scriptu e. tollat
impius ne uideat glam di. Precemur
itaq; dnm nrm ut det nob atq; concedat
deserere uias nras prauas. ⁊ tribuat
ea opari. q salute nrau respiciat aiau.
ut de nob dici possit. Hec mutatio dexte
excelsi. Eode hoc pstante q morte nram
moriendo destruxit. ⁊ uita hodie re
surgendo repauit. Cui e honor ⁊ gla
in scla sclou am. Ite de eode.

Maria mag. ⁊ ma. ia. ⁊ sa. emer
a. ui. ue. un. ihm. Iste tres mu   [Ite dedo.]
lieres significat tres uirtutes. i. fide.   No.
spe. ⁊ cari. q offer tria unguenta.
pmu unguentu e. pena. ii. mia.
iii. gratiaz actio. pmu fac ho sibi.
ii. pximo. iii. do. pmu e pungtiuu.
ii. refrigeratiuu. iii. sanatiuu.
Na penitetia pungit. mia refrigerat.
gratiaz actio sanat. pmu e incipi
entiu. ii. pficientiu. iii. pfectoz.
pmu conficit de plurib. ⁊ uilib. herbis.
⁊ talib. que facile opant. i. diuitiis
⁊ peccatis. de qb. homo penitere debet.
ii. fit de caris speciebz. ut pote de reb;
⁊ diuitiis nris. iii. fit de carissimis
aromatib; i. de uirtutib; ⁊ bonis opib;.
De illis eni debet homo gratias agere do.
pmu unguentu. i. penitetia offert
maria mag. p qua fides significatur.

Nã qa homo credit morte etnã. ⁊ penaſ
inferni imminē peccatorib; ⁊ ī penitē
tib; remiſſionē ꝑ peccatoꝝ ⁊ in ſup
uita etnã. dari penitentib; agit ꝺ pecca
tiſ ſuiſ penitētiã. Scḋm. i. miam of
fert maiã iacobi. ꝑ quã ſpeſ intelli
git. Nã hõ ıdo miam facit homi. qa ſ
miam fieri ſperat. a dõ. dicente dño.
beati miſo. q. ipi miam cõ. Tertiu
i. gratiarū actionē. offert maiã
ſalome. ꝑ quã caritaſ figuratur.
qm ex quo hõ ꝑfecte diligit dm ab
omi malo ſe abſtinet. ⁊ ſtudet ī
omi bono. ⁊ in grãſ agit dõ. Iſtatiſ
g trib; unguentiſ redolenteſ i. mi
i. penitētia. miã. ⁊ gratiaꝝ ac
tione. ad ſepulcrū ī quo x̄ corpuſ
collocatū fuit. ⁊ ubi reſuſcitatuſ
uob ꝺ moſtrabit. uenire ꝺbetiſ.
Sepulcrū x̄ ē ordo ſcoꝝ pdicatoꝝ.
ꝺ quo pcedenſ. ꝗ quaſi ꝺ ſepulcro
reſurgenſ ī mētib; fidliū cotidie
īnouat. In hoc ſepulcro īuenietiſ
angłm dni. doctrinã uidelicet ſa
cri eloqi. q uob nuciat x̄ ueracit
reſurrexiſſe. ⁊ ī galileã. i. ī traſ
migratione uere ⁊ ī ꝯmutabil
beatitudiniſ uoſ pceſſiſſe. ubi ad
dexterã dī ſedet ī gła pa. Ī gali
leã g x̄ occurrite. i. in traſmig
tione ꝺ malo ad bonū tranſmigra
teſ ⁊ ꝺ uitiiſ ad uirtuteſ. ⁊ ꝺ hoc
mundo ad patrē. ibi eū uidebitiſ
cū apparuit xpſ uita ura. tūc q
uoſ apparebitiſ cū ipo ī gła. d̃ q.

Dnica. ii. p̄ reſurrectionem

Xp̄s paſſuſ ē ꝑ nob ub relinquenſ
ex ut ſequamī ueſtigia eí. ⁊c.

Vbi iſta ſumunt. ꝺ. i. pe. ii. ī qb; tria conſi
ꝺrant. ſ. xpi paſſio. ibi xpſ paſſuſ. ii. hu
mana inſtructio. ibi uob relinquenſ ex.
iii. ſpiuſ x̄ imitatio. ſ. ut ipm imitemi. ibi.
ut ſequamī ueſtigia eí. ⁊c; Pmo querendū
eſt cū eccła agat memoriã gle reſurrec
tioniſ. qr inpoſuit. dolorē paſſioniſ.
⁊ fuit due cauſe. pma fuit ne tantū
bñficiū a nra memoria tolleret. ii. ut
noſ doceat q uolum̄ uenire ad głam re
ſurrectioniſ n poſſe illuc puenire n ⁊ paſſi oneſ
ꝑ tribulationeſ. ſic xpſ. eb. ii. uidim̄ ihm
ꝓpt paſſionē mortiſ głã ⁊ honore coro
natū. xpſ paſſuſ. tria ſūt q paſſuſ ē x̄.
ſic dic beatuſ bernarduſ. ſ. dura ubã
xviii. io. ſi n eēt hic malefactor n tibi
tradidiſſem eū. ⁊ viii. io. ꝺ monīū habeſ.
duriora ubera ſic patet xxvi. mt. ⁊
colaphiſ eū ceciderunt. alii palmã in fa
ciē eiuſ ꝺderunt. ⁊ xxvii. eiuſdē. ⁊ percu
tiebant caput ſuū. ⁊ xviii. tc apphendit
pilatuſ ihm ⁊ flagellauit eū ⁊c. duriſ
ſima ſupplicia ſic patet ī pſ. fodrt man
meaſ ⁊ pedeſ meoſ. di. o. a. mea. ⁊ c.
xxvii. mt. ⁊ coronã ꝺ ſpiniſ po. ſup. c. eí.
⁊ xix. io. ſ unuſ militū lancea lat eí
apuit. ⁊ in himno dr. hic acetū fel arūdo.
ſputa claui. lancea; mitte corp ꝑforat.
⁊ in an que tali die cantat. ī ueſpiſ ſup
mag. Manuſ mee que uoſ fecer cla
uiſ confixe ſūt. ꝓpt uoſ flagelliſ ceſuſ
ſū. ſpiniſ coronatuſ ſū. aquã peti
pendenſ ⁊ in ſiti mea acetū porri
gebat. ī eſca mea fel ꝺder. ⁊ milit
lancea. bene g potuit dicē q dicit in
trenis. o uoſ omſ q tranſitiſ ꝑ uiam
attendite. ⁊ uidete ſi ē dolor ſic dolor
meuſ. Ipſe enī tanta paſſuſ n ē q.

n̄ meruit. ſic dr̄. i. pe. ii. q peccatū n̄
fecit. n̄. inuen. ē. do. i. o. eī. ſ; p nob.
iiii. rom. tradit̄ ē ꝑpt̄ d'licta nr̄a ⁊ v.
eide. x̄ ꝓ nob mortuuſ ē. ꝓ nob. i. ꝓ
utilitate nr̄a. qr nob multiplicē uti
.i. litatē ꝯtulit paſſio ihu x̄. p̄mo penā
nob abſtulit. i. pe. ij. peccā nr̄a ipe
ptulit ī corpore ſuo. ſ. lignū. gl.
.i. penā d'bitā ꝓ peccatiſ. ii. vitā pd[ita]
nob repauit. i. io. iiii. filiū ſuū
unigenitū miſit dſ ī mundū ut
uiuam p eū. iii. liuore nr̄o ipe
ſanauit. yſ. languoreſ nr̄oſ ipe tu
lit ⁊ doloreſ nr̄oſ ipe portauit. iiii.
noſ errantes ad uiā reduxit. iii. rg.
ult. erat diſpſuſ p̄pluſ iſrl' ſic oueſ.
⁊c. ⁊ i. pe. ii. ꝯuſi eſtiſ nūc ad paſto
re ⁊ epm̄ aīmax ueſtrax. epuſ enī
ſic ⁊ xpſ ſup intendenſ d'r. vii ī pſ. oculi dn̄i
ſup iuſtoſ ⁊ aū. eī. ad p. eo. ⁊ ymm. ſpe
culator aſtat d' ſup ꝗ noſ. ⁊c. hīc ē p
utilitate nr̄a paſſuſ ē. Sequit nob re
linquenſ ex̄. ſ. humilitatiſ. xi. m̄. di
ſcite a me q; mitis ſum ⁊ hu. cord.
⁊ ii. ph. exinanuit ſemet ipm̄. ſ.
⁊c. ⁊ i. humiliauit ſe. ſic ⁊ noſ d'
bem humiliare noſ. i. pe. iiii.
humiliamini ſub potenti manu
di. ⁊c. ⁊ ia. iiii. humiliami ī conſ
pectu dn̄i. ⁊ exaltabit uoſ. obedien
tie. ii. ph. factuſ ē obedienſ uſq; ad
mortē. ſic ⁊ noſ d'bem obedire do
ia. iiii. ſubditi eſtote do. p̄latiſ nr̄iſ
eb ult. obedite p̄poſitiſ ueſtriſ. ⁊ ſub
iacete eiſ. equalib; ⁊ ⁊ minorib;. i. pe
ii. ſubiecti [eſt]ote oī humane cre
ature ꝓpt dm̄. pacientie. xlii. yſ. ta
ā ſep̄ ſiluī paciens fui. ⁊ ia. ult.
occidiſtiſ iuſtū ⁊ n̄ reſtitit nob. ſic ⁊

noſ d'bem paciēt oīa ſuſtinē. i. pe. ii.
hec ē gr̄a ſi ꝓpt conſcientia dei q̄ſ
ſuſtinet. triſtitiaſ paciens iniuſte
⁊ hoc ex x̄. vii. aſſ. oīſ x̄ actio nr̄a ē in
ſtructio. xiii. io. ex. enī d'di uob ut
queadmodū feci ⁊c. Sequit t̄cia parti
cula. ſ. ut ſequamini ueſtigia ei. cū
multa ſint ueſtigia ſaluatoriſ. loq d'
uno ſufficiat nūc ad p̄ſenſ. ſ. d' ueſtigio
dilectioniſ. dilexit enī noſ x̄ ſic dilect
ē a patre. io. xv. ſic dilexit me pat.
⁊ ego dilexi uoſ. danſ uob ex̄ ut ſic
ab ipo dilecti ſumuſ. ita ⁊ noſ frēſ nr̄oſ
⁊ p̄ximoſ diligam. xiii. io. ſic dilexi
uoſ ita ⁊ uoſ inuicē diligatiſ. xpſ di
lexit noſ ſola ſua bonitate ⁊ gratiſ.
nulliſ meritiſ nr̄iſ p̄cedentib;. i. io.
iiii. qm̄ ipe p̄or dilexit noſ. ⁊ i. eph.
elegit noſ in ipo an̄ mundi conſtituti
onē ut. ſ. ſcī ⁊ imaculati ī conſpectu eī
ī caritate. ſic ⁊ noſ d'bem diligē noſ
inuicē ratione motiui dilectioniſ x̄.
ad noſ xiij. ro. nemini qcq̄ d'beatiſ
n̄ ut inuicē diligatiſ. ⁊ i. pe. ii.
vnuſqſq; ſic accepit gratiaſ in alte
rutrū illā adminiſtranteſ. ij. d'bem
noſ diligē. nō medi . qr ut dicit ber
nardus. x̄. dilexit noſ dulcit̄. ſic ⁊ noſ
p̄ximoſ. ne alliciamur a. trahamur p aliq aliud
ad contrariū. ſ. odiū. qr ꝗ odit frēm
omicida ē. i. io. iii. Sapient̄ dilexit
noſ xpſ. ſic ⁊ noſ p̄ximoſ. ſapient̄
.i. utilit̄. ſ. q ꝓſit aīmab; ſuiſ. xv. ro.
vnuſqſq; p̄ximo ſuo placeat ad edi
ficationē. dilexit noſ etiā fortit̄. i. ꝓ
ſeuerant̄. ſic ⁊ noſ p̄ximoſ. ne tri
bulationib; aliqb; d'uinem a bono. i. pe.
iiii. ī uob metipſ caritatē conti
nuā habenteſ. Ratioē etiā obiecti.

erratiſ ē ſic oueſ erranteſ. v.
ii noſ reddu[c]to[r] cuſtodit ⁊ ſ[er]uat
pſ. cuſtodit dn̄ſ
omſ diligenteſ
ſe. i. pe. ii.

qa sic dicit aug. qd n dm diligit i
nob xps. Ita 7 nos i pximo dberem di
ligere dm. q dicit aug. q sce ac spi
ritualit diligit pximu qd in eo di
ligit n dm. Vn aplus ad philemone
fr ego te fruar in dno. i. dno tm
te. Ratione a finis. q xps dilexit nos
ut nos ad patre duceret. i. pe. iii.
iustus p iniustis ut nos offerret do
i. pe. iii. sic 7 nos pximos ut ipos
ducamus ad xpm. xiii. ro. dilige
pximu tuu sic te ipm. i. ad id ad q
diligis te ipm. i. ad etna beatitu
dine. dilexit etia nos peccata
nob dimittendo. sic 7 nos pximis
peccatib; in nos. Vn dic. vi. mt. si
dimiseritis pecca hominib; de cor
dib; uestris p. c. d. u. 7 si n dimi
seritis. n. p. d. u. pecca ura. dilexit
nos corp suu se p nob hostiam fa
ciendo. x. eb. hic aute una p pecca
tis offerens hostiam i sempitnu 7
regnat cu do. Sic nos p eo corpora
nra ymolare dbem. xii. ro. obsecro
uos p m. x. ut exhibe. c. ho. u. s.
do pla. r. s. o. u. hostia p mortifi
catione carnis. q qualis dbeat ee i
sinuatur p pcedentia 7 sequentia
in ista auctoritate. pmo dbz ee in
tegra. un dicit corpora n mbra. l
n tantu mtes. s; et corpora. ii. d
bet ee pa. un dicit ura. n aliena.
sic qda faciunt q corpora subdito
rum suor affligendo eos ymolare
nituntur. 7 sua in luxuriis enu
trire. contra quos dicit. iii. mich. vi
olent tollitis pelle eor de sup eis 7
carne eor de sup ossib; eor. q come
derut carne ppli mei. 7 pellem eor

de sup excoriauer. s; dns abscondens
faciem sua a talib; in die illo. i. i p
senti auctoritate faciem. s. benigni
tatis. s; eis ostendit faciem crudelis
simi iudicis. q ei reddent ratio
ne uilicationis sue. iii. dbet ee
continua. i. cu pseuerantia. un dicit
uiuente. s. qua diu uiuitis. q signi
ficatu fuit. iii. leuitici u dr q dbet of
ferri cauda. i qua notatur pseue
rantia. iiii. dbet ee pura siue mun
da. vn dic sca. xi. leuitica sci estote qm
scus sum. 7 ambr. tuc corpora ura
fuit hostia do acceptabilis. si ipa
i contaminata fuerint. v. dbet ee
pura 7 munda ppt bonu fine. 7
intentione munda. vn dicit do
placente. vi. dbet ee discreta. vn
dicit. rationabile. i. leuitica i omi obla
tione offeres sal. i. discretione. 7
de hac mortificatione dicit a. v. gal.
q xpi sut carne sua crucifixer cu ui
tiis 7 cocupiscentiis crucifixer. ipam
ieiuniis 7 afflictionib; macerando.
tam discipline subiciendo eius illicitis
motib; 7 desideriis resistendo. i. pe. ii.
obsecro uos abstinere a carnalib; desi
deriis q militat aduersus aiam. 7 v.
eph. imitatores di estote sic filii
ki mi 7 abulate in dilectione ei sic 7
xps dilexit uos 7 tradidit semet
ipm p nob oblatione 7 ostia do i
odore suauitatis. et si ipm imi
tati fuerim in hoc. rege etna ha
bebim. xi. m. 7 inuenietis re
quiem aiab; uestris ad qua nos
pducat q ui. 7 r. i. s. s. am.

Thema in uigilia
ascensionis.

non homini
bus. i. ad hu
mana laude
a. ad gal.
si hoibz pla
x uus n ee

Euang. i. Hec e autē uita eťna. ut cognoſcāt
te uerū dm̄ ⁊ quē miſiſti ihm̄ xp̄m.
I pmo euāglio letanīaꝝ monuit dn̄s fi
deles ſuos tres panes pete. p quos tria q̄
i pīguat aīmā ⁊ dlectāt poſſum̄ no
tare. pm̄us naq; panis ē penitētia.
I q aīmā reficit. Scdus panis ē caritas
II q aīmā ornat. Tertius panis eſt ipa
III fruitio deitatis ul' gla eťna. q aīa
dlectat. In die ğ lune egit eccla d
pane penitentie dicens. i epla bti
iacobi. Confitemī alterutru pccā
ūra. ⁊ orate p iuicē ut ſaluemī.
heri autē egit d pane caritatis cū
dixit i epla actuū aploꝝ. q mltitu
dinis credentiū erat cor unū ⁊ aīa
una. p dilectionē dī ⁊ p̄xīmi. hodie aut
agit d pane glē. qs aut ſit panis
glie oſtendit cū dicit i euāglio. hec
autē uita eťna ut cognoſcāt te. ⁊c.
Vnd patet q qui uult refici d pane
glie oportet q duo faciat. ſ. ut pi
us reficiatur d pane penitētie.
⁊ i pinguet pane caritatis. ⁊ co
gnoſcat hic i pſenti tpr̄e dnm. ⁊
ido ponitur hic ut cognoſcāt te
q ē ūbū pſentis tēporis. q p cer
to nullus d pane glie reficietur.
ni hic i pſenti cognoſcat dnm. ⁊
ipe ſit cognitus ab eo. ⁊ hoc ē q dic
paulus. tunc cognoſcā ſic ⁊ cognit
ſum. q ē dictu q ego bonum certa
m̄ certaui curſum ↄſumaui fidē ſ
uaui. d reliquo repoſita ē m̄ coro
na iuſtitie quā reddet michi dn̄s
m̄ illū diem. q tunc ſic amic a
dno recipiar. patet ğ q d hic d beīn
cognoſcē dnm xp̄m paſtorē nrm.

cognoui dnm i pſenti ab eo co
gnoſcar i futuro. ⁊ hoc ē q alibi
dicit

Nos q ſumus pplus eius ⁊ oues pa
ſcue eius. ſic ipe dicit i euāglio.
cognoſcūt me oues mee ⁊ uocē
meā audiūt. ⁊ ego uitā eťnā do
eis. Que ē ğ hmi uos paſtoris.
nichil aliud ni mandata paſtoris.
dic ē ipe i euāglio. ſi qs diligit me
ſmonē meū ſuabit. ⁊ ite uos
amici mei eſtis ſi feceritis q p̄cipio ego
uob. ⁊ q fuit el pceptu pmū. ſ. pe
nitentiā agite ⁊c. ⁊ hic pot intelligi
d penitentia. Videamus ğ ſi in pe
nitentia agenda audiuim̄ uocē
paſtoris. ⁊ ſi i hoc cognouim̄ paſtorē.
q ut dic beatus iohes. i canon. ſi qs dic
ſe noſſe dm̄ ⁊ mandata el ń cuſtodit
mdax ē. Ite dn̄s ſ pceptu pcepit
dicens. diſcite a me qa mitis ſū ⁊
humilis cord. q ğ ń ſe humiliat a
dno ń potit i gla cognoſci nec exaltaī.
q tūc dicet dn̄s ſupbis. q dr i eū.
diſcedite a me opari iniquitatis.
q neſcio uos. Et conſidrate hmi
qı in iudicio examinabit dn̄s illos.
q audier uocē el. d vi. opib; mīe
⁊ eū hic i paupe cognouer. dicet e.
eſuriui ⁊ d diſtis m̄ manducare. ⁊ q p.
q uni ex minimis meis feciſtis m
feciſtis. ⁊ dmū introducet eos ad
pane glie cū dicet. Venite bndicti
pa. mei. ⁊c. ⁊ ido ite maledicti
in igne eťnū. Ite conſidrate
frs mei. q auar hic ń cognoſcat
dnm ń audit uocē el. q dic i eū.
Nolite theſaurizare uob theſauros
intra. ubi erugo ⁊ tinea d molit.
Auar ē ꝓbat ſe ń cognoſcē dm̄.
eū potius ſuit nūmo quā dō. ⁊
ſic ē ydolatria. Quarta ē ut dic

aplus. ydoloz f'uit e. 7 ido ut dic iob.
auaru hereditabut uimes. 7 ysaias.
Vrmis eoz n morietur 7 ignis n exti
guetur. Eode modo pfidus usura
rius pbat se hic n cognoscere dnm.
c ei uoce 9tepnit audire q dicit.
9mutuu dantes nichil inde spera
tes. 7 ido d usurario q manducat
carnes paupis dicit in iob. diuitias
quas deuorauit euomet. 7 d uentre
ei extrahet eas ds. Reuelabut eni
celi iniquitates ei. 7 tra adusus eu
9surget in die furoris dni. i. i
die iudicii. Similit n cogno
scit dnm luxuriosus 7 adult. cu
n audit uoce ei q dicit n moecha
beris e. 7 ido ut dic paulus. for
nicatores 7 adulteros iudicabit
ds. i. ppetuo 9depnabit. Prete
rea n fur hic dnm cognoscit c
n audit uoce ei q dicit n fura
beris. 7 ido ipe pdabit in iudicio.
Vn ysaias. Ve q pdaris nne 7 ipe
pdaberis. Eode modo n cogno
scit dnm gulosus. q dicit p paulu.
n i 9messationib 7 ebrietatib.
7 ido i fame 7 sitim ppetuam in
cludent. qb 9minatur dns p
ysaiam. Ecce serui mei comedent 7
uos esurietis. bibet 7 uos sitietis.
7c. Similit n eu cognoscit in
uidus. q homicida e. na ois q odit
frm suu homicida e. 9tepnit e audi
re uoce dni q dicit. diligite ini
micos uestros. 7 q dic p paulu. ga
udere cu gaudentib, flere cu flentib,
Qui g hmi sic cognoscere dnm uita et
na e. 7 q sic cognoscet ut dictu e.
a beo saciabit pane gle in futuro.

7 hoc e q ipe dic i eugelio. Oues mee
uoce mea audiunt. 7 sequunt me.
7 ego cognosco eas 7 uita etna do
eis. 7 n pibut in etnu. Sz ut dicit p
ezechielem in locis uberrimis pa
scentur. s. i uisione deitatis 7 huma
nitatis. q uita etna e. 7 pmiu
beatoz ad q nos pducat. q. u. 7 r.

Thema ascensionis. .q. j.

Sicut satis hmi ascensionem
dni ad celos hodie celebram.
7 ido uba q d euangelio huis sollepnita
tis dictum sumus d beiis cu omi ue
neratione 7 deuotione tractare
7 sursu cor erigere. u xps ascendit ut
dicit paulus. q sursu sut querite n
q sup terra. q sursu sut sapite ubi
xps est in dextera di sedens. 7 ide
dm patre flagitemus pcib. su
biectiuis. ut talit det nob sacra
euangelia uba dicere. 7 ope adiplere.
ut illuc 7 nos mereamur scandere.
quo i suo unigenito. cu eo est nre
nature substantia. Et ut hoc ipetrare
possim dnm ihm dei filiu co
muniter rogem dicendo q ei in ymno
hodie cantat eccl. Da nob illuc se
dula deuotione tendere quo te sede
cu patre i arce regni cdim. Am.

Marci ult'a c.

Signa aute eos q. c. hec sequent.
In noie meo d. e. l. l. n. s. t. 7c.
Narrata ystoria d sco euangelio aliqd
ad nram instructionem dicam.
Vbi pmo notandu q dd. in se cre
dentes signis pollere pdixit. Vn
uidetur q q talib. signis caret
in eu n credant. ad hoc dbetis scire
q ista auctoritas. s. signa eos. 7c.

et ad litteram et spiritualiter debet intelligi. tempore
autem cum fides erat noua intelligebatur ad
litteram. quia tunc oportebat a fidelibus signa
fieri. ut infideles crederent, et hoc est quod
dicit paulus. Signa data sunt infide
libus. non fidelibus. Modo autem intelligitur
spiritualiter cum iam sumus fideles. et ideo qui talia
signa querunt ut magis signis quam
deo credant a domino reprobantur. unde ipse
in evangelio. Generatio prava et incredula si
gnum querit. et signum non dabitur ei. nisi
signum ione qui proiectus est in mari et
absortus a ceto. sic increduli in mare
id est in amaritudine inferni proicientur.
et a diabolo per penas continuas absorbentur
unde in persona peccatoris dampnati dicit
ier. de diabolo. absorbuit me sicut dra
co. Spiritualiter ergo signa querimus. ut
in ipsis experiamur si in deum credi
mus. hoc est autem primum signum quod in
deum credimus. si demonia. id est vii. mor
talia vitia a nobis abicimus. In sacra
scriptura peccata demonia appellantur
unde in evangelio. dicit marcus. quod dominus eiecit
de magdalena. vii. demonia. id est vii.
criminalia vitia. Qualiter autem expella
tur ista demonia dicit dominus in evangelio.
hoc genus demoniorum non eicitur. id est pec
cata. que genita et inventa a demonibus.
non eicitur nisi in oratione et ieiunio. quia
ieiunium expellit demonia corporis
scilicet gulam et luxuriam. Oratio vero demonia
mentis. id est superbiam iram et inuidiam et cetera.
II. Secundum autem signum quod in deum credimus
est. si nouis linguis loquamur. Et de
betis scire quod nouitas lingue. ad con
fessionem peccatorum refertur. quia peccator
qui prius laudabat peccata. et ut dicit ps.
habebat excusationes in peccatis. et postquam

modum ipsa per confessionem et contri
tionem vituperat. dicendo. cum iob. lo
quar in amaritudine anime mee. dicam
deo noli me condempnare. et sic se qui prius
excusabat accusat, signum est quod credit
in deum. Tertium est signum quod in deo III.
perfecte credimus est si serpentes tollimus
id est interficimus. sic enim debet exponi ut
illud tolle. tolle. crucifige eum. id est
occide, occide affigendo cruci. Tres sunt
serpentes in nobis sunt interficiendi.
primus serpens est serpens avaritie. de I.
hoc serpente dicitur in gen. quod
terram comedet omnibus diebus vite sue.
quia avaritia semper in terrenis delectatur. de auaro.
Avarus est nichil aliud quam terra desiderat.
rat. Aurum enim ut dicit phylosophus.
nichil aliud est quam terra rubra. Sed
caput huius serpentis fidelis anima con
terere debet per elemosinarum largitatem.
iuxta illud evangelii. date elymosinam
et ecce omnia munda sunt vobis. et illud
salomonis. Sicut aqua extinguit
ignem ita elymosina extinguit pec
catum. id est avaritiam. Unde in gen. in figura
mulieris. loquitur dominus de fideli anima serpenti. id est
peccato avaritie dicens. Ipsa conteret
caput tuum. Secundus serpens est cerastes II.
qui est cornutus. qui stat in via ut in
ficiat innocentes transeuntes.
Cerastes significat superbiam. que habet
duo cornua. Unum quo impugnat deum.
et aliud. et aliud quo impugnat proximum.
De primo Job. cucurrit adversus deum erecto
collo et pingui ceruice armatus. ibi dicit
gregorius. cum omnia vitia fugiant a deo. sola
superbia se deo opponit. De secundo cornu dicit
salomon. quod superbus est ad omnes impaciens
et omnes oppugnat. superioribus enim et paribus

satagit dinarii. Nã superiores ñ su
stinet. equales spernit infeⁿri
ores despicit. cũ g̃ superbꝫ oppugnet
dm̃ ⁊ p̃ximũ. nullũ pceptũ ad
iplet cũ in dilectiõe dei ⁊ p̃ximi ut
dicit dñs ĩ euãglio lex tota pen
.iii. dat ⁊ pphẽ. Tertius serpens ẽ co
luber. q̃ ad ũbrã colit lũbos ⁊ de
lectatur in renis. hic serpens luxu
ria ẽ. ut dicit iob. Nã luxuriosus
sẽp obscurat caligine dicens ñ me
uidebit oculus. ⁊ ĩ iohẽ dicit dñs. q̃
male agit odit lucẽ. De his duob;
serpentib; dr̃ in gen̄. coluber ĩ uia
cerastes ĩ semita. Via mundus
ẽ. ĩ qua ẽ coluber. s. luxuria. p̃
quã nititur diabolus fideles ĩ se
culo p̃ sistentes opugnare du
uiuunt. semita ẽ religio uł pe
nitentia. ĩ qua cerastes ẽ. i. sup
bia. q2 penitentes ⁊ religiosos
quos p̃ luxuriã diabolus ñ pot
deicẽ. nititur p̃ spiritualia uitia
conculcare. Primus g̃ serpens tĩc
.ii. tollitur. i. occiditur. p̃ elimosinaꝝ
.iii. largitatẽ. secundus p̃ sermonię
castitatẽ. Tertius p̃ gloriã humi
.iiii. litatẽ. ¶ Quartũ signũ q̃ ĩ dõ
p̃fecte credĩm ẽ. si mortiferũ
.i. uenenũ bibim̃ ⁊ ñ nobis
nocet. i. si u͛ba uł iniurias nob
illatas patientẽ tolleram̃. ⁊ adu
sus inferentes ĩ aliquo ñ mo
uemur. iux illud pauli. ñ reddẽtes
malũ p̃ malo. nec maledictũ
p̃ maledicto. s; ẽt̃rio bndicentes.
⁊ si esurierit inimicus tuus ciba
illũ. si sitit potũ da illi. ⁊ c̃. Quin
tũ signũ q̃ ĩ dõ p̃fecte c̃dim̃ ẽ

Marginal note: luxuria ẽ ĩ lũbis ut iob dicit. fortitudo eius ĩ lũbis eius. ⁊ c̃.

si sup egros man̄ ĩ ponim̃. ⁊ bn̄ ha
bent. Manus sup egros ĩ ponim̃
cũ bona opa ad bonũ ex exẽpiendũ
⁊ ad dm̃ glificandũ p̃ximis demõ
stram̃. iux illud euãgelii. luceat
lux ura corã hominib; ut uid
ant opa ura bona ⁊ glĩ. pa. u.
q̃ ĩ celis ẽ. ⁊ hoc ẽ q̃ dicebat pa. ca
ptẽ uos ĩ exẽplũ nemine lesim̃
facto. nemine corrupim̃ u͛bo.
nemine circũuenim̃ malitie
studio. hec aũt signa ũmũ coti
die opantes. salutẽ nob ⁊ aliis
poterim̃ acq̃rẽ. Septimã. ad quã ⁊ c̃.

Itẽ de eodem.

Ascendit dõ in iubilatione ⁊ dñs
in uoce tube. In p̃to pulcerrimo
scripturaꝝ. iiii. ascensiones saluato
ris diligentia lectoris inueniet. s. in
nauĩ. ĩ montẽ. ĩ crucẽ. ⁊ in celum. De
prima ascensione dicit in euãglio. ascen
dens ihc in nauiculã transfretauit ⁊
uenit ĩ ciuitatẽ suã. De scda dicit euãge
lium. Videns ihc turbas ascendit ĩ
montẽ. ⁊ ibi docuit discipulos suos
dicens. Beati paupes spũ ⁊ c̃. De tta
ascensione dicitur. Sic exaltauit mo
yses serpentẽ in deserto. sic exa. o. f. h.
Serpens iste q̃ sub moyse quondã
exaltatus ẽ ĩ deserto. eum q̃ p̃ toto ge
neralit̃ mundo exaltãdus erat ĩ
cruce. filiũ hominis figurabat ut
ueritatẽ ũbra p̃cedet ⁊ desertũ hẽm.
desertũ seli p̃signaret. Nã mundus se
pe deserti nomine figurat̃ p̃ eo q̃ sit
desertus ad tẽpus ⁊ derelictus a dõ. ĩ
penã hoĩs q̃ dereliq̃d dm̃ factorẽ
suũ ⁊ recessit a dõ. s. s. Constat g̃
ĩ ueritate q̃ dicit̃ exaltari oportet

filium hominis q̄a saluator n̄r ꝓ salute
hominū in figura mosayci s̄pentis ē
exaltatus. in cruce. ut omīs q̄ credit ī
illum n̄ p̄eat s; habeat uitam ēt̄na.
Preuiserat nāq; se ī cruce ascensurū
quo dixit. Ascendā ī palmā ⁊ appre
hendā fructus eius. Ascendā ī palmā
a. ī cruce. In cruce enī palma. i. uic
toria extitit generis humani. ꝑ ip̄ā
enī saluati ⁊ liberati sumus. Vn̄ s̄c̄a ecc̄a.
dicit. Qui salutē humani generis ī
ligno crucis ↄstituisti ut unde mors
oriebatur inde uita resurgeret ⁊ q̄ in li
gno uincebat in ligno quoq; uince
retur. Nonne ī cruce mundo apparu
it uictoriosus qn̄ in ip̄a crucis exal
tatione oīa traxit ad se ip̄m. s. electos.
Nonne ī cruce uictoriosus extitit
qn̄ in infernū descendit. ⁊ nequis
suoꝝ apud inferos remaneret. portas
ereas ⁊ uectes ferreos confregit. Alt̄ g̊
sensus ascendā ī palmā. i. ī cruce ⁊
apprehendā fructus eī. i. fructificādo
ī cruce. ⁊ reuera fructificauit sic̄ dic
tum ē. ⁊ etiā celestis regni ianua ī
morte sua ē ap̄ta. ⁊ redeundi ad
regnum repta ē uia. Vn̄ latroni cō
fitenti dn̄e memēto mei dū ueneris
ī r. t. respondit dn̄s. Amē dico tibi
hodie mecū eris ī pa. De quarta ascen
sione dic̄ abbacuc. Eleuatus ē sol ⁊ lu
na stetit in ordine suo. Eleuatus ē sol
i. xp̄s eleuatus ē in celum. ⁊ dicit̄ xp̄s
sol ꝓp̄ .iiii. ꝓprietates solis. Sol ī con
mutabilis ē in se. cū luna singulis
m̄sib; ↄmutet. in sole nulla ē ma
cula. cum sēp sit macula ī luna.
Sol habet plenitudinē luminis a q̊
⁊ alia lumina suū recipiunt lumē

sol licet sit ī mutabilis interdum
tū patitur enclipsim. Hec eadē i
ū sole uno inueniem. Sol in se ī ↄ
mutabilis est ⁊ ip̄e xp̄s ī commu
tabilis semp̄ ꝑseuerit. A diuini
tatis potentiā. Vn̄ ip̄e dicit. Ego
d̄s ⁊ n̄ mutor. apud quē n̄ ē trās
mutatio nec u. o. In sole nulla ē
macula ⁊ ip̄e q̄de singulariē in
gressus ē mundū sine macula.
q̄ p. n. f. n. ī. u. d. ī. eī. Sol habet
plenitudinē luminis. ⁊ ī xp̄o habi
tauit plenitudo diuinitatis corpo
raliē. cui n̄ ē datus sp̄us ad m̄suram
ī mo de plenitudine eius om̄s accepi
mus. ⁊ ī pectore eius sunt om̄s
thesauri sapientie ⁊ scientie. di q̄a
glā ⁊ diuitie ī domo eī. Sol interdum
patitur enclipsim. i. defectū. ⁊ ip̄e
xp̄s enclipsim mortis passus ē. ī pas
sione sua qn̄ recessit pastor ouiū
⁊ inclinato capite emisit sp̄m.
Isto ū sole eleuato luna. i. s̄c̄a ecc̄a
stetit in ordine suo. s. in ordine
angloꝝ unde expulsa fuerat ꝓp̄ pec
catū p̄mi parentis. Et ascendit atq;
eleuatus ē iste sol ī iubilatiōe ⁊
in uoce tube. Iubilus dicitur gau
dium ineffabile. q̄ s. exp̄mi n̄ pot.
hoc tale gaudiū ap̄li habuer̄ ⁊ uir
go maria. ⁊ plures alii uiri religi
osi q̄ interfuer̄ ascensioni x̄i. ⁊ in ta
li iubilatione ascendit d̄s. ⁊ in
uoce tube. In ascensiōe xp̄i n̄
leḡ fuisse aliqua tuba materialis
s; tantū uox angelica. similiē audiuit
uocē tubaꝝ multaꝝ clamātiū alta.
s. uiri galilei q̄ statis ⁊c̄. De qua tuba
dicit̄. Canet enī tuba ⁊ mortui. r̄.

in corrupti. Cooperatur autem tube uox an
gelica. Propterea quia sicut sonitus tube excel
lit sonitum quorumlibet instrumentorum, sic
uox angelica excellit omnem uocem hu
manam. Hec omnia fecit ut sequere
mur uestigia eius. Exemplum dedit nobis ut et
nos ita faciamus. Ipse caput nostrum est et
nos eius membra. ipse pastor et nos eius o
ues. Ideoque imitari debemus eum sicut
membra caput. et oues pastorem. Itaque
sicut ipse ascendens nauim uenit in ci
uitatem suam. sic et nos ascendamus in na
uim nostram ut perueniamus ad ciuita
tem nostram. Nauis autem nostra penitentia
est. Sicut enim nauis constat ex diuersis ta
bulis. sic et penitentia ex diuersis satis
factionibus. Quarum prima est in corde.
Secunda in ore. Tertia in opere. In corde
est contritio uel amaritudo. In ore con
fessio. In opere satisfactio. seu afflictio.
Hanc nauim sancti patres quondam penitentiam pre
dicauerunt. Quorum primus fuit Iohannes bapt.
qui predicans baptismum penitentie docebat
turbas dicens eis. Facite ergo fructus di
gnos penitentie. Deinde xpistus qui dixit. Peni
tentiam agite appropinquauit enim r.
c. Et iterum. gaudium est angelis dei super
uno p. p. a. Deinde petrus qui dicebat.
Penitemini ergo et conuertimini ut deleantur
uestra peccata. Postmodum ceteri sancti pa
tres qui penitentiam predicauerunt aut de illa
tractauerunt. Et nauis ista perducit nos
ad ciuitatem nostram. i. ad patriam celestem.
de qua expulsi eramus per peccatum primi
parentis. Xpistus uidens turbas
ascendit in montem. et nos uisis uani
tatibus et miseriis et relictis turbatio
nibus huius mundi ascendamus in montem.
i. ad eminentiam et celsitudinem beate

Ro. de naui.

edificauerunt

uite et bonorum operum. quotidie de uirtute
in uirtutem proficiendo. Hanc ascensionem illi
faciunt qui relictis huius seculi uanitatibus ad
arcem contemplationis se transferunt dicentes
cum paulo. Nostra conuersatio in celis est. In hunc
montem. s. uirtutum et bonorum operum malis
in ualle. i. in turpitudine sua remanentibus
boni cotidie ascendunt. ad memoriam
reducentes illud apostoli. Si consurrexistis
cum xpisto que sursum sunt querite non que super
terram. que sursum sunt sapite ubi xpistus est
in dextera dei patris. Vel ascendamus ad montem
i. ad xpistum qui ratione altitudinis sue et
eminentie mons est appellatus. Vnde ysa
ias. Et erit in nouissimis diebus preparatus
mons domus domini in uertice montium.
Domus domini israeliticus populus fuit. mons
autem domini ille appellatus est qui israelitico
populo dignatus est incarnari. Fuerunt autem
in eodem populo sancti uiri qui montes uire uo
cantur quia pro uite merito ad celestia pro
pinquauerunt. Sed incarnatus unigenitus istis
montibus equalis non fuit. qa natura. ui
tam. mita omnium ex sua diuinitate
inuentus est etiam super cacumina sanctorum.
ut hi qui in deo multum profecerant. eius ue
stigia uix potuissent tangere ex uirtu
te cogitationis. Xpistus ascendit in celum.
et nos ascendamus in celum crucifigentes m
bra nostra cum uitiis et concupiscentiis quia m
bra autem non tenet apostolo templa esse debent
spiritus sancti et qui uiolauit templum dei carnis
curam faciendo disperdet illum deus. Igitur
mortificemus membra nostra. i. illicitum usum
membrorum. s. fornicationem concupiscen
tiam malam et auaritiam. Per fermentum. i.
quodlibet mortale peccatum ut simus noua
conspersio. i. noua generatio in xpisto.
Xpistus ascendit in celum. et nos cum eo ascen

transcendit. unde uere mons super uerticem montium dicitur quia excelsus super diuinitate sua

ut qui uenit ira dei super filios incredu
litatis. Expurgantes. i. abicientes
et a nobis remouentes uetus fer
mentum

damus in celum. i. operimur illud ut possimus ascendere. Tercio simus humiles. quoniam exaltat Christus humiles. Unde in cantico virginis. deposuit potentes de sede. et exaltavit humiles. Secundo mites. i. patientes. quoniam ipsi possidebunt terram. hec patria celestis. de qua dicitur. Portio mea domine sit in terra viventium. Primo pauperes spiritu. i. voluntate. hoc est ut amplectemur paupertatem voluntariam. Ita beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Ad quod regnum.

In prima die letaniarum.

vj. Amice quomodo michi tres panes. quia amicus meus venit de via ad me.

Hodie prima dies rogationum incipit. que instituta fuerunt a beato mamerto viennensi episcopo. propter lupos qui homines invadentes devorabant. qui post tres dies rogationum mortui sunt inventi. Ideo ecclesia romana instituit contra morbos tam spirituales quam corporales exemplo beati mamerti. ante ascensionem domini tres dies rogationum. i. postulationum. ut fideles hiis tribus diebus. ieiuniis et precibus insistendo. sic in unitate. ut domini tribulationes evadere mereantur. Unde nos rogemus dominum ut talem det nobis suam gratiam proferre et precibus insistere salutaribus. ut a morsibus spiritualium luporum eripi mereamur.

Glosa. Amice comoda mihi tres panes. etc. Istoriam istius parabole require in textu evangelii. Et per hanc parabolam intendit nos dominus invitare ad instantiam orationis. Sive volumus consequi quod petimus. Quia regula est theologica quod si instanter quis petat dummodo illa petitio tres conditiones habeat. Et si quis petat pie. perseveranter. et ad salutem. de duobus facit dominus unum. aut dat quod petit. aut melius. et si differt ideo differt. ut caritas crescat. et desiderium augeatur. et res petita avidius custodita retineatur. Sed videndum est quis est ille qui potest petere ad hoc ut impetret. quia amicus. a quo debet petere quia ab amico. quid debet petere quia tres panes. de hiis ergo tribus per ordinem videamus.

Amicus noster dominus ihesus est. qui maximum signum amicitie nobis ostendit. de quo ipse in iohanne. Maiorem dilectionem nemo habet. ut animam suam ponat quis pro amicis suis. et ipse posuit etiam pro inimicis. ut ipsos faceret amicos. Item est dominus ihesus amicus noster. quia nobis sic amicis ostendit secreta sua. Unde in iohanne. Iam non dicam vos servos. quia servus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis. Item est dominus ihesus amicus noster. quia amicus idem est dictum quod animi custos. et ipse indesinenter et vigilanter custodit nos. de qua custodia dicit psalmista. Ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit israel. Et psalmista. Nisi dominus custodierit civitatem. in vanum vigilat qui custodit eam. Et ysaias. Custos quid de nocte. custos quid de nocte. Unde ipse in evangelio luce se vocat samaritanum. i. custodem. Ad talem ergo amicum debet fieri petitio. et hoc propter tria. Quia dives est. Ipse enim dominus omnium. dives est in omnes qui invocant illum. Quia nullum respuit. Unde ipse in iohanne. eum qui venit ad me non eiciam foras. Quia nulli verecundiam infert. Unde ipse in ysaia. Venite emite absque argento. et absque ulla commutatione vinum et lac. Et hec iacobus. Si quis

uestrum indiget sapientia postulet a deo qui dat omnibus affluenter et non improperat. Quia non dat nisi bonum. audite audientes me et comedite bonum et delectabitur in grassitudine anima uestra. —

Et quia dat se totum quem habet. unde dicit prius. quod dominus pater cum proprio filio est filius eius. cum christo omnia nobis donauit. et postea ad corinthios loquitur amicis dicens. omnia uestra sunt etiam christus. etc. Amicus huius amici est quilibet fidelis. qui est custos anime sue. Cui adhibere debet et triplicem custodiam. ne per malas cogitationes diffluat. quia ut dicitur in libro sapientie. spiritus sanctus separat se a cogitationibus que sunt sine intellectu. ut possit dicere cum iob. pepigi fedus cum oculis meis ut non cogitarem quidem de uirgine. Ne uerbis uanis et ociosis labatur. de quibus dicit dominus. de omni uerbo ocioso quod cumque locuti fuerint homines. reddent rationem de eo in die iudicii. Et hoc est quod dicit beatus iacobus. qui in uerbo non offenderit hic perfectus est uir. Et ne per mala opera deum pungat. unde dominus per ageum loquitur peccatoribus. uos configitis me gens tota. in peccatis. scilicet que facitis. et in decimis et primitiis que non datis. et cetera. aspicient in me in die iudicii quem confixerunt. Et paulus ad hebreos. Rursum in semet ipsis crucifigentes filium dei et ostentui habentes. Talis ergo amicus a tali amico petere debet. Sed quid debet petere. Numquid aurum. non. sed panem. quare. quia aurum non nutrit homines sed panis. Panis enim ut dicit psalmista. cor hominis confirmat. aurum uero sollicitat. pungit et suffocat. unde in euangelio luce. de diuitibus. et a sollicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uite euntes suffocantur et non referunt fructum. Tres ergo panes petere debemus. primum cotidianum de quo in oratione dominica. et hic panis est penitentia que debet esse cotidiana. unde penitentia dicitur quasi tenens penam. quia debet homines tenere usque ad mortem. contra illos qui in quadragesima penitent et postea recidiuant. In quorum persona dicit psalmista. percussus sum a diabolo. per malam suggestionem. et ut fenum arui cor meum. per malam operationem. et reddit causam quare ista mala ei acciderunt. quia oblitus sum comedere panem meum cotidianum. id est penitentiam. que dicitur quasi tenens penam ut dictum est. quia debet tenere homines usque ad mortem. Item debemus petere panem secundum. scilicet panem angelorum. Panis angelorum sunt uirtutes. de quo dicitur in euangelio. qui manducat hunc panem uiuet in eternum. et psalmista. panem angelorum manducauit homo. Et qui manducat hunc panem ut dictum est. uiuet in eternum. hic uita gratie et in futuro uita glorie. Panis ergo uirtutum sequitur panem primum. quia post peractam penitentiam debemus imitari christum in uirtutibus. de qua imitatione dicit paulus. Estote imitatores dei sicut filii karissimi. et ambulate in dilectione sicut et christus dilexit nos. etc. Ita et nos exemplo eius. debemus diligere inimicos nostros et benefacere hiis qui oderunt nos. et postea nos offerre deo hostiam sine macula. Tertius ergo panis est ipse deus. qui est refectio omnium in patria. ut dicit petrus

Nota quinque panes doloris. psalmista. fuerunt mihi lacrime mee panes die etc. Item. surgite postquam sederitis.

Panis laboris. genesis iii. In sudore uultus tui etc. psalmista. labores manuum tuarum quia manducabis etc.

Panis doctrine. parvuli petierunt panem et non erat etc.

Panis diuine consolationis. cum egyptius comedisset panem reuersus est spiritus.

Panis eucharistie. Johannes. panis quem ego dabo caro mea est pro mundi uita.

Panis refectionis uite eterne. ut beatus qui manducat etc.

inque desiderant angeli prospicere
ut saciente'. qr ut dic' psa. fruun
tur nec fastidiunt. quo frui magis
sitiunt. De hoc pane dic' ipse. ego
sum panis uiuus q de celo descen
di. Quicumque prius comederit de pa
ne pene. et consequenter refectus
fuerit pane uirtutum. non restat
nisi ut reficiatur de ipso deo quem habe
bit in premium. Qr ut dic' in apoc.
deus erit premium eorum. quia erit cum
eis eorum deus. et absterget omnem lacri
mam ab oculis eorum. et iam non erit am
plius neque luctus neque clamor
sed neque ullus dolor. et habebunt illud
gaudium quod oculus non uidit. nec au
ris audiuit. nec in cor hominis ascen
dit quod preparauit deus diligentibus
se. Ad quod nos perducat deus. Amen. In

die martis letaniarum quo modo
tractatur de passione xpi.

Oportebat xpm pati, et ita intra
re in gloriam suam. Julius uerb
notari debet ordo in actionibus xpi. qr
sic dic' beatus G. Omnis xpi actio e
nostra instructio. Videamus ergo or
dinem. Prius xpc fuit passus. ut
xpianus dictus a xpo prius hic
patiatur penitendo et resurgat sa
tisfaciendo. ut sic possit eterna
gloriam introire. Videamus igitur xpiani
modos passionis xpi. Primo e ipse
fuit sermocinatus. Et ex toto se et quod de
ipso erat manifestauit apostolis. per
qua manifestatione significatur perfecta
et manifesta oris confessio facienda
sacerdotibus. ut ex toto confiteatur peccator
circumstantias. ut dicat genus peccati
ex toto. deinde ubi fecerit peccatum. utrum
in loco sacro uel non. et utrum peruenerit

cum reputatio. uel reputatio ipsum. quan
tum sit enorme uel turpe. quis .i.
que persona. utrum coniugatus uel
clericus. quomodo .i. modum age
tis .i. qualiter egerit uel per naturam uel contra.
quando .i. quo tempore. utrum in xl. uel
in dominicis et festiuis diebus. quo
tiens .i. quotiens uicibus. et talis
oris confessio ut dic' beatus paulus
fit ad salutem. et beatus jac. confite
mini alterutrum peccata uestra.
et orate pro inuicem ut saluemini.
Demum post tantam sui manifesta
tionem xpc fuit ligatus. Et nos
debemus ligare nos .i. constringe
sensus nostros. ne effluant. unde ps.
habentes succinctos lumbos uestros uere.
et calciati pedes in preparatione
euangelii pacis. Talis ligatus
erat jeremias cum dicebat. Colligata
sunt uincula et imposita collo
meo. ut non erigam ceruicem ad
superbiam. contra superbum de quo dicitur
Job. cucurrit aduersus deum erecto
collo et pingui ceruice armatus.
Talis colligatio cara erat dauid
cum dicebat. funes ceciderunt mi
hi in preclaris .i. tales funes. sine
affectio sensuum. reputaui preclaros
et speciosos. qr per hos funes re
cuperaui hereditatem amissam per peccatum.
unde sequitur. et hereditas mea. mi
chi per hos funes restituta precla
ra est mihi. Postea fuit fla
gellatus. per quod significatur quod de
bemus nos etiam corporali disciplina
re. unde dic' paulus. Si extra di
sciplinam estis. ergo adulteri et
non filii estis. unde bene se discipli

[margin, left:] Tresge amore is
[margin, left:] cu. ij.
[margin, left:] origenes
[margin:] 38

Tanta est uirtus crucis xpi. ut si bene cogitatur et desiderabiliter in mente habeatur. nullus diaboli exercitus nulla peccati possit preualere in uidia. Aliqui autem illudunt xpo flagellato et conspuunt. Illudit ei ante quando in simbolo primo abrenuntiauit diabolo et pompis eius. sed mortaliter peccando non solum ... ergo illudimus. unde debemus illude... amicam uero ... sufficiens illusus est. ... ysa. nolite illudere nolite ne constringantur uincula uestra. f. uincula culpe in presenti et tande uincula pene in futuro. que nullatenus rumpentur. Flagellant autem qui proximum suum offendunt. ut iniuriam ei inferunt. ... membrum xpi ... xpm conspuunt ... cum imagine ... membra eius ... coinquinant ... absit ... Alii crucifigunt gladio lingue membra xpi et crudeliter iurando et blasphemando dilaniant de quibus ps. filii hominum dentes eorum arma et sagitte. etc. ... hoc ...
[illegible]

plmatu ostendebat pph'a cu dice
bat. Et fui flagellat' tota die et
castigatio mea in matutinis. qr in
tali hora est bonu flagellare
corp'. cum aius est sobrius. Post
flagellatione uero xpc fuit cru
cifixus. Et q xpi st carne sua
crucifixerut cu uitiis et ocupis.
i. ita in cruce pnie mortificant
carne ut ia nichil posset o eos
mundine ocupiscentie et uitia. n
caro edomita pot rebellare. Et
hoc e quod dicebat paulus. casti
go corp' meu et in seruitute redigo.
Post modu uero xpc prius fuit
mortuus qua de cruce descenderit.
quia xpianus du uiuit. no debt
descende de cruce pnie. quia qui
p seuerauerit usq in fine hic
saluus erit. Et h' est quod xpc di
xit in cruce osumatu est. i. co
pletu est opus qd facere debui.
Post qua aut xpc fuit mor
tuus. fuit et sepult'. et signi
ficat qr nos debem' sepelire se
sus nros. ne uiuat mudo. hoc
auertere oculos ne uideat uani
tate ut dicit ps. Ovni nras ex
cutere ab omi munere ut dicit
ys. Os p silentiu claudere. quia
teste salomone. i multi loquio
pccm non deerit. et ideo dice
bat ps. Obmutui et humiliatus
su et silui a bonis. It debem'
pedes nros auertere a semitis i
niqtatis. ut uere dicat de no
bis apls. Consepulti estis cu
xpo. ut que ad modum xpc
postea resurrexit a mortuis. i
ta nos resurgam' ab operibus
mortuis. ad seruiendum deo
uiuenti. Et sicut exibuimus
inebra nra ut dicit paulus
ad ro. seruire immunditie et in
iustitie. et iniqtati ducentis ad
iniqtate. ita exibeamus mebra
nra seruire iustitie in sctifi
catione. Et si sic fecerimus sic
post passione et resurrectione
intrauit xpc in gloria sua.
sic et nos. post passione pnie.
et resurrectione a morte pcci
intrabimus in gloria. quam
ipse hec facientib' ascendendo i
celu preparauit. vn ipse dic
in Johe. vado parare uob locu.
et cu abiero et prepara uero uob
locu. iterz uenia ad uos et accipia
uos ad me ipm. ut ubi ego su
et uos mecu sitis. Et hoc est qd
dicit paulus. Si copatimur hic p
penitetia. postea cu xpo com
regnabimus. i. simul cu eo in
patria gaudebim'. Cum dicetur
nob' ab ipso dno in iudicio. quod
ipse se dicturu fatet' in matheo
dices. venite bndicti patris mei
percipite preparatu nobis re
gnu a costitutione mundi. Ad
quod ipse nos pducat qui cu
pre et spu sco uiuit et regnat
deus p omia scla sclor amen.

Thema in die pent.

Cum dies pentecostes et in ueteri et
in noua lege fuit celeberrima atq;
scissima. cu qnquagenarius sit dies
a pasca. et hic numerus remissione
significat. et spetialit' sit solepnis

Nota. qd e ta efficax ad curanda oscientie uulnera
necn ad purganda uitia sacre q iuualne
xpi sedula meditatio.

non dico tantum per gratiam hodierna die
datam immo per ipsum spiritum sanctum uisibiliter
est infusum apostolis. ideo hanc diem cum omni ue
neratione et cordis deuotione cele
brare debemus. rogantes ipsum spiritum
sanctum qui auctor et dator remissionis
est. et qui hodierna die in igneis linguis
descendit super apostolos et eos cum essent pisca
tores simplices. fecit doctores egre
gios. ipse dignetur corda nostra accen
dere. et ad modum ignis purgare illu
minare et sic consolidare dignetur.
ut ubique que dicturi sumus ad honorem
ipsius ad honorem ipsius cedant et ho
norem. et ad perfectum animarum nostrarum. amen.

Repleti sunt omnes spiritu Primo
sancto et ceperunt loqui uariis linguis.
Hodierna die fratres karissimi. spiritus sanctus super
apostolos descendit. In cuius descensu. vii. consi
derare debemus. unde descendit et quomodo.
et qua hora. et quo. et super quos. et qua figu
ra descendit et quid operatus est per descensum.
Unde et quo modo descendit aperte insinu
atur cum dicitur. factus est repente de celo. sonus.
aduenientis spiritus uehementis. Nam de celo
descendit a quo cuncta bona descendunt. et
cum sono etiam descendit ut uba apostolorum per di
uersa mundi climata resonaret sicut scrip
tum est. In omnem terram exiuit sonus. scilicet predicatio
nis eorum et cetera. In qua hora descendit ma
nifestum est cum dicitur. Cum hora cunctis
tercia repente mundus intonat
orantibus apostolis deum uenisse nuntians.
In tercia hora descendit. quia in tercia hora
adam peccauit et spiritum sanctum amisit. Unde
dignum erat ut in eadem hora homines
spiritum sanctum recuparet in qua perdiderunt
propter protoplasti peccatum. Quo descendit in eu
denti est cum dicitur. et repleuit totam domum

ubi erant sedentes. domum. scilicet illam ubi di
scipuli comederunt pascha cum Christo. antequam Christus
crucifigeretur. Super quos descendit satis
notum est. quia super apostolos quibus Christus missus erat. unde
mittam uobis a patre spiritum ueritatis. et ille
uos docebit omnia. Qua figura descen
dit in Actibus apostolorum auditis qui dicitur. et appa
ruerunt illis dispertite lingue tamquam
ignis. seditque super singulos eorum. In spetie
ignis et in spetie lingue. sic et apostoli
facti sunt calentes caritate. id est dilecti
one dei et proximi. et facti sunt splen
dentes uirtutibus et miraculis. et hec
duo notantur in specie ignis. Ter
tium donum notatur in figura lingue.
Nam ipsi habuerunt notitiam omnium linguarum.
Unde scriptum est. Repleti sunt omnes spiritu sancto et
ceperunt loqui uariis linguis. Uidendum est et
quo die et quo numero dierum datus est.
Spiritus sanctus post resurrectionem. In die
dominico datus est spiritus sanctus. quia in die dominico
creauit deus celum et terram. quod significabat
homines fieri dignos repletione spiritus
sancti. Iuxta illud ego dixi dii estis et cetera.
Datus est etiam spiritus sanctus. l. die post resur
rectionem. Quinquagesimus dies significat
quinquagesimum annum qui dicitur iubileus.
annus. id est annus remissionis. Nam in
quinquagesimo anno in uetere lege
serui et ancille redibant ad libertatem.
Bene scitis quia a pascha resurrectionis usque
ad hoc pascha. sunt septem septimane. et unus
dies. vii. septimane significant. vii. etates.
Sed nos modo sumus in vi. vii. erit in re
surrectione qua omnes resurgemus. et tunc
perueniemus ad unum deum. et uere restau
rabimur libertati. et dabitur nobis spiritus sanctus.
quo perfecte poterimus cognoscere sicuti est. Ipse
ergo qui hodie illuminauit corda discipulorum

Spiritus sanctus appa
ruit super apostolos.
in qua figura
ipse operatus est
tertia dona. be
ne scitis quia ignis
calet et splendet.

Si quis diligit me sermonem meum seruabit. Nec quid dicit. sunt in quibus sciri debet si deus diligitur
ab illo qui sinit se diligere illum.
Primum est si eum in memoria habuerit. hoc. Recogitaui [illegible]
Secundum est si de deo sepe loquitur. unde Beata lingua que non nouit nisi [illegible]
loqui et in prima petri. Si quis loquitur et cetera.
Tertium est si eum libenter uisitat. propheta. In tribulatione in domum tuam.
Quartum uelle facere plus quam possit. propheta. In mandatis. [illegible]
Quintum est amicos diligere. et inimicos odire.

tale [illegible]

39

suor igne spūc scī. dignetur corda nr̄a
et sensus nr̄os et actus illuminare ut
ad unū et uerū bonū puenire mere
amur. q nob concedat. q. u. e. r. p.

In die pent sermo.

Spūi scō q hodierna die sup apo
stolos descendit pces porrigim hu
milit et deuote ut ipe sup nos
descendens docеat nos sic ipm pu
ro corde dilige. atq; sua pcepta
pōia obedire. q ad laude et glam
ipius et ad edificatione aĩar
nr̄ar possim de euanglio aliqua
nuntiare. De euanglio.

Si quis dilig me smone meu s
uabit. et pat meus diliget
eu et ad eu ueniem et mansione
apud eu faciem. Et scitote qa i qua
cuq; mte uenit pat et filius. ue
nuet simulit et spc scs. qa sic in
sepabilis ē trinitas. ita insepabilia
sunt opa trinitatis. S; uidte q dici
tur. Si quis diligit me smones meos
suabit. qa nullus diligit dm n obsuet
smone eius. et qcuq; obsuat smone
eius diligit eu. S; audite q pmiu
habet q dm diligit et smone eius
suat. Dicit filius di. dicit ille q nu
q mtitur et pat meus dilig eu et
ad eu ueniem et mansione apud eu
faciem. Ut g ds in nobis habitare et
apud nos mansione face digneť.
ipm dilige eiusq; smone suare qua
tu possum satagam. Diligam n tantu
ubo s; ope et ueritate ne dicat de nob.
ppls hic labiis me honorat. cor aut
loge ē a me. Diligam dm corde. ipm
i mte nr̄a habendo. Vn tobias oib;
dieb; uite tue i mte habeto dm.
Diligam ope. ipm in corpore nr̄o
portando. iux illud. Glorificate et
portate dm i corpore uro. Diliga
m hore. Vn bndica dnm in omi
tepore et c. Na multiplex ē pmium
diligentium dm. Pmū mia. Vn ego
sum dns ds tuus fortis zelotes uisi
tans iniqtate patris in filios in tcia
et quarta generatione eor q oderut
me. et faciens miam his q diligut
me. Scdm. qa exauditur i pcib; suis.
Vn ps. dilexi qm exaudiet dns uoce
o. m. Tertiu qa custoditur in adusi
tatib; suis. Vn custodit dns oms diligen
tes se. Quartu qa diligit a do. Vn ego
diligo diligentes me. Quintu ē re
missio peccator. Vn remittunt ei pcca
multa qm dilexit multu. Sextu q
omia q opantur i bonu. Vn scim
qm diligentib; dm oia quo opant
i bonu. Septimu qa habebit uita etna.
Vn legis ille ptus csuluit dnm di
cens. Magister qd faciendo uita etna
possidebo. At ille dixit ad eu. In lege
qd scriptu ē aut quomodo legis. R. ille.
Diliges dnm dm tuu ex toto corde tuo
ex tota aīa tua. ex omib; uirib; tuis.
et p. x. tuu. sic te ipm. Tuc ait ei dns
recte respondisti. hoc fac et uiues. i.
etne uite beatitudine pfrueris.
Ex toto corde dm diligit. q ex tota sapi
entia sua. hoc ē sapientius qua uq
nouit eu diligit. Ex tota mte dm
diligit. q ex tota uoluntate ipm diligit
ut tota uoluntas sua i eius amore c
sistat. usq; adeo ut qcqd dm uelle
cognoscit. uelit. et qcqd dm n uelle
intelligit nullatn uelit. Ex omib;
uirib; suis dm diligit. q fortius q uq

Margin notes:

hodie spūs scūs sup aplos descen dit. hoc nobis legitur. hoc ad pdicatur n p aliud nisi ut nos studeamus ee tales sup quos spūs scūs dignetur descen dere.

No hic de dilectioe

Ne.

qb; modis diligendus ē ds

Footnote:

q sumus et spūs scūs descendat sup nos. faciam q dns iubet. diligamus eu. et obsuem pcepta ei. qa ipe dicit. si qs diligit me smones meos suabit. et ego et pat meus ad eu ueniem et man sione apud eu faciem.

possit ipm dilig(er)e. (et) q(ui)a hoc posset fieri
ad tempus et n(on) semp(er). ideo subiunctu(m) e(st) in
eua(n)g(e)lio. (et) ex tota a(n)i(m)a tua. i. in tota
uita tua. i. qua(m)diu uita tua durat.
a(n)i(m)a e(n)i(m) frequent(er) ponitur p(ro) uita p(re)sen
ti. ut ibi q(ui) odit a(n)i(m)a(m) sua(m) in hoc mu(n)
do. i. u. e. c. ea. Sequitur (et) p(ro)ximu(m) tuu(m)
sic te ip(su)m. i. sic tue necessitati u(e)l
subuenire(s). ita (et) p(ro)ximo tuo subueni
as. Cum (er)go tot (et) tanta sint p(re)mia di
ligentiu(m) d(eu)m. diligam(us) eu(m) sic dictu(m) e(st)
ex toto corde. (et) c(etera). q(uia) ip(s)e p(ri)or dilexit
nos. (et) ut diligetur. iiii. dona dedit
nobis. P(ri)mu(m) (et) minimu(m) donu(m) q(uo)d
d(eu)s dedit homini ut diligatur ab ho
mine totus mundus e(st) iste. causa
na(m)q(ue) hominis fecit deus quecu(m)q(ue) ui
sibilit(er) subsistunt. ut celum et ter
ra. die (et) nocte. (et) cuncta alia que
requirunt(ur) bona intra. Secundu(m) donu(m)
dei e(st) q(uo)d deus dedit homini. s. q(uia) fecit
eu(m) ad ymagine(m) (et) similitudine(m) sua(m).
Magnu(m) (et) admirabile e(st) hoc donu(m) d(e)i.
(et) cu(m) deliberatio(n)e fecit eu(m). in aliis e(ni)m
dixit (et) facta sunt, mandauit et cre
ata sunt. in hominis u(er)o creatione q(uasi)
deliberando dixit. faciam(us) homine(m).
(et) p(ro)p(ri)is manib(us) eu(m) fecit. Qu(o)d p(ro)pha
i(n) p(er)sona hominis generalit(er) manife
ste declarat dicens. Manus tue d(omi)ne
fecer(unt) me (et) plasmauer(unt) me. Notan
du(m) aute(m) q(uo)d due manus d(omi)ni de q(ui)b(us) hic
loq(ui)t(ur) p(ro)pha. sunt m(isericord)ia et bonitas d(e)i. q(ue)
mouer(unt) d(eu)m. ut homine(m) crearet ut
habe(re)t cui misereretur. (et) cui bona
sua participaret. Tertiu(m) donu(m) d(e)i e(st)
gr(ati)a q(ua)m nobis (con)tulit i(n) redeptione q(ua)n(do)
misit, i(n) nobis filiu(m) suu(m). q(uo)d scilicet p(ro)p(ri)o fi
lio suo n(on) pep(er)cit s(ed) p(ro) nob(is) omnib(us). tra

didit. i. Sic dicit ioh(ann)es. Sic d(eu)s dilexit
mundu(m) ut filiu(m) suu(m) unigenitu(m)
daret. Ite(m) a(n)i(m)a(m) mea(m) pono p(ro)
ouib(us) meis. Quartu(m) donu(m) nob(is) s(er)uat
(et) p(ro)mittit. s. future gl(ori)e. hoc e(st) uita
et(er)na. q(uo)d e(st) gaudiu(m) ineffabile (et) i(n)
uisibile i(n) uia. q(uo)d gaudiu(m) oculus
n(on) uidit nec auris audiuit. nec i(n)
cor hominis descendit q(uo)d p(re)parauit
d(eu)s diligentib(us) se. Quia (er)go ta(m) fer
uent(er) nos dilexit (et) tanta p(ro) nob(is)
fecit atq(ue) sustinuit. diligamus
eu(m) sine intermissio(n)e ut ab ip(s)o quoq(ue)
diligi et i(n) et(er)na sc(ilicet) q(ui)ete collocari
mereamur q(uo)d nob(is) concedat sp(iritu)s
s(an)c(tu)s cuius hodie aduentu(m) glo(rio)su(m)
celebram(us). Q(ui) uiuit (et) r(egnat). p(er) i. s. s. am(en).
Ter datus fuit sp(iritu)s s(an)c(tu)s ap(osto)lis. *Q(uo)t (er)go dat(us) fuit sp(iritu)s s(an)c(tu)s ap(osto)lis.*
Ante passione(m) ad miracula facien
da. Post passione(m) ad peccata dimit
tenda. In die pentecosten ad i(n)
comoda uirilit(er) p(er)ferenda. i. ad
robur. *S(ermo) p(ri)mo de ap(osto)lis.*
Ysaias. Qui sunt isti q(ui) ut nubes
uolant (et) c(etera). D(omi)n(u)s q(uo)d dat eu(a)ngeliza(n)tib(us)
uirtute(m) multa(m) ip(s)e dedit hodie uoci
sue. i. p(re)dicationis sue uoce(m) uirtutis
.i. effectu(m) op(er)andi ut possim aliqua
dice(re) que sint ad honore(m) suu(m) (et) ad
utilitate(m) a(n)i(m)a(rum) u(est)ra(rum). Qui sunt
isti. (et) c(etera). In p(ro)posita auctoritate (com)me(n)dant(ur)
s(an)c(t)i ap(osto)li a duplici statu suo. s. a statu uite
(con)templatiue (et) a statu uite actiue. A statu
uite actiue (com)me(n)dant(ur) i(n) p(ri)ma parte
auctoritatis. ubi dicit(ur) q(ui) sunt isti q(ui)
ut nubes uolant. A statu uite (con)templa
tiue (com)me(n)dantur i(n) ii. parte aucto
ritatis ubi dicitur (et) quasi colu(m)be
ad fene(stras). Notandu(m) (er)go q(uo)d quantu(m) ad p(ri)mu(m)

Left margin: No. iiii. donis — I. — II. — No. hic q(uo)d d(icitu)r manus fe(cerunt) — III. (creatione) — III.

Right margin: III.

Marginal note (right): Vn(de) i(n) eua(n)g(e)lio legit(ur). q(uo)d d(omi)n(u)s dedit discipulis suis potestate(m) fa
ciendi miracula. Vn(de) dicit(ur) i(n) luca misit
eos p(re)dicare regnu(m) d(e)i (et) sanare i(n)firmos.
(et) i(n) mat(heo). I(n)firmos curate mortuos suscitate
leprosos mundate demo
nes eiicite. q(uo)d totu(m) fecer(unt) ap(osto)li p(er) gr(ati)a(m) sp(iritu)s s(an)c(t)i q(uo)d habebant. Vn(de) ip(s)e dixit eis
i(n) ioh(ann)e. accipite sp(iritu)m s(an)c(tu)m. quor(um) remiseritis peccata remittuntur eis. Vn(de)
i(n) actib(us) ap(osto)lor(um) repleti sunt omnes s. s. (et) ce. p. lo. u. l. m. d. p(rou)t sp(iritu)s s(an)c(tu)s dabat
eloq(ui) illis. in tantu(m) s(ed) ut dicitur q(uo)d ibant gaudentes a co(n)spectu concilii q(uonia)m d(ign)i ha(biti) sunt p(ro) n(omine) i(esu) (con)tumelias pati.

Marginal note (boxed): In ceteris e(ni)m creaturis faciendis n(on) p(re)cessit ubi i(m)portans deliberatione(m). nisi i(n) sola ho(min)is creatione. Vn(de) faciam(us). quasi hoc q(uo)d faciam(us). cu(m) deliberatione agam(us). ut dignu(m) creationis statu(m) constituam(us). (et) ideo d(ici)t faciam(us) homine(m). ad y. (et) s. n. (et) c(etera).

statum quod apostoli comparantur nubibus propter tria.
quia nubes elevatae ad terram madidum
erigunt. cuius elevationis causa est
levitas. per quod significatur quod apostoli
onera temporalium et peccatorum de
posuerant. sicut docet paulus. de
ponentes omnem malitiam et cir
cumstantias nos peccatum. Et petrus
dicebat domino. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus
te. Secunda ratione dicuntur nubes
quia nubes pluentes terram fecun
dant. et ad fructum preparant. sic
sancti apostoli predicatione sua terram. id est
ecclesiam sanctam fecundaverunt. et prepara
verunt animos auditorum ad divinam
gratiam promerendam. De his nubibus
dicitur in ecclesiastico. Si replete fue
rint nubes aquis imbrem effun
dent super terram ut sterilitate
amota. fructum faciat colentibus
eam. et ipsos satiat. Nubes. id est apostoli plu
ant. id est predicent iustum. id est christum.
et terra aperiatur. id est mens ex
predicatione fecundetur et ger
minet salvatorem. id est faciat bona
opera in salutem. Tertia ratione
dicuntur nubes. quia nubes ha
bent habent repellere estum. sic
et sancti apostoli predicatione sua habent
repellere estum viciorum. Unde de iustis
dicitur in libro sapientie. Fuit
illis scilicet columpna nubis in vela
mento diei. id est obumbraculum contra estum
glorie temporalis. De qua david loqui
tur iusto. per diem sol non uret te.

H

Columbe etiam dicuntur propter tria. quia co
lumbe gregatim volant. et sic signifi
catur unitas et concordia que erat
in sanctis apostolis sicut legitur in actibus apostolorum

quod erat eis cor unum et anima una. Item
alia ratione quia columba in petra nidificat.
sic et isti omnia desideria sua posuerunt
in christum. de quo dicit apostolus. petra autem
erat christus. Tertia ratione quia columbe
felle amaritudinis carent. sic isti
felle peccati et amaritudine odii
caruerunt. Sicut dicit ieremias. Scito
quia magnum malum et amarum est
reliquisse te dominum deum tuum. sic ergo
istis donis ditati. isti sancti apostoli pertin
gere meruerunt ad fenestras. id est ad
gaudia sanctorum angelorum qui fenestre
dicuntur. quia sicut per fenestras domus.
ita per angelos nos dominus voluntate
sua inspirando illuminat. ad quod etc.

¶ Notandum **Nota de vipera.**

quod sicut dicit remigius due tantum sunt vipe
re in montibus armenie tanti fetoris et tante
corruptionis ut etiam aves desuper volantes
inficiant. et homines appropinquantes
venenato fetore interimant. quarum con
ceptio tarde evenit. sed quandocumque eve
nit istud accidit. quod in conceptione
moritur masculus. et in parturiti
one femina. Nam tempore conceptionis
masculus caput illius abscidit. Tempore
vero parturitionis filii pertracti cor
rodentes matris viscera. et eam
scindentes ea mortua egrediuntur
de ventre. ¶ In hoc significantur heretici
et pravi christiani qui se caput. id est deum
extingunt. et viscera matris. id est
doctrinam sancte ecclesie detrahendo et
corrumpendo et prave exponendo
mordere non desistunt. Unde bene vipers
comparantur. ¶ Cant. de lilio. ¶ Sicut lilium inter
spinas sic amica mea inter filias. loquitur sponsus dominus
ihesus christus sponse sue provocans eam ad humili
tatem. lilium namque flos est candidus qui nimis re
dolet. est etiam procere stature. et frondes habet
repansas. et usus radicem. Per lilium intelligitur
quelibet sancta anima. que est candida per mun
diciam cordis. et redolet per fructum boni
operis. magne est stature per virtutem hu
militatis. et quamvis sit candida per mundiciam. odo
rifera per sanctam vitam. excelsa per spem. fron
des debet usus radicem inclinare. quia cogita
tiones debet reflectere.

videns abc

q suas

suaque fragilitatem agnoscere ne forte per su
perbiam a suo candore. odore et magnitudi
ne possit cadere. Sequitur sic amica mea inter
filias. Amica sponsi est anima sancta. per filias intel
liguntur bone cogitationes quas anima habet in
mente. in qua concipiuntur procedunt sicut
scilicet lilium non debet gloriari vel elevari in
candore virtutum. sed suam intueri vilita
tem sic et sancta anima inter innumeras virtutes
non debet extollere sed per fragilem conditionem hu
militatem in mente retinere. Et lilium inter
spinas esse dicitur. quia quamvis humilis et ca
sta anima sepe pungatur a spina iactan
tie ut se pro virtutibus extollat. nequaquam
acquiescit sed in sui custodia mentem per humi
litatis intentionem [?] reflectit.

thoma [?] commune bte. v.

Collum tuum sicut turris David que
edificata est cum propugnaculis mille
clipei pendent ex ea omnis armatura
fortium. Si cuncta mei corporis
membra verterentur in linguas. et omnes
mei artus ut dicit beatus Jeronimus
humana voce resonarent. laudes non pos
sem beate virginis enarrare. cum ipsa
sit nitidior celis. mundior angelis. pre
tiosior omnibus. sciatis. tamen ut ipsam in uno
adiutorio habere valeamus. et apud filium
adiutricem. prout possumus eius virtu
tes predicando. ipsius laudibus insista
mus. et quia omnino deficimus nostra mise
ria faciente. idcirco vos mecum roga
te et eam pulsemus precibus. cuilibet nostrum
dicens. Dignare me laudare te
virgo sacra da michi virtutem contra hostes
tuos. ut et si non pleno honore. de ea loqui
valeamus saltem balbutiendo. studeamus de
ea aliquid enarrare. que sunt ad ho
nore ipsius. et ad aliquam utilitatem anima
rum nostrarum. Amen. Collum tuum etc. In hac auc
toritate primo considerandum est quare beata
virgo turri comparatur. et non cuilibet turri
sed turri David. Secundo loco que sunt pro
pugnacula in ista turre. Tertio loco que
sunt clipei pendentes ab ea. Armatura
fortes. Quarto loco quare potius hec
appropriantur collo eius. quam cordi vel alicui
membrorum. Et notandum quod beata virgo hac
ratione dicitur turris. quia turris supere
minet alia edificia et quanto magis in
altum erigitur. tanto in infimis firmum
fundamentum habere cognoscitur. et aliis edi
ficiis domus in bello quiescentibus. sola
turris hostes cognoscere debellare. hiis ergo
de causis beata virgo dicitur turris. quia
precellit cunctos sanctos et eminet virtu
tibus. contemplatione et excellentia animi pu
ritate. Nullus enim fuit sanctorum qui maculam
aliquam non haberet. sed ista sine macula esse
describitur. tota ipsius testimonio in canticis pulcra
es amica mea et macula non est in te. et
licet sic eminet edificio sanctitatis. fun
damentum semper fodiebat in firme humili
tatis. se infimam et vilem reputando.
quod patet cum angelus eam vocasset matrem
domini. ipsa non matrem sed ancillam se nomi
navit dicens. Ecce virgo ancilla
domini fiat michi secundum verbum tuum. Et [?] ta
maximum habebat fundamentum a suo
filio. turris facta est. vallis in altum e
recta. sententia enim veritatis est. qui se
humiliat exaltabitur. Unde ipsa dicit in can
tico suo. quia respexit hu. a. s. e. e. ex.
b. m. o. g. dicitur ergo turris David. id est
Christi quia omnia bona que habebat Christo attri
buebat. et quia per eam Christus verus David

3m

quare dicitur turris

41

hostes omnes uoluit debellare. Cristus est
ac ratione dictus dauid. quia dauid manu
fortis interpretatur. et uultu desiderabilis. et
xpistus fuit uere manu fortis quod eam ut
dicit paulus non soluta et armata. scilicet in
bermi et cruci affixa debellauit aeri
as potestates. Est etiam et uultu desidera
bilis in quem ut dicit petrus desiderant
angeli prospicere. hic uerus dauid turrem
sibi edificauit cum matrem sibi elegit in
terris propugnacula in ea posuit. cum .vii.
specialibus uirtutibus adornauit. que
sicut propugnacula hostes habent ualli
dissimos debellare. Primum propugnaculum
fidei in uirgine quia credidit debel
lauit demones infideles de quibus dicit
ysaias. qui incredulus est infideliter agit.
Sed de beata uirgine dicitur in euangelio.
beata es que credidisti quoniam perficientur
ea que dicta sunt tibi a domino. Propugna
culum spei debellauit demones qui sine
spe esse nos faciunt. cum spes sit expectatio
future beatitudinis. Unde hoc propugna
culum ualet desperatis. quod dum modo desistant
a peccatis ex meritis sanctissime dei
genitricis possunt sibi salutem et
ueniam sperare. quod significatum fuit in
hester. ad quam cum desperati a uita essent
fugissent iudei. ipsa omnibus uite
beneficium a rege potuit impetrare.
Tertium propugnaculum fuit caritas
que in ea maxime uiguit. Intro
duxit inquit ipsa in canticis me rex in
cellam uinariam et ordinauit in me
caritatem. Hec ostem demonem inuidie
superauit cuius inuidia ut dicitur in libro
sapientie mors introiuit in or
bem terrarum. Propugnaculum iusti
tie quod in ea maxime uiguit expugnat

in iustos superbos. cum ipsa omnibus reddi
dit quod suum est. et sic sub deo se humiliauit
ut dictum est. Sed superbus currit aduersus
deum erecto collo et pingui ceruice
armatus. Propugnaculum prudentie
incautos usurarios et auaros de
struit et expugnat. cum ista sibi tantum
in celestibus uoluit prouidere. illi autem
oculos statuerunt declinare in terram.
Unde in eorum persona dicit psalmista. adhesit in terra
uenter noster. Propugnaculum fortitudi
nis hostes destruxit luxuriosos. immun
dos. quia amissa fortitudine pergunt
sine fortitudine. ut dicit ieremias.
in trenis ante faciem subsequentis
diaboli. Sed hec ut dicitur in prouerbiis. de
cipit. f. l. s. q. r. b. s. i. l. e. n. e.
Propugnaculum temperantie debellat
hostes gulosos. quorum deus uenter est
ut dicit apostolus. Ista autem ut asserit
lucas in actibus orationibus et ieiuniis
cum apostolis instabat. Mille clipei pen
dent ex hac turri. et millenarius
sit numerus uniuersitatis. sunt
uniuerse uirtutes. quas enarrare
non possemus. que omnes plenissime fu
erunt in uirgine. Unde in ipsius persona
dicit sapientia dei. In me est omnis
gratia uie et ueritatis. in me est omnis
spes uite et uirtutis. hec armat
fortes. id est electos. qui si uolunt bene
pugnare ad hanc turrim confugiunt.
et ab ea accipiunt clipeorum id est uir
tutum omnium munimentum. Sed hec for
titudo turris collo beate uirginis
attribuitur per hoc quod sicut mediante
collo membra capiti uniuntur. ita me
diante beata uirgine humana
natura diuine unitati et fideles

uniuerſi facti ſunt membra capitis xpi.
Per quas uniones uelud per turrim ua
lidā. diabolus qui in ſe diuiſus eſt.
eſt maxime ſuperatus. Item alia ra
tione fortitudo turris collo attri
buitur. quia per collū uerba emittimus.
Per que amicos confortare & ini
micos terrere. conſueuimus. & ipſa
beata uirgo illa uerba in cantico
ſuo protulit. ſic patet ex cantico
uniuerſo. in quibus & dicit ſuper omnia ho
noratur. & exaltatur. primum poſt
dominum acceptatur. diuinis in uir
tutibus fecundatur. uita corruit
uniuerſa. & de dei promiſſionibus
nullatenus dubitatur. Det ergo nobis
dominus ſic propugnacula huius turris
aſcendere. & ad nostri munimenta ab
ea uirtutum clippeos reportare.
ut debellatis hoſtibus. cum ea uale
amus. in celeſti regno gaudere. amen.

Miraculū ad excitandā de
uotionem circa beatā mariā

In ciuitate alexandria
erat quidā negotiator fidelis & religioſus
ualde & maximā deuotionē habens
omni hora circa beatā uirginē. hic
habebat uxorē unā fidelē & timentē dominum
& filiā perpulcram nimis. & erat diues
in argento & auro. Cumque pergeret longe
ad negotiandū cepit flere uxor eius
dicens ei. cui nos relinquis domine mi. qui
tā longe pergis. & nos deſolatas relinquis.
cui ille respondit. ne fleatis. quia meliorē
uobis cuſtodē relinquo. & que uobis in mil
lecuplo uobis poterit prouidere. quam ſi ego
preſens uobiſcū exiſtere. Cumque domina in
terrogaſſet quis eſſet ille. Respondit. domine mee
beate genitrici. uos commendo. pariter
& relinquo. ut ipſa ſanctiſſimis
meritis & precibus ſuis uos conſeruet pariter
& defendat. & hec dicens receſſit. Stabat
autē ibi in domo in qua etiā quidā cū
eis ſtabat nequiſſimus ſeruus eorum. Quadā
autē die cepit cogitare nequiſſimus
ſeruus ut conſurgeret. & matrē & filiā
interficeret. & accipiens omnia que habebat
in auro & argento. diues recederet. Cumque
peſſimā cogitationē uellet ducere ad
effectū. intrans coquinā accepit gla
diū ut ueniens interficeret matrē
cū filia. Confeſtim autem beata dei genitrix
cui iſte commendate & deuote erant.
nequiſſimū ſeruū percutiens in oculis
excecauit eū. Qui excecatus cepit cla
mare dominam ut ad ſe ueniret. ut
eam ibidem interficeret. neſciebat enim
quoquā exire. neque hoſtiū poterat
inuenire. Cumque domina non iret ad eū.
cepit clamare nequiſſimus ſeruus. ut
uel ſaltim puellā mitteret ad ipſum. Cui
respondit domina. crede mihi quia nec ego ueniam. nec
puellā mittā ad te. ſed ſi uis uenire
huc ueni. ſin autem ſta illic. Ignorabat
enim eū cecū factū fuiſſe. Videns autem
quod non potuit perficere que cogitauerat nequiſ
ſimus ſeruus. neque irā crudelitatis ſue in
matrē filiamque refundere. nequitia deſ
peratione ductus. ſe ipſum gladio tranſ
uerberauit. Et ſtridorē uehementiſ
ſimū emittendo. Ad cuius ſtrepitū.
concurrerunt non ſola mater & filia. ſed &
multi ex conuicinis. & ceperunt intro
gare eū. quare hoc feciſſet. At ille
narrauit corā omnibus quid cogitauerat.
& quomodo dum uellet cogitationē
opere adimplere. ipſum quedā domina que
erat ſole ſplendidior percutiendo
in oculis excecauit. & hec dicens in

feliciter eius spiritus exaluit. Conovere autem omnes
hanc dei genitricem fuisse matrem in recom-
datione viri sibi devoti custodiendas su-
scepit. unde non passa ut aliquid mali paterentur.
in sua devotione et custodia existentes. cuius
nos devotissime commendemus ut ab ea ab
omnibus malis et periculis defensati. ad eterna
gaudia ab ipso domino perducamur. Mira-
culum ad idem.

In civitate Constantinopoli erat quidam iu-
deus qui habebat filium parvulum. quem cum aliis
pueris tradiderat cuidam pedagogo ut eum
litteras doceret. Contigit autem ut quadam
die filius iudei iret ad ecclesiam cum aliis
pueris. et cum supfuisset de sacramento corporis
ihesu christi. qui hec erat consuetudo ut presbiter ecclesie
convocaret pueros illos. quos virgines esse
sciebat. et ieiunos illud quod supaverat de pa-
ne sanctificato. illis communione prestabat. Ac-
cidit autem ut inter puerulos christianos esset
puerulus iudeus et acciperet communionem
corporis christi de manu sacerdotis. hec autem
erat consuetudo sacerdotis dicere puerulo
cum ei porrigebat corpus christi. Gloriosa mater dei
beata virgo maria que hoc sacratissimum
et immaculatum corpus concepit et peperit tibi
sit adiutrix et defensatrix et ab omni ma-
lo te liberavit. ad vitam perducat eternam. Pu-
eruli vero respondebant amen. Cumque hoc
factum fuisset et puerulus iudeus postquam
communicavit reversus est in domum suam.
cepit vero interrogare eum pater suus ubi tam
diu fuisset. Puerulus vero simpliciter dixit.
Ego pater fui ad ecclesiam cum puerulis christianis.
et panes albissimos accepi de manu sa-
cerdotis. quem dixit mihi et commendavit me
cuidam magne domine quam dicebat habe-
[illegible] beatam mariam et dicebat eam matrem dei.

Iudeus vero perfidus hec audiens accepit baculum et
absque mora totum fregit puerum verberando.
dicens cum christianis communicare presumpsisti.
et mariam te suum confiteri. Cumque dimi-
sisset puerulum semivivum. abiit ad quendam
iudeum qui erat vitrearius et calefaciebat
fornacem ut faceret vitros et dixit ei. dabo
tibi. v. bizantios. et filiolum maledictum meum
qui ausus est negare fidem nostram. et suum se
dicere mariam matris custiti. cum clauseris
fornacem cum vitris. in medio fornacis prohi-
cias eum. Ille vero accipiens bizantios. dixit
illi modo duc huc filium tuum. ille autem
abiens. per capillos et per crura traxit pu-
erum usque ad eum. quem accipiens infelix
iudeus prohiecit eum in medium fornacis
ignis ardentis. et claudens fornacem re-
cessit. Quidam vero [illegible]apulus et christianus cum esset
et occulte vidisset quid deus fecerat. abiit
et nuntiavit matri pueri. que acciousti
sent. quod audiens scidit tunicam suam
et evulsit capillos capitis sui et exiit in
plateam exterminando faciem suam plora-
bat. ad quam cum cucurrissent vicini. et in-
terrogassent quid haberet. illa retulit eis que
facta fuerant. Viciani autem una cum illa
plorantes. rapido cursu venerunt ad for-
nacem et aperientes hostium fornacis viderunt
ignem totum extinctum. et fornacem ita
frigidam ac si numquam calefacta fuisset.
Statimque puerulus ad eos regressus est
de fornace. pulcher velud rosa et salvus
ab omnibus percussionibus quas pertulerat.
quem mater deosculans et flens. dixit
ei. dulcissime fili quomodo ab igne
evasisti. at ille dixit domina mea cum pre-
ventus fuissem in igne statim que-
dam pulcherrima domina supervenit.

Miraculum beate marie

Quidam pictor diabolum cum cornibus et acutis
dentibus ita turpe et orribilem ubi potu-
it depinxit. idem vero beate virginis imagi-
nem ita decentem et pulcram ut potuit diversis
coloribus designavit. diabolus vero iratus. ac-
cedens ad pictorem quesivit cur eum tam orribilem
et beatam virginem tam decentem depinxisset ./.

auro et gemmis ornata. cuius facies lucebat
uxor. que me accipiens in brachiis suis
statim extinxit ignem et usque modo cum multis
splendoribus pulcherrimis mecum stetit. quo
autem incepistis aperire fornacem. statim
recessit. et illa domina quando fui proiectus in
ignem. dixit michi noli timere filiole quia
ita te custodiam. sic in deuotione hodie re
commendatus fuisti. Cognouerunt ergo omnes quod
sancta dei genitrix fuisset que puerulum
ab incendio liberauit. Nunciata autem
sunt hec omnia eraclio piissimo impera
tori. qui comprehendi fecit iudeos ambos. et tor
quens eos didicit ueritatem facti. qui con
tinuo confessi sunt omnia. tunc imperator fecit
moneri eos ut fierent christiani. Cumque illi
indurato corde in perfidia permanerent.
fecit accendi fornacem et eos intus pro
iecit uiuos. qui incontinenti combusti sunt
fetentes uelut mortui canes. Quant
non pueri et multi alii ex iudeis credentes
christo baptizati sunt. et imperator una cum
eis. in loco fornacis ubi factum fuerat
miraculum. fecit fieri ecclesiam sancte dei
genitricis. quos suis meritis sic libe
rauit puerum a fornace ignis ar
dentis. sic nos liberare dignetur ab
omni incendio uiciorum amen.

Miraculum ad idem.

In ultramarinis partibus erat quidam pictor
uite ualde uenerabilis. qui omnem deuoti
onem habebat erga beatam mariam. et quando
contingebat quod eam depingeret speciosissi
mam faciebat etiam si suis expensis debe
ret ponere aurum. uel argentum. Erat autem
ei mos ut quandocumque beatam mariam
depingeret. sub pedibus eius cruentum et
turpissimum monstrum demonis pingeret.
cui collum pedes picture beatissime uirgi
nis calcabant. Quadam autem die cum in al
tissimo loco picturam beate uirginis de
pinxisset. et sub pedibus eius imaginem
demoniacam protraxisset. et esset super montem
et adhuc picturam beate uirginis redderet
prout poterat pulcriorem et demonis turpiorem.
affuit diabolus super pontem in specie hominis
dixitque illi cuius est ymago hec ita pulcherrima
quam sic speciosissime depinxisti. qui respondit pictor
dominatricis nostre beate marie. per quam re
dempti et liberati sumus et ideo non posset
aliqua excogitare pulcritudo que pic
ture eius esset sufficiens. Addiditque diabolus
istud quod pedibus eius sub posuisti cuiusmodi
monstrum est. respondit pictor figura est diaboli
humani generis inimici. cui diabolus
cur tam turpissimum illum depinxisti. respondit
pictor quia non possent aliquem turpitu
dines inueniri que non eius imagine con
decerent. cui diabolus. quare autem genetri
ture illius pedibus illius sub posuisti.
respondit pictor quia ista sola est que diabolum
strangulauit et ei regnum abstulit. et
multos de potestate eius eripuit. hoc
audito diabolus iratus est ualde et dixit.
nunc illa quam taliter collaudasti liberet te
si potest. et concutiens pontem fecit cadere
illum. Cumque caderet pictor extendit
manum picture beate marie et susten
tauit cadentem. ad strepitum uero pontis
cadentis concurrerunt multi et uidentes
pictorem. inclinans eidem quasi gratias
agendo. qui uidentes omnes admirati sunt
quibus pictor narrauit omnia que facta
sunt. et quomodo auxilio beate marie.
cui deuotus extiterat a diaboli sit insidiis
liberatus. qui audientes omnes. retulerunt gratias
deo et beate marie que tam fideliter suis in tri
bulationibus subuenit atque ab hoste maligno
defendit.

quo respondit. quod ita fuit in ueritate sic ostendit
in pictura. Sathan non iratus pictorem ab alto ubi
depinxit imaginem beate marie et nunquam uoluit pre
cipitare. imago non pictori manum porrexit et eum
ne caderet firmiter retinuit.

Miraculum cuiusdam monachi.

Fuit quidam monachus in ordine cistersien.
qui in diebus adolescentie sue habitum sce
conuersationis in eodem suscepit ordine.
Cui quidam monachus senex in collocutione
monachorum quadam die loquebatur. inter cetera
dixit. Dic michi frater. facisne aliquas
orationes peculiares ad honorem domine nostre.
atque ille non possum inquid. nisi quas tenemur
ex ordine facere. et senex. Nunquid autem
posses eam salutare per singulos dies. quin
quagies dicens Aue. m. g. p. d. t. b.
t. i. m. et b. f. u. t. Et ille posse inquid.
Cui senex dixit ei. Nunc fili. fac fac ut
locutus es. in nomine domini. et sic incepit. opus
sibi iniunctum et laudabiliter adimplebat.
Senex autem qui super hoc sollicitus erat non
multo post iterum alloquitur ei interroga
uitque quid de opere sibi iniuncto fecisset. Cumque
respondisset ille se per gratiam dei optime
illud peregisse. senex congaudens dixit.
posses quinquagies super addere. ut bis quin
quagies. i. centies per singulos dies uirginem
matrem laudes persolues. Quo respon
dente possum. et ait. adeum fac ut locu
tus es et nunc in nomine domini. quid plura per
seuerante illo in opere tam sco. atque lauda
bili. iterum iterumque alloquitur ei senex ac
per singulas locutionum uices sollerter.
quinquagies super addens. eo usque per
duxit. ut per unumquemque diem bis cen
ties. i. ducentesies uicibus gloriosam uirgi
nem salutaret. his ita se habentibus. fac
tum est uenerandus adolescens paren
tes suos secundum carnem uisitaret. Ad quos
dum peruenisset atque ipsorum causa factus
immemor operis sci ipso die minime per
egisset. tum circa uesperas nutu dei. credo
ad memoriam rediens. ut solitum persolueret uirginis sue pensum. redderet sue domine. quem
dam thalamum ingressus est. Cumque cepisset
salutare. uirginem. subito affuit eadem
uirgo. talique ei sermone cepit dicere. O dul
cissime fili respice in me. simulque intuere
uestem quam michi salutationibus tuis composuisti.
Erat siquidem ipsa beatissima uirgo indu
ta ueste preciosa nimiumque preclara. et tota
parcium super scripta salutatione angelica
uidelicet. aue maria. Cetera uestis ipsius
quedam modica pars non dum erat superscrip
ta. propterea quod sub iunxit dicens. Cumque com
pleueris eam. nunc fili uenies ad me
ipsam. sicque locuta est ab oculis eius subla
ta. Letificatus ergo tam magnifica
uisione beatissimus adolescens. ex
pletaque uisitatione propter quam uenerat
suum in reuersus ad monasterium
quecumque audierat uel uiderat seni studu
it intimare. A quo exortatus. et in per
seuerantia operis sci nimis factus non
longo tempore translato. ex hoc mundo.
prout creditur transiuit ad uirginem
matrem. De .vii. donis.

Egredietur uirga de radice iesse
et flos de radice eius ascendet. re
quiescet super eum. .vii. dona. Et ista .vii.
dona notantur in .vii. locutionibus. beate
marie que in euangelio reperiuntur. Quarum
prima fuit. Quomodo fiet istud.
et cetera. et hic fuit spiritus sapientie. In secunda
locutione que fuit ecce ancilla
domini notatur donum timoris. In
tercia. qua salutauit elysabeth notatur
donum scientie. In salutatione enim
optantur optanda. In .iiii.a locu
tione. s. magnificat anima mea
dominum per totum. notatur donum in
tellectus. quia intellexit deum comple

Queritur quare ter inuocatur beata maria. quando dicimus. sca maria ora pro nobis. sca dei genitrix. sca uir
go uirginum ora pro nobis. Ad hoc sciendum dicetis quod triplex est ordo saluandorum. s. coniugatorum. con
tinentium. et uirginum. unde Noe. daniel. et iob. unde duo in lecto. duo in mola. duo in agro.
unde semen cecidit in terra bona. tulit fructum alium tricesimum. alium sexagesimum. alium centesi
mum. Beata maria omnibus saluandis assistit. quia sicut dicit auctoritas. cum uirginibus habu
it uirginitatem. cum uiduis continentiam. cum coniugatis prolem. ut per quam omnium erat patranda re
demptio. cum omnibus aliquid haberet commune. Maria interpretatur amarum mare. significatur in hoc cu
[illegible] ... habet [illegible] ... cum continentibus maxime [illegible] ad filium
[illegible] sca maria ora pro nobis ... [illegible] amaritudine penitentie. cum dicitur sca dei genetrix ora
[illegible] ... sca uirgo
[illegible] ... ad omnia [illegible]

uesse ꝯmissiones. vn̄ in fine sicut lo
cutus ē ad patres nr̄os ⁊c. In v. locu
tione fili quid fecisti nob̄ sic. notat
donū fortitudinis. q̄a [illegible] nūq̄ sic
fuit ausa loq ad filiū [illegible]ris me. In.
vi. que fuit uinū n̄ habent.
notatur donū pietatis. q̄a cū pas
sa ē. q̄ manducantes uino care
bant. In vii. q̄n̄o dixit mini
stris quodcumque dixit uobis facite. p
q̄ consuluit q̄ debent in omnib.
suo filio obedire. Quare aūt
dicatur stella. et stella maris.
has ꝯsueuer̄ doctores adsignare
rationes. q̄a nocte̅ peccatorū il
luminat. eis diuinā gratiam
iplorando. vn̄ ei cantat eccl̄a
monstra te ee̅ matre̅. Iterū
dicitur stella maris. q̄a peccato
rib. in hoc mari laborantib.
ostendat portū salutis. vn̄ ei
cantatur. Aue maris stella.
Et. q̄a hic ostendit stella lapide
mediante. significatur q̄ hec
potest beata uirgo suo filio q̄
dicitur petra sedm̄ apl̄m faci
ente. Iterū dicit uirga ꝓpt
tria que considerant in uirga.
In uirga eni̅ attenditur recti
tudo. ⁊ ipa fuit rectissima q̄
nec p dexterā ꝓsp̄itatis nec p
sinistrā aduersitatis arecto potu
it tramite deuiare. Iterū uirga
sustentat. sic fouet humiles
⁊ deuotos. Iterū uirga pungit
⁊ uberat. sic ista pigros et in
diuitiis sc̄li ꝯfidentes. ⁊ hec
notantur i u̅bis. deposuit potentes
de sede. [illegible]

P. Secure recurrit ad dn̄m peccator. ubi ost
mater que ostendit filio pectus ⁊ ubera. ubi
filius ostendens patri latus ⁊ uulnera. n̄
possunt tales ab[illegible] uocari patri repellari
ubi tot occurrunt caritatis insignia.

XXXI.

De arbore mala

Non potest arbor mala fructus bonos
facere. ⁊c. tria sunt attendenda p q̄
mors intrauit mundum. s. arbor.
serpens. Eua. arbor pomū portauit.
serpens eue suasit. Eua comedit et uiro
porrexit. Istis modis cotidie oīa peccā
committuntur. arbor mala ē mundus
q̄ malos ꝓducit fructus. serpens sp̄us
malignus. Eua caro. maritus sp̄us.
pomū q̄libet ꝓhibet ꝓhibitū. mun
dus portat. diabolus suggerit. caro
consentit. ⁊ plerumq; sp̄ritu maritū
suū ꝯsentire facit. hec arbor habet
tres ramos. s. concupiscentiā carnis.
concupiscentiam oculorū ⁊ uite sup
biam. in qb; ꝯtinentur oīa peccā q̄
fiunt. i mundo. hic Johes apl̄us. p̄ma.
cap. ii. ait. omne q̄ e̅ i mundo concu
piscentia carnis ē. et concupiscentia oc
culorū. ⁊ uite supbia. Omnis dilectores
mundi nichil habent n̄ hec tria. qb;
omnia genera uitiorū cōp̄henduntur.
oīa que ad uoluptate̅ carnis ptinet.
ut cib; potus. tactus. ꝯcubitus. ⁊ huiꝰ.
Concupiscentia oculorū cōp̄henduntur
oīa genera auaritie. Supbia uite
ꝯp̄hendunt oīa genera supbie. Que
supbia n̄ ē ex deo patre. s; ex mundo.
i. ex eo q̄ mundo applicamus. ⁊ mūdus
transibit in nouā formā. et concupi
scentiā eius. q̄ in illa die p̄ibunt
omnis cogitationes malorū. Quilibet
istorū triū ramorū. portat poma
diuersa mortifera. Primus ramus
s. ꝯcupiscentia carnis. portat poma
tria multū mortifera. q̄ sunt ge
stus. tactus. ⁊ ꝯcubitus. q̄a quotiens
in cibo. ul' potu. tēperātiā excedis.

[illegible]

totiens pomū gulo q̄ d̄r ꝓhibuit vescens. et
quotiens in uetito tactu ul' concubitu delecte
ris. pomū tactus ul' illicit. ul' ꝯcubit. q̄ d̄r
ꝓhibuit comedis. Gustum illicitū ꝓhibu
it dn̄s i euaglio. ubi ait. attendite ne g̃ue
tur corda ura i crapula. et ebrietate. hinc
aplus de eo ait. fornicatores et adulteros
iudicabit d̄s. i. dāpnabit. Secūdus ramus huius ar
boris ē ꝯcupiscentia oculoꝝ. ꝑ quā intelligi pot
omē gen͛ auaritie. poma huius rami come
dūt maiores et minores. clerici comedūt
de pomo symoīe. milites de pomo rapine.
ciues pomū usure. mercatores et nota
rii. de pomo mendacii et ꝑiurii. agricole
pomū fraudis. ita q̄ ipleatur q̄d dn̄s dic.
ꝑ ꝓphām. a minori usq; ad maiorē oēs
sectantur auaritiā. Sequitur de tertio ramo.
q̄ ē supbia. de huius rami pomo comedit
lucifer. et primus hō. et ideo lucifer piect'
fuit de celo. et adā de paradiso. Poma huius ra
mi comedūt maiores et minores. spūa
les et carnales. Quicūq; de aliquo istoꝝ pomoꝝ
comedit. statī in aīa moritur. et de paradi
so bone consientie eicit'. et statī facit sibi ꝑ
izomata. sic adā fecit. i. excusatioēs i pec
catis. Et uestiuit eum de tunica pellicia.
ꝑ pellē mortalitatis penā. ꝑ pilos quos
dicim' radic'. culpā intellige. qb; peccator
ē uestitus. Contra tria ꝑdicta que sūt ar
bor uetita. serpens. et eua. a qb; cuncta ꝓ
cesserē mala. sūt alia tria. ex qb; ē salus.
s. arbor crucis. spūs scūs. gustare ꝑsu
adet. Virgo maria hunc fructū. s. filiū
suū cuilibz porrigit. unde semp depingit'
tenens filiū in gremio. q. d. gustate de
fructu dulcissimo. de pomo salutifero.
Non eet adā seductus si de hoc pomo
gustasset. Iste n̄ tm̄ spūs scūs ꝑsuadet
s; etiā pat' qui ait. hic ē filius meus. d.

in quo m̄i. bn̄ ꝯpla. ipm̄. audite. comedit ergo
de fructu in quo pat' sibi ꝯplacuit. in quo
mat' et angeli saciant'. in quo aīe scōꝝ io
cun[di]tati dant'. et tunc ducet te de padi
so [qui]e fili i bone conūsationis siue bo
ne co[n]scientie. cū tunica innocētie.
i palatium sponsi. et sponse. et exuta
tunica pellicia. i. pena mortalitatis.
induet te tunica glificationis. Quo
tiens u'ba xp̄i audis. et amore eius
a fornicatione abstines. elymam tribuis.
ul' ieiunas. ul' aliquā tribulationē patient'
sustines. totiens de hoc fructu dulcissimo
comedis. S. stephan'. laurentius. et alii scī
martires pomū istum gustauer'. et ideo
dira tormīta n̄ senser'. Quare ergo filii ho
minū talem pomū n̄ gustāt. quia serpens
antiquus. lignū uetitū. s. mundū. et fla
tu suo multos corrupit. unde i apoc dicit'. Ero
re draconis exiuit fum'. fetor. et flāma.
fumus excecans. fetor corrumpens. flā
ma accendens. fum' supbie. fetor luxu
rie. flāma auaritie. dicit' q̄ cete cū esuriūt.
os apit. et quedā odorē emittit. q̄ parui
pisces odorantes delectant'. et quot in os
ei' defluit. deuorant'. Sic diabolus odorē
i mo fetorē. supbie luxurie. et auaritie ce
teroꝝq; uitioꝝ. oēs peccatores trahit
ad se. et in uentre. inferni deglutit. Cū
aliqs ꝑsuasione diaboli peccatū uetitū
comedit. statī a uisioē dei sic primi pare
tes expellit'. et statī apiunt' oculi ei'. s. car
nales. quasi clausis oculis. spiritalib;. qb; ce
lestia ꝯtēplant'. bestiales apiuntur. imo
hō i bestia mutatur. quia bos plus diligit
fenū quā carnes gallinaꝝ. sus plus lutū
quā palatiū. boues diaboli sūt. q̄ plus
diligūt fenū rerum tēporaliū. s.
pecuniā. domos. et dilitias. q̄ palatia. et

¶ No. q̄ in .iiii. ꝯmdat' bt̄ iohēs.
In solitudine. unde q̄d exhibitus uidetur in desertu. sa
In constantia et firmitate. qa n̄ fuit arundo. uento
In asperitate. qa induebatur pilis camelorum.
In ciboꝝ ariditate. qa uescebat' locustis et mel
silvestr.

et diuitias celi. et uros et altilia paradisi. de quibus
dicitur. tauri mei et altilia mea occisa sunt. porcus
diaboli est qui plus diligit lutum luxurie. quam
palatium glorie. Cum enim esset filius dei. numquam contemp
ti essent donec visione patris in celo
fruerentur. De beato iohanne baptista et
et euangelista.

Anna mater beate virginis.
et Ismeria mater helisabet matris iohannis baptiste
sorores fuerunt. Anna habuit tres viros.
primus fuit ioachim qui genuit mariam domini
matrem. quo mortuo anna accepit
secundum virum cleopham nomine de quo genu
it secundam mariam. Mortuo cleopha anna
accepit tertium virum. Salome nomine.
de quo habuit tertiam mariam. Prima maria
mater domini nostri ihesu christi. cum esset desponsa
ta ioseph. de spiritu sancto concepit et peperit
redemptorem dominum ihesum christum. existens
virgo ante partum. et in partu et post partum.
Secunda maria soror beate virginis
nupsit cuidam zebedeo de qua nati sunt.
Iacobus maior et iohannes euangelista. Secunda maria
soror similiter beate virginis nupsit
cuidam alpheo. de qua nati sunt Iacobus mi
nor et simon et iudas qui tadeus dicitur.
et ioseph qui cognominatur est iustus. Sic ergo
patet quod beatus iohannes euangelista fuit con
sobrinus domini nostri ihesu christi. Esmeria
autem filiam suam elizabeth nuptui tra
didit sancto zacharie summo sacerdoti. de qua
natus est beatus iohannes baptista. et sic patet
quod beatus iohannes baptista fuit secundus conso
brinus domini nostri ihesu christi. Prerogativas
autem beati iohannis baptiste sic possumus
probare. quia ab eo angelo scilicet gabrihele
annuntiata fuit eius nativitas a quo et
nativitas christi. Item quia de sterili matre
et sene miraculo divino est conceptus

et ideo eius nativitas ut sic celebratur. et etiam alia
ratione quia in ventre matris fuit sanctificatus.

et natus. Item quia a pueritia vite se mu
do conservavit. in desertis asperam vitam ducens
etc. et moratur. Item quia christi precursor effectus.
ei baptizando et penitentiam predicando preparavit
viam. Item quia eum digito demonstravit
dicens ecce agnus dei ecce qui tollit peccata
mundi. et ideo plus quam propheta appellatus est.
Item quia domino teste. inter natos mulierum non maior surrexit.
Prerogativas autem beati iohannis euangeliste. sic
possumus pernotare. quia virgo de nuptiis
a domino vocatus virgo in eum permansit.
Item quia speciali dilectione ipsum christus dilexit.
Item quia in cena super pectus eius recumbens
inde illa fluenta auxit. que de verbo protulit
dicens in principio erat verbum. Item quia ei
apocalypsim specialiter dominus revelavit.
Item quia providens diem mortis sue.
christo sibi apparente. descendit in sepul
ture locum. et sic assumptus est. vere mo
riens. sed utrum postea resurrexit.
et corpore glorificato ascendit. nescio
deus scit. Est hoc signum quia in sepultura eius
non fuit inventum aliquid nisi manna. et hoc
etiam scimus quia ita extraneus fuit
a dolore mortis. sicut a corruptione
carnis nascitur alienus.

Item quia ei virgini christus in cruce
matrem virginem
commendavit dicens
et eum virginem dei
commendavit. mulier
ecce filius tuus.
ad discipulum autem
ecce mater tua.

De morte beati iohannis.

Sicut dictum est in ulla euangelia anno
quintodecimo imperii tiberii cesaris.
herodes tetrarcha et philippus tetrarcha
filii fuerunt maioris herodis. sed iste
minor herodes. fortior erat et poten
tior filippo fratre suo. ut pote qui regna
bat in maiorem partem iudaici regni.
herodiam uxorem philippi fratris sui
abstulit ei. de qua genuit filiam unam.
eodem tempore predicabat et baptizabat
beatus iohannes baptista. et officium precursoris
agebat in ea parte regni in qua

Nota quod iohannes secundum carnem est precessit
christum multipliciter. videlicet concep
tione. nativitate. predicatione.
morte. quoque et passione.

De beato iohanne baptista et de beato iohanne euangelista

De morte beati iohannis baptiste.

dixabat herodes. et cum zelo dei ductus
aet arguerat peccatores. ipsum
herodem redarguebat de adulterio.
et dicebat ei non licet tibi habere uxo
rem fratris tui. Propter quam causam herodes
tenuit beatum iohannem et ligatum po
suit in carcere. ut non posset eum
de adulterio amplius diffamare. et
licet eum haberet in carcere. tamen ipse he
rodes metuebat iohannem sciens eum
uirum iustum et sanctum et custodiebat
eum. et sepe ueniebat ad predicati
onem eius in carcere. et audito eo.
multa de hiis que dicebat beatus io
hannes faciebat. sed deuictus carnali
amore. fratris uxorem dimittere no
lebat. herodias autem pessima ti
mens ne ad predicationem beati
iohannis converteretur herodes.
et sic eam repelleret. insidiabatur be
ato iohanni. et uolebat eum occidere. sed
non poterat. quia herodes non audebat.
eum occasionem non inueniebat in
eo. accidit autem quadam die ut
herodes celebraret natalem suum
id est diem in qua natus fuerat. et
tunc fecit ut solebat cenam ma
gnam tribunis et principibus et pri
mis galilee ubi ipse regnabat.
cumque comederent et biberent cum
magna alacritate. intrauit
filia herodis et herodiadis in
triclinio ubi manducabat rex
cum principibus et saltauit in medio
triclinio et placuit regi eius sal
tatio et omnibus discumbentibus. et dixit
rex puelle. pete a me quicquid
uis et dabo tibi. et iurauit ei.
quia si dimidiam partem regni

mei petieris dabitur tibi. Tunc puella
intrauit ad matrem suam et dixit ei.
quid petam. et illa dixit ei pete ut in
continenti faciat tibi rex afferri in
disco hoc est in inuasorio capud iohannis
baptiste. In ipso continuo. quod et fecit pu
ella intrans ad regem et dicens. uolo
ut protinus des michi in disco capud iohannis
baptiste. tunc rex simulauit tristi
tiam. sed ne uideretur degenerare. coram
conuiuantibus coram quibus iurauerat.
misit spiculatorem. et precepit afferri
capud iohannis in disco. quo oblato dedit
illud puelle. et puella dedit ma
tri sue. discipuli uero beati iohannis bap
tiste. tulerunt corpus eius truncum et po
suerunt illud in monumento. quia he
rodias non est passa capud cum corpore
sepeliri timens ne recoiun
geret corpori. et resurgeret amor
tuus iohannes et a contubernio hero
dis faceret eam expelli. unde in infer
ioribus partibus domus sue ut tradunt
istorie. in profundo terre fecit se
peliri capud predictum beati iohannis
baptiste. quod postea suo tempore fuit
reuelatum duobus scilicet monachis. et fe
stum istius inuentionis. partem et
de collationis hodie celebratur.

Miraculum de sancto iohanne bapt.

Narrat beatus gregorius in libro
dialogorum quod cum perfida gens gothorum.
totum regnum inuasisset. reperit quen
dam presbiterum sanctulum nomine quod erat
uir maxime sanctitatis et humilita
tis. per quem dominus multa fecerat mi
racula operatus. hic morabatur in quadam
ecclesia rurali que erat constructa
ad honorem beati iohannis baptiste. cum

miraculum de sancto iohanne bapt.

S. Johannes bapt. precursor domini. gratia eo quod fuit per initium
gratie sue ritum baptismatis per quod gratia
ministrauit.

dictus sacerdos assidue fuerat. et se
ei cotidie et omnia sua facta devotissime co
mendabat. Cumque hunc cepissent gothi, cogno
scentes hunc virum esse sanctum. ei libertatem
dederunt. ut iret et faceret quicquid vellet,
qui in sua ecclesia morabatur, in ymnis et ora
tionibus serviens deo. Quadam autem die pre
dicti gothi, quendam diaconem ceperunt. et
cum esset ferus viribus. ipsum ligantes. et
penis affligentes. statuerunt servare eum
usque ad alterum diem. ut congregatis
multis. eum diversis penis occiderent. quod
audiens venerandus presbyter. venit ad go
thos. et cum iam nox immineret, cepit ro
gare eos. ut a pena diaconi desisterent.
et sibi eum pro illa nocte in custodia da
rent. Cui dixerunt gothi. dabimus eum tibi.
sed hac conditione. ut si ipse fugerit. tu
pro eo moriaris. Quibus respondit venerabilis
presbyter, ita fiat ut dicitis. et accipiens
diaconem duxit eum ad ecclesiam. et solvens
eum a vinculis. dedit ei cenam et preparato
lecto. quia vulneratus erat fecit eum requi
escere. et usque ad mediam noctem orationibus
vacavit. et circa mediam noctem venit
ad diaconem. et excitavit eum dormientem
dicens. Surge fuge quia nisi fugeris cras
puniendus es. Cui respondit diaconus. si fugero
pater pro me tu morieris. Cui respondit sacerdos.
de me noli esse sollicitus. tu tantum fuge.
liberet te omnipotens deus. Cumque fugis
set diaconus. mane venientes ad
presbyterum gothi. ceperunt repetere dia
conem ad sacerdote. Cui ille respondit eum
fugisse. Tunc gothi dixerunt ei. tu scis.
quia pacto teneris pro eo mori. et ad
duxerunt eum ad principem suum. Cui dixit prin
ceps. quia bonus homo es. nolumus te diver
sis penis occidere. sed quia dimisisti sacrilegum

fugere. et te pro eo obligasti in mortem. elige
tibi mortem qualis ut ea moriaris. Cui
respondit sacerdos. Ego in manu omnipotentis
sum. nec mortem michi eligo. sed illa
me morte occidite. qua illa me
occidi permisit. Tunc princeps tulit sen
tentiam contra eum. ut decapitaretur. quem
accipientes gothi perduxerunt ad forum.
et circumsteterunt eum magna multitu
do. Elegerunt quendam fortissimum gothorum
qui uno ictu ense caput eius amputa
ret. Tunc sacerdos petiit indutias
orandi. et cum in oratione se cum lacri
mis deo et beato iohanni commendasset.
accessit ad eum carnifex et pede
percusso. dixit ei. Surge et flecte
genua et protende cervicem. Cumque
predicta fecisset venerabilis presbyter.
et carnifex eduxisset gladium et
levasset in altum. respiciens
sacerdos vidit ~~eum~~ ensem vibrantem.
et clamavit dicens. Sancte iohannes
suscipe illam. Statimque brachium car
nificis in aere ligatum est. quem depo
nere non valebat. nec ensem dimitte
re. Cumque nimio dolore torqueretur.
et velud demoniacus clamaret.
omnes gothi videntes miraculum
et timentes ne quid ma[illegible] mali si
milis super eos ve[illegible]iret.
proiecerunt se ad pedes sancti viri ve
niam postulantes. et eum pro carnifice
deprecantes. qui indulgentiam donavit
eis. et ipse met accipiens brachium car
nificis. in aera extentum. a doloribus
liberavit. Quem sanctum virum cum hono
re et reverentia. gothi perduxerunt ad
ecclesiam suam. et dimiserunt eum in pace.

De thema plurimorum martirum

.9.] Uita aut in ppetuu uiuet et apud dnm e merces eorum. ideo accipi ent regnu decoris et diadema speciei de manu dni. Dic psalmista de libro dni. declaratio sermonu tuorum illumi nat et intellectu dat paruulis. in qbs uerbis ostendit. utilitas que puenit ex pdicatione et auditu sermonis di. qa illius expositio siue declaratio illu minat intellectu et attendit af fectu. et quodam modo tres uires aime reficit ut ipa rationabilis. audita ueritate illuminet. ipa irascibilis. potius eternos coram nouit ho nores. ad ipos habendos animet. ipa concupiscibilis gratitatis eternis delectatis delectet. Qua ppt Rmi. ad hoc ut illuminemur. et nri inte riores oculi reuelent. Rogem qlibz nrm ipm dnm dicentes. re uela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua. Lex dni i maculata e conuertens aias ut dic psalmista. ut mediante lucerna expositionis sue. qa lucerna pedib meis ubu tuu et lum semitis meis. p... bulem uias manda torum et se... .. ntitas consiliorum. ut p ducatu hui luminis. s. ubi di p ueniam ad regna celorum am.

Iusti aut et c. In ac auctoritate que sup ta e de libro sapientie. iiii. or in scis quorum hodie solepnia colim denotant. quo mi primu e. usus uirtutu omnu. in qb se exercitauer. uitia reppel lentes. et istud notat cu dic. Iusti. Iustitia e generalis uirtus. cop

hendens oms uirtutes. qa iustitia habz disponere homine quo ad dm. quo ad se. et quo ad pximu. Iustitia e n sola habet in se. s etia ad fine optatu. opus bonu pducit. un sic ea sci no minat. i. de scribit. Iustitia e constans et ppetua uolutas. ius suu unicuiq tribuens. et a tramite eqtatis. nullu deuiare pmittens. h uirtus i his bea tissimis uiguit. du pmo loco sua iura omib reddider. Et notandu. q. iiii. or debitores sum qb reddere de bem aliqd que iustitia exigit ut reddamus. p mo loco nob ipis debem custodia. correctione. et discipli na. qa dic paulus. Castigo corp meu et in suitute redigo et c. ta e debere corpori ut salomon atte statur. cibaria ingd. et uirga. et bo nus asino. panis et disciplina. et opus suo. i. corpori. ut em dic paul debitores sumus n carni ut sedm carne uiuam. si em sedm carne uixeim moriemur. si aut spu facta carnis mortificauim tunc ui uem. hac pma parte iustitie ista sci beatissimi habuer. se ipos a ui tiis spoliantes. et uirtutu floib induentes. carne ppriam p peni tentia domantes. et qa xpi e uole bat. ipo ideo ipam fuer cu uitiis. et cocupiscentiis crucifigentes ut dicit aplus. qa aut sunt xi carne sua crucifixer cu uitiis. et cocupiscen tiis. Ite mundo debem contemptu ut eius oms diuitias. et delicias. ut fecer isti sanctissimi martires contep nam. ut se fecisse paulus attestat

Note. iiii. or debitoribus.

No. h de iustitia et effectib e.

Thema de pluribus martirib.

dicens. hoia reputaui ut stercora. ad
huc contemptu mundi nos amonet be
atus iacobus dicens. nolite diligere mu
du neque ea que in mundo sunt. quicumque
uoluerit esse amicus huius seculi inimicus
dei constituetur. et sic mundo debemus contep
tu. ¶ Tertio sciat angelis debemus
honorem. et per nram conuersionem ad deum.
ipsorum gaudium augmentationem. ut
enim dicit dominus in euangelio. gaudium
est angelis dei super uno peccatore pe-
nitentiam agente. ¶ Quarto loco deo debemus
tria. corporis seruitutem. animi deuo
tionem. totius uite nre. et de oibus.
que fecimus rationem. de primis duobus
dicitur diliges dominum deum tuum ex
toto corde tuo. et ex. a. t. et ex. t.
u. r. t. sed de hac materia require alibi.
De tertio dicit paulus. omnes nos ma
nifestare opportet ante tribunal christi
ut referat. i. rationem reddat.
unusquisque prout gessit in corpore.
Item paulus. uiuus est sermo dei et effi
cax. scilicet filius dei. ad quem nobis sermo. dicit glosa
scilicet reddende rationis. et dominus
in euangelio cuilibet dicit redde rati
onem uillicationis tue. hec ergo sunt
partes iustitie. sed adhuc iustitia
paruum ualet. nisi esset constans. i.
perdurans. et patiens in prosperis et aduer
sis. sic fuit in istis sanctis marti
ribus. qui in tot tormentis constantis
simi extiterunt. et hic narrandum est de
passionibus eorum. et hoc est quod dicit paulus
de constantia loquens dno indu
cens illud psalmi. propter te inquid
mortificamur tota die. existima
ti sumus sicut oues occisionis. sed in his
omnibus superamus. propter eum qui dilexit nos.

unde psalmista sancto uiro loquitur dicens. per
diem sol per estatis non uret te. i. non fa
ciet a iustitia declinare. neque luna ad
uersitatis per noctem. i. nec ipsa aduersitate
deficient. sed adhuc iustitia paruum ualet.
si habet ad horam constantiam non per perpetuo
perduraret. sicut quod per se. ut in. h. sa. c.
quod autem talis iustitia comparata sit in istis
sanctis. et competat in quocumque. patet per sequentia
auctoritatis. qua duo. s. hic uitam gratie. un
addit in perpetuum uiuet. et augmentum
meriti. unde addit et apud dominum est mer
ces eorum. et et in futuro. regnum et p
mium et corona eterne glorie. unde addit
ideo accipient. r. decoris. et diadema
speciei. i. speciosa corona. de manu
domini. sed de hac materia. s. de gloria et perpetuitate.
eterne beatitudinis. require

Tema comune ad honorem sanctorum in festis et parue in festo sancti Romualdi.

Dilectus deo et hominibus moyses cuius
memoria in benedictione est. similem
illum fecit in gloria sanctorum. et magnificauit
eum in timore inimicorum. et in uerbis suis
monstra placauit. ¶ Verba premissa sunt
in ecclesiastico quibus prius predicat dicens. laudemus
uiros gloriosos. et patronos nros. In quibus
uerbis nos excitat ecclesia ad tria erga sanctos.
s. ad laudem ipsorum cum dicit laudemus. ad
imitationem ipsorum cum dicit uiros gloriosos.
et patronos nostros. [illegible] nro modo
[illegible] [illegible] qui solemnitatem patris
nri beati [illegible] hodie celebramus. cuius in
[illegible] laudibus [illegible] consistere. uir
tutes [illegible] [illegible] studio imitari.
ut eius hodie patrocinium mereamur.

quo praecati, ea valeamus dicere quae ad dei
et ad ipsius pertineant laudem, et sanctorum
virtutum eius imitationem. ut ea quae
dicturi sumus ad bonum et ad salutem
proficiant omnium animarum nostrarum.

¶ Dilectus deo et hominibus et cetera.

In prima parte huius auctoritatis quae est
dilectus deo et hominibus, notatur gratia
infusa beatissimo patri nostro tali-
que se ad eam habendam ut intelligen-
da eius legitur taliter praeparavit. et hic
debet narrari opera penitentiae, elemosinae
et ieiunia et bona quae fecit in vita
sua. quibus potuit divinam gratiam
promereri. quam promeruit propter duo. propter
dilectionem quam habuit in deo tempo-
ralia omnia contempnendo. unde dominus
dicit in evangelio de talibus. dimissa
sunt ei peccata multa, quoniam dilexit
multum. Secundo illam dilectionem promeruit
divina praecepta servando.
unde dominus in iohanne. si quis diligit me
sermonem meum servabit, et pater meus diliget
eum et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus.

¶ In secunda parte auctoritatis quae est
moyses, dicitur et exprimitur causa di-
lectionis. Moyses enim interpretatur sumptus
ex aquis. quia iste se erexit ab aquis
delitiarum huius mundi. omnes delecta-
tiones temporales ut apostolus mo-
net velut stercora conculcando. quae
delectationes multos immergunt.
et hic debet poni qualiter omnia tempo-
ralia reliquit propter christum. ut impleret illud
evangelii. si vis perfectus esse vade et
vende omnia quae habes et da pa-
uperibus et veni sequere me et haec fa-
ciendo, consecutus illud quod david dicit
dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in saeculum
saeculi. unde oravit cum psalmista dicens.
non me demergat tempestas aquae.
neque absorbeat me profundum. et exaudi-
tus est ut in praesentiarum cernimus.

¶ In tertia vero parte auctoritatis quae est
cuius memoria in benedictione est, no-
tatur fructus qui habetur ex me-
moria huius sancti patris. si eum di-
gne laudando fuerimus me-
morati. ipsius laudes optime ven-
demus. quia pro eis benedictiones aeternas
accipiemus. unde in proverbiis. qui abscon-
dit frumenta, id est laudes sanctorum quae nos
pascunt spiritualiter velud panis
frumenti corporaliter, maledicetur
in populis. Benedictio autem super caput
vendentium. Sed ne maledictionem
hanc incurramus, sed potius be-
nedictionem habeamus, eius vir-
tutes praedicare ut possumus memore-
mus. et hic debet dici quam humilis fu-
it, devotus et huiusmodi.

¶ In quarta parte auctoritatis quae est
similem illum fecit in gloria sanctorum no-
tatur praemium quod ex praedictis habuit. bo-
nis operationibus et virtutibus. ha-
buit cum dicitur similem illum fecit
sanctis suis in gloria caelesti. Nam iste
beatus glorificatus similis est an-
gelis. qui omni beatitudine perfruun-
tur. unde dominus loquitur de sanctis. erunt si-
miles angelis dei. in illo utique ga-
udio de quo dicit apostolus. quod oculus
non vidit et cetera.

¶ In quinta parte auctoritatis quae est et

magnificauit eum in timore inimi
corum ostenditur quam terribilis fuit
demonibus eas uiriliter resistendo.
immo eos ut hostes uilissimos sup
ando. iuxta illud iacobi. resistite
diabolo et fugiet a uobis. fuit enim
eius anima ut dicitur in canticis
terribilis hostibus ut castrorum acies
ordinata. Et hic debet poni quas
diabolicas temptationes est pas
sus. et qualiter eas uiriliter superauit.
¶ In .vi.a parte auctoritatis que est
et in urbibus suis monstra placa
uit. siue destruxit. ostenditur
quam efficax fuit eius predicatio. monstru
a. uitia destruxit. monstrum enim
est quod contra naturam est. et ita peccata dicuntur
monstra. quia contra naturam. a deo dei
posita. a diabolo sunt inuenta.
exhibendo enim se humilem. destru
xit monstrum superbie. Exhibendo
se pacificum destruxit monstrum
ire. Exhibendo se caritatiuum.
destruxit monstrum inuidie. Exhi
bendo se operarium sollicitum in bonis.
destruxit monstrum accidie. Exhi
bendo se largum pauperibus. destru
xit monstrum auaritie. Exhiben
do se temperatum in abstinentia
cibi et potus. destruxit monstrum
gule. Studendo in castitate
et munditie. destruxit monstrum
luxurie. que si sic faciendo se
cuti fuerimus. similes cum sanctis
in gloria erimus. quod ipse nobis prestare
dignetur. qui uiuit et regnat per cuncta secula. amen.

No. 8 monstro

XXXV.

Thema in quolibet confessio
re et in capitulo ad religiosos

Bonum est uiro cum portauerit iugum
domini ab adolescentia sua sede
bit solitarius et tacebit. | Yeremias .iii. | .i.

In ista auc
toritate tria notantur. scilicet iugi domini
assumptio. Et notandum quod triplex est iugum
legis mosayce. peccati miserie. euan
gelice doctrine. De primo dicitur in actibus
hoc est honus quod neque nos neque patres
nostri portare potuimus. De secundo in iohele
computrescat iugum a facie olei.
De tertio in euangelio dicitur. Iugum meum
suaue est et honus meum leue. De isto
tertio dicitur hic quod bonum est uiro qui
p. i. d. ab. ad. sua. Bonum propter preceptorum
obseruationem. Bonum propter conscientie
puritatem. Bonum propter eterne retributi
onis mercedem. De his omnibus dicit
dominus in euangelio. si uis ad uitam in
gredi serua mandata. Viro similis
iob de quo dicitur uir simplex et ti
mens deum et recedens a malo. et
retinens innocentiam. ab adole
scentia sua. quia ut dicit ieronimus quod
noua testa capit in ueteritate sapit. | .b.
et hoc est quod dicit salomon. fili a iu
uentute tua excipe doctrinam et
usque ad canos inuenies sapientiam.
et ideo dicit ab adolescentia. quia
laborantibus in primo mane in uinea
domini denarius eterne retributionis
promittitur. Et nota quod ex diutur
na portatione iugi quattuor
effectus oriuntur. scilicet sessio a strepitu
mundanorum. Item sollicitudo
ab inpugnationibus malignorum. | N

48

thema i quolibet c fessio ne ... i capl'o ad religiosos

Iterū taciturnitas a ūbis corrūpentib;
bonū morū. qa corrūpūt bonos mo
res colloqa mala. Iterū eleuatio ad ɔ
tēplatione celestiū gaudior. ⁊ hoc ē
q̄ sequit̄. sedbit solitarius ⁊ tacebit. de
primo dicit in ysaia. sedbit suus me
us ī multitudine pacis. ⁊ in rege
opulenta. de secūda psalmus. q̄s dabit
michi pennas sic columbe. ⁊c. de t̄
tio dicitur ī psalmo. letati sunt qa si
luerūt. ⁊ eduxit eos ī portū uolun
tatis eor. de iiii. dicit aplus q̄ ad
hēt dō. in ɔtēplatione unus sp̄s ē
cū eo. ⁊ Jeronimus in carne p̄ter car
nē uiuē. nō ē humana uita s;
celestis. ⁊ hoc ē eleuare se sup se.
Eleuare enī se sup se est. ad statū q̄
sibi ex natura nō ɔpetit p gratiā et
bona opa. subleuare. q̄ facit homo
cū spretis carnis uoluptatib;. ane
helat ad dm̄. ⁊ ad celestia capien
da. ⁊ in hoc statu erat aplus q̄ di
cebat. posterior obliuis. ad ante
riora me extendens. ⁊ iterū nra ɔ
uersatio in celis ē. Vn̄ si religio
sus diu portauit iugū regle
ī cruce cū symone ī agaria
q̄ eēt coacte ⁊ ɔ uoluntatē. p̄
cepta regle obseruaret ad istas
uirtutes potit̄ feliciter peruenire.
qa sedebit p ɔtēptū mūdi ⁊ p p̄
or ⁊ ppe uoluntatis. ⁊ eēt solita
rius fugiens dmonib; ⁊ peccatis
tacebit p obseruatione silentii ⁊
p lectiones meditatione. leuabit
se sup se. p scimonie scītātē qa
sine scimonia nemo uidbit dm̄.
ut dic aplus ad heb. Scimonia q̄dē
ē mētis ⁊ corporis uoluntaria et
pfecta castitas siue mūditia
sine admixtione alicui tur
pitudinis uicior.

Miraculū ad reuocandū homines a peccatis.

Quodā tēpore in gostantinopoli accidit
tale factū. qa peccatis exhigentib; in dic
ta ciuitate. facta ē pestilentia magna que
ē infirmitas talis q̄ omīs quos capit in
differenter occidit. Vn̄ tot sunt homines
ibi mortui q̄ domus multe uacue re
manserūt. In dicta aūt ciuitate cū
p̄dicta pestilentia gostantinopolim de
uastaret. erat qdā hō q̄ uocabat̄ taxi
otas. qa taxabat ꝓuentus rei publice.
hic cū eēt ualde peccator ⁊ maxime
luxuriosus. uidens pestilentiā dnan
tē timens mortē ɔpunctus ē de pec
catis ⁊ egit penitentiā dimissis. et ut
posset ī penitentia pdurare. ⁊ magis
dō ī mūditia deseruire. exiuit de ciuitate
⁊ abiit ad abitandū in rure. ducens
secū ppriam uxorē. ut si continere n̄
posset. saltē ab ea exhigeret legittimū
debitū ɔiugale. Quadā aūt die conti
git q̄ uxor sua erat absens. cepit iste
grauit a luxuria tēptari. et uoluptate de
uictus. cecidit in adulteriū cū uxo
re agricole sui. ī continenti aūt ē
ipm̄ cepit comunis infirmitas illa
s. pestilentia. que ne homīē exeun
tem sine mora extinxit. quē cū
uxor sua rediens mortuū repisset.
fecit corpus eius ad qddā monasteriū
deportari. ⁊ sepelliri. Abbas aūt illius
monasterii cū eēt scīssimus hō. ⁊ alia
die deambularet p claustrū ubi iste se
pultus erat audiuit eū clamantē
miseremini mei. Abbas ū ⁊ monachi
ad sonitū uocis pcedentes. uenerū
⁊ apperuerūt sepulcrū. quē semi
uiuum reppierentes. dixer in in

miraculū ad reuocandū homines a peccatis

firmitorio

firmitorio. Cumq; interrogaret eum que ḡ
ſe facta fuiſſent. ipe ꝑ treſ dieſ nichil po
tuit loq. ſʒ poſt tertiā diem orationib;
abbꝭ ⁊ monachoꝝ linguā recuperauit. ⁊
poſtulatuſ ab abbe. ut q̄d uidiſſet referet.
cepit narrare dicenſ. Ego cū eem ī
mortiſ articulo ⁊ in exitu cōſtitut̄.
⁊ ꝑmerer infirmitatiſ ⁊ mortiſ
anguſtia. uidi multoſ ſcōſ anglōſ
uenienteſ in quoꝝ brachiiſ cū uel
let mea aīma aduolare. ſtatī appa
ruerūt iuxta eoſ terribileſ ⁊ orri
bileſ d̄moneſ. q contendebāt aīmā
mea rape et ad inferna deducē. qua
uero cū nollet egredi de corpore.
ſʒ grauī ē infirmitate expulſa.
unuſ de boniſ angliſ eā cepit dicenſ.
tā diu eā retinebo [illegible] cognoſ
catur cuiuſ uiteſ fuit. [illegible] eam
ḡ uſq; ad portā paradiſi ꝑ ſingu
laſ cuſtodiaſ peccatoꝝ. ē ſi in aliq̄
peccō reptuſ fuit. ꝯ quoꝝ egit
penitētiā. ꝑm̄ uob̄ tradā. ſi aūt
in aliquo peccō n̄ fuit. ꝑm̄ por
tabo ad celū. Procedebat ḡ bonuſ
angluſ portanſ aīmā. quē de
monē ſubſequebant̄. ⁊ porta
bat angluſ oīa bona opa eiꝰ
quaſi ī quodā ſacculo demoneſ
ū oīa mala opa quaſi ſcripta
in cartiſ in alio ſacculo de por
tabāt. Veneꝝ ū ad ꝑmā cuſtodiā
q̄ erat ſupbie. eo q ſupbia ſit
ꝑma uitioꝝ ⁊ q̄libet uitiū. de
ſeptē capitib; ſuā habet cuſto
diā. ꝑpoſitoſ ⁊ miniſtroſ. q
diſcutiūt aīmaſ ⁊ q̄ ſibi uen
dicāt que ſue cuſtodie inueni
unt obligataſ. ut pote ſi ē ī peccō
ſupbie. miniſtri ſupbie eam cruciandā
deducāt in infernū. ⁊ ſic de omib; aliiſ
uitiiſ omib; intelligendū ē. Cūq; iſte
in .vi. ꝑmiſ nullomodo fuiſſet reptuſ
fuit ductuſ a bono anglō maliſ
inſequentib; uſq; ꝓpe portā para
diſi. Et ecce cuſtodia fornicationiſ
ſtabat ibi. Exeunteſ aūt cuſtodeſ.
ceper̄ fornicationeſ meaſ antiquaſ
bono anglō allegare. angluſ ū reſ
pondit. omſ fornicationeſ quaſ
obicitiſ. quaſ fecit in ciuitate di
miſit ei dſ. q̄a penitentiā egit.
cui reſponder̄ demoneſ cuſtodeſ.
ſʒ poſtq̄ receſſit a ciuitate. cecidit
in adulteriū cū uxore agricole. de
qua penitētiā n̄ egit. ⁊ in illo
peccō mortuuſ ē. incontinenti
aīmā eiuſ miſerā ꝓiecerūt ī
manuſ illoꝝ. q cōtinuo capien
teſ me. ⁊ acriter cedenteſ. de
duxer̄ ad terrā. q̄ aperienſ ſe
deglutiuit noſ in infernū. ubi
omſ pene. ubi omſ doloꝝ. ubi
ignuſ ⁊ uermiſ n̄ morienſ. ubi
fetor intollerabiliſ. ubi obſcuritaſ
ſine fine. ubi clamor ⁊ eiulatuſ
ſine fine. in quo cū ꝑ multa te
pora ſtetiſſē. contigit illoſ me
uidē anglōſ q me deducebāt. pⁱuſ
cū exiui a corpore. cūq; rogarē
eoſ ut miſererent̄ michi. ꝓmit
tenſ emēdatione. reſponder̄. fru
ſtra queriſ. q̄a n̄ ē hic locuſ me
rendi. ſʒ recipiendi tantū. Cūq;
ego inſtarē precib;. unuſ de angliſ
dixit alteri in fide mea ſuſcipiā
illū. q̄a aget penitentiā de comiſ
ſiſ. ſi uolueriſ eū in corpuſ reducē.

Confeſtim autē ille angelus acce
pta ſic iuſſione reduxit aīmā
meā ad corpus dicens intra
unde exiſti 7 ſatiſfacias dō in pe
nitentia ſalutari. Cumq; abor
rerē intrare corpus eo qd erat
fetidū 7 obſcurum dixit michi
angelus aut intrabis aut te re
ducā unde portaui. Ego autē liben
tiſſime intrans. tali modo reuixi.
7 ita poſtea p quadraginta dies iſte
deuotam dō penitentiā obtulit quo
tidie plorans 7 percutiens pectus di
cens. ve peccatorib; p tormenta que
eos expectāt. 7 poſt tres dies tantū
ſemel ſumebat cibum. 7 ſic in qua
dragesimo die mundatus 7 puri
ficatus. cū ſumpſiſſet ſacramentū corpo
ris ihu xpi. pſente abbate 7 mona
chis i pace deceſſit. Pdicta autē q
iſte uidit. uidit 7 demonſtrata ſūt
ei ad eruditionē noſtram ut caue
amus a cuſtodiis peccatorū 7 ſpe
cialiter a fornicatione ut ſine impe
dimenta ad patriā etnā ducentib;
ſanctiſſimis angelis cū gaudio 7 iubi
lo aſcendam. Miraculū ad uirtu
tē eucharistie commendandam.

Quidā uir natione italicus ha
bens uxorē fidelē 7 timentē dm.
cū peregre pfectus eēt. captus ē a
paganis. et detruſus in carcerē
ita q multa tēpora uxor eius de eo
rumores audire n̄ poſſet. Ex quā
doq; exierūt rumores q mortuus e
rat. q credens uxor eius ſepe ſe
pius 7 certis dieb; in ſeptimana
p abſolutione anime eius miſſas
cantari faciebat. Poſt multū autē
tēpus dimiſſus a carcē rediit ad
uxorē ſuā. 7 cū narraret ei q ſibi
contigerat. int cetera cepit nar
rare ei 7 dicē. Dn̄a mea qddā maxi
mū miraculū accidebat michi.
trib; uł .iiii. or uicib; in ebdomada.
in hora miſſarū. qa ſemp uincula mea
dirumpebant illa hora. 7 ſic erā a uin
culis abſolutus. Pt q miraculū
pagani me liberū dimiſerūt.
quare aut hoc michi accidit. in
illis dieb; 7 n̄ in aliis. 7 quare
n̄ in aliis 7 in aliis tantū hoc
michi eueniret. ignoro. tūc
ſcā illa mulier cogitare cepit 7
exquiſitis diligentr̄ dieb; 7 horis. i
uenit q ea hora uir eius a uinculis
ſoluebatur. qb; ipa p eo faciebat
offerri dn̄o hoſtiā illibatā. Vn̄ utq;
illorū maximas rettulit gratias.
ſaluatori. et circa ſacramentū eucha
riſtie. 7 circa ſacras miſſas deuo
tiſſimi extiterūt. qa p certo ue
rū ē q p nullā aliam oratione
uł genuflexionē uł pſalmorū
decantationē ita placatr̄ ds. ſic
p oblatione corporis 7 ſanguinis
ihu xpi. qa hec ē illa hoſtia de qua
dicit paulus ad heb. p quā fracta
ſūt tartara. 7 ſci de inferno
liberati. q hoſtia bn̄dicta ut ipe
dicit ſemel oblata 7 ſumauit in
etnū ſcificatos. qa in ea repſen
tatur paſſio ihu xpi. q fuit to
tius mundi ſumma ſalutis. q dm̄
patrē placabilē humano gene
ri reddidit humanū genus de
ſuitute diaboli redemit. pecca
omnia abluit. 7 uite etne ianuā
reſerauit. Vn̄ ſūmū remediū
p mortuis ē. corpus xpi offerre.
qa confidentr̄ dicimꝰ. q omēs ora
tiones de mūdo. non tantū pro
deēnt aīme i purgatorio poſite.
quātū una miſſa. ſi eēt deuotiſ
ſime celebrata.

Tractatus ſup pat nr̄.

Duo ſunt ſimul que principalr̄
attendēda ſunt circa humana circūſpectio.
7 dignitatē ſue conditionis. 7 excellen
tiam ſue reformationis. dignitatē

ſue conditionis ut peccare timeat. Ex
cellentiam redemptionis ut gr̄e redim̄
tis ingratus n̄ exiſtat. Sola qppe uolun
tate redemptoris hō terre uilitate ſu
blatus eſt. et ad dī ſimilitudinē priui
legio ſublatus eſt. hanc miſer hō p
didit cū diabolica pſuaſione ſe
ductus. a conditoris ſui inſtitu
to ſupbiendo receſſit. que lapſū
pſalmiſta conſiderans quaſi condo
lendo dicebat. hō cū in honore eēt
n̄ intellexit. cōparatus ē iumentis in
ſipientib; 7 ſimilis factus ē illis. Qui
ſūma qppe erectione pprio arbitrio
corruens merito ultima dampnati
one dāpnatus ē. q pſe cadē potu
it. ſ; pſe reſurgere n̄ ualuit.
huc caſum habet plangē cotidia
nis lamentis. humana fragilitas.
quatin̄ eo reddeat pcotidiana lam̄
ta un̄ corruit puana oblectamta.
qcecidit pede ſupbie. reſurgē ſtud
at pede obedientie. hoc attendens
pſalmiſta dicebat. Non ueniat m̄
pes ſupbie. ibi ceciderunt q opant̄
iniqtatē. expulsi ſunt nec potue
runt ſtare. i. pſe redire. ſic p
eunde. pſalmiſta deeāde dicitur,
qa caro ſunt ſpūs uadens et n̄
rediens. Ad hac ergo reuerſionē ſi
ue reſurrectionē neceſſaria fuit
medicinalis grā redemptoris. q ſa
naret. humilitate. q corruptū fu
erat elatione ſupbie. Aſſūpſit ergo
ubū dī formā ſui. in q poſſet cū
ſuos ūbo inſtruē. et ad exemplum
ſue uite mor diſciplina infor
mare. humilitatē qppe 7 obedi
entiā ūbo 7 exēplo inſinuabat
qnō diſcipulis exorando dicebat.
Tollite iugum meū ſup uos. 7 di
ſcite a me qa mitis ſum 7 humil
corde. Iugū enī meū ſuaue eſt
7 honus meū leue. Iugum enī ed
obedientie merito ē leue. ē ſuaue

[Margin: expulsi sunt ab inti mag ete nec potuerunt stare.]

eſt regnare. 7 honus pceptor eius
leue. q n̄ pmendo grauat. ſ; ad im
plendū p gratiā adiuuat. Inſi
nuauit etiam ūbo ſobrietatē ubi
dixit. Non grauentur corda ura
in crapula et ebrietate. Docuit
exēplo qñ turba ſe comitantē
n̄ refecit ſuptuoſis dlitiis. ſ; pa
nib; ordaceis. Docuit etiā intentio
nē nrām ad interna bona dirigens
qualit eēt ieiunandū. Qn dixit
cum ieiunatis nolite fieri ſic ypocte
triſtes. illos notans q luctuoſis ſor
dib; rigorē ſimulant abſtinentie.
ut uideant ab hominib; ieiunantes.
Qualit aūt facienda ſit helemo
ſina ſilentio pterire noluit. ubi
dixit. Cum facis elymoſinā neſciat
ſiniſtra tua. qd faciat dextera tua.
hoc documto inſinuans. qa helymo
ſinā 7 omē opus mīe q facim̄
n̄ uenando laudes hominū. ſ; in
teptionē uite ētne. q p dextera
ſignificatur. facē amonemur. Qua
lit quoq; eēt orandū. amonuit ubi ait.
Tu aūt cū oraueris. intra in cubi
culū. i. habeto cor qetū. 7 ab omi
tu multu exterior liberū. 7 clauſo
hoſtio. i. excluſa phantaſmatū turba
ora patrē tuū. Ecce dictū eſt qualit
ſit orandū. Addet etiam qd orandū
ſit ita ſub iungens. Sic aūtē orabitis
Pat nr̄. 7c. Hec orō cōpēdioſis
uerbis. i. vii. petitionib; omīs ſpe
cies eius orōnis cōphendit. qb; dm
interpellamus. aut p appetendis bonis.
aut p uitandis malis. aud p delendis
cōmiſſis. hay vii. petitionū tres
prus poſite. ptinet ad eternitatē. iiii.
ſequentes. ad uite pſentis neceſ
ſitatē. Nā nominis dī ſcificatio.
7 aduentus eius. quo in claritate
uenturus ē. 7 cōpletio uoluntatis
eius. ſicut in celo et in terra. ſiue
iuſtos 7 peccatores. ſiue aīma 7 corpus.

siue xpm et ecclesiam intelligamus. quarum
ab hiis uel ab aduentu xpi exordium sumat.
tamen non nisi seculi terminatione complebuntur.
quia omnia ista in eternum manebunt. Reliquae
uero quattuor ad hanc uitam temporalem per
tinere uidentur. quia et panis cotidianus. id est
spiritualis licet sit sempiternus. ad hoc tamen
tempus pertinet in quantum ministratur anime.
quibusdam signis. id est dictis uel scriptis. et ideo pa
nis dicitur. quia laborando et desiderando
delectatur. et ita quasi manducando glut
titur. Nunc quoque dimittuntur peccata nobis.
et nos dimittimus aliis. quae est inter quattu
or sexta petitio. Et nunc temptationes uitam
nostram infestant. et ipsa liberatio a malo
ad hanc uitam pertinet. quia dum iustitia mor
tem incurrimus uera ipsius misericordia liberan
di sumus. Que cum ita sint. ipsarum petitio
num uerba diligenter pertractanda sunt.
ut intellecta et maiorem generent cordis
affectum. Et que petitiones ad uelociorem perducant
effectum. Dicamus ergo pater noster. cum non timo
re sed amore famulamur. Non legitur populo preceptum
esse dictum ut patrem oraret. sed dominus in
similitudinibus est eis. cui non filiali obedie
bat amore. sed seruili subiacebant ti
more. Admonentur autem hoc uerbo di
uites et nobiles. cum xpiani facti fue
rint. quod se non extollant aduersus pau
peres et innobiles. quam simul dicunt pater
noster. quod uere ac pie dicere non possunt.
nisi se fratres esse cognoscant. hoc ergo nomine
caritas excitatur. quia filius nichil
debet esse carius quam pater. quia uero hic ipsum
dedit ut essent filii. Postremo ista
causa animum eius tangit qui dicit
pater noster. ut tanto patre non sit in
dignus. Notandum ergo populus nouum testa
mentum uocet. populus nouus ad heredi
tatem uocatus. Pater noster oratio fraterna est.
non dicat pater meus. tamquam pro se tantum orans.

Triplex effectus. cum homo nescit dicat pater noster. et quedam impetratio. di presumptio quae petitur. cum et ante petitionem tam magnum donum accepimus ut possimus dicere pater noster. quod est quia non debet filius peccatoribus pater

sed pater noster omnes uidelicet una oratione com
plectens. quia se in xpo fratres cognoscant esse.
¶ Qui habitat in celis. id est in hiis quorum
conuersatio est in celis. et accommodatissima est
ista similitudo. ut spiritualiter tantum
distare credatur inter iustum et pecca
torem. quantum distat corporaliter inter
celum et terram. peccatori enim dictum est
terra es et in terram ibis. Cuius rei figurandae
gratia. Cum ad orationem stamus. ad ori
entem conuertimur unde celum surgit. non quod
ibi sit deus tamquam ceteris mundi partibus
relictis. sed ut admoneat animum ad
excellentiorem naturam conuertere. id est ad
deum. Iam quid petendum sit attendamus.
¶ Sanctificetur nomen tuum. Quod non sic petitur
quasi non sit sanctum dei nomen. sed ut sanctum habeatur
ab hominibus. et ita ignoscat illis deus
ut existiment aliquid sanctius non esse. quo
magis timeant eum offendere. De quo
dicit dominus non illi. Hic timor primo gradu
est inter beatitudines. De quo dicitur. Ini
tium sapientie est timor domini. et
alibi timor domini permanens in seculum
seculi. Sequitur adueniat regnum tuum
id est manifestetur mundo. sicut presens
ut est absens celis. ita dei regnum quod
uis ubique sit. deest tamen ignorantibus.
Vel ita. ut tu ita nobis et nos in te.
te donante regnemus. Hec petitio
ad pietatem pertinet. quae secundo gradu
inter beatitudines. Si enim pietas est
qua beati sunt mites. petamus ut ue
niat regnum dei in nos. id est mi
tescamus et non resistamus. Sequitur
Fiat uoluntas tua sicut in celo et
in terra. id est sicut in angelis ita et in
hominibus. uel sicut in iustis ita et
in peccatoribus. Vel ita consentiat
caro uoluntati tue. sicut consentit
spiritus. hec petitio ad scientiam per
tinet.

i. tertio gradu est inter beatitudines. Nam si scientia est qua beati sunt qui lugent. oremus ut fiat uoluntas dei sicut in celo ita et in terra. i. ut consentiat caro spiritui. quia non aliunde tantum dolere debet humana miseria. quantum quod caro illud aduersus spiritum. et spiritus aduersus carnem. ut cum apostolo exclamare cogamur. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius. Sequitur quarta petitio. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. potest et simpliciter intelligi de cibo corporali. et spiritualiter de pane diuini uerbi. Si de corporali agitur non extendit petitionem suam in longum iste orator. preceptum sequitur euangelicum ubi dicitur. Nolite cogitare in crastinum. Crastinus enim dies ipse cogitabit sibi. Sic et beatus apostolus monet. habentes uictum et tegumentum his contenti simus. Si uero spiritualiter accipias panem istum uel ipsum christum intellige qui est substantialis anime panis. quia omnem superat substantiam. qui de se ipso ait. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. uel ipsum intellectum uerbi diuini. qui nobis necessarius est ad reficiendas ruinas anime donec cognominatur hodie. Hec petitio ad fortitudinem pertinet. que quarto loco ponitur ascendentibus ad summam beatitudinem. Per enim fortitudinem qui beati sunt qui esuriunt et sitiunt iustitiam. Orandum nobis est ut detur nobis iste panis cotidianus. quo confortati. ad illam perfectam saturitatem uenire possimus. Sequitur et dimitte nobis debita nostra. forte peccauit in te aliquis dimitte illi. ueniam a te petenti. ne dum tuam negas misericordiam tibi claudas patris indulgentiam, dicente iacobo apostolo. Iudicium sine misericordia ei. qui non fecit misericordiam. Hec petitio refertur ad consilium. quod quinto loco ponitur inter gradus beatitudinum. Dicit consilium est qui beati sunt misericordes. dimittamus debitoribus nostris debita sua: et sic oremus ut dimittantur nobis debita. i. peccata nostra. propterea quod differimur ab impetranda uenia. non eam acceleret fratribus facta indulgentia.

Sequitur et ne nos inducas in temptationem. ne patiaris nos induci in temptationem. Aliud est temptari sine quo nullus probatus est uictus. aliud in temptationem induci. i. a temptatore seduci. hoc ergo oramus ut non permittat nos deus temptari supra id quod possumus sed faciat cum temptatione et prouentum. ut possimus sustinere. Hec petitio pertinet ad intellectum. qui sexto loco ponitur in numero beatitudinum. Sic enim intellectus est qui beati sunt misericordes. i. qui purgatum habent oculum mentis terreno puluere. Oremus ne inducat in temptationem animam habentem duplex cor. sed unum et simplex appetentem bonum. Sequitur sed libera nos a malo. Non tantum ita quod induci possimus. sed etiam ab illo in quod inducti sumus. quo pacto nichil restabit lugendum. huic petitioni congruit sapientia septimum inter beatitudines optinet locum. Nam si sapientia est qui beati sunt pacifici. i. qui ordinatis moribus suis cogunt omnia subire spiritui. Orandum est nobis ut liberemur a malo. Ipsa enim liberatio liberos nos facit. i. filios dei. ut spiritu adoptionis clamemus abba pater. Item autem in hiis omnibus petitionibus certificat indubitanter a domino conferri quod petimus. si ultime conditionis pactum

firmiter teneatur. hec tria remediorum genera spiritualium commendauit nobis celestis medicus. elymosinam uidelicet ieiunium orationem. quibus tamquam medicinalibus antidotis possemus inueterata mala curare. presencia pellere. confirmando salutem. futura cauere. Et congrue tria sunt genera curationis. sic tria precedunt corruptionis. Omne enim peccatum aut fit in anima per consensum praue suggestionis. ad uiolandum dei templum. aut fit male utendo corpore. ad ledendum proximum quod est facinorosum. aut fit male utendo corpore. ad corrumpendum se ipsum. quod est flagiciosum. Facinora enim licet per corpus fiant qualia sunt homicidia. rapine. furta. non tamen corpus facientis affligunt uel corrumpunt. De quibus dicit apostolus. Omne peccatum quodcumque fecerit homo. extra corpus est. flagicia uero que per corpus fiunt et corpus affligunt et inficiunt. De quibus dicit apostolus. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. Merito ergo facinora que extra corpus fiunt elemosina tamquam exteriori purgantur medicina. quia sic faciens nocuit proximo. sic elemosina que extra nos est. et per corpus tamen datur prodesse debet proximo. flagicia uero congrue tamen dici ualet mundantur per parsimoniam. [margin: i. abstinentia.] quia sic leta caro traxit ad culpam. sic afflicta reducitur debet ad ueniam. Siqui uero sunt quibus hec medicamenta non congruant. uel elemosinam dare non possint propter nimiam paupertatem aut ieiunare propter stomachi inbecillitatem habent tercium genus medicine a quo se excusare non potest nisi qui

morbos anime sue sanare contempserit. hoc ergo medicamentum cum nulli sanatorum deesse potest studiose et pie frequentemus. Implorantes illud apostolicum preceptum sine intermissione orate. Hoc enim antidotum ita omnibus morbis occurrit. ut assiduatum omnes morbos depellat. et omnia corrupta integritati restituat. prestante etc.

De credo in deum patrem.

CREDO in deum patrem omnipotentem. Ille ueraciter credit in deum qui eum non genitum sed unigenitum omnipotentem et omnium uisibilium et inuisibilium creatorem absque ulla cordis dubitatione credit. et quicquid [illegible] promittit potens sit et ad implendum. et nec eum inicium aut finem putat habere. aut ex aliquo initium sumere. Qui etiam omnem spem suam ponit in ipso. et cuius desiderio et amori nichil preponit. Sed et hoc ueraciter tota cordis intentione sentire debet uerum eum patrem esse. deum qui habebat filium unicum. et uerum deum per omnia equalem sibi. Omnipotentem quod omnia absque ulla sui laboris mobilitate implere possit quicquid uelit. Et in ihesum christum filium eius unicum dominum nostrum. Iubemur etiam in ihesum christum filium eius credere quia uerus filius est unius cum patre substancie. potestate. eternitate. maiestate. deitate. equalem per quem omnia facta sunt. unicum dominum nostrum. Quia catholica fides non duos dominos aut alium sed unum confitetur et summum. quod uero dicitur unicus dei filius. hoc procul dubio confiteri oportet. quia non ad optionem sed

natura ꝓprius ſit filius ad diſtinctio
nem nr̄oꝝ q̄ ꝑ gratiam adoptionis
uocamur filii. ¶ Qui conceptus ē
de ſpū ſcō natus ex maria uirgine
Cum legimꝰ eum conceptū eē. ſiue
ut alia tranſlatio hab; natū de ſpi
ritu ſcō. non eſt conueniens rō ut
credamus eum filiū ſpūs ſci. quod
idem ſpm patrem dn̄i noſtri
ſaluatoris ihū xpī. ſ; cū dicimus
conceptū eē de ſpū ſcō. ſiue natū
hoc procul dubio intelligere debem̄.
q̄ operatione ſci ſpūs ineffabili
ter in utero uirginali conceptū
eē. & natum dn̄m ſaluatorē
in qua etiā operatione quamuis
ſolius operatio ſci ſpūs nominet̄.
tota credenda eſt trinitas. cuius
indiuidua ē operatio. operaſſe. Nam
ſi filius diceretur ſpūs ſci uald
abſurdiſſimū eēt. q̄ hec increa
turis mens refugit humana
ſentire poſſe. ¶ Paſſus ſub pontio pi
lato crucifixus mortuus & ſepult.
paſſum et mortuū confitemur
ut eū uerū corpus nos habuiſſe
credamus. in quo pati & mori po
tuiſſet. quia n̄ uerū corpus eēt.
paſſionem ſuſtinere n̄ poſſet. ¶ Sub
pontio pilato. Et ꝓpter nr̄a ob diſcre
tionē alioꝝ additū eſt. Pilatus
enī hō fuit de quodā loco pon
tio. q̄ tunc tēporis princeps ihe
roſolimis a romanis conſtitut
erat & ne forte de alio quolib;
dicere uideremur. paſſio additū
ſub pontio pilato. ut in tēpm
nos ueraciter credere omīs cognoſ
cant. dicimus & crucifixum ut
n̄ in alio ſ; in eum crucifix eſt

nos credere monſtremus. ¶ Deſcendit
ad inferna n̄ ut ipſe in inferno te
neretur. q̄ impoſſibile erat. iuxta illud
apli tenerī enī ab eo. ſ; ueluti
cum rex carcerem intrat. n̄ ut te
neatur a carcere. ſ; ut uincti libe
rentur. ita & dn̄s ihc xpc ueraciter
deſcendens in infernū ut uictos
quoſq; qui a diabolo tenebant̄ dis
ruptis inferni clauſtris. eripet.
Credimus xpc unitate ꝑſone & to
tum xpm dn̄m ſaluatorē cum
tante diuinitate deſcendiſſe in
infernū. & totū iacuiſſe ī ſepulcro.
¶ Tercia die reſurrexit a mortuis.
Credamus ueraciter eum in ea carne
poſt paſſionē ſuam quā ex uirgine
ſumpſit reſurrexiſſe a mortuis. ut nob
certa ſpes reſurrectionis fieret. ut
q̄ in capite nr̄o uidim̄ h̄ in membris
fieri certiſſimū tenemus. ¶ Aſcendit
ad celos. hoc factum ꝑ .xl. dies re
ſurrectionis ſue credimus īpletū.
ſic euāgliſta narrat. & eū in ea car
ne in qua reſurrexit a mortuis
uidentib; diſcipulis ī monte oliueti.
eleuatiſq; manib; bn̄dicens eis. aſcendit
in celū. ubi ſcdm uerbi eternitate ſemp
manet patri equalis. ¶ Sedet ad
dexteram dei. hoc ē eſt in dextera dī equal
patri potentia ꝑmanens. ¶ Inde uenturus
iudicare uiuos & mortuos. i. in ipſa
carne uenturus ē ad iudicandū.
in qua aſcendit in celū. ſ; illud daniel.
Ecce in nubib; celi filius hominis
ueniet. vn̄ illud euāglii. Sicut fulgur
exit in oriente & paret uſq; in oc
cidente. ita erit aduentus filii hoīs.
In ipſa etiā forma uidebit eū omīs
oculus. Sicut ait ſcriptura. Videbit eū

patris omnipotentis. hic ſedere ponitur tale ē hac ſi diceretur. ſedet ad dexteram dī.

omnis oculus et qui eum pupugerunt. uiuos et
mortuos illos ueraciter credimus qui tunc
temporis in corpore inueniendi sunt.
mortuos quique iam moriendo precesserunt ui
uos. ¶ Credo in spiritum sanctum uerum deum
equalem patri et filio ab utroque proce
dentem. Credimus unius cum patre et
filio substancie unius potestatis.
unius eternitatis. unius maiestatis.
cuncta sanctificans. et per se suam mun
diciam. pertingens a fine usque ad
finem fortiter. et disponens omnia su
auiter. hec est uera et catholica fi
des. quam in symbolo confitemur.
dicentes. ¶ Credo in deum patrem
omnipotentem et in ihesum christum filium
eius et in spiritum sanctum ab utroque proce
dentem distinguentes personarum propri
etates. ut eum et trinum in personis cre
damus. et unum in substantia profiteamur.
¶ Sanctam ecclesiam catholicam. hoc sum
mo opere sciendum. quia sanctam electorum
ecclesiam ueraciter credimus. non tamen in
ipsam credere debemus. quia domus dei est
non deus. catholicam ex greco uocabu
lo. quod latine dicitur uniuersalis uel
confitemur eam. quia a solis ortu usque
ad occasum unius fidei splendore co
ruscans diffunditur. quicumque in angulis aut
in una ciuitate aut regione consi
stit. et id circo non catholica sed conuenti
cula per usorum nominanda est. ¶ Sanctorum
communionem. Idem est illis sanctis qui in ea
de fide uixerunt. et defuncti sunt so
cietatem credimus nos in futuro habere.
¶ Remissionem peccatorum. Credimus absque
ulla dubietate. et sanctam ecclesiam catholi
ca dari remissionem omnium peccato
rum. siue in baptismo. ubi non solum
originale illud ex eade peccatum
uerum etiam que cumque male uiuendo
per modum ad missum est siue etiam per penitem
tiam dilui maculas. et sordes omnium
peccatorum in fidei catholice fundamento
positos. et sic omnium peccatorum remis
sionem. Extra ecclesiam uero positis non ad uni
tatem fidei catholice resipiscentes redde
ant minime credimus posse accipe
remissionem peccatorum. aut saluari.
¶ Carnis resurrectionem. Confiteamur
etiam carnis resurrectionem. quia huius hec est
fidei perfectio et summa. ut ipsa caro que
cecidit. ueraciter credatur resurgere.
immortalis et semper in perpetuum mansu
ra. Non solum iustorum resurrectionem.
uerum etiam et iniquorum ueraciter pro
fitemur. Ut omnes in eadem carne.
qua uixerunt resurgentes. Accipiant
iusti pro meritis uitam beatam. numquam fi
nituram. iniqui supplicium eternum semper
mansurum. nec difficile hoc pietatum
debere ut ille qui ex nichilo creauit an
quam esset non posset iam creata ite
rum reformare. ysaias namque clamat.
Resurgent mortui. et resurget qui
in monumentis sunt. Unde daniel dicit.
Resurgent mortui et qui intra pul
uerem dormiunt euigilabunt. Et mul
ta alia de resurrectione in scripturis
diuinis continentur. ¶ Uitam eternam
amen. Uitam eternam credimus post huius uite
excursum successuram numquam finituram.
Eterna quippe dicitur quia nullo fine ter
minatur. Amen amen. optantis est uerbum
quod tam hebraice quam grece dicitur et lati
ne. Quod aliis uerbis possumus dicere
fiat. aut permaneat hoc quod superius
diximus. Quam particulam frequenter dominus
in euangelio ponit et dicit. amen amen dico
uobis. hoc est uere fideliter. quod uerbum he
breum esse creditur. quod non latinus interpres
non grecus potuit eius proprietatem
exprimere. Similiter alleluia. et osanna. et id
circo tam grece quam latine ipsum uerbum
hebraicum ponitur. Explicit symbolum.

Nota de simbolo.

PRimum querit animorum sollertia immo inuestigari omni alacritatis ingenio conuenit. Cur symbolum ab apostolis conscriptum constituit. Quod pure ac sincere scripturas inuestigantibus liquido patet quia post ascensionem domini nostri ihesu christi. secundum carnem ad celos spiritus sancti descendens in specie ignis super discipulos ita ut omnium gentium linguis inflammati loqui potuissent. Preceptumque sit eis a domino ut per uniuersum mundum discurrentes euangelium predicarent, et omnes gentes ad fidei catholice conuerterent puritatem. Discessuri enim abinuicem regulam future predicationis in commune statuerunt ne localiter separati diuersum aliquid uel dissonum docerent. ne aut ipsi sibi contra ita credentes instituere uiderentur. aut pseudo apostoli .i. falsi apostoli sub apostolorum nomine peruersa atque fidei catholice contraria docere potuissent. Symbolum quippe greca appellatione dicitur. quod latine indicium et signum. et collatio recte nuncupari potest. Judicium quia per hoc indicatur fidei integritas. absque ulla prauitatis fraude. Signum uero hac professione fideles ab infidelibus discernantur. Neque cui simulare uellet dicere sanum. interrogatus si ab hoc signo ueritatis discreparet, non fidelis sed infidelis poma indicaret. Collatio idcirco dicitur. quia omnes in commune apostoli fidei integritatem contulerant. ueluti si a pluribus pecunia in unum conferatur. Que congestio collatio uocatur. Similiter apostoli singuli singula contulerunt uerba et fidei statum elegantem firmauerunt. Per hanc rem collatio symboli dicitur. Rectentissime quippe compreh-ebat ut quorum erat anima una et cor unum in domino. et quos unus spiritus sancti uegetabat aflatus unius etiam fidei confessio exornaret. Quibus paucissimis uerbis totum pulcro compendio breuitatis continet. quecumque in patriarchis. quecumque in diuinis de nouo atque est scripturis. quod de ingenito patre. de ingenito filio. de spiritu sancto ab utroque procedente. de morte saluatoris resurrectionis misterio. de totius humani generis reformatione. huius continet symboli breuitas. Sed ut lucidius ipsius rei ueritas patescat. singula sigillatim singulorum uerba ponamus. ut perspecta uniuscuiusque uerba facilius intellegere possimus. quod in his continetur fidei misterium. Quorum etiam nomina cum interpretationibus suis placuit ad notari uidentes quemadmodum nomini adludat. sua quoque sermonis interpretatio. Symon obediens. Petrus agnoscens dixit. Credo in deum patrem omnipotentem. Andreas uirilis ait. Et in ihesum christum filium eius unicum dominum nostrum. Jacobus [supplantator] zebedei dixit. Qui conceptus est de spiritu sancto. natus ex maria uirgine. Johannes [dei gratia] ait. passus sub pontio pilato crucifixus mortuus et sepultus. Descendit ad inferna. Phylippus [os lampadis uel os manuum] dixit. tercia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus [filius suspendentis aquas] dixit ascendit ad celos. Thomas [abyssus uel geminus] ait sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Matheus [donatus] dixit. Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos. Jacobus alpheus ait. Credo in spiritum sanctum. Tadeus [donatus] dixit. Sanctam ecclesiam catholicam. Symon [siue possessio emulator] chananeus ait. Remissionem peccatorum. Mathias [modicus uel ex modico] dixit. Carnis resurrectionem uitam eternam a – m – e – n.

De utilitate signi sancte crucis.

Dicit dauid propheta in psalmo. Fac
mecum domine signum in bonum. ut ui
deant qui me oderunt et confundantur. quoniam
tu domine adiuuisti me et consolatus
es me. In istis uerbis exprimit utilitates
signi sancte crucis. quod signum fideles
sibi in fronte facere debent. et dicuntur
esse .iiii. utilitates que ex predicto signa
culo oriuntur. Prima utilitas est quia prouo
cat hominem ad bonum. ut imitetur
christum. tuo signaculo desiderat
se tueri. et hoc notatur cum dicit fac
mecum signum in bonum. Secunda utilitas
est quia hoc sacrum signaculum fugat de
mones. destruit. et confundit. et hoc
notatur cum dicit. ut uideant qui me
oderunt et confundantur. Tertia
utilitas est quia deus hoc signo prouocatur
ad adiuuandum nos. et hoc notatur
cum dicit quoniam tu domine adiuuisti me.
.iiii. utilitas est remissio peccatorum
et tributio consolationis eterne. et
hoc notatur cum dicit. et consolatus es me.

Miraculum.

Qualiter autem hoc signum sanctum defen
dat et tueatur fideles. patet ex hoc
miraculo quod uestre fraternitati cupio
enarrare. In ciuitate constantino
politana erat quidam magus qui messi
tis uocabatur. et erat diues ex diabolicis
facultatibus sibi datis. hic diligebat quen
dam iuuenem qui notarius erat. quem
uolebat introducere in arte magica
id est gramantia. sed non audebat ei indicare
timens ne forte non placeret illi. Ex quo
cogitauit autem qualiter illum posset in
troducere. et dixit notario quod prepararet
se ad eundum secum per quandam grandem
uiam et utrique utilem. et circa horam uesperti
nam ascenderunt equos. egressi sunt urbem
et equitauerunt per totam noctem usque ad horam
quasi galli cantus. Deuenerunt autem
in quendam campum planum. et luna ualde
lucebat. et ecce subito apparuit ciuitas
magna. muros deauratos et portas
habens. Et uenientes ad portam. pul
sauit messita ad portam. et continuo
aperta est porta. et dimittentes equos
extra intrauerunt ciuitatem. et ecce
maxima multitudo militum qui
omnes uidebantur principes. egressi
sunt in obuiam isti mago. et recipi
ebant eum et honorabant. uelud dominum
suum. Iuuenis autem nichil dicebat.
et procedentes fuerunt cum lumi
naribus et cereostatis aureis. precedebat
messita. donec deuenerunt ad medium
illius ciuitatis. ad quoddam magnum
palatium. quod totum erat ex auro et
margaritis constructum. et intrantes
palatium peruenerunt ad regem. qui se
debat in throno aureo. ex mar
garitis et lapidibus preciosis ornato.
et ipse quasi rex uidebatur. Mox ut intra
uit messita palatium. surrexit
et uenit obuiam ei. et amplexans de
osculatus est eum. et accipiens eum
per manum. duxit et fecit eum sedere
iuxta se. Iuuenis autem ille hec ui
dens. cogitauit quod hec essent opera
demoniaca. timens ualde
noluit appropinquare alicui de
monum. sed abiens. stetit retro
messitam. et cepit ille rex. id est prin
ceps demonum. dicere messite.
bene aduenisti domine messite.
fuitne omnes uoluntates tue ad
implete. paratus sum enim complere omnes
uoluntates tuas. cui respondit messita.
in omnibus fuit et complent uolun
tates mee. quapropter ueni te

thoma de utilitate signi sancte crucis

ad orare et gratias ageret. R. ei ille rex.
iste iuvenis qui tecum est domine messita
quis est. et rex messita. servus tuus est domine.
et ideo ipsum duxi ad te ut effectus
servus tuus eius in omnibus tam in di
vitiis quam in honoribus et delectationibus
facias voluntates. et rex. para
tus sum omnia facere. et volvens se ad
iuvenem dixit ei. dic iuvenis servus
meus es. et rex iuvenis absit.
immo servus sum patris et filii et
spiritus sancti. et sancte crucis Christi. cuius
signaculo me signo. et impressit
sibi signaculum sancte crucis. mox
autem ut protulit signum crucis.
continuo terre mota omnia ceciderunt.
ille qui sedebat in throno corruit.
palatium destructum est. Civitas dis
paruit. demones omnes ulu
lando fugierunt. Messita ille
negligentissimus. similiter non comparuit.
et sic remansit solus iuvenis.
et confidens de signaculo sancte cru
cis. veniens per campum usque ad
equos. quos longius dimise
rat. acceptis illis redit ad
civitatem constantinopolitanam. et
adesit patricio civitatis semper fide
lis et devotus permanens erga dominum
et crucem sanctam. Quadam autem die
intravit patricius cum dicto notario.
in templum sancte sophie. id est dei sapientie.
et cum staret ante eo et oraret parite
ante ymaginem crucifixi domini.
de qua superius in sermone sancti sal
vatoris mentionem fecimus. illa
ymago ex toto se revolvens
respiciebat super notarium. et hoc
non considerabat notarius. sed
patricius tantum. et habiens patri
tricius ad notarium. dixit ei quod re

cederet a loco illo et iret ad locum alium.
quia ipse volebat ibi esse. et abiit iuve
nis ad locum alium. et continuo ymago
se revolvens. cepit respicere super
notarium. Patricius autem timore
correptus cepit orare dicens. domine
ihesu christe non avertas faciem tuam a me
peccatore. propter iniquitates meas.
sed respice in me et miserere mei.
et abiens ad notarium. dixit ei iterum
quod tolleret se ad locum alium et iret ad
locum alium quia ipse volebat ibi orare.
et cum ad alium locum ivisset notarius
et oraret. statim vertit se ymago
salvatoris et cepit respicere super
notarium. hoc videns patricius qui erat
vir bonus et sanctus et helimosinas
faciens. cepit acriter plorare. et quod
ymago non respiciebat eum peccatis
suis attribuebat. et cum ex dolore cordis
ploraret etiam alta voce. vox de yma
gine exivit dicens ad eum. tibi dico
o patrici. quia merces tua magna est
apud me. sed huic viro debitor sum
et gratias ago. quia in tempore tribulationis
et magne persecutionis. non negavit me
sed confessus est se esse servum meum. et dominum ex
virgine natum. Quapropter et ego confi
teor illum. coram patre meo qui est in celis.
Qua propter karissimi erga beatam crucem
devotissime existamus. et eius si
gnaculo nos cotidie muni
entes. a diabolicis insidiis
et peccatis. liberari mereamur
et bonis operibus ditari. et velut cum
vexillo summi regis eterna pala[tia]
introire mereamur. quod ipse nobis
prestare dignetur qui cum patre
et spiritu sancto vivit et regnat. amen.

Sophia grece latine dicitur sapientia.

54

Thema de introitu ecclesie et profectu ei et de his que debent fieri in ecclesia

De introitu ecclesie et profectu eius et de his que debent fieri in ecclesia.

Dicit propheta David. Introibo domine in domum tuam adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. domine deduc me in iustitia tua. In ista auctoritate prophete David tria notantur. scilicet ubi debet fieri oratio. quia in ecclesia. et hoc notatur cum dicit introibo in domum tuam. Et hoc dicit contra hereticos qui dicunt quod in omni loco ita potest orari sicut in ecclesia. Contra quos dicit introibo in domum tuam. Contra quos etiam est quod dominus precepit in veteri lege sibi fieri tabernaculum et templum. ubi adoraret. et in euangelio promisit se edificaturum ecclesiam suam.

no.

Et notandum quod propter tres causas ecclesiam sive domum materialem sibi fieri dominus precepit. in quo deberet convenire fideles ad orationem faciendam. Prima causa est quia locus ad hoc deputatus mundior consuetus quam locus communis usibus deditus. Secunda causa est. ut homines laborantes ad veniendum ex labore satisfacerent de peccatis. et acquirerent sibi meritum. Tertia causa est ut pigritia hominum tolleretur. quia si ubique deus eque adorari posset. noluissent se de lecto nec de loco movere. Unde propter istas tres causas. precepit dominus ecclesias materiales fieri. et propter istas causas dicit propheta introibo domine in domum tuam. Quid autem debet fieri in ecclesia et non aliud. ostendit in secunda parte auctoritatis cum dicit. adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. et hoc ideo dicit. quia in ecclesia non debent negotia tractari. nec marchimonia fieri. nec etiam brevitatis dicamus. prout decreta dicunt. preter quod orationes aliud fieri aut recondi. Unde grave est peccatum quod in ecclesia vasa vel blatham. sive quid aliud reponitur. nisi necessitate urgente. et hoc est quod dicitur in decretis. oratorium hoc sit quod dicitur. ut nequaquam ibi aliud geratur aut condatur. Ad ostendendum autem quantum grave peccatum sit ibi aliud agi vel reponi. preterquam orationes effundi. patet in euangelio ubi dominus facto flagello eiecit vendentes et ementes de templo. et mensas nummulariorum et cathedras vendentes columbas evertit. dicens. domus mea domus orationis vocabitur. et ideo auferte ista hinc. et nolite facere domum patris mei domum negotiationis. Qualiter autem debeat adorari deus addit psalmista cum dicit. in timore tuo. ut semper timorem dei ante oculos habentes. et mala declinemus. sive peccata formidemus. et bona operemur. iuxta illud psalmiste declina a malo et fac bonum. Que autem sit merces sive retributio predictorum. ostendit propheta in tertia parte auctoritatis cum dicit. domine deduc me in iustitia tua. quasi dicat. quia laboravi in domum tuam veniendo. preceptum tuum observavi. ibidem orando et nichil aliud faciendo. et timorem tuum ante oculos cordis posui. peccata devitando. et bona operando. ideo domine deduc me in iustitia tua. id est ad vitam eternam. que iustis pro iustitia exhibita preparatur. quia ut scriptum est in euangelio. iusti fulgebunt in regno patris eorum.

De remissionibus que fiunt in ecclesia.

Dicit dominus in matheo beato petro. et in eo generaliter prelatis sancte ecclesie quodcumque ligaveris super terram erit

De remissionibus que fiunt in ecclesia

Jo. ligatum et in celis. et quecumque etc. Sed queritur utrum efficaciter valeant remissiones quas facit vel promittit ecclesia. Si concedamus quod valeant secundum auctoritatem premissam non. Et pro uno denario, vel pro paucis liberabitur iste magnus peccator a sua penitentia debito modo sibi iniuncta. Sed regula est. quia aut deus punit aut homo punit. Sed iste sufficienter non est punitus pro illis tribus denariis. Et non digne satisfecit. Ergo adhuc punietur. Ergo non valent remissiones quas facit vel promittit ecclesia. Jo. Responsio. Remissiones quas facit ecclesia. ut in dicta auctoritate dominus attestatur. valent. Sed sunt ibi iiii^or specialiter attendenda. que iiii^or si non occurrunt. nec ille soluitur. nec est intentionis ecclesie absoluere ipsum. Primum est ut ille qui facit remissiones habeat auctoritatem. Secundum est quia oportet ipsum habere discretionem et scientiam. ut clauis potestatis non erret. Tertium est necessitas et hec dupliciter consideratur. ut ille elemosine sint valde necessarie illi loco. pro quo postulantur. Quartum est. ut ille qui accipit remissiones. firma fide credat ecclesiam hoc posse facere habens auctoritatem a deo. et quod ipse sit in vera penitentia. et habeat firmum propositum de cetero mortaliter non peccandi. Nam aliter ei remissiones prodesse. ad omnimodam absolutionem non valent. nec etiam ecclesia aliter intendit ipsum aliter absoluere. Si autem tu queris. unde ecclesia habet. quod tam large effundat remissiones. dicimus quod ecclesia habet suum thesaurum pro optimum. et infinitum. quod abunde potest distribuere. non ipso potest carere. scilicet passione christi. qui sustinuit penam pro omnibus peccatoribus quibus ecclesia penam debitam peccatis voluit indulgere. Quod autem dicitur aut deus punit aut homo punit. dicimus quod deus punivit in christo. scilicet cum suscepit ~~ut ta~~ pro talibus ut dictum est passionem. et hoc est quod dicit ysaias. Vulneratus est propter iniquitates nostras. et attritus est propter scelera nostra. disciplina pacis nostre super eum et liuore eius sanati sumus. Potest etiam dici quod iste punivit se ipsum in contritione quando penitentiam egit. et habuit propositum de cetero non peccandi. immo crucifigendi carnem suam cum viciis et concupiscentiis ut dicit apostolus. et ipse in fide ecclesie perseverans. prout illa monet. elemosinas tribuit. et fides cor purificat ut dicitur in actibus apostolorum. Sed prima causa scilicet passio christi magis nobis placet. et sine dubio efficacior est.

De stationibus que fiunt rome.

Instituit autem beatus Gregorius papa stationes rome fieri. ad diversas sanctorum ecclesias dupliciti ratione. Prima ut sancti quorum limina a fidelibus honorantur et frequentantur. pro ipsis apud deum intercessores existant. quia ut dicit idem impossibile est multorum preces non exaudiri. et hoc est quod dicitur in collecta omnium sanctorum. Desiderata nobis domine tue propitiationis habundantiam. multiplicatis intercessoribus largiaris. Secunda ratio est. ut fideles laborando. eundo ad stationes. dimissiones pene quas promittit ecclesia consequantur. et de istis remissionibus que fiunt in

De stationibus que fiunt rome

ſtationib; firmiſ ē tenendū et ɔ
tedendū ſic dicit magiſter Guil
elmuſ ī ſuma. ꝙ ualent ſic ꝑ
mittit eccl'a. dū modo ille habeat
ꝓpoſitū d' cetero mortalit' nō
peccandi. n̄ d'bet aūt religio
ſi uagando ex clauſtrū ad hui
modi remiſſioneſ ire. cū ſatiſ
eiſ ſi ī clauſtro ꝑ ſtiterit d'uote
fiat remiſſio d' peccatiſ. q̄a ut dī
d'cretū. ſic piſciſ eductuſ ex aqua
ſtatī morit'. ſic religioſuſ ex cla
uſtrū ꝓ mortuo reputatur.
ꝓhibetur aūt eiſ hoc duplici
ratione. p'ma ne uagandi ex
clauſtrū d'uotione ɔtēplationiſ
cui ſe ꝑ regularē ꝓfeſſione
aſtrinxerū amittant. S'c'da ne
ꝓꝓ'e uoluntati obediant quā ī
religioniſ introitū abdicarūt.

Thema ad ſollicitudinē ꝓuo
candā neꝑigritem ī peccatiſ

Sint lūbi urī ꝑcincti ɔ lucer
ne ardenteſ in manib; uriſ.
ɔ uoſ ſimileſ hominib; expectan
tib; dnm ſuū q̄n reuertatur a
nuptiiſ. ut cū uenit ɔ pulſauit
confeſtī apiant ei. Beati ſūt ſui
illi quoſ cū uenit dnſ inuenit
uigilanteſ. Cū ꝑ omnib; reb; quaſ
fideliſ d'bet in ſui memoria re
tinē. hora ſue uocationiſ ex
aciendo ſonnū peccati. ɔ negli
gentie ī boniſ d'bet ad memo
ria reuocare. iuxta illud ecce
memorare nouiſſima tua et
ineternū n̄ peccabiſ. Et nouiſſi
ma nra hec ſunt. ſ. mortiſ

acerbitaſ. iudiciſ ſeueritaſ. judiciū
tribulitaſ. ɔ gehenne intminabi
litaſ. ɔ hoc ultimū quatuū ad ma
loſ. ɔ glie infinitaſ. ɔ hoc qua
tū ad bonoſ. ɔ id'o ne ꝑdicta ī
ɔmoda incurram. ī ꝑdicta auc
toritate. que ſcripta ē d' euāglio
luce. ad monet dnſ ad uirtu
tū operationeſ. ɔ ad uigē uigilia
ſiue nri cuſtodia exhibenda.
Et patet ꝙ in .iiii. uirtutib; ſibi
a nobiſ expoſſcit dnſ d' ſuim.
In continentie puritate. cū dicit
ſint lūbi uri ꝑcincti. G; d' hac
parte require ī ij ſmone a'uo ꝑrat lū.
In ꝓximi edificatione ſiue boni
exēpli oſtenſione. ɔ hoc patet cū
dicit. ɔ lucerne ardenteſ ī
manib; uriſ. In ſollicita humi
litate. ɔ hoc dicit ibi. ɔ uoſ ſimi
leſ hominib; ꝓ ſui ſilicet. ecce
humilitaſ. nā ꝓſiutuſ nom ſub
iectioniſ ɔ humilitatiſ ē. Expec
tantib; dnm ſuū ut cū uenit
ɔ pulſauit. confeſtī apperiant
ei. Confeſtim dicit ut notet
ſollicitudo ne mora fiat
ī pulſando. apiendo. et ut cōfe
ſtim poſſit dnō apperiri pul
ſanti. ad monet ad quarta
uirtutē. ſ. ad prudentia ſpūſ.
q̄ ē i'de. ꝙ continua uigilia mētiſ.
ɔ diligenſ cuſtodia ſui ſpūſ.
Vn ſubdit Beati ſui illi quoſ cū
u. i. u. u. S; qui ſunt ꝙ bene ui
gilant require infra. in ꝑ ſmoē
Et uoſ eſtote parati.

et suu a malo ul' prauo de
ac cludere. S; qa de uigiliis di
xim; considerandum e q uigilia
multipliciter dicit'. Dicitur enim
prima uigilia excitatio a peccatis
et reditio ad cor. ut ho cognos
cat. et doleat se peccasse. et ad
hanc uigiliam monet aplus dicens
hora e iam nos de somno surgere.
et iterum. Expergiscimini ebrii et
uigilate. ut scilicet faciatis q
dicit ysaias. redite puarica
tores ad cor. Secunda uigilia e ca
utelis fatio de peccatis. de qua dicit
aplus Vigilate et orate et sta
te in fide. et c. Et dns in euangelio
Vigilate et orate ut non intretis in
temptationem. Tertia uigilia e. ut
qs caueat a peccatis. mortem an
oculos sep an suspectam pponat.
ut sep se cogitet moriturum.
et sic semp se pparet. qualit
debeat dno occurrere uenienti.
Et de hac dicit hic. Beati hu. i. q.
c. u. d. i. u. u. Et qa sunt iiii.or
uigilie noctis ut legit in euan
gelio. p iiii.or etates. fideles in
nocte psentis sclī. hanc debet
uigiliam exhibere. s. in pueritia.
in iuuentute. in senectute
et in etate decrepita. studeat in
uinea dni laborare. iiii.a ui
gilia e contemplatio. siue me
ditatio in diuinis. de qua dicit
psalmista. Vigilaui et factus
sum sic passer solitarius in
tecto. qui e natura dicitur q ideo
solus manet in tecto. ut absq;
impedimento. possit celum contemplari.
et solis radios. in cuius uisione suo
modo mirabiliter delectatur.
de hac e quarta uigilia dicit
ide ps. de d mane ad te de luce
ui. Est aut et iiii. uigilia q
maxime ptinet ad platos. s.
uigil cura in subditos de hac dr
in euangelio luce. q pastores erant
uigilantes. et custodientes ui
gilias noctis sup gregem suum.
de hac e dicit iacob in gen. q in
custodiendis gregib;. die et noc
tuq; estu urebar et gelu. fu
giebatq; sompnus ab oculis meis.
Quero sic uigilantes fuerint. erunt
beati ut hic dns attestatur. qa
ut hic dicit sup oia bona sua
constituet eos. et habebunt illam
beatitudinem q o. n. uidit. et c.
et hoc est. quo eis oia optata
subcedent. qa ut dicit aug.
solus ille beatus e. cui oia
optata succedunt. ad q. et c.

Thema in festo sci nicolai.

Et uos estote parati. qa qua hora
non putatis. fi. hominis ue. xii. luc.
Aduentus dni ad cor homis igno
ratur. Vn Job. xi. Cu uenerit ad me
non uidebo eum. similiter et ad uent
ad iudicium. Math. xxiiii. de die illa
nemo scit et c. Et ideo xpc utruq; nos
oportet ee paratos. primo. ut cu
uenerit. eu recipiamus. secundo.
ut tales simus ut ab eo recipiamur.
ideoq; uult nos ee similes homib;
expectantib; dnm suu uigilantes
s. in domo. et non extra uagantes.

sic de muliere stulta dicitur prover. garrula
et vaga etc. hec est sensualitas que per otio
sa et vana vagatur. quando uir. i. ratio.
non est in domo. qui eam coherceat et restrin
gat. et ideo per sensus exterius fuit. et egres
sa corrumpitur sicut dina filia iacob. Gen.
xxxiiii. et ideo non est que aperiat domino venienti.
ex quo egressa est domum conscientie. ipse
est stat ad hostium et pulsat dicens. aperi
michi soror mea. sed non intrat nisi
recipiatur ab hospite. sic de martha
legitur. que excepit illum in domum suam. luc.
x. et de zach. que excepit illum gaudens. ideo
hortatur dominus ut maneat quilibet apud
se et non egrediatur domum nisi mane.
ut cum venit. confestim aperiant ei. preter
hoc vult nos esse paratos. ut lucernas ar
dentes in manibus teneamus. ut eum
cum honore introducamus. sicut ille qui
ait. paravi lucernam christo meo. Non est decens
magnum dominum in domo tenebrosa ma
nere. debemus ergo primo accendere lucernam bone
operationis. M. v. sic luceat opera vestra
etc. Secundo lucernam pure intentionis. quia
lucerna corporis tui. i. operationis tue
est oculus tuus. i. intentio tua. luc.
xi. Tertio lucernam sancte predicationis.
ps. lucerna pedibus meis. Item per secundum
adventum ad iudicium docet nos esse
paratos. ut ad eum intrare possimus.
primo ut temporalia dimittamus.
quia facilius est camelum per foramen
acus transire. etc. M. xi. secundo ut
voluntatem eius faciamus per macer
rationem carnis. quia non omnis qui dicit
domine domine i. t. i. r. c. sed qui fecerit etc.
voluntas autem dei est sanctificatio nostra.
ut ait apostolus. ad thess. et sciat unusquisque

vas suum etc. ut thesaurum. iiii. tertio
humiliemus nos sicut parvuli. quia nisi
conversi fueritis et efficiamini sicut par.
etc. et Nota quod adventus eius ad iu
dicium comparatur fulguri. diluvio. et
fulguri. propter manifestationem ab
sconditorum. quia tunc illuminabit abscondita
tenebrarum. et propter terrorem. deutero.
xxxii. Si acuero ut fulgur gla
dium meum etc. diluvio comparatur
propter separationem bonorum a malis.
palee a granis. sicut aqua in undas
omnes sordes trahit ad mare. et
terram solidam derelinquit. Comparatur
et furi. qui omnia rapit. quia et celestia
et temporalia bona aufert. et per
modum cedit. quia fur non venit
nisi ut furetur. mactet et perdat.
si ergo non vigilaveris ait dominus. veniam
ad te tamquam fur. et hora qua nescis.
Vigilemus ergo et simus parati. ut cum ve
nerit et pulsaverit. aperiamus ei et intro
eamus cum eo ad nuptias. vite eterne.
de vigiliis quot sint require supra in prece
denti thoma. Ille est bene vigilat qui sicut a tor
pore negligentie tenebras repellit.
bene vigilat qui potest dicere cum propheta. oculi mei
semper ad dominum. Optime vigilavit B.
H. talis cuius hodie festivitatem cele
bramus. et hic narranda sunt bona
que fecit in vita sua. Optime vigi
lavit quia in lege domini fuit voluntas eius.
et in lege illius m. die ac nocte. Opti
me vigilavit quia omnibus que potuit
renuntiavit. ut christi esse discipulus
mereretur. Optime vigilavit
quia dominum ex toto corde. ex tota anima.
et ex omnibus viribus suis dilexit. et in eo
solus gratus est et non in mundo. Que
cumque ergo de beato tali scripta sunt.
ad nostram doctrinam scripta sunt. ut eius doc
trina. exemplo et magisterio eruditi
nos eadem faciamus. r. n. exemplum ut sequamur
u. eius. Exemplum d. n. u. et nos ita faciamus.
omnis eius actio nostra debet esse instructio.

ij.

clamabunt.

Thema in nat. dni.

Clamabunt ad dnm a facie tribulantis
q mittet saluatore & ppugnatore
qlibet eos. In his ubis ut michi uidetur. sat
breuit ostenditur motus & pcessus re
deptionis nre p xpm di filiu facte. &
potissim i pncipio. quattuor ipis con
siderare. primu e q fuerut isti clamantes
d qb; dicit pphe q clamabut. Isti qde
fuer antiq iusti quor qda ia xpm ys.
pcesserat. sic patarche. alii tepore
suo erant. sic ppe sibi coteporanei.
qda u eu secuturi erat sic pphe & iu
sti q post fuer usq; ad aduentu x.
ut aggeus. zacharias. symeon. & alii
iusti. q om̄s. s. ta pcedentes qua seque
tes. x aduentu acclamabut. sic dr. mt.
xxi. turbe aut q pcedbat & q sequebat.
clamabat. Scdm e. ad que clama
uerit. & dr q ad dnm. tertiu e q r
clamabat. & dr qa a facie tribulantis.
Quartu e utru exauditi fuerit. & dic
pphe q sic. q r ia mittet eis dns. d sid
rabat eni miro desiderio antiq x ad
uentu. & ido clamabat. ys. lxiiii.
utina dirumpes celos. & descendes. &
ps. lxxix. Excita potentia tua & ueni
ut. sa. fa. nos. & qa ita uehemt d
siderabat. & ta instant clamabat. i
petrauer d congruo q petebat. s. di
filiu. Vn salomon pdixat. pu. x. q
timet i ps. i. diabolus ueniet sup
eu. qa. s. p xpm. amittet parte sua.
s; desideriu suu iustis dabitur. Ite
ult. ueniet desideratus cunctis gte.
Ecce dictu e q clamauer. qa antiq
iusti. & horu clamore repsentat
uiri clamado. & cu ipis. & certe si
toto corde clamauim sic ipi fecer. exa
udiemur ul forte ia exauditi sum. sic
& ipi. qa scriptu e. ys. lxv. an qua clame
ore. s. ego exaudiar. Seqt ad dnm.
hic scdo loco sic dictu e ostendit ad que
clamauerint. qa ad dnm. n ad filios
hominu. Jer. xvii. Maledictus ho
q confidit in homine. ps. Nolite co
fide in pncipib; &c. Ad dnm q cla
mauerant. ps. ad te dne clamabo.
& hic ostenditur fides clamatiu. qa
ad tale clamabat. a quo firmit
credebat se posse liberari. Vn hester.
xiii. dicebat mardocheus i pa omiu
iustor q x aduentu desiderabat. dne
rex omps in dicione tua cuncta sut
posita. & n e q tue possit resistere uo
luntati. si decreueris saluare isrl coti
nuo libera &c. Ecce q firmit cre
debat iste & om̄s illi in quor psona
loqbat do pat. & ido dicit aplus de istis.
s. antiqs iustis. hebr. xi. & hii om̄s
testimonio fidei pbati sut. & ex hac
fide sic dixi. erat i ipis secura ul
certa expectatio. Micheas. vii. dice
bat qlibet eor. Ego ad dnm aspitia.
Ecce fides q dm pea intuetur. &
expectabo dnm saluatore meu. Ecce ex
fide expectatio. Gen. xlix. dic senex
ille. s. iacob. Salutare tuu expecta
bo dne. n amiserat ipe sensu. licet
senex eet. & ys. viii. expectabo dnm.
& pstolabor eu. Seqtur a facie tri
bulantis. hic tertio loco ostenditur.
quare clamauerint. qa a facie
tribulantis. tribulans iste diabolus
erat de quo ps. conculcauit me ho
i. diabolus. q dr ho ab homine deuicto.
sic. mt. xiii. dic dns. inimic ho hoc

57

No.
q· diabolus
an̄ x̄ aduē
tū duplicit'
t'bulabat
ſcōſ.

fecit· tota die inpugnanſ· t'bula
uit me. diabolus q̄ de ante xpi ad
uentum dupliciť tribulabat ſcōſ.
in quoꝝ pſona dicit hic pſ. ſ. ꝑ
multaſ tribulationeſ eoſ in uita
a ſpe ſua de terrendo. ⁊ poſt
uitā eoſ ī limbo inferni captiuos
d' tinendo. In uita ē eoſ de ter
rebat. ꝑ uitā uero ꝯ eoſ furebat.
qa hiſ etiā ꝑ morte eoſ in pace
dimittebat. V. ii. mach. xii. vi
uoſ ē ⁊ mortuoſ ſicut poterat
tribulabat, ſic ſolent facē homi
neſ iniq illiſ quoſ n̄ diligunt.
ut legitur feciſſe rex moab regi
ydum eoꝝ, amoſ. ii. uide ī glo.
⁊ iſta duo· ſ. terror. ⁊ furor.
notatur. ꝑ hoc q̄ dicit a facie.
In facie eni ul' ꝑ faciem conſu
euit homo terrore aliiſ incutē.
q̄ etiā iratiſ furorē oſtendē. de
pmo· ſ. d' terrore. leu. xxvi.
terrebit eoſ ſonituſ folii uo
lantiſ. foliū ſine fructu dia
boluſ eſt, q̄ uolat ꝑ ſupbiam. uo
lat etiam qa ſemꝑ circuit que
renſ que deuoret. petri. i. ul
ti. ſonituſ euiſ quo terret ꝗ̄
ſcōſ uiroſ. tribulationeſ ſūt
que ſunt quaſi ſonituſ. qa cito
tranſeunt, Job. xvi. hoſtiſ me
uſ terribilib; oclīſ me intuitē.
d' ſcdo· ſ. d' furore. gen̄. xlix. ma
ledictuſ furor eoꝝ· ſ. d'monū. q̄
ꝑtinax ⁊ indignatio eoꝝ. qa du
ra. yſ. xxxvii. dicit dn̄ſ ad di
abolum. Cum fureres aduerſū
me. i. meoſ· ſupbia tua aſcen
dit ī aureſ meaſ. d' utroq; aūt.
.ſ. d' terrore diaboli q̄ incutiebat
⁊ d' furore q̄ inferebat dicitur.

yſ. li. ad litterā eni ibi loqť. yſ. ul'
potius dn̄s ꝑ yſ. ad quelibet iuſtū
an̄ xpi aduentū ſic dicenſ. formi
daſti iugit' tota die. a facie tribu
lationiſ euiſ. q̄ te tribulabat et
parauerat ad ꝑdendū, ꝑ hoc enī q̄
dic formidaſti. notatur terror.
ꝑ hoc autē q̄ dicit furoriſ euiſ
notatur ipe furor. tribulabat
autē eoſ in aīma. ⁊ corpore ī ꝑ
ſenti. ⁊ parauerat ad ꝑdendum
in aīma poſt uitā. ſi potuiſſ; ⁊
ſic ī hoc ſic dixi notatur diaboli
dominium. ex quo ſequebatur
ſcīſ tribulatio. vii. pſ. c. v. dn̄ati
ſunt eoꝝ q̄ oderūt eoſ. ⁊ poſtea
ſeqtur. Et tribulauer' eoſ ini
mici eoꝝ. i. d'moneſ. tren. ult.
xui dn̄ati ſunt nr̄i. n̄ fuit q̄ re
dimet d' manu eoꝝ. uerū ē uſq;
ad aduentū xpi. ſ; ipe redemit.
oſee. vii. ipe dicit. ego redimi eoſ.
Ecce quare clamabant. bene q̄de
neceē erat ut clamarent. ſ; qa
dicebant ipi dn̄o clamando. puto
q̄ frequent' illum u'ſiculū. pſ.
Da nob' dn̄e auxiliū d' tribula
tione. Et poſſet reſpondē eiſ. dn̄ſ.
dabo uobiſ aliquē bonū homi
nē q̄ uoſ adiuuet. et conſolet'.
non dn̄e dicebant ipi. qa uana
ſaluſ hominiſ. ipō eni mortuo
iterū tribularemur. ⁊ poſſet eiſ
dicē dn̄ſ dabo uobiſ angelum ex
quo n̄ uultiſ hominē. n̄ dn̄e qa
⁊ in angeliſ tuiſ reꝑiſ prauitatē.
Job. iiii. ⁊ poſſet dn̄ſ reſpondē eiſ.
q̄ indignatiſ. q̄d ē uultiſ. ex
quo n̄ hominē. nec angelum uultiſ.
q̄d reſtat uobiſ dandū niſi dm̄. eſtiſ
uoſ ne ita ꝑſumptuoſi ut dm̄ pe

tentis. utique domine dicebant ipsi. quia idest
.i. per deum nobis datum. faciemus uirtu
tem .i. uictoriam uirtuosam. et quia ad
nichilum deducet ipse tribulantes
nos. et dicit deus pater ex quo nec homi
nem nec angelum uultis immo petitis
ipsum deum. licet digni non sitis. tamen ego
ex misericordia et benignitate mea quod non
debeo respice quid deceat uos accipe.
sed quid deceat me dare. dabo deum
nobis .s. filium meum unigenitum
quem multum diligo. et hoc est quod dicit ysaias
xxxv. deus ipse ueniet et saluabit nos.
cuius dicit ysaias viiii. Videt. paruu
lus natus est nobis. et filius datus est nobis.
et hoc est quod modo dicit. Mittet eis sal
uatorem et cetera. Unde hic quarto loco osten
ditur quod isti clamantes exauditi sunt.
in quo notatur dei patris exaudien
tis auxilium. ipsi ab eo petierant cla
mando. et hoc est auxilium de quo propheta
dicebat. auxilium meum a domino. a
quo domino. numquid terreno. non utique.
sed qui fecit celum et terram. et ii. paralipomenon
xx.ii. uidebitis auxilium domini super uos.
et ex hoc auxilio sicut dixi fuit eis et est
hodie nobis plena consolatio. que
plena. quia perpetua. Unde thessalonicenses iiii. dicit
apostolus. deus pater noster dilexit nos. et de
dit nobis consolationem eternam. .i. christum.
qui consolatur nos in miseria huius se
culi. et in futuro. et ipse christus dicit. se
propter hoc aduenisse .s. causa consola
tionis tribulatorum. ysaias lxi. ipse dicit.
ad annuntiandum mansuetis me
misit. et infra. ut consolarer omnes lu
gentes. et ysaias li. dicit. ego ego ipse
consolabor uos. Possumus autem in
isto quarto libro tria considerare.
Primo quis fuit iste mittens. et di
citur quia dominus. Secundo quid misit. et dicitur quia

saluatorem. et propugnatorem. tertio ad
quid misit. et dicitur quod ad liberandum.
Unde sequitur liberet eos. Primo ergo notatur
mittentis auctoritas. secundo illius qui
missus est dignitas. et potestas. di
gnitas quidem in hoc quod dicitur saluator.
potestas in hoc quod uocatur propugna
tor. tertio quod fuit missionis utilitas.
quia dicitur quod liberatio. dicit ergo propheta. Mit
tet eis. quasi certe dominus ad quem cla
mabant. .i. deus pater. ipse quidem est qui
mittit. Unde psalmus. Misit uerbum suum
.i. filium suum. et in hoc quod misit ipsius
mittentis notatur auctoritas. Unde
ait filius missus. in ysaia xlviii. dominus
.i. deus pater misit me. quasi diceret
o ysaia. tu dicis quod pater mittet me. et ego
dico quod iam misit me. quasi diceret talis
me misit. qui me mittere potuit.
Unde Johannis vii. a me ipso non ueni. Ecce
quomodo ipse filius ostendit primam
auctoritatem esse in patre. Sed quare misit
est duplex ratio. una finalis. altera
efficiens. causa finalis fuit nostra
a seruitute liberatio. de hac in fine dicetur
infra dicetur. causa efficiens fuit bonitas
auctoritatis dei patris ostensio. promi
serat autem deus pater ex benignitate sua
se eum missurum. ysaias xlvi. dabo in syon
salutem. et in ierusalem gloriam meam. Ut ergo
deus pater se bonum fuisse in promissione
et ueracem esse in exsecutione ostenderet.
ideo misit. Jeremias vii. uerus est qui misit
me. quasi dicat. fecit quod promisit. in
quo uerax ostenditur. Unde ysaias xlii dicit.
pater mittens ad filium missum.
dedit te in fedus populi. .i. propter fedus populi complendum.
quod cum eis pepigeras de te .s. mittendo.
Michee ultimo. dabis ueritatem iacob. mi
sericordiam abraham. .i. dabis nobis
filium tuum. in cuius datione ostendes

N

o deus pater quam miam fecisti abraam in promissione. et veritatem quam habebis in executione dando scilicet semini iacob quod ei in patribus promiseras. Vnde Jo. i. gratia et veritas per ihesum xpistum facta est. i. per dationem xpisti ostensa est gratia quam fecit deus pater. in filii promissione. et veritas quam habuit in executione. Sequitur saluatorem et propugnatorem. hic secundo loco ostenditur quem misit. quia saluatorem. et propugnatorem. i. filium qui fuit saluator. et propugnator. ys. vi. dixit pater quem mittam. et quis ibit ex nobis. quasi dicat. ex quo eis promisi me daturum eis dominum qui eos liberet oportet quod aliquis nostrum uadat. et respondit filius. Ecce ego mitte me. et ego uade. In principio quia dicitur saluator notatur eius dignitas. hester. xv. Valde domine mirabilis es tu. et facies tua plena est gratiarum. In secundo quia scilicet dicitur propugnator. notatur eius potestas. dan. vii. dedi ei potestatem. et honorem et regnum. Ecce et de dignitate et de potestate eius. iste est saluator de quo dicitur. Jud. iii. clamauerunt ad dominum qui suscitauit eos saluatorem. uocabulo aioth. qui interpretatur laus. et significat xpistum qui est dignus omni laude. ap. xix. laudem dicite deo nostro. i. xpisto omnes sancti eius. luc. ii. Ecce euangelizo uobis. g. m. quod. e. omni. populo. quia natus est uobis hodie saluator qui est xpistus et c. Qui autem fuit propugnator. et non pugnator. Exodi. xv. dominus. i. filius quasi uir pugnator. i. uere uir quia homo. et uir quia uirilis. et pugnator. Nota est ad quod dicitur propugnator. et non pugnator. simpliciter qui pro alio pugnatur. quia pro nobis. exod. xiiii. dominus pugnabit pro uobis et uos tacebitis. Sed cum quo.

pugnauit cum golia. i. cum diabolo. et uicit eum in funda et lapide. funda caro. lapis diuinitas. i. Reg. xviii.

ys. xxxvii. Egressus est ut pugnet aduersus te. Sed sicut dicit iohannes crisostomus. puto res ipsa exigit ut queramus quare misit deus pater filium. et non se. nec spiritum sanctum. item quare solum filium. Ratio prima hec ut per hoc esset in cordibus hominum de hereditate habenda securitas. Secunda ratio est ut ostenderetur cuilibet persone que est in unitate summa potestas. et quod tantum potens est una persona quantum tres simul. Sed qualem misit. Ro. viii. misit deus filium suum in similitudine carnis peccati. i. in carne simile carni peccatrici. in pena. scilicet non in culpa. Sed quare in carne simile carni peccatrici. prima ratio fuit uisus nostri debilitas. qui enim sustinere non potuerunt splendorem faciei moysi. exo. xxxiiii. male sustinerent splendorem diuinitatis illius qui habitat lucem inaccessibilem. i. thi. vlt. et ideo deus pater uelauit faciem ipsius uelamine humane nature. Job. xiiii. Inmutabis faciem eius et emittes eum. ecc. viii. potentissimus faciem illius commutabit. Vnde cantauimus hodie. indutus stola purpurea. Secunda ratio fuit ut ipsius quod nos. expertior esset bonitas. Vnde heb. ii. debuit per omnia. i. in omnibus fratribus similari. ut misericors fieret dupliciter. scilicet per scientiam. et per quod docuerit eum. Non enim habuit ignorantiam in peccato. si enim hec habuisset quo nos redemisset. Vel etiam habuit horum experientiam. Sed quibus misit. ut timentibus nomen meum. orietur sol iustitie. ideo sunt trementes et clamantes. Vnde clamantibus misit. Sequitur. qui liberet eos. hic ostenditur ad quod misit quia ad liberandum.

Notanda est istoria quomodo eua adam decepit. et grauiter peccans quia esse uoluit sicut deus toti humano generi mortem et inuisi... a propriauit. dominus deus sic legitur in principio gen. creans adam et euam. posuit eos in paradiso uoluptatis. et precepit eis dicens. de omni ligno paradisi comedite excepto quam de ligno scientie boni et mali ne comederetis. quia in quacumque die ex illo manducaueritis morte moriemini. Diabolus autem uidens hominem esse creatum ad hoc ut ad illam gloriam exaltaretur a deo a qua ipse superbia ceciderat inuidens homini ad temptandam mulierem accessit. quia fragiliorem esse eum cognouit more callidi pugnatoris. quia ex ea parte castrum nititur debellare qua illud fragilius esse cognoscit. et intrans ut beda refert in serpentem. qui habebat ... uirgineum accessit ad mulierem. et ostensa tantum uirginea facie corpus et caudam serpentinam abscondens. dixit mulieri. cur precepit uobis deus ut non comederetis de ligno tam pulcro. cui mulier respondit. de omnibus lignis paradisi habemus ... scientia comedendi. lignum autem illud prohibuit nobis deus sub interminatione mortis dicens. quacumque hora comederitis

Beda. est. fuit capellanus carli.

vn̄ hec ē causa final' missionis. s. nr̄a
a seruitute liberatio. ysa. xliii. dicit pat'
xp̄o uos emisi filiū in babilonē. i. ꝯfusio
nē peccatis et ignorantia ꝯfusam.
xp̄ē uos. s. liberandos. i. mach. v. dixit
iudas symoni. Elige tibi uiros ⁊ uade
in galileam et libera fratres tuos. i.
homines. hebr. ii. iudas glorificans int'
ꝑtat̄ ⁊ dm̄ patrē significat. q̄ fide
les suos glorificat. i. Reg. ii. quicūq; hono
rificauit me glorificabo eum. ps. gra
tiam ⁊ gloriam dabit dn̄s. symon īt'
ꝑtatur hobediens. ⁊ significat xp̄m.
q̄ factus obediens pat'. usq; ad mortē.
ph̄. ii. iste symon uiros elegit. s.
duodecī aplos. q̄ fuer̄ uiri. i. uiriles de
quoꝝ electione habet'. mar. iii. iudi
cū. vi. dixit dn̄s. i. deꝰ pat' ad ged
eon. i. ad filiū. vade in hac fortitudi
ne tua et liberabis isrl' de manu
madian. madiā int'ꝑtat' in iudiciū.
⁊ significat diabolū. de quo xp̄s. prin
ceps mundi hui'. iā iudicatus ē. Ge
deon īt'ꝑtat'. temptatio humilitatis. ⁊
xp̄m significat. de quo ph̄. ii. humilia
uit semet ipm̄. bene temptauit
ipē omē humilitatē. ecc. xxxix. de
de sapiente. i. de xp̄o q̄ ē sapientia patris
i. cor. i. In terrā alienigenaꝝ tran
sibit bona ⁊ mala. i. ꝓspa ⁊ aduer
sa. ī omib; temptabit'. i. ꝑ oīa. ⁊ filius
redbit pat'. exo. iii. vidi afflictionē
ꝑł mei in egypto ⁊ clamorē eoꝝ au
diui ⁊ sciens dolorē eius descendi ut
liberē eū de manib; egyptioꝝ. i. demo
nū. vn̄ cantam' in symbolo descendit
de celis. Et ī hoc. s. q̄a missus ē ut libe
raret. notatur missionis humilitas.
vn̄ ezechiel. vi. dic deꝰ pat'. Scient
q̄a ego dn̄s n̄ frustra locutus de fil'. s.

mittendo n̄ frustra. i. n̄ sine causa. ul'
humilitate. s; unde nos libau'it. ⁊ ꝑ q̄d
⁊ ad q̄d. ad pmū Respondeo. iud'. xiii.
dedit dn̄s saluatorē isrl'. q̄a dn̄s dic.
l'. x. Non sū missus nisi ad oues. q̄.
ꝑ. d. isrl'. ⁊ liberatus ē de manu reg̃
syrie. Syria int'ꝑtatur sublimis
siue sublimitas. q̄d ergo ꝑ regē syrie
intelligit' nisi diabolus. de quo ait
dn̄s. Job. xli. Omē sublimē uidet.
ipē ē sup omis fil' supbie rex. de ma
nu ergo. i. de potestate istius mali
⁊ duri regis nos liberauit dī filius
factus hō. in quo n̄ solū ostendit'
missionis utilitas. s; etiā utilitatis
īmensitas. Sz; ꝑ q̄d nos libau'it nunq̄d
de diuis ei ꝑtiū ul' furtiū fecim' ꝑ q̄d
nos liberaret. n̄ certe. Respondeat
deꝰ pat'. ysa. xlv. captiuitatē meā
dimittet. i. faciet q̄ dimittetur. n̄
ī ꝑtio nec ī munerib;. n̄ q̄dē ī ꝑtio
deoꝝ q̄ ei redidimus. nec munerib;
furtioꝝ q̄ sibi fecim' ꝑ q̄d ergo. certe
ꝑ se ipm̄ datū ī mortē. heb. ii. ut ꝑ
mortē destrueret eū. q̄ habet potestatē
ī morte. i. diabolū. ⁊ liberaret eos
q̄ timore mortis ꝑ totā uitā erāt
obnoxii. seruituti. Ecce habes ꝑ q̄d
libau'it. q̄a ꝑ mortē suā. ꝑtiū ergo
secū tulit quo nos redimeret. hoc
uenū ē. ysa. lxii. Ecce saluator tuus
uenit. ⁊ merces eius cū eo. Fecit
ergo sic sapiens mercator. q̄a noluit
ad forū uenire sine pretio. quo
posset aliq̄d emē. i. cor. vi. Empti
enī estis ꝑtio magno. de hoc merca
tore dic aug'. O bone mercator
gratias agimus tibi q̄a emisti nos.
sanguinē tuū bibimus. euāgliū
legim' instrumtū nr̄m. tui sui

✝ morte moriemini. cui Reg'. diabolus nequaq̄ morte moriemi. s;. deꝰ sciebat q̄ deꝰ n̄ uult habē parē. ⁊ ipē scit q̄
quandocūq; comederitis ex illo. uos eritis sic dii. scientes bonū ⁊ malū. Mulier u' stulta in hoc cupiens eē sic
dī. s. ī sciendo bonū ⁊ malū. oculos direxit ad lignū. ⁊ uidens q̄ pomū eēt pulcrū uisu. ⁊ ad uescendū sua
ue. gulositate ⁊ supbia ducta. accepit ⁊ comedit. ⁊ accipiens uiro dedit. Ada u' cū nimis euā diligeret. ti
mens eā contristari. ne forte moreretur. ductus amore mulieris. sue. accepit partē ⁊ comedit. Et ī
continenti cū peccassent ꝑ ī obedientiā comedendo. senser̄ grauē pruritū ⁊ libidinē carnis. ⁊ co
gnoscentes se eē nudos. abscondunt se sub foliis ficoꝝ. ex quoꝝ foliis texentes ad inuicē. fecer̄
ꝑizomata. ⁊ uerenda operuer̄. Apparens aūt eis dn̄s exprobrauit peccatū eoꝝ ⁊ maledicens culu'
homi unā. mulieri duas. serpenti tres. maledictiones inuixit. ut s. in mone dicit. q̄ī capit. ini
micitiā ponā int' te ⁊ mulierē. ⁊ s. t. ⁊ s. illius

emẽ

ſumuſ. fecisti noſ redemiſti noſ. ꝙ
qſ ſuũ ſuum creare ñ pot. dñſ aũt
ſuoſ ſuoſ ⁊ creauit ut eẽnt. ⁊ rede
mit ꝑ mortẽ ne ſemꝑ captiui eẽt.
Quid dicem̃ ad hec fr̃ni. conſulo ut
dicamuſ cũ aplõ. Ro. viii. Quiſ noſ
ſeꝑabit a caritate xpi. tribulatio an
anguſtia ⁊c. abſit. ut tribulatio
noſ ſeꝑet a tribulato. qa ſi ſuſti
nebimuſ et ꝯregnabimuſ. ii. thi.
ii. Sꝫ ad qd noſ liberauit. huic
queſtioni r̃ndet. qa. ꝑat ꝑcurſo
riſ. luc. i. Ut ſine timore de ma
nu. n. i. ſ. illi. ⁊ qualr̃ r̃ndet. nõ
dico manenteſ in ſcitate ⁊ iuſtitia
⁊c. Sꝫ ecce audiuim̃ qͣ̃ni modũ
⁊ pceſſum redeptioniſ nr̃e. de trib.
audiuim̃. ſ. de clamantib. de illo q
miſit. de ſaluatore q miſſuſ eſt. qd
ꝰ nobiſ reſtat agendũ. ꝯſulo in
⁊ uobiſ ut iſtiſ trib. tria reddam̃.
ut. ſ. ſaluatorẽ diligamuſ. Jo. xv.
Manete in dilectione mea. i. cor.
ult. q ñ diligit dñm nrm ihm xpm.
⁊c. Et q miſit gratiaſ referam̃.
col. iii. Gratiaſ agenteſ dõ et ꝑat
ꝑ ipm. i. ꝑ ipm. ſ. xpm. nobiſ a
patre datum. ii. cor. ix. Gratiaſ
dõ ſup inenarrabili dono eiuſ. de
hoc dono. ſ. xpo. Jac. i. Omñe datũ
⁊c. Clamanteſ uͦ imitari ſtudeam̃.
ſic ⁊ ipi. heb. ult. Memtote ꝑpo
ſitoꝝ nroꝝ q nobiſ locuti ſunt
uerbũ dĩ. quoꝝ intuenteſ. exitũ
ꝯuerſationiſ. i. exitum cũ conuſa
tione. i. ⁊ ꝯuſatione in uita. ⁊ exi
tũ quẽ habuer a uita imitami
fidẽ. ex fide eñi clamauer. ⁊ cũ
fide. i. cũ fideli intentione. Clame
muſ ꝰ ⁊ noſ. ⁊ hoc cum fide.

.i. cum fideli intentione. i. cum toto
corde. pſ. Clamaui in toto corde meo.
ſi ſic clamauim̃uſ dñſ noſ exau
diet. qa ſcriptũ ẽ. yſa. Ad uocẽ cla
moriſ tui ſtatim ut audierit Reſpõ
debit tibi. Quidã uͦ ſunt q clamãt
ad dñm ſolo ore ⁊ ñ corde. de qb;
ipẽ dñſ dicit oſee. vii. ñ clama
uerunt ad me in corde ſuo. taleſ
ꝓcul dubio ſic dicunt ſci dñſ ñ
exaudiet immo dicẽ eiſ. qd dicit amoſ
.v. Aufer a me inqd tumultũ car
minũ tuoꝝ. ⁊. i. qa cantica lire
tue ñ exaudiam. Si autẽ cũ corde
⁊ inſtanter clamauim̃uſ dñſ ſin
exaudiet. nullũ lego clamaſſe fide
liter q ñ fuit exauditus. ii. ꝑal. xviii.
Clamauit. Joſaphat ad dñm ⁊
auxiliatuſ ẽ ei. ſimiliter ⁊ nobiſ
ꝑatuſ ẽ auxiliare. ⁊ dare nobiſ
ſaluatorem ⁊ ꝓ pugnatorẽ. i.
gratiã. q pugnet ꝓ nobiſ. ꝑcc
ſ. a nobiſ expellendo. ⁊ noſ in bo
no ꝯfirmando. ⁊ ſic ſaluabit noſ
ab omi culpa. ⁊ tandẽ ab omĩ
culpa. ⁊ tandẽ ab omi miſeria. de
qua dupliei liberatione dicitur.
Ro. viii. Jpa creatura liberabit
a ſuitute corruptioniſ. creatura ſcdm
unã expoſitionẽ. dicuntur ibi ſci
uiri. q in futuro plene liberabunt.
a dupliciſ corruptioniſ ſuitute
.ſ. culpe ⁊ omĩſ miſerie. ad quã
liberationẽ ille noſ ꝑducat. q
hodie ꝓ nobiſ naſci dignatuſ
eſt. q cũ. ⁊c.

Sermo. i.

Jſte thema in nat dñi

Miſit dñſ u̾bum ſuũ ⁊ ſanauit
eoſ. ⁊ eripuit eoſ de interiti
onib; eoꝝ. Dicit dñſ in ezechiele.

Et ſic hõ miſer q ꝑͥuſ ſciebat bonũ ꝑ experientiã ⁊ malũ ꝑ ſcientiã tantũ. Poſtmodũ ꝑ peccatũ
uerſa uice ſciuit bonũ ꝑ ſcientiam tantũ. Malũ uero ꝑ experientiã. ⁊ mortem ⁊ pena
litateſ continuaſ. quaſ humano generi ſucceſſiue reliqd. ⁊ ſic ꝑ unũ hominẽ ſe
ductũ a muliere. morſ intrauit ĩ mũdũ ut dicit aplſ. cuiuſ mortiſ ob noxietate
obediendo repauit beata uirgo maria ut dictũ ẽ.

ſt thema i [illegible]

effundā sup̄ uos aquā mundā. ⁊
mundabimini ab omib; inqna
mētis uřis. hec dicunt ꝯ ūbo pdica
tionis. ⁊ ponunt hic effectus s̄monis
dī in aīma. Cum dicit effunda sup̄
uos aquā mundā. q̄a aqua ut ma
nifestū ē. t̄ra habet facē. s. sordes
ablue. q̄ facit ūbū pdicationis. Effi
de. q̄a fides pu̅ificat ut dic̄ ī actib;
fide pu̅ificans corda eoꝝ. Itē aqua
extinguit siti ardentē. sic ⁊ ūbū dī.
indicando nobis noua ꝯ pata cele
sti. quodā modo siti ꝯ sidrate rei ī
nobis extinguit. Vn̄ salomon ī ꝓu.
aqua frigida aīme sitienti nū
tius bonus ꝯ terra longinqua. et
talis nūtius ē ūbū dī. ꝯ celesti pa
tria. Itēꝝ aqua ymaginē red
dit. sic ⁊ ūbū dī. docet ymagines
ueteris homis relinque. ⁊ noui
assume. Vn̄ paulus. sic portauim
imaginē terreni. portem ꝯ y
maginē celestis. ⁊c. Qua ꝓpt ūbū
dī ē cū omī diligentia audiendū.
ut hos effectus beatissimos in nr̄is
animab; habē mereamur. q. n. am.
Misit dns. ⁊c. In ac auctoritate ꝑs.
iiii. notantur. Quis sit ille q̄ misit.
Quis ille sit q̄ misit. Quis ille
q̄ missus. ꝓpt q̄d missus. Et q̄s fu
erit effectus missionis. De p̄mo notā
dū. q̄a mittens fuit dš pat. q̄ ut di
cit aplus. ꝓpt nimiā caritatē qua
dilexit nos. filiū suū misit ī mu
dū. ⁊ ei n̄ pepcit. s; p nob omib; ī
morte tradidit illū. ⁊ hoc ē q̄d dns
dic ī euaglo. sic dš dilexit mundū.
ut filiū suū unigenitū daret. ut
omis q̄ credit in illū n̄ peat. s; ha
beat uita etnā. ⁊ hoc ē q̄ dic. beatus
Iohes in canonica sua. In hoc ē caritas
n̄ quasi nos dilexerimus dm̄. s; q̄m
ipe prior dilexit nos. ⁊ misit filiū
suū ꝑ petcatorē ꝑ peccatis nr̄is. ⁊ sic
patet q̄s fuit mittens. ⁊ que fuer
cause mouentes mittentē. q̄a dš
pat. excellens amor que habuit
ē nos. Quis autē sit missus.
⁊ hoc manifestū ē. q̄a ipe filius. q̄
ūbū patris appellatur. Vn̄ ipe dixit.
in euaglio. exiui a patre. ⁊ ueni ī
mundū. ⁊ ī ysaia dicit. Spūs dnī
sup me euāgelizare paupib; misit
me. ⁊ ī euāglio dicit. q̄ misit me
pat̄ mecū ē. ⁊ n̄ reliqd me solū. q̄a
que placita sut ei. facio sēp. Quare
aūt dicatur filius. ūbū patris.
reqre ī euāglio. In principio erat
ūbum. ꝓpt q̄d aūt sit missus
satis patet q̄a ad sanandū. q̄ no
tatū fuit in filio reguli sanato a
x̄o. Et hic ī ducatur ꝯ trib; febrib;
⁊ ꝯ hora sanationis. reqre retro.
Quis aūt fuit effectus missionis.
q̄a hec missio suū habuit cōplemtū.
patet ex eo q̄ dicit. ⁊ eripuit eos de
interitionib; eoꝝ. i. ꝯ mortib; q̄a
ipe eripuit nos a triplici morte.
s. a morte male cogitationis. ma
le operationis. ⁊ praue consuetudinis
peccatoꝝ. Et hoc significatū fuit
ꝑ tres mortuos quos dns suscitauit.
s; ꝯ hac materia reqre ī euāglio.
Ibat ihc ī ciuitate q̄ uocat naim.
ubi dicit ꝯ istis trib; mortuis ad
plenū. Que aūt fuit medicina
qua mediante. ipe saluauit genꝰ
humanū ī firmū. satis patet q̄a
passio sua fuit. ⁊ hoc ē q̄ dicit in
apoc. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos

a peccatis in sanguine suo. et beatus pe
trus non corruptibilibus auro vel argento
redempti estis. de vana vestra conuersatione sed
precioso sanguine agni incontaminati
et inmaculati christi. Quapropter fratres ipsum
verbum dei ad nos missum. cum deuotione
et puritate. ei suscipiamus. et ei ad nos
cotidie uenienti. deuotissime occurra
mus ut admonet propheta paratus esto
israel. i. homo tu uir fidelis. in occursum domini.
Qualiter ei debeamus occurrere. et quomodo.
pueri in sermone ramis palmarum. Et sic
occurrentes. potuimus peruenire ad gloriam
sempiternam. ad quam etc.

Thema de uno martire.

Posuisti domine super capud eius. c. de l. p.
duplici corona. coronat dominus sanctos suos. s.
terrena in presenti. et celesti in futuro. de utraque
prouerbiorum iiii. c. dabit capiti suo augmenta
graciarum quantum ad primam. et corona inclita quo
proteget te quoad secundam. Prima ergo co
rona est caritas. que fit ex argento et auro.
et lapidibus preciosis. argentum fides. debet
esse pura de confessione. Ro. x. corde
creditur. ad. ore autem confessio fit ad
salutem. Aurum spes que est de eternis. aurum
enim metalla coronat. sic spes cete
ras uirtutes letificat. et confortat.
Sap. iii. spes illorum in mortalitate ple
na est. lapides preciosi sunt. iiii. uirtu
tes cardinales. Carbunculus qui fugat
tenebras est prudentia contra igno
rantiam. quia ut dicit seneca. pruden
tia portat lucernam ante alias. huius
tres sunt partes. s. memoria. temporis
preteriti. intelligentia temporis presen
tis. et prudentia temporis futuri. Me
moria debet esse de duobus. de peccatis. ut
ysaias. xxxiii. Recogitabo tibi omnes annos

meos etc. et de dei beneficiis. treno. iii. Recordare
paupertatis etc. ps. Memoria memor
ero etc. Intelligentia duplex. ut in
telligamus quod sumus. quia fenum. quod
hodie uiret etc. gen. iii. Memento quia
cinis es. Job. xxv. homo putredo et filius
hominis uermis. Item ubi sumus. quia in pe
riculo inenarrabili. deutro. xxxii.
In terra deserta in loco horroris et uaste
solitudinis. Prudentia in duobus. s. in
consideratione premii in quo est dul
cedinis bonitas. magnitudinis quanti
tas. et multitudinis perpetuitas. de his
tribus ps. Quam magna multitudo dul
cedinis etc. ys. xxxii. Sedebit populus
meus in pulcritudine pacis. Item sup
plicii. in quo sunt tria consideranda. s.
penarum acerbitas. diuersitas. et eternitas.
hee tres partes prudentie. significantur
per tres mulieres sapientes. s. iudith.
thecuitem. et abigayl. yudith memoria
confitentis. s. pro peccatis. uel glorificantis
pro beneficiis notatur. per mulierem the
cuitem intelligentia. que bene intellexit.
quod fuit et ubi fuit. c. de. ii. Re. xiiii. omnes
morimur. per abigail. prudentia.
que aduentum iudicii dei prudenter pre
occupauit et placuit. ii. Re. xxv. erit anima
domini mei custodita. quasi in fasciculo uiuen
tium. ecce consideratio premii. et porro anima
inimicorum rotabitur impetu et circulo funde.
ecce consideratio supplicii. Saphirus qui
sanguinem ceditur est temperantia. huius tres
sunt partes. Castitas. Sobrietas. et ta
citurnitas. hec tria notantur in iohanne
bapt. qui in deserto fugit. de. l. s. ma. ui.
f. po. nesciens labem niuei pudoris.
Vnde de confessoribus dicitur. Sobrius. ca.
fuit. et quietus. Iacincte qui serenum aera di

ꝟſificatur ē iuſtitia q̄ omīb; ſe aptat.
huiꝰ treſ ſunt parteſ. obedientia. reue
rentia. quo ad dm̄ ⁊ p̄latoſ. Conſiliū ⁊
auxiliū quo ad pareſ. Cuſtodia ⁊ diſcipli
na quo ad ſubditoſ. Cuſtodia ut poſſit ca
uē peccāt. diſciplina ut q̄ minuſ caruit
ñ maneat ī punitū. Hui ſūt treſ uiri
iuſti. Noe. Job. ⁊ daniel. eze. xiiii.
Smaragduſ q̄ uiridiſ coloriſ eſt. ē for
titudo. tūc enī reſ fortiſ ē dū in rigo
re ſuo ē. huiꝰ treſ ſunt parteſ. aggreſ
ſio arduoꝝ. Patientia aduſoꝝ. Equa
nimitaſ ī preſenti ⁊ mutatione ſubi
ii. ta infortunio. Secūda corona ē glīe q̄ ex
iiii. lapidib; p̄tioſiſ conſtat. Primuſ la
piſ a p̄terriorie gaudiū de peccatoꝝ ⁊
omnium p̄iculoꝝ euaſione. hic ē car
bunculuſ q̄ fugat tenebraſ. yſ. xxxv.
Gaudiū ⁊ letitiā obtinebunt. ⁊ fugiet
et dolor ⁊ gemituſ. Nau. i. celebra
iuda feſtiuitateſ tuaſ. q̄a ñ adiciet ul
tra ut p̄tranſeat belial. Secūduſ a dex
triſ. ē de grata ſcoꝝ ſocietate. hic ē
ſaphiruſ q̄ celeſtē colorē habet. q̄a omſ
ſci unanimeſ ſunt in caritate. Tertiuſ
a ſiniſtriſ ē de maloꝝ dāpnatione. pſ.
letabit̄ iuſtuſ cū uiderit uindictā. ⁊ c.
q̄d ſit dictū hoc ūbū letabitr̄. i. c. u. req
re.

Vn̄ de dāpnatione babiloniſ dicitur. ī apoc.
xviii. exultate ſup eā ſcī apłi ⁊ p̄phē.
q̄m iudicauit dn̄ſ iudiciū eiuſ. hic ē
iacinctuſ q̄ ſcd'm colorē aeriſ. colorat
ſic ſcā iuſtitie dī ſe cōformat. p̄ cōgra
tulatione. Quartuſ de dī cognitione
⁊ conformatione. hic ab interiori. hic
ē ſmaragduſ. q̄ uiridiſ ē ⁊ uiſum cō
fortat. ſic tota uita eterna ē uidē dm̄.
Jo. xvii. hec ē uita etna ut cognoſcat te.
Ad q̄ uitā. noſ. p̄. d. ⁊ c.

Itē de eodem.

Si q̄ſ m̄ mi. ⁊ c. Miniſtrare debem̄ de eo
x̄ q̄ ipē p̄ nob miniſtrauit. luc. xxii.
ego ī medio urūm ſū ſic̄ q̄ miniſtrat.
Miniſtrat enī d͛ nob ſua. ſe ipm̄. ⁊ ſuoſ.
Sua triplicit̄. q̄ bōa tēporalia. ſpūalia.
⁊ celeſtia confert nobiſ. i. Jac. Omē
datū optimū ⁊ c. luc. xii. ⁊ tranſienſ
miniſtrabat illiſ. Suoſ miniſtrat
nobiſ. ſ. angloſ. heb. i. Nonne omſ
aminiſtratorii ſpc ſūt. ⁊ c. Itē apłi
ſūt p̄dicatoreſ quoſ miniſtradū eoſ
ad plurima mittit. Je. vii. Miſi ad
eoſ ſuoſ meoſ p̄phāſ de nocte conſur
genſ ⁊ ñ audierūt. eſdre. ii. v. Mi
ſit angloſ ſuoſ reuocare eoſ ⁊ ipi
ſubſanabāt eū. Itē miniſtrauit ſe
ipm̄ nobiſ uerū cibū. Bonuſ miniſter
⁊ dulciſ q̄ carnē ꝓpriā miniſtrat in ci
bum ⁊ ſanguinē ī potū. animā mi
niſtrauit ī p̄tiū. ſic ergo miniſtrauit
tibi. dic ergo q̄d retribuā dno. p̄ omib;
q̄ retribuit michi. ꝑ. Sal. xx. xxiii.
Qn̄ ſederiſ ut cōmedaſ c̄ principe
diligent̄ attende. q̄ apponuntur t̄.
ſcienſ q̄a oportebit ſimilia p̄parare.
⁊ ecce ipē ſtat ad hoſtiū ⁊ pulſat.
ſi q̄ſ apuerit ei. cenebo c̄ ipo. apoc. iii.
No. ergo quomodo miniſtreſ p̄dicta tua.
utrū miniſtreſ ei tua p̄ helimoſinaꝝ
largitionē. ul' p̄ p̄fectā dilectionē. tua
dōa an ſua. q̄d enī habeſ q̄d ñ accepiſti.
i. cor. iiii. Ecce audit de te celeſtiſ
pat̄ fam̄. q̄ diſſipeſ bona eiuſ ⁊ cito
repetet rationē. uilicationiſ tue. fac
ergo tibi amicoſ de mamona iniq̄tatiſ
⁊ c. luc. xvi. Suoſ etiā miniſtra eiſ
ſ. parenteſ ⁊ notoſ eoſ ñ carnalit̄
attrahendo. imo ipoſ ꝓ eo dimittēdo.

Na. ꝓ x̄.
dat nob
ſua. ſe ipm̄.
⁊ ſuoſ.

m. xix. Omnis qui reliquerit patrem &c.
de utro. xxxiii. qui dixit patri nescio illos.
&c. Sic xpistus in parte dimisit suos. scilicet an
gelos. pe. xii. Reliqui domum meam. di
misi hereditatem meam. &c. immo quando
matris dolorem aut lacrimas reputa
uit. quando in parte moreretur. quot pare
tes. possessiones. & prebendas reliquisti
pro eo tot fercula ministrabis. hic bene
dicitur de leui. qui alio nomine uo
catur matheus. qui postquam pro xpisto
reliquid omnia. tunc fecit conuiuium
magnum. luc. v. Item ministrate
ipsum. est enim gigas qui homines co
medit. duo autem habes. cor & cor
pus. hec duo para ei. & sufficit.
cor quod petit in cibum sic auis nobilis
cor pede petit tamen. pro u. xxiii. fili
prebe michi cor tuum &c. ecc. xxx.
splendide cor bonum in epulis. id est ad com
medendum. Effunde quoque de corde tuo sa
guinem totius superbie. iudee et uicio
rum. Nam carnem cum sanguine comedi
prohibet. gen. ix. tren. ii. Effunde
sic aquam cor tuum. Iere. iiii. laua
a malicia cor tuum. & tunc coque ipsum.
in aqua contritionis. & igne caritatis.
sic parauerat cor suum ille qui dicebat.
paratum cor meum deus &c. Cor etiam para
ei ut sanguinem totius carnalis de
siderii de eo auferas. Ipsum de quoquas
laboribus. sudoribus. uigiliis. ieiuniis.
& disciplinis. De his duobus. K. duo
minuta habeo domine. scilicet corpus. &
animam. ut hec tibi digne offerre
merear. cum uidua muliere. hi
sunt duo edi optimi. quibus ysaac libet
uescatur. scilicet tamen a rebecca. id est ecclesia sic
ipsa uelle patrem nouit preparent.
Sic quilibet homo debet deo ministrare
se. sua. & suos. hec sunt tria que mi
nistrauit abraam deo in hospicio re

cepto. gen. xviii. scilicet lac. butyrum &
uitulum. lac est substantia temporalis.
pro u. xxvii. sufficiat lac caprarum
in cibos tuos &c. ad uictum autem illi bu
tirum. id est caritate deuota. ys. vii.
Nutriet homo uaccas duas. & pre ubertate
lactis comedet butyrum. quia ex opibus
mundi augetur caritas in anima. ecci.
vii. Non pigeat te uisitare in
firmum. ex hoc enim magis firmabis
in dilectione. Iob. xxix. lauabam pe
des meos butiro. id est affectus meos.
in pugnabam caritate. Vitulus corpus
homo deo debemus per laborem immolare.
sicut qui sic ministrauit domino hono
rificabit illum &c.

Item de eodem. Sermo. de uia domini.

Qui michi ministrat. m. se. No.
quod quadruplex est uia domini. per quam
ipsum sequi oportet. Prima de celo in
uterum uirginis. quando exinaniuit
se. formam serui accipiens. & qui totus homo.
capit &c. &c. hec fuit uia humi
litatis contra superbiam. Secunda de ute
ro uirginis super terram. quando de ea natus
in paupere diuersorio. uilibus panniculis
inuolutus in presepio. hec fuit uia
paupertatis. contra luxuriam. Exultauit est
ut gigans. ad currendam uiam triplicem.
quia a summo celo egressio eius. adam
siquidem per peccatum suum diuitias amisit
& honores. & delicias paradisi. unde in ce
lo deiectus est. ubi perdita recuperare
uoluit. divitias per superbiam. diui
tias per auaritiam. delicias per luxuriam.
adipisci uoluit. unde ueniens dominus
per triplicem uiam nos docuit perdita
sua restaurare. heb. xi. xpistus per sa
guinem suum initiauit nobis uiam
nouam. Tertia fuit de cruce ad
infernum. unde adam & sanctos redu
xit ad amissa. & hec fuit uia ca

ritatis 7 mie. hus ḡ tribȝ pactis re
dut ad patrē in celo. 7 hec fuit uia
glē. de qua ps. deduc me dne in uia
etna. Qui ḡ p illam uiam xpm q̄
dupliciter sequitur in psenti. in ultima
uia deducetur ab ipo. in qua sequi
tur agnum quocūq̄ ierit. apoc.
xiiii. Set heu i pbi uia pacis n
cognouerūt. ſz dicunt deo. scientia
uiarum tuarum nolumus. Iob. xxi.
Ignorantes uiam discipline nesci
erunt. Ptra per. Vn de his con
queritur dns q nolunt re uias
suas. quamuis ostendat eis. ys. lv.
Expandi manus meas tota die ad
ppłm icredulū q ambulat in uia n
bona. 7c. Ambulant enī. iiii. uiis
pditis ce uias quas se dic sap. ig
nore. pu. xxx. tria sunt michi
difficilia. 7 quar. pe. ignoro. s. uia
agle. colubri. nauis. 7 adolescen
tis. harū uiarum qlibet est tortuo
sa. 7 morosa. Aqle in celo est sta
tus supborum 9 humilitatē. eze.
xvii. Aqla grandis magnarum alarum
longo mbrorum ductu q petunt
supbe. uenit ad libanum 7 tulit
in medulla. Si exaltatus fueris ut
agla. 7c. Vn a nauis ē uia auarorum
9 paupertate. q p mare huī mūdi
uagi pambulant. ut diuitiis se
honerent. ſz no. q nauis nimis
honusta. submergitur. sic diui
tie mergunt hominē in inte
ritū. 1. thi. vi. Exo. xv. submer
si sunt quasi plūbū in aqs. Vnde p
nauē uita diuitū significatur.
q in duabȝ extremitatibȝ stricta ē
ſz i medio lata. sic omīs i paupta
te nascuntur 7 moriuntur. s. i
medio p diuitias 7 dilitias se dila
tant. 1. thi. vi. n intulimus i hūc

mundū. 7c. Via colubri ē uia
inuidorum 7 detractorum. q ueneno de
tractionis 7 odii ipugnant carita
te 7 pietatē. eccc. x. quo si mor
det serpens in silentio. Via adole
scentis ē uia carnalis uoluptatis.
9 aspitate. ezech. viii. xxv. sut
sensus ho. ad. m. ab. adolescen
tia sua. ſz ab his. iiii. uiis omīs
reuocat sponsus icant dicens. Re
uertere quat. 7c. Thema i festo s̄ stephani.

Cum eēt stephanus
plenus spū sc̄o intendens in ce
lum uidit glām dei. 7 ihm stantē
a dextris dei. Cum inter ceteros scos
suie martires gloſos. festum deatt
beati stephani deuotissime celebrari.
eo q ipe primus passus est p illo. q
p eo redimendo suscepit mortē. vn
in laude eius cantat ecc. mortē q
saluator dignatus est p omibȝ pati.
hanc ille primus reddidit saluatori.
7 ideo ppt dignissimū genus mar
tirii eius festiuitas imediate post
dnica natiuitatē colitur. ideo dnm
suppliciter exoremus. ut meritis beati
stephani det nobis aliqua dicē. que
sint ad laudē ipius 7 ad pfectū omnium
animarum nostrarum am. Cū eēt ste. 7c.
In hac auctoritate comdatur beatus
stephanus a tribȝ. ab ipletione donorum
7 gra spū sci cum dicitur. cū eēt stephan.
plenus spū sco. Scdo notatur celestis
eius conuersatio. q a ibi intendebat ubi
thesaurum habebat. q a ubi ē thesau
rus tuus ibi e. 7 c. tuum. ut dic
dns in euanglio. Et hoc notatur cum
dicitur intendens in celum. Ter
tio notatur pmiū p ðbis consecutus
ē. 7 hoc notatur cū dicit uidit glām
dī. Circa primū uidendū q donis
spū sci repletus fuit beatus stephanus

Stefanus q hebreo sermone interpretatur norma.
q prior fuit i martirio ad imitatioē fideliū.
Grē autē ex greco sermone in latinū iterprtc
coronatus 7 hoc prophetice. q Stefanus enim
corona dr. humiliter lapidatus 7 subli
miter coronatus.

Thema i festo sci stephani

de quo alibi scriptum est. Stephanus plenus
gratia. Dona autem spiritus sancti in sui plenitu
dine sub septenario comprehenduntur. ut ma
nifeste dicit ysaias. Requiescet in eo super
eum spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus.
spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scientie
et pietatis et replevit eum spiritus timo
ris domini. et in hoc patet quibus donis et vir
tutibus excellentibus plenus erat beatus
I. Stephanus. per spiritum sanctum inhabitantem in eo. ¶ Pri
mo loco repletus fuit spiritu sapientie.
illa utique sapientia de qua dicit beatus
Iacobus que est pudica in casto corpore.
modesta in humili et devoto animo. paci
fica ad proximum pro domino supportato. hec
autem sapientia ex divina contemplatione
habetur. quam infundit deus illis qui toto
corde querunt eum. ut etiam in exteri
oribus talis sapientia adversarios fidei pos
sit non immerito debellare. Unde de princi
pibus sacerdotum dicitur. quod non poterant re
sistere sapientie et spiritui sancto qui in beato
II. Stephano loquebatur. ¶ Secundum donum fu
it in eo donum intellectus. quo intellec
tu et cognitione novit discernere inter
iustitiam et peccatum. Unde psalmista. In
tellectus bonus omnibus facientibus eum.
et ideo laudatio eius manet in seculum
III. seculi. ¶ Tertium donum fuit donum
consilii. quod donum dupliciter resplenduit
in eo. quia primo loco ipse statuit sibi con
silium in preceptum. relinquens omnia propter
Christum. et nudus nudum secutus est. Distri
buens omnia sua pauperibus. ut iustitia
eius maneret in seculum seculi. hoc etiam
donum extendit ad alios. cum omnes ad hoc
invitabat. verbo et exemplo. ut manife
ste legitur in actibus apostolorum. ¶ Quartum
IIII. donum fuit fortitudinis in eodem. cum tam

viriliter pro fide pugnavit. et inconcussus
stetit. inter lapides et vulnera firmus.
immo ipsi lapides dulces ei pro domino videbantur.
Unde in eius laudem cantat ecclesia. lapides tor
rentes illi dulces fuerunt et ideo ipsum sequitur.
a. sequi debent omnes anime iuste. ¶ Quin V.
tum donum fuit spiritus scientie. qua sci
entia ita eum implevit spiritus sanctus. ut
rationibus et auctoritatibus convinceret sa
pientes iudeorum. et ob hoc multos tra
heret ad fidem. quos etiam trahebat per in
audita miracula que per eum dominus facie
bat. Unde in actibus apostolorum scriptum est. Stephanus
plenus gratia et fortitudine etc. ¶ Sextum donum fuit VI.
donum pietatis quo ipse pauperibus compa
tiebatur. et quia pius erat et valde compa
tiens. et super afflictos pia gestans vi
scera. et quia castissimus erat et mente
et corpore. ideo ut dicitur in actibus apostolorum
super positus fuit sanctis viduis quibus neces
saria ministrabat. ¶ Septimum donum VII.
fuit donum timoris quo ipse timoratus
illum solum timebat qui potest animam et cor
pus mittere in gehennam. et propter hoc non ti
mebat eos qui corpus eius lapidibus trucida
bant. immo caritate accensus. pro eis dominum
exorabat dicens. domine ne statuas illis hoc
peccatum. Sic igitur plenus spiritu sancto. terrena
despiciens. in celum intendebat. quia eius
conversatio iam in celis erat. ut posset dicere
cum paulo. nostra autem conversatio in celis est.
Huiusmodi autem premium assecutus sit de pre
dictis. consequenter ostenditur cum di
citur. Vidit gloriam dei. qualis autem sit illa
gloria quam videbat. et quam ei dominus preparabat.
require de hoc alibi. ¶ Sed quia vita eterna con
sistit in visione deitatis. et humanita
tis Christi. unde dominus in Iohanne. hec est vita eterna
ut cognoscant te et quem misisti Ihesum Christum.

IIa. de tempore

¶ Sciendum quod dominus noster Ihesus Christus usque ad tricesimum annum non predicavit. sed quasi quodam modo occultus verus homo inter homines mansit. In tricesimo autem anno a nativitate sua. venit ad Iohannem baptistam. et baptizatus est ab eo. et statim post baptismum. ductus est in desertum a spiritu sancto. ubi temptatorem diabolum superavit. finita vero temptatione postmodum predicare cepit. et ut ex scriptura colligitur. tribus annis et dimidio predicavit. ut legitur in daniele per tempus et tempora et dimidium temporis. finito vero predicationis cursu. a iudeis crucifixus est. et mortuus die tertia resurrexit. et per xl. dies discipulis apparens. die xl. celum ascendit et post decimo die spiritum sanctum apostolis misit.

a bimatu et infra. id est a duobus annis et citra omnes moriebantur.

uo hic additur. et ihesum stantem. Vidit enim ihesum stantem tanquam propugnatorem. qui pro eo pugnabat tanquam a tormentis liberatorem. tanquam premii largitorem. de his tribus dicit ipse per psalmistam. cum ipso sum in tribulatione. pro eo pugnando. eripiam eum. a passionibus liberando. et glorificabo eum. gloriam etiam ei pro passionibus momentaneis conferendo. et c. d. b. ste

In actibus apostolorum legitur de beato stephano. Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna in populo. In hac auctoritate tria dicuntur de beato stephano. scilicet plenitudo gratie in ipso. et hoc est dictum. Stephanus plenus gratia. et usus fortitudinis in ipso. qua uirtute faciente nec in prosperis leuabatur nec in aduersis aliquo modo flectebatur. et hoc notatur cum dicit. et fortitudine. iii. notatur in ipso auctoritas miraculorum. quibus miraculis uitam suam et doctrinam confirmabat. iuxta illud euangelii illi autem profecti predicauerunt ubique. et c. et hoc notatur cum dicit faciebat signa magna in populo. Et dicit prodigia maiora signa. ut suscitaret mortuos. illuminaret cecos. Signa uero dicit minora miracula ut eicere demones. expellere febres et huiusmodi.

In festo sancti iohannis euangeliste.

Leuaui oculos meos et uidi. et ecce uir unus uestitus lineis. et precinctus ad mamillas zona aurea. et atramentarium scriptoris ad renes eius. et corpus eius quasi crisolitus. et similitudo corporis quasi species eris candentis. Cum inter ceteros apostolos domini ihesu a sancta ecclesia iohannes apostolus et euangelista honoretur eo quod magnis prerogatiuis inter ceteros fulgeat. qui scilicet uirgo electus. uirgo in euum permansit. et c. Prerogatiuas alias require in alio sermone dicti festi. Ideirco eius festiuitas inter gaudia dominice natiuitatis ab ipsa ecclesia celebratur. Et dignum est ut in eius laude. hodie non sileat lingua carnis. quam acceptabilis extitit redemptori. quare rogemus dominum ut meritis ipsius beatissimi iohannis. gratiam quam in re protulit et in nomine. nobis dignetur infundere. ut ea que dicam. et que audietis proficiant ad honorem dei et profectum animarum nostrarum amen. Leuaui et c. Hec auctoritas scripta est in daniele. in qua excellentia uite et merita et passiones quas beatus iohannes pro christo protulit. multipliciter commendatur. altitudo siue excellentia uite eius. notatur cum dicitur leuaui oculos meos. quasi ad uidendum rem altam. rem imitatione dignam. rem celestibus coniunctam. et a terrenis infimis separatam. Simile dicebat psalmista leuaui oculos meos ad montes. id est ad sanctos. et in hoc patet quod beatus iohannes terrena despexerat. et dum in terra uiueret. mente in celestibus habitabat. Iuxta illud quod paulus de se et de aliis apostolis dicit. nostra conuersatio in celis est. Quomodo autem et quibus uirtutibus facientibus ad celestem conuersationem transierat. notatur cum dicit. et ecce uir unus. In eo quod dicit uir. Notatur fortitudo bone actionis. et utilitas in beato iohanne. de quo in figura iob scriptum est quod uir erat. et que erant illa que illum faciebant uirum subiungitur. quia scilicet erat uir simplex. sine plica malitie. quia ut dicit sapientia dei. ue duplici corde et peccatori gradienti per duas uias. duplex cor habet. qui modo deo modo mundo seruire disponit. per duas uias ingreditur. qui et helemosinas dat uel alia de genere bonorum facit et tamen in peccata mortalia cadere non desistit. talis erit ue damnationis eterne. Sequitur et rectus ad superna. scilicet eleuatus. non ad terrena depressus. timens deum. et per hoc operans bona. quia ut dicit in eccli. qui timet deum facit bona. et recedens a malo. i.

ab amore seculi. et ideo non peccabat. et iste sunt due partes iustitie. scilicet declinare a malo et facere bonum. Et quia unum querebat et ad illud quod unus est pertingere festinabat. ideo in auctoritate premissa dicitur uir unus. Unam inquid petii a domino hanc requiram. ut in. h. in. d. d. etc. Quod autem dicitur uestitus lineis. hoc dicitur propter eximie uirginitatis uirtutem. qua uelut ueste ornatus erat beatus iohannes. quia ipsum dominus uirginem elegit. et de nuptiis uocauit. et ipse amorem christi amori sponse preponens. ipsum secutus est. sponsam intactam relinquens. quare propter christus eum pre aliis dilexit. et signa maioris dilectionis ei exhibuit. quia existens in cruce. eum uirginis filium fecit. et ei matrem uirginem uirgini commendauit. dicens mulier ecce filius tuus. ad discipulum autem. ecce mater tua. et ista est uestis linea. que munditiam uirginitatis designat. quia talis uestis. et munditiam et albedinem monstrat. ad hanc albedinem mutat ecclesiastes dicens. omni tempore uestimenta tua sint candida. id est membra tua uirginea sine casta. et oleum de capite tuo. id est de mente non desit. et hoc est quod subiungitur. quod habebat zonam auream ad mamillas. Inter mamillas enim cor est. habere ergo zonam ad mamillas nichil aliud est quam habere castitatem in corde. ut ipsa castitas ex uoluntate cordis procedat. ut fecit in beato iohanne. quia ut dicit ieronimus. qui non uoluntarie continet. non

continens sed incontinens a domino reputatur. De hac zona dicit dominus. Sint lumbi uestri precincti. sed de hoc require in sermone.

Hec zona que in aliis est lanea propter continentiam uidualem. in beato iohanne est aurea propter munditiam uirginalem. et ideo dicitur habere zonam auream circa mamillas. quia et in mente et in membris uirginitatem habebat. Sequitur. et atramentarium scriptoris ad renes eius. in hoc notatur officium scribendi euangelium quod beato iohanni ad destructionem heresum fuit collatum. quia ut scriptura ecclesiastica refert. eo tempore multe hereses insurrexerant. dicentes filium dei non esse coeternum patri. nec equalem fuisse cum patre filium. nec etiam ipse filius esset deus. nec etiam ipsum filium dei uere nostre carni unitum. Contra quos beatus iohannes atramentarium sumpsit scriptoris. contra primos dicens. In principio erat uerbum. Contra secundos dicens. et uerbum erat apud deum. Contra tertios. et deus erat uerbum. Contra quartos. Verbum caro factum est. et habitauit in nobis. et ideo bene additur in auctoritate quod ipse erat quasi crisolitus que lapis fulgens uelud aurum. et ex se scintillas igneas emittit in alios. et ita ipse fuit pre omnibus uirtute habens decorem ut dicitur in ecclesiastico quasi uas auri solidum ornatum omni lapide pretioso. et ex se misit scintillas cum uerbo predicationis. tam in euangelio quam in apocalipsi. quia ei dominus reuelauit hereses cunctas destruxit. Quod uero dicitur quod corpus eius erat habens speciem eris candentis. in hoc significatur in eo tollerantia passionum. et

enim ut manifeſtum est non marceſſit. et
ipse in paſſionibus tam in potatione
ueneni quam in acris uerberibus. quam etiam
quando fuit in feruentis olei dolium
miſſus. omnia patienter pertulit propter
Christum. Et hoc faciebat ardens caritas
que erat in ipso. que omnia leuia et por
tabilia faciebat. Unde non ſolum dicitur quod
erat ſic eſt. sed ſic eſt tendens. quia caritate
ardebat. et ideo ad maximum premi
um caritatis. quod oculus non uidit. etc.
hodie celebrino. et magistro suo
ſibi apparente. et a dolore mor
tis extraneo faciente. eternaliter est
aſſumptus ad uitam eternam. ad quam nos

Qui timet dominum. Item de eodem

Eccl. 15. c. Qui timet dominum apprehendet illam
et obuiabit illi quaſi mater honorificata.

Hodie karissimi fratres et domini celebramus ſolep
nitatem beati iohannis euangeliste. in cuius hono
re uerba premiſſa ſancta canit eccleſia. et me
rito quidem. Nam ipse uere timuit dominum.
ac propter hoc multa bona fecit. fuitque con
tinens iuſtitie et apprehendit illam. ob
uiauitque illi quaſi mater honorificata.
Quod totum notari potest in illo breui uerbo
ſed magnifico quod exaratum est in ſcriptura
ueritatis. Hic est inquid diſcipulus ille. quem
diligebat ihesus. Si enim dilectus erat a christo
ihesu. neceſſario iuſtus fuit. quoniam ut
ſcriptum est dominus diligit iuſtos. et hodio
habet peccatores. Iuſtus eſſe non potuit
ſine timore domini. dicente eccleſiastico. Qui ſine
timore est non potest iuſtificari. Iuſtifi
catus uero ex timore domini multa bona

fecit. quoniam effectus timoris domini est quod
libet opus bonum iuxta quod idem eccleſiasticus ait.
Qui timet deum nichil negligit. Probatur
etiam continens fuiſſe iuſtitie ex
ipso quod iuſtus perhibetur. quia iuſtus a
iuſtitia dicitur. Iuſtitia uero ſic diffi
nitur a iuris perito. Iuſtitia est conſtans
et perpetua uoluntas ius ſuum unicuique
tribuens. De circumciſione.

Nos enim ſumus circumciſio qui ſpiritu deo
ſeruimus. et gloriamur in christo ihesu.
Circumciſionem domini fratres hodie celebramus.
quia hodie dominus noster ihesus christus uoluntarie
circumcidi uoluit ut oſtenderet ipsas lega
les obſeruantias ſuo tempore bonas. utiles
et ſanctas fuiſſe. Unde ſanctitatem ueram accipio
non latentem. quibus de cauſis ipsa fuit circumciſio
inſtituta. fuit enim. etc.
Sed quia circumciſio carnalis duplex fuiſſe
dicitur. una in egypto et alia in terra
promiſſionis. et ille due circumciſiones
ſignificabant duas nostras ſpirituales
circumciſiones. Illa enim que facta fuit in
egypto ſignificabat nostram circumciſi
onem in preſenti ſeculo. qua debemus circumcidi
a uitiis. et peccatis. de qua dicit ieremias.
Circumcidimini domino uiri iuda et
auferte preputia cordium uestrorum. uiri
ierusalem. Viri iuda et habitatores ierusalem.
ſunt uere penitentes. quia ſe debent
circumcidere. ſuperflua amputando uitia et
peccata. Illa uero circumciſio que facta fuit in
terra promiſſionis ſignificabat illam cir
cumciſionem a pena et a culpa. a quibus
circumcidemur in reſurrectione communi

§ De iohanne ante porta latina dicitur quod tali die fuit miſſus beatus iohannes in feruentis olei dolium
.i. uas ereum. iuſſu domiciani principis. iuxta portam que uocabatur latina. Sed ipse gratia
diuina illeſus exiuit. et inde relegatus in pathmos inſula. ei apocalipsim dominus reue
lauit. Unde propter duo hoc feſtum celebratur. tum propter miraculum tum propter excellentiſſi
mam reuelationem. que ad rudimentum eccleſie fuit beato iohanni oſtenſa.

64

a pena domino ihesu christo. Sed ad circumcisionem
uitiorum in auctoritate premissa nos ammo
net apostolus. ostendens qui sunt illi qui vere
circumciduntur, dicens ad philipenses. Nos
enim sumus circumcisio et cetera. Et hoc dic
tum de se quam de aliis fecit. qui in presenti
uita se circumcidunt a culpa. ut in fu
turo circumcidi mereantur a pena. Nos
inquid sumus circumcisio qui spiritu deo servi
mus. Unde patet quod ipse beatus paulus
ad nostram imitationem. se spiritualiter circum
cisum appellat. quia circumcisus erat in se
et alios. suos circumcidebat exemplo. Erat
enim circumcisus interius et exterius.
exterius ab omni actione prava. qua
posset alios offendere. vel scandalum ru
ine dare. Unde velud circumcisum secu
lis prebebat in exemplum dicens. capite
nos in exemplum. quia neminem lesimus fac
to, neminem corrupimus verbo. neminem
circumvenimus malitie studio. Cir
cumvenire enim est malitiose et sagaciter
alios decipere. sic ergo patet. quod ipse circumcisus
erat quantum ad exteriorem hominem. Vi
deamus ergo quomodo quantum ad inte
riorem. se circumcidebat cotidie. quod patet
ex verbis illis que dicit non solum autem abi
cimus exteriora peccata. sed etiam abdi
camus occulta de cordis. id est mundamus
conscientiam nostram a cogitationibus
pravis. que animam dedecorant et deturpant.
Et sciendum quod tria exemplo apostoli debemus
circumcidere a nobis. scilicet noxiam cogita
tionem. iuxta illud jeremie. Lava a mali
tia cor tuum iherusalem usque quo morabuntur
in te cogitationes noxie. et ysaias dicit.
auferte malum cogitationum vestrarum
ab oculis meis. Et Nota quod non dixit auferte
cogitationes quia hoc est inpossibile. scilicet
non cogitare. sed dixit auferte malum
cogitationum. delectationem scilicet et consensum.
Secundo debemus a nobis circumcidere tortam
intentionem. ut scilicet bona que facimus
non ad laudem hominum. quia sic esset oculus
nequam. et totum corpus tenebrosum.
ut dicit dominus in euangelio. sed omnia ad lau
dem et gloriam dei fiant. quia si sic oculus
intentionis fuerit simplex. totum corpus
operum lucidum erit. Tertio debemus a
nobis circumcidere noxium amorem. id est seculi
dilectionem iuxta illud iohannis. nolite dili
gere mundum. neque ea que in mundo sunt.
quoniam qui voluerit amicus esse huius seculi ini
micus dei constituetur. Videamus
ergo qualiter ab apostolo edocemur. circumci
dere sensus nostros. Docebat enim circumcidere
aures. cum dicebat illos vitandos esse
qui a veritate auditum avertunt.
ad fabulas autem. et ad verba secularia
convertuntur. docebat etiam circumcidere
manus cum dicebat qui furabatur iam
non furetur. magis autem laboret ma
nibus suis quod bonum est. ut habeat unde tri
buat. necessitatem patienti. oculos cir
cumcidere docebat iob cum se ipsum pro
nens in exemplum dicebat. pepigi fe
dus cum oculis meis ne cogitarem quidem de
virgine. quia oculi sunt porte per quas
intrat mors concupiscentie. ut dicit
beda. Qui ergo sic fuerint circumcisi.

De circumcisione et preputio.
Nota quod per circumcisionem intelligitur populus iudeorum circumcisus. Per preputium vero intelligitur populus gentilis incircumcisus.
Ideo appellatus est gentilis populus eo quod erat in eodem errore in quo genitus fuerat. Quod autem dicitur quod abraam iustificatus est
in preputio. sic debet intelligi. id est iustificatus fuit cum esset in statu preputii. id est antequam esset circumcisus. Notandum autem quod circum
cisio propter v. causas data fuit. Primo in signum iustitie. ut in habraam. Secundo in exemplum fidei ut in aliis iudeis. qui exemplo habrae
circumcidebantur. Tertio remedium originalis peccati. Quarto cautum [illegible]. id est distinctionem ut populus iudeorum discerneretur ab
aliis populis. Quinto in figura quia illa circumcisio carnalis erat figura nostre circumcisionis spiritualis.
Duplex autem est circumcisio. id est litteralis. vel corporalis. et spiritualis. litteralis sicut iudei circumcidebantur
ad litteram. spiritualis qua circumcidimur in corde.

poter dice cu aplo. Nos sumus circu cisio. ido qa spu dō servimus. iux illud spu ābulate. 7 dsidria carnis n̄ pficietis. Que aut sunt illa dsidria carnis que sunt circūcidenda. manifestat cū dicit. Manifesta sunt opa carnis. q sut. fornicationes 7c. Qui g sic fuit circūcisus ut dicit in auctoritate pmissa. bene potit gl'ari in xpo ihu. cu ipo habebit i pmiu. q ab eo circūcidtur in futuro ab omi miseria. 7 ab ipo sic circūcisus. assumetur ad patria sepitna. ad q 7c. thema i epi pha dni.

Venient adte curui filii eoꝝ q humiliauer te. et adorabunt uestigia pedum tuoꝝ. In psalmo est uox pphe. Venite adorem 7 pcidamus ante dnm q fecit nos. qa ipe est dns deus noster. Solepnitas hodierna d adoratione ē. qa sca eccla intendit ostende qualit hodie dns nr ihc xps. a trib; magis ē reuerentissime adoratus. 7 ex hoc hodie solepnicat ecc eo q ipi magi gentiles fuerunt. 7 pmitias gentiu eoꝝ q uenerunt ad xpm. Vn ecc d gentib; hodie in suis pmitiis pmo uenit ad dnm 7 ido n̄ incogrue so solepnicat. 7 ido p auctoritate dd. exeplo istoꝝ magoꝝ ad uera adoratione inuitat dicens. Venite adoremus. 7 qualit recta adoratio fiat. addit pcidamus. i. humiliemus nos nram miseria cognoscendo. qa ut dicit ecc. oratio humiliantis se nubes penetrat. Sequitur 7 ploremus an dnm. in quo significatur dolor 7 satisfatio d peccatis. 7 hic ē modus recte adorationis. 7 hec ido dbemus face coram dno q fecit nos qa ipe est dns deus nr. que solu adorare debemus. 7 q solus pecca remittere pot. q uapt fris rogemus ipm. cu sca ecc d pcantes ut sic cu humiliato et penitenti corde et efusionib; lacmaꝝ sic nob adorare concedat. ut sicut isti magi eum inuener. in bethlee ita nos inuenia i etna patria ipm nob ppituu inuenire possim. Am.

Venient ad te 7c. Hec auctoritas ysaie qē d adoratione saluatoris nri opetit hodierne solepnitati q ut pdiximus d adoratione filii dei agit. Et in ac auctoritate tria notantur. s. q sut illi q dnm adorant. s. filii ada couisi ad fidem. q notatur cu dicit uenient. ad te curui filii eoꝝ. q humiliauer te. Scdo notatur q d longe uener q notatur cu dicit uenient. q i patrib; suis a te longe recesserant. Tertio notat qd fecerint uenientes. s. qa adorabut uestigia pedu tuoꝝ. Patet g q i pma parte auctoritatis tangitur culpa humani generis. qua mediante. pmi homines recesser a dō. 7 p temptationes diaboli qb; consenserunt. sut mirabilit incuruati. 7 d statu innocentie ad statu miserie pcipitati. Vn i psona humai generis dicit ps. Miser factus sum 7 curuatus sum nimis

ecce cum. Et notandum quod quia adam presumpsit in deum. et voluit esse sicut deus. ideo dicitur quod ipse humiliavit deum. quia preceptis eius obedire contempsit. et quia peccavit contra tres personas divinas cadendo a beatitudine paradisi in qua positus erat. triplicem curvitatem incurrit. quia peccando contra patrem. cui appropriatur potentia incurrit in oppositum. i. contrarium. potentie. s. in infirmitatem. Unde in eius persona et totius humani generis dicit ps. Miserere mei domine quoniam infirmus sum. Iterum quia adam peccavit in filium. cui attribuitur sapientia cum voluit libidinose scire bonum et malum. ideo incidit in contrarium in oppositum sapientie. s. in ignorantiam. Unde modo ignoramus ut dicitur in eccl. quid futura pariat dies. quam ignorantiam non haberemus nisi ex libidine. i. inplicita voluntate sciendi. primus homo peccasset. Et ideo ut dicit iob circumdati sumus tenebris. et palpamus sic ceci in meridie. Iterum quia ipse adam peccavit in spiritum sanctum. cui attribuitur bonitas. volendo summam rapere bonitatem. ideo incurvatus est in eius oppositum. s. in maliciam et pronitatem peccandi. Unde in gen.

N. dicitur. proni sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua. Iterum quarto modo quia peccavit in unitatem divine essentie. recte incurrit indivisionem sui ipsius. per diversas concupiscentias. ut sicut dicit apostolus ad galathas. caro concupiscit adversus spiritum. et spiritus adversus carnem. et ideo propter istas incurvationes dicunt demones in ysaia generi humano. Incurvare. i. flectaris ad vitia ut transeamus. i. conculcemus te. Vidimus ergo qui sunt illi qui humiliaverunt dominum. quia primi parentes qui sunt filii eorum. quia humanum genus totum quod incurvatum fuit propter peccatum ab ipsis parentibus primis contractum. Sed isti venerunt ad dominum. Unde tria notanda sunt modo. s. unde venerunt. ubi venerunt. et dominum non invenerunt. Unde venerunt notatur in istis tribus magis. de quibus fit mentio in evangelio. qui venerunt ab oriente. Oriens ortum peccati designat. a quo recedunt qui ad dominum veniunt. qui miseriam sue originis recolentes. de peccatis penitent. et satisfaciunt de eisdem. Vidimus ergo unde veniendum est. Sed videamus quo isti magi primo loco pervenerunt. Sed ibi dominum non invenerunt. Venerunt enim ierusalem querentes ubi christum natum. Sed eum in ierusalem minime repererunt. Ierusalem interpretatur pacifica. per quam intelligitur triplex pax nociva que secularium est in qua dominus minime reperitur. triplicem enim pacem sibi proponunt seculi amatores. Primo loco in divitiis. Unde eccl. amara est mors homini pacem habenti in divitiis suis. In hac pace divitiarum non reperitur christus. qui auctor et effector est paupertatis. Unde in paupertate reperitur. et hoc est quod angelus dixit pastoribus. Invenietis infantem pannis involutum et positum in presepio. Secunda pax peccatorum est in delitiis. de hac dicit ps. Zelavi super iniquos pacem peccatorum videns. In tali pace delitiarum non reperitur christus. quod patet in crucifixione eius. ubi illa incommoda occurrerunt. [No. de aceto et fel.] que enumerat fortunatus in ymno cum dicit. hic. i. in cruce. acetum. contra delitias potus. fel contra delitias ciborum. arundo contra abiectionem honoris. sputa contra reverentias seculares. clavi contra libertatem quam omnes seculares communiter appetunt. lancea contra delectationes. quas sibi miseri peccatores committunt. Mite corpus christi perforatur. non delectatur. et ideo sanguis unda profluit. non ad lascivias prorumpit. sicut corpus delitiosi. Tertia

per peccatorē in honorib; de qua dicē
dn̄s ciuitatis ierl̄m hec ē dies tua q̄ ad
pacē tibi s; mala que ueniunt tibi
abscondita sunt ab ocl̄is tuis. In
tali ierl̄m filius dei n̄ reqͥt. s; firmu
li dn̄i sic isti magi duce stella beth
leem ꝑuenunt ubi inuenientes
dn̄m. adorant ꝑtiosa munera
offerentes. Stella significat xp̄m.
qa ea q̄ conueniunt stelle sue lu
ci apꝑatur xp̄o. Stella eni motū
habet in se ipā. ⁊ ꝑ hoc significa
tur q̄ dicitur in actib; aploꝝ de xp̄o
in actib; aploꝝ scriptū ē. in quo
uiuimus mouemur ⁊ sumus. Ite
rum stella habet nauē ad portum
dirigē. Et filius di est ut dicitur
in cantico zacharie sic stella hu
mano generi illuminare. his qͥ in
tenebris ⁊ ū. m. s. ad dirigendos
p. n. i. uiā pacis. Iterū stella habet
illuminare. Ita et xp̄s illuminat.
nā xp̄s est lux uera q̄ illuminat oē
hominē uenientē in huc mundū.
ut dicitur in euāgl̄io iohis. Iterū
stella habet purgare tenebras noc
tis. sic ⁊ xp̄s a suis fidlib; purgat
tenebras peccatoꝝ de quo paulus ad
heb. q cū sit splendor gl̄e ⁊ figura
substantie eius. portansq; omīa u̅bo
uirtutis sue. purgationē peccatoꝝ
faciens. sedet a dextera maiestatis i
excelsis. Iterū stella habet manife
stare uiā q̄ latet. ⁊ ita filius dei.
ut dicit paulus illuminat abscō
dita tenebraꝝ ⁊ manifestabit cō
silia cordiū. Iterū stella sue luci
fer. habet congregare. ⁊ ita filius
di congregabit electos ut dicitur
in euanglio uelut triticū i orreū
suū. paleas aut̄ .i. reprobos cō buret
igni inextinguibili. tali g̃ ducto
re fideles in bethleem cū istis magis
ꝑuenunt. Bethleem eni domus pa
nis interꝑtatur. ꝑ quā uita etna signi
ficatur ubi filius dei qͥ est uerus pa
nis angloꝝ ut dicitur in libro sapi
entie. electis i ꝑmiū ⁊ satietatē
datur. ⁊ dicitur domus panis uita
etna. qa ut dicitur in deutronomio
ibi nullius rei penuriā habent
sci. s; omnium rerum abundantia
ꝑfruuntur. vn̄ bene dicitur de istis
magis q intrantes domū inuener̄
puerū cū maria matre eius. ⁊ pro
dentes adorauerunt eum. qa tunc
uere ip̄m adorabimus. cū qualit̄
sit equalis patri. ꝑ omīa cognosce
mus. Aurū ut isti magi fecerunt
offerem̄. cū puritatē ⁊ pulcritu
dinē nr̄e conscientie coram scīs
omib; ostendimus. Thus offerem̄.
cū deuotionē contēplationis in eius
diuinitate suauit̄ delectabimur.
mirrā offeremus cū ꝑpenitentie
opib; etnā glām postulabimus.
Rogemus g̃ dn̄m. ut sic det nob̄
ab ortu peccati discedē. ⁊ nr̄am
curuitatē. i. peccati miseriā re
cognoscē. ut ierl̄m. i. triplicē pec
catoꝝ pacē sup̄ dictā uite ⁊ opib;
relinquentes. stellā. i. xp̄m sequa
mur. ut eo duce i betleem. i. ad
uitā etnā feliciter ꝑueniamus. qa
ut ip̄e dicit. q sequitur me n̄ ābulat
in tenebris s; habebit lumē uite. s. thema
etne. adq̄. ⁊ c. de beata uirgine
de dicationis eccl̄e. ⁊ de qualibet fideli aīa.

Inimicitiam ponā int̄ te et muli
erem. et sem̄ tuū ⁊ sem̄ illius.
Duplex festū siue duplicē solēpni
tatem uelle uidetur honorare
chorus nr̄. festū uidelicet asūptiōis
gl̄ose uirginis marie matris dn̄i
⁊ anniuersariū dedicationis eccle
matris nr̄e. Addē etiā possumus
⁊ tertiū q̄ cotidie sine dubio ⁊
absq; ābiguitate aliqua. in de si

thema de beata uirgine. de dicatione eccle
de qualibet fideli anima.

nent̄ celebrare tenemur. 7 festum videlicet de conu̇sione aīme. unde q̄ d magd' leḡ. q̄ spetialit̄ est nom̄ comune cū angl'is. unde illud. Gaudiū ē anglis dī. Ista tria festa ul' istas tres solēpnitates. licet cotidie 7 indesinent̄ celebrare debeam̄ ad honorē scē marie uirginis. scē matris eccl'e ac fidelis aīme. tam̄ q̄a hic spetialit̄ occurrunt hodie. aliqd de auctoritate p̄missa coaptare possumus utrobiq;. Cuilibet uidelicet festo de p̄dicta auctoritate conuenit aliqd assignare. 7 qualit̄ utriq; festo conueniat. delectabilit̄ ac sollicite declarare. Dicatur ergo. Inimicitiā ponā int̄ te 7 m. 7 c'. Verba ista. uba sunt dñi ī gen. s' ueritatē istorie loq'ntis ad s'pentē. de p̄ma muliere. sensū litt'e plenissime cōtinendo. Ubi diligent̄ ac sollicite intuendū ēē uidetur q̄ secdm ueritatē istorie in paradiso tres peccauer̄. s'pens. Eua. 7 Adam. Serpens peccauit in trib;. Eua in duob;. Adā in uno. Et p̄ hoc q̄ peccauer̄ diuersas maledictiones susceperunt.

Nota q̄ ī paradiso tres peccauer̄. s. s'pens. eua. 7 adam.

De maledictione s'pentis.

Serpens inuidit. mentitus ē. 7 decepit. Quia inuidit tale maledictionē accepit. s. sup pectus tuū gradieris. Quia mentitus est. terrā comedet cunctis dieb; uite sue. 7 amisit usū loquele p̄p'e. 7 uenenū in ore portat. Quia decepit. audiuit hoc q̄ modo intelligit caritas ura. s. Inimicitias ponā int̄ te 7 m. 7 s. t. 7 s. illius. Ipa. c. t. 7 t. in. s. c. ei.

De maledictione eue.

Eua supbiuit. 7 ideo audiuit sub potestate uiri eris. Fructū uetitū comedit. 7 ideo in fructu p̄p'o punita ē. Unde audire meruit. In dolore paries filios tuos.

De maledictione ade.

Adā q̄a pomū uetitū comedit. audiuit. In sudore uultus tui. ue. p. t. Sz adhuc diligent̄ animaduertendū puto. q̄a in ipa sententia hoīs 7 mulieris. nō ē oblitus mīa dñs. Nā q̄ dix mulieri in dolore. hoc fuit iustitie. q̄ aūt dixit paries. fuit mīe. Magna siqdē mīa fuit. q̄ eam omino fructu p̄p'o nō p̄uauit. Similit̄ quoq; cū dixit ade. In sudore uultus tui ue. p. t. maxime mīe fuit. q̄a nō dixit terrā. co. sic dixerat s'penti. S; q̄a ue. p. Unde bene 7 rectissime. Beatus aplus dicit. Bndictus ds. 7 pat' dñi nr̄i ihu x' pat' miaꝝ 7 ds totius. c. q. c. in. o. tri. nr̄a. Semp memor fuit mīe sue iacob. 7 ueritatis sue dom. isrl'. tribuens exēplū aliis miserendi suis. unde illud. Cum iratus fueris mīe recordaberis. Ualde tunc iratus erat dñs p̄mis nr̄is parentib;. s; tn̄ in ipa ira mīe noluit oblivisci. Nichilominus ī hoc facto. sacerdotes 7 p'latos. ac 7 ceteros iudices seculares mirabilit̄ instruens. 7 informans qualit̄ subditos suos semp debeant cū mīa iudicare. 7 unquisq; in eo q̄ deliquit uult 7 q̄ cū mīa puniatur. Considerantes siqdē utrū lapsu p̄p'o ul' alieno īpulsu aliqs lapsus ē. ad malefaciendū. 7 secdm modum culpe discipline debet extendi mensura. Diabolus nō q̄s sine īpulsu aliquo lapsus est. ideo irremediabilit̄ cecidit. ul' peccauit. hoc ad litterā constat manifestissime fuisse uera. 7 hec quantū ad litterā dicta sufficiant. Verumtamen mistice intelligendū ē. q̄ deus dixit s'penti. Ini. po. int̄. t. 7 m. 7 s. t. 7 s. i. Et pot' intelligi tripliciter. uidelicet de beata uirgine. scā eccl'a. 7 de qualibet fideli aīa.

Nā mulier in sacra scriptura. quadrifarie accipitur. p' sexu uidelicet. feminino ——— p' copula maritali. 7 p' fecunditate. p' sexu nō ponitur

ut illud

mulier nupta cogitat que sunt mundi quomodo placeat viro

[above line: de semine]
ut illud apostoli loquitur natum ex muliere.
factum sub lege. [marginal: pro copula coniugali. vii ad Cor.]
Per mollitiem vero ut illud sapientie.
melior est iniquitas viri quam benefa
ciens mulier. Ubi notandum est
quod hec particula iniquitas viri supposita
parti orationis. aliquando dimittit et
ponit. aliquando dimittit et non ponit.
———— dimittit ut insipi
ens et insanus. quia tunc dimittit sapientiam.
et ponit stultitiam. Similiter ————
ut indoctus et inlitteratus. quia tunc dimittit
scientiam. sed non apponit insipientiam et
modo hic. Melior est iniquitas viri
i. non equitas. ut auferatur equitas.
———— i. iniquitas viri
quam benefaciens mulier. ac si dicatur.
Melior est ille vir. ut intelli
gatis quod dicatur vir. qui toto tempore vite
sue viriliter egit. si hunc contingat.
aliquando recedere ab equitate. quam ille qui
semper molliter gessit et tepide. si aliquando
do aliqua bona facere [above: facere] incipere videatur.
Nam ut in eodem libro sapientie dicitur.
Qui mollis est et dissolutus in opere suo
frater est sua opera dissipantis. et iterum
Maledictus homo qui opus dei facit negli
genter. Unde qui talis est. non debet se puerum
reputare. sed pro misera muliere.
Unde sciatis fratres. licet verecundum sit michi
dicere quia ego de illis sum. tamen dico. quod secundum istam
sententiam. multi sunt hodie qui videntur viri
et pro mollia opera sunt mulieres. Et muli
eres quedam vires quorumdam virorum viriliter a
supplerunt. Mulier est pro copula maritali
dicitur. ut idem dixit adam. mulier quam
dedisti michi sociam. i. quam michi in
matrimonio copulasti. dedit michi de
pomo et comedi. De qua copula. paulo
superius dixerat. propter hoc relinquet homo
patrem et matrem et cetera. Pro fecunditate etiam mu

lier poni solet. Unde dominus in euangelio. Mulier
cum parit tristitiam habet. cum autem pepererit pu
erum iam non meminit pressure propter gaudium
quia natus est homo in mundo. De ista muli
ere que pro fecunditate accipitur. in apoc
alipsi dicitur. Vidit inquid iohannes signum
magnum in celo. Vidi et ecce mulier
amicta sole. et luna sub pedibus eius. et
corona xii. stellarum in capite eius. que
in utero habens cruciabatur ut pare
ret. Et draco magnus rufus stabat
ante eam ut nato puero devoraret eum.
Ecce quomodo veniat verum est quod dominus
dixit. In. p. mt. t. et m. et cetera. Mulier [marginal: et cetera]
ista amicta sole. secundum significat ecclesiam.
beatam virginem mariam. sive quamlibet
fidelem animam. Iste tres mulieres luc
tam agunt contra diabolum precipiente
domino. Sed quedam exstitit devicto diabolo.
iam in celis regnant cum corona victorie.
scilicet quedam pars ecclesie que iam triumphat in
celis. et beata virgo. que hodie super cho
ros angelorum ad celestia regna dicitur
exaltata. Nos autem adhuc in terris po
sitis qui sumus filii ecclesie. nati de stirpe
illius eve. nobis iminet contra diabolum
maximum prelium. In pugnemus igitur contra eum
viriliter ita ut fugiat a nobis. et ex
pugnetur. Et habemus multas causas
quare debeamus contra eum pugnare viriliter.
Primo quia voluit se extollere contra creatorem
suum. dicens in celum ascendam. et cetera. Se
cundo quia quando cecidit traxit secum
tertiam partem stellarum celi. i. angelos.
Tertio quia primos parentes nostros
seduxit. propter quod in venimus in ne
cessitatem moriendi. Quarto quia in
tidie circuit querens quem devoret.
volens de terra pace assumere.
Quinto quia semper invidet homini. quod illuc
potest ascendere per humilitatem unde ipse

cecid'at p supbiam. Sexsto q ultimo. qa
uult nos alienare ab etna heditate. it
qa traditor ē et seductor
et inuidus. nititur q uult nos cotidie
trahe ad supplitia sibi deputata. debe
mus eum oms unanimit ipugna
re. Sicut d uirgine diligent q
dicitur. ipa conteret capud tuum. et tu
insi. c. eius. ipa. i. ecclia uel
qlibet fidelis anima. ista debent co
terere capud diaboli. S; uideamus
primo q ē capud diaboli ut
possimus iux pceptu dni oterere
illud. Capud diaboli supbia ē.
capud diaboli ē sugestio
peccati. Ista duo capita spetialit
acqsiuit sibi in celo
alteru in paradiso. Vnu quo uolu
it ad equari creatori suo.
ut quado sua fraudulenta
pmissione mulierē pma decepit.
Ista duo capita diaboli. diligent a nobis
iux pceptu dni conterere.
et a nobis et a colegio isto spetialit pe
nitus exstirpanda. Supbia est ini
tium et origo cuilibet pecti. Sup
bia n ē origine celestis natione su
blimis. et ido semp alta petit. quoli
multas habeat species. iiii. tam
spetialit habē dignoscitur.
qa n uult obedire. supiori. parem
nollet habē. ominare n potest
sustinē. Bona n siqua agē uidetur.
n do. s; sibi uult attribuē.

d beata maria.

Multe filie congregauerunt diui
tias. tu autē sup egressa es uni
uersas. et c. Quo d ta gl'osa uirgine
et d ta ineffabili matre. dicē aliqd ul
cogitare uolo. ipius beate considerās
excellentia. et magnitudinē meaq;

intuens foeditatē et paupitatē. in laud
illius aliquid dicē ut uerū fatear
nimium ptimesco. Insuper me met
ipm frequent recogitans. dictum
beati ieronimi. ne sic ip bus ita
et indignius laudator. inueniar.
qasi ille tantus ē scus. tantus
indiget inscientia. tā scus in uita
et couersatione sca. ptimescebat ali
qd minus digne dicē d beata uirgi
ne. quomo ego miser in scius et pec
cator. ad laudē ipius potero aliqd
enarrare. n cu timore uerecu
dia et rubore. cu sim omino in
dignus. ul' salti nom sem suum
meis pollutis labiis nominare. E
lectus quippe fuit in celis int archan
gelos Gabriel q eā interis polita ho
norabilit salutaret. Electus fuit q
int filios isrl' castissimus ioseph. q
eidē scē uirgini reuerent assistē.
Electus quoq; fuit int aplos beatis
simus iohes. q eā post ascensionē
dni. in celu matnali affectione trac
taret. Electi fuerunt dauid. Salomon.
ysa. Ezechiel. et oms alii pphe q d
eadē aliqd instinctu spus sci dicē
ausi sunt. Eligi g debet int alios. et
ipe semet ipm diligent discutē.
q ut aliquomodo dignus inueni
atur. q ad laudē tā excellentis
sime uirginis aliqd pferre ua
leat. Verūtamē n d meis meritis
ul' uirib. psumens. q penitus
nulle sunt. s; in ipius mia q
mat mie ē et dicitur. tota spē
meam fiduciaq. coponens ad la
udē illius dicē aliqd aptentabo.
n meo sensu utens. s; salomonis
uba pponens. dicā. Multe filie.
et c. Salomon q intptatur pacific

unius noctis spatio sapiens factus a dno
uirtutes quas aliis in libris suis sigi
llatim attribuit. spu sco repletus.
omis insimul in beata uirgine co
gregatas ee cognouit. 7 ido de ea s
dittialit 7 spetialit dixit. Multe.
f. c. d. 7 c. Et bene de beata uirgi
ne dicitur. Multe filie c. d. tu
u s. egressa es uniusas. Quia
si tota seriem scaz diligent que
reres scripturaz. uix aut nuq pos
ses inuenire aliqua diuine auc
toritatis pagina q magis copeter
ul co aptari ualeret beate marie.
qua ista. de qua modo ad psens trac
tare incepim. ad honore illius
venerende uirginis matris dni.
ut de illis tantu auctoritatib intel
ligamus. quas ipa beata uirgo
comunes habet cu sceis. 7 n de illis
quas ipa spetiali puilegio p ful
get. dicitur e. Orietur stella ex iacob
7 ecce uirgo concipiet 7 c. q sibi si
gularit cpetunt. Comdat eam. s.
sous p salomone in ista auctorita
te. ipam multiplicit pferendo a
liis dicens. Multe filie 7 c. 7 reuera
qa hec e que nesciuit thorum in de
licto. ipa est 7 ortus conclusus. fons
signatus. paradisus maloz puniccz
cu pomoz fructib. ipa quoq est apotheca
spus sci uirginitatis 7 humilitatis ha
bens singulare puilegium. pudicitie
et castitatis icopabile domiciliu que i
se di filio mirabilit pparauit. hospi
tium. hec e aut de qua ueracissime
scriptu e. qa nec pma simile uisa
e nec habere sequente. Vn ipa qn
sibi de cantatur hec ant. sapientissi
me respond dicens. filie ierlm. qd e
q me. admiramini diuinu e mi
sterium hoc q cernitis.

Eode modo forsitan posset et hec respon
dere si uellet dicere. de hoc q dicitis me uni
uersas filias sup gressa ee. in uirtutib
n michi s omipotentia do ad tribuo.
a quo bona cuncta pcedunt. Quia nul
lis meis pcedentib meritis ad hoc
unqua potui puenire ut di et ho
minis mat efficerer. 7 uirginitate
michi integram reseruare. Et si ali
cubi aliquando leg q beata uirgo me
ruerit portare saluatore intelligendu
est q meruit de congruo. s n condi
gno. qa nulla alia adeo inuenta
e idonea ad hoc ut di mat efficet
ex quo ceperunt homines sup terra mul
tiplicare. sic beata uirgo uirgo. q
se ad habenda plena gratia modis
omib qb potuit abilitare diligent
studuit. Ita ista fuit potissima causa
quare xps uoluit p pagari de stirpe
mortaliu. de sideriu scilicet sctoz pa
trum. u s. Quoz qda dicebant uti
(celestium)
na disrupis celos 7 descendes. Ite
dne inclina celos tuos 7 descende.
Ite puttas uideo. pu. durabo. pu
tas inuenies illa nati. 7 iteru.
Rorate celi desup 7 nu. p. iustu.
Ite alius clamabat 7 desiderabat dicens.
Veni dne 7 noli tardare, 7 c. Desi
deria taliu salomon appellauit diui
tias dicens. Multe filie c. d. 7 c.
de sideriu multe filie. i. multe aie
q filie dicunt feminino g. n pp
sexu s pp bonoz opum fecunditate
congrega diuitias. hoc e habuerunt tale
desideriu. i. desiderauerunt filiu di in
carnari. Qd aut p diuitias desideria
regni celoz intelligatur. habem
in euuangelio ubi dicitur. Simile e r.
c. thes. ab. in. agro. 7 q ipi desid
rarent aduentu xpi in carne.

habemus ipso domino dicente dico vobis quod
multi reges et prophete voluerunt videre que
vos videtis et non viderunt etc. Multi enim
reges et prophete sunt mulieris filii. quasi dicat
hoc est desideraverunt Christum de virgine nasci
et incarnari. Tu vero beata virgo revera
super egressa es universas. quia in de
siderando et in accipiendo omnes alias
superasti. Noverat enim Salomon David pa
trem suum in spiritu beatam Mariam virginem
filiam vocasse dicens. Audi filia et vide
etc. Et ideo ipsam non filiam sed inter filias vo
luit connumerare dicens. Multe filie etc.
et alibi sicut lilium inter spinas sic amica
mea inter filias.

David itaque excellentissimus propheta qui ma
nu fortis interpretatur monuit di
ligenter beatam virginem ad huiusmo
di divitias corporis reprobandas hoc est vir
tutes habendas vel acquirendas. que
competunt eidem vel cuilibet fideli anime.
Audi filia et vide etc. In quibus verbis spiritus
sanctus multipliciter nos invitat ad bene
operandum. ponens meritum et premium.
Meritum ponit cum dicit. Audi filia etc.
Premium cum subiungit. et concupiscet rex
decorem tuum. Licet predicta verba ad bonum operandum in
vitetur quelibet fidelis anima. tamen
specialiter propter incarnationis misterium
intelliguntur dicta ad beatam virginem
Mariam. In quibus verbis ad quinque eam prin
cipaliter invitat. Primo ad attentionem
divinam. cum dicit audi. Secundo ad fidem et devo
tionem cum subiungit filia. Tercio ad
discretionem cum addit et vide. Quarto
ad humilitatem cum addidit et incli
na aurem tuam. Quinto ad contemptum
omnium mundialium rerum. cum subiun
xit. et obliviscere populum tuum et domum patris tui. His vero plexis
et diligenter inspectis atque in opera
tione redactis. quasi aliquis quereret
quod premium esset operator assecuturus. conti
nuo subiungit dicens. Et concupiscet rex
decorem tuum etc. Ubi valde notandum est di
ligenter quod dicitur. Audi filia et vide. quasi
dicat: quod audis auribus corporis. et vide. hoc est
intellige intelligentia mentis. et inclina
aurem per exercitium operis. Quinque autem
sunt que precipue a nobis sunt audienda.
prohibitiones. scilicet precepta. et consilia. com
minationes suppliciorum. et promissiones
premiorum. Ista terrent. illa demulcent.
Prohibitiones sunt illarum rerum cum quibus non est
salus. videlicet non occides etc. Precepta
vero sunt sine quibus non est salus. Et sunt ista
nobis necessaria ad salutem. Consilia vero
sunt voluntaria. et non necessaria. et tamen
utilia multum. Comminationes et promis
siones habent se ad utrumque ad utili
tatem. scilicet et necessitatem. quia utile est eas
audire. et necesse est eas audire. Hec
autem valde sollicite sunt audienda. quia
in omni sacrificio sal offerri precipi
ebatur. Debemus et nos in omni sacri
ficio nostro sal discretionis apponere. Ideo
additur est et vide. Sal siquidem condimen
tum est omnium ciborum. sic et discretio
virtutes adornat. Sal etiam vermes ne
cat. carnes illesas conservat. condit ci
bos. terram sterilem reddit.

Thema in nativitate domini,

Populus gentium. q. a. b. i. t. u. lu. m.
Habitantibus in re. u. m. lu. o. e. eis.

Sancta mater ecclesia hodie in matutinalibus officiis
cantat dicens Christus sponsa omnium fidelium. Hodie
nobis de celo pax vera descendit. Loquitur de domino
Ihesu Christo secundum carnem de virgine nato. qui ideo
ad nos per assumptam carnem descendere voluit. ut
nobis veram pacem per adam et peccatum eius
perditam tribueret. Unde hodie per eius nativi
tatem. quia dei filius factus est frater noster paci
ficatus est deus humano generi et renu

sit peccati offensa. Et propter hoc hodie angeli
decantaverunt. Gloria in excelsis deo et in terra
pax hominibus bone voluntatis. Quapropter ka
rissimi ipsum dei filium pacem nostram ut dicit
apostolus intentis mentibus deprecemur. ut ipse
abiciendo sordes et seculi vanitates a cor
dibus nostris. in presenti sermone pacificare
ad se dignetur dirigere et sanctificare nos.
ut veniens ipse cum sermone et pabulo
verbi sui. sic paratam in nobis inveniat
mansionem. ut ea dicere et operari possimus
que pertineant ad honorem ipsius et ad
salutem animarum nostrarum. amen. ¶ Populus et cetera.
In predicta auctoritate que sumpta est de ysaia
duo dicuntur. scilicet status totius generis huma
ni ante adventum christi. scilicet qualis erat.
et quales homines in predicto statu [illegible]
ebant potius quam [illegible]bant. et hoc notatur
cum dicitur. populus. qui. ambulabat. in tenebris
v. l. m. ha. in re. u. mortis. Et dicitur
presens seculum regio umbre mortis.
quia mundus universus ad adventum christi
tribus erat tenebris obscuratus. quibus fere
omnes communiter involvebantur. Et hee sunt
que beatus iohannes in canonica sua enu
merat. Omne inquid quod est in mundo aut est
concupiscentia carnis. quantum ad luxuriam. aut
concupiscentia oculorum quantum ad avaritiam. aut
superbia vite quantum ad honoris appetentiam
sive concupiscentiam. Iste tenebre ante ad
ventum christi ita omnes involverant. ut recte
cum propheta clamaret. omnes declinaverunt si
mul inutiles facti sunt. non est qui faciat bonum non
est usque ad unum. Et iste in persona humani
generis. timor et tremor venerunt super
me. et contexerunt me tenebre. Et iob. in
tenebris stravi lectulum meum. et ecce in
obscuris sedeo. et in tenebris iaceo.
Et tob. quale gaudium michi est. quia in tenebris
sedeo et lumen celi non video. Iste tres te
nebre significate sunt per tenebras tri
duum in egypto. Et hoc est primum quod dicitur
in auctoritate premissa. Quod vero dicitur quod po
pulus gentium in istis ambulabat. verumtamen
quidem peccando in peccato vivendo. cotidie dete
rius deviabat. sic ambulantes in tenebris
deviare consueverunt. quia ut dicit dominus in ewangelio
qui ambulat in nocte offendit. quia lucem non habet

Nota istam auctoritatem ad hoc.

mundi non videt. de hac mala deambulatione
dicit beatus Gregorius. Peccatum quod per penitentiam non
deletur. mox suo pondere ad aliud trahit.
et psalmista de peccatoribus loquitur. fiat via illorum
tenebre et lubricum. Secundum autem quod in predicta
dicta auctoritate notatur. est remedium contra
predictas tenebras. et hoc notatur cum dicitur.
vidit lucem magnam et lux orta est eis. Christus
enim dominus hodie tenebrosis et peccatoribus
illuxit hominibus. unde paulus. Apparuit
gratia salvatoris omnibus hominibus. erudiens nos.
et sic in tenebris lux effulsit. Contra vero predictas
tres tenebras. et ad ipsas fugandas.
Christus sole iustitie tres radios emisit.
et predictas infirmitates sanavit. unde
quod dicit pater per malachiam prophetam promiserat
vobis inquid timentibus. nomen meum orietur
sol iustitie. et sanitas in pennis eius. et psalmista.
misit verbum suum et sanavit eos et cetera.
Et ad hoc ut ostenderet quod ipse erat vera
lux. de qua iohannes et lux in tenebris lucet.
ideo de nocte nasci voluit. unde illud sapientie.
dum medium silentium tenerent omnia. id est media
nocte quando omnia silent. et nox in suo cursu
medium iter haberet. omnipotens sermo tuus
a regalibus sedibus venit. et ideo missa
in media nocte cantatur. ¶ Iste etiam alia
ratione de nocte natus est. quia in nocte
latrones vadunt. et ideo bonus custos
de nocte vigilat. dominus est in ewangelio se sic
manifestavit. id est custodem vocavit. de quo
dicit psalmista. Nisi dominus custodierit civitatem in va
num vigilat qui custodit eam. et ideo de eo clamat ysaias. custos
quid de nocte custos quid de nocte. Latrones demones
sunt. de quibus in iiii. regum. latrunculi syrie
captivam duxerunt de terra israel puellam. id est
animam. Contra hos latrones de nocte venientes
voluit nasci christus. Videamus quid significet
quia de nocte natus est. Videamus quod fuerunt illa tria
lumina que detulit ad tres predictas te
nebras depellendas. ¶ Contra concupiscentiam
carnis. de muliere nasci voluit virgi
nitatis. ut discant fideles solummodo
ea per virginitatem vel continentie munditiam.
sive illa sit continentia vidualis. sive
continentia coniugalis. [illegible] unde paulus.
pacem sequimini et sanctimoniam sine qua
nemo videbit deum. ¶ Secundo concupiscentia

oculoꝝ. indutuſ e paupertate. Vn̄ habe
ī euuaglo. Jnuenietiſ infante pannis
īuolutū ꝛ poſitū ī preſepio. q̄ ſup
bia uite ī omib; ſectatuſ e humi
litatē ꝛ uilitatem tā in ingreſſu
uite. i. qū e natuſ ī mundo.
q̄ ī egreſſu. i. qū uixit. q̄ in igreſ
ſu. i. ī morte crucis. ꝛ iđo eū par
uulū. i. humilē natū eē teſtat
yſ. paruulus inq̄ natuſ e nobis.
filiuſ datuſ e nobis. ꝛ fac. e. pri.
ſ. hu. eiuſ. ꝛ uo. no. e. a. q. d. f.
.B. p. f. ſ. p. pa. Bernarduſ admi
rabiliſ fuit in natiuitate q̄a tota
eiuſ natiuitas plena miraculo fu
it. q̄a dt̄ hō factuſ uirgo pepit.
hō credidit. ꝛ iđo dicit dauid.
cantate dno. ca. n. q̄a. mi. fe.
ꝯſiliariuſ ī pdicatione. yſ. uo
cabit magni ꝯſilii angelus. dt̄
ī miraculoꝝ patratione. fortis
ī paſſione. pat futuri ſeculi ī
reſurrectione. princeps pacis.
in aſcenſione. Nos ergo fres in
pdictis trib; luminarib;. i. uirtu
tib; ſequamur ipm̄ lucē dnm̄
ihm xpm̄. q̄a ut ipe dicit q̄ ſeq̄t
me n̄ ābulat in tenebris. ſ; ha.
lum̄ uite. ut ſic ipe p nob; hodie
e natuſ in terris. ita ꝛ nos p
hos ſcāt uirtutes quas docuit
naſcamur ī celis. q̄ ipo p̄ſta
re digneť. ꝛc.

Jſtoria d ſcō ſiluestro ꝛ con
ſtantino imperatore.

Sciendū q̄ a tēpore aploꝝ uſq; ad
tēpus beati ſiluestri pape. eccla
dī ī pſecutione paganoꝝ fuit. ꝛ a be
ato petro aplo. uſq; ad beatū ſil
ueſtrū papā. omſ pontifices ro
mane eccle. martires fuer. Cū
aut placuit dō ut litaret ecclam
ſua. ꝛ bona q̄ ei pmiſerat p
yſaiā dicens. ponā te in ſup
bia ſeculoꝝ. i. in dignitate regā
li quā ſeculares conſueūt abuti
ī ſupbia ꝛ ſuges lac gentiū ꝛ

mamilla regū lactaberis. Et ut dixi
mus uidens hec pmiſſa īplē. beatū
ſiluestrū uirū ſcīm diuinis litteris
eruditū. miraculis ꝯſpicuū.
eccle ſue ſcē pfecit ī pſule.
cui tēporib; conſtantinus īpator
graue pſecutione ꝛ ſupplicia
mortis ſuis xpi inferebat. qua
pp oportuit ut beatus ſiluester.
cū clericis ſuis ſuantes ſe. pp
ſalutē populi dī. fugerent ad
montē ſirapti. ꝛ ibi ī cauerſ
latitarent. Dt aūt omipotens
lepͣ elefantina ꝛ ī curabili pcuſ
ſit conſtantinū īpatorē. q̄ cū n̄
poſſet habē conſiliū a medicis.
conſultū fuit ei a ſacerdotib;
idoloꝝ. ut piſcina quadā ī capito
lio replet̄ ſanguine uirginū pu
eroꝝ. Jn qua deſcenderet. ꝛ nudus
ſe uoluptando in ſanguine. poſſet
ulterius lepra curari. Quoꝝ infinita
pueri eēnt aducti. ꝛ eēt ſtatuta dies
in qua omſ deberent occidi. matres
pueroꝝ. dilaceratis crinib;. ꝛ ſciſſis
ueſtib;. uenientes. ploratū magnū
fecerunt in conſpectu conſtantini
īpatoris. q̄b; ꝯpatiens īpator retrac
tauit ſententiā d occaſione infan
tum. malleus potius mori ꝛ lepre
cruciatu aſſidue cruciari. q̄ p mor
tem innocentū. uitā ul ſanitatē
recupiret pſente. ꝛ dans inume
ra magna matrib; ꝛ infantib;
cū gaudio fecit ad ppa remeare.
Nocte uero ſubſecuta ī uiſione ī pa
tori apparuer in uiſione ei beati
aploꝝ principes. petrus. ꝛ paulus.
ꝛ dixer ei q̄ mitteret ad montē ſi
rapti p papa ſiluestro. ꝛ ab eo baptiſ
ma ſalutis acciperet. in quo emunda
retur. n̄ ſolū a lepre ſpurcia. ſ; etiā
ab omib; facinorib; peccatoꝝ. Cuq;
īpator miſiſſet ꝛ beatus uenisset
ſiluester. edoctus ab eo omnem
fidei regulā cū baptizatus eēt ab eo.
ſplendor d celo circūfulſit coꝛā

tinu imperatore lux de celo in qua erat
fulgentia lucis. apparuit ei dominus
ihesus christus et emundauit eum a lepra
et ab omni infirmitate tam spirituali
quam etiam corporali. Ecca uero ara co
stantinus imperator fidelis factus christi
totam deuotionem et subiectionem ecclesie
dei exhibuit. unde ut dei ecclesiam exal
taret de uoluntate senatus et omnium
principum orbis terre. expolia
uit se imperio. et tradidit
monarchiam totius mundi. sancte
romane ecclesie. ut sicut ipsa spiritu
alia disponebat. ita ipsa post
modum pro suo libitu temporalia
gubernaret. et omnes reges et
principes. essent fideles et sub
diti. sancte romane ecclesie. fa
ciens legem. ut siquis princi
pum insurgeret contra eam. hono
re priuaretur et uita. et ita pa
tet quod imperium per collationem
et principum cuius erat. est pro
prietas sancte romane ecclesie. que
ponit uicarium sibi in ipsis tempo
ralibus exercendis. tunc imperatorem
uocat et coronat. iurata sibi
fidelitate. ut dei ecclesiam pro
posse gladio materiali protegat
et defendat. cui sicut petri filius
sicut domino suus. in omnibus obedi
re tenetur. Si autem contra eam ali
quid perpetraret. ecclesia eum de sua
potestate potest priuare. et sic in
corrigibilis. de honore sibi
collato deponere. et hec omnia con
secuta est ecclesia tempore beati
siluestri pape. qui in sua uita de
ecclesie extitit fructuosus. et post
mortem apud deum existit assidu
us subfragator. De insti
tutione decimarum et primitiarum.

Dicitur in lege per moysem. decimas
et primitias tuas non tardabis offerre.
Unde notande sunt cause primitiarum
et decimarum tam generales quam speciales.
generalis causa primitiarum et decimarum
est ut in primitiis et decimis que redduntur.
cognoscant omnia esse a deo. qui est prin

cipium et finis omnium rerum. primitie enim
sunt loco unitatis que est principium
numeri. decime enim loco finis
siue completionis. denarius enim est perfec
tio numerorum et per hoc significatur
quod deo cui redduntur primitie et decime.
est principium et finis omnium. iuxta quod
ipse dicit in apocalipsi. Ego sum alpha et o
principium et finis. et propter hanc ratio
nem dicit ecclesiasticus. honora dominum de tua
substantia. quod facis in soluendo decimas.
et de primitiis frugum tuarum. quod facis
soluendo primitias. et ideo ut hunc
honorem ei exhibeamus et omnia ab eo
esse cognoscamus. ei tam primitias quam
decimas dierum offerimus. primitias
in quattuor temporibus anni. decimas
in quadragesimali abstinentia soluentes.
et ideo debet christianus ut uitam suam recon
gnoscat a domino. in annis discretionis
positus. decimas dierum et primitias
in statutis diebus debet offerre. et hee
sunt generales cause. institutionis
primitiarum et decimarum. ut scilicet soluantur
domino. in signum uniuersalis dominii. Spe
ciales autem cause institutionis predicte.
fuerunt iste. scilicet ut esset cibus in domo mea domini.
unde dominus per malachiam inferte omnem
decimationem in orreum meum. ut
sit cibus in domo mea. Alia causa
fuit ut ministri ecclesie possent ua
care officio diuino predicationibus
et studio scripturarum ad doctrinam plebis
ut non impedirent a curis temporalium
unde apostolus si spiritualia uobis semina
uimus non est magnum si carnalia uestra
metamus. et iterum. ita et dominus ordinauit
ut hii qui euangelium annuntiant de euan
gelio uiuant. dignus enim est operarius cibo
suo. et iste sunt cause speciales in
stitutionis primitiarum et decimarum.

Notandum autem De oblatione.
quod si sacerdos mutat a parochiam ut cantet
missam. datis oblationibus. si sacerdos principaliter
mouetur propter oblationes. ita quod oblationes sint causa effi
cientes cantationis misse. peccat mortaliter et est
symoniacus. Si autem missam cantat principaliter propter deum.
et pro salute animarum. et secundario quod habeat oculum
ad oblationes. ita quod oblationes non sint cause finales
nec efficientes. sed tantum eas respiciat ad sui
sustentationem. tunc celebrando. propter illas quod obla
tiones offeruntur. nullomodo peccat. quia ut di
cit dominus dignus est operarius cibo suo.

quia ponit in perpetuabile sub perpetuabili — certa sit

De triplici nat dni.

Evangelizo vob gaudiu magnu q e. o.
p. q. n. e. ua. ho. l. q. e. x. d. i. c. d.
hodie predicaverut angli q laudaveru
in quo inuit q tota dies ista i pdicatoe
laudib expendenda. pdicavit angls cu
ait. Euangelizo vob g. m. laudaver. p̄sa
cecinerut gla in altissimis d. e. Gaudiu ma
gnu dicit pp tria. qa dre magna q qa
pp petitu q qa multis comune. Vn dicit q
erit omi pplo. Tres ppli erat. Angli i ce
lo. Pt̄enatti i mudo. Patriarche q sci in
limbo. hiis omib fuit causa gaudii. Sz nat
Gaudiu mundi n pot dici magnu qa d par
uis. i. d mudanis. amos. vi. Qui letami
i nichil q qa transitoriu Ysa. xxiiij. Cessauit
gaudiu tympanor. q eu sonus letantiu
cessauit dulcedo cythare cu gaudio n bi
bent uinu amara erit potio bibentib ea.
Ite n omi pplo sz paucis comune e q d e
latu. unu necce e q cu uni datur ab alio
auferatur. sic cu latro ridet expoliatus
ab eo plorat. Nos q ql habe pdenda n alii
auferatur. At gaudiu dni latissimu
eo aplius dilatatur. quo plures capit. i ma
ius e quo plures capit. i maius e quo plu
rib e comune. hoc attulit nob dns ue
niens. n eni inueniebat rel ta pciosa i
terra. Vn subdit. qa natus e nob ho. sal.
Vob inqd qa angli etna eti natiuitate gaud
bat. q homines ignorabat. q. d. nob aut
natus e. sz hodie natus e nob. Est e tri
plex natiuitas eius. Etna. s. ex patre. te
poralis d matre. Spualis in mte uiatoris
cum. ad q repntanda hodie tres misse
in ecca celebrant. i. in nocte. ij. in au
rora. iij. i plena luce. Prima q in noc
te significat occultissima i natiuitate
q genitus e ex patre ab etno. un i ei
introitu cantatur. Dns dixit ad me
f. m. es. e. ho. g. t. Scda i aurora q ali
quantulu habet lucis. significat spuale
natiuitatem. q nascitur i mte uiatori
cum. nocte peccati exterminans q die gra
tie introducens. un in eius introitu
cantatur. lux fulgebit hodie. Tertia q

in die significat manifesta xpi natiuitate
q natus e nobis ex matre. qa amictus uisi
bilis in substantia nre carnis apparuit un
illud ubu caro factu e q hab. i nob q d. un
q in eius introitu canimus. Puer nat
e nobis. In hac aut q i pma dicit quas
d temporali natiuitate q i. iij. Sicut dicit
q etna eius natiuitas manifestanda dicit
tepore q teporalis i nsla fuit ab etno.
Bn q ait. qa natus e nobis. utr nobis
hominib innotescat. un i epla hodier
na dicitur. Apparuit benignitas q huma
. s. n. d. ul. nob. i. ad nram salutem.
Venit eni xpc saluare. Vn saluator
toris nom assumpsit. luc. xix. venit fi
lius hominis querere q saluare. q phi.
Ys. lxij. Ego q pugnator sum ad sal
uandu. sz ne terpe [illegible] timeret
adiungit dicens. q d. xpi. i. uincat.
Venit eni uincere. luc. post
qua uictorie terre i ade. luc. [illegible]
homis q uenit animal pde sz sit mlta
uenimt aligno. salutiens eratis
arundi. p i se ipis i impossibiles infir
mitatib. subito uinu q nichil
olei infundentes. Dns adiuuat et
d saluandi pp timescas sube ie
eu uoluit posse. D triplici thesa

Iuro aie fidelis q d fructu beati iohis.

Iocunditate q exultatione. the. sup
eu. q noie etno hereditabit eu dns
ds noster. Eccl istud legitur d beato
iohe. ecc. xv. In cuius pma parte
mdatur a multitudine spualiu
diuitiar. q a fructu ear. In scda
q mdatur a petitione honoris
quo eu dns honorauit. q multitu
dine spualiu diuitiar. Laudatur
cu dicitur. Thesaurizauit sup eu.
p hoc eni innuitur q fuit locus
thesauri dni. i quo plures diui
tias recondidit. q fuit multi thesauri
quos reposuit dns apud eu.
s. thesaurus uirginitatis. d quo
iob. xxiiij. ingressus es thesauri

niuis custodia matris secretum trans
figurationis superiorum contemplationis.
et futurorum revelationis. fructus ha
rum divitiarum sunt. iocunditas. et exul
tatio mentis. hec est feterit eum habere
scientiam iocundam et letam. ¶ In scda par
te commendatur a perpetuitate honoris
cum dicitur. et no. eterno hereditabit eum.
In nomine eterno notatur perpetuitas di
gnitatis future. Nullus enim amittere
potest. qui accepit illud. Unde apoc. ii.
Vincenti dabo ei calculum candidum
et nomen novum scriptum. i. dignita
tem perpetuo confirmatam. unde peccato
res qui hic vocant nomina sua in ter
ris suis. non habent nomen eternum sed
temporale. sed temporalia in terra pereunt
unde prov. x. nomen impiorum putrescet.
¶ Mor. locus thesauri est aia iusti.
unde debet esse clausa per castitatem. ut
fur. i. diabolus manu temptationis
nichil ab ea furari possit. ¶ Primus
thesaurus est timor domini. ys. xxxiii.
timor domini ipse thesaurus eius. fruc
tus huius est arce firmamentum. prov. xiiii.
in timore domini fiducia. fortitudinis. et in eodem.
per timorem domini declinatur a malo.
hic thesaurus colitur in inferno.
et consideratione iudicii futuri. Job.
xxxviii. et thesauros grandinis asp.
q. d. considerasti quomodo ipsos in
iudicio grandinabis. et conceptis ti
more. ¶ Et notandum quod dicitur aliquis
perfecte timere. qui in fine omni contri
... mittat sacre mandatis est
... servatur. si enim cum conditione
... vel iurare vel iurare req
... perfecte timet. sic perfecte
dicitur deum timere. qui ad amorem
penitentia se exponit. ut dicitur
in paulo. act. ix. domine quid me vis
facere. ... enim voluit iurare
et statuere custodire iudicia iu
stitie domini. i. penitentie. sed solus
mandato carnis. et mundi. quia carne

voluit affligere ieiunando. in mundo vo
luit despicere voluntate habitus assumendo.
vel publice se humiliando. ¶ Qui autem per
fecte timet deum faciet bona ista. ¶ Secun
dus thesaurus est contemptus temporalium qui
thesaurizat dominus super nos. quia si habere
divitias contempnit eas. Deut. xxxiii. in fine. the
sauros absconditos arenarum. ¶ Thesaurus
absconditus in harena est contemptus in ipsis
divitiis. latens. eo quod ipso contemptu licet sint
non afferentes fructum salutis eterne. pos
sidentibus eas habent unde contempnantur.
sap. v. ¶ Quid divitiarum iactantia contulit nobis.
et ecc. v. ¶ Qui amat divitias fructum
non accipiet ex eis. et hoc est vanitas. hoc
thesauro pugnamus contra mundum qui coti
die nos impugnat. specie sua et pul
critudine sua. ¶ Unde autem dicitur thesaurus.
hic absconditus in harena. quia amatores
mundi non vident eum. ps. ¶ Vir insipi
ens non cognoscet et stultus non intelliget hec.
¶ Cum exorti fuerint peccatores sicut fe
num et c. i. non intellexerunt se tempo
raliter vivere cum mundo. et in fine eterno
incendio comburendos. ¶ Tercius the
saurus fortitudinis sive possessio virtutum.
s. fidei spei. et caritatis. Deus. ii. cor.
iiii. habemus thesaurum istum in vas ...

Infesto sancti vincentii de tri
plici corona predicationis.

Vidi et ecce equus albus et qui sedebat
super illum habebat arcum et data est ei
corona et exivit vincens ut vin
ceret. apoc. vi. In verbo isto commendatur be
atus vincentius. a iiii. primo a munditia
vite. secundo a sapientia. ¶ Tercio a passionis
victoria. quarto a pugnandi audacia et
desiderio patiendi. A munditia vite commen
datur cum dicitur Equus albus. In albedine
enim munditia notatur. Unde apoc. iii.
Ambulabunt mecum in albis. Per autem
equus quod est animal velox. quia ipse velociter
via mandatorum dei implendo cucurrit.
unde ps. ... vii. Vera nam eius ...
contra perversos qui habent ... cursum ...

[margin:] fructibus vero solventur ... condendus est ne perdatur. hic liberat a morte eterna possessores suos unde ... nos ... quia habemus thesaurum

Et quod dicitur similis est dilectus meus capre
[margin: hinnuloque cervorum] Hinnulus sapientia laudatur cum sedebat
et sedebat super eum habebat arcum. Ipse enim
cervi qui pertat divina sapientia et
arcu armatus erat. quia bestias id est bestia
les homines vulnerabat et spiritualiter
occidebat. ps. sagitte potentis acute. Ter
tio commendatur a victoria. passionis cum di
citur et data est ei corona. hec est incan
tis. dari solet. vir id est iacobi. i. beatus
vir qui suffert temptationem et cetera. Quar
te commendatur a pugnandi audacia et de
decore patiendi pro fide. cum dicitur et exi
vit vincens ut vinceret. Exivit quidem a car
nis et mundi amore. vincens vo
luntatem sensualitatis que naturaliter
renuit pati. ut vinceret tyrannos.
et tormenta eorum. Unde dicebat. In surge
et tota malignitatis spiritu debaccha
re. videbis me de virtute. plus
posse dum torqueor quam possis ipse qui
torques. Unde bene comparatur equo quod est
animal audax. Job. Exultat audacter
in occursum pergit armatis. Sic et iste mor
tem carnificum arguendo ad penam alacri
ter properabat. Videtur et in hoc verbo vel
apposite nomine commendari cum dicitur. Exivit
vincens ut vinceret. Sed Moraliter. Iustus
iste commendatur et describitur vita per
decursus et cuilibet viri iusti. equus
enim de iustus est. i. cor. vi. Glorificate
et portate deum in corpore vestro. equus calcaribus
urgetur. ut currat. et iustus temp
tationibus interioribus et exterioribus
ut festinet ad patriam. Tob. xii. quia
acceptus eras deo. necesse fuit ut
temptatio probaret te. i. cor. x. sic cur
ro non quasi in incertum. Equus recal
citrans est homo temptationi impatiens.
Act. ix. durum est contra stimulum recalci
trare. Equus scabiosus qui libet quod temp
tationibus libidinis sordet. freni
retinaculum vel laus dei. ps. xlviii. In
frenabo te laude mea ne intereas.
vel silentium. ps. Posui ori meo custodiam. Et
albus est. quia munditiam conscientie signat

pc. inmicantes manibus et mundo corde. Super
talem sedet deus et pugnat in eo. quia per
eum alios in iustos convertit et spiritualiter
vincit. Unde hic dicitur et qui sedebat super
eum habebat arcum. Christus enim est qui arcum
sapientie sue comminatione vel amo
re glorie vulnerat auditores. In hoc
arcu vicit et subiecit sibi terram ini
micorum. Gen. Do tibi partem unam extra
fratres tuos. quam tuli de manu amorrei in gladio et arcu meo.
de manu amorrei. pro hoc autem quod sub
ditur et data est ei corona. innuitur pre
mii magnitudo. et pro victoria quam pro
dicatione debetur. scilicet aureola. quam in
evangelio pro fructu centesimo dicitur
signatur. Unde in Exo. mensa propositionis
habebat labium. et ipsi coronam auream
interrasilem. et aureola que alios per
dicando vincit. illa premium decentia
decoratur. Item propter hoc quod dicitur et data
est ei corona. innuitur quod qui predicat debet
habere coronam ut sit clericus non laicus.
vel corona est spes premii. que minuit vim
flagelli. Gen. xxix. videbantur ei dies
pauci. pre amoris magnitudine.
Unde autem sequitur et exivit vincens ut
vinceret. Cum enim vult vincere exire
debet ab amore mundi et carnis. unde
in Gen. xii. Egredere de terra tua et de cognatione tua.
Unde hic dicitur. Exivit vincens mundum
scilicet et carnem ut vinceret malignos
de his spiritualiter triumphando. Et nota
quod hic tria notantur. que sunt neces
saria ad vincendum. scilicet conveniens ar
matura. pro ista et amor pugnan
di. Armatura vero in equo et
arcu. In arcu enim notatur scien
tia. qua decet pugnare. Amor
sive audacia per hoc notatur
cum dicitur. Exivit vincens ut
vinceret. vel notatur hic continu
atio in vincendo. quia semper vincen
dus est et non uno die tantum.

[lower margin, added note, left:]
Uo. quia in iiii. commendat propheta beatus iohes.
In solitudine. ut quod erat extra civitatem in deserto.
In inconstantie firmitate. quia non fuit arundo vento agitata.
In asperitate. quia induebatur pilis camelorum.
In ciborum ariditate. quia vescebatur locustis et melle silvestri.

[lower margin, added note, right:]
Iohes. ipse erat dei interpretatur. vere fuit
gratia dei in ipso et pleueraverunt scripturas. In his ipse pre
paravit viam domino. scilicet penitentiam predi
cando. baptizando. et de christo testimonium per
hibendo. ... [illegible] ...
... [illegible] ... predicando. ... [illegible] ...
penitentiam predicando. ... et peccata per eius predicationem ...
... per eius baptismum ... [illegible] ...
... audeus baptisma christi ... [illegible] ...
retur.

De beato Johe.

Helysabet impletum est tempus pariendi et peperit filium. Circa verbum istud euangelii considerare debemus. quis pariendus est. et quem pariendum. et quid et quare. et qua utilitate. pariendum est. Sunt enim fecundi. sunt. et
omnes gemelli fetibus et sterilis non est inter eos
duos fetus. odium mali et amor boni. vel
duo genera operum. activum et contemplati
vum. Quo impleto tempore ad litteram. Heu
quia partus accelerant ut faciant abor
tivos. crudeliores bestiis in propriis filios
fovientes. Trenorum. filia populi mei cru
delis. quasi struccio in deserto. pro crudelitate
reputatur. instructione quidem religiosa
intra. sicut ille crudeles sunt qui prohibent
filios. sic crudelissime que occidunt. bone mu
lieres implent tempus. Nota. ut factum
bonum propositum ducas in actum. oportet te
ix. menses. i. affectus transire. Nove sunt
menses sive. ix. affectus. v. sensuum. et iiii.
affectionum. mensis dicitur a mene quod est lu
na. ut dicit ecclesiasticus. luna in affectu sig
ficat. Affectus visus. sunt illicita et im
pudica aspectus. de pilatio aliorum delec
tatio in speculando et multum acuit va
nam gloriam. Affectus auditus. attende
cantilenis. fabulis. adulationibus. detrac
tionibus. qui hec cavet ab auditione ma
la non timebit. Affectus odoratus. delec
tatio in odoribus variis. ys. erit pro sua
vi odore fetor. Affectus gustus. pro
prie. late. nimis. ardenter. studi
ose. Affectus tactus. flatus facino
ra. Affectus gaudii. temporalis sine
negligentia sui. oblivio peccatorum.
et obstaculum contemptionis. cui peccatorum
dum gaudent non sunt afflicta dolore
tempora patent. Affectus timoris mun
di. innocentia esse. dicitur. ca. Joh. Qui
timet non est perfectus in caritate. Affectus
spei temporalis. deceptio et ruina. sap. v.
spes impii quasi lanugo. que a vento tol
litur. et fidit in divitiis suis. Affectus
doloris est impatientia et murmuratio
contra deum. Non potens parere filium. i. affectum

laudabilem producere opus bonum non habet mensis
superatis. Quid debes parere. filium non filiam.
i. opus virile non effeminatum. Nato autem
debes imponere nomen tale. ut dicas gratia dei
sum id quod sum. osee. i. voca nomen eius iez
rael. i. semen dei. Quomodo pariendum.
Job. Inclinantur et pariunt. et mugitus
emittunt. In inclinatione humilitas
i. Reg. uxor finees inclinavit se et pe
perit. pro ve sterili. scribo virum istum
sterilem. et ve pregnanti. et ve pregnantibus
et nutrientibus. pregnantes semper sunt
in proposito et numquam in executione. ut illi
qui portat crucem. alicui. xx. annis ad
quam transeat mare semper procrasti
nando. Qua utilitate. Ut gaudeas postea
futura. Joh. xvi. Cum autem peperit pu
erum. non meminit pressure. Est hic notandum quod partum
precedit conceptio. semen conceptionis
est timor dei. hunc primo infundit dominus
anime penitentis. ys. xxvi. a timore
tuo domine concepimus et quasi parturivimus. Item
helisabeth interpretatur dei mei saturitas.
vel dei mei iuramentum. quia quicumque vult concipe
re et parere. oportet eam deum saturare
pane obedientie et iurare custodire
iudicia eius. Alius comparatur
lucifero.

Nunquid producis luciferum in tempore
suo et cetera. Job. Beatus Johannes comparatur
lucifero propter tria. Primo quia post solem
et lunam nullus est lucidior in planetis.
i. post christum et beatam virginem. nullus cla
rior inter sanctos. Matth. xi. Inter natos mulierum et cetera.
Secundo quia sicut lucifer precedit et nuntiat
solem. sic Johannes christum. precessit enim in tri
bus in conceptione. nativitate. predicatione.
et morte. Conceptionem enim commendat
duo. angelica nuntiatio. et senis sterilis
fecunditas. Nativitatem vero patris
muti sanatio. et eiusdem in prophetia
et laude exultatio. unde apertum est illico
os eius. et prophetavit dicens. benedictus et cetera.
Predicatione eius commendat. severitas au
steritas. et arguendi libertas. Mortem
denique innocentia et iustitia. Tertio

quia sicut frigiditas ducit ad infernum. caritas vero ad paradisum. Natalis vero et eius festi vetus culpa
non erat. Propter purpura et bisso diues non reprehenderetur. In tribus est peccatum. Iuxta electi
dominus cum precio effundimus sumptus habundanter ut nos videamur preciosi. Secundum tempore attendimus in colore.
ut alius videatur splendidior. Decentia cum laboramus in forma et. ut eleganter videamur
formari. Et in hiis omnibus quod nisi vile spiritu. vas fimo plenum et cetera. id est carne
nostra adornamus. Cum questio fuerit de auctalis que est pulcrior
corpus. artificiale vel caelestium de. Require in libro similitudinum de cornice.

lucifer circa finem noctis oritur et diei in media fulget. et Johannes circa finem legis et initium gratie. Unde Matthei xi. Lex et prophete usque ad Johannem. tempus est protendendi luciferum, id est promittendi Johannem filium in carnando. Fuit in diebus herodis regis. Tunc sceptrum iam erat ablatum a iuda. et alienigena iam regnabat. Unde Luce i. Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias etc. hoc autem tempus notatur. et tunc Johannes permittitur tamen divine sit potestatis et humane. Unde sub interrogatione hec dicitur. Nunquid producis luciferum in tempore suo. quasi diceret non est hoc humane potestatis sed divine. Sermo. Augustinus. dominus vult noctem peccati repellere a corde peccatoris. Promittit luciferum, id est annuntiat diem gratie. hic est timor domini. qui enim nuntiat diem lucis, quia nox peccati et cetera. Totus fides, id est caritas. sed non comparatur sicut cum eo. Tempus huius luciferi est statuus in firmitatis. vel propositum desistendi ab actu peccandi. Tunc enim prope est sol, quia mittitur lumen suum. Post hunc fulget, id est confessio. in qua peccatoris tenebre dissolvuntur. Sole, id est gratia iam in suos radios emittente. Ante ortum luciferi lucerna nobis necessaria est, id est consolatio sacre scripture. et maxime debilitate affectu peccandi. ii. Petri i. habemus firmiorem propheticum sermonem cui bene facitis etc. quasi lucerne ardenti in caliginoso loco. donec dies illucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris etc. De triplici

Non licet tibi habere uxorem fratris tui. creatura rationali. Marci vi. Verba sunt iohannis arguentis herodem de adulterio et incestu. Sermo. Duo fratres sunt due rationales creature. angelica scilicet et humana. Philippus os lampadis. fuit primus angelus qui propter lucem sapientie lucifer dictus est. Herodes vero qui interpretatur lampades ducens pellis. Herodes pellicius tunc gloria pellis. hec est pellis, id est carnalis vestitus est. et in ea inanis gloriatur. Uxor fratris eius, id est diaboli. fuit superbia quam inseparabiliter uxoratus est. habet eam homo superbus quando non licet ei. Unde iohannes uxorem fratris cum superbia arguit. Johannes, id est gratia dei arguit eum in corde dicens. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. hoc est quod dicitur Ecclesiastici x. Quid superbis terra et cinis. Romanorum xi. Noli altum sapere sed time. Ex hac uxore generatur puella saltans, id est iactantia. per quam iohannis predicationem gratiam extinguit.

In festo sanctorum iohannis et pauli.

Isti sunt duo filii olei splendoris qui assistunt dominatori universe terre. Zacharie. In prima parte huius auctoritatis commendantur hii duo martyres a plenitudine munditie. In secunda a plenitudine obedientie. A plenitudine munditie cum dicit. Isti sunt duo filii olei. In oleo munditia intelligitur. Unde hodie in epistola commendantur. Isti sunt duo viri munditie. Sed facto nomine splendidum, quia purgat a sordibus peccati. Actuum xv. Fide mundans corda. Purgat peccata. Unde bene addit. splendoris vel filii olei splendoris, id est qui ex oleo effectum nominis trahunt et splendor patris gloriae. Hebreorum i. Qui cum sit splendor gloriae et cetera. vel quia illuminavit mundum decorem. vel quia in virtute nominis eius mira cula in mundo coruscavit. Actuum. In nomine ihesu christi surge etc. dicuntur quoque filii splendoris, id est Christi. quia eos splendidos, id est castos fecit. Fuerunt enim innocentes in peccatoris. Castitas splendor est. Sapientie. O quam pulcra est casta generatio cum claritate. vel quia lucet nobis exemplo suo. Virtus est sancti sicut speculum in caritate. et lux in domo et in aliorum aspectu alienas maculas christianus reprehendit. Job. Respicit ad homines et dicet peccavi. et vere diligens lucet militibus, virginibus, principibus. ut casta sint et gloriam mundi spernant et in cursu innocentiam fuerit. A plenitudine obedientie commendantur cum subditur. Qui assistunt dominatori, id est Christo. qui dicitur dominator. Ante nomina sicut Daniel. ut scias quia dominatur altissimus in regno hominum. et cuicunque voluerit dabit illud. Dicitur quoque assistere ei quia promptitudine exequendi sicut de angelis dicitur. Daniel. Milia milium ministrabant ei et decies centena milia assistebant ei. Sermo. Filii splendoris sunt qui lucent aliis per bonum exemplum. Philippensium ii. Inter quos lucetis tanquam luminaria in mundo. Dicuntur duo propter geminam caritatem. filii olei, id est tractabiles et suaves. Psalmus. Oleum in tabernaculo meo.

De triplici castitate.

Hec dicit dominus eunuchis qui custodierint sabbata mea. et quod volui elegerint et tenuerint fedus meum. dabo eis in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus.

aliquis plus honoris a deo impetrare. Unde misera mater ad petendum. Dominus autem in hac sua responsione ostendit quod non gratia consanguinitatis.

ys. lvi. In prima parte huius auctoritatis commendantur
hii duo martires a castitate. et obedientia
mandatorum. et ab electione consiliorum. In secunda parte
promittitur eis merces retributionis eterne. scilicet
locus inter ordines angelorum. et gloria de visione nos-
tra. A castitate commendantur cum dicitur eunuchis.
ipsi enim fuerunt eunuchi corpore. sed magis mente. quia
castitatis amici. Et notandum quod tria sunt ge-
nera eunuchorum. Matthei 19. sunt eunuchi qui de matris
ventre sic nati sunt. et sunt eunuchi
qui facti ab hominibus. et sunt eunuchi qui se
castraverunt propter regnum celorum. Primi sunt frigidi
naturaliter. quia non possunt si vellent. Secundi vi-
olenti. Tercii voluntarii. hii sunt qui se
vovent castitati propter regnum celorum habendum. scilicet Ca-
stitas est voluntarie pro Christo assumpta. meretur
celum. non mirum. Unum genus martirii est
castitas in iuventute. et quia magnam partem
sodalis abscidit. Maxime enim delectat
carnalis voluptas venerea. et multitu-
do filiorum. quod utrumque castitas voluntaria in-
molat deo. Unde dominus in libro Levitico mandat
sibi de hostia pacificorum. id est clericorum offer-
ri. adipem qui operit vitalia. et duos renes.
Adeps qui operit vitalia est delectatio in opere car-
nali. quod dicitur operire vitalia. id est virtutes.
quibus anima vivit extinguere. In renibus signifi-
catur generatio. vel propagatio filiorum. quod u-
trumque clerici et religiosi offerunt in oblatione
et odore suavissimum odoris domino. Ab
obedientia mandatorum commendantur cum dicitur.
qui custodierint sabbata mea. id est requiem mentis.
Set in tota ebdomada sua sabbatum habet quia
semper cessant a malis. Sed mali in ebdo-
mada sua non habent sabbatum. ys. lvii. Impii
quasi mare fervens, quod quiescere non potest. Proverbiorum
4. non dormiunt nisi male fecerint. Ab e-
lectione consiliorum commendantur cum dicitur. et que
volui elegerunt. non tamen que precepi. non est mul-
tum acceptus est regi minister. etc. A
perseverantia commendantur per id quod sub-
ditur. et tenuerint fedus meum. quia
non qui inceperit sed qui perseveraverit usque in finem salvus erit.
Ubi merces que promittitur eis notatur cum di-
citur. dabo eis locum in muris meis. id est inter ordi-

no. de eunuchis.

domino suo quod semper preceptum eius expectet sed qui secundum voluntatem eius statim perficiat eam. Proverbiorum 14. acceptus est regi minister etc.

nes angelorum. psalmus. benigne fac domine in bona voluntate tua
syon ut edificentur muri ierusalem. Octava de confessione multorum.
notatur cum dicitur. nomen melius a filiis et filiabus,
id est maiorem habebunt gloriam pro custodia castitatis
quam si filios et filias habuissent. **Thema in passione domini.**

Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum.
Matthei xxi. Verbum istud respondit dominus duobus
fratribus sedem petentibus, unus ad dexteram. alius
ad sinistram. credebant enim quod ut gratia consangui-
nitatis posset dari eis regnum celorum
sed per tollerantiam passionis. Unde ait eis. Pote-
stis bibere calicem. quasi diceret. per potum calicis venitur
ad dexteram. non per lineam parentele. Est duplex
calix. quem nobis proponit ad bibendum. scilicet calix
divini sanguinis. et calix tribulationis. De primo
j. cor. xi. Qui bibit calicem domini indigne
etc. Psalmus. Accipiens calicem etc. psalmus. Calicem
salutaris accipiam. et Iohannes. Ecce quibus non erat
iudicium ut biberent calicem. bibentes bibent. et tu
quasi innocens relinqueris. non eris etc. Dicitur autem tribula-
tio calix quia cum mensura datur. j. cor. x.
fidelis deus. qui non patietur vos temptari supra id quod potestis.
Item quia parva est omnis tribulatio in presenti
sicut parvus est calicis potus. ii. cor.
Momentaneum est et leve tribulationis nostre
supra modum eterne glorie pondus operatur in
nobis. Salutaris autem dicitur. quia libenter bi-
benda est pro recuperanda salute. Unde solet
dicere mater parvulo cum ei dat aliquid ad
sumendum. bibe fili sanitatem. Item calix quia
inebriat per nimiam hilaritatem. psalmus. Calix
meus inebrians quam preclarus est. Item secundum
multitudinem dolorum meorum etc.
In hoc calice erunt tres amaritudines
sumere. scilicet fellis. myrre et aceti. In felle
notatur ira. quia fel commovet iram. huius magna
copia erit ibi. quia peccator videbit et irascetur.
Preterea est tibi proximo et deo. De primo. sap. v.
nos insensati vitam illorum extimabamus
insaniam et finem illorum sine honore.
De secundo eccl. xli. de patre impio querentur
filii. De tercio. De tercio apoc. et blasphe-
maverunt homines deum propter plagam grandinis.
Mirra significat mortificationem carnis.
que in inferno erit. Mortificabitur etc.

Hunc calicem primo bibit medicus. ne cum per se abhorreret egrotus. Unde ait. quem ego bibiturus sum. ne ipsi timerent bibere quem se bibituros sciunt. quia dicit. vel ideo ait quem ego bibiturus sum. quia alius calix pene eterne. de quo Christus non bibit. bibent ex eo omnes peccatores terre. et potabunt usque ad feces. Ezechielis. calicem sororis tue bibes profundum et latum. etc. psalmus. verumtamen fex eius non est exinanita etc.

suphure. uermib; et flagellis. Illa cit ṗa.
cui mortificatio pñe dr mirra ṗma. cit.
v. labia eius distil. mi. ṗmã. Acetu ẽ
fit ex uino corrupto. et q̃to ptiosius fu
it uinu. tanto ꝯeo acetus fit ace
tu. ita dilectatio teporalis. xpũ. nec
turans uinu mo. ꝯd. ꝑ morte ꝯditu
acetu. xpũ. extima gaudii. lu. actu.
vo. dterius ei eit q̃ hic multa habuit
Nã si fuit in inferno. Memoria enĩ a
missi gaudii. accumulat cruciatũ.
bo. Summu genus infelicitatis ẽ
aliqñ fuisse felicẽ. hoc significatũ
fuit i cruce. d'. cu dicet si
tio. uidi optulerũt acetu. ps. ddrũ
i escã meã fel ꝯc. S; dñs cu gu
stasset noluit bibe. ad significa
du q̃ q̃ad ipm ptinet. i. oms sal
uandi gustu accepiunt i psenti ẽ
d penis i ferni teporalĩ tribulãt.
reliq aut calicis plenitudine re
linquit eis q̃ i hoc teporali dlec
tantur. d quadruplici obedien pt

6 Beatus es symon bariona. qa caro
et sanguis n re. tibi. s; pat meus
qui est in celis. S;. In uerbis istis ꝯ
mẽdatur beatus petrus. a iiii. a
noie. a cognomine. a beatitudi
ne ꝑmissa sibi. et a magistro q̃ eu
docuit sapientiã uerã. A noie cu
dicitur symon. sed; ẽ nomina n
ferunt et quodã ex iniunt sitate.
Symon enĩ obediens dicitur. et ipse ad
unius iussionis uocẽ relictis omib;
secutus ẽ xpm. A cognomine cu
dr bariona. i. filius colube. gra ẽ
spc scĩ q̃ intelligit ꝑ colubam. fecit
eu tã cito uocanti dño obedire.
A beatitudine cu dicit'. beatus es.
beatitudine gre in psenti et gle i
futuro. Gratia enĩ psens ẽ pignus
et arra beatitudinis future. i. glie.
quicq; enĩ habet grã habebit glam
nisi an morte amittat eã. vo
apoc. tene q̃ habes. i. gratiã ne
alius accipiat coronã tuã. i. ne
amittas glam. q̃ tibi dbetur ꝑ gra
tia. ii. cor. i. dedit pignus i
cordib; nostris spc. Causa ꝑmis

sionis fuit confessio fidei q̃ ipse beatus
pe. ait. Tu es xps filius dei uiui. In
hoc ẽ confessus psonar trinitatẽ.
et xpi humilitatẽ. q̃ duo maxime
necessaria sut. ad salutẽ. xps int'p
tatur unctus. in unctione notatur
sps. In unctio filius. q̃ i ipã ꝯcepti
one accepit plenitudinẽ unctionis.
ps. vnx te. ds. d. tuus. o. l. p. ꝯ. t.
In uiuente notat' pat. A ꝑita ma
gistri. q̃ eu h; docuit. laudatur cu
subiugit. qa caro et sanguis n re.
tibi. s; pat meus. Bonus magister
dr pater. q̃ hoc secretu reuelauit
petro, diuinitatẽ. s. latentẽ i xpo
cognoscẽ. et fidlr ꝯfiteri. ¶ No(t)a.
In uerbis istis ꝯ mendatur obedientia.
Sive uir obediens. a beatitudine ꝑ
missa sibi. obedientie enĩ dbetur
uictoria. et uictorie corona. ꝑu.
vir obediens loquet' uictorias. apoc.
uincenti dabo manna absconditũ.
et c. S; obedientia quadruplex ẽ.
bona. melior. optima. et pessima.
Bona q̃ discipulus dz magistro.
d qua ecc. Esto mansuetus ad au
diendu uerbu dĩ. et vi. Audiens
sensatu tu. ad il. et gradus hostior ꝯ.
extra. Melior q̃ dbem platis. heb.
ult. obedite ppositis uestris et sub.
ipse puigilat et c. Optima q̃ diuinis
consiliis acquiescimus. m. v. qui
q̃ audit uba mea hec minima et
facit ea. magnus uocabitur i
r. celor. q̃ dicuntur consilia mi
nima. qa minimã ul nullã penã
n sequantib; ꝯminantur. est ꝑcep
ta d calogi dicũt' maxima. Pessima
q̃ q̃s obedit carni siue sensualitati. d
qua ꝑu. Malus obedit lingue iniq;
lingua iniqua ẽ subiectio ul ꝯcu
piscentia carnis q̃ semp dic affer
affer. i. satisfacias gule. et luxu
rie. huic obediunt gulosi et luxuriosi
q̃ habent carnẽ patrẽ. hec obedientia
meret' penã etnã. Gen. qa obedisti
uoci uxoris tue. i. carnis. maledic
ta tra i ope tuo. Sed ẽ n obedivit ei.
Job. n exaudiet uocẽ exactoris. i. uen
tris. d hoc ꝯ mẽdatur hic. b. petrus.
4a. ca. et sa. n re. t. i. n habuit car
nẽ ꝑ magistra. s; pat meus q̃ ẽ i celis.
d uirtute obedientie regre i hac uolu
mine i plurib; ꝑmonib;

Dicit' d sco paulo. q̃ ꝑ'
uocatus fuit saulus
quo ꝑsequebat' xpia
nos. postea mutato noie d saulo factus
est paulus. q̃ i ꝑtatur mirabilis

Erat petrus **In festo sancti petri.**
dormiens inter duos milites uinctus
catenis duabus. Actus. xii. Isti duo mi
lites sunt uoluptas carnis. et tribula
tio mundi. qui alio nomine dicuntur. amor
mundi. et timor mundi. quia per amorem
mundi diligimus omnes uoluptates.
et per timorem mundi fugimus omnes tri
bulationes. De quibus ps. Incensa igni et
suffossa ab increpatione uultus tui per
ibunt. Incensa igni per prauum amo
rem mundi. Suffossa per prauum timo
rem. Iste due columpne quas excussit
sanson et fecit corruere domum super
terram phylisteos dicens. moriatur
anima mea morte philistiim. Judicum
xvi. Sed est homo istas duas columpnas si
duos milites uincat. moriuntur phy
listiim. i. demones quia non habent amplius
plus quod faciant. et ipse homo moritur bo
na morte. crucifigendo in se con
cupiscentias carnis. **Primus** igitur
miles nos impugnat. et tunc eum nu
trimus uestiendo corpus alendo.
omnes delicias conferendo. et si eo
opus habuerimus. nobis denega
bit. unde iob. xx. Vocaui seruum meum
et non respondit michi. ore meo de
precabar illum. et non audiuit me.
Seruus iste corpus est. qui seruire debet
et obedire. Dum nutrierimus corpus
secundum omnia desideria sua. et oporte
bit nos penitere. si diximus cor
pori paruiter in omnibus delicijs. nunc
ieiuna mecum. uestium mollibus. nunc
induere cilicio. non respondebit nobis.
et propterea si dormierit in sepulcro
et anima in purgatorio fuit. dicet ei non
noui te. sicut iob dicit alibi. Si absor
tus fuit de loco suo negabit te.
et dicet non noui te. sicut iob dicit alibi.
Si absortus fuerit de loco suo nega
bit te. et dicet non noui te. Hoc signi
ficatum est cum ciuitas ierusalem obsessa fa
me periclitaretur. per duas mulie
res inter quas ita aduenit quod puerum co
xerunt et comederunt filium unius
postea noluit altera tradere filium
suum ad comedendum. iiii. Reg. vi.

Iste due mulieres sunt anima et caro. que
uicine sunt in coniunctione unius hominis.
primam autem anima contra omnem laborem et sollicitu
dinem suam consumit in delicijs carnis. et postea
cum opus habuit auxilio carnis. caro
filium suum ei negabit. i. nullum reme
dium. ex fructibus et operibus carnis recipiet.
Multa enim est anima que omnia consumit in carne.
et nichil sibi reseruat. unde scriptum. Maledictus
homo qui ponit carnem brachium suum. **Secundus** .ii.
miles terror tribulationis mundane.
unde diabolus est non posset fere uincere .i.
in principio iob per primum militem temp
tauit eum per secundum. ita dicens domino Nonne
ne tu uallasti eum et domum eius. sed extende
manum tuam paululum et tange cuncta que
possidet. nisi in faciem benedixerit tibi. et per tribula
tiones succumbet. Contra istos duos
milites necessarii sunt alii duo. scilicet
abstinentia contra uoluptatem. et patientia .ii.
contra tribulationem mundanam. Nam sicut
homo non potest portari a carne sine ossibus.
ita nec uirtutes regi possunt sine
patientia. Sed quomodo dormiebat petrus
inter duos milites hostes suos. Ad hoc
sciendum quod duplex est somnus. malus. et
bonus. **Malus** in peccato. apostolus. Qui
dormiunt nocte. i. in peccato dormiunt.
unde judicum. v. de sysara. fugiens de bello
intrauit in domum iael mulieris. et bi
bens lac obdormiuit. et ipsa accipiens
clauum tabernaculi percutiens cum malleo
perforauit tympus eius usque in terram. et
mortuus est. Sysara interpretatur ui
sio equi. qui non respicit nisi terram. et in
nite comedendo. Iste bibens lac. i.
uoluptatem huius mundi. in ea obdormit.
in qua obdormitione percussus interficit
sic qui dormiunt in peccatis. sepe interficiuntur.
apostolus. Surge qui dormis et cetera. **Iste bonus**
sompnus contemplationis. cant. v. Ego dor
mio et cor meum uigilat. Idem. viii.
Adiuro uos filie ierusalem ne suscitetis
neque euigilare faciatis dilectam donec
ipsa uelit. Sic dormit qui inter strepitus
mundanos eos non curat. sed quasi dor
miens. eis non intendit. sed ad solum deum
cogitationem suam dirigit. et sic dor
miuit petrus. **Vinctus autem fuit pe**
catenis duabus.

Fuit electus. commutabilis. uel quia multa
signa fecit. uel quia ab oriente usque ad
occasum euangelium in omnibus gentibus predi
cauit. Cephas autem et saulus deo mutato
nomine sunt uocati uel est cum nomine nouo sicut
abraham et sara.

Nota de sanson et philisteis

Nota de sanson

s; quomodo fuit unitus q habuit potestatem ligandi atq; solvendi. Ad hoc sciendum q quattuor sunt vincula sive catene. s. nature. mandatorum dei. culpe. et pene. Nature sunt a qb; nemo potest nec debet in hac vita solvi. videlicet molestie corporis. ut fames. sitis. nuditas. pene. persecutorum morbi. et huiusmodi. Unde iob. Caro hominis dum vivet dolebit. et anima ipsius super se ipsam lugebit. Gen. iii. In sudore vultus tui. vesceris pane tuo. Mandatorum dei catene sunt. qb; homo ligatur ad perveniendum deo. eccli. ii. fili accedens ad servitutem dei. etc. Istis duabus catenis ligatus fuerat petrus. neq; in hac vita absolvi voluit. Unde paulus. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius. osee. xi. In funiculis ade traham eos in vinculo caritatis. i. sicut ex sola caritate traxi adam post peccatum suum ad me. ita et traham alios. Tertia catena. s. culpe. Prov. v. Iniquitates sue capiunt ipsum. et funibus peccatorum suorum quisq; constringitur. Primo capitur homo a peccato suo. et si moram ibi fecerit ligatur ab eodem peccato. Ab hoc vinculo debet se excutere homo. ysa. lii. Solve vincula colli tui. etc. quod tamen facere non potest nisi per deum qui solus auctoritate et potestate solvit ab hoc vinculo. Stultus est ergo homo qui sponte se ipsum tali vinculo ligavit. a quo se solvere non potest. Unde osee. Vidit effraym langorem suum. et iudas vinculum suum. et misit ad regem ultorem. et ipse non potuit a bestis solvere vinculum. Rex ultor est rex egypti. qui vindictam querit. et non misericordiam. et talis rex. i. diabolus numquam solvet vinculum peccati. Solvendum est ergo per confessionem. quia hoc solum quod solvit petrus. in terra erit solutum et in celis. Catene pene sunt. s. inferni. de qb; math. xxii. ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Job. xii. baltheum regum dissolvet et fune constringet

renes eorum. q. d. qui habuerunt cingulum nobile in terra. ligabuntur fune. indissolubili in inferno. Prov. xx. quia suavis est homini panis mendacii. dabitur in hos eius calculus. panis mendacii est omnis panis in vita regularis. [illegible]. similiter omnis voluptas mentis. quia promittit quandam beatitudinem quam numquam persolvet. calculus est pena inconsutibilis. sic calculus dentibus atteri non potest. Job. xx. Panis eius in utero eius vertetur. in fel aspidum. divitias quas devoravit evomet. et de ventre eius extrahet eas deus. In has catenas et in hac vincula corruet. qui prima vincula peccati solvere noluit. In hac vincula potius nos retrudimur quam dominus. Unde Job. xl. os tuum condempnabit te non ego. ysa. i. heu ego consolabor super hostibus meis. et vindicabor de inimicis meis. Idem. xlii. parturiens loquar. dissipabo eos. et absorbebo. eos. phis. ipse dolet. quociens cogitur esse nocens. osee. vi. Quid faciam tibi effraym. quid faciam tibi iuda. quomodo dabo te ut adama. ponam te ut seboym. que fuerunt. v. civitates subverse. conversum est cor meum in me. et plenitudo mea conturbata est in me.

In festo apostolorum petri et pauli et de privilegiis utriusque.

Nimis honorati sunt amici tui deus.

Et si omnes amicos honoravit dominus. istos tamen apostolos precipue honoravit. Quinque enim privilegia fecit petro. et v. paulo. Primum privilegium petri fuit. quod ei ipse ore nomen imposuit. io. ii. tu vocaberis cephas quod interpretatur petrus. Magnum est non solum si imponat tibi nomen. sed et si sciat nomen tuum. quia malorum nomina non novit deus. ps. non memor ero. n. n. p. li. m. Nomina de [illegible] transsciunt per hora [illegible] [illegible] non vult ea tangere dominus hore suo. sic poma quamvis [illegible] hoc [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] greco [illegible] latine [illegible] ... [illegible] latine [illegible] ... [illegible] magna. et mirabilia.
[illegible]

vn in luca. vi. nom diuitis tacuit.
s; nom mendici expssit. Et erat inquid
qda mendicus. n. la. | Scdm q hore ppo
eu pdicauit beatum. beatus es inquid
symon. ba. Mt. 16. felix que ds comdat.
scda cor. x. n eni q se ipm comdat ille
pbatus est. s. simon magus. s; que ds
comdat. s. symon petrus. | Tercium
qa pncipe eccle sue eu constituit. Mt. 16.
sup hac petra edificabo ecclam mea.
vn cantat eccia. tues pastor ouium pn
ceps aplor. Et no. q n constituit andrea
q erat pmus uocatioe. nec iohem q
erat pxim cognatioe. ut doceret q i p
latorr institutioe n est attendenda
pritas natiuitatis ut introit i eccia.
nec consanguinitas. s; sctas tantu.
si plus omib, diligis. | Quartu q
claues pme camere ei cmisit. Mt. 16.
tibi dabo claues r. celor. Claues aut
carceris retinuit sibi. apoc. i. habeo
claues mortis et iferni. ne si homo
habet eas. multos detrudet in infer
num. facile eni homo hominj suat
ira. et accendit ad uindicta. ido sibi
eas retine uoluit. q solus pot corp. et aia
pde in gehenna. Mt. x. Q; claues celi de
dit homi ut si uelit benefacere. hoi
possit n nocere. | Quintu. q eade
genere martirii fecit eu transire. ad
patria quo et ipe transiuit. jo. i fine.
Cum senueris extendes manus tuas
i cruce. s. et ducet ad morte. quo
tu n uis. i quo innuit q et sca scdm
sensualitate recusabat mori. vn
hic dicit q tu n uis d' p'uilegiis p' pauli
| Quinq; puilegia pauli fuit. qa
quasi uiolent cpulsus e a dno in
trare ad fidem. eu cu ptraxit i
uia. i quo ostendit q eu maxime
diligebat. Jer. i caritate ppetua
dilexi te. ido attraxi te miserans. et act. 9.
vas electionis m e. | Scdm q fecit eum
magistrum sponse sue. i. doctore ecce sue.
in quo ostendit q multum confidebat de eo.
vn ipe docens eam ait. i. cor. xi. si n uelat
mulier et tondeat. | Tertiu q duxit eu in se
cretissima camera dom sue. et duxit ei aliqd
secretum q nulli alii uoluit reuelare. pma ii.
cor. xii. raptus est usq ad tertiu celum.
et audiuit archana uba q n licet hoi loq.
| Quartu q consorte xii. aplor cstituit eu.
vn dicitur q et meruit thronu xii. pos
side. | Quintu qa alios aplos successiue
docuit eum, hunc instanta reuelauit. Galat
.i. neq; ab homine accepi illud neq; didici.
s; p reuelatione ihu xpi | Sex q uult
a dno honorari. debet ee amic. i. amicu
tos. debem custodire cor nrm. tanq uas
pleno balsamo ne frangat. ii. cor. habe
mus thesauru istum in uasis fictilib, i.
gratia in corde fragili. fragilius est
cor nrm uitro. qa frangit p cpunctiona
ad fletu ubi. Ite tanq castru dni ne ab
hostib, capiatur. luc. x. intrauit ihc in
qda castellu | It. xii. du fortis armatus
custodit atriu suu. q dictu. Custodire
d sollicite animas uras. | Ite tanqua ui
nea ne diruret ea apd silua. i. mot
ire irrationalis. ut singularis ferus
i. supbia q pcere n potest. depascetur ea.
Cant. i. Vinea mea n custodiui. et ubi
mo. Vinea fuit pacifico meo. q habuit
populos q tradidit ea custodib;
In cathedra sci petri et de prerogatiua romane eccle ad omes alias.
| Exaltent eu in eccla plebis et in cathe
dra senior laudent eum. Hic legit
in actib; aplor. Beatus petrus bis
legit exaltatus. pmo in antiochia. scdo
rome. pmo factus e eps circumcisionis
scdo totius xpiane religionis. Vtriq;

...mirabilia ut ... (?) ... ...
...exercetur illis ... q dicebat ...
habent autem plerique ...
bulas. Petrus autem a petra nom accepit
hoc e a xpo. sup quam fundata e eccla. Non enim

exaltatione uidetur pdixisse ppha q att.
Exaltent eum in eccla plebis, qa sedes an
tiochie q si magna fuit. tam qda plepis
dici potest. in coparatione romane q
sedib; ceteris pest. Vn illa plebis noie
appellatur. hec cathedra senior. qa aucto
ritate docendi solam habet. ut aucpa
omisit docendi. senior aut qa habet
qua optinuit dignitate. ut qa eande
imo maiore dignitate optinet. et
potestate qua patres ueteris testamti.
Sacerdotiu eni synagoge translatu
est ad ecclesia. q ideo simile q cathe
dra q scientia legis. paulus translato
eni sacerdotio necce est ut legis trans
latio fiat. ut senior. qa ipse senior. i.
maturior ee dbet. vn beatus petrus
seniore se uocat. j. pet. ultimo. ob
secro eum senior q testis xpi passionu.
d hac cathedra translatus est beatus pe
trus d morte. ad cathedras eccle. luc.
Vos estis q p mansistis mecu in tempta
tionib; meis. vn sedebitis sup xii.
thronos. rc. Sed Cathedra cuius e
cuilibet uiri iusti e humilitas eius.
iiii. pedes sunt .iiii. humilitatis g
dus. ab hac exaltatur iustus in celum.
luc. xiiii. q se humiliat exaltabitur.
q ecc. xi. erexit eu ab humilitate.
Cathedras uendentiu columbas sunt
plationes simplicium. ut symoni
acor. i eccla. has euertit dns. f. ca
thedras uendentiu columbas euertit.

De pastorib; sermo.

Uos estis sal terre dicit dns. Inter uirtutes
q dona dilectissimi duo quasi princi
palia sunt nobis necessaria. Caritas et
sapientia. Caritas ad informatione
honeste uite. Sapientia u ad informa
tione uere doctrine. hec duo in sale
ostendunt. q conficitur ex duob; calore
.s. q humore. qa humor calore den
satur. ut fiat sal. p calore eni caritas
designatur. d qua dns ait. Igne ueni
mittere in t. q qd uolo nisi ut ardeat.
Aque multe non potuerunt extinguere
caritate. p humore u sapientia in
telligitur. d qua salomon ait. Aqua
pfunda uba ex ore uiri. q torrens in
undans fons sapientie. Sacerdos
aut debet ee sal terre. ut informet
populum exemplo uite p caritate. et i
struetur ubo doctrine p sapientia.
Sal principalit. iiii. facit. terram red
dit sterilem. Cibos condit. Carnem cu
stodit a putredine. q uermes a carne
excludit. H .iiii. spuale sal. i. sacer
doti conuenit. q terra subditor. i.
eor cogitationes terrenas uomer p
dicationis exarare dbet. ne pul
lulent spinas q tribulos uitior.
dbet terra sua sterile a prauis cogita
tionib; ut opib; redde. Carne q ipa
i. a carne sua uitior fertilitate
excludere. Carne ppam a putredine
i. aluxuria q gula imune custodire.
Uermes a carne sua dbet arce. ne
prauas cogitationes gignant. ne ex
peccatu manifeste in carnat. Cibu
sacre scripture dbet condire dili
gentia inquisitione. quia sacra scrip
tura uidetur insipida nisi dili
genti inquisitione. qz sacra scrip
tura uidetur insipida nisi diligenti
inquisitione fuerit requisita.
Condire dbet cibu eucharistie. qa
nisi digne sumatur cibus q in se
dulcis est amaricat. qa q iustis
e dulcis. iniustis est absin
thiu. Condire dbet cibum doctrine
exemplo bone uite. qa si eius uita
despicitur restat ut eius predicatio

De sale

a petro petra. s; petrus a petra a qua fortitudine
traxit. sic xps a xpiano. s; xpianus a xpo uocat.
Inq; ait dns. Tu es petrus rc. hec postq. c. d. mea. qa
dixerat petrus. tu es xps filius dei uiui. d qo e.
dr. sup hanc pe. c. e. mea. Petra aut erat xps

De clavibus quot modis dicatur.

conparatur. Et si sal illud infatuatum
fuerit in quo salietur. Infatuatur
autem istud sal tripliciter. per ignorantiam.
per negligentiam. et per avaritiam. Per
ignorantiam veritatis. Unde dominus per prophetam
ipsi ignoraverunt me. per intelligen
tiam et tenentes legem nescierunt
me. tales quoque alios condire po
terunt. qui se vel alios condire ne
sciunt. nam sepe contingit cum sa
cerdos lumen scientie sua culpa non
habeat per eius ignorantiam hii qui
sequuntur offendunt. Unde dominus si cecus
cecum ducat ambo in foveam cadunt. Infatuatur
autem per avaritiam que ipsum Christum cum
juda per pecuniam vendidit. Adulat
divitis ut impleat bursam. tale sal
in domo domini in sacrificio non offer
tur. sed foras eicitur et pedibus con
culcatur. et in sterquilinium redigitur.
foras eicitur quia tales sacerdos licet
sit de ecclesia nomine. non tamen mu
nere. si numero non merito. et si
loco non tamen animo. pedibus concul
catur. quia subditi cum videant eum
obtenebratum ignorantia defec
tum. ignavia ardentem avaritia
quia deberent habere in exemplum boni
habent in forma chachinni. et qui
deberet esse forma gregis. ex animo
sit populi fabula. et sic sal conver
titur in sterquilinium. Igitur di
lectissimi gerendus est clericus sal
naturis ut sic infundatur in
hoc fratre nostro sue gratie larga
benedictione. quod talium vitiorum
macula non notetur. hic sit sal
terre condiens sibi commissos operibus
et doctrinis. ut videntes et au
dientes ... predicat et exemplo
... illo qui est benedictus in secula. amen.

De clavibus quot modis dicatur.

Notandum quod claves in sacra scriptura multi
plices habent significationes. quandoque clavis
dicitur dei potentia absoluta qua potest om
nia facere que sue complacent deitati. Unde in apocalypsi. hec
dicit sanctus et verus. qui habet clavem david. qui
aperit et nemo claudit. claudit et nemo
aperit. Aliquando clavis dicitur ipsa sententia
iudicii qua bonos remunerabit. et ma
los condempnabit. Unde in apocalypsi ego sum primus
et novissimus. et habeo claves mortis
et inferni. Aliquando clavis dicitur ipsa po
testas ligandi et solvendi quam dominus in
petro contulit ecclesie sue dicens.
tibi dabo claves regni celorum. Et est
notandum quod ista tantum una clavis est.
Dicitur claves in plurali propter duplicem eius
officium quod est ligare et solvere. Dicitur sepe sancti
licet unica sit in se. dicitur tamen in libro
sapientie multiplex propter multiplices eius
effectus. quia vii. licet ut numerat ysaias.
spiritus sapientie et intellectus. et cetera. quidam autem
voluerunt dicere comprobantes quod due erant claves
scilicet potestas et scientia. quod non est verum quia non est
nisi una tantum scilicet potestas. nam quavis ra
tione scientia esset clavis. eadem ratione pru
dentia et fortitudo essent claves. Et scien
tia talem habet ad potestatem sicut corri
gia ad clavem ne cadat. tamen nec cor
rigia est clavis. nec clavis corrigia.
Aliquando clavis dicitur que aperit celum ipsa p
dictatio ubi dicitur Unde in apocalypsi loquitur de predica
toribus. habent potestatem claudendi celum
nubibus quorum lingue ipsorum claves celi
facte sunt. Ita eadem clavis est poten
tia prelatorum qua per excommunicationem
et huiusmodi claudunt regnum celorum
peccantibus. et aperiunt predicando. Aliquando
clavis dicitur ipsa libertas qua habent prelatis
ad malefaciendum qua libertate et malefactis

super quod fundamentum et ipse edificatus est petrus.
Cephas dictus eo quod in capite sit constitutus
apostolorum.

76

ꝯtaminat subd[illegible]os. ꝯ totā ecclam reddit turpissimā ꝯ dformē. Vn̄ hac dicit̄ ī apoc. Angelus cui nom̄ erat exsterminans cui data erat clauis putei abissi apperuit puteū abissi ꝯ ascendit sursum fumus putei abissi ꝯ obscurat̄ sol ꝯ aer d fumo putei. Angls exterminas ē platus peccans. clauis data ad apiendū puteū. ē libertas eius ad peccandū cū n̄ habeat corrigentē. Hic apit puteum cū audent̄ peccat. ascendit fumꝰ putei. cum eius peccatum ī plurimos auribꝫ diffamatur, obscuratus ē sol ꝯ aer d tali fumo cū exēplo peccatis p̄late obfuscat̄ scā doctna. ꝯ d negatur uita ētna que p̄ solē ꝯ aerē designatur.

In festo sci pet̄ apli.

Tu es petrus. ꝯ sup hāc pe. edificabo ecclām meā. Nota qͦ iste petrus t̄ nominis fuit. Vocatus ē cephas. petrus. ꝯ symon. De duobꝫ ī euāgelio iohis dixit dn̄s. Non uocaberis cephas. sꝫ petrus. De tertio ī odierno euaglo. Symon iohis diligis me. ꝯ c. Dictus fuit cephas. i. caput. qa cedidit capiti nr̄o. i. x̄o. Iste ē caput nr̄m xp̄us. a quo nos oms tanq̄ mēbra descendim̄. Vn̄ ipē dixit. Ego sū p̄ncipiū. q et loquor uob. In q̄ hēticꝰ duo ponentes p̄ncipia ꝯfundunt. Dicit ē. unū ē principiū a quo omīa bona pcedūt. aliud ē principiū a quo omīa mala ortū habēt. sꝫ mētiunt. Qm̄ unū ē p̄ncipiū deus. a quo sūt omīa creata. uisibilia et ī uisibilia. ꝯ bone ꝯ iuste ꝯ scē. Vn̄ ī euaglo iohis. In p̄ncipio erat ubū. ꝯ c. nec tam̄ licet in t̄nitate sūt diuse p̄sone sunt plures p̄sone. sꝫ una ē substantia. ꝯ una essentia. Vn̄ ipē qͥ ē ueritas dixit. Ego et pat̄ unū sumus. qa nichil pat̄ sine filio. neqꝫ filius o pat̄ sine patre. nec pat̄ et filius sine spū scō. Fuit ergo cephas dictus. i. caput. recte. qa uero capiti xp̄o n̄ credidit. ꝯ si credit n̄ obediuit. Tales dicunt̄ acephali. i. sine capite. Caput ē ē mens. qa sicut a capite cetera mēbra ueniūt. ꝯ ab ipō ī crementū et uitā recipiūt. ita a corde pueniūt cogitationes et operationes bone ꝯ male in nob. similit ꝯ uita. Vn̄ salom̄. Ex corde ē hominis uita pcedit. Fuit dictus et petrus. i. agnoscens qa xp̄m di filiū cognouit. Vn̄ cū xp̄us suos p contaret̄ discipulos que ipm̄ homines ēē dicerent. ꝯ alii helyā. Alii yeremiā. alii aut̄ unū ex p̄phis. iste solus ueritatē confessus ē dicens. Tu es xp̄us filius dei uiui. Ecce .ii. cognitio. Vn̄ illi dictū ē. ꝯ ego dico tibi. qa tu es petrus. ꝯ s. hāc. pe. ꝯ c. qa caro ꝯ sanguis n̄ reuelauit tibi. ꝯ c. Similit dict fuit simon. i. obediens. qa ei obediuit cū dixit. Venite p̄ me faciā uos fieri. ꝯ c. Et statī dimissis retibꝫ ꝯ naui. secuti sūt eū. His tribꝫ nominibꝫ nominatus ē petrus. ꝯ qa hoꝝ nominū habuit effectū dictū ē ei. Beatus es simon bariona. i. filius columbe. Columba aimal simplex ē. ꝯ innocens. ꝯ felle carens. n̄ qd eo penitus careat. sꝫ n̄ habet eo modo. quo et alia animalia. significat simplicitatē ꝯ innocentiā q̄ habuit petrus.

ꝯ n̄ d̄bet dn̄ orare. ut [illegible] q cormo sciat. ꝑ fidē credat.

Qui ergo ista tria nomina habemus cum eo dicetur nobis quod dictum est petro. Et re
uera columbe filii erimus. Habemus ergo
nomen hoc cephas. id est caput credentes
non capiti. id est christo. Sed non tantum fide. sed etiam
opere. quia ut dicit iacobus. fides sine operibus fides
mortua est. Et alibi. Si quis dixit diligo
deum. et mandata eius non custodit.
Et si quis dixit se nosse deum factis autem
negat. et cetera. Unde ipse dominus dixit. qui diligit
me. mandata mea seruabit. et opera
que ego facio et ipse faciet. Simus etiam pe
trus. id est cognoscentes christum filium dei.
et eius precepta seruantes. et cognosca
mus nos ipsos quid sumus et unde ue
nimus. et ad quid tendere debemus. Unde augustinus
dicit ergo da michi cognoscere te et
me. Hanc orationem facere debemus. ut ipsum
et uoluntatem eius. et conditionem nostram
cognoscamus. Vocemur quoque de symon
id est obedientes. ut deo semper simus
obedientes. mundo renuntiantes.
et que mundi sunt. id est auaritie. luxurie.
et superbie. et aliis similibus. ut discipuli
eius esse possimus. quia non qui renuntiauerit
omnibus que possidet. et cetera. Si ergo his tribus
renuntiauerimus. et uere obedientes
erimus. et ipsum uere sequemur. Obe
dire enim deo est sequi ipsum. et eius opera. Qui uult
uenire post me. et cetera. Unde ysaias. Patrem
me uocabis. et post me ingredi
non cessabis. id est postquam dicas quod sum
pater tuus. ingredere post me. id est se
quere me. et mea opera. Quia sic oppor
tebat christum pati. et resurgere a mor
tuis et ita intrare in gloriam suam.
Multo magis et nos pati oportet.
tribulationes. et angustias. pro deo
ut a mortuis resurgamus. et in eternam
gloriam nostram. sed dei intrare pos
simus. quia ut dicit apostolus. Non ex

operibus iustitie que fecimus nos. et cetera. Unde dicitur quod
non peruenitur ad maiestatem nisi per passionis sca
lam. Habentes ergo his tribus nominibus con se
quenter nobis dicetur quod dictum est petro. et super
hanc petram edificabo ecclesiam meam. id est super
confessionem fidei. quam confessus est pe
trus. et super quam dominus edificat ecclesiam suam.
id est fidelium congregationem. Sciendum est
quod due sunt ecclesie. Una militans. et alia
triumphans. Quia in ista ecclesia uite presen
tis militantem. sic debet fidelium congre
gatio militare. ut in futura ecclesia
triumphare celestis ierusalem possimus. et in
illum triumphum habere. Unde primo dicit apostolus.
Non est nobis colluctatio aduersus carnem
et sanguinem. sed aduersus principes et
potestates. et cetera. Hic ergo pugna et hic
debemus habere uictoriam de inimicis nostris sequitur.
ut in triumphanti ecclesia triumphemus.
quia primo est bellum postea uictoria.
deinde triumphus. Vel petra super quam
dominus edificat ecclesiam. est mens iusti.
que firma esse debet sicut petra. non
frangatur aduersis. et non extollatur prosperis.
Hic ergo super tali petra edificat dominus ecclesiam
id est bonarum cogitationum congregatio
nem. Unde dicitur. me expectant iusti. donec retribuas
mihi. Tamdiu ecclesia ista super hanc pe
tram edificare expectare debet. quo
usque sponsus ueniat huic petre. id est
menti iusti uite eterne retributionem
daturus. ad quam nos perducat amen.

Petrus qui interpretatur agno
scens. scientiam significat.
et iohannes qui interpretatur gratia
dei bona operatione. quia bene
operari de sola dei gratia ho
mo habet. Lex autem duo precipit
declinare a malo et fa
cere bonum. Sed qui a malo declinat et bonum non facit
[illegible] securus. Et notandum quod tria sunt nobis
necessaria. scientia. opus. et perseuerantia [illegible]
[illegible] scire quid sit bonum ut ma
[illegible] uideat ut prohibeat.

hic est effectus R.

R.

77

Sermo communis ad claustrales.

Loquitur dominus ad habraam dicens. Egredere
de terra tua et de cognatione tua et de do
mo patris tui. De terra sua egreditur.
qui terrena omnia propter dominum dimittit.
qui omnibus que possidet abrenuntiat.
qui proprium propter dominum refutat. unde ipse dominus
ait. nisi quis abrenuntiaverit omnibus que possidet etc.
et quia non sufficit si dimittimus facultates
corporis si forte retinemus iniquitates
mentis. et non sufficit si dimittimus copiam
rerum si forte retinemus multitudinem
vitiorum. ideo addidit et de cognatione
tua. Cognati dicuntur quasi simul na
ti. etc. Ille enim de cognatione egreditur
qui omnia vitia propter dominum dimittit. Et quia
multi sunt qui nullum proprium habent et tamen superbi
humiles sunt et obedientes. patien
tes ordinis zelo ferventes. et hec totum
non propter deum faciunt sed propter mundum. ita dicatur de
eis. unde qui bonus est iste. qui humilis
qui in ordine fervens. hunc decet et

pore. a[illegible]. siue episcopum. et sic ad aliquam
ecclesiasticam dignitatem peruenit. talibus
[illegible] est in causa huius mundus. ~~[illegible]~~
~~tu egredere de domo patris tua.~~
Unde notandum est quod tres sunt trans-
gressiones. prima est egressio rerum.
secunda uitiorum. tertia mundi. De his
tribus egressionibus loquitur dominus ad abraham
dicens. egredere de terra tua. et de cognatione tua. et de
Item super ad dictum est egredere de domo patris
tui. Unde notandum est quod tres sunt patres
hominis. deus. et diabolus. homo namque est pater
meus secundum carnem. deus secundum spiritum. diabolus
uero secundum malitiam. De primo dicitur honora pa-
trem et ma[trem] tuam. De secundo dicitur et patrem nolite
uocare uobis super terram. unus est enim pater uester
qui in celis est. De tertio sic pater tuus amor-
reus. id est diabolus. et mater tua cethea
id est concupiscentia. Item isti tres duo sunt
inmutabiles. tertius uero mutabilis.
Nam deus ita est bonus. quod numquam malus.
diabolus. ita malus quod numquam bonus.
homo uero et de bono potest effici malus. et de
malo potest effici bonus.

tia n̄ hō tot dilectos patres habet.
nequaq̄ p̄ pph̄am anime nre dice-
retur. Audi filia & uide & i clina
aurē tuā. Ille itaq; d' domo pa-
tris sui exiit & bona q̄ agit n̄ ꝑ glia
mūdi. s; ꝑ di amore facit. Cum
itaq; tres sint iste transgressiones.
i p̄ma notatur trāsgressio rerū.
i ii. mundicia morum. i iii. contempt[us]
mūdi. d' p̄ma. beati. pa. ſpu. d' ii.
beati mundo c. d' iii. nolite di-
m. n. eu q̄. i. m. sunt & c̄.

thema de penitentia.

Scriptum est in apocalipsi iohannis. quia be-
atus iohannes accepit librum de manu
angeli qui dixit ei. Devora volumen istud
et erit dulce in ore tuo quod postquam
devoraveris amaricabitur ven-
ter tuus et cetera. Johannes apostolus et evangelista qui
virgo est electus a domino. et virgo in
evum permansit. propterea atque inter
ceteros magis dilectus. Qui etiam
in carne supra carnem vivens vitam
angelicam intra duxit. qui supra pectus
domini in cena recubuit. et de ipso do-
minici pectoris fonte evangelii
fluenta habundanter potavit. lar-
giter quoque nobis sitientibus largiter
administravit. Raptus etiam
frequenter in extasim. per contempla-
tionem secretorum celestium. de cele-
stibus etiam secretissimus. multa
nobis ad nuntiavit. que scribere etiam
non formidavit. Inter cetera autem
que beatus iohannes inde nobis rettu-
lit hoc fuit unum maximum et
speciale. quia dixit se ibi accepis-
se librum de manu angeli et cetera.
Nos vero fratres karissimi qui sumus sub
pondere carnis et peccatorum
pondere nimium pergravati. ad
laudem angelorum vel etiam beati
iohannis. nichil dignum vel suffici-
ens aliquid dicere possumus vel propo-
nere. quorum officium est incessanter
deum laudare. Nec valet humana
lingua excellentiam angelorum su-
fficienter enarrare vel explicare.
aliquid tamen ad laudem illorum sal-
tem balbutiendo dicam. Johannes
autem accepto librum de ma-
nu angeli. in quo libro scripta
erant tria. Carmen. lamenta-
tiones et ve. In quibus vero
quinque principaliter notanda

sunt. Auctoritas videlicet sup- .I.
erioris. scilicet dantis. a quo videlicet datus est
predictus liber. Libertas vero liberi .II.
arbitrii accipientis cum de se dixit
accepi. Ministerium sive officium angelorum .III.
notatur cum dicit de manu angeli.
Sollicitudo etiam angelorum pro salute .IIII.
nostra designatur cum dicit qui dixit
michi. Devora volumen istud.
Efficatia denique sacre scripture .V.
manifestatur cum additur et factum est
in ore meo tamquam mel dulce.
Cum ergo primo dicit quod significat
accepi librum de manu angeli.
qui utile fuit. scilicet ad legendum
et ad bene operandum. non de manu
eius. id est de ore eius. accepi sugge-
stionem ad peccandum. sic primi
parentes nostri fecerunt. qui a malo
angelo audierunt. in qua-
cumque die comederitis eritis
sicut dii. Ecce evidenter appa-
ret utilitas predicti libri. quia
contrarius est valde pertine
suggestioni antiqui.
Et sollicite ergo hic quoque videndum
est. de quo libro dicatur. Et sciendum
liber vite. liber conscientie.
liber etiam sacre scripture.
De primo dicit in evangelio. Nolite
gaudere quia spiritus vobis subicia-
ntur. sed gaudete quia nomina
vestra scripta sunt in celis. Et
psalmista dicatur inquid de libro
viventium et cum iustis non scri-
bantur. In quo libro duobus mo-
dis aliquis recte scribi dicitur.
videlicet vel per eternam predestina-
tionem. sic moyses qui dicebat
aut dimitte eis hanc noxam. aut
dele me de libro vite. in quo
scriptum se esse sciebat per eternam
predestinationem. vel scribitur

ibi aliqis p presentē iustitiam. primo
ergo modo q scribit deleri n potest.
scdo modo q scribitur deleri potest.
qa potest aliquando deserere
etna uero pdestinatio mutari
n potest. s pot et debet bonis opib
adiuuari. De scdo libro. s. de libro
conscientie. scriptū ē in dani
hele que sedit antiquus dierum et libri ap
ti corā eo. De libro uero sacre scrip
ture dicit. Celū plicabitur sicut
liber. Iste ergo liber ab angelo da
tus ē beato Iohi. Iste liber in
ueritate clausus erat ante incarna
tionē dni. et etiam septē sigillis
sigillatus. vn idē Iohes flebat.
qa n inueniebatur neq; in celo
neq; in terra neq; sub terra. q
librū pdictū aperiret. et septem
signacula solueret. venit ergo lea
leo de tribu iuda radix dauid
uidelicet dns ihc xps. q librū ap
uit. et septē signacula soluit.
Septē signacula sunt septē
eccl'e sacramta. videlicet primū
ē sacmtū incarnationis. scdm
natiuitatis. tercium beatitudinis.
quartū passionis. quintū de
scensionis ad inferos. sextū re
surrectionis. Septimū ascensi
onis in celū. Adhuc restat oc
tauū sigillū apiendū. s. in die
iudicii. et tunc apientur omnes
libri. qa liber uite manifeste
patebit omib. scis. liber uero
conscientie clarebit bonis et
malis. liber autē sacre scrip
ture omnino cessabit. Iuxta illud
apli pauli. Siue pphetie euacu
abuntur. siue scientie destru

entur. siue lingue cessabunt. Ca
ritas uero sola ē que stabit. et mini
strabit omnia. scdm q ibidē sequitur.
Caritas nūq excidet. hic ē liber apt.
quē beatus Iohes accepit de manu
angli quē aperuit ille q dicitur
clauis dauid. q apit et nemo cla
udit. claudit et nemo apit. qa li
ber ille. quodā adhuc clausus ē.
iudeis. s. et omib. aliis. q noluit
credere ihm xpm in carne uenis
se. ul si credidit uerbis opib. co
tradicunt. talib. siquidem liber
iste adhuc sine dubio clausus
ee uidetur. sic illi q pro peccatis
suis in aliquo tenebroso loco
sunt constituti. n possunt ui
dere solem istum materialē
ita et illi q culpis suis exigen
tib. in infidelitatis tenebris
remanserunt. non ualent ui
dere ortum nobis solem iustitie.
vn dicit. Vobis timentib. dm orietur
sol iustitie. Iste ē ergo liber quē
beatus Iohes accepit de manu
angli. liber iste q adhuc iu
dis clausus ē et heretics quoq. et fal
sis xpianis clausus ee uidetur.
scriptus erat et ē. intus et foris.
p manifestā storiā. intus
spualē intelligentiā. et ideo
miseri iudei. in sua infideli
tate remanserunt. qa librū
sacre scripture intus ali
quatinus legere noluerunt. s; tantū
modo exteriorē corticē re
ceperunt. spualē uero intelle
gentiā nūq uoluerunt recipere.
nec aliqua ratione seq ad
huc uoluit al' imitari. Q

forsitā significatū ē in illo facto
dñi sic manifestat istoria euā
gelii. Quando intrauit ihc in si
nagogā iudeoꝝ die sabbi. ꝛ dat' ē
ei liber ysaie clausus que ipē
aꝑuit ꝛ in eo legit. deinde eū
usum ministris reddidit. hic
est enī ille liber. de quo etiā legit'
in danīele. q scriptus erat
intus ꝛ foris. intus ꝑ spualē
intelligentiā. foris ꝑ manife
stam. ystoriā. Sub cortice si
quidē litterē latet dulcis nucle
us spualis intelligentie. fran
gendū ē et alabastrū ad simi
litudinē illius beate marie
magdalene. ut odore isti'
unguenti. īpleatur dom'
eccle. Alabastrū siquidē fran
gendū ē. de cortice litterē elicē
suauitatē spualis intelli
gentie. q significauit gede
on q fregit lagunculas
testeas. in qb; erant lanterne
ardentes. ꝛ ita habuit uic
toriā de inimicis suis. Itaq;
a nobis frangenda ē testa
litterē ut appareat nobis lux
spualis intelligentie. Hic
nobis etiā significatū ē ꝑ illos
iiii^or. q portabant paraliticū.
ꝛ uolebāt illū inferre an
ihm. ꝛ cū n̄ ualeret aliunde
representare ꝑ tegulas tecti. sub
miserunt eum an dnm. qa q
uult consollidari bene. ꝛ sa
nari integraliter de infirmi
tatib; suis. ꝑ tegumintū litterē
oportet q transeat. ad spi
rituale intelligentiā. ut ibidē

xp̄m uidat ꝛ ab eo sanitatē recu
piat. In hoc aūt libro ut sup̄ dictū
ē scripta erāt tria. carm. la. ꝛ ve.
Carm quātū ad ꝑfectos ꝛ scos.
lamtū quantū ad penitentes. ve.
quantū ad incredulos ꝛ rebelles.
fidi xpiane. Vel carm quātū ad illos
q sūt in celo. lamtū quātū ad illos
q sūt ī mundo. Ve quantū ad
illos q sūt in iferno. vel carm
quantū ad paupes. q̄m ipoꝝ ē
regnū celoꝝ. lamtū quātū ad
mediocres q sūt sub potestate
supioꝝ principū constituti. Ve
quantū ad diuites. ꝛ potentes
qa scriptū ē. Ve uobis diuitib;
q habetis ꝯsolationē uestrā. ꝛ po
tentes potent' tormīta patient'.
ꝛ hiis q in sublimitate sunt
magnus instat cruciatus.
Bene ē ꝑ lamtū significatur
penitentes. qa ī uera penitentia
debet ee duplex ꝛ maximus
dolor. quasi parturientis. ꝛ
quasi planctus unigeniti. qa
mulier cū parit timet de se
ꝛ timet de morte pueri. ꝛ ita
habet duplicē ꝛ maximū cru
ciatū. Sic q aīa q ī uera penitē
tia ꝯsistit. debet timē ꝑ se. i. ꝑ
peccatis ꝑteritis. ꝛ timē ꝑ ꝑ prole.
i. ꝑ fructu uenturꝰ. s. ꝑ insuffi
tienti. ꝛ minus ꝑseueranti
penitentia ꝑ peccatis suis. qa
nescit utrū ꝑseuerant ꝛ digne
satis faciat deo de peccatis suis.
iux illud euāglii. facite dignos
fructus penitentie. Et alibi. n̄
q incepit. s; q ꝑ. s. u. ī. hic. s. e.
de ꝑseuerātia req̄re alibi.

No q peccator ad ē mulieris parturientis timē.

Non enim sine maximo conflictu et
pugna uehementi expellunt uitia
carnis et fidia resecant. Vnde
psalmista ait. In spiritu uehementi
conteret naues tharsis .i. explorationes gaudiorum
secularium festinanter a uobis repel
lere studeatis. quia perit memoria
eorum cum sonitu. Numquam enim melius
possumus abolere miseriam pecca
torum. quam considerando ingressum.
progressum. et egressum illorum.
Vnde salomon ait. Memorare
nouissima tua et in eternum non pec
cabis. et alibi. Mel inuenisti fili
mi. comede quod sufficit tibi. ne for
te saciatus euomas illud. hoc est
in ipsa peccati dulcedine. memor
esto uel esse debes satisfactionis et
pene. quia sine dubio nisi per pe
nitentiam satisfeceris in inferno.
in perpetuum sine ullo remedio cruci
aberis. Et hoc est quod dicit angelus.
Deuora uolumen istud In quibus uerbis
manifeste notatur sollicitudo et
salubre consilium angeli. quando di
cit deuora uolumen istud. quasi diceret
sacram scripturam nolite in superfi
ciali legere. sed quasi masticando
et ruminando ipsam. uobis incor
porate. ut ex ea reficiamini. et ru
minando illam sit nutrimentum anime
suscipite. quia animal immundum
iudicatur. quod non ruminat. et non
findit ungulam. Ruminare ergo
sacram scripturam debemus .i. in lege
domini die ac nocte uerba intendo in
ope. Vngulam siquidem debemus fin
dere. i. inter bonum et malum. inter
sanctum et prophanum. inter uerum et
falsum uigilanter discernere.

Vel ungulam findere est. deum et proximum
in suo statu diligere. scripturam duorum
testamentorum diligenter legere et custo
dire. Et tunc recte in nobis adim
plebitur illud quod legitur in eodem li
bro. Erit in ore tuo tamquam mel
dulce. Ita certe erat dulce illi prophete
qui dicebat. Quam dulcia faucibus meis
eloquia tua domine. super mel et fauum.
ori meo. Cui et recte consona
re uidetur. illud quod in canticis legitur.
mel et lac sub lingua tua. spon
sus ad sponsam. fauus distillans
labia tua. i. dulces et melliflu
tut sermones. t. Et quod eidem sponse
dulces habeat sermones et delecta
biles ad audiendum. idem sponsus
in eodem. c. eidem sponse dicit. que
in hortis habitas. amici te
abscultant. fac me audire
uocem tuam. i. delectabilem predi
cationem tuam. Sed ne aliquid
contrarium uideatur quod in salomone.
De ore sapientis gladius et mors
procedit. Et iterum. Verba sapientium quasi
stimuli. et quasi claui in altum
defixi. debetis firmiter scire
quod sacra scriptura. aliquando est
dulcis aliquibus. aliquando est ama
ra. dulcis est ad legendum. ama
ra est ad complendum. Item thema
de penitentia. .acci p.

Ante iudicium prepara iusti
tiam. et ante quam loquaris disce.
ante langorem prepara medici
nam. et ante iudicium preparate
ipsum. Memento ergo creatoris tui
in diebus iuuentutis tue. antequam
rumpatur funiculus. et re
curratur uitta aurea. et cetera.

Iudas interpretatur confessio. In hoc nomine iude. v. sunt littere constitute. hoc est. i. u. d. a. s. et una
quaeque harum litterarum suam habet significationem. sine quibus significationibus confessio non potest esse.
perfecta. confessio debet habere principium ab hac littera. i. que prima littera huius nominis.
iude. i. ponitur in primo loco. quia confessio debet esse integra. u. in secundo. quia debet esse uera. d.
in tertio quia debet esse distincta. a. in quarto quia debet esse apta. s. in quinto quia debet
sepe reiterari. et ideo quia sepe peccamus. sepe etiam confiteri debemus. sic ita interp
retatur hoc nomen .i. iudas. et ideo dicitur iudas interpretatur confessio.

In ista auctoritate duo dicuntur. scilicet preparatio iusticie ante mortem vel ante iuditium quo anima iudicatur. vel dum separatur a corpore. vel certe quod fiet in communi iudicio. ut per iusticiam preparatam mereatur quis evadere iuditium ultionis et beatitudine perfrui. Spiritus sanctus per Salomonem consulit peccatorem in Ecclesiastico dicens. ante languorem prepara medicinam. Medicina est penitentia. que conficitur tribus speciebus. aloe. scilicet contritionis. cinamomum confessionis. mirra vero satisfactionis. Bene ergo dicitur cuilibet fideli anime. ante langorem. id est anime a corporis separatione. prepara medicinam. id est dum sanus es. studeas penitentiam agere. et ex predictis speciebus studeas omni conamine quo vales. electuarium componere anime tue. et mirabiliter conficere. ut per contritionem satisfacere pareas deo. per confessionem proximo. per satisfactionem conscientie tue proprie. Et sic restaurabit tibi triplicis pacis remedium. quam amisimus per peccatum primorum parentum. ante peccatum namque primi parentis. pax erat inter deum et hominem. inter carnem et spiritum. inter adam et evam. Seminator ergo discordie. odii. atque invidie. vel etiam omnis malitie vel nequitie. qui ab initio mendax fuit. et in veritate non stetit. inter creaturam et creatorem. signum discordiam seminavit. quando videlicet de pomo vetito comedere fallaciter persuasit. et sic de triplici pace quam prius habebat. ad triplicem devenit discordiam. Unde in sapientia dicitur. invidia diaboli introivit mors in orbem terrarum. vidit et invidit lapsus ad ima ruit. Et quia homo noluit obedire suo superiori. suum inferius. id est sensualitas. suo superiori. id est rationi. illico repugnavit. Caro enim bonis nature gravida. statim despexit et recalcitravit contra dominum. quod bene significatur per illud quod dicitur in genesi. quia agar. videns se concepisse. despexit dominam suam. et sic per consequens fuit facta discordia inter deum et hominem. inter carnem et spiritum. inter te et proximum. Sed venit ihesus pax nostra qui fecit utraque unum. manum suam posuit in ambobus. patrem cohibens a pena. et hominem refrenans a culpa. Creaturam creatori reconcilians. sensualitatem rationi subiciens. hominem homini misericorditer pacificando. Et sic quantum in medico fuit revocavit egrum hominem ad statum pristinum. ut si vellet frueretur triplicis pacis beneficio. de triplici pace require.

Thema de temptatione et de commendatione obedientie

Beatus vir qui suffert temptationem. quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam repromisit. Jac. i.

Beatus iacobus apostolus qui frater domini nuncupatur sciens quanta et qualis utilitas sit in tribulationibus nobis eam studuit declarare dicens. Beatus vir qui etc. In eo quod ait qui suffert temptationem notatur tribulatio. quia temptatio que fit a demone tribulatione ingerit. cui si non consentitur non est peccatum. immo materia est exercende virtutis. et non solum ut dixi non est peccatum sed etiam est

ē purgatio peccatoꝝ. Vñ ſalomon. va
ſa figuli ꝓbat fornax. ⁊ homines
iuſtoſ teptatio tribulationiſ. Ecce
manifeſte dicit ſalomon. qa tepta
tio tribulationiſ. i. teptatio q̄ tribu
latio ē. qa in tranſitiue legitur tep
tatio tribulationiſ. ꝓbat. i. purgat
homines iuſtoſ. ſic fornax ꝓbat
uaſa figuli. Et ſic manifeſte habe
muſ. q̄ in teptatione ē tribulatio.
⁊ qa teptatio cui ñ conſentitur
ñ eſt peccatū ſ; potiuſ ē purgatio
peccatoꝝ. dū modo patient porte
tur q̄ patientia intelligitur i
eo q̄ ait. q̄ ſuffert. i. ſub portat.
qa ſufferre ē ſub portare. hoc ē
ſubtuſ portare. q̄ facit ille q̄
teptationi ñ conſentit ſ; uiri
lit̄ reſiſtit. Et ꝓpterea dicturuſ
q̄ ſuffert teptationē ꝑmiſit
uir. Quaſi dicet q̄ uult tepta
tionē ſufferre. oportet ut ſit
uir. i. fortiſ. qa uir dicit̄ a uir
tute. q̄ ē ai̅ ⁊ ñ corporiſ. ſine
qua nulluſ pot̄ teptationi re
ſiſte̅. De ꝓbatione uero. i. pur
gatione etiā idē beatuſ iacob.
meminit dicenſ. Qm̄ cū ꝓbat̄
fuit. accipiet coronā uite. Que
corona ē utilitatiſ ul̄ potiuſ
merceſ tribulationiſ. tepta
tioniſ. ⁊ idō beatuſ dicitur uir
q̄ ſuffert teptationē. Hic ē
q̄ beatuſ pauluſ gl̄atur dicenſ.
Gl̄amur in tribulationib;. ſci
enteſ q̄ tribulatio patientiā
opatur. patientia ꝓbationē.
ꝓbatio uero ſpem. Spes aūt
ñ confunditur. qa caritaſ
dī diffuſa ē in cordib; nr̄iſ.
ꝑ ſpm̄ ſcm̄ q̄ datuſ ē nob.

Gregoriuſ ait tribulatio patientiā opat̄.
datur intelligi qm̄ teptatio cui ñ
cōſentit̄ materia ē exercende uirtutiſ.
Vñ ꝑ̄mi frēſ ſi uolumuſ ēē beati.
coronā uite accipiendo. oportet
noſ ſufferre teptationē. qa ſic
ait beatuſ pauluſ non coronabit̄
Et ꝓpterea ſciendū ē nob quot
modiſ teptatio dicitur in ſcriptu
riſ. ut cū noſ pulſauerit facilius
eā ſufferre poſſimuſ. qa ſic dic̄
beatuſ. Gg̅. iacula q̄ ꝓuidentur
minuſ feriunt. Vñ ſapienſ ſci
enſ in illa magnū certamē nob
imminē. ⁊ unūquēquē nr̄m.
incipienſ ſe ēē paratū ad uſuſ eā.
patno affectu ꝑmonet dicenſ.
Fili accedenſ ad ſuitutē dī ſta in
iuſtitia ⁊ timore ⁊ ꝑpara
aīmā tuā ad teptationē.
Sciatiſ ergo qa triplex reperit̄ tep
tatio in ſcripturiſ. ſ. ꝓbationiſ.
deceptioniſ. ⁊ humane fragili
tatiſ. ꝑ̄ma. i. ē dī. ſc̄a. diaboli. iii. uero
humanitatiſ. De ꝑma dic̄. pſ. ꝓ
ba me dn̄e ⁊ tepta me. i. teptati
onib; ꝓba me. De. ii. ait petruſ
anania cur teptauit ſathanaſ
cor tuū. mētiri te ſpui ſcō. Sed
notandū ē qa dſ teptat. ut ꝓbet
⁊ erudiat. teptat ut ꝓbet ſcdm
q̄ legit̄ de ſcīſ. ꝓbauit illoſ dſ. ⁊
inuenit dignoſ ſe. teptat ut
erudiat iuxta illud. teptat uoſ
dn̄ſ dſ ueſter. ut ſciat utrū
diligatiſ eū. i. ut ſcire uoſ faci
at. utrū diligatiſ eum. qa dſ ñ
ꝑ hominē ſ; ꝑ ſe ipm̄. in ſe
ipō nouit omia ante q̄ fiant.
Diabolus uero teptat ut ſe
ducat et decipiat. Vñ pauluſ.

timeo eni ne ſic ſpenſ ſeduxit
eua aſtutia ſua. ita corrupant
ſenſuſ uri. ⁊ excidat a ueritate. Et p
ptere a cu introgata fuiſſet a dno.
quare comediſſet d pomo. R. Ser
penſ decepit me. d hac teptatione
q fit a demone dictu e. di intepta
tor maloꝝ e. ipe eni nemine
teptat. Qua di nemine teptat
ad malu. ſicut teptat diabolus.
ad decipiendu ⁊ ſeducendu. ſꝫ ut
ſupiuſ dictu e. teptat dſ ad p
bandu ⁊ erudiendu. De .iii. ite
ru dicit paulus. Teptatio uos
n apprehendat n humana.
qi dicat fieri n pot ut n tepte
mi. ⁊ ideo ſaltē hoc cauete.
ut altera teptatio niſi huma
uos apphendat. Hoc eni dicit
beatuſ aplſ p diabolica tep
tatione. q nuq debet noſ ap
prehende. i. ad plenu phende.
ita ut p ualeat nobiſ. qd tuc fit
qndo ei conſentim ul in ea ni
miu delectamur. Et ſcdm hoc
uidetur humana teptatione
p mitte. ⁊ diabolica phibe. Hu
mana teptatio e ut dicit beat
remigiuſ. cu aliqſ ho bono qde
aio ſꝫ ſcdm infirmitatem
carniſ. labitur ꝯſilio. Putat
eni ſe ligē optima. ⁊ eligit
minuſ bona. eligē magna.
eligit parua. eligē bona elig
mala. Eſt etia humana tep
tatio cu aliqſ uidet frēm ſuu
errare. ⁊ zelo di accenſuſ. p
parat ſe ut eu corrigat. ⁊
in corrigendo modu excedit.
Ineo uero q modu excedit. hu
mana teptatione d phendit.

Ho. q e humana teptatio.

humana teptatio e q ex infirmitate
mitiſ deſcendit. ſicut e obliuio ꝛ igno
rantia. ⁊ e hiſ ſimilia. Hac p mittit
beatuſ paulus. ſciens i poſſibile
ee humane fragillitati. ul qua
ſi i poſſibile. ea n apphendi. ul ut
ea n apphendatur. diabolica tep
tatio e. qndo aliq malu ſuggerit
occulte ul manifeſte. hac phi
bet ſciens nob poſſibile ee reſi
ſte illi. maxime cu ſcriptu ſit.
Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a uob.
Sꝫ forſita queriſ. d qua iſtaꝝ
triu teptationu dictu ſit. Beat uir.
q. ſ. t. Ad q reſpondendu e. qa d
ſingula iſtaꝝ triu dici pot beatuſ
uir. ⁊ e. ſꝫ diuſo modo. ſic ille
diuerſe ſunt. Prima q diuina e
⁊ ad pbandu. ul erudiendu. ul ad
utruq; ſimul ſep fit alacri corde
⁊ aio uolenti ſep ſufferre. i.
ſupportare debem. n reſiſtentes
ei ſꝫ obedientes. qa uoluntarie
do obedire. i. ſacrificare debem.
obedire eni do e ſacrificare.
Et q ita ſit. dabo teſte fidele.
uidelicet ſamuele pphm. dicit e
melior e obedientia qua uictime.
Quare melior e obedientia
q uictime. qa ſic beatuſ gg
in uictima mactatur aliena caro.
in obedientia ppa uoluntaſ. Et
qa pluſ e mactare ppa uoluntate
q aliena carne. ido p ponitur
obedientia uictimiſ. Hac teptat
fuit habraha qndo ad preceptum
dni obediuit exire d cognati
one ſua. terra ſua. ⁊ d domo
patriſ ſui. ⁊ qndo filiu ſuu di
lectu yſaahc optulit i holo
cauſtu ſup unu montiu.

que dñs moſtrauit illi. Nuc cognoui
q timeaſ dm̄. i. cognoſcē te feci q
timeaſ dm̄. Ecce qualit̄ eruditus ē.
Et noſ kmi quotienſcumq; teptam̄
hac teptatione dō nob̄ p ſe ip̄m ali
quando ip̄ante. ul' qa hoc nē tepo
ris hui. quotienſcumq; teptamur
hac teptatione ip̄atur nobis aliqd
ab hiſ q p̄ſunt nobiſ uice dī. hu
milit̄ q deuote ſtudamuſ obedire.
ut et noſ fideleſ repti erudiam̄
a dō. teſtimoniū reddente nobiſ
conſcientia nr̄a. q timeamuſ dm̄.
Sꝫ fortaſſe uulteſ ſcire qd ſit obe
dientia. Obedientia eſt ut qdam
ſapienſ ait. mandatoꝝ dī ul' eoꝝ
q p̄ſūt uice dei humiliſ obſuatio.
In quotienſ ip̄atur nobiſ aliqd
a uicario dī. dum modo n̄ ip̄et
9 dm̄. ac ſi ab ip̄o dō ip̄etur. d
bemuſ obedire. ſemp attendenteſ
que audamuſ ul' ſp̄nimuſ ip̄
cipiente. Ip̄e eni ait. Qui uos
audit me audit. et q uoſ ſp̄nit
me ſp̄nit. Et p̄pterea beatus be
nedictus ait. Obedientia que ma
iorib; exhibetur dō exhibetur. Ca
ueamuſ & nobis ne in uicario
dnīn 9tepnamuſ. qa 9teptuſ. ꝛ
i minima re. ſemp mortalis
ꝛ dāpnabilis ē. III. Scđam que diabo
lica ē. ꝛ ſemp ad malū fit. ſiue
manifeſte ſiue occulte. ul' ſub
ſpecie boni fiat. libent̄ ſufferre
i. ſubportare p̄p utilitatē dbe
muſ. n̄ obedienteſ ei ſic ſupiori
qa contraria ē illi. ſꝫ uirilit̄ reſi
ſtenteſ. ut ſupiuſ dictū ē. hac
teptatus fuit beatuſ iob. q p
mittente dno. Pcuſſus ē a ſa
tan ulcē peſſimo. a planta pediſ uſq
ad uerticē. amiſſa p̄uſ omi ſubſtan
tia ſua et interentiſ filiiſ et filiab;
Sꝫ fortiſ reptuſ in teptatione a dno.
uir apellatus eſt. 9 mdatus eſt ſup
omſ homineſ. q erāt in terra. ip̄o
dno ſic dicente. ad ſatan. Nunqd
conſidraſti ſuū meum iob. q n̄
ſit ei ſimiliſ n̄ in terra. uir ſimplex
et rectuſ ac timenſ dm̄ ꝛ rece
denſ a malo. ꝛ ad huc retinenſ i
nocentiā ſuam. Hanc utiq; tep
tatione idō ſatan intulit ei. ut
ip̄atientia ſupatuſ. dm̄ maledi
ceret. Sꝫ ip̄e ad uteſ tira dei. totū
contrariū fecit. dicenſ. dnſ dedit
d. a. ſic. dno. p. i. f. ē. ſit nom̄. d.
b. Sic et noſ kmi quotienſ tepta
mur ad malū manifeſte ſiue
occulte. ul' ſub ſpecie boni. uiri
lit̄ reſiſtenteſ. ſapienti certem
ad uſuſ diabolū. dceptorē ut la
udem cū beato iob a dno. ꝛ cū ap̄lo
dicē ualeam. Bonū certamē cer
taui curſum conſumaui fidē
ſuaui. d reliquo repoſita ē m
corona iuſticie. Et hec ē utilitaſ
teptationiſ q p̄p dm̄ uirilit̄ ſuſ
fertur. qm uirtutē exercenſ.
corona p̄parat in etnū. Tertia IIII.
q humā dicitur q diſpenſante
dō aliquando noſ cauſa hu
militatiſ app̄hendit. patient̄
ſufferre. i. ſub portare debem.
n̄ murmuranteſ 9 dm̄ p̄p de
fectū humanitatiſ nr̄e. ſꝫ fac
ti ex ea cautioreſ ꝛ humilioreſ;
ut in patientia nr̄a poſſideam
aīmaſ nr̄aſ. Vn ſapienſ. Omē. d.
q cūq; applicitū fuit tibi. accipe

q. e. iob. 8 teptatioe

ingo . et in humilitate tua patientiam
E. pauli habe. Hac temptatus fuit paulus apostolus.
qui persequens ecclesiam dei arbitrabatur se
obsequium prestare deo. Sed numquam per defec
tum ignorantie contra deum murmuravit.
non utique. Immo ex tunc humiliatus dicebat.
Ego autem sum minimus omnium apostolorum.
qui non sum dignus vocari apostolus. quoniam per
secutus sum ecclesiam dei. Sed quia
gratiam consecutus est. quia se hu
miliavit. Audite quod ipse dixit.
Sed plus omnibus illis ... quod labora
vi. Sic ignorantia ductus.
plus omnibus persecutus fuerat ec
clesiam dei sic plus omnibus pro defenden
do ecclesiam dei laboravit. Et quia ipse
ignoranter peccavit pro bonis eli
gendo mala. ideo ipse manife
stat dicens. Ignorans feci in in
credulitate. Sic et nos karissimi quo
tiens ignorantia. oblivione vel
silio. seu defectu virtutis. vel in
firmitate carnis in aliquo pec
camus. non debemus murmurare contra
deum. quia humana temptatione
lapsi sumus. sed cautiores fieri
et humiliores. quoniam scriptum est deus
superbis resistit humilibus autem dat
gratiam. Audistis fratres karissimi quibus
modis temptatio dicatur in scrip
turis. Audistis etiam quomodo eam
sufferre debemus. Attendamus ergo unam
quamque suo modo supportare. Prima
que divina est. et ad bonum semper fit.
gratanter ei obediendo. Secunda que
diabolica est et ad malum semper fit.
viriliter ei resistendo. tertia que
humana est et ad humiliandum se
per fit. patienter eam tollerando.
Et tunc de unoquoque nostrum pro una
quaque temptatione suo modo
portata. recte poterit dici.
Beatus. u. q. s. t. q. c. a. c. u. e.
q. r. d. dilig. se. Ad quam nos ... amen.

Qualiter homines merentur et demerentur in tribulationibus. et in infirmitatibus corporis.

Notandum quod licet infirmitates corpo
ris et tribulationes. tum per peccatum ex
primo parente contractum. tum etiam propter pecca
tum a nobis commissum. tribulationes
et infirmitates nobis inferantur a deo.
quia ut dicit Gregorius. quod patimur peccata nostra
meruerunt. tamen in patiendo. possumus me
reri. et demereri. Merentur. scilicet volun
tate rationis ipsas infirmitates et
tribulationes voluntarie sustinuerimus.
agentes deo gratias salvatori. et tunc
dupliciter meremur. scilicet dimissione
temporalis pene. sive purgatorie
que debentur peccatis. nostris exigentibus.
et collatione glorie in futuro. Nec obstat
si sensualitas remurmuret vel
contradicat. dum modo hec non pre
veniat ex iudicio rationis. quia naturale
est sensualitati. orrere. aspera et vi
tare nociva. Sed demeremur autem
in superdictis. si voluntate rationis
non voluntarie patimur. nec etiam susti
nemus. sed remurmuramus. et ideo
in talibus. scilicet invite sustinendo
nullum meritum est immo et penas
tribulationum sustinemus. et re
murmurando contra deum. ipsum ad
maiora nobis inferenda. au
dacius provocamus. **Quod omnis scriptura**
est ~~historia~~ et figura. aut est preceptum vel consilium.

·6·

Michi autem absit gloriari. nisi in cruce
d. n. i. x. per quem m. mundus c.
et ego mundo. **aut prohibitio vel permissio.**

Omnis quippe divina scriptura est ysto
ria et figura. aut est preceptum vel
consilium. aut prohibitio vel permissio.
aut comminatio vel promissio. Quod
enim preceptum si non servatur dampnat

si servatur. salvat et remunerat. De
aut per consilium datur. si servatur iusti
ficat. si non servatur mestificat. Sic legi
mus de iuvene illo. cui dixit dominus in evan
gelio dicens. Si vis perfectus esse. vade
et vende omnia que habes. et da pauperibus
et habebis thesaurum in celo. Et quod
que abiit tristis. erat enim habens mul
tas possessiones. Quod vero prohibetur. si
non servatur dampnat. Sicut legimus de mi
sero adam. non miser creatus. sed pro
peccato suo miser factus. quia nec pre
ceptum servavit. nec a prohibitione
domini se voluit custodire. Preceperat
namque sibi dominus dicens. De omni ligno
quod est in paradiso comedes. Prohibuit
quoque sibi etiam comminando. dicens.
De ligno autem scientie boni et mali
ne comedas. quia in quacumque die
comederis. morte morieris. Et ille miser.
nec preceptum servavit. quia numquam legitur
quod ipse de alio pomo paradisi comederit. sed
statim primo extendit manum suam
et accepit de vetito pomo. et comedit
. Et propter hoc fuit eiectus de
paradiso. excommunicatus et separatus
a deo. et in exilio huius mundi ad
penitentiam faciendam deputatus. quam
diu vixit. penam non potuit perficere.
quin immo per spatium .v. milia annorum
peccatum suum luxit in inferno. donec
venit ille verus sacerdos. qui
optulit semet ipsum deo patri. in ara
crucis pro peccato illo. et sic extraxit
eum de inferno. et absolvit illum ab
excommunicationis vinculo. quo tan
to tempore captivus fuerat astric
tus. Quod vero permittitur. remanet
in dubium. non dico quod dampnet. vel non
dampnet. quia in dubium remanet. quia
scriptum est. permittit deus quod non vult.
Unde manifeste apparet. quia quod vult

esse securus. numquam debet remanere in
dubium. Quod comminatur. vult quod ti
meatur et caveatur. Quod permittit.
vult ut adimpleatur. et plenarie im
pleatur. Quod comminatur timendum est.
Quod permittitur. desiderandum est. et appe
tendum. Manifestum est autem et clarum
esse apertissime satis videtur. quod precepta
servare debemus. et a prohibitionibus
nos custodire oportet. iuxta illud
Si vis ad vitam ingredi. serva man
data. De prohibitionibus vero. frequenter
scriptum reperitur in lege. Si quis hoc
vel illud fecerit. morte moriatur.
Item de mandatis et prohibitionibus ibi
de satis habemus expressum. ubi dicitur.
Memento ut diem sabbati
sanctifices. et honora patrem tuum
et matrem. et cetera. De prohibitionibus vero dic
tum est. Non habebis deos alienos.
coram me. et non sumas nomen dei tui
in vanum. Et iterum non occides
non mechaberis. et cetera. Item de preceptis
in evangelio hoc est preceptum meum
ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Omnia quecumque vultis ut faciant
vobis homines et vos facite. De prohibitionibus vero
habes. quod tibi non vis fieri. alii ne
feceris. Item de prohibitionibus si
mul atque preceptis. habes in psal
mo. Declina a malo. et fac bonum.
Declina a malo. hoc est prohibitio.
fac bonum. hoc est mandatum vel
preceptum. Consilium vero satis nobis
aperte manifestum est. quo invi
tamur ad perfectionem. sic superius
dictum est. Si vis perfectus esse. vade
et vende omnia que habes. et da
pauperibus. Sed ad hoc non tenetur aliquis.
nisi ex propria voluntate. voluisset
hoc facere. Restat videre de commina
tionibus et permissionibus. Commina
tiones sunt valde terribiles.

Quia ... ad ... quecumque fuit in ge
nere sunt gaudia celi. que sunt in permissionibus ut appetamus. Di
tiones et beatitudines que sunt in consiliis et preceptis ut eligamus.
Vitia et peccata que sunt in prohibitionibus ut fugiamus.
pene inferni que sunt in comminationibus ut ti
meamus.

Promissiones sunt similiter nimis dulces. Nam comminationes sunt suppliciorum. Promissiones vero sunt premiorum. Comminatur deus malis igne perpetuo dicens: Omnis arbor, hoc est omnis homo, que non facit fructum bonum, excidetur et in ignem mittetur. Item in alio loco: Intravit rex ut videret simul discumbentes, et vidit ibi hominem non habentem vestem nuptialem, et statim iussit ministris ut ligatis manibus et pedibus mitterent in tenebras exteriores. Item in extremo iudicio dicet malis: Ite in ignem eternum, quia esurivi etc. Promittit vero deus bonis regnum celorum dicens: Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celorum. Item in alio loco: Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum, sed qui fecit voluntatem patris mei qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum. Item in extremo examine dicet bonis: Venite benedicti patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi, quia esurivi etc. Dulcis est ergo satis valde promissio filii dei. Et amara nimis comminatio, quando dicturus est in die iudicii: Ite maledicti in ignem eternum. A quo nos ipse liberare dignetur, qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat. Amen.

De preceptis negativis et affirmativis

Notandum quod preceptorum alia sunt affirmativa, alia negativa. Affirmativa ut honora patrem tuum et matrem etc. Negativa ut non mechaberis, non furtum facies etc. Et est regula theologica quod precepta affirmativa, scilicet honora patrem tuum et matrem etc., obligant semper sed non ad semper, scilicet pro loco et tempore. Precepta autem negativa obligant semper et ad semper, id est in omni hora et in omni tempore et in omni momento.

Incipit liber avium.

Incipit prologus.

Desiderii tui, karissime, petitionibus satisfacere cupiens, columbam cuius penne sunt deargentate et posteriora dorsi eius in pallore auri pingere, et per picturam simplicium mentes edificare decrevi, ut quod simplicium animus intelligibili oculo vix capere poterat, saltem carnali discerneret; et quod vix poterat auditus, perciperet visus. Nec tantum volui columbam formando pingere, sed etiam dictando describere, ut per scripturam demonstrarem picturam, ut cui non placuit simplicitas picture, placeat saltem moralitas scripture. Tibi igitur cui date sunt penne columbe, qui elongatus fugiens, ut in solitudine maneres et requiesceres, qui non queris dilatione in voce cornicina: cras, cras, sed contritione in gemitu columbino, tibi inquam non tantum ad presens columbam, sed et accipitrem depingam. Ecce in eadem pertica sedent accipiter et columba. Ego enim de clero, tu de militia ad conversionem venimus, ut in regulari vita quasi in pertica sedeamus, et qui rapere consueveras domesticas aves, nunc bone operationis manu silvestres ad conversionem trahis, id est seculares. Gemat igitur columba, gemat et accipiter, vocem doloris emittat. Vox enim columbe gemitus, vox accipitris questus. In principio huius operis ideirco columbam preposui, quia sancti spiritus gratia semper preparatur cuilibet penitenti. Nec nisi per gratiam pervenit ad veniam. De accipitre vero post columbam subiungitur, per quem nobilium persone designantur. Cum enim aliquis nobilium convertitur, per exempla bone operationis pauperibus presentatur. De quibusdam non tantum volucribus, sed et animalibus, que ad exempla morum divina scriptura commemorat, quam actius potero breviter assignare temptabo.

Explicit prologus. Color argenteus in pennis est sermo sancte exortationis in linguis docentium. Color aureus in posterioribus est in futuro eterna retributio. Color aureus in alis est amor divine contemplationis. Color maris in reliquo corpore tribulationem designat in carnali mente.

Nota de solitudine

Si dormiatis int medios cleros. penne co .i.
lube de argentate et posteriora dorsi eius i
pallore auri. In scriptura sacra frs. tres
columbas legendo repperi. quas si attente co
siderentur. simplicium mites. ad edificati
one poterunt docere. Columba .s. noe. columba
dauid. columba ihu xpi. Noe requies. dauid
manu fortis. ihs saluator interpretatur.
Peccatori aut dicitur. peccatum quiesce. dicitur
ut esse noe. quiesce a peccatis. ut dauid esse
possis. operare fortia. Si saluari desideras
vasa saluatoris salutem postula. diuerte
te a malo. fac bonum. inquire pacem. diuerte
ad archam noe. pugnare cum dauid prelia
dni. Ingredere pacem cum ihu in ierusalem. diu
te ad quietem mentis. Resistite temptationibus. ex
pecta pacienter salutis beneficium. De colu
ba noe dicitur. Reuertitur columba ad uesperam,
ferens in ore ramum uirentis oliue. ad
archam noe reuertitur columba. cum ad quietem
mentis ab exterioribus animus reuocatur.
Reuertitur ad uesperam cum deficiente iam luce,
mundane felicitatis. uanam gloriam fugit
pompam. timens ne incurrat obscuritatem
noctis. i. profunditatem perpetue dampnationis.
Oliuam gerit. quia misericordiam querit. Oliuam in
ore portat dum indulgentiam sibi. que delinquit
peccatoribus exorat. De columba dauid dicitur. Et
posteriora dorsi eius. in pallore auri. In po
sterioribus dorsi aurum habetur. quia bene operan
ti in futuro uenia promittitur. Similiter
de saluatore legitur. cum in descensu columbe
super eum hec uox auditur. hic est filius
meus dilectus in quo michi complacui.
Columba est species sancti gratia que super ihm in iorda
ne descendisse cernitur. quia cuilibet peni
a peccatis mundato gratia preparatur. Pe
nitenti quidem fit uenia. bene operanti promit
titur. uenia diligenti datur gratia. .iii.
111. Si dormiatis inter medios cleros. p. c.
d. ar. et p. d. e. i. p. a. Columba deargentata
ecclesia. doctrina diuini eloquii
erudita. que per similitudinem fertur
habere predicationis rostrum. rationis diuisum.
quo grana colligit ordei. et frumenti. sen
tentias. s. ueteris et noui testamenti. habet
dextrum et sinistrum oculum. moralem
et misticum. sensum. De ipam respiciat
sinistro. deum uero contemplatur dextro.
Duas habet alas. actiuam et contemplatiuam
uitam. his duabus alis sedens tegitur. his
duabus uolans. ad celestia subleuatur.
Volamus cum mente credimus. sedemus
cum mente fratres sobrii sumus. In his singule
alis. penne sunt inserte. penne ecclesie
sunt doctores alis recte actionis. et di
uine contemplationis firmiter inherentes.
Cleros grece. sortes uocamus latine.
duo sortes. duo sunt testamenta. Inter
quas sortes dormiunt qui auctoritatibus
ueteris et noui testamenti concordat et ac
quiescunt. Et posteriora dorsi eius in pallo
re auri. Dorsum columbe illam partem
corporis esse dicunt. cui radices alarum sese.
inuicem naturaliter coniungunt. Ibidem
cor ponitur quod dorso proximum. auro perpe
tue beatitudinis in futuro operietur.
Sicut aurum preciosius est argento. sic et be
atitudo futuri seculi preciosior est fe
licitate presenti. Posteriora quidem dorsi
columbe in pallore auri erunt. quia in u
ltima in eterna beatitudine nimia cla
ritate fulgebunt. .iiii. 111.
Si dormiatis int. m. c. p. c. d.
Columba est quelibet fidelis et simplex
anima. de argentata in pennis de claritati
uirtutibus per famam bone opinionis.
Que tot in aluo colligit. seminum
grana. quot ad bene operandum seorsum sibi
affuerunt exempla. Duos habet oculos dex
trum et sinistrum. memoriam. s. et in
tellectum. In uno futura prouidet. in
altero transacta deflet. hos oculos cla
userunt in egypto patres nri qui
non intellexerunt opera dni. nec fuerunt me
mores multitudinis misericordie sue.

duas ũ habet alas. amorē ꝓximi ⁊ amorē
dī. Vna ꝯtendītur ꝑ ꝯpassionē ad ꝓximū.
altera erigit ꝑ ꝯteplationē ad dm̄. Exalis
his ꝓcedūt penne. i. uirtutes anime.
Hę penne argentea resplendent clari
tate. quo ꝑ famā bone opinionis audi
entib; arguta more dulcē sonitum
ꝓferūt. Cleros ũ grece. latine sortes uo
camus. Quattuor autē sūt sortes. timor.
spes. amor. ⁊ desideriū. Sortes sunt q̃
patrie hereditatis nobis locū distribuūt.
timor ⁊ desideriū sortes sunt extreme.
spes ⁊ amor medie. Timor animū co
turbat. desideriū mētē cruciat. ⁊ n̄ ali
q̇d mediū ītueniūt. animus a q̇ete re
cedit. Oportet ḡ ut īt desideriū ⁊ ti
morē. spē ponamus ⁊ amorē. Spes
enī timorē recreat. amor desideriū
tēperat. Int̄ spē ḡ ⁊ amorē. quasi
īt medias sortes q̇etus dormit. q̇ īt
extremas. s. īt timorē ⁊ desideriū
uigilat. ⁊ obstupescit. Dig̃ es columba.
uł columbe penna. dū times ⁊ desideras.
īt extremas sortes uigilas. dū spe
ras ⁊ diligis. īt medias q̇etus dormis.
Et. po. dor. e. ipa. auri. In dorso solēt
honera portari. ⁊ ꝑ hec eadē possūt
opum labores designari. ꝑ posterio
ra dorsi expectatio p̄mii denotat̄.
Post tollerantia sigdē p̄sentiū laboꝝ.
in futuro subseq credim̄ uite p̄mia
meritoꝝ. Reddet enī ds̄ sc̄is mercedē
laboꝝ suoꝝ. ⁊ deducet eos ī uia mira
bili. ⁊ hoc ī pallore auri ee credim̄. q̇a
p̄ciosa ē ī cōspectu dn̄i mors scōꝝ
eius. In pennis ḡ argentū. q̇a in
linguis eloquiū ī posteriorib; uero
aurū. i. ꝑ labores p̄miū. V. ii.

Si dormiatis īt me. c. p. c. e.
Columba deargentata ē absq; felle
malitie q̇libet adhuc. uiuens ī platea
ꝑsona. Que īt medios cleros dor
mit. Cler. grece. latine sors. Vnd̄
⁊ cleronomia ꝑ ꝯpe uocatur h̄ditas. q̇ sit
testamento. In contigit ut filii leui īt̄
filios isrł̄ sortē n̄ haberēt. i. hereditatis
partē. sz ex donis uiuerēt. Due autē
sūt hereditates. terrena ueteris testa
menti. etna noui. In medio ḡ istaꝝ
dormit. q̇ ī contēptu terrenoꝝ ⁊ spe
celestiū uita finit. dū nec nimis ar
denē p̄sentib; inhiat. ⁊ futura pa
tienē expectat. Et posteriora dorsi
ei ī pallore auri. Oculi enī uitoꝝ ui
debūt regē ī decore suo. Tunc enī aurū
ī posteriorib; habebis cū apparuit gła ī
futuro diuine maiestatis. Corone
sigdē regū ex auro purissimo fabri
cantur. Ex argento ũ monete fiūt.
q̇b; ī imagines regū ī p̄miūt. In mo
neta notatur ī imitatio forme.
In corona signū uictorie. Moneta sigdē
diuini eloquii docet imitationē
mentis. Corona ũ uictorie. post labo
res p̄sentes scli finē pugne. Ibi ḡ quasi
ī posteriorib; aurū. hic ī pennis p̄di
cationis argentū. q̇a cū ad illa columba
ꝑuenit. ia p̄dicationis eloq̇is n̄ indi
gebit. sz ī eo q̇ in retributionē ꝑ
cepit. ī puritate ꝑfectionis sine
fine uiuet. Columba de qua hic agit̄.
rubeos pedes habē ꝑhibetur. hec co
lumba ē ecclia. q̇ pedes habuit q̇b; totius
mundi spatiū ꝑ ambulauit. Pedes
sunt martires q̇ tot passib; terrā
ꝑ ambulant. quot bonoꝝ exēplis opum
uia iustitie sequentib; se demon
strant. Terrā tangunt cū dignitas
ī crepationib; actus. ⁊ cogitationes
terrenas. rep hendūt. Sz dū terra
p̄mitur asperitate trēi. i. terrenoꝝ
crudelitate. pedes uulnerant. ⁊ sic
pedes eccle. rubei facti sunt. q̇a
sanguinē suū ꝑ xp̄i nomine. mar
tires effuderūt. Rubor ḡ pedū ē cru
or martiriū. VI.

No. .iiii. sortes.

No. q̇ ex argento monete fiunt

Columba que pedeſ rubeoſ habē dr̄.
pennaſ d̄ argentataſ habuiſſe. ubi
pphietā d̄ monſtratur. Pēne inqd
dauid columbe deargentate. Pen
ne columbe d̄ argentate ſunt p̄di
catoreſ eccl̄e. Eſt autē argentū
diuinū eloquium. Tinnitus argenti.
dulcedo ūbi. Color. Candor. Cando
rē ū argentū retinet. dū qlibet
doctor mundiciā ūbiſ p̄dicat.
⁊ mundiciā in ſe habet. dū q̄ do
cet diligit. ⁊ q̄ intuſ amat. foriſ
op̄ib; oſtendit. Hec ſūt eloqa dn̄i
caſta. argentū igne examinatū.
Eloqa dn̄i caſta. qa nulla ſunt
ſimulatione corrupta. nulloſ
feminee cupiditatiſ ī p̄gnata. Ar
gentū examinatū igne. ſolidatū
in qualibet p̄turbatione. Candor
ū argenteuſ ī pennis ē in linguiſ
docentiū lene blandimtū ſmoīſ.
Alar colorē ſcriptū n̄ repi. ſ; ex ſi
militudine materialiſ. columbe
pot aſſignari. ut ſi columbā pictā
reſpiciaſ. colorē materialiſ colū
be habē non contradicaſ. Alar
eni ſupficieſ ſaphirino colore
ſupfunditur. qa celi ſpeciem aīm
contēplantiſ imitatur. ſ; color
ſaphirinuſ candidiſ lineiſ diſti
guit. ut ſaphirino colori niueuſ
miſceat. Color eni niueuſ ſaphi
rino mixtuſ. d̄ſignat mundiciā.
carniſ. ⁊ amorē cōtēplationiſ. VII

vii.

Poſteriora dorſi columbe d̄ argentate
commemorat pph̄a. ⁊ p̄ eā fine
uite p̄ſentiſ in quolibet hoīe. mo
raliť d̄ monſtrat. In auro putate
mtiſ. In pallore ū auri. d̄ſignat
mortificatione carniſ. Eſt eni pallor
aūi patientiſ ⁊ mortificate carniſ
ī natuſ color. poſteriora ḡ columbe
d̄ argentate. ī pallore auri erūt.
dū putatiſ mtiſ ⁊ mortificatio carniſ.
finē cuiuſlibet morientiſ obtinebūt.
S; ideō color aureuſ ī poſteriorib; dorſi
columbe colori. ſaphirino iungitur. qa
contēplantiſ. aīmū future beatitu
diniſ gl̄a ſubſequetur. Color ḡ. au
reuſ ī poſteriorib; d̄ſigna etne ret
ributioniſ muniuſ. VIII.

Oculi tui columbar. Columba ſupaqſ
ſepiſſime ſede ſolet. ut cū uidet
umbram. ſupuenientiſ accipitriſ.
fugienſ d̄clinet. Eccl̄a ū ſcriptiſ
ſe munit. ut inſidiantiſ diabolicā
ud̄eſ. euitare poſſit. hec ḡ columba
croceoſ oclōſ habet. qa eccl̄a matu
ra conſideratione futuroſ caſuſ at
tendit ⁊ puidet. Color itaq; croceuſ
in ocliſ diſcretione d̄ſignat. ma
ture conſid̄rationiſ dū eni aliqſ
qd̄ agat. ul' qd̄ cogitet. mature
conſid̄rat. quaſi croco ſpaleſ oclōſ
ad ornat. habet eni croceuſ colorē
maturi fructuſ. Croceuſ ḡ ocliſ
ē maturitatiſ ſenſuſ. IX. viii

Color reliq corporiſ imitatur co
lorē turbati mariſ. Mare motu
fluctuū ſeuienſ ebullit. Caro ſen
ſuū motu ebullienſ ſeuit. Mare
p̄turbationib; ſuiſ. arenā mouet
⁊ ſubleuat. Caro d̄lectationib; ſuiſ
aīmi leuitate pulſat. Mare t̄mi
noſ ſuoſ egredienſ. aqſ dulcib; occur
rit. Caro laſciuienſ. lacmar dul
ceſ riuuloſ obtundit. Mare dū ſuiſ
p̄cellar turbationib; nauigantiū
curſuſ ī pedit. Caro p̄celloſa recte
uiuentiū moreſ. ī p̄fundū mergit.
dū tantiſ mare tēpeſtatib; agitat.
undar colluſione t̄ra fluctib; ī
miſcetur. ⁊ ſic ex colluſione ma
riſ ⁊ t̄re colorē mixtū recipit ma
re. Similiť dū caro ſugit ⁊ aīm
n̄ conſentit. qi ex nigro ⁊ niueo

quod in corpore color efficitur. qui ex duobus
factus, color medius appellatur. Saphi-
rinus est color in pectore columbe. tribu-
lationem designat. id est humana mente.
In diversis locis diversas columbe proprieta-
tes reperi. quas inserens huic operi t
fstet annotare curavi. Prima natura
columbe est. quod pro cantu gemitum profert. Se-
ii cunda quod felle caret. Tertia quod osculis
iii indulget. Quarta quod gregatim volat. Quin-
iiii ta quod ex raptu non vivit. Sexta quod grana
vii meliora colligit. Septima quod non vescitur
viii cadaveribus. Octava quod nidificat in pe-
tre foraminibus. Nona quod super fluenta
ix residet. ut visa accipitris umbra
venientem citius devitet. Decima quod
x geminos nutrit pullos. Columba pro
cantu utitur gemitu. quia qui libenter fecit
plangendo gemit. Caret felle. id est ira-
scibilitatis amaritudine. Instat os-
culis quia delectatur in multitudine
pacis. Gregatim volat. quia conventum
amat. Non vivit ex raptu. quia non
detrahit proximo. Colligit grana me-
liora. id est meliora dicta. Non vescitur ca-
daveribus. id est desideriis carnalibus. Nidi-
ficat in foraminibus petre. quia spem
ponit in Christi passione. Super fluenta
residet. ut visa accipitris umbra
venientem citius devitet. quia in scrip-
turis studet ut supervenientis dia-
boli fraudes declinet. Geminos nu-
trit pullos. id est amorem dei et proximi.
Qui has et naturas habet. assu-
mat sibi contemplationis alas. quibus ad
celum volet. De aquilone

Aquilo frigidissimus ventus est. Ab
aquilone inquid pandetur malum. Ibi
sedes sathane. ibi ruine principium.
Ventus aquilo. frigus temptatio est. flatus
aquilonis suggestio temptationis. fri-
gus negligentie tepor. Aquilo est ve-
nit. quo gravis temptatio mentem

cuiuslibet invadit. Aquilo vero surgit. quando
ab animo temptatio recedit. Ab aquilone
inquid et mari. Aquilo temptatio. Mare
mundus. Ab aquilone est et mari. Christus
suos congregat. cum a tumultu temp-
tationum non tantum iustos sed et peccatores
sequestrat.

Ponam inquid sedem meam ab aquilone et ero
similis altissimo. Sedem ab aquilone ponere
desiderat. quem penna superbie sursum
levat. esse similis altissimo concupiscit.
qui illi cui subesse debet per arrogantie
typum se equalem facit. Et ut plus dicam.
non tantum magistro suo equiparat. sed et se illo
meliorem esse putat. Cecidit diabolus
cum se exaltare voluit. humiliatur
homo cum se exaltare concupiscit. De austro.

Auster calidissimus ventus est. De quo
inquid ab austro veniet. Ibi sedes
altissimi. Ibi dilectionis ardor. Ibi sin-
ceritas veritatis. Auster a serena
regione procedit. quia deus in serenitate
morum requiescit. Ibi pascit. Ibi cubat.
Ibi quies mentis. Ibi refectio contemplationis.
Auster sancti spiritus gratiam designat. Flatus
austri. benignitatem spiritus sancti. Calor
amor. Auster est ventus. quotiens gra-
tia spiritus sancti mentem cuiuslibet accendit. Surgit.
quotiens a mente gratia recedit.

Deus inquid ab austro veniet. Ab aquilone
diabolus. Ab austro deus. Ille igno-
rantie tenebras inhabitat. Iste se-
renitatem caritatis amat. Frigus aquilonis
poros carnis stringit. Calor austri
clausos aperit. Quod enim frigus avari-
tie stringendo retinet. aperit eius
molline manibus caritas largiter
prebet. Penna siquidem ventus in in-
fernum mergit. Nova vero animum
ad celestia desideranda subtollit.
peccata enim gravant. Virtutes vero
custodiunt. De accipitre.

Nunc inquid per sapientiam tuam plumescit

accipit. expandens alaſ ſuaſ. ad auſtrū

vn[de] b[eatus] Gr[egorius]. Agreſtib[us] accipitrib[us] mo

riſ ē. ut flante auſtro. alaſ expandant.

quatinuſ eoꝝ mēbra ad laxandā pennā

ueterē uēti tepore concaleſcant.

Cum u[ero] uentuſ deeſt aliſ ꝯ radium ſo

liſ expanſiſ atq[ue] ꝑcuſſiſ. tepentē ſibi

aurā faciunt. ſicq[ue] apertiſ poriſ ul ue

tereſ exuunt ul noue ſubcreſcunt.

Quid ē ḡ accipitrē in auſtro plume

ſcē. n[isi] q[uod] unuſq[ui]ſq[ue] ſcōꝝ tactuſ. flatu

ſpūſ ſcī. ꝯualeſcit. ⁊ uſum uetuſte cō

uerſationiſ abiciens. noue hominiſ for

ma ſumit. Qđ paulus apl̄s ām[o]

net dicens. Expoliantes uoſ ueterē

hominē cū actib[us] ſuiſ. ⁊ induentes

nouū. Et rurſum. Licet hiſ q[ui] foriſ ē

n[oste]r hō corrūpat[ur]. tn̄ hiſ q[ui] intuſ ē re

nouat[ur] de die in diem. Vetuſtā autē

pennā ꝓicē ē inueterata ſtudia do

loſe actionis amittē. ⁊ nouā pennā aſ

ſumē. ē mitē ac ſimplicē bn̄ uiuen

di ſenſū tenē. Penna nāq[ue]. ueteriſ

conuerſationiſ g[ra]uat. ⁊ pluma noue ī

mutationiſ ſubleuat. Vt ad uolatum

tanto leuiorē quanto nouiorē red

dat. Et bene ait expandens alaſ ſuaſ

ad auſtrum. expandē eſt ꝑ aduentū

ſpc̄ ſcī. n[ost]raſ confitendo cogitatiōes

apīre. ut ia n[on] libeat defendendo noſ

tegē. ſ[ed] accuſando publicare. Tūc

ḡ accipit plumeſcit. cū ad auſtrū

alaſ expandit. q[ui]a tūc ſe unuſq[ui]ſq[ue].

uirtutū pennis induit. cū ſcō ſpūi

confitendo cogitationes ſuaſ ſub

ſternit. Q[ui] n[on] fatendo uetera n[on] de

tegit. uite noue opa minime

ꝓducit. Q[ui] neſcit lugē q[uod] g[ra]uat n[on]

ualet ꝓferre. q[uod] ſubleuat. Ipa nāq[ue].

cōpunctionis uiſ. poro cordiſ apit.

⁊ plumaſ uirtutū fundit. Cū q[ue]

ſe ſtudioſe mens de pigre uetuſtate

redarguit. alac[ri]ter nouitate iuueneſcit.

Dicatur ḡ beato iob. Nūq[ui]d ꝑ ſapien

tiā tuā plumeſcit accipiter. expan

dens alaſ ſuaſ ad auſtrū. i. nūq[ui]d cuilib[et]

electo tu intelligentiā contuliſti. vt

flante ſpū ſcō cogitationū alaſ expan

dat quatinuſ pondera uetuſte conu

ſationiſ abiciat. ⁊ uirtutū plumaſ.

ī uſum noui uolatuſ ſumat. ut hic

uideri licet colligit. q[ui]a uigilantiā ſenſuſ

in ſemet ipo ex ſe n[on] habet. q[ui] hāc ex ſe

conferre aliiſ nequaq[ua]m ualet. XIII.

Due ſunt ſpecieſ accipitriſ. dome

ſticuſ. ſ. ⁊ ſilueſtriſ. Idem tn̄ ſ[ed] diu

ſiſ tēporib[us] pot ēē ſilueſtriſ. ⁊ dome

ſticuſ. ſilueſtriſ. ⁊ domeſticuſ ſilue

ſtriſ. Silueſtris quaſ rapit conti

nuo deuorat. domeſtic[us] captaſ dn̄o

ſuo linquendaſ ꝯſuat. Porro dn̄ſ

eiuſ captaꝝ uolucrū uentreſ apit

⁊ eaꝝ corda accipitri in cibum tri

buenda ſumit. Interiora uentriſ

cū fimo eicit. q[ui] ītuſ remanenſ pu

tredinē carnium cū fetore gignit.

Moralit[er] ſilueſtriſ accipit. captaſ

uolucreſ rapit ⁊ deuorat. q[ui]a q[ui]libet

ꝑuſuſ. actuſ ⁊ cogitationeſ ſim

pliciū diſſipare n[on] ceſſat. Dome

ſticuſ u[ero] accipit. ē q[ui]libet ſpiritual[is]

p[re]l[a]t[us]. q[ui] totienſ ſilueſtreſ uolucreſ

rapit. quotienſ ſeculareſ ad cō

uerſionē ꝑdicando trahit. Captaſ

occidit dū ſeculareſ mundo mori

ꝑ carniſ mortificationē cogit. Dn̄ſ

autē eiuſ. i. omīpotenſ deuſ uen

treſ eaꝝ apit. q[ui]a mollitiem car

naliū ꝑ ſcripturaſ increpando

ſoluit. Corda u[ero] extrahit. dū co

gitationeſ ſcelerū. ꝑ confeſſiōē

manifeſtaſ facit. Interiora ue

xiii

rapit / ꝯſue / uit do / meſtica / ſuc[ur]r[it]

tris cum fimo exit. quia memoria peccati fetentem reddit. Ad mensam itaque domini capte volucres veniunt. dum in corpus ecclesie peccatores doctorum dentibus masticati se se convertunt. Domesticis accipitribus quo melius plumescere debeant. ac temperata loca requiruntur. loca munita sunt. claustra in quibus dum silvestris accipiter ponitur. ut domesticus fiat. clausus tenetur. Ibi veteres pennas emittit et novas assumit. quia quilibet claustralis qui pristinis vitiis spoliatur. novi hominis virtutibus adornatur. Nec tamen extrahitur. nisi prius eiectis veteribus pennis nove solidentur. Sed cum firmus in volatu fuerit eiectus foras. ad manum venit. Similiter si aliquis conversus de claustro exeat. necesse est ut ad manum bone operationis accedat. Quem emissus volet. ut ad desideranda celestia toto annisu mentis se ipsum levet. XIIII.

Accipiter in sinistra manu gestari solet. ut in dextera emissus ad aliquid capiendum volet. Leva in qua est sub capite meo. et dextera illius amplexabitur me. Leva sunt bona temporalia. dextera vero sunt eterna. In leva igitur sedet qui bonis temporalibus presidet. In dexteram vero volat qui toto mentis affectu eterna desiderat. ibi rapiet. accipiet columba. id est quilibet mutatus in melius spiritus sancti recipiet gratiam. De pertica.

Pertica accipitris designat nobis rectitudinem vite regularis. Que a terra longe suspenditur. quia a terrenis huius mundi vita separatur. In hac pertica ligatus sedet. qui regularis vite statuta firmiter tenet. Duobus parietibus inheret. quibus ex utraque parte sustentatur. Duo parietes qui perticam sustentant. sunt activa et contemplativa vita. que per eos viventium rectitudinem portant.

Quasi compedes in pedibus. accipiter habere consuevit ne cum voluerit. exorta qualibet occasione. evolare possit. Pedes accipitris compedibus stringit. qui timore iudicii et dolore supplicii mentis affectum premit. Et humiliaverunt in quo in compedibus pedes eius. Pedes Ioseph in compedibus humiliat qui ad memoriam reducens presentem miseriam et eternam penam. ne ad optata progrediantur affectus ligat. De corrigia.

Corrigia per quam accipiter ligatur in pertica. est mortificatio carnis. Per quam quilibet conversus tenetur in regulari vita. Corrigia siquidem que fit de corio mortui animalis. designat mortificationem carnis. Non rumpitur hec corrigia sed solvitur cum ad capiendum aliquid accipiter impellitur. Similiter si quilibet frater ad aliquod lucrum temporale exeat. non rumpitur a proposito. sed cum revertitur. eadem corrigia qua prius. se ipsum firmiter ligat.

Post columbe gemitum et accipitris questum. rogas [illegible] ne diutius differam. sed planctum turturis. et clamorem passeris. tibi velocius scribam. Nec tamen scribam. sed etiam depingam qualiter turtur heremi secretum diligat. et passer solitarius in tecto clamare non desinat. ut sub exemplo turturis teneas mundiciam castitatis. et sub exemplo passeris. ames custodiam callide circumspectionis. et vivas caste et ambules caute. De palma.

Nec palma que marcescit frigore. nimio estatis uritur calore. sic nec iustus premitur qualicumque temptatione. Alter palma dies multiplicat. quia iustus dies antiquos ad memoriam

reducit. ⁊ annos eternos ī mēte tractat.
paucitatē dierum suoꝝ sibi nunciat. ⁊
ꝯ alia parte longitudinē dieꝝ ī futu
ro sꝑat. Qꝛ hec ꝗ̃ int̃ se colligit multi
plicando dies sic palma uincendo mū
dū in altū crescit. Sꝫ fortasse ꝑ fidē
plantatur iustus. ꝑ exēplū boni opis
florent exterius. ⁊ sic ꝑ famā bone
opinionis. foras exit odor floris. Vł
aliť. plantatͣ ī domo. florent in atͦ.
q̃a iusti plantant ī p̃senti ecc̃. ⁊ flore
ī marcescibili florebunt in eterna ui
ta. Ibi ⁊ cū flore recipient fructum
.i. cū mūditia cordis ⁊ aīe. future
retributionis p̃miū. Jā cū capite sūt
come capitis. que sunt elate palmaꝝ
.i. electe aīmaꝝ. Adhuc stipes rugo
so cortice. .i. ecc̃a crudelitatē tribulati
onū asꝑitate intra figitur. ⁊ rami
.i. sci. ī eterna felicitate exultant.
Tria dicuntur eē ꝺ quib; iustus uic
toriā dꝫ habēre. uł acquirere. Mundꝰ.
Caro. Diabolus. Justus mundū uinc̃.
dum cum suis oblectationib; ꝯtēpnit.
Carnē supat. dū eā ꝑ abstinentiā do
mat. diabolo dn̄atur. ⁊ eū subicit.
dū eum a suis finib; expellit. Palmā
ꝗ̃ ī manu gestat. q̃ ꝺ his trib; bene
opando triūphat.
Sicut palma multiplicabo dies. Pal
ma dies multiplicat. q̃a tarde ꝓ
ficit priusq̃uā in altū crescat. Simi
liť iustus tarde ꝓficit pusq̃uā ad hoc
ꝑueniat. ad q̃ tendit. Est enī iusti
ꝺsideriū ut ꝑueniat ad celeste re
gnum. Sꝫ ad hoc solū ꝺsiderium
mundus īpedit. ut ad optata n̄ tar
de ꝑuenire possit. Palma dies. mł
tiplicat. nec tamē eā frigus yemis
uł nimius calor estatis īpedit. q̃n
sēꝑ uirideścat. Similiť iustus sēꝑ

uiret. n̄ ab aliquo īpeditur. q̃n ī ꝓpo
sito bone opationis ꝑseueret. frigus
yemis ē tepor uł negligentia refri
gerante mētis. Nimius calor estatis ē
ardor libidinis uł iracundie flāma
seu incendium cupiditatis.
Statura tua assimilata palme.
Statura ecclē. uł cuilibet fidelis
anime. assimilatur palme. Jn sta
tura cuilibet hominis notatur par
uitas uł magnitudo ī mēbris ꝑ lini
amēta corporis. habet autē statu
ra palme iustus. si apud se modic̃.
apud dm̄ magnus. Jn se humilis.
corā dō sublimis. hec palma ē xp̄s.
cui assimilatur. Dū enī tribulati
ones quas passus ē xp̄s. uīn aplus
patitur. statūe palme iustus as
similatur. q̃ eīt tribulationū par
ticeps. eīt particeps ⁊ glē. Qꝛ ꝗ̃
mēbrū corporis ē. que sūt capitis
sentire ꝺbet. Jā palma crescit
in altū. Jā cacumē illius pene
tranit celū.
Justus ut palma florebit. Ju
stus plantatͣ. floret. ⁊ fert
fructū. plantatur in domo dn̄i
.i. a. d. d. nr̄i. Domus dī nr̄i est
domus conusionis. Est aut atriū
ān domū. Ante domū ꝯ̄ue co
ūsionis. ē atriū renūtiationis.
Qui ē mundo renūtiat. palmā
uictorie ꝗ̃ mundū uincit. in
atriis dn̄i plantat. Plantatur
ꝗ̃ ī domo conuisionis. floret ꝑ
famā bone opinionis. fert
fructū bone opationis. Sꝫ cor
si n̄ figit radicē. quomodo cres
scit. quomodo roboratur. radi
catur ꝑ fidē. crescit ꝑ spē. robo
ratur ꝑ caritatē. Diriue th

quod iustus dicitur. plantati in domo domini
in atriis domus dei nostri florebunt. Merito qui plantantur in do
mo. et florent in atriis.

Ascendam in palmam et apprehendam fructus
eius. Palma iuxta terram est gracilis
et aspera. uersus celum grossior et pul
chra. est et ascensus difficilis. sed fructus
dulcis. Minuitur ascendentis labor.
dum sentitur odor. Difficultatem ascen
sus aufert dulcedo gustus. Palma est
xpistus. fructus est salus. Salus inquid po
puli ego sum. Gustate ergo et uidete.
quoniam suauis est dominus. Spes salutis in
ligno crucis. ascende ergo in palmam .i.
attende crucis uictoriam per scalam ligni
crucis. ascendens ad solium uictoris.
Tolle et tu crucem tuam et sequere eum.
Qui affligit carnem suam tollit crucem.
palma manum uictoris ornat. et
iustus palmam uictorie in manu
bene operando portat.

Vox turturis audita est in terra. Vox
turturis est dolor lese mentis. Vox
turturis gemitum designat cuiuslibet
anime penitentis. Terra de qua hic agi
tur. est animus qui terrene fragilitatis.
occupationibus irretitur. Est autem ter
ra nostra. et terra aliena. Terra alie
na est mens diaboli sub dominio
subiugata. Unde alieni insurrexerunt
aduersum me. et fortes quesierunt animam meam. Terra ali
ena est babilonia. terra nostra est ierusalem.
Babilonia confusio. ierusalem uisio pa
cis interpretatur. Terram nostram alieni
deuorant. qui de moribus suis incur
sionibus mentem uastant. In babilonia
tenemur captiui, in ierusalem sumus
liberi. Quomodo ergo cantabimus can
ticum domini in terra aliena. Terra nostra
esse dicitur. dum nichil in mente no
stra preter proprium reperitur. Terra nostra
esse dicimus. dum mentem nostram cum magi
sterio et fratribus possidemus. ut animus deo deuotus
seruiat per dilectionem fratribus per compassionem
proximo. per modestiam sibi. et sic communis
fiat. In terra ergo nostra uox turturis
auditur. dum in pacifica mente. culpa
cognoscitur. Vox turturis auditur.
dum ad penitentiam auris interior
humiliter inclinatur. Item de turture.

Turtur secretum deserti diligit. quandoque
tamen ad ortulos pauperum et agros
cultorum descendit. ut grana seminum
colligat. unde uiuat. Turtur enim ecclesia
uel quelibet fidelis anima. Secretum deserti.
solitudo claustri. Grana seminum sen
tentie doctorum. Ortuli. uel agri. doc
torum libri. Ex his animus reficitur. in his
uita spiritus. sic enim uiuitur. et in talibus uita
spiritus mei. In locis tutissimis. et delecta
bilibus. inuenit turtur sibi nidum. ubi
reponat pullos suos. Inter ramos
arboris eo de ipse nidum collocat. oua
ponit. unde suo tempore procreantur
pulli. Per arborem intelligimus crucem.
per nidum salutem. per oua spem. per pullos
geminam caritatem. amorem scilicet. dei et proximi.
Queramus ergo nidum turturis que
ramus oua in nido. nidum in arbore
.i. spem salutis in ligno crucis. Notum
est quam pluribus esse reor. Natura tur
turis esse talem. ut si semel socium
amiserit. absque socio semper erit. xpistus est spon
sus ecclesie. uel cuiuslibet fidelis anime.
descendit xpistus in arborem crucis. undique
mundum conuertit. Ascendam inquid in palmam
et omnia traham ad me. Mortuus est xpistus.
expectat eum ecclesia. uel quelibet fidelis
anima. donec redeat. et caste societatis
interim legem seruat. Redit sepius ad
arborem. frequentat nidum. uidet effu
sionem sanguinis indicium scilicet mortis.

i. subtilis

de eod.

de turture

de cedro et libano.

dum hec attendit gemit. Similiter quelibet anima fidelis sepius ad memoriam reducat misterium crucis. Attendit pretium sanguinis. quod dum attente considerat. multiplicatis gemitibus merito ad lamenta vocatur.

De cedro et libano.

In bona significatione cedrus et libanus quandoque ponitur. Sic in canticis canticorum per salomonem dicitur. Species eius ut libani. electus ut cedri. Libanus phenicis est mons. terminus iudee contra septemtrionem. Arbores illius pre ceteris altitudine. specie et robore alias arbores precellunt. Sic quelibet fideles anime pre ceteris sublimitate desideriorum. specie castitatis robore perseverantie alias antecedunt. Per cedrum intelligimus christum. hec est cedrus alta libani conformata ysopo. quia cum esset sublimis. factus est humilis.

pre ceteris silvarum

Passeres sunt predicatores. pulli sunt hii qui verbo predicationis sunt procreati. Nidus quietis mentis locus. In hac igitur cedro nidificant qui tranquille vivendo de eterna beatitudine non desperant. Sunt cedri libani quas plantavit dominus. Cedri libani sunt divites huius mundi. Passeres sunt cenobiorum rectores. pulli discipuli. Nidus officinarum locus. In his cedris passeres nidificant. quia rectores animarum in possessionibus divitum cenobia locant. Ipsi passeres clamare non cessant. ut sibi a deo escam querant. A deo sibi escam querunt. qui verbis divini eloquii cibo saciari volunt die ac nocte clamant. quia pro suis benefactoribus toto adnisu mentis dominum rogant. In nido tranquille mentis pennas contemplationis nutriunt quibus ad predictam cedrum quam citius poterunt evolare contendunt. Circa ligna libani volitant. quia vita seu mores virorum sublimium scire desiderant. Ex his lignis libani salomon ferculum fecisse legitur. quia ecclesia de viris sublimibus et infatigabilibus hedificatur.

Passer invenit sibi domum. In domo patris mei mansiones multe sunt. Passer qui de ramo in ramum volare noverat. nunc de silvis ad domum volat. sic multi qui diversis secularibus actibus inherebant. nunc mentem in domum non manufactam que in celis est levant. Passer qui vestiebatur levibus plumis. id est secularibus curis. nunc in cedro pennatus virtutibus et preceptis. ascendit et nidum ponit. dat autem deus unde nidus fiat. Verbum siquidem patris induit feno carnis. et sic in altum nidus ponitur. quia super angelicam humana collocatur natura. Nidificat in foraminibus petre. quia spem ponit in christi passione. petra autem erat christus. hec est alta cedrus libani. conformata ysopo. illic passeres nidificabunt.

Vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto. locum manentem in domo fidei passer invenit. et qui prius instabilis fuerat. ne ab accipitre rapiatur. vigilare non cessat. Sic a quolibet fideli agitur. ne a diabolo raptus teneatur. Vigilat sibi per custodiam. Vigilat proximo per doctrinam. In tecto passer habitat. ut a terrenis longe fiat. In domo manet in tecto residet. qui fidei firmitatem tenet. de culmine virtutum subiectos docet. Ecce quomodo passer qui prius ad montem per fidiem transmigrare consueverat. Nunc pro veritate fidei vigilans. de excelsis clamat. qui ideo dicitur solitarius. quia a terrenis desideriis procul sit remotus.

Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. laqueus contritus est et nos liberati sumus. Tenet anima similitudinem passeris. dum in his que agit. utitur exemplo calliditatis. Dum enim anima sepius semetipsam considerat. contingit quandoque ut ex usu assidue considerationis animus callidior fiat. ut in via positum vitet laqueum. Sunt autem tres laquei. Primus laqueus venantium est fallax suggestio demonum. Secundus

Nota. tres laquei

subtilis deceptio hereticorum. Tercius dulcedo
uite carnalium. Hii laquei ponuntur in
semita et iuxta campo. Semita est artior uia.
Via est lata uia. Campus spatiosa. Arta
et ardua religiosi, plana et recta coniugati.
Per spatiosam et deuiam uoluptuosi gra
diuntur. Laqueus passerem retinet dum
diabolus mentem possidet. uel dum dulcedo
presentis uite placet. seu dum hereticus blan
ditiis deceptum fouet. Sed laqueus rumpitur.
et passer liberatur. Si abiectis carnalibus
desideriis. anima ad deum conuertitur. Hoc autem
non fit per nostram potentiam sed per gratiam. Ad
iutorium nostrum in nomine domini.

Iuxta seriem euangelii. Duo passeres asse
ueneunt. et quinque dipondio [id est moneta]. Passeres sunt
homines uagi et inconstantes. Dipon
dius ex duobus assibus id est monetis constat.
utraque tamen parui ponderis est. Asse enim et di
pondio passeres uenduntur. dum pro tran
sitoriis et temporalibus eterno igne crucian
di, peccatores diabolo subiciuntur. Et tamen
non est in obliuione unus ex illis coram domino.
quia peccatoribus semper parata est uia re
demptoris. Vos autem magis pluris estis.
hoc de discipulis dixit. Sunt iusti maioris
precii. dum enim iusti se et sua pro deo in pre
senti seculo tribuunt, in futura eterna
beatitudine pro transitoriis et commu
tabilibus eterna possidebunt. Sunt quidam qui
duos passeres coaptant animam et corpus in
temptantur. Quinque uero passeres ad
quinque sensus corporis referuntur. Item non
ne duo passeres asse ueneunt. et
unus ex illis non cadet super terram absque
patre meo. Unde Ieronimus. Si par
ua magis animalia et uilia absque aucto
ritate decidunt. Vos qui eterni estis non
debetis timere. quia absque prouidentia
uiuatis. Nolite ergo timere eos qui occidunt
corpus etc. non possunt occidere.

Similis factus sum pellicano so
litudinis. Pellicanus egyptia
auis est. habitans in solitudine nili flu
minis. Hec auis rostro pullos fertur
occidere. et per tres dies super eos flere. Post
tres dies se ipsam rostro percutit. et suo
sanguine pullos aspergit. et sic quos prius
occiderat, asperso sanguine uiuificando
sanat. Mistice pellicanum significat Christus.
Egyptus mundum. Pellicanus habitat in
solitudine. quia Christus solus de uirgine digna
tus est nasci. sine uirili copulatione. Est
etiam solitudo pellicani. quia inmunis est a pec
cato uita Christi. Hec auis suos pullos rostro
occidit. quia uerbo predicationis incredulos
conuertit. Super pullos suos flere non desinit.
quia Christus cum resuscitaret lazarum. miseri
cordie fleuit. Et sic post tres dies.
sanguine suo pullos uiuificat. quia
Christus proprio sanguine redemptos saluat.
Moraliter autem pellicanum intelligere
possumus. in quolibet iustum sed a carnali
uoluptate longe remotum. Per egyptum
uitam nostram ignorantie tenebris
inuolutam. Egyptus enim tenebre interpre
tatur. In egypto est solitudinem facimus,
dum a curis et uoluptatibus seculi longe sumus.
Qui ergo iustus in ciuitate solitudinem facit.
dum de se inmunem in quantum humana
natura patitur a peccato custodit. Rostro
pellicanus pullos suos occidit, quia iustus
cogitationes et opera que male gessit. ore
proprio iudicat et confundit dicens.
Confitebor aduersum me iniusticiam meam domino et tu
remisisti impietatem peccati mei. Super eos triduo defflet. quia
quicquid cogitatione locutione et opere male
gessit. lacrimis deflere decet. et sic pullos
suos asperso sanguine uiuificat. dum
carnis et sanguinis opera minuit. et actiones
spirituales bene uiuendo facit. Hec etiam
uolucris natura talis esse dicitur. quod semper
afficiatur macie. et quicquid gluttit digerit cito.
quia uenter eius nullum habet diuerticulum
in quo retineat cibum. Non ergo cibus ille
corpus inpinguat. sed tamen sustinet et confortat.

[margin: id est moneta parui ualoris.]

Nomina nummorum sunt ista. scilicet assis. dipondium. obulus. siclus. et denarius.

huic sicut de pellicano habemus uite similiter
quia paruo pascitur. nec querit repletionem
uentris. quia non uiuit ut comedat. sed comedit
ut uiuat.

Factus sum sicut nocticorax in domicilio.
Nocticorax est auis que amat tenebras noc
tis. In parietinis habitat. quia in ruinis ma
teriarum que sunt sine tecto domicilium statuit.
lucem refugit. in nocte uolitans cibos que
rit. Mistice nocticorax xpm significat.
qui noctis tenebras amat. quia non uult mor
tem peccatoris. sed ut conuertatur et uiuat.
Ita enim deus dilexit mundum ut pro redemp
tione mundi morti traderet filium. Qui
autem peccatores tenebre uocentur apostolus
testatur dicens. Fuistis aliquando tene
bre. nunc autem lux in domino. habitat
nocticorax in ruinis parietum. quia xps na
sci uoluit de populo iudeorum. Non sum
missus nisi ad oues que perierunt domus
israel. Sed opprimitur xps erumnis. quia
occiditur a iudeis. lucem refugit. quia ua
nam gloriam detestatur et odit. Cum enim lepro
sum curaret ut nobis exemplum humilita
tis daret. ait leproso. Vide nemini dixe
ris. De hac luce dicitur. Auferetur
ab impiis lux sua. i. presentis uite gloria.
Ipse autem est lux inaccessibilis. que illumi
nat omnem hominem uenientem in hunc
mundum. lux est et refugit lucem. i. uen
tas mundane glorie uanitatem. In noc
te uolitans escas querit. quia peccatores
in corpus ecclesie predicando conuertit. Mora
lis autem nocticorax non [illegible] non quilibet
iustum nobis innuit. sed eum qui se homi
nes degens ab intuitu hominum se
inquantum potuit abscondit. lucem refu
git. quia humane laudis gloriam non at
tendit. De qua luce dicitur. Nonne
lux impii extinguetur. quia fugitiue
uite prosperitas cum ipsa terminatur. Nec
splendebit flamma ignis eius. Ignem
dicit temporalium desideriorum feruorem.
Cuius flamma est decor uel potestas exteri
or que de intimo eius ardore procedit. sed non
splendebit. quia in die exitus omnis exte

rior decor et potestas peribit. In nocte uigi
lat. dum peccator tenebris attendens. eorum
errores uitat. habitat in ruinis parietum.
dum mundi defectum considerat. et expectat occa
sum. Escam in nocte querit. quia peccantium ui
tam recogitans. de exemplis iustorum mentem pa
scit.

Coruus in diuina pagina diuersis modis
accipitur. ut per coruum aliquando pre
dicator. aliquando peccator. aliquando
diabolus intelligatur. Isydorus in libro
ethimologiarum dicit. quod coruus prius in
cadaueribus oculum petit. Coruus est diabo
lus qui in cadaueribus prius oculum petit. quia in
carnalibus intellectum discretionis exstin
guit. et sic per oculum extrahit celebrum.
per oculum cerebrum extrahit. quia extincto
discretionis intellectu sensum mentis
euertit. Item per coruum quilibet peccator
intelligitur. qui quasi peccatorum plumis
nigrescentibus uestitur. Sunt autem quidam
peccatores. qui de misericordia dei desperant. Sunt et
alii qui ad hoc ut religiosorum panibus ad
uiuent exorat. De quibus dicitur. Coruum pa
uerunt helyam. per coruos et peccatores intel
ligi uolunt. qui de sua substantia religio
sos pascunt. Illos enim helyas significat.
quos locus et habitus religionis occul
tat. Sunt autem qui desperati terrenis inhiant.
cum intus deberent esse foris spectant.
De quibus scriptura dicit. Coruus ad archam
non rediit. quia forsitan aquis diluuii
interceptus periit. uel cadaueribus
inuentis forsitan supersedit. Simi
lis peccator qui carnalibus desideriis fo
ris pascitur. quasi coruus qui ad archam
non rediit. curis exterioribus detinetur.
Sed in bona significatione coruus acci
pitur. ut per coruum quilibet doctus predica
tor intelligatur. Vnde per beatum Iob
dicitur. Quis preparat coruo escam suam
quando pulli eius ad dominum clamant uagi
entes. uel uagantes eo quod non habent ci
bos. Coruus sic beatus Gregorius ait. est quilibet
predicator doctus. qui magna uoce cla
mat. dum peccatorum suorum memoria

quasi quādā coloris nigredinē portat.
Cui nascunt in fide discipuli s; fortasse
adhuc 9sidrare infirmitatē ppā ne
sciūt. fortasse a peccatis pteritis me
moriā adducunt. 7 p hoc eā quā assu
mi oportet. ac huiꝰ mundi glām. hu
militatis nigredinē. nōstendūt. hī
uelut ad accipiendas escas. os apiūt
cū doceri de secretis sublimib; qr̄ g;
eis doctor suus alimēta pdicatiōn
sublimiū. tanto minus tribuit. qto
illos peccā pterita minus digne
dflere cognoscit. Expectat qppe atq;
āmonet. ut auctore uite p sen
tes. prius p penitentie nigrescāt
la— ... mēta. 7 tūc dmū 9grua
pdica ... tionis subtilissime nu
trimēta ... p cipiant. Coruus ī pul
lis. omi ... hiantia respicit. s;
an ī eis pen ... nā. nigredine
corpus indui ... querit. 7 disce
tus doctor. it ... na misteria.
eo sensib; nō mi ... nistrat. quos
ad huc ab hoc seclo ... nequāq
se abiecisse consid'rat ... et quo
se a tēporali glā n̄ ... eua
cuant. eo a spūali refecti— ... oē
ieiunāt. Eis; hiantib; more ... ci
bū reuocat dū 9cta intelligē
tia q cepit. esurientib; discipulis
alimēta uite loquendo sub mi
nistrat. Quos tanto ardentiꝰ d
supioib; reficit. quanto uerius a
mundi nitore nigrescē penitē
tie lamētatione cognoscit. Pulli
aūt dū nigro pennaꝝ se colore ue
stiunt. d se 7 uolatum p mittūt.
qa cū magis discipuli abiectu d se
sentiunt. quo magis se se des
picientes affligūt. eo āplius spē
pfectus sui in altiora pollicent.
Vn̄ 7 curat doctor festinantiꝰ
alere quos iā p queda indicia
puidet posse 7 aliis pdēē. que
doctrine discretio dū caute a p
dicatore custoditur. ei diuinitꝰ
largior copia pdicationis datur. dū ē p
caritatē 9pati afflictis discipulis nouit.
dū pdiscretionē congruū doctrine tēp
intelligit. ipē non solū pse s; etiā
p eis qb; laboris sui ipendit studia ma
iora intelligentie munera pcipit.
Vn̄ apte dicit. Quis ppat coruo escā
suā. qn̄ pulli eius ad dm̄ clamāt ua
gientes. ul' uagantes. eo q n̄ habent
cibos. Cū enī pulli ut sacer' clamāt.
coruo esca pparat. qa dū ubū di boi
auditores sumūt. pficiendis eis
maiora doctorib; intelligentie dona
tribuunt. Cui pulli .i. pdicatores
qreo editi. n̄ ī se p sumunt. s; in ui
rib; redeptoris sui. Vn̄ bn̄ dicitur qn̄
pulli eius ad dm̄ clamāt. Nichil enī
sua uirtute sciunt se posse. 7 quāuis
lucra aīmaꝝ piis uocib; esuriant.
ab illo tn̄. q cuncta intrinsecus opat'.
hec fieri exoptant. Vera enī fide 9p
hendūt. qa neq; q plantat ē aliqd. neq;
q rigat. s; q incremētū dat. Qꝫ ū dictū
ē uagientes eo q n̄ habent cibos. In
hac uagatione nil aliud quā estuan
tiū uota pdicatoꝝ signant. Qꝫ dū in
ecc̄ sinu recepe pullos abiciunt. ma
gno ardore succensi. nūc ad hos. nūc
ad illos colligendos d'sidrium mittunt.
Quasi qdā qppe uagatio ē ipa cogita
tionis estuatio. 9 uelud ad loca uaria
mutatis nutib;. transeūt. dū p
... diuiadis animab; ī modos. ī
... numeros. ī partes diuisas. esu
... rienti mēte discurrūt. Pot ħ
... auctoritas alit' exponi. ut pcor
... ū intelligantur. qdā eccliaꝝ
... plati. peccatoꝝ fuligine
... nigri. q n̄ tantū escā suā
sibi ... parinē. s; etiā p parant
ut pot ... teris dlicatius uiuāt.
quoꝝ ... pulli sunt. eoꝝ disci
puli. q ad ... dm̄ clamāt 9 tā
murmurāt. ... q eoꝝ magistri.
inedibū dlica ... tiora sumāt.
uagantes a da ... ustriis exeunt:

⁊ sic habundantiā uictualiū sibi querit.
Sunt ⁊ alii maiores eorum. potestate ma
iores. dignitate sublimes ꝗ quandoq; pop'los
in medīis ꝯgregant. ieiunia p̄dicant.
ipi tam̄ in dieb; ieiunioꝝ carnes edunt.
⁊ sic simplices scandalizant. ⁊ offendūt.
Inde populi uagantes mente dubitat
utrū p̄lati ꝗ ieiunia docent ea ꝑplis p̄dicē
credant. Et hoc ad p̄sens d' coruo sufficiat.
donec q̄s de eo potiora dicat. **d' gallo**

Quis dedit gallo intelligentiā.
De gallo queritur a quo ei intelligē
tia tribuatur. Ꝺ; hec questio cito soluitur
si beatus gregorius ī moralib; loquens
audiatur. Intelligentiā sic ait beatus
greg. gallus accipit. ut prius nocturni
temporis horas discutiat. ⁊ tūc demū ad e
rudiendū ꝯgruā uoce p̄dicationis for
mat. Quasi. ut horas noctis discutiē e ac
tionū tenebras apta increpationis uoce
corripe. Gallo itaq; intelligentia desup tri
buit. q̄a doctori ueritatis discretionis uir
tus ut nouit. q̄b;. q'd. q̄n. ul' quomodo.
inferat. diuinitus ministratur. Non e
una eadēq; cunctis exortatio ꝯuenit. q̄a
nec cunctos par moꝝ qualitas ꝯstrin
git. Sepe aūt aliis officiunt q̄ aliis
p̄sūt. Nā ⁊ plerūq; herbe ꝗ hec aīma
lia reficiunt. alia occidunt. ⁊ lenis sibilus
equos mitigat. catulos instigat. ⁊ me
dicamtū ꝗ hūc morbū īminuit alte
ri uires iūgit. ⁊ panis ꝗ uita fortiū ro
borat paruuloꝝ necat. P̄ qualitate ēt
audientiū formari d'bet s'mo doctoꝝ.
ut ad sua singulis ꝯgruat. ⁊ tn̄ a cō
munis hedificationis arte nūq̄ re
cedat. Quid enī sūt intente mētes
auditoꝝ. nisi quasi quedā in ci
thara tensiones stricte cordaꝝ.
quas tangendi artifex. ut n̄ sibi
met ipi dissimilē cantū faciat
dissimilit̄ pulsat. ⁊ idarco
corde ꝯsonā modulationē [illegible] reddūt
q̄a uno q̄dē plectro s; n̄ uno [illegible] ī pulsu
feriunt. Vn̄ ⁊ doctor q̄sq; [illegible] ut in
una cunctos uirtute [illegible] caritatis he
dificet. ⁊ ex una [illegible] doctrina n̄ una
eadēq; exortatiōe [illegible] tangē corda au
dientiū d'bet.

Habemus ⁊ aliud q'd d' galli huius intelli
gentia ꝯsidrare d'beamus. q̄a ꝓfundiorib; horis
noctis. ualentiores ⁊ prudentiores edere can
tus solet. Cū uero matutinū tēpus iā ap
p̄pinquat. leniores ac minutiores omīmode
uoces format. In q̄b; galli huius intelligentia
q̄d nob innuat considrata p̄dicatoꝝ discretio d'
monstrat. Q̄ cū inīq̄s adhuc mētib; p̄dicāt.
altis ⁊ magnis uocib; etnī iudicii terro
res intimant. q̄a uidelicet quasi ī ꝓfundis
noctis tenebris clamāt. Cū ū iam audi
toꝝ suoꝝ cordib; ueritatis lucē adēē co
gnoscunt. clamoris sui magnitudinē in
leuitatē dulcedinis uertunt. ⁊ n̄ tam illa
que sūt d' penis terribilia. q̄a ea que
sunt blanda d' p̄miis ꝓferunt. Q̄ etiā
minutis tūc uocib; cantant. q̄a ap̄pin
quante mane subtilitate qua [illegible]
queq; d' misteriis p̄dicāt [illegible] ut
sequaces sui comminutiora [illegible] queq;
d' celestib; audiant. quo [illegible] luci ue
ritatis appropinquāt. [illegible] ⁊ quos dor
mientes longius [illegible] galli clamo
excitauerat. uigi[illegible] lantes suaui
or d'lectat qua [illegible] tenius correctio
au libet cogno[illegible] sce d' regno. subti
lis dulcia [illegible] libent. q̄ prius d' iudi
cio adūsa [illegible] formidabat. Q̄ bene ꝑ
moysen [illegible] exp̄mitur. cū ad p̄ducen
dū [illegible] exercitū. tube clangore
[illegible] gaudius iubentur. Preceptū naq;
ē [illegible] fac tibi duas tubas argenteas
ductiles. Et paulo post. cū concisus
clangor increpuit mouebunt' ꝑ
duas enī tubas exercitus ducitur. q̄a
ꝑ duo p̄cepta caritatis ad ꝑcunctū fidei
populus uocatur. Que idarco argen
tee fieri p̄cipiunt. ut p̄dicatoꝝ uer
ba lucis nitore pateant. ⁊ auditoꝝ
mētē nulla sui obscuritate confun
dant. Idarco aūt ductiles. q̄a ne
cce ē ut hii qui uenturā uitā p̄
dicāt. tribulationū p̄sentiū tunsi
onib; crescant. Bn̄ aūt dicitur cū cō
cisus clangor increpuit. mouebunt'
castra. q̄a nimirū p̄dicationis s'mo
cū subtilius ac minutius agit. auditoꝝ
corda. ēē tēptationū certamina.
ardentius excitantur

uoce excitationis emittat. quando uiciorum ... p̄dicator p̄us ī auditorib; su is qualitate ē ... considerat

... cū quo ... cord ... cithare

Est adhuc aliud in gallo sollerter intuendum.
quia cum iam cantum edere parat prius alas excutit. et se
ipsum feriens vigilantiorem reddit. Quod patenter
cernimus si sanctorum predicatorum vitam vigilanter vi
demus. Ipsi quippe cum verba predicationis movent.
prius se in sanctis actionibus excitant. ne in se
met ipsis torpentes opere. alios excitent voce.
Sed ante se per sublimia facta excutiunt. et
tunc ad bene agendum alios sollicitos red
dunt. Prius cogitationum alis semetipsos
feriunt. quia quicquid in se inutiliter torpet solli
cita investigatione deprehendunt. districta
animadversione corrigunt. Prius sua pu
nire fletibus curant. et tunc que aliorum sunt
punienda denuntiant. Prius ergo alis inso
nant. quam cantus emittant. quia antequam verba exhor
tationis proferant. omne quod locuturi sunt
operibus clamant. Et cum perfecte in semetipsis
vigilant. tunc dormientes alios ad vigi
lias provocant. Sed unde hoc tanta doctori in
telligentia. ut et sibi perfecte vigilet. et
dormientes ad vigilias sub quibusdam clamo
ris provectibus vocet. ut peccatorum tene
bras prius caute discutiat. et discrete
postmodum. lucem predicationis ostendat.
ut singulis videlicet modum et tempora con
gruat. et simul omnibus que illos sequantur
ostendat. Unde ad tanta et tam subtilia
tenditur. nisi intrinsecus ab eo a quo est
conditus doceatur. Quia ergo laus tante in
telligentie non predicationis virtus est. sed auc
toris. recte per eundem auctorem dicitur.
Vel quis gallo dedit intelligentiam. Ac si di
catur. Nisi ego qui doctorum mentes quas in
re ex nichilo condidi. ad intelligenda que
occulta sunt. mirabiliter instruxi.

Potest etiam de gallo dici. quod a certe
prelatis quibus a deo intelligentia datur. non
tamen vere intelligentiam a deo sibi datam.
aliquod operantur. Non se ipsos alis excu
tiunt. nec alios movent. ut ad bene
operandum surgant. Se ipsos amant. et
sic ocio voluptati vacant. horas noc
tis sic gallus n[illegible]nuntiant. quia culpas
delinquentium [illegible] non accusant. Con
fessionis et pe[illegible]nitentie discretionem
non attendunt. Sed [illegible]in acquirendis rebus
transitoriis in[illegible]telligentiam a deo sibi
datam ponunt. Di[illegible] maior lucra que
vere noverunt [illegible] ea tamen que ad
delectationem car[illegible]nis pertinent to
ta mente quer[illegible]aut quasi nimis

simplices et illiterati. qui quasi gallus se
dent in pertica regiminis. id est in cathedra pre
lationis locum occupant. et tamen officium divine
legis ignorant. Sedent et tacent. se ipsos
pascunt. nec gregem sibi commissum ad pas
cua eterne viriditatis ducunt. Et hic est cui
intelligentia datur. si populo verbum dei predicat
et hic qui tacet quia nescit quod dicat. utique ca
veat. ne quasi gallus de pertica cadat.
Filios suos Heli sepe corripuit. sed quia ma
num correctioni non adhibuit. fractis cer
vicibus de sella cecidit. antequam more
retur. mortem filiorum audit et archam domini
ab alophilis captam fore cognovit.

Grues dum pergunt. **De grue.**
una secuntur ordine litterato. Precedit
aut petunt. quo facilius videant terras
quas petant. Castigat autem voce et cogit
agmen. At ubi raucescit. succedit altera.
Nocte autem excubias dividunt. et ordinem
vigiliarum provide faciunt. tenentes la
pillos suspensis digitis quibus somnos ar
guant. Quid cavendum est. clamor indicat.
Etatem nullus color prodit. Nam in senectu
te nigrescunt. Grues cum de loco ad locum
transvolant. ordinem precedendi. volan
do servant. Illos autem significant. qui ad hoc
student ut ordinate vivant. Cum autem
ordinate volando precedunt. velut litteras
in volatu fingunt. Illos autem significat
qui in se precepta scripture bene vivendo
formant. Quedam earum alias que cedit quasi cla
mare non desinit. quia prelatus qui primum locum re
giminis optinet. suos sequaces moribus et vita
preire debet. Ita tamen ut semper clamet. et viam bone
operationis sequacibus suis predicando demonstret.
Que autem alias antecedit. si rauca facta
fuerit. alia succedit. quia prelatus si verbum dei subiec
tis non predicet. vel si predicare nesciat. cum raucus
fiat. necesse est ut alius succedat. Cum autem
nox accesserit. illaque precedit cum aliis. ad ter
ram descendens. locum quietis petit. Tunc si
mul omnes ad custodiam sui vigilias
ordinant. ut reliqua securius somni
quietem sumant. Possumus autem per vigiles
intelligere quoslibet discretos fratres. qui
communiter fratribus providentes temporalia. et
de singulis specialem curam habent. Ad cu
stodiam fratrum ex posse suo vigilant. ut ab eis
incursus demonum et accessus secularium
prudenter repellant. Grues vero que ad hoc eliguntur
ut pariter vigilent. uno pede a terra.

suspenso lapillum tenent timentes ne si
aliqua illarum dormiat. lapsus a pede lapillus
cadat. Si autem cadat euigilans clamat. lapis
est christus. pes mentis affectus. Sicut enim pedibus aliquis
incedit. sic mens suis affectibus quasi pedibus
ad optata tendit. Quisquis est ad custodiam sui ui
trium uigilet. lapillum in pede id est christum in
mente portet. Illud autem summo opere caueat
ne sub pectore dormiens lapillus a pede
id est christus a mente recedat. Si autem ceciderit per
confessionem clamet. ut dormientes ex
citet id est fratres tam per se quam per exempla ad
uigilantiam circumspectionis inuitet. Etate
in illis color perit. Nam in senectute nigres
cunt. hic enim color in senectute senigue
nit. cum pro peccatis plangendo gemit. Cum
enim que male gessit senex commemorat.
in senectute colorem mutat. Mutat
enim amorem pristine delectationis. in
dolorem contritionis. Ecce qualiter per natu
ram uolucrum. potest doceri uita religio
sorum.

De miluo

Miluus mollis uiribus et uolatu. quia
mollis auis nomine nuncupatur.
rapacissima est. et semper domesticis
auibus insidiatur. Sic enim in libro ethi
mologiarum ysidori legitur. miluus
a molli uolatu nominatur. Est enim
miluus mollis uiribus. Illos autem
miluus significat. quos molestie
uoluptatis temptat. Cadaueribus mil
uus uescitur. quia carnalibus desideriis uo
luptuosi delectantur. Circa coquinas
et macella miluus assidue uolitat.
ut siqua crude carnis abiectio proiciatur
fortassis uelocius rapiat. Per hoc enim
miluus eos nobis innuit. quos cura
uentris sollicitos reddit. Qui cuius
modi sunt. uoluptuosa querunt ma
cella frequentant. et coquinis inhiant.
Miluus timidus est in magnis. audax
in minimis. Siluestres uolucres ra
pere non audet. domesticas autem insidi
ari solet. Insidiatur pullis ut illos
rapiat. et quos incautos repperit.
uelocius necat. Sic molles et uo
luptuosi teneros pullos rapiunt. quia
simpliciores et indiscretos. suis mo
ribus aptant. et ad peruersos usus tra
hunt. Super eos lente uolando incautos de
cipiunt. Dum eos blandis sermonibus adulando se
ducunt. Ecce quomodo uolucres que ra
tione carent. peritos homines et ratione uten
tes. per exempla peruerse actionis docent.

De turture

Turtur et yrundo. et ciconia
cognouerunt tempus aduentus sui. Israel autem
non cognouit iudicium dei. De turture superius
diximus. restat autem ut de yrundine et ciconia
postea disseramus. Unde ysidorus. yrundo ideo
dicta quod cibos non sumat residens. sed in aere
capiat. escas et edat. garrula auis. et per tor
tuosos orbes et circuitus flexuosos peruo
lans. et in nidis construendis educandisque
fetibus sollertissima. habens etiam quiddam presagii
quod lapsura deserat. nec appetit culmina.
Illis quoque auibus non impetitur. nec unquam preda est.
Maria transuolat. ibique yeme commoratur.
Custodit autem tempora aduentus sui. nouit
etiam quando ueniat. quando recedat. Nouit pia
auis. annuntiare aduentus sui testimo
nio ueris initium. Per yrundinem sicut auc
toritas testatur. aliquando superbia mentis.
aliquando contritio contribulati cordis intel
ligitur. Quod per yrundinem superbia designetur
per tobiam dicitur. Cum iactasset se iuxta to
bias iuxta parietem. et obdormisset contigit ut
ex nido yrundinum dormienti illi calida
stercora insiderent. super oculos eius
fieretque cecus. Unde beda super tobiam. hy
rundo propter leuem uolatum superbiam cordis le
uitatemque figurat. Cuius immunditia con
fectum excecat. nec eum uidere permittit.
qualis fuit. Quod autem per yrundinem con
tritio cordis intelligi debeat. propheta demonstrat
dicens. Sicut pullus yrundinis sic clamabo.
Intelligitur per yrundinem quilibet discretus doc
tor. per yrundinis pullum clamantem deuotus
pullum. per clamorem mentis contritionem. +
Clamat pullus yrundinis. dum per confessi
onem magistro manifestat. affectum con
triti cordis. Si nosti [...] clamorem yrun
dinis. nisi fallor [...] questum designat
anime penitentis [...] hyrundo cibos
residens non sumit [...] sed in aere quas
capit. escas edit [...] quia terrena non di
ligit. remotus [...] a terrenis ce
lestia querit. Gar[...] rula auis esse
dicitur. quia que [...] rulosis orationibus

+ clamat pullus yrundinis
dum querit a magistro cibum
predicationis.

sepius delectatur. per flexuosos circuitus
revolat ut ad diversa obedientie precepta
mente subiectus flectat. In nidis constru
endis educandisque fetibus sollertissima. Ni
dum construit. quia in fide passionis xpi spem
fixam ponit. Sollers in educandis fetibus
.i. in docendis subiectis fratribus. habet con
gnitionem per scientiam quod discernit lapsura et non appe
tit culmina. Quedam enim per scientiam habet
que vere peniteant. que casum presentis se
culi fugiant. et per mansura sine fine
querant. hyrundo aliis avibus non impe
titur. non umquam predatur. Rapaces aves numquam
yrundinem rapiunt. quia contriti corde.
numquam demonibus preda fiunt. hyrundo maria
transvolat. quia qui penitet amaritu
dines et tumultus huius mundi exire
desiderat. Ibique yeme commorantur.
Cum enim yemis iguit et frigus accedit.
tunc intus ad calorem caritatis transit.
Ibique patienter expectat. donec frigus tep
tationis a mente recedat. Novit pia avis
annuntiare adventus sui testimonio
initium veris. Revertitur yrundo post fri
gus yemis ut annuntiet initium ve
ris. Similiter iustus post frigus nimie
temptationis revertitur ad temperantiam
moderate mentis. Utque frigus temptationis
evaserat. ad estatem .i. ad dilectionis
amorem moderate pro accessus. bonum
operis accedat. Hec est natura yrundinis.
scilicet anime penitentis. que semper querit veris
initium. quia in omnibus tenet discretionis
et temperantie modum. Ecce qualiter
simplex avis instruit eos quos ab
initio divina prudentia discretos
fecit. **De merula**

Ysydorus de merula. Merula antiquitus
medula vocabatur. eo quod moduletur.
Alii merulam autem vocitatam. quia sola
volat. quasi mere volans. Hec cum in
omnibus locis nigra sit. in achaia tamen
candida est. Merula est avis parva sed ni
gra. Illos autem innuit. quos peccati nigre
do tingit. Merula dulcedine cantus pro uo
ces mentem movet. in affectu delectationis.
Illos autem figurate demonstrat. quos
voluptas carnis. per suggestionem temptat.
De ea siquidem beatus gregorius in libro dialo

gorum scribit. qualiter beato benedicto vo
litantis occurrerit. qualiter vir tantus
post discessum volucris temptatus fuit
ardore libidinis. Quadam siquidem die dum solus
esset beatus benedictus temptator affuit.
Nam nigra parvaque avis. que vulgo me
rula vocatur. circa eius faciem volitare
cepit. eiusque vultui importune insi
stere. ita ut capi manu posset. si hanc
vir sanctus tenere voluisset. Sed signo
crucis edito recessit avis. Tanta autem
carnis temptatio avi eadem recedente
secuta est. quanta vir sanctus numquam passus
fuerat. Quandam namque aliquando fe
minam viderat. quam malignus spiritus
ante eius oculos mentis reduxit. tantoque
igne servi dei animum in specie illius
accendit. ut se in eius pectore amo
ris flamma vix caperet. ut iam pene
deserere heremum. voluptate victus
deliberaret. Cum subito superna gratia
respectus ad semetipsum reversus est
atque urticarum et vepium iuxta densa suo
crescere fructecta conspiciens. exutus
indumento quo indutus erat. nudum
se in illis spinarum aculeis et urticarum
incendiis proiecit. Ibique diu volutatus
toto ex eis corpore vulneratus exiit.
et per cutis vulnera. eduxit a corpore
vulnus mentis. quia voluptatem traxit
in dolorem. Merula ergo volitans. est
suggestio voluptate temptans. que quando
abicere cupiunt. voluptatem merule.
oportet ut exemplo beati benedicti tran
seant ad correctionem discipline. et sic
delectationem mentis. extrahant. per
afflictionem carnis. In regionibus
achaie sunt sic ysidorus testatur
candide merule. Candida merula
est voluntas munda. Achaia autem
soror laborans interpretatur. Due
sunt sorores. rachel. et lia. activa
scilicet et contemplativa vita. lia laboriosa
interpretatur. Activa vita docet ele
mosinas impendere. indiscretos
docere. munditiam castitatis habere.
propriis manibus laborare. hic est labor
active vite. hec est soror laborans. hec est
achaia. scilicet activa vita. In achaia ergo sunt
candide sunt merule. quia in activa
vita pure vivunt.

De ansere.

Anser vigilias noctis assiduitate clangoris testatur. Nullum autem animal ita odorem hominis sentit ut anser. Unde et clangore eius gallorum ascensus in capitolio deprehensus est. Unde rabanus. Hec prudentes homines et erga custodiam suam bene vigilantes significare potest. Anserum due sunt species, domestice scilicet et campestres. Campestres in altum et ordinate volant. illosque designant qui remoti a terrenis ordine bonorum operum diffluant. Domestice simul in vicis habitant, multotiens conclamant, se rostris lacerant. illos significant qui conventicula amant, loquacitatibus et detractionibus vacant. Campestres autem anseres omnes sunt coloris cinericii. nec aliquam eorum variam seu niveam vidi. In domesticis vero non solum habetur color cinericius, sed etiam varius vel albus. In campestribus habetur color cinericius, id est in hiis qui a seculo sunt remoti penitentie vilis habitus. Hii vero qui in urbibus vel vicis habitant pulcrioris coloris vestem portant. Anser supervenientis hominis pre ceteris animalibus odorem sentit, quia discretus homo per bonam vel malam famam alios longe remotos cognoscit. Tamquam anser odorem supervenientis hominis sentit, nocte clamare non desinit, quia cum neglegentias ignorantie discretus frater in aliis videt clamare debet. In capitolio quodam romanus prestat clamor anseris, et in capitolio cotidie prodest, cum neglegentias viderint clamor discreti fratris. Clamor anseris urbem romanam ab impetu hostium preservat in munere. Clamor discreti fratris necatur a perversis, custodit vitam communem. Forsitan divina prudentia naturas volucrum nobis non proponeret, nisi eas in aliquo nobis prodesse vellet.

De caladrio.

Phisiologus de caladrio dicit quod totus albus sit. Cuius pars interior femoris caliginem aufert ab oculis. Natura etiam caladrii talis esse dicitur ut si ad infirmum hominem aliquotiens adducatur, utrum infirmus moriatur aut vivere debeat, attentius certos reddit. Si enim faciem infirmi hominis respiciat nec oculos avertit, sed faciem infirmi hominis diligenter considerat, signum est quod vivat. Si autem avertat oculos a facie infirmi hominis, signum est mortis. Per caladrium intelligimus Christum, qui venit in mundum ut salvum faceret humanum genus. Qui dicitur esse nivei coloris, quia ab omni peccato fuit immunis. Cuius pars interior femoris tergit ab oculis obscuritatem caliginis. Per femur autem propagatio generis intelligitur. Interior igitur pars femoris est incarnatio salvatoris. Interior scilicet et occulta incarnatio salvatoris fuit, quia et diabolum latuit. Venit Christus in mundum ut salvum faceret genus humanum. Faciem suam a iudeis avertit, gentiles respexit. iniquitates nostras sustinuit, et qui peccatum non fecit, nec in ligno crucis peccata nostra portavit. Sed et cotidie predictus caladrius infirmitates nostras visitat, mentem per confessionem considerat, et eos sanat quibus gratiam penitendi prestat. Ab illis vero faciem avertit quorum cor inpenitens novit. Istos respuit, sed illos in quos faciem intendit sanos reddit.

De perdice.

Clamat perdix et congregavit ova que non peperit, faciens sibi non cum iudicio divitias. In medio enim dierum suorum derelinquet eas, et in novissimis suis erit insipiens. Unde ysidorus. Perdix de voce nomen habet. Avis dolosa, adeo autem fraudulenta, ut alterius ova diripiens foveat. Sed fraus fructum non habet. Nam cum pulli vocem proprie genitricis audierint, naturali quodam instinctu hanc que fovent relinquunt, et ad eandem que genuit revertuntur. Unde rabanus. diabolus per principes hereticorum congregavit perditos quos non peperit, et deceptorum sibi multitudinem consotiavit. quos postea dimisit, et omnium iudicio stultissimus esse comprobatur. Possumus et diabolum per perdicem ponere. Perdix vero cuius ova furatur ecclesia procul dubio intelligitur. In perdice et scriptura diabolum nobis innuit, qui ova alterius perdicis, id est habentes spem salutis, furatur, fovet et nutrit. Furatur dum spem salutis eis subtrahit. Fovet ocio, delectatione nutrit, carnalibus illecebris. Cum autem pulli proprie genitricis vocem audiunt, quodam naturali instinctu

Margin notes: a — de perdice — caladrio

ea recognoscut. Similit cu aliqs diabolo
subiectus fuit. 7 uoce ecclesiastice pdicati
onis audit. ad ecclam quasi ad ppriam ge
nitrice relicto diabolo transuolat. ut
sub alis diuine ptectionis ulterius
i pace uiuat. Ecce qualr pdix porit
oua que furatur. 7 co grregat. qa n e
miru si quos male congregauerat.
diabolus. iudicio ueritatis pdat. In
nouissimis qo suis. diabolus insipi
ens erit. qa in die iudicii etna bndicti
one carebit. 7 tuc audiet. pdix cu
pditis. ite maledicti i. i. e. q. p. d. 7
a. eius. Ad hoc eni tendut q i hac uita
diabolo suiendo succubuit.

de upupa

de upupa,

Upupa greci appellat
eo q stercora humana cosidat. 7 fe
tenti pascatur fimo. Auis spurcissima
cristis extantib; galeata. sep in sepulcris.
7 humano stercore comorans. unj raba
nus. h auis scelerutos peccatores significat.
homines. q sordib; peccatoz assidue dlec
tantur. Upupa 7 luctum amare dicit.
qa scli tristitia. morte spus opatur. ppt
q oportet eu q diligit dm. sep gaude.
sine intmissione orare. in omib; gra
tias age. qa gaudiu fructus e spus.
De upupa etia. physiologus dicit. qcu se
nuit 7 uolare n possit. filii eius ad ea
ueniut. 7 pennas uetustissimas a corpo
re ipius euellut. eaq; fouent ꝯcessant.
donec iteru penne noue recresat.
ab is sustentat. ut scriptura dicit.
sic an ea uirib; suptis euolare pos
sit. Exeplu qo puersis hominib. tribu
unt q patres suos cu senuerit a do
mib; ppris expellut. q eos cu dficiat
substentare renuut. q pos cu adhuc
paruuli eent educauer. uidat qo ho.
rationalis. qd patri. ul matri dbeat.
cu irrationalis creatura q pdixim
in necessitate cu senuerint paren
tib; reddat.

de cigno.

de cingno.

Olor auis qua greci cignu appellat.
Olor auis dictus q sit totus plumis
albus. Nullu eni memini cignu nigru.
Olon greci latine totu dicitur. Cignus
a canendo e appellatus. eo q carminis
dulcedine modulatis uocib; fundit.
Ido aut suauit eu cane. qa longu
collu 7 in flexu habet. 7 necee est
elongante uoce p longu 7 flexuosum
iter uarias redde modulationes. fertur
i hipboreis partib; pcinentib; cithare
dis olores plurimos ad uolare. apteq;
ad modu cocinne. Cignus pluma habet
niuea. s; carne nigram. Moralit color
niueus i plumis. dsignat effectu
simulationis. q caro nigra tegitur.
qa peccatu carnis simulatione uelat.
Cignus du i flumine natat. ceruice
captis erecta gestat. qa supbus qcu
rebus transitoriis trahitur. 7 labentiu
reru possessione ad tepus gliatur.
ferunt i hyppboreis partib; pcinentib;
citharedis olore plurimos ad uolare.
apteq; ad modu cocinere. qa q uolup
tatib; totis desideriis inhiant. quasi
ad uolantes uoluptuosis ꝯcordat.
s; 7 i extmis cu cignus moritur.
uald dulcit moriens. cane phibet.
Similit cu d hac uita supbus egre
ditur. adhuc dulcedine psentis scli
dlectatur. 7 q male gessit ad me
moria moriens reducit. Cu uero
pluma niuea cignus exuitur. i
ueru posit ad igne torretur.
Similit cu diues supbus mo
riens exuit uana gla. d scan
dens ad flama inferni cruciabit.
p tormta. 7 q cibu querere
ꝯsueuerat in anis. in abys
sum descendens fit cib; ignis.

de pauone

de pauone.

Pauo sic ait ysidor
a sono uocis nom ac cepit.
Cu eni ex i puiso clamare cepit.
pauore subitu audientib; incutit.
Pauo qo a pauore dicit. cu
p uoce eius pauor audien
tib; infertur. Pauo du in
turris habitat dlicatos dsignat.
Duras habet carnes. 7 putredi
ni resistentes. que uix a coquo
coquantur foco. ul a calore epatis
coq possint i stomacho. tales sut
doctor mites. quas nec flama
cupiditatis exurit. nec calor libidinis
accendit. habet pauo uoce terri
bile. i cessum simplice. Caput spen
tinu. Pectus saphyrinu. habet
etia i alis plumas aliquatulu

rubeas. habet etiā caudā longā. 7 ut ita
dicā quasi oculis plenā. Habet pauone
ēē terribile. quo pdicator peccatorib;
minatur penā etnā. i. inextinguibilē
gehenne ignē. Simpliciī incedit
quotiens in opib; suis humilitatē n̄
excedit. habet capud sp̄entis. dū capud
mētis tenetur sub custodia callide circū
spectionis. Color uero saphirinus in
pectore. celeste desid'iū designat. ī hu
mana mēte. Color rubeus ī pennis.
amorē designat 9templationis. longi
tudo caude. longitudinē innuit fu
ture uite. Qz aūt quasi oculos in ca
uda habet. ad hoc ptinet q̄ unusquisq;
doctor puidet. q̄ piculū in fine. sin
gulis īminet. Est ī cauda color ui
ridis. ut initio 9ueniat finis. Va
rietas ēt colorū designat diu͛sitatē uir
tutū. Nota etiā q̄ pauo dū laudatē.
caudā erigit. qa platus q̄libet, adulā
tiū laudib; p ua   na glām inte le
uat. Pennas in   ordine ponit.
qa q̄cq̄d doctor ag   se ordinate
fecisse credit. Cū   aūtē cauda
erigit. posteriora   nudantur.
7 sic q̄ laudatur ī   ope derīdetur
in elatione. Opor   tet ēt ut pauo
caudā summissā   gerat. ut q̄ doctor
agit. cū hu   militate fiat.

d' aqla. — De aqla

Aquila   ab acumine oculoꝝ
uocā   ta. tanti enī 9tuitus ēē di
citur.   ut sup maria īmobili penna
ferat   . nec humanis pateat obtutib;
    d tanta subtilitate pisciculos
    natare uidet. ac tormēti instar
    descendens. raptatā pennis ad lēt.
ptrahat. Nā contra radiū solis.
fertur obtutū n̄ flectē. un̄ 7 pullos
suos unguē suspensos radiis so
lis obicit. 7 quos   uidit īmobi
lem tenē aciem. ut dignos gn̄e 9
puat. si quos uero inflectē ob
tutū. quasi degeneres abicit. Vn̄
beatus Gō. Aqle uocabulo in scriptu
ra sacra. aliquando maligni spūs.

raptores aīmaꝝ. aliquando p̄sentis sc̄li
potestates. aliquando uero subtilissime
scōꝝ intelligentie ul' incarnat dn̄s uina cele
re transuolans. 7 mox sūma repetens
designatur. Aqlaꝝ noīe insidiatores sp̄es ex
primuntur. hieremia attestante q̄ait. Ve
lociores fuerūt psecutores nr̄i aqlis celi.
Psecutores enī nr̄i aqlis celi ueloc͛iores sūt.
cū tanta 9tra nos maligni homīes faci
unt. ut ipas etiā aerias potestates in
uentionib; malicie pire uideant. Aqle
uocabulo potestas terrena figuratur.
Vn̄ 7 p ezechielē pp̄hām dicitur. Aqla gran
dis magnaꝝ alaꝝ. longo mēbroꝝ ductu.
plena plumis. 7 uarietate uenit ad liba
nū. 7 tulit cedri medullā. 7 sūmitatē
frondiū eius euulsit. Que uidelicet aqla
q̄s alius q̄a nabuchodonosor rex babilonie d
signatur. Qui īmensitate exercitus ma
gnaꝝ alaꝝ p diuturnitatē tēpoꝝ longo
mēbroꝝ ductu. p multas ū diuitias. plenus
plumis. p innumera aūtē terrene glē
copositione plenus uarietate describitur.
Que uenit ad libanū 7 tulit medullā cedri
7 sūmitatē frondiū euulsit. qa iudee
celsitudinē petens nobilitatē regni eius
quasi medullā cedri abstulit. 7 dū tene
rimā regū plem a regni sui culmine
captiuando substulit. quasi sūmitatē fron
diū eius euulsit. Aqle uocabulo subtilis
scōꝝ intelligentia exprimitur. Vn̄ idē pp̄ha.
dū sub aīaliū spē euāg͛las quattuor se
uidisse describeret. in eis quartū aīal. i.
iohēm significans q̄ uolando terrā dese
ruit. qa p subtilē intelligentiā internam
sterna uerbū uidendo penetrauit. Similit͛
q̄ ad huc trena mēte deser. uelut aqla cū
iohē p 9templationē celestia petiit. Itē beat'
Gō. d' aqla. Sic aqla uolans ad escam. Mo
ris qppe ē aqle ut ī reuberata acie radios
solis aspiciat. s; cū refectionis indigentia
urguetur. eandē oculoꝝ aciem. q̄ra
diis solis infixerat. ad respectū cadaueris
inclinat. 7 quāuis ad alta euolet. p lu
mbis tn̄ carnib; terrā petit. Sic uidelicet
antiq patres fuer q̄ in quātā humili
tatis infirmitas ad mittebat creatoris

luce erecta mente contemplati sunt. Et inter-
nandum huc in mundi fine prospicien-
tes quasi a solis radiis ad terram oculos
deflectunt et quasi deorsum ad ima re-
niunt. dum deum super omnia et homi-
nem inter omnia agnoscunt, qui pro hu-
mano genere dum passurum morituru(m)que
conspiciunt. aqua .s. morte semetipsos
refici atque reformari ad vitam nove-
runt. quasi more aquile post contemplatos
solis radios in cadavere escam quer-
unt. Dicitur aquila volans ad escam.
aquila enim alto valde suspenditur vo-
latu. et ad nisu properat ad ethera li-
bratur. sed pro appetitu ventris terras
expetit. seseque a sublimibus repente
deorsum fundit. Sic humanum ge-
nus in parente primo ad ima de subli-
mibus corruit. Ad nimirum conditio-
nis sue dignitas in rationis celsi-
tudine quasi in aeris libertate sus-
pendebatur. Sed quia contra preceptum cibum contigit
pro ventris concupiscentia ad terras
venit. et quasi post volatum carnibus
pascitur. quia illa libera contemplationis
inspiramina perdidit, et deorsum cor-
poreis voluptatibus letatur. Unde de aqui-
la. Renovabitur sicut aquile iuventus
tua. Solet dici de aquila dum senectu-
te premitur, quod rostrum illius adunce-
tur ita ut cibum sumere nequeat,
sed inedie languescat. Veniens ad pe-
tram rostrum acuit et sic cibum capi-
ens iterum iuvenescit. Petra est
Christus. aquila quilibet iustus. qui ad petram
rostrum acuit dum se ipsum Christo per bo-
nam operationem conformem reddit.

Semitam ignoravit avis. nec intuitus est oculos vulture.
vul-
turis. Avis hoc loco avis nomine ille
signatur qui corpus carneum quod assump-
sit. ascendendo ad ethera libravit
qui apte quoque vulturis appellatione
exprimitur. Vultur quippe dum volat
si iacens cadaver conspicit ad esum
se cadaveris deponit. et plerumque sic
in morte capitur dum ad mortuum ani-
mal de summis venit. Recte ergo me-
diator dei et hominum redemptor noster
vulturis appellatione signatur qui
manens in altitudine divinitatis sue
quasi quodam volatu sublimis cadaver
mortalitatis nostre conspexit in infimis.
et se se de celestibus ad ima summisit. fieri
quippe homo pro nobis dignatus est. et dum mor-
tuum animal petit. mortem apud nos quam
apud se erat, inmortalis invenit. Sed huius
vulturis oculus fuit ipsa intentio nostre
resurrectionis. quia ipse ad triduum mor-
tuus ab eterna nos morte liberavit.
Ille enim perfidus iudeus plus mortalem
vidit sed quod morte sua mortem nostram
destrueret, minime attendit. Con-
spexit quippe vulturem sed oculos vulturis
non aspexit. quod dum humilitatis eius [illegible]
nos ad alta sublevat. considerare noluit
semitam avis ignoravit. Neque enim pen-
sare studuit quod et nos humilitas leva-
ret ad celestia. et mortis eius intentio
reformaret ad vitam eternitatis. Semitam ergo igno-
ravit avis. Nec intuitus est oculos vul-
turis. quia cum similitudinem carnis in morte te-
nuit. videre noluit quanta vite
nostre gloria de eius morte sequeretur
unde ad crudelitatem quoque persecutionis
exarsit. verba quippe vite prophetas re-
nuit. predicatores regni celorum prohi-
bendo. feriendo. tenendo repulit.
et sic repulsi videamus ad gentes illi fu-
erant deserentes in gentilitatis col-
lectione dispersi sunt. Sed natura vultu-
ris talis esse dicitur, ut per vulturem
quoque peccator intelligi videatur. Vultur
siquidem exercitum sequitur ut mortuorum
cadaveribus satietur. quia peccator pravos
homines qui sunt in exercitu diaboli
sequitur ut pravos eorum mores imi-
tetur. Mortuorum cadaveribus vescitur
quia carnalibus desideriis que mortem ge-
nerant delectatur. Et pedibus libenter gradit,
unde et a grecis gradipes appellatur. quia ter-
rena peccator amat. et terrenis
inhiat, quamdiu etiam vultur in altum
volat. quia peccator ad celestia mentem quan-
do levat. sed qua intentione hoc faciat
deus ignorat. Et hic intuetur oculos
vulturis .i. intentionem cogitationis.
hic est omnipotens sibi reliqua. quia cogi-
tationes hominum solus novit. Notan-
dum quod vultur ut ait Ysidorus a volatu
tardo nominetur. Tarde enim evo-
lare cepit a terra recedit quia peccator
aut vix aut numquam terrena desideria
derelinquit.

de morte spirituali sanctorum.

De morte spirituali sanctorum.

Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. Duo ualde [illegible] testimonia perhibet de propha de duobus generibus hominum. Preciosa est inquit in conspectu eius mors sanctorum et e contrario mors peccatorum pessima. Videamus ergo quomodo hec pessima, et quomodo illa in conspectu domini preciosa, ut utraque ex comparatione alterius melius cognoscatur. Notandum est autem quod duplex est mors sanctorum. Prima in penitentia in qua emittitur spiritus superbie et proprie uoluntatis. perdit uitam carnalem ut mereatur spiritualem. Beati mortui qui sic moriuntur qui a nouissimis inuenient uitam. Ps. xxvi. Viuet mortuus tuus domine. Sed hanc precedit infirmitas mortis. i. dei caritatis. que facit hominem spiritualem infirmari. Cant. ii. [illegible] dilecto quia amore langueo. Aliquando etiam facit animam insanire. i. de nocte surgere et clamare in ore et laudibus diuinis. ita ut qui hec faciunt insani et stulti reputentur. i. Cor. iiii. Nos stulti propter Christum. Sic insaniebat sponsa. Cant. iii. Surgam inquit et circuibo ciuitatem etc.

Aliquando inualescit in tantum quod aufert etiam uitam mundanam. Cant. in fine. Fortis est ut mors dilectio. Sicut enim mors corporalis aufert uitam corporalem, sic caritas uitam mundanam. ut iam non sibi sed deo uiuat. Bene autem sequitur [illegible] dum sic in [illegible] qui nunquam alterius reddet eam. sic infernus nichil reddit eorum que capit. Sinthoma huius infirmitatis est sed abhominaris panem. i. delectationem peccati. Iob. xxxiii. Abhominabilis fit ei in uita sua panis.

In festo beati Laurentii de triplici temptatione. ps.

In festo beati Laurentii de triplici temptatione. ps.

Probasti domine cor meum et uisitasti nocte etc. Post ecce hec [illegible] beatus Laurentius [illegible] ut referamus gratias deo pro tribus beneficiis acceptis ab eo. Probauit enim eum deus. uisitauit et examinauit. Probauit cor eius cum fecit eum ad archidiaconatus statum promoueri. Dignitates enim probant corda hominum. si sunt pura sicut purum aurum. [illegible] in paruitatis [illegible] de [illegible] non potest. Beatus autem Laurentius in alto positus puritatem innocentie [illegible] dicitur. [illegible] apud sedem gloriosissimi Petri [illegible] consortio copulauit. Visitauit nocte cum in custodia ypoliti positus [illegible] sua per [illegible]. Magna est consolatio [illegible] ad [illegible] sic [illegible]. Igne examinauit ad [illegible] cum in craticula super positus urebatur. Ibi enim insignem super me [illegible] insultabat tyranno dicens. assatum est iam uersa manduca. Probatur autem [illegible] examinatio. Examinatur autem opus confirmandum. Examinatur scolaris ad magisterium promouendus. Examinatur [illegible] in fratrem recipiendus. Sed hii omnes de sapientia. Deus autem suos recipiendos ad [illegible] celi de patientia examinat. Quantum enim quisque patiens tantum est sapiens apud deum. Prov. Doctrina uiri per patientiam cognoscitur. Hoc modo examinatus est beatus Laurentius et sufficiens est inuentus. Nota quod in prima parte huius auctoritatis agit iustus gratias deo de uictoria temptationum exteriorum. cum subdit. Igne me examinasti et non inuenta est in me iniquitas. Notandum quod secundum tres uirtutes quasi secundum triplicem partem cordis probatur i. [illegible] permittitur. Penitentem rationabilem per sapientiam mundi [illegible] humanis rationibus inuitendus. Irascibilem per tormenta. ut per [illegible]. Concupiscibilem per blandimenta. Humane rationes [illegible] tormenta [illegible] irascibilem [illegible] concupiscibilem [illegible] caritate [illegible]. Hec tria dicuntur in euangelio [illegible]. Diliges d. d. t. ex c. t. et ex a. u. t. i. sapienter, dulciter, fortiter. Sapienter ne decepti, dulciter ne allecti, fortiter ne abstracti ab amore dei auertamur. Post probationem uisitat per uiam consolationis. Vnde hic sequitur et uisitasti nocte. Hec uisitatio affert pacem et gaudium cordis. Ysa. Pone [illegible] tationem tuam [illegible]. Ps. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo etc. Aliquando prius uisitat postea probat.

Obtulit ergo beatus Laurentius domino sacrificium clibani. sacrificium de sartagine et sacrificium de craticula. Sacrificium de craticula optulit beatus La. tradens uitam suam in manibus sacerdotis. i. Christi. sic ipse ait. [illegible] me [illegible] sacrificium deo. [illegible] tis. In craticula te deum non negaui etc. Nota hoc triplex sacrificium debemus offerre deo. Sacrificium clibani est sacrificium cordis contribulati in quo cogitur [illegible] dolores [illegible] qui [illegible] dolores. [illegible] clibanum est ira contra dignitates [illegible]. Ysa. In

In [illegible] consolatione [illegible] deo [illegible] interiorum [illegible]

interiorum cum dicit probasti domine cor meum et de consolatione accepta post temptationem cum dicit et uisitasti nocte in secunda parte agit gratias de uictoria temptationum exteriorum.

indignatio mea auxiliata est michi. Ysa. lxiii.
Quolibet ira vel a. Dactilus est fructus palme et
significat confessionis quia ea sanata est. Ita igitur pec-
catur et [illegible]. Sic peccatum in confessione
destruitur. Ysa. Dicite iniquitates vestras
ut iustificemini. Et alia littera: firmo ger
remordet conscientia quia humilitate pu-
bliceque [illegible]. Et hoc potest intelligi illud
ps. Dactilorum sacerdotum [illegible]. Et quia
confessiones [illegible] habere palma
luto. Unde [illegible]. Dactilum crastinale
et sacerdotum [illegible] quo scilicet [illegible]
tabis [illegible] iii. [illegible]. Quatuor te
[illegible] huius [illegible]
[illegible] scilicet ieiunium oratio et elemo-
sina et vigilia sunt [illegible]
exercitatur corporalis. De comparatione
beate marie ad vi. arbores

Quasi cedrus exaltata sum in libano etc.
usque ad aquas. Eccli. Ubi sunt beate vir-
ginis de propria exaltatione [illegible] agitatis
et in domino exultatur. Quasi cedrus in
libano exaltata sum. Cedrus imputribilis est.
angelica natura incorruptibilis. Unde
primo angelo dicitur. Eze. xxxi. Cedri non
fuerunt altiores illo in paradiso dei. Et de
die hoc beata virgo. Quasi cedrus exal-
tata. humilius loquitur. Et hoc quod [illegible] perfectus
[illegible] dicens quasi cedrus
etc. Posset esse dicere super cedros, scilicet
choros angelorum exaltata sum. Si magis
voluit dicere quasi cedrus. Hoc est
[illegible] humilius dicere minus laude
sua quam sit. [illegible] maiora
sunt. Ysa. [illegible] plus [illegible]
[illegible]. Libanus interpretatur candidatio
et significat empireum celum. ubi est can-
dor lucis eterne. vel in libano. i. in
[illegible] quod dicitur [illegible]
[illegible] vel exaltationem ha-
[illegible] libano. i. [illegible] habens quod est
splendor glorie et candor lucis eterne.
vel possumus in his vi. arboribus [illegible]
rogantur beate virginis designat.
In cedro castitas integritas vel in-
[illegible] nulla corruptio [illegible]
[illegible] vel carne [illegible]
[illegible] Cypressus [illegible]
[illegible] humilitas [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] in [illegible] non m.
[illegible] luc. ii. Cypressus humili-
tatis ancille sue. Palma dulcissimi
saporis fructum. Fuit fecunditas eius
[illegible] integritate fructus dulcis. Bene-
dictus fructus ventris tui. Unde [illegible]
[illegible] talem [illegible] maria.
amaritudinem adeo est dulcis in [illegible] ut
omnem amaritudinem tollat [illegible] que
[illegible] rose. Rosa [illegible]
[illegible] coloris fuit martirium cordis
eius in die passionis [illegible] quo propheta sy-
meon dicens. Luc. ii. Et tuam ipsius animam
pertransibit gladius. Unde dicitur plantatio in ie-
richo. que [illegible] luna et significat carnem
[illegible] mortis patientis in cruce.
Oliva [illegible] eius. Unde regina
[illegible] vocatur. [illegible] tua.
[illegible] [illegible] necessitatibus
[illegible] sibi sentit [illegible].
[illegible] scopulos tribulationum
respice stellam voca mariam. Platanus
iuxta aquas fuit [illegible] fidei eius.
[illegible] scripturas et [illegible] nutri-
[illegible] in ea. Unde [illegible] passionis filii
eius in beata virgine non potuit extinguere.
[illegible] omnibus apostolis [illegible] patientibus
firma in fide permansit credens eum deum
et hominem et tertia die resurrecturum.
In his vi. exaltata fuit. dum esset in carne
et post mortem exaltari meruit ad
[illegible]. Mor. [illegible] exaltari
a domino et ad solium glorie pervenire. oportet
eum his vi. virtutibus ornari. que in his
vi. arboribus designantur. In cedro
castitas vel virginitas notatur. Quasi
cedrus exaltata sum in libano. Quia castitas
[illegible] in [illegible] hester. ii. [illegible]
eunuchus fuit custos virginum
[illegible] vel quia [illegible] alius in [illegible]
castitas [illegible] hominem [illegible]
[illegible] iiii. [illegible] casta [illegible]
Quilibet tenetur ad castitatem. [illegible]
[illegible] Quasi cypressus in monte
[illegible] humilitatem [illegible] difficile est in
monte syon. [illegible] altissime
[illegible] radices huius arboris
[illegible] [illegible]
[illegible] memoria passionis [illegible].

et stom. hec valent ad humilitatem suadendam
nobis. Palma aspera in cortice, dulcis in
fructu, est patientia ad usum. Asperitas [illegible]
dulcis est sapientia. [illegible] vel in gaudio futu-
ro quod promittitur. Heb. xii. Omnis autem disciplina
in presenti quidem videtur non esse gaudii sed me-
roris. Postea fructum pacatissimum exer-
citatis per eam. Rosa rubea est caritas florens.
Hec debet plantari in Iericho quia est caritas ad [illegible]
Rosa in Iericho plantatur ut crescat, quia ca-
ritas prestat in adversitatibus. Unde le-
gitur in legenda sua etc. Odor tuus domine
in me concupiscentias excitavit eternas. Aliter
in odore [illegible] [illegible] quasi [illegible]
plante rose amoris [illegible] i. in
carne mortua. iiii. folia huius rose
iiii diligenda. Debet enim diligere deum, te
ipsum, amicum et inimicum. Oliva est mi-
sericordia. [illegible] Eccl. xxx. Miserere anime
tue placens deo. Cedrus [illegible] per primo [illegible]
[illegible] elemosina cordis in [illegible] di-
mittendo, oris pro orando, manus
[illegible] subveniendo. De his [illegible]
[illegible] v. Diligite inimicos vestros [illegible]
[illegible] hec oliva speciosa [illegible]
[illegible] i. [illegible] [illegible]
[illegible] in campo [illegible] [illegible]. Platanus
[illegible] aquas est iuvenis fidelis qui maxime
[illegible] scripturarum. fruetur in nocte [illegible]
In lege eius meditabitur die ac nocte et cetera
usque in tempore suo. De eodem tripli-
ci eius statu.

Que est ista que progreditur
quasi aurora consurgens, pulchra ut luna,
electa ut sol. Cant. vi. In hoc [illegible] tres sta-
tus beate virginis designantur. Aurora
fuit in conceptione quia habuit aliquid
[illegible] noctis scilicet aurora. Contrac-
ta enim fuit in originali [illegible] conceptio
eius [illegible] celebratur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aurore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] die et nocte i. deus et [illegible]
[illegible] [illegible] benedictionem [illegible]
Iacob i. populus christianus Gen. xxxii.
Dimitte me iam enim ascendit aurora. [illegible]
[illegible] [illegible] ut luna [illegible]
nativitate quia [illegible]
i. mundo [illegible]

De eodem [illegible] statu

De hac materia require [illegible] ubi dicitur [illegible]

in [illegible] sua. [illegible] sine macula ori-
ginali nata, licet in originali concepta. Fuit
enim sanctificata in utero, ut Iohannes quidam
invenitur [illegible]. xxiii. [illegible]. In [illegible] sa[nc]-
tificata [illegible] quasi diceret [illegible] sanctificata
[illegible] [illegible] i. in utero matris mee.
[illegible] sanctificavit tabernaculum suum [illegible]. Elec-
ta ut sol. Fuit in sua assumptione [illegible]
[illegible] spiritualem quasi recepit [illegible] corporis
glorie [illegible] plenitudine [illegible] quamo-
[illegible] [illegible] in sole splendor [illegible] ardor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in psalmo [illegible]
[illegible] [illegible] i. [illegible] sicut sol in conspectu
meo, quasi diceret in conspectu [illegible]
[illegible] videtur quia a longe videtur [illegible]
[illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] plenius [illegible]
sicut sol in conspectu meo et sicut luna
[illegible] in tota nocte lucet. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in nocte [illegible]
penitentibus qui nocte relinquere [illegible]
[illegible] [illegible] quasi in nocte
[illegible] ambulant.
Nota in hiis etiam notatur triplex
[illegible] [illegible] [illegible]. Primus est de [illegible]
[illegible]. Secundus est de [illegible]
in [illegible]. Tertius est de [illegible] in be-
atitudine. [illegible] [illegible] [illegible]. Primus
notatur cum dicitur que est ista que progreditur
quasi aurora consurgens. Aurora [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] habet [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
plene [illegible]. Luna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in nocte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in luna
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fulgor
[illegible] [illegible] sol in [illegible]
In decollatione sancti Iohannis quod sanctus

mor ee iustum.

Job ii. ¶ Pelle pro pelle et cuncta que habet ho dabit pro anima
sua. In his ubis notantur tria que maxime
diligere solent homines. s. temporalis substantia.
corpus proprium. et anima sua. In his gradus e. quia
sic caro melior quam temporalis substantia. et anima me
lior utraque illarum. sic in dilectione eorum ordo
e observandus. Minus enim diligenda sunt tem
poralia quam caro. et caro minus quam anima. eccl.
xxx. non e census super censum. salutis corporis
et salus communis pro salute anime corpo
nenda. hoc fecit beatus bartholomeus.
cum prius relicta temporali substantia cum
ceteris discipulis secutus e xpm. et tandem
de pelle carnis proprie exposuit passioni
ut animam conservaret. hoc notatur in verbis
cum dicitur Pelle pro pelle. i. substantia
temporale pro carne. et cuncta que habet. i.
carnem et temporalia. dabit ho pro anima sua.
i. dare debet ut animam salvam faciat.
dicuntur autem temporalia pelles. quia necessa
ria sunt in yeme. i. in presenti vita. que
flatur. i. vita futura necessaria non erit.
Item quia generant somnos culpe in presenti.
et pene eterne in futuro. De primo eccl. xi.
Si dives fueris non eris immunis a de
licto. De secundo jacob. v. aurum et argentum
erugina[bit] vestra ... eorum erit. Item comeduca
bit carnes vestras tamquam ignis. Ubi duo somnos sunt su
perbia et luxuria. De primo eccl. xvi. dominum
quam multum locuplexere anullabitur sup
bia. De secundo eccl. xlvii. Congrega
sti sic aurichalcum aurum. et ut plumbum com
plesti argentum. et inclinasti femora tua
mulieribus. Ideo divites dormire non
possunt. eccl. v. Saturitas divitis non
sinit eum dormire. i. conscientia requi
escere. Unde excitat dominus eum eos aperiat
oculos. xix. Vade vende omnia que habes. et da
pauperibus. ¶ Contraque pelle bestie
are in frustra cedent. Caro autem dicitur
pellis quia animam regit et pilos habet
i. motus carnales. Primam dat pro
anima sua. qui libenter tribuit helymo
sinas. prov. xi. Benefac anime sue vir
misericors. Secundam qui caste vivit vel qui eam
vitiis et concupiscentiis crucifigit.
gla. labor carnis e qui mitis.

De sancto bartholomeo.

¶ Iustus de angustia liberatus e. et traditur impius pro eo.
Prov. xi. hoc verbum legitur in epistola hodierna. et com
petit beato iohi. Videamus quare iustus dicitur. et
quomodo de angustia liberatus. et quis liberavit eum.
et quis etiam traditus e pro eo. Iustus dicitur propter tria. s. propter
fidem humilitatem. et propter arguendi severitatem. Fi
des iustitia dicitur. quia iustificat et mundat. Ro. v.
Iustificati ergo ex fide. et act. xv. fide purificans
corda eorum. hanc habuit beatus baptista iohes.
non tantum adultus sed etiam in matris utero. Unde
dei presentiam sentiens exultavit. Item fide divi
nitatem in xpo latentem ostendit dicens. Jo. i. hic e
quem dixi. Iustus et dicitur propter humilitatem. que iusta dicitur.
Mt. iii. decet nos implere omnem iustitiam. i. perfecta
humilitate subiciendo me minori. Sicut
humilitas e iustitia. ergo humilis e iustus. hec
mira fuit in eo. quia cum putaretur esse xpc pro ma
gnitudine sanctitatis. numquam tamen manum exaltavit. sed
constanter in humilitate persistens ait. Jo. i. Ven
turus e ... cui non sum dignus. sol. eo. cal. et
act. xiii. Cum impleret iohes cursum suum dicebat.
Quem me arbitramini esse non sum ego. sed ecce ve
niet post me. cuius non sum dignus. cal. pe. sol. Iustus
et fuit et rectus. pro libera peccatorum reprehen
sione. Unde et herodi dicebat. Non licet tibi
habere u. f. t. Et phariseis. Genimina viperarum
etc. ¶ Mor. Qui vult liberari de angustia
pene eterne oportet eum esse iustum. quia sola iustitia
liberabit a morte. prov. xi. Ius dicitur mensura.
que reddit vis suum vendenti et emeti. amico
et inimico. sic qui reddit unicuique quod suum e
iustus e. superioribus honorem tributum. Ro. xiii.
Cui honorem honorem. cui tributum tributum. eccl. xx.
honora patrem tuum sacerdotem. et ecclesiam matrem.
Proximo debemus hodium. pro iniquitate hodio habui.
ps. ab. Qui odit aliud non legem et nec suum. sed
pariat mortem eius. Sic tu peccato ad aptus.
aliquando facis pacem cum eo. in malum tuum. ysa. xxviii.
Pepigimus fedus cum morte. et cum inferno
fecimus pactum. Amici qui tractant de positione
sunt sensualitas et ymaginatio. hac pace venit
dominus tollere de terra. Mundo debemus contemptum.
quia et si multa det. tamen nichil permittit
te extrahere de apotheca sua. Item quia quatter
cum eis. De primo job. Nudus egressus sum de utero
matris mee. et nudus revertar illuc. De secundo eccl. xi. Si dives
fueris non eris immunis a delicto. Item non dat sine labore
nec sine ~~pena~~ tristitia. eccl. x. animam suam venalem
habet. quoniam in vita sua proiecit intima sua.

De sancto bartho...

luc. ii. ut fa
ta e vox salu
tationis tue in a
ribus meis. ex
ultavit in in
fans in utero meo

de vii. columpnis.

De vii. columpnis.

Sapientia edi. s. domum. exci. colup. vii.
pu. viii. domus beata virgo. i qua ha
bitavit sap. patris filius dei. cum i cursu u
tero. ix. mensibus corporaliter requievit. hanc
sibi edificavit. cum ea cavit. vel cum ea ele
git i matrem, unde dicit sibi. i. ad honorem vel
opus suum. prima columpna virginitas. sa
pudor. tertia timor. iiii. discretio.
v. humilitas. vi. fides. vii. amor
sive caritas dei. Item domus sap. i. x. e
ara iusti. que i habitat per gratiam. ps. Domum
tuam d. s. d. i. decet anima est iusta. et
i longitudine dierum. i. semper exque tu eli
gis habitare i ea. huius fundamentum fides.
parietes. spes. tectum caritas. vel iiii. pa
rietes. sunt. iiii. virtutes. cardinales.
que tamen non operiunt sine tecto, quia sola caritas
operit multitudinem peccatorum. i. pet
iiii. Prudentia ab oriente. primaque
supplicia prudens. fortitudo ab aquilone.
dicitur magna nimet proferens ab occi
dente iustitia. pro teria culpa punies.
ab austro temperantia. prospis sobrie utens.

In festo sancte crucis de duplici cornu x. et
exaltabuntur cornua iusti. Item de duplici cor
Cornu iusti lui ma li
Quantum ibi ista duo festa pro pue g in exit
i. festum beate virginis. et festum crucis.
duo e cornua iusti. i. extremitates x. s
virgo de qua natus est. et crux i qua mor
tuus est. per illam intravit, per hanc exivit
a mundo. Unum cornu levavit, quando na
ta est virgo. alterum cum exaltatus i cruce. vel
utrumque exaltavit dominus. cum matrem exal
tavit i celum, et crucem que primo fuerat i
strumentum de decores exaltata est i honore.
de hoc potest intelligi quod ps. cornu eius
exal. i gla. quia i ea glose de diabolo t
uphavit. et quia per ea g ttantinus g ma
xentium tirannum optinuit. dicit ystoria. vel quia i ea
nos exlandi. galat. ultim. michi absit
gloriari. n. nisi i c. dni. n. i. x. vel exaltavit d
crucem tamquam vexillum. ut ad ipsum recurrant
et respiciant. pugnatores militie xpiane.
ys. xi. levabit dominus signum i nationes
et congregabit profugos israel et dispersos
iuda colliget a iiii. plagis terre. an
que hoc signum levaret dominus. optinebat
diabolus et dispergebat seos. tren. i.
dispersi sunt lapides sanctuarii i capite
omnium platearum. levato signo dispersi
omnes israel congregavit. si ipse tibi da
ret tibi vexillum suum nonne libenter
ferres. Item duo cornua iusti. s.
odium mali. et amor boni. de primo
psalmista. Iniquitatem hodio habui.

et abo. m. de se concupivit anima mea dilig. vel
s. t. i. o. tempore. primum cornu respicit ad sini
strum. alterum ad dextram. equalia sunt hec. quantum odis
malum. tantum diligis bonum. quia quantum diligis bonum.
tantum odis amissionem eius. vel duo cornua iusti.
i. generis humani. sunt primus status innocentie.
et ultimus glorie i resurrectione. vel exaltabuntur
quando nobis est fenore restituentur. innocentia
et multiplicata gloria. pu. iii. primum et purissi
mi fructus eius. i. sapientie xpi. est que est
dei sapientia restituit nobis fructus primos
innocentie. et felicitatis. et purissimos
que amitti non poterunt. Quare crux et bacu
lus beata virgo dicatur.
Virga tua et baculus ipsa me co. s. s.
predicit propheta consolationem i verbis istis
quod genus humanum recepit per beatam vir
ginem. et per crucem. Virga est et baculus. crux
et virgo. de primo. ys. xi. Egredietur virga
de radice iesse. de secundo. gen. xxx. In baculo
meo transivi iordanem istum. et c. Beata
virgo consolata est nos. quia per benedictionem
fructum ventris. abstulit maledictionem
inflictam mundo i eva. unde sumens
illud ave. mu n. eve. Baculus est crux.
de utroque ys. xi. Quomodo si elevetur
virga contra elevantem se. et exaltetur baculus qui uti
virga est beata virgo. que levata est contra diabolum. virgini est
que ea i superbia levavit i eva. ut sit ibi
simplex relatio. sicut ibi mulier dampnavit
que salvavit. levata est virgo. cum nata est
virgo. baculus crucis exaltatus est i passi
one. quia ex tunc contra diabolum facta est munim
tum. vel quia ex tunc que primo fuerat instru
mentum mortis facta est porta vite. sed
additur. quod utique lignum est. ne forte
aliquid numinis a simplicibus crederetur ei.
propterea exaltata ut ipsam omnes populi uene
rentur. et accipiant pro vexilla. Conso
latus est nos baculus crucis quadripliciter.
primo quia pontem nobis fecit de ripa
mundi ad ripam glorie. ad transeundum
de cursu mortalitatis. quia ante ipsam nullus
potuit per transire. ut ad ripam glorie per
veniret. Item diabolum fugavit, ne
opprimeret nobis. modo enim non potest ad
te venire. nisi tu vadas ad eum. et
ponas pedem i fauces eius. Item ro
borat penitentes. et temptatos su
stentat. de primo gen. In baculo meo
transivi iordanem. i. i cruce mor
tis de cursum. de secundo. i reg. xvii. Nu
quid ego canis sum. quod tu. venis ad me
cum baculo. de tertio exo. xii. baculos
tenentes i manibus. de iiii. exo. xxi.
si surrexit et ambulaverit foris super baculum

de duplici cornu crucis iusti

crux et baculus beata virgo dicuntur

suum dn̄i de eo q̄ percussus e a domino suo. temp
tatus ē. sup baculū mittitur. dū ī cru
cis xp̄i auxilio sp̄at. ut liberetur. vn̄ ps. si
ambulauero ī medio umbre mortis. i. temp
tationis. n̄ timebo. q̄a uirga tua ꝯ ba.
ipa me ꝯsolata sūt. **De quattuor
necessariis penitenti.**

Sletū ꝯ sim sup cutē meā. ꝯ opui
cinē carnē meā facies mea ītumuit
possūt uba beati francisci. attendentis a
lius uita sua ut afficiat ad sequendū. ꝯ no
tantur hic. iiii. ꝯmēdabilia certa uita ei.
s. uilitas habitus. afflictio carnis. habun
dantia lacrimar̄. ꝯ attenuatio uisus ex
teriori q̄ īcurrit ex assiduitate ear̄. ui
litas habitus notat̄ cū dicit̄. opui. ci. car.
m. cinisseni q̄a aliqd habet d reliquiis
ignis. carnē affligit ꝯ uerit. habundan
tia lacrimar̄ cū dicit. facies mea ītu
muit a fl. i. multitudine lacrimar̄
attenuatio uisus. cū subdit. ꝯ pal. m. cal.
ad litterā eni fere amisit uisū. ꝯ uix
ꝯpelli potuit. ut sustinet apponi sibi ali
q̄ medicinā. § mor. ī ubi istis ꝯmen
datur ꝯ describit̄ uita uiri. debet eni ēē
ī sacco sine cilitio cinē ꝯ fletu. sacc
uilis ꝯ pungens carnē. ē asperitas ꝯ
uilitas. habitus. hec uid licet ꝯ luxu
riā ꝯ supflua. vn̄ psalmista. posui
uestimentū. m. ciliciū. Item ualet ad ipe
trandā miām dei. vn̄ tempore tribulati
onis īduebantur sacco antiq. Jon.
Rex niniue īdutus ē sacco. ꝯ sedit ī ci.
cinis ē humilitas interioris. q̄ debet ꝯiūgi
sacco. i. humilitati exteriori. vn̄ fre
quent̄ cinis ꝯ ciliciū ꝯiungitur. q̄a sac
cus sine cinē. i. asperitas exterior. sine
humilitate interiori mīat̄. q̄a. xiii.
nec ī ducitur pallio saccino ut menti
atur. uł q̄a cinis ē residuū ignis si
gnificat memoriā peccati p̄teriti.
ad dolendū. uł memoriā mortis.
q̄ omē ī cinerē tanq̄ pa
nē mādu. hec eni reficit penitē
tē. vn̄ et dicitur opui. ci. car. m. i.
cogitaui in fine cinerandā. ꝯ amo
rē carnis. ꝯ mundi. facile ē ꝯtēpnit
oia q̄ sep cogitat se ēē moriturū.
In fletu notatur cōpunctio. lacrimo
sa. ps. laua p sing. n. lec. m. r.
Sdetū ē ut moreret **de eode.**
medicus ꝯ pōr. aban. ī fi. habrae
lite xvi. In p̄ma parte huius auc
toritatis. notatur beati francisci
uoluntaria paupertas. ꝯ finis eius. In
secda p̄miū uoluntarie paupertatis.

mitiū angelor̄. ꝯ reges glē. uoluntaria pau
ptas eius ꝯmdat̄ cū dicit̄. adduc. ipe
ad litterā p dn̄o mendicare elegit. et
licet seculi diuitiis q̄b sufficient po
terat sustentari. finis huius mēdicita
tis fuit mors. q̄a usq̄ ad mortē. ī
paupertate p̄mansit. fructus aut siue
p̄miū mēdicitatis eius fuit mitte
rūi angelor̄. q̄ notatur cū dicit̄. ꝯ
por. ē. aban. ī si. ha. simul habrae
ē secretū glē. dī patris. ī q̄ recipi
ent̄ electi. § mor. medicus ē. q̄ sp̄ualia
dona orando mēdicat. vn̄ uox mēdican
tis ē. pat dealis et. mite nob. s. uir
mi. n. de. mi. nob. ꝯ ē ulcera ostendit.
q̄ peccata ī cōfessioe detegit. ysaias dic tu. iniq. tuas
**In festo symonis ꝯ iud. de obedientia ꝯ ꝯfessi
one.**
Ecce symon frē uester sciō q̄ uir cō
silii est. ipm audite semp ꝯ ipe erit
uob pat. ꝯ iudas machabeus fortis
uirib. a iuuentute sua sit uobis princeps
milicie. i. mach. ii. hec uba ī laude
duor̄ filior̄ mathathie dicūt̄. p quos
possūt hii duo apli quor̄ festiuitas
hodie agit̄ ꝯ ī congruo designari tū
p nominis identitate. tū p uirtutis
ꝯformitate. ī p̄ma pte auctoritatis
ꝯmēdatur beatus symon ab omi sapien
tia cū dicit̄. Scio q̄ uir cōsilii ē. In
secūda ꝯmēdatur beatus iudas. q̄ etiā
tadeus cognominatur. mat. x. ab omi
fortitudine cū dicit̄. fortis uirib.
aiū sua. i. a ꝯstōe sua. credendū ē
de aplis sicut de ceteris aliis. q̄ q̄libet p̄rogā
tiuā accepit a dn̄o. ī aliq̄ uirtute
ī qua p̄minebat. omēs tamen sapientes
fuerunt. q̄b dicit̄ luc. xx. Ego dabo os ꝯ sa
pientiā. omēs fortes. q̄i tradider̄ cor
pora sua p̄ dn̄o ad supplicia. ꝯ p̄ fide
uicerunt regna. § mor. ī hiis duob
duo significant. necessaria ad salutē.
Quilibet eni debet ēē symon. i. obe
diens ꝯ iudas p confessionē. hec eni
duo initia sūt salutis. mirabilia si
gna ī symone q̄ interptatur obediens.
hec frangit omē uelocitate suphie.
ꝯ ppē uoluntatis. ꝯ carnē subicit sa
bonis satisfationis. vn̄ bene dicit̄ de
symone. Scio q̄ uir cōsilii ē. ipm
au. s. ut. s. nullo tempore obedire
resistas. nocte uł die. in ad usitate
uł p̄speritate. q̄a noluit audire eū
hic de dic̄. ꝯ. s. suauia ītantur. uł
semp dicit q̄a obedientia medicus ē.
eius ꝯsiliū sanū ē. q̄d sinit aliq̄
ī firmari. i. peccare. ī possibile ē

q uerus obediens mortales peccet. ps. uti
na attendisses mandata mea. facta fuiss
sic flumen pax tua. i. mdficiens sic aqua flu
minis. q semper fluit. Unde sequitur ita et iusticia
tua sic gurgites maris. obediencia enim tol
lit radicem morbi. i. propriam uoluntatem. que est ra
dix mortalis peccati. uel semper dicit. qa e co
laliarius nr in causa. q si audierimus.
sine dubio optinebimus. prou. vir obedi
ens loquitur uictorias. Iudas autem. i. confes
sio in iugendo e. qz tollit impedimenta. i.
dicit peccata q impediunt gressus meos. i. profec
tus. Unde dicitur. Iudas machabeus fortis ui.
Machabeus interpretatur protegens. ul percuti
ens. ul ingeniosus. In his tribus interpretationibus
notatur utilitas triplex confessionis. protegit
enim ne a temptationibus opprimamur. i.
machab. Iudas protegebat castra gladio suo.
nec mirum si protegit qa percutit hoste. Aiu
uentute sua fortis dicitur iudas. qa quo
iunior. i. celerior est confessio. principi
is temptationis occurrens eo fortior est. et pot
allidere paruulos suos. i. primos motus.
ad petram. i. ad xpm. Unde principes militie
dicuntur. qa in milicia spirituali confessio precede
debet. iux illud. psalmitte. incipite dno in
confessione. hoy est sco. festa celebrat q
in obediencia et confessione uiuit. De test

(De testamento xpi quomodo et quibus hereditatem diuisit)

Dispositi testamentum electis meis. Io
cundum qd dns sic bonus pater famili
as. ultime uoluntatis sue propositum subte
tab; annotauit. sic hic dicit. dispo testam
tum. hec est. V. considerare debemus. s. q s
conditor testamenti. q notarii. q testes. q
hereditas. q heredes. conditor xpus. luc.
Ego dispono uobis sic disposuit michi pat.
Notarii. iiii. euangeliste. apoc. j. qd uides
scribe. testes apostoli. act. j. eritis michi testes.
in ierlm. et c. ca. j. j. q uidimus et audiuimus
et c. hereditas terra uiuencium propria uocat
ps. portio mea dne sit in terra uiuen
tium. heredes. VII. genera sanctorum de quibus
mat. V. beati paupes spu. et paupes
spu. i. humiles sunt patriarche. qui
tanta dei et angelorum familiaritate nichil
superbie contraxerunt. Gen. Unde loquar ad dnm
meum cum sim puluis et c. et in gen. nimirum pater
ubi se apud se posuerat quum dno loq
retur. se puluerem et cinerem extima
bat. similiter et fratres ioseph. pastores
ouium sumus Gen. Mites prophete. q mi
tes in iniuriis lacessiti. tamen non exasperati. ps.
Si reddidi retribuentibus michi mala. Lugentes apostoli quibus
dicitur. Jo. plorabitis et flebitis uos. ps. euntes
ibant et flebant. m. s. s. Esurientes iusticiam
martires. q pro iusticia fidei se ipsos morti
exposuerunt. heb. xi. fortes facti sunt in bello.
Misericordes. confessores doctores. q pa
nem sacre scripture mundo esurienti
fregerunt. ut Gregorius. aug. Jero.
et ceteri q spirituali gracia pabulis dotabunt. dan.
q ad iusticiam erudiunt multos. erunt
quasi stelle in perpetuas eternitates. Mundi cord
virgines mentis et corporis carnis mun
diciam seruantes. Pacifici. ceteri confessores
ul heremite tumultus seculi fugientes. ps.
Elongaui fugiens et mansi in solitudine.
qm uidi iniquitatem et contradictionem in ciuitate. Isti sunt
electi dei quibus condidit testamentum ad litteram.
adhuc sunt in ecclesia. VII. genera electorum.
Mor. Paup spu est q pro xpo assumit
uoluntariam paupertatem. secundum illud m.
19. vade et uende omnia q habes. et c. huic
debetur celum titulo emptionis. Mitis qa
in aduersitate non perdidit equanimitatem.
prou. xii. Non contristabit iustum quicquid ei
acciderit. Lugens q tedio exilii affectus
suspirat. et plorat pro desiderio patrie. ps. Sup
flu. b. illic. s. et f. et c. Esuriens iusticiam
est rectus iudex. q pro nullius timoris ul
amore relinquerit ueritatem. deute. i. Q
Judices et magistros. et c. iii. iusto.
iu. non in alteram partem declinet. Misericors
q libenter tribuit elimosinam. tob. quo
modo potes ita esto misericors. et c.
Mundi corde. q cordis munditiam per in
nocentiam continuat. ul per frequentem con
fessionem acquirit. prou. q diligit cordis
munditiam propter graciam. l.a. habebit etiam
Pacifici q non seruat odium cordis. sed libenter
dimittit offensas. ut dimittatur
eis. secundum illud. dimitte nobis et c. ul q pacem
reformat inter discordes. Et notandum
q si heres non uult uindicare mortem
occisi testatoris. non est dignus succedere
in testamento. ita si xanus non uult pugna
re pro xpo. indignus est hereditatis eius
particeps fieri. ul potest distingui. xii.
genera electorum iuxta numerum xii. tribuum
fi. isr. et dimittentes eas in hereditate ubi et c.

In festo beati martini de dampno
temporali negligendo.

Dampnum propter amicum iustus est. prou. xii.
In hoc uerbo commendatur beatus martinus
a tribus. de iusticia. i. humilitate. a signo

Judit apprehendit
comam capitis eius
et percussit bis
ceruicem eius et absci
dit caput eius. olofer
nes in temptat in tim
mentis et sugges
tiones peccati
solum facit animam
sitiendi et uidi
Judit in temptationibus con
fessio. q apprehendit co
ma. olo. i. peccati in
pie ac [illegible]
q sufficiat in capillis
bis percutit cum ui
ipsa et omissa ac
tu. Pcidit
caput cum tol
lit ab eo morte
ut deinceps non
occidat aiam. i.
[illegible]
[illegible] ut
talis ab eo
capus eius
dicitur primaciu

[illegible]
[illegible]
ponit in porta
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad dote
dni. [illegible]
bonus [illegible]
tus ut non co
fundaris

In festo beati marti
de dampno ne
gligendo. XI.

[illegible] confessio qa de nocte aperit hostia dno et
introducit in domum fortis. i. diaboli. q est ca[illegible]
mina peccatorum. q in media nocte. i. in profunda
cordis cecitate. apparet. et sic in [illegible] spiratum
et diripiet uasa eius. i. uires occupat. et in eius
[illegible] extinguit.

iustitie. et a causa. de iustitia laudatur cum dicitur iustus est. i. humilis. humilitas iustitia dicitur. quia sic decet nos implere omnem iustitiam. i. humilitatem. dicit ibi glosa. unde humilis iustus. Signum iustitie. i. humilitatis eius fuit hoc quod neglexit dampnum. cum huius fuit amicitia xpi. propter amicum est. i. xpm neglexit triplex dampnum honoris. In hoc quod pro scutifero ministrabat. paupertatis. In hoc quod nil de stipendiis preter cotidianum victum resumebat. derisionis et frigoris. In hoc quod media yeme paupere clamide conduisit. In quo notatur quod plus fecit quam si dedisset totum. quia magis derisibilis fuit. et quia signum maioris largitatis. per hoc est innotuit quod aliud non habebat. et quia pluribus exemplum dedit. Si enim totum dedisset multi nescivissent eum dedisse. Item signum maioris caritatis fuit quia amantes solent aliquando condividere vestimenta sua. in signum amoris. Unde glosat dominus noster dicens. Martinus adhuc cathecuminus hac me veste contexit. vel forte quia miles erat dedit pro domino pallium ut occasionem tolleret a militibus, qui eum spoliaverunt in passione. et diviserunt sibi vestimenta eius. Causa que eum ad faciendum induxit fuit amicitia xpi. ¶ Nota. Qui vult iustificari a deo. vel iustitiam custodire. debet pro amico. i. deo et amicitia conservanda negligere quadruplex dampnum. fame ut susanna dan. melius est michi absque opere incidere in manus vestras. quam derelinquere legem dei mei. pecunie ut iob. i. In omnibus his non peccavit iob labiis suis. Sanitatis ut tobias. ii. Cum ab infantia sua semper timuit deum et mandata eius custodierit. non est contristatus contra deum. quod plaga cecitatis evenit ei. Vite corporalis ut tres pueri in danielem. ecce deus noster quem colimus. qui potest nos eripere de camino ignis ardentis. et de manibus tuis rex liberare. quod si noluerit notum sit tibi o rex quia deos tuos non colimus. Pro amico est. i. proximo debemus negligere dampnum lucri. ut iustitiam observemus. luc. vi. date mutuum nichil inde sperantes. Ex. ad usuram non commodavit. et amplius non accepit. dampnum et debiti cum restitui non potest. deut. xv. unde oportuit te misereri conservi tui. sicut et ego tui misertus sum. ecc. perde pecuniam propter fratrem tuum. vel debita. i. offensas. luc. vi. dimittite et dimittetur vobis. Mt. si non dimiseritis hominibus peccata eorum. nec pater vester dimittet vobis peccata vestra. In festo apostolorum philippi et iacobi

P

enditur iustitia simplicitas lampas contempta apud cogitationes divitum ad tempus statutum. hec auctoritas beati iob. xii. potest secundum exponi de duobus huius apostolis. iacobo scilicet et philippo. In prima parte eius commendat beatum iacobum a tribus. scilicet a iustitia. a simplicitate. et a perfecta humilitate. a iustitia. i. nimia carnis afflictione. est dicitur iustus. Ipse enim eam preter ceteros apostolos legitur afflixisse ieiuniorum assiduitate et vigiliarum instantia in mundo. Unde antonomasice cognominatus est iustus. de simplicitate. i. puritate mentis. Non ypocritas qui iustitiam pretendunt exterius. sed dolose ut ab hominibus commendetur. ps. dominus conteret ossa eorum. qui hominibus placent. de sidrant. Unde iustitia eorum immunda est propter duplicitatem mentis. In sancto autem hec duo semper viguerunt. iustitia et simplicitas. Iob. i. simplex et rectus ut puritas iustitiam ornet. de perfecta humilitate cum dicitur deridetur. hic est quartus gradus humilitatis. ut quis se contempni contempnat. et non curat sed gaudet si pro xpo ab hominibus deridetur. sicut de apostolis dicitur. act. v. ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii et cetera. In secunda parte commendat beatum philippum similiter a tribus. a nomine. et a gratia. que in eius preconio ostenditur. et a perfecta humilitate. a nomine cum dixit. lampas. philippus est os lampadis interpretatur. sepe enim sanctorum gratia in eorum nominibus designatur. lampas enim tenebras noctis repellit. et ipse predicatione sua a multis repulit tenebras. ignorantie et peccati. de perfecta humilitate similiter cum dicit. contempta apud cogitationes divitum. perfecta est humilitas est equanimitate animi sustinere contemptum. Ultima pars auctoritatis. scilicet parata ad tempus statutum. potest ad utrumque referri. parata scilicet simplicitas iacobi iusti. vel lampas philippi ad tempus statutum mortis. scilicet vel iudicii. ut digna mercede remunerentur. ps. xi. simplicitas iustorum dirigit eos. non malos qui hic eos persecuntur. sap. tunc stabunt iusti in magna constantia. et cetera. ¶ Nota. hee tres virtutes commendantur. nobis tanquam necessarie ad salutem. Iustitia. simplicitas. et humilitas. Iustitia. i. carnis afflictio. contra concupiscentiam carnis. ys. Iustitiam non fecimus in terra. ideo non ceciderunt habitatores terre. i. mali motus qui terrenis delectationibus impinguantur. et faciunt nobis guerram. ys. Erit opus iustitie pax. Simplicitas. i. puritas mentis. que preparat habitaculum deo. sap. i. in simplicitate cordis querite illum. i. puritate. quia mundi

de hac materia require in regula

mundicia diligit. Abac. i. mundi sunt ocu
li tui domine. et iustus tuus ex fide uiuit.
transfert se in animas sanctas
i. puras. mala simplicitas. i. sine discretione et
fatuitas fugienda est. quia non placet deo sicut mor
tem inducit. Ieronimus. ii. ornamur inquit
in simplicitate nostra humilitas et contemptus
despectionis. ut non curem contempni a malis.
Gal. i. Si hominibus placerem. christi seruus non
essem. Prima operatur in nobis potentia patris.
secunda benignitas spiritus. quia effugat factum.
tertia humilitas filii qui ut ad humi
litatem nos efficeret. et factus est opprobrium
hominum et abiectio plebis.

De beata maria magdalena et quare penitentes dicantur reuersi

Reuersi castra metentur e regione pyrayroth que est inter magdalum et mare. Ex
initibus ubi ostendit dominus quod due magne
penitentium ad uitam eos sunt. beata maria ma
dalena. et beata uirgo. Unde monet hic dominus
eos ut eis recommendare debeant bellum. suum
quod est sensus. Reuersi ad penitentiam castra
metentur. inter magdalum et mare. i. inter
magdalenam et beatam uirginem. que dicitur quia
uirgo dicitur mare. .Mor. Quod ubi istis
ostendit dominus reuersis ad penitentiam quod fa
ciendum sit eis. s. castra metandi. et ubi de
bet ponere castra sua. s. inter magdalum et ma
re primum cum dixit. reuersi castra metentur. Re
uersi dicuntur penitentes. quasi retrouersi. Sicut
enim tergum mundo. et faciem deo. unde quod petit
dominus. Cant. ii. ostende michi faciem tuam.
eius. conqueritur de peccatoribus. Ier. ii. uer
terunt ad me tergum et non faciem. uel reuersi. a
uia lata. que ducit ad mortem. in qua inceperant
proficisci. Ps. Cogitaui uias meas et con
uerti pedes meos. in testimonia tua. uel conuersi per obedien
tiam a contumacia. quia intrauerunt et sta
tuerunt iudicia uoluntate dei. uel reuersi. sic
quod a sensu proprio rapiuntur. in insaniam.
et tandem ad sensum pristinum redeunt. Dan.
In ipso tempore sensus meus reuersus
est ad me. peccator sicut nabuchodono
sor. per peccatum amittit societatem ho
minum. i. scorum. habitat cum feris. i. de
monibus. uel motibus carnis brutalibus.
fenum comedit. i. delectatur in carne. Ysa.
omnis caro fenum. capilli crescunt in simi
litudinem aquilarum. cum cogitationibus in super
biam eleuantur. ungues auium rapacitas
et uoracitas. In penitentia autem reuertitur ad
se. ut uideat quod fecit et indeat. Ier. ii. scito

quid feceris. per hanc quadruplicem modum con
uersionis dicitur. quater reuertere. in Cant. C. reuertere
reuertere sunamitis. reuertere. reuertere. ut intueamur te.
q. d. reuertere. a uia lata. reuertere a contumacia. re
uertere. ab insania. reuertere. quasi retro uertere. ut
intueamur te. Uel reuertere a quadruplici peccato.
consensus. locutionis. operis. et consuetudinis.
Reuersi autem in castris esse debent. quia pugna est cum
diabolo. per sequitur recedentes. abbas. ut faciat
reuerti ad uomitum. et reducat ad pristinam serui
tutem. simul et egypti. i. amici carnales qui
sunt abhominabiles peccatores peniten
tes. Eccl. i. Execratio peccatoris cultura dei.
Unde hic dicuntur castra metari. contra phyayroth
i. contra os nobilium. i. superborum de quibus Ysa. v.
Nobiles eius interierunt fame. Inter mag
dalum et mare. i. inter spem et timorem.
Magdalum est interpretatur turris. hec spes que in
altum nos leuat. per tingens usque ad interiora
uelaminis. Mare amarum et profundum est timor
mortis et uehemens. Inter hec duo securum est
morari. Ps. Beneplacitum est domino super timentes
eum. et in eis qui sperant super misericordia eius.

Preciosa in conspectu domini mors. s. Tria sunt que
sanctum faciunt hominem. Uerus fabricus. Rectus ui
sus. sensus. Ps. Uerus fabricus est si uiuit
et si socialis. s. obediens uixit. Rectus
est si fuit rectus. discretus fructuosus. Rectus per
bonam intentionem. Discretus per mensuram pos
sibilitatis. Fructuosus per utilitatem pro
ximorum. Sensus perfectus erit si sanctus fuerit deum
sentiet summe potentem summe sapien
tem. summe bonum ut per eius potentiam
nos a mundi ad iuuandum in firmitate.
per eius sapientiam nos credamus cor
rigi et gubernari. per eius bonitatem nos
credamus diliui iniquitate. Tria sunt
que mortem sanctorum faciunt preciosam.
quia a labore. Gaudium de nouitate.
securitas de eternitate. Mors peccato
rum pessima. Mala est amissione mundi
quia non possunt sine dolore separari ab eo
quod diligunt. Peior est dissolutione cor
poris. a qua euellitur malorum anime.
a malignis spiritibus. Pessima est tor
mentis inferni. quando corpus et
anima perpetuis simul addicuntur.

Cum ipso sum in tribulatione eripiam eum et g.
[Cum] legitur in regum quod cum ue
nerunt ad dauid omnes qui erant in an
gustia constituti. quos dauid benigne
suscepit. et protegens eos ab aduer
sitatibus uniuersis. factus est princeps eorum.
Per dauid dominum nostrum ihesum christum significat. dupplici
ratione quia cum interpretatur fortis et de
siderabilis. et in hoc significat dominum
ihesum. qui fortis est in plus. in diabolum. un
de psalmista. dominus fortis et potens in plus. est etiam
desiderabilis. quia ut dicit beatus pe
trus. in eum desiderant angeli prospicere.
Adhuc quia eum debent habere refugium
tribulati. si uolunt ueram pacem et
consolationem habere. quia ut ipse dicit in
euangelio. in mundo pressuram in me autem
pacem habebitis. Quapropter in tribulatio
nibus nostris ad eum fiducialiter recur
ramus et abiecto mundi principe
diabolo. christum dominum nostrum princi
pem in corde nostro ponamus. spem
totam in ipso dirigentes ut nobis
auxilium in tribulatione ferre di
gnetur. dicentes ei cum propheta da
nobis auxilium de tribulatione quia
uana salus hominis. Cum ipso etc.
In hac auctoritate pro tria dicuntur.
Primum est consolatio tribulatorum
cum ipse dominus dicit. sic esse cum eis in
tribulationibus. Quapropter quadrupli
ci de causa debent tribulati mira
biliter consolari. Prima est quia dominus est cum
eis ut in predicta auctoritate patet.
Unde dicebat quidam sanctus. domine si semper cum
tribulatis es. da michi tribulationes
semper ut amicus consortio non recedas. Se
cunda causa est quia in hoc dei filio as
similantur. cuius uita tota in tribula
tionibus fuit. Unde ipse dicit in psal
mo tribulationem et dolorem inueni
ni. habuit enim in triplici statu tri
plicem tribulationem. In ingressu.
circa paupertatem. quod patet quia natus
in presepio reclinatus. et panniculis in
uolutus. non in lecto. sed in asino et feni
culo collocatus. In progressu uero tribula
tionem habuit famis et sitis et aliarum pe
nalitatum quas pro nobis assumpserat. In egres
su uero hoc est in morte. omnes tribulationes
habuit. quia captus ligatus. flagellatus
irrisus. consputus. crucifixus. lance
atus. et huius modi quod longum esset enarrare.
ut merito ipse dicat per ieremiam attendite
et uidete si est dolor sicut dolor meus. Tertia est
quia tribulatio uirtutem patientie augmentat.
per quam habetur regnum celorum. Unde beatus
iacobus. tribulatio patientiam operatur. patientia
autem opus perfectum habet. id est premium eternum.
Quarta ratio est quia post tribulationem pa
tienter toleratam. absque dubio celestis gloria
expectatur. Unde beatus paulus de capite nostro
christo dicit. uidimus ihesum christum propter passionem
mortis gloria et honore coronatum. et iterum
Si compatimur sicut contribulamur. et con
regnabimus. et iterum id quod momentaneum
et leue est tribulationis nostre. supra modum
eternum glorie pondus operatur in nobis.
Patet ergo que utilitas est in tribula
tionibus patienter toleratis. Secundum quod
notatur in auctoritate premissa est. libe
ratio a tribulationibus. Unde sequitur eripiam eum.
sic factum est in beato job. qui postquam probatus est
tribulationibus uelut aurum in fornace.
cito est a domino liberatus. et reddidit dominus
ei dupplicia in omnibus que perdiderat. et hoc est
quod dixit angelus ad tobiam tribulatum. quia
certus factus fuerit forti animo esto
in proximo est ut a deo cureris. Quapropter quia cito
liberantur tribulati a tribulationibus.
patienter et cum gratiarum actione tribula
tiones tollerande sunt. sic faciebat
beatus job cuius filii. vii. uno die omnes
mortui fuerunt. cuius infinita substan
tia uno die tota perdita fuerat. cuius
corpus prius sanum ita una hora percus
sum est. ut a planta pedis usque ad uer
ticem non esset in eo sanitas in modum flu
ebat uermes et sanies per totum corpus. et licet
sic esset tribulatus tamen de eo scriptum est
quod in omnibus his non peccauit iob labiis
suis. neque stultum aliquid contra deum locutus est
immo dicebat dominus dedit dominus abstulit
sicut domino placuit ita factum est sit nomen domini benedictum.

Tertio vero notatur premium quod habetur de tribulationibus libenter toleratis. cum dicit: et glorificabo eum. Et sic hic notatur premium corone et gaudium vite eterne de qua dicit psalmista: gloria et honore coronasti eum etc. Et hoc est totum quod dixit beatus Iacobus: Beatus vir qui suffert temptationem quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam promisit deus diligentibus se. Ad quam nos etc.

Istoria beati iob qui fuit vir patiens

Quidam vir erat in terra chaldeorum antequam dominus daret legem per moysen cui vocabulum erat iob et erat vir ille spiritu sancto et virtutibus plenus simplex sine plica malitie rectus quia per nullam rem declinabat vel ad dexteram vel sinistram. Sed in omnibus rectitudinem vite tenebat. et timebat deum timore filiali. timens offendere deum nec sequeretur habeo. et erat recedens ab omni opere malo. et ab omnibus cogitationibus pravis se mundissimum conservabat. Hic duxerat uxorem suam genuit septem filios et tres filias. Et erat possessio eius in ovibus et bubus et camelis et asinis et ancillis multa nimis. Hic de bonis suis largas elemosinas faciebat. famescentes pascebat. nudos vestiebat. et ut breviter perstringam. quicquid boni homo posset facere. hic agebat. et erat iste vir magnus id est rex inter omnes orientales. Dominus autem diligebat eum et tantum virum toti sue ecclesie per sufferentiam et patientiam dare voluit in exemplum.

Quadam autem die cum angeli dei assisterent coram eo venit etiam et sathanas inter eos et stabat coram domino. cui dixit dominus: unde venis sathanas? Qui ait: circuivi terram et perambulavi eam. Et dominus respondit ei: quare considerasti servum meum iob et voluisti temptare eum. cum ipsum non valeas. qui omnibus temptationibus te superat et devincit. et tu scis quia ipse timet me. et est iustus et simplex et recedens a malo. Et dixit sathan domino: multas gratias habet iob si timet et diligit te. quia tu vallasti eum et domum eius per circuitum. id est effectus es custos eius et omnium rerum suarum. opera manuum suarum benedixisti. quia si seminat granum colligit modium. et sic possessio eius ultra modum crevit in terra.

Unde non est dubium quin iob non diligit te propter te. sed propter bona temporalia que recepit a te. et hoc potes probare. Da mihi potestatem ut perdam omnem substantiam eius et filios et filias eius qui super pulchre sunt valde. et quos diligit plus quam te. et cum omnia abstulero ei. videbis qualiter iob insurget contra te. ut etiam blasphemet et maledicet tibi. Et dixit dominus ad sathan. Mitteres sathan de fide meo iob. Sed ut tamen indicatum et eius patientia et sanctitas comprobetur. ecce do in potestate tua omnem substantiam eius et filios. personam autem eius non tangas. Et accepta potestate sathan a domino. sathan recessit. et abiens concitavit chaldeos qui fecerunt tres exercitus. venerunt et diripuerunt omnia bona iob. oves et boves camelos et asinos. et servos et ancillas iob gladio occiderunt. et insuper sathan cum filii et filie iob essent in domo una et prandenderent sollempniter concitavit ventum vehementem a regione deserti. qui impetuosissime flans impegit in domum ubi erant filii et filie iob. et concussit quattuor angulos illius domus que corruens oppressit filios et filias iob. et mortui sunt una hora. Et surgens unus nuntius venit ad iob et dixit ei quod furata erant sibi omnia sua. Adhuc ille loquebatur. venit alius nuntius et indicavit ei quod chaldei per vim abstulerant omnem pecuniam eius. et interfecerunt servos et ancillas illius. Adhuc ille loquebatur. venit alius nuntius et indicavit ei quod domus cadens quassaverat omnes filios eius. qui uno momento interfecerunt omnes. Audiens autem hec omnia adversa

uenerabilis iob. in nullo est affectus.
neque in corpore neque in labiis aliquid dam
peccauit. sed dixit. dominus dedit dominus ab
stulit s. d. p. i. f. s. n. d. b.
Hinc conuenerunt angeli ut starent
coram domino affuit et sathan inter eos.
et dixit ei dominus. vnde uenis sathan. qui
circuiui terram et perambulaui eam. et dixit
dominus. Nonne uidetur tibi quod tu sis in dignatione
de eo quod laudabas seruum meum iob. ecce
omnia ei abstulisti et ipse in sua san
ctitate et iustitia perseuerat. et tu di
cendo quod iob non diliget me. sed
me si propter bona temporalia que ei
dedi. commouisti me aduersum eum
ut affligerem eum sine culpa. et dixit
sathan domino. Pellem pro pelle. id est tota
substantia pro persona dabit homo ut pos
sit sanam et saluam habere personam. et
hoc dico quod iob. est diligens personam
propriam. non curat de rebus amissis. non
uult se dilaniare. ne infirmi
tatem incurrat. et ideo quia non est tristis
non irascitur non blasphemat. hoc non facit
eo quod diligat te. immo quia diligit se.
et dixit dominus ad sathan. quia buccam
mittis contra seruum meum iob. ut temp
tes animum in dicitur et eius sanctitatem
comprobes certius et obsequiis. in pote
state tua trado. uerumtamen animam
eius [illegible] serua. id est non strangules
neque interficias eum. et egressus
sathan accepta potestate a
domino. percussit iob ulcere pessi
mo. ut a planta pedis usque
ad uerticem illius. non est ita tantas.
sed per totum corpus eius defluebant
tam uermes quam saniei. ita quod conspici
tur eum homines nollent eum uidere.
propter fetorem et orrorem. qua erat plusquam
leprosus. sedebat in sterquilinio. et ac
cepta testa de olla fracta. radebat
de carnibus suis uermes et saniem.
et benedicebat dominum semper. uidens autem
diabolus quod non posset decipere eum per

tribulationes. cogitauit conterere eum per
uxorem suam. que intantum abhominabatur
ipsum iob. ut nollet eum uidere. nec ei uult
ei appropinquare. vnde commota
a diabolo. ueniens eum increpauit furore
dixit ei. quid facis miselle cur tam
fedus et tam orribilis uitam queris
ex putredine factus corrupisti. benedic deum
et morere. id est maledic. et forsitan
uiues. uides enim quia benedicendo deum.
ipse semper tibi contrarius fecit. ergo male
dicas ei. ut uel ipse te interimat. et sic
de tanto obprobrio exeas. Vel certe si
per benedictionem te affligit. tamen per malediction
tionem te consolatur. Et quod ei uenerabilis
iob. quasi una de stultis mulieribus locuta
es. dicens bona suscepimus de manu
domini. mala autem quare non sustineamus.
et in omnibus his non peccauit iob labiis
suis. neque stultum aliquid contra deum locutus est.
Illa quem dominus conuersus ad consolandum
iob. sanauit ulcera eius. et reddidit
ei pristinam et habundantiorem corpo
ris sanitatem atque pulcritudinem.
et uenerunt ad eum. et uxor eius et amici
et amici qui nouerant eum prius. et
fauente domino. restitutus est in honore
pristinum. et genuit ex uxore sua
vii. filios. et tres filias. que in pulcri
tudine excellebant omnes mulieres
terrenas. et reddidit ei dominus de omnibus
que amiserat duplicia. et uixit
post hec. c. xl. annis. et ambulauit
cum deo permanens in simplicitate et in
innocentia sua. et mortuus est in
senectute bona senex et plenus dierum.
Scripta sunt autem hec ad conso
lationem tribulatorum. quia procerto.
si tribulationes sustinuerimus
patienter. ab ipsis liberabimur
a domino. et cum beato iob glorifi
cabimur ab ipso. ut ipse dominus dicit
per psalmistam. Inuocabit me et ego
exaudiam eum. cum ipso sum in tribulatione eripiam
eum et glorificabo eum. ad quam gloriam nos perducat
u. q. r. p. c. s. amen.

Thema ad ꝯtemptum gloriam mundanam. et ad humanam miseriam recolendam.

Vox dicentis clama. & dixi quid clamabo hoc inquid omnis caro fenum & omnis gloria eius quasi flos feni. Cum inter ceteras res de mundo ad domandam & humiliandam superbiam hominis, hec sit precipua medicina ut quis reminiscat quante sit fragilitatis & miserie & quam brevis & momentanea sit gloria mundialis. ideo ut hec ad memoriam reducantur, dominus dicit per prophetam ysaiam. Verba premissa locutus est. in quibus verbis tria considerantur, quorum primum est quod dominus volens humani generis miseriam demonstrare. precepit prophete ut in clamare vocem proferret. & hoc notatur ibi vox dicentis clama. Et est notandum, quod in illis rebus. dominus tantum precepit prophetis & predicatoribus proclamare. vel que ex se terrorem incutiunt. vel in se orribilia & stupenda sunt. que terrorem incutiunt ut dictum est. sunt humana miseria & mortalitas. propterea precepit hic dominus prophete clamare. ut auditis clamoribus in quibus humana miseria refertur. treatur homo. & humiliet se sub potenti manu dei. Considerans propria vilitate. Secundum quod est orribile propter quod dominus prophetis & predicatoribus clamare precepit sunt ipsa scelera & peccata. de quibus loquitur dominus ysaie. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam. & adnuntia populo meo scelera eorum & domui iacob peccata eorum. & hac ratione precepit dominus, in peccata clamare. ut peccatores de suis sceleribus confundantur. & citius ad penitentiam convertantur. ¶ In secunda parte predicte auctoritatis. notat dominus quam vilis sit status hominis in hac vita. cum dicit omnis caro fenum. In feno est tria attendunt. putrefactio seminis unde nascitur. fragilitas herbe dum viridis & recens putatur. siccitas eius momentanea dum secatur. & sic in primo considerandum est quam vilis sit homo in mundi ingressu. quod quidam philosophus bene ostendit cuidam regi. Interrogatus a rege quis ego sum. respondit. tu vilis sperma. tu vas stercorum. tu esca vermium in mundum. ¶ Iterum secundo notatur qualis est homo in processu & in iuventute dum magis se credit vivere. quia similis fragilis herbe.

Gn̄a ꝺ feno.

phy.

que a vento concutitur. ab estu decoloratur a pluvia conculcatur. & in hoc significantur miserie hominum in hac vita. que enumerans iob ait. homo natus de ¶ Item tertio hic notatur qualis est homo in egressu. id est in morte. quia palus a decore iuventutis. sic herba sicca est pasta a viridi. item marcidus. & ad nichilum reducibilis. de quo non est necesse ponere auctoritates nec exempla. cum hec sint omnibus via communis. ¶ In tertia parte predicte auctoritatis. notatur qualis sit gloria superborum. & qualis dignitas secularium. & quam parum durabilis. cum dicitur & omnis gloria eius quasi flos feni. flos enim feni. quod est nobilius quam sit in feno & magis honorabile quod significat prelationes & dignitates mundanas que maxime ab insipientibus appetuntur. quod que cito amissure sunt. sicut flos brevi calore arescit. & brevi ictu patitur casum. sic & dignitates seculares. brevi calore febris extinguntur. & ictu mortalitatis deducuntur & arescunt. & hec bene notantur a psalmista cum dicit. Vidi impium super exaltatum & elevatum sicut cedros libani. transivi & ecce non erat. & quesivi eum & non est inventus. & iterum adhuc modicum & non erit peccator & queres locum eius & non invenies. & in libro machabeorum dicit venerabilis mathathias filiis suis. a verbis viri peccatoris ne timueritis. quia gloria eius stercus & vermis est. hodie extollitur & cras non invenietur.

De eadem materia.

Omnis caro fenum. & omnis gloria eius quasi flos agri. Quam familiare sit divinis scripturis frequenter humi similitudinibus atque parabolis uti. quantumque sit hoc utile. nobis facilime advertere possunt qui habent sensus exercitatos in ipsis. hoc enim agit nobiscum divina scriptura, quod mater cum suo parvulo nato. Cum enim nondum valenti ad plenum verba formare. necdum captum proferre queunt semi verba proferre potest conatur effari. id est loqui ut his assuefactus ad plena quandoque possit accedere. Huic simile more nobis gerit divina scriptura. similitudinum comparationibus

ueteris atque parabolarum ut qua per se ipsam. verum cognitionem non possumus earum simi litudinibus ut atque capere valeamus. Unde beda super matheum familiare est syris et ma xime palestinis ad omnes sermones suos parabolas iungere. ut quod auditores per simplex ubum retinere non possunt. saltim teneant per similitudines et exempla. Dominus namque eorum more secutus pene ad omnes sermones suos parabolas iunxit. parabole namque greece. inxta quendam sapientem latine similitudines dicuntur. sapiens eo quod in ipsis sub comparativa similitudi ne figure uborum et ymagines ueritatis o stendantur. Similitudo namque ut beatus augustinus ait dici potest cum effigies sit hominis non tamen aliquis [illegible] exprimitur. cum autem [illegible] nianita ex primuntur ymago dici potest. Ex premissis ergo bruni manifeste datur in telligi quomodo gradatim ad rerum cogni tionem ascendatur. Quoniam a similitudinibus et parabolis peruenitur ad figuras. et yma gines ueritatis. de figuris autem et ymaginibus ueritas ipsa colligitur. Quoniam proprie figura est cum impressione forme aliud ymago exprimitur. ymago quasi ymita go dicitur eo quod imitetur. id est ad cuius yma ginem sequatur. Unde augustinus in libro de tri nitate. Imago autem si perfecte implet illud cuius ymago est ipsa coequatur ei. non illud ymagini sue. Et tunc proprie dicitur ymago quia rem cuius similitudinem gerit plenarie representat. ac per hoc filius dei qui per omnia similis est deo patri. ymago dei inuisibilis dicitur et splendor glorie et figu ra. substantie eius propter omnimodam simi litudinem. propter quam dicebat. phylippe. qui uidet me uidet et patrem. hac itaque ratio ne nobilissimus ysaias et inter prophetas pre cipuus. cupiens humano generi sua ipsius fragilitatem presentari sub compara tione feni parabolice loquitur dicens Omnis caro fenum etc. Quod si ad se alius diceret. O homo. in hac uborum compendio. tue miserie lege dispendium. In hac bre ui uborum littera plenam tue calami tatis attende miseriam. O homo qui in hac uita splendes purpura et bysso. qui post uitam sordescis in luto. Quid in uita delitiaris uarietate dapium qui post uitam eris uita uermium. Quid in uita iactitas familiaritatem prima

pium. qui post uitam eris sotius bufonum. Unde in tumescis pellis inflata. Nonne scis quod hodie. uas es stercorum cras eris esca uermium. Quid lasciuis brutum animal. Nonne uides imi nere tibi penas. imminere tibi tormenta. per bre ui uoluptate uis acquirere tibi sempiterna incendia. Quid congregas in breui pe ritura. et te in perditionem eternam ducturam. An ignoras scriptum. hominem cum interierit non sumet omnia. n. d. e. e. g. e. Recole miser recole primordia tua. attende media. memorare nouissima. prima enim pu dorem inducunt. media dolorem ingerunt. ultima metum incutiunt. Recognosce unde uenis. erubesce ubi factus sis. contre misce quo uadis. Cur ergo diligis tenebras. cur cauana et friuola mundi huius. Vanitas uanitatum ait salomon. et omnia uanitas. Vidi omnia que sub celo sunt. et ecce omnia uanitas. Cur non miranda miraris. non eligenda eligis. fugienda sectaris. cur uidens et prudens peris. Cur clausis ocu lis sedes. Cecas hominum mentes. Videmus laborem nec cauemus ruinam. nec declinamus. ad mortem nec transimus. et cum non sit nobis libera mora moramur. nescientes quid superuentura nobis pariat dies. dicente domino. Stulte ac nocte rep petunt animam tuam. a te. que autem parasti cuius erunt. Hec omnia karissimi mei in premis sa parabola possunt notari. quia non sim plicitur caro. sed omnis inquid caro fenum. et omnis g. e. f. agri. Quo circa uidendum est quibus modis caro in scripturis sacris po natur. ut premisse parabole similitudo esse uerissima comprobatur. Sciendum est ergo quod caro aliquando dicitur carnis natura. eo quod significet carnis integram uari etatem. Unde adam. hoc nunc hos ex ossibus meis. et caro de carne mea. Et iohannes euangelista. Verbum caro factum est et habitauit in nobis. Itemque uidebit omnis caro. i. omnis homo. salutare dei. Aliquando exprimit car nis corruptionem. iuxta quod paulus. caro et sanguis regnum dei non possidebunt. Quod subsecutus exposuit dicens. Neque cor ruptio incorruptelam. Item scio quod non ha bitat in me hoc est in carne mea bo num. hoc est dicebat propter fomitem peccati. de hac utique carnis corruptione legitur in genesi. Omnis quippe caro corruperat uiam

Nota quot modis i. [illegible] s. caro ponitur.

fomes peccati. i. pronitas ad peccandum dum temptatur homo.

sui. Aliquando insinuat carnis infirmitatem
seu fragilitatem. Secundum quod apostolus ait. Si cognoui
mus xpistum secundum carnem. i. infirmum fragi
lem et mortalem. Et quod dicebat spiritus quidem prom
tus est caro autem infirma. Sed nunc iam non no
uimus. Quia xpistus resurgens a mortu
is iam non moritur mors illi ultra non dominabi
tur. Hinc et ieremias. maledictus homo qui con
fidit in homine. et ponit carnem brachium
suum. Quasi dicat. Ideo maledictus.
quia carnem hoc est hominem fragilem et
mortalem posuit brachium suum. i. for
titudinem suam. Propter hanc enim fragilita
tem a propheta dauid dicitur omnis homo
mendax quia cum uideat aliquid esse. pro omnia fru
stulis et ideo mendax reperitur. hec plane ut
ita loquar. triplex caro. uel potius omnis
caro. quia his tribus modis comprehenditur.
quocumque modo caro intelligatur non in
merito. a beatissimo ysaia. propter quandam
proprietatem feni. similis perhibetur
eidem. Nimirum fenum de putredine
nascitur terre. Quod bene congruit
homini qui ex eadem putredine factus est
dicente moyse. Igitur formauit deus
hominem de limo terre. Propter quod legitur
in libro beati iob. homo putredo et filius
hominis uermis. Primus homo id est caro.
putredo dicitur. quia sicut iam dictum est.
de limo terre formatus est. et filius ho
minis uermis. quia ex mortalium cor
porum corruptione propagatur. que ad
modum uermis. ex putredine nascitur.
Sic et omnis caro recte fenum uocatur.
quia uelud fenum de putredine hominis
procreatur. Est et alia natura seu pro
prietas feni. quia cito decidit. et uelociter
arescat. Simile facit omnis caro. de
propheta dicente. mane sicut herba tran
seat. m. f. et t. u. d. i. d. et a. sic
de quibusdam prophetis. tamquam fenum uelociter are
scunt et q. ho. h. e. d. Est et fenum es
ca. et pabulum quarundam bestiarum. hoc
idem est omnis caro. iuxta illud sapientis.
Cum morietur homo hereditabit serpentes.
et bestias. et uermes. Quia ut uere exitus
probat. ex medullis oriuntur serpentes.
ex cerebro bufones. ex reliqua car
ne reliqui uermes. Sequitur et omnis. et.
eius. q. flos. agri. Omnis res ut augustinus
ait. natura fuit illius rei de qua
nata est. ac per hoc si feno comparatur

omnis caro propter memoratas proprietates
iure omnis gloria eius flori agri potest si
milari. Propter quasdam flori que ex eadem pro
grediuntur feno naturaliter insitas pro
prietates. hinc idem augustinus. ait super psal
mum. Totus splendor generis hu
mani. honores potestates diuitie
sunt sicut flos agri. omnis caro fenum
et claritas hominis ut flos feni.
fenum aruit. flos decidit. Vnde beatus
Iacobus humili congaudens atque exul
tans in canonica dicit. Glorietur frater
humilis in exaltatione sua. diui
tem autem irridens ironice loquitur.
subdens. diues uero in humilitate
sua quoniam sicut flos feni transibit.
Exortus est enim sol cum ardore et a
resecit fenum et flos eius decidit.
et decor uultus eius deperiit. Ita et
diues in itineribus suis marcescet.
diuitis itinera sunt temporalia bona
in quasi quibusdam affectionum pedibus
ambulans de seruando non cessat. Sed in
his cito marcescet. quia hec omnia
tamquam flos agri cito decidunt. et pu
trescunt atque in eternam miseriam
putoremque suum deducunt posses
sores. iuxta quod idem iacobus in subse
quentibus ait. Agite nunc diuites
plorate ululantes in miseriis
que aduenient. diuitie uestre pu
trefacte sunt. et uestimenta uestra
a tineis comesta sunt. aurum ue
strum et argentum eruginauit. et
erugo eorum in testimonium uobis
erit. et manducabit carnes ue
stras sicut ignis. thesaurizastis
enim uobis iram in nouissimis diebus.
Notandum quod secundum tropum. i. modum
loquendi. ubi res pro suo ponitur.
dicitur hic erugo eorum manducabit
carnes uestras sicut ignis. quia causa
erit ut ignis illorum carnes mandu
cet. Et tunc uix uitare nunc. i. prophe
ysaie. erit pro suaui odore fetor.
et pro zona funiculus. et pro crispante
crine caluitium. quia exibunt angeli
et separabunt malos de medio iustorum
et alligatos eos in fasciculos. ad
comburendum mittent. in stagnum
ignis. ardentes et sulphuris.
Ibique erit fletus et stridor dentium

De proprietatibus feni.

Aug.

q fatiet n butte fatiet vox. Ecce cla
pet liml. qualit ho i hac breui li
box litteru plexu sue calamitatis
attendere ualet miseria. Nuc ergo
gaudii super nisi ut relinquere
mundu prius q relinquamur a
mundo. Et ad herentes deo crea
tori nro. obediamus preceptis eius
seruiamusq; illi. cu ad hoc specialit
sum creati. Hic eni securi expec
tare poterimus uenientem iudi
ce terribile sup filios hominu in
die tremendi iudicii. qn astabim an
tribunal xpi. dicetur q; unicuiq;
q mem. Ecce ho et opa eius cu illo.
ut referat unusqsq; ppa corpo
ris put gessit siue bonu. siue
malu. auditum nuce amaris
sima cu reprobis ite. m. i. i. etnu.
q. p. d. za. e. Et iocundissima potius
beniuolis omniq; suauitate gla. et
gaudio plenissima. Venite. b.
p. apte. R. ad q. i. n. p. q. u. am.

Infesto sci bndicti et de tri
plici bndictione di.

Ingredere bndicte dni cur foris
stas. pparaui domu et locu camelis tuis.
Gen. Uba ista pt litterale intelligen
tia possunt festiuitati beati bndicti conpe
tere. ut sint dni inuitantis eu ad egri
tu de carne. et carnis mundi. et ad in
troitu paradisi. hoc notatur in hoc q
dicitur. Ingredere. Causa aut quare
et intrandu innuitur i hoc q sub
ditur. bndicte dni. i. q a bndictus
a dno. fuit eni ut dicit. G. gra be
nedictus et nomine. Bndixit eu q
de dns in trib;. Inuite innocentie
conuersatione. q nuq peccauit mor
taliter. s a puericia relicto seculo
heremu petiit. In miraculor mul
tiplicatione. q a et pphasse legit
et multos curasse. In multor con
uersione. q patet. q a multos ad dm
conuertit. relinquens monachos suc
cessores post se. Ite in hoc q dixit
bndicte dne. causam introitus
ee bndictione dni. i. gratia q
bndixit dns iusto. xv. x. Bndictio
dni sup iusti. q bndicti tm in
gredientur celu. iux illud. m.
Venite bndicti. et c. Maledicti
aut excluduntur ab eo. In hoc aut q sequitur.
Cur foris stas. innuitur compassio dni erga eu.
Compatitur eni dns scis q longa mora aut
exilio uite huius. quadiu eni hic sunt. foris s.
dns eni intus est cu scis in gla. Vn i luca
xi. Ille aut deintus respondens dicit. pueri
mei mecu sut i cubili. Cubile dicitur re
ques etna. in qua scs cubat. i. quiescit a labo
ribus suis. Apoc. foris ergo stat iustus. q diu
laborat i mudo. In stacione eni labor no
tatur. ps. Viuit dns i cui conspectu sto. Intus
sedet q quiescit in gla. luc. Sedebitis et uos
et c. Est ergo sensus. Cur foris stas. i. q diu
laborabis i mudo. ia tempus est. ut intres
in rege mea. et ibi i pace dormias. et re
quiescas. pparauit eni dns domu et locu
camelis tuis hoc est q dic i iohe. Vade pa
rare uob locu. Cameli sut animalia
honorifera. et significat multa labor et
tribulationu honera. q i mudo sustinuit.
q b; dns amib; pmiu pparauit. ut uni
cuiq; labori respondeat merces ppa. Iux
illud sap. Reddet ds mercede laboru s.
s. et c. Vnusqsq; ppa mercede recipiet.
sedm suu labore. Vel Mor. In ubis istis in
uitat dns uiru iustu ad uirtutu pfec
tione. scli extione. et petis etne emulati
one. Ad uirtutu pfectione. Cu dicit Ingredere.
Ingreditur eni q pficit i uirtute. ps. xi. pa
tre uocabis me. et post ingredi n cessabis.
Et notandu q dicit n cessabis. q a iustus semp re
putat se ee in ingressum. ps. Et dixi nuc
cepi. ecc. Cu consumauit ho tuc inci
piet. Bndicte dni. i. cui dns bndixit. Trib;
bndicit dns iusto i pecci dimissione. gre
collatione bonor opum multiplicatione.
De his trib; Gen. xlix. Omnipotens bndicet
tibi bndictionib; celi desup. q tu ad gre
collatione bndictionib; abyssi iacentis deorsu.
q tu ad peccator dimissione. Abyssus enim e
cor peccatoris. ab a q e sine et bysso q e can
dore. Gen. tenebre erat sup faciem abyssi. i.
pecca sup faciem cordis. Bndic ergo dns abyssi
iacentis deorsum. cu a corde tenebroso
repellet tenebras peccator. et luce gre
illustrat. Bndictionib; uberu et uulue.
quatu ad bonor opum multiplicatione.
In bndictione uberu bndicitur q gratiosus e
i pdicatione. In bndictione uulue q i bo
nor opum multiplicatione. filii eni sut
opa. ecc. In filiis suis cognoscitur pat.
d uito i fine. Bndictus i filiis asser.

ad sci'i d'ptione͂ i'uitat cu͂ subdit. Cur foris stas
et foris stat. q' laborat i'curis mundi exterioribus.
Amos. v. Inquietis q' foris sunt. dicetur ue culpe
s. et pene. uel foris stat. q' exteriora tantu͂ sua
considerat n͂ interiora. Intrat q' secreta cordis sui
diligent' inuestigat. Mt. vi. Intra i'cubiculu͂
tuu͂. ad q'tis etne emulatione͂ ad d'lc'bru͂
i'uitat cu͂ ait. Preparaui domu͂ et locu͂ cancel
tus. q. d. p'paratio domus etne. uel domus
etna p'parata tibi d'bet te allice͂ ad in
trandu͂. i. u sedibus i'pulcritudine pacis. et i'
requie opulenta. et c. In annunciatione bte
uirginis de triplici causa quare dicit' tabna
culu͂. et de dignitate aie iusti.
cle. Qui creauit me requieuit in tabernaculo
meo. Possunt ee hec u'ba beate uirginis gras
agentis de gra͂ q' accepit a dno. In qua gratiar
actione. primo comm͂dat dei potentia͂. Scdo eius di
gnatione͂. Potentia͂ eius com͂dat cu͂ dicit.
Qui creauit me. opus eni͂ creationis signu͂
est sup'me potentie. Nullus eni͂ creare potest
nisi solus deus. Ite͂ p' hoc q' dicit. Qui creauit
me. confitetur se creatura͂ et p' hoc subdita͂ crea
tori. contra supbia͂ illius q' dixit. Ego feci me
met ip'm. Scdo com͂dat eius dignatione͂ cu͂ sub
dit. Et requieuit i'tabnaculo meo. q. d. licet
eet potentissimus q' patet p' opus creationis.
nichil hominus tn͂ humilib; q' patet p' hoc
q' requieuit i'tabernaculo meo. Magna e͂
dignatio eius que totus n͂ capit orbis clau
de se i'utero mulieris. n͂ miru͂ clama
bat eni͂ homine͂. et ideo p'eo humiliatus e͂.
Amor e͂ humilitate͂ humiliat. dionis'.
Amor i'supp'mis habet uim i'clinati
ua͂. i'infimis uim eleuatiua͂. i'parib;
uim unitiua͂. Requieuit aut' i'taberna
culo hoc dupliciter. p' gratia͂ i'habitando.
et de ea carne͂ sumendo. et i'ea noue m
sib; corporalit' gestando. de p'mo. luc. i.
Aue gra͂ plena dns tecu͂. de scdo. Gal.
factu͂ ex muliere factu͂ sub lege. dicit'
aut' tabernaculu͂ beata uirgo. q' a i'ea lo
cutus e͂ nob' pat' u'bu͂ suu͂. i. filiu͂ car
ni unitu͂. p' q' innotuit mundo. heb'.
Nouissime locutus e͂ nob' i'filio suo. et q'a
sic te͂pore tribulationis recurrebat ad
tabernaculu͂. ita nuc te͂pore tribula
tionis recurrit' ad beata͂ maria. Vn
si i'curris scrupulos tribulationu͂. respi
ce stella͂ uoca mariam. Quattuor colores
hui' tabernaculi fuerunt bissus gemine
castitatis. cocc' gemine caritatis. purpura
passionis. Iacinthus celestis contemplationis.
Exo. Ite͂ dr tabernaculu͂ federis q'a i'ea
firmatu͂ e͂ fedus int' nos et dm͂. et scrip
tu͂ e͂ i'carta. Vbu͂ scriptu͂ i'carta e͂. filius
i'separabilit' unitus carni. Ez. Iuraui t'
et i'gressus su͂ pactu͂ tecu͂. ys. liiii. mia
mea n͂ recedet a te. et fedus pacis
mee n͂ mouebit'. Ite͂ q'a i'illo habita
uit solus i'maculatus xp's. q' solus
sine macula originalis. et actual'
intrauit. i'uteru͂ uirginis matris
sue. Ite͂ q'a p'q' p'fectu͂ fuit in eo
fedus. i. unio diuinitatis. ad car
ne͂. operuit illud nubes. i. p'tectio di
luc. i. Sp's scus sup' ueniet in te. et
uirtus altissimi obumbrabit tibi. hic
Exo. ult'. P'q' cuncta p'fecta sunt. operuit
nubes tabernaculu͂ testam'. i. p'tec
tio di beata͂ uirgine͂. et I. g'a gla
dni. i. filius di patris i'pleuit illud.
plenitudine gre͂ conferendo. et corpo
ralit' i'habitando. Ite͂ i'tabernaculo
erat archa testimonii. et p'pitiato
riu͂ sup' ea͂. Exo. Archa testimonii
i'beata uirgine erat memoria. i'q'
manna dulcissimor' eloq'or'. di' ser
uabat. luc. Maria aut' conseruabat
omnia hec. conferens i'corde suo. p'pi
tiatoriu͂ compassio sue mia͂ erga
miseros. et dicit' p'pitiatoriu͂ sup'
arca͂ ee. q' sep' mie memor erat.
vn et regina mie. p'dicatur. Cand'
labru͂ i'parte meridiana fuit i'te͂plo
gl'e q' tabernaculu͂ illuminabat.
i. uirgine͂ letificabat. uel candla
bru͂ fides eius i'extinguibilis. q' e͂
uentus ue hemens. i. scandalu͂
passionis extinguere n͂ potuit si pot
et ee u'bu͂ beate uirginis responden
tis adolescentib; uel filiab; ierl'm
exp'brantib; sibi ubie͂ et nigredine͂
corruptionis in iacentib; p'eo q' i'
tumulti excoepta. q. Respondit eis
dicens. Nigra su͂ s; formosa filie
ierlm. sine grauamine grauida. et

sine corruptione fecunda. virum enim non co
gnosco. Sed qui creavit me, requievit in ta
bernaculo meo. Secundo. Dicitur nubes ubi ostendit
notatur magna dignitas eius ratione
lesu gratia, sanctificatione. Delectatur est
dominus habitare in ea. Prov. Delicie mee
esse cum filiis hominum. huius taberna
culi due sunt partes. pars anterior ratio.
posterior affectio. In prima parte que
dicitur sancta erant candelabra et mensa et pro
positio panum. hebr. ix. In secunda que dicitur sancta
sanctorum erat testamentum continens tria. scilicet
urnam auream plenam manna. virga
aaron que fronduerat et tabule testa
menti. Duo candelabra in ratione sunt
fides et scientia. mensa meditatio sancta.
hec est pascit. unde dicitur meditatio sancta
servabit te. Ps. nisi quia lex tua medi
tatio mea est et cetera. propositio panum est
delectatio bonorum faciendorum. Ps. Co
gitavi vias meas et converti pedes meos
in testimonia tua. Archa testamen
ti. in sancta sanctorum est caritas et in affecti
one. cum tres sunt fructus. delecta
tio mentis in deo. et cetera. Unde delec
tatio super cordis gaudium. hec est ur
na aurea habens manna. virga
aaron. i. patientia firma et alta.
aaron enim interpretatur montanus.
De his duobus Galathas. v. fructus
autem spiritus. pax. patientia. et cetera. Ta
bule testamenti eruditio spiritualis. Ca
ritas est docet. Ro. plenitudo legis
est dilectio. Canonica. Jo. Et vos unctionem
habetis a spiritu sancto et nostis omnia.
Turribulum aureum est puritas orati
onis. In hac secundam partem rarus
tratur quam sine sanguine. quia non
sine multa carnis afflictione per
tingit adductione affectus. In
patam autem frequentius. Unde est quia
multi sunt intelligentes pauci
ducti et cetera. De eodem de triplici pur
gatione eius et gaudiis ipsius.

Letabitur deserta et invia. et exultabit
solitudo. et florebit quasi lilium ger
minans germinabit et exultabit
letabunda et laudans. Gloria libani

data est ei. Ysaias. In nubibus istis predicitur, scilicet
primo virginitatem beate virginis marie.
et fructum virginitatis eius letitia et sa
tietate. Secundo predicit castissimam conceptionem
filii eius in utero. Tertio, nativitatem.
Quarto eius fecunditatem cum gloria virgi
nitatis. virginitatem et gaudium et scientie
predicit cum ait. letabitur deserta et invia. Deserta
dicitur beata virgo. ab hominis cohabitatione.
invia quia non ad horam quis transivit per ea
unde maurus in via. Ez. xl.iiii. vir non
transivit per eam. Deserta quantum ad castitatem
mentis. quia nulli temptationi mens eius
patuit. invia quantum ad integritatem carnis.
quia vir. i. ioseph non attingit. Cui quadru
plici integritati propter singularitatem,
dicitur illa beata. unde premittit ibidem letare
dicens. letabitur deserta et invia. Singu
lariter enim eius integritas singularem
in corde eius letitiam generabit. Castam
conceptionem filii predicit cum ait. et flo
rebit quasi lilium. quia sine semine
genuit xpo. qui ait. Cant. Ego flos
campi. et lilium convallium. vel quia ipse lilio
comparatur. Germinans in conceptu. ger
minabit in partu. et exultabit leta
bunda et laudans. quia nec in conceptione
nec in partu integritatem virginita
tis amisit. Sed per partum sentit gaudium ma
tris. habens cum virginitatis honore.
unde consequenter subiungit. Gloria libani
data est ei. i. gloria virginitatis que per libanum
designatur. interpretatur enim cand
datio. Decor. car. et sa. i. fecunditas
que in carmelo et saron innuitur. quia mons
ille fertilis est. Sed saron similiter qui d.
est fecunda. et nichilominus virgo.
Et nota quod quinquies ponit verbum in hoc
forme. letabitur. et exultabit letabunda
et laudans propter v. gaudia que singulariter
habuit. letabitur de virginitatis conser
vatione. vel angeli consolatione. Exul
tabit solitudo. in filii conceptione.
exultabit in partus manifestatione.
letabunda. in eius resurrectione.
laudans in eius ascensione. De primo luc.
magnificat anima mea dominum. de se.
Exultavit spiritus meus in deo salu.

dentes luc. ii. [illegible] vobis gaudium magnum
q. e. o. p. [illegible] mat. xxvi. Resurrexit
mihi dns. [illegible] in art conturbatione y
saac. d. viii. Sic enim gauisi sunt discipuli
viso dno. [illegible] luc. ubi regres
si in celum cum gaudio magno. Secunda
libri istius [illegible] castitas virginalis
vel vera solitudo hominum a multiplici fru
ctu eius. Qui enim fugit seculum. solitudi
nem contemplationis eligens. meretur a
dno consolari. hoc notatur cum dicit Leta
bitur deserta. Ideo antequam homines consola
bantur ab angelis. quia consolationes et collo
cutiones hominum fugiebant. [illegible] ecce e
[illegible] et [illegible] conspectu [illegible]
m. [illegible] homines [illegible] huius temporis [illegible]
solitudinis [illegible] mistus homi
num collocutionibus [illegible] solacia
[illegible] hec [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] germinans [illegible]
[illegible] germinabit [illegible]
[illegible] [illegible] et laudans. in cordis
exultatione [illegible] [illegible] [illegible]
libani data est ei [illegible] communicatione
decor carmeli. [illegible] interpretatur [illegible] circum
cisionis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] interpretatur cantica tristicie [illegible]
tionis multiplicatione. [illegible] enim [illegible]
[illegible] [illegible] dno [illegible] ut
aliquid [illegible] sed [illegible] [illegible]
[illegible] habet tristiciam. [illegible] potitur
[illegible] dicitur. Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

De vii. co.

Slupnis spiritualibus beate virginis
Sapientia edificavit sibi domum. Ex
cidit col. vii. Sapientia [illegible] con
[illegible] est nobis sapientia a deo [illegible]
[illegible] in sapientia fecisti. domus be
ata virgo. [illegible] domum tuam dne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proprie
[illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] manifeste. ez. xliiii. porta hec clau
sa erit. et non aperietur [illegible] tran[illegible]
[illegible] sal. [illegible] virtutes [illegible]
principalis [illegible] et [illegible] in mo
bili [illegible] manebat. [illegible] virginitas pu
dor. [illegible] [illegible]. Timor. [illegible]

humilitas. fides. Unde omnibus luc. i. [illegible]
sus est angelus. [illegible] ad virginem d.
ecce prima. et ingressus ad eam. ecce secunda.
pudor proprius est enim virginis pudorem
[illegible] mulieris honeste intuetur.
Unde gen. ubi est sara uxor tua. angeli et
respondit abraam. Ecce in tabernaculo est.
et post verba sara [illegible] hostium. Tercia
Notatur cum subditur. Que audiuit tur
bata est in sermone eius. Sunt enim in audien
do proprie laudes indignantes. Unde hic subditur.
Et cogitabat qualis esset ista salutatio. Quar
ta est timor. notatur ibi. Ne timeas
Maria. Solent enim virgines [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Quomodo fiet istud. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corde. Unde diligenter
modum quesiuit. cum virginitatem suam
[illegible] [illegible]. Unde subdit. quoniam
non cognosco. [illegible] [illegible] [illegible]
virginem [illegible] [illegible] exhiberi
[illegible] [illegible]. Sexta [illegible]. Ecce ancilla dni.
Septima. Fiat mihi secundum verbum tuum.
[illegible] [illegible] responsum [illegible] res
pondendum [illegible]. [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] transitorium [illegible]
[illegible] [illegible] virgo [illegible] fidei
[illegible] confessionem [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] cunctis gentibus pul
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] soror
mea. [illegible] [illegible] te [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] querens
[illegible] anima tua. Surge per fide
[illegible] [illegible] [illegible] confes
sionem. [illegible] virgo. Ecce ancilla
dni. fiat mihi secundum verbum tuum. Septem
domus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] filius [illegible] [illegible] sua. [illegible] domus
[illegible] nos. vii. columpne. sunt
vii. virtutes. tres theologice. et
iiii. cardinales. vel illa vii. [illegible]
[illegible] Ecce hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] timore. [illegible]
[illegible] [illegible] emulatione. [illegible] vindicta

Sollicitudo. i. uigilantia ne iteru ca
das. ecc. peccasti ne adicias. q semel
cclesis. τc. Confessio e confessio q nos
defendimus. In foro enim di confessio p
absoluta habetur. ps. dixi confitebor
τc. ys. xlii. Narra siqd habes. ut iu
stificeris. τc. Indignatio e
odium q peccatum. ys. xliii. In
dignatio mea auxiliata e michi.
timor passiuc. tristicia e de pecca
to. reddit enim de monib formidan
dum. Job. u. vii. Amici eius q sue
locuti ei sunt. qa uidebat dolore ei
uehe. sic demones maxime letantes
aggrediunt. dicimus. tunc tristis erit.
desensa e ylios armis militib. quid.
tota recepit terrum. ul timor. qa q
timet dnm nichil trepidabit. ecc.
Desiderium. e appetitus bn faciendi.
ps. concupiuit aia mea. d. iustificat.
Emulatio. i. imitatio x. c fac. q. pet.
xps passus e p nob. τc. heb. x. ha
bentes tanta nube testium. τc.
Vindicta de peccis preteritis. sic q pu
nis di punit. v es ut tristis q
diu pauces tibi. sic q ue dolet. q
pcit ferro vel secans uulnus. ys.
Justicia q fecit i terra ide. v eca
[illegible] habitatores terre. In con
Bersione sci pauli e qr sci di
Beniamin lup rapax mane comedet p
da. c uespe diuidet spolia
Gen. plio. In hijs ubis duo status Pauli apte
pdicantur. s. status culpe c status gre. sue
status an conuersione c p conuersionem. p Beni
amin enim pot intelligi beatus paulus.
qui de tribu beniamin ortus e. ut ipe dicit.
Rom. x. ego israelita sum ex semine ha. de tribu
be. c qa natus e i morte matris sue.
s. synagoge. un galat. i. cum aut placuit
ei q me segregauit ex utero matris.
[illegible] uocauit per gratiam suam.
c qa mat. i. sinagoga uocauit eum
benoni. i. filius doloris mei. qa
conuersus ad fide. pdicabat c confun
debat iudeos. s. pat. i. xps. uocauit eum
beniamin. i. filium dextre. qd e similitudine
uidebatur iudeis. hoc quale dextrum la
udauit xps. ul dextere qa electus a deo

eum iam eet i uita glie. s. p resurrectione.
Na uita mortalis in qua fuit ante re
surrectionem petrus sinistro noie desi
gnatur. qa i ea passus e. c uictus
excepit. ideo i picturis paulus
ad dexteram x pingit. petrus ad leuam.
qa cum mortalis eet xps elegit petrum.
item qa a fre suo ioseph. i. xpo. v.
stolas accepit. i. v. libros scientia.
de qua dicit. i. cor. xiiii. Volo qnq uba
loq sensu meo
et sicut argentarius. i. eloquentia
more facti eius eo in sco positus e in
xpo adhuc laborante. un Galat. i. ait.
Notum uob facio euuange. qd eua. e a me.
qa non ab homine accepi illud
illud neqs didici s p reuelationem ihu x.
lupus rapax fuit an conuersionem. qa
ouib xpi infestus erat. act. ix. Saulus
adhuc spirans minas τc.
s hunc adeo mansuetauit dns. qd
postea quasi agnus cum ouib habitauit.
ys. xi. habitabit lupus cum agno. i.
paulus cum anania. Ananias enim int
pretatur ouis. Mane comedit pda.
i. in adolescentia q debuit scos. Act
vii. Et testes deposuer uestimenta sua
scs pede adolescentis ut tenet ipe ma
nib omnium lapidaret. dum omnib lapi
dantib fauebat. Vespere
cum defecit ei uita mundana i conuersa
tione. s. ut aptus dixit nichil au
debat. defecerat enim ei dies uite mundane
c nox peccati sequebatur. un galat. ulti
m mundus crucifixus e c ego mundo.
Spolia. q diuisit fuit diuina eloqa q
pdicauit c dicunt spolia. qa ablata fuit
a iudeis c et fructus. c gentes ornare.
diuidere spolia e distincte pdicare uba.
ys. ix. sic exultant uictores capta pda
qndo diuidunt spolia. Adhuc hodie eccl'
sie diuidit spolia. cum suis sacris ammoni
tionib spiritualib nos induit ornamentis.
Cor. Tunc dicit beniamin. i. filius dextere
qa dexteram. i. contemplatiuam eligit. luc. x.
maria optima pte elegit. τc. ul qa p
dexterum brachium pitagorice i tendunt
qd incipit ab angusto c tendit i latum
sicut uia dni angusta e. s ducit ad latitudinem
uite etne. ys. vii. arta uia e q ducit ad uitam
lata q ducit ad interitum. s his primo dicitur
benoni. i. filius doloris qa p dolores c passi
ones transit ad dexteram glie. Lupus rapax

[illegible]

aut fi
[illegible]
the.

alius
de

gaudet, i. simpliciter incorporat xpo. vel lupus rapax
qui multum gaudet comedit totum. qui multum
libenter obedit. Io. Meus cibus est ut fa. uo. p. m.
qui eccl'e. Mane comedit predam. qui a iuventute
bonum operatur. ecc. xii. Mane semina semen tuum. et
ps. Mane astabo tibi et ce. Vespere di
uidit spolia. qui pro bono opere in fine suscipit
retributionem. Dicta spolia dicuntur dotes.

Judicum xiiii. Item alius de eodem
Declinavit Samson ut videret cadaver leo
nis. et ecce examen apum erat in ore le
onis ac favus mellis. Liber hic istoria. Spi
ritualis intellectus. Notatur beatus Paulus co
[illegible] et fructus conversionis eius. Catulus
leonis sevus et rugiens fuit Paulus. In
spirans mi. et ce. in di. [illegible] et ce. Samson
sol eorum interpretatur. hic est xpus lux sanctorum. qui occi
dit leonem. cum Saulum prostravit in via. et cum
spiritualiter interfecit. Ipse autem quasi cadaver
exanime tribus diebus erat non videns. et non
manducavit neque bibit. Samson autem, i.
dominus declinavit ut videret. et misericordiam
dei restituit ei visum. et post paululum inventus
est in ore eius favus mellis, i. suavis
doctrina. Pro. xvi. Favus mellis verba
composita. et ps. Quam dulcia faucibus meis
e. t. s. m. o. m. Hoc melle illuminat
oculi interioris. i. Re. xiiii. Jonathas ex
tendit summitatem virge. et intinxit in
favum mellis. et convertit ad os suum. et illu
minati sunt oculi eius. Unde statim subdit
in psalmo. A mandatis tuis intellexi. Et
dicitur beatus Paulus leo propter vires. s.
propter rugitum predicationis. qui terruit besti
as, i. hereticos. et propter audaciam. ii. cor. xi.
In quo quis audet audeo et ego
et quia cauda sua delet vestigia per
dentium peccatorum. Samson comedit
favum. cum eius doctrina xpus delectatur.
et refectus in moribus suis. Dedit patri
et matri, i. [illegible] iudeorum et synagoge
i. populo iudeorum.
Vel sic. Qui fuit leo per superbiam et furorem
post confessionem debet habere in ore
favum mellis, i. humilem et alba confes
sionis. hic enim placet deo et proximo
hodie et delectat. Item alius de
De comedente exiuit cibus eodem
et de forti egressa est dulcedo. Come
dens fuit Paulus ante conversionem per
secucionis oves xpi. lupus fortis [illegible]
[illegible] sermone istorum. sed post conversionem ex
iuit de eo cibus, i. predicatio fidei com

fortans. et dulcedo, i. dulcis predicatio. mox
de eo egressa est. Vel sic. Comedens est bene
operans. vj. Io. iiii. Meus cibus est ut faciam
vo. pa. mei. qui bene operatur ille potest alium
cibare, i. ad bene operandum inducere. nec
enim placet lingua magniloqua si
manus est ociosa. Fortis est qui adversa
non terrent. Fortior quem prospera non demul
cent. Fortissimus quem multitudo non
frangit. De hoc egreditur dulcedo, i.
exortatio dulcis. Et quod de hoc forti dicitur
dulcedo egressa. monentur qui sublimia
operantur et magna per se [illegible] possunt.
ne de se humilius verbis exaltent. sed dul
cia exortentur. solent enim qui magna
agunt alios despicere. et apud se
aliquando sanitate exaltari. ps. qui ex
asperant non exal. in se. Et in hoc quod dicitur
de comedente exivit cibus commendatur
comunis vita dicens. non super stitiose
abstinentes. qui enim bene comedit
melius [illegible] in oratorio. Item iob.
Nunquid prebebis equo fortitudinem aut circum
dabis [illegible] et ce. Equus Paulus. quem
primo possidebat diabolus. et pugna
bat in eo. Dominus autem volens eum eme
re pro pannoso pretio habuerit eum. in
finxit ei spinam in pede. cum eum
prostravit in via. et cecitate emit
eum per manum Ananie. et restitu
it fortitudinem. Unde act. ix. dicitur
quod cum sumpsisset cibum confortatus est.
et multas gentes expugnavit
in eo. [illegible] eius fuit predicatio.
qui solus dominus circumdedit collo eius.
hanc prima docuit eum evangelium. sic dicit
ad gal. i.

hoc est scriptum

Sermo d' aplis.

Sermo de aplis

Hoc ē pceptū meū. 7c. Io. pcipit nob
dn̄s amorē plusquā aliud mandatū.
pmo ut dilectio sit tributū d'omib; bonis.
q nob' tribuit. V. d' uīto. x. Et nūc isrl' qd
dn̄s petit a te. n̄ ut diligas 7 timeas eū.
Ro. viii. Nemini quicq̄ d'beatis n̄ ut inuicē
diligatis. Qui ḡ hoc d'bitū dn̄o negat.
dignus ē omib; creditis expoliari. Mala.
Si pat' ego sum ubi ē honor meus. Secun
do ne possit se aliq̄s excusare. h' ē honus leue
7 iugū suaue. Mat. xi. d' uīt. xxx. Man
datū hoc n̄ est 9te. n̄ p̄cul positū. n̄ trās
mare. s; iuxta ē s'mo uald' ī ore. 7 i corde
tuo ut facias illud. In ptu enī sēp habem'
diligē ul' odire. Sicut amor tuus est ad
amandū. nūq eū melius poteris collo
care. quā in eū q speciosus forma p'fi.
7c. Je. ii. Quid inuenerūt patres uri
ī me iniq̄tatis. q eleg't. 7c. Si ad uen
dendū multo p'cio emitte. q sanguí
ne. s. J. co'r. vi. Epti ē estis 7c. petri
pma. Non corruptibilib; auro. Ite' ta
ti te hō emit ut solus te possideat. P'terea
si uenerit amor. regnū p'mittit. 7 ui
tā etnā. ps. Cū d'derit dilectis suis son
nū. Si ad fruendū q'e q̄ iīpb; amator.
Instat ē. p'cib; minis. munerib; 7 p'mis
sis. leue ē. 7 7 hoc d'bitū. q potest solui
ex omib; q uidet. ul' sentit. s. ex omib;
cāturis. q̄ oms acced'ūt ad amorē ei.
Tertio ppt utilitatis nre 9pendiū. q omia
bona possum' nra face' si amem'. Inui
dia enī sola ab omib; bonis alioꝶ se se
pat. ecc. xxii. Mittens lapidem int'
uola. i. bona opa. 7c. S; amor est anceps.
quem nulla nobilis p'da. effugit. S; omia
ped' amoris capit. Josue. j. Omīs loc'
q calcauit pes uester. i. affectus.

Quarto. q hoc mandato cōpleto. 9pleto
9plent' omīa alia. Ro. xiii. plenitudo legis.
ē dilectio. 7c. Dic ḡ hoc ē pceptū m. ut.
dil. īnuicē. i. uicē redendo m. diligentes me.
sic ego uos diligo. ul' inuicē. i. unus al
terū. si. di. uos. Dilex' nos ds. v. modis.
pmo p'destinando. Malach. j. Jacob dilexit
esau. 7c. Ro. viii. e. p'destinauit nos
9formes fieri. 7c. Eph. i. Elegit nos in
xpo an mundi 9sti.
Scdo p incarnationē 7 passionē nos
redimdo. eph. i. ppt nimia caritatē. Apoc. i.
Qui dilexit nos 7 lauit nos 7c. Jo. xv.
Maiorē hanc dilectionē. 7c.
Tertio. Gratiam apponendo 7 a peccatis
iustificando. Jo. xiiii. pat' meus diliget
eū 7 ad eum ueniem'. 7c. Osee. xiiii.
diligā eam spontanee.
Quarto misericordit' castigando. Apoc.
iii. Ego quos amo arguo. 7c. heb. xii.
Quē diligit dn̄s castigat. Eze. xvi. Ze
lū meū aufera a te 7 n̄ irascar ampli'.
Quinto h'editate etnā 9firmando.
ps. Cū d'd'it dilectis suis. 7c. Je. xxxi.
In caritate ppetua dilexi te. ido attraxi
te. s. d' p'senti miseria miserans. 7c.
7 Jo. xiii. Cū dilexisset. s. in fid' di. 7c.
D' hac multiplici dilectione di ad nos
admiratur dauid di. Quid ē hō qd'
memor ei es. 7c. s. p'destinando. aut
filius. ho. qm̄ uisitas eum. s. gratiā
apponendo. 7 misericordit' castigando.
Visitare eū qn̄; notat gratiā. qn̄;
penā 7 alibi. Quid ē hō q innotu
isti. s. incarnatione. Baruc. iii. p' hac
ī t'ris uisus est. Aut filius hois q uisitas
eum. s. glificando. D' his mirabat'
Job. vii. Quid ē hō q magnificas eū.
beatificando. Aut q'd apponis erga

eum cor tuum pro eo moriendo.
Tunc enim uiscera mie sue ostendit
hoi. Ideo enim latus suum uix cor in
cruce uoluit aperiri. ut ho cor suum
cordi eius insereret. Sequitur Iob. visitas
dilu. gratiam infundendo. et subito
probas. i. approbas predestinando. Quia
ergo sic dilexit nos. diligamus eum tum
ce. hiis. v. modis. predestinando enim
dni animam dum per fide et spe ipm
firmiter diligimus. iuxta illud deutro.
xxvi. dnm elegisti hodie ut sit
tibi ds. et ut per amorem inhereamus. Nunc
quidem exspectatione. tandem re. et spe
qm predestinatione conplebit in nob.
Scdo ipm diligimus. s. sicut ipse pro nob passus
sus e. sic ipsi deuote conpatiamur. Ut
dicamus cum dauid. ii. R. i. doleo sup
te fr mi. et conquerenti mittens. m.
d. Recordare paupertatis. et c. Memo
ria memor ero. et c. et cum sponsa in
cant. i. fasciculus mirre et c.
Ipi quasi tertiam apponimus. cum de oibus
bonis que nobis dat gratias ei referimus.
et ei totum attribuimus. cor. prima. xv.
gra di sum id quod sum. cor. i. iiii. Quid
habes quod non accepisti.
Quarto si disciplinam eius patienter su
scipimus. pro. iii. disciplinam dni fili
mi ne abi. Et si te et alios cum opus e
caritatiue corripis. pro ipo sicut paulus
i. cor. ix. castigo corpus meum et c.
Quinto si te ipm quasi hereditatem
tribuas ei. ve. beatus populus quem elegit
in hereditatem sibi. te quidem in hereditatem ipe
care emit te. Aug. tanti emit te
et c. Coluit te sarculo predicationis. ri
gauit te sudore sanguineo et lacri
mis. Ie. ii. e. Ego plantaui te ui

neam. m. et c. ys. v. Expectaui ut faceret
uuas. Nota tria in quib;
Vos amici mei estis. et c. Nota tria in quib;
consistit perfecta dilectio. que in presenti euang.
assignantur.
Primum est. mandatorum adinpletio. Vn
uos amici mei estis et c. No. d. x. preceps. .I.
Scdm consiliorum reuelatio. Vn uos dixi
amicos et c. No. vii. consilia dni que abscon
dita erant in ueteri lege. donec xps ami
cis suis reuelaret ea. Mt. v. Beati pauperes
et cetere beatitudines. hec secreta igno
rabat mundus. et adhuc ignorant
mundani. Mt. xi. Confiteor tibi pater
celi et terre. .II.
Tertium anime pro amicis ad mortem tra
ditio. Vn maiorem hac. Ne recuses pro illo
animam ponere. quia pro te animam suam ponere
non dubitauit. Io. x. Bonus pastor animam
suam pro amicis ponit quodam modo qui corpus
laboribus et tribulationibus gaudenter ex
ponit. et qui iniurias ex corde remittit.
Ie. xii. Dedi dilectam aiam m. et c.
Sed quo animam ponet qui consilium oris
uel frustrum panis uix pro ipo daret.
Scdo. quod primum pertinet ad incipientes.
scdm ad proficientes. tertium ad perfectos. .III.
Si filius di es descende de cruce. Et in
struunt alii qui sunt in cruce ne per hoc ipi descen
dant ad amonitiones aliquorum. sicut dns non descen
dit. sed perseuerauit usque ad mortem. nec ipi debent
descendere sed perseuerare usque in fine. De cruce
dr penitentie. Qui uult uenire post me ab. se.
Nota quod tres sunt cruces. i. latronis desperantis.
latronis penitentis. et xpi. Primus meruit causam
sed non per fuit ea. scds meruit et profuit. tertius
non meruit et tamen tulit. non pro se sed pro aliis.
Per istas tres significantur tres species homi
num in ecc. Sunt enim quidam qui crucem portant
penitentie non pro deo. sed pro mundo. de quib; dr
Exterminant enim facies suas. et c. et hii significantur per primum latronem. Sunt et alii uere crucem
portantes. de quib; dr. Tradiderunt corpora sua. propter dnm ad supplicia. et c. et hii designantur per scdm.
et tales merentur audire a dno. hodie mecum eris in paradiso. Sunt et alii qui nullis criminibus
sunt irretiti. subtrahentes se ab ociosis sermone. ab aliqua cogitatione. a prauis operatione.
in quorum manibus e labor assiduus. oro in lingua. puritas in consientia. hii quidem crucem
portant. non pro se sed pro aliis. et hii designantur per xpm. qui peccatum non fecit. ne. i. u. e. d. io. et.

Thema generale de sca cruce.

Signa tau sup frontes uirorum
gementium et dolentium de abhomina
tionib; que fiunt in ierlm. Cum de
sca cruce loqt xpianus. illa uba
debet cu omi ueneratione et deuo
tione dilatare. duplici ratione.
pma qa in ea opatus e dns salu
te oium ut dicit psalmista. Scda
qa in ea sola e gloriandu ut dicit apo
stolus ad galathas. Michi absit
gloriari n in cruce dni nri ihu
xpi. et ideo in laude sce crucis
cantat eccla. Nos aut gloriari opor
tet in cruce dni nri ihu xpi.
in qua e salus uita et redep
tio nra. p qua saluati et libe
rati sumus. Considerem ergo nos
dilectissimi signo et ptectioni
sctissime crucis que in corpore
xpi dedicata e et ex mebris ei
tamqm margaritis ornata. qa ut
dicit egregius fortunatus.
nullus urit estus sub frondib;
arboris hui. luna nec in noc
te sol neq; meridie. ut et
signo sctissimo defensati. et ad
usis partib; ppulsatis sine im
pedimento teptationum et uitiorum
ea possim dicere que ptineant
ad laude eius q pependit in ipa.
et ad salute et pfectu aiarum
nrarum. am. De signis tau.

Dicamus ergo signa tau et c. Hec
uba scripta sut in ezechiele ad
quorum intelligentiam est talis isto
ria pnotanda. Ezechiel ppha
in uisione diuina ductus de babi
lonia in ierlm fuit ductus ad
teplu et dixit ei dns q diligent
attenderet que uideret. Et uidit
uiginti .V. uiros q contepto
teplo, et adusi a teplo adorabant ad ortu solis.
et iteru dixit ei dns magna
abominatio hec s; adhuc in
gressus in teplu uidebis abho
minationes maiores. et intro
gressus uidit depicta in pariete
imagines bestiarum et sepentu
quas ppulus adorabat. et iteru
dixit ei dns q uideret maiores
abhominationes et adhuc intro
gressus uidit plures mulieres
que ludebat cu adonide de mo
ne luxurie et in eo delectabatur.
Unde dns iratus misit anglos
suos et pcepit uni q erat maior
dicens Vade p tota ierlm et signa
tau et c. Et aliis omib; q erant valde
armati dixit Pergimini eu et sup
que in ueneritis signu tau
n occidatis nec ledatis. oms aut
q n fuerit signati tau sine
mia occidatis. et ita factu e. et
incipientes a teplo iterfecer oms
pdictos. et arcuientes ierlm si
milit fecer. Soli aute q erant si
gnati tau remaser. In ista uisi
one moralit intellecta. uirtus
sce crucis et eius efficacia potest
notari diligent. Tau e ultima
littera erat apud habreos et ex sto te
gerebat forma crucis p q significabat
qa ultima et comunis redeptio
p cruce futura erat. Hic uidendu e
pmus de trib; generib; peccatorum
quos sca crux nec ptegit nec defendit.

Thema g. de sca cruce

406

No. de ſo
le in pſen
ti materia

prim qadorat ad ortu ſoliſ ul ipm
ſole ſupbi ſunt. In ſole eni quattu
or ad pſente materia. iiii. pnotat.
ſ. ortuſ aureuſ. p q ſignificat
ſupbia de nobilitate generiſ. Ite
in ſole e calor q dat fecunditate
reb; p q notatur ſupbia de abun
dantia diuiciar. Ite in ſole e
claritaſ. p q notatur ſupbia
de pulcritudine pſone. ul oſtenſi
one ſciencie. Ite in ſole notat
aſcenſuſ p q notat ſupbia de e
minencia honor. Illi g adorat
ſole q ex hiſ p rogatiuiſ audent
in aliquo gliari. 7 ido ab angelo ex
terminate ppetuo trucidat. Co
tra ſci ſignati tau de hiſ abhomi
nationib; dolent cu conſidrat
uilitate humane nature q
equalit omſ naſcit. 7 ut dic
aplus omſ naſcimur filii ire
7 ſic humiliant. Ite conſidrat
reſ tranſitoriaſ ee. 7 ido eaſ
uilipendut dicenteſ cu paulo
hec oia arbitratuſ ſum tanq ſter
cora. 7 ido in diuiciiſ cor n ap
ponit. iuxta illud pſalmi diui
cie ſi affluant nolite cor appone.
nec de ſciencia gliant qa ſciut ſcrip
tu qd e habeſ q n accepiſti 7 ido
n gliant quaſi n acceperit. Ʒ;
ipam ſcientia refferunt ad cre
atore ſuu. dicenteſ cu yſaia
oia opa nra opatuſ eſ in nob
dne. 7 cu pſalmiſta. Non nob
dne non nob ſz nomi tuo da
gliam. Ite ſe de dignitatib; 7 ho
norib; n extollut memorateſ
illud ſalomoniſ. rectore te co
ſtituerit noli extolli ſz eſto in illiſ
quaſi unuſ ex illiſ.

7 ſep illud ad ſui humilitate me
morat q dicit ſalomon. qa oiſ poten
tatuſ uita breuiſ 7 oiſ q grauiſſi
mu iudiciu fiet hiſ q pſunt. 7
iudiciu ſine mia reſpectu ſub
ditor. Hac humilitate attendit dnſ
in tau ſ. in cruce cu fuit a ppriiſ
parentib; derelictuſ contra illoſ q
de parentela gliant. Ite fuit ueſtib;
ppriiſ ſpoliatuſ contra illoſ q in ue
ſtib; 7 diuiciiſ gliant. Ite fuit n
habenſ ſpecie neq; decore ut dic
yſaiaſ contra illoſ q de pulcritudine
pſone iocundant. Ite fuit uiſuſ
inſipienſ cu ob mutuit 7 n ape
ruit oſ ſuu ut dic yſaiaſ. cotra
illoſ q de ſciencia extollunt. Ite
cu derideretur a dicentib; ſi rex
iſrl e deſcend de cruce. cu ſciret
ſe uere rege ſupbia n tumuit
nec de cruce deſcendit. cotra illoſ
q de honorib; eleuant. ſic g ex dno
ihu ſignemuſ in nob tau cotra
uiciu ſupbie ne ~~ac ad~~ ad fine
mia a dno iudicemur. Sz p
illoſ g q adorabat imagineſ
ſpentiu 7 beſtiar. intelligunt
uſurarii. 7 auari. q terre
i. terreniſ adherent. na aīma
lia de terra facta ſut 7 ſpenſ
tra manducat ut dicit yſaiaſ.
ſpenti puluiſ paniſ eiuſ.
Iſtoſ g uſurarioſ 7 auaroſ ~~ſca~~
tau. i. ſca crux nec ~~ptegit~~
nec defendit. qa ut dicit pſal
miſta q confidut in multitu
dine diuiciar ſuar. fratr. i.
xpſ n redimet eoſ. ſ. p cruce.
ſz ſci contra hoc uiciu muni
unt ſe tau. p paſ ſubſtantiaſ

dispergentes & pauperibus erogantes. ut
iustitia eorum maneat in seculum seculi. ut
dicit psalmista. Tertii s. mulieres
que lugebant cum adonide. significant
effeminatos prelatos religiosos & cleri
cos de quibus dicit ysaias dabo pueros prin
cipes eorum & effeminati dominabuntur eis.
qui quandoque in ipsis operibus quandoque in per
versis cogitationibus quandoque in verbis tur
pibus delectantur. Tales sancta crux nec
protegit nec defendit. quia teste sa
lomone spiritus sanctus discipline effugiet
et fictum & separat se a cogitationibus
que sunt sine intellectu. sed contra
hoc vitium sancti se muniunt tau. car
nem suam cum vitiis & concupiscentiis
ut dicit apostolus castigantes corpus
& in servitutem domini redigentes. ne
forte cum aliis predicant ipsi reprobi
efficiantur. Patet ergo virtus tau
i. sancte crucis que triangulum est ad
modum scuti. & hoc scutum quilibet
debet sumere quilibet fidelis ut dicit
apostolus ut valeat omnia tela ignea
nequissimi extinguere. Et hoc est quod dicit
dominus iosue. sume clippeum qui est in ma
nu tua & leva contra hostes tuos
& sic devinces eos. Predicta quoque iii.
vitia ad que omnia alia reducuntur.
sunt illa de quibus dicit iohannes in canonica
concupiscentia carnis quantum ad lu
xuriam. concupiscentia oculorum quantum
ad avaritiam. superbia vite quantum
ad ipsam superbiam. his tribus angulis
vitiorum. viri religiosi tau .i. triangulum
opponunt virtutum. quia contra su
perbiam opponunt obedientiam. sup
ponentes se maiori. equali pariter
& minori & hec est perfecta iustitia.

contra avaritiam opponunt renunti
ationem omnium propriorum. Contra luxuriam
opponunt sanctimonie castitatem. ut
velut tau triangulo premuniti.
ab omni peccatorum genere defensati.
ad salutem possint pertingere sempiternam.
ad quam nos perducat. amen. Item
de eadem materia.

Item de eadem materia

Michi autem absit gloriari nisi in cru
ce domini nostri ihesu christi per quem
michi mundus crucifixus est et
ego mundo. Cum in sancte crucis ve
xillo sit nostre redemptionis ini
tium totius devotionis augmentum
& omnimode defensionis presi
dium. Ideo de ea locuturi karissimi nos
signo & protectioni eius devotis
sime commendemus. ut purifi
cati ab omni labe & turpitudi
ne peccatorum. aliquid possimus
dicere. ad honorem sanctissimi ligni
immo illius qui pependit in eo per
quem sanctissime crucis sanctificatum
est lignum & ad salutem et profec
tum animarum nostrarum amen.
Michi autem &c. Beatus paulus
apostolus loquens galathis. sanctissimam
crucem studuit commendare. verba
altissima proferendo dicens. michi
autem &c. sed circa sanctissimam
crucem iiii or. sunt notanda quibus
mediantibus in ea est proprie glori
andum. quorum primum est quia in ea
redempti sumus de manu di
aboli. & hoc est quod dicit propheta. deus
rex noster ante secula operatus est salutem
in medio terre. quia in meditullio
terre ad litteram sancta crux fixa
fuit. Nam ierusalem sicut dicit sanctus ieronimus
verum est in medio mundi est.

Nota.
quare sit glori
andum in
cruce.

107

q̄ ꝓbat̄ ꝑ illud ezechiel. Ecce iꝉ̄d
ierlm̄ ī medio gentiū poſui eā
⁊ in circuitu eī terraſ. Ibi ē
ꝑſoluit dnſ ꝓciū nr̄e re
demptioīſ pendenſ ī cruce. ꝓpⁱū
ſanguinē effundendo. et regnū
diaboli ꝺſtruendo. ⁊ ſibi ī fideleſ
regnū accipiendo. ⁊ hoc ē q̄ dic̄
.II. pſ dnſ regnauit ī ligno. Secūm
quare pcipuū glandū ī cruce
ē. q̄a eī ſigno fugant̄ adūſarie
poteſtateſ. q̄ ſignificatū fuit
cū dauid cū baculo ꝓcedenſ cōͣ
filisteū. filisteoꝝ ſunt agmi
na effugata. dauid xp̄m ſigⁱ
ficat q̄ cū baculo crucis diabolū
ſupauit manu inermi ⁊ cruci
affixa ut dicit aplſ. ⁊ hoc ē
q̄ cantat eccl̄a. Ecce crucē dn̄i
fugite parteſ adūſe uicit leo
.III. ꝺ tribu iuda radix dauid. Ter
tiū quare ē glandū ī cruce iſtud
ē. q̄a eī intuitu ⁊ ſigno ī contͥ
to. peccata ꝺleantur. q̄ ſignifi
catū fuit cū populuſ ꝑcuſſuſ
a ſerpentib; ignitiſ. reſpicien
teſ ſpentē ī palo continuo cu
rabant̄. percuſſi a ſerpentib; iſti
peccatoreſ ſunt a ꝺmonib; ꝑ ſub
geſtioneſ ⁊ alia uicia uulne
rantur. Ita ꝺmoneſ dicunt̄ iſti
ſpenteſ ab effectu. q̄a peccatoreſ
iōs peccatiſ uulnerāt ut eoſ
trahant ad incendiū ſepitnū.
Sꝫ ſi ſic ꝑcuſſi reſpexerit ſpētē
ī palo. i. xp̄m ī cruce penden
tē. a morſib; ꝺmonū liberat.
Criſtuſ autē ad ſimilat̄ ſpenti
duab; rationib;. Prīma xp̄c ſimi
litudinē. q̄a ſic ſpenſ eneuſ fuit ele
uatuſ ī palo. ita xp̄ſ quaſi eneuſ fuit.
ꝑ ſumā paciencia. ī paſſioib;. Na eſ
nec ī luto nec aliiſ ī q̄natioib; mar
ceſſit. ita xp̄ſ a tribulatioib; n̄ po
tuit ſupari. ⁊ ip̄e exaltatuſ ī cruce
factuſ ē oīū ſaluſ. Vn̄ yſaiaſ lo
quenſ ꝺ xp̄o dicit radix ieſſe q̄ ſtat
ī ſigno populoꝝ ī eū genteſ ſpe
rabunt. Alia autē ratiōe ſimilat̄
dnſ ſpenti. q̄a carnē nr̄am uene
natā paſſibilitatib; ⁊ miſeriiſ
n̄ ē ꝺdignatuſ adſumē. ⁊ hoc ē
q̄ dicit pauluſ humiliauit ſemet
ipum formā ſui accipienſ in ſi
militudinē hominū factuſ ⁊ ha
bituſ inuentuſ ut ho. Quartū .IIII.
quare ē glandū ī cruce iſtud ē
q̄a queda ſunt ibi dicta adn̄o que
ſi diligent̄ inſpiciant̄. omium
ꝺſtruunt capita uicioꝝ. ⁊ hec ſunt
Septē ſacratiſſima ūba ab omi xp̄ano
iugit̄ memoranda. que dnſ ī cruce
ꝓtulit. ⁊ hoc ē q̄ dicitur ī regū. i.
dauid ſedenſ ī cathedra ſapientiſſimꝰ
princepſ. dauid ī cathedra x̄ ī cruce.
ſic ꝺ ille q̄ ī cathedra ſedet quāte
ſit magnitudiniſ n̄ uidetur. ita
ī cruce ꝺitaſ deitatiſ latuit alti
tudo. ⁊ ſola humanitatiſ ē miſe
rie ꝺmoſtrata. ⁊ hoc ē q̄ dic̄ abacuc.
ibi. i. ī cruce abſcondita ē fortitudo
eī. Cathedra ip̄a crux fuit. Cathedra ē
ſedeſ ē magiſtroꝝ ī qua dnſ in die
paſſioniſ ſedenſ. vii. legit ꝓcioſiſſi
maſ lectioneſ. quaꝝ q̄libet ꝺ
ſtruxit uiciū capitale. Prīmū ē ū
bū dn̄i ī cruce fuit ut refert lucaſ
Ihuſ autē cū crucifigeret̄ dicebat

No. qr ſimila tur dnſ ſpenti.

pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt.
in istis verbis destruit ira. Iracundus enim
vellet suas iniurias vindicare. legitur
prima lectio sed hac lectione et iram et furorem animi
a corde abiciat. et ad hoc amonet petrus
dicens. Christus relinquens exemplum ut sequamini vestigia
eius qui cum malediceretur non ma
ledicebat. ¶ Secunda lectio fuit hec
a. ii. hodie mecum eris in paradiso. in quibus verbis
destruit invidia. Invidus enim de
bono alterius dolet. et hoc est quod dicit
philosophus. Invidus alterius
macrescit rebus opimis. legitur
sed hac lectione invidus et invidia
in caritate mutet et studeat gau
dere cum gaudentibus et flere cum flentibus.
a. iii. ut dicit apostolus. ¶ Tertia lectio fuit
mulier ecce filius tuus. in quibus verbis
destruit superbia. quia beata virgo sic
fuit humiliata. ut pro Christo habet iohannem
et hoc est quod dicit bernardus. B. o maximum
genus directionis in virgine ut
pro deo habet hominem. pro Christo iohannem pro
doctore piscatorem. pro magistro
discipulum. pro filio dei filium zebedei.
vel quia mater solet voluntatibus fi
lius subici et in omnibus obedire. ideo
in istis verbis destruit superbia. Superbus
enim nulli obedit. sed ut dicit auctori
tas superioribus et paribus [illegible] dignari.
a. iiii ¶ Quarta lectio fuit ecce mater tua.
in quibus verbis destruit accidia. que per
negligentiam operari non vult. filius
enim tenetur operari. ut pascat matrem. sic
est intelligere illud honora patrem tuum
et matrem tuam. honore eis debitum
et necessaria ministrando. et ad
hoc vitium curandum admonet salo
mon dicens. quecumque potest manus tua
instanter operare et cetera.

¶ Quinta lectio fuit sitio. in qua destruit V.
gula sive castrimargia. Non ut
dicit apostolus nos oportet servire deo
in fame et siti et frigore et nuditate.
quia si filius dei pro nobis sitim sustinuit.
et nos pro eo penuriam alimentorum debemus
libentissime sustinere. ¶ Sexta lectio VI.
fuit heli heli lamazabattani. quod est
dictum deus deus meus ut quid dereliquisti me.
in quibus verbis destruit avaritia. cum deus
patrem suum deum vocavit. quod contrarium
facit avarus qui nummum pro deo colit.
et ei sic deus fuit. Et sic probatur esse
idolatra. et hoc est quod dicit paulus
avaritia est idolorum servitus. ¶ Septima VII.
lectio fuit consummatum est. in quibus verbis de
struit luxuria. Et scimonia enim et No. de sci
castitate perficit sive consummat moia et
sensus. Sola enim scimonie castitas ho castitate.
ad perfectionem angelicam hominem ducit.
et hoc est quod dicit dominus in ewangelio in resurrectione
non nubent neque nubentur sed erunt similes
angelis dei qui omnino casti et incorruptibiles sunt.
sic sed per crucem seu crucifigent mundo
omnem carne sua crucifigendo cum
vitiis et concupiscentiis et mundus
crucifigitur ei. cum amarum ab eis reputatur.
unde dicit apostolus de eo. hoc mare. m. et s. m. [illegible]
et sic studeant lectionibus predictis diabolum
et vitia conculcare. et pati cum Christo in cruce
penitentie. ut possit eternam gloriam
invenire. et memorare illud scriptum
in luca. quia oportebat Christum pati et
ita intrare in gloriam suam. ad quam nos. deus.

quare signum crucis in fronte exprimitur.

¶ Notandum quod signum crucis triplici de causa
in evidenti in fronte imprimitur. prima
ad fidei ostensionem. unde vexilla regis prodeunt etc.
Secunda ad hostium .i. demonum expulsionem

unde ecce crucem domini fugite partes adverse. Tertia ad venialium remissionem. unde percussi ab igneis serpentibus sanabantur. respicientes serpentem in palo. Igniti serpentes sunt demones. venena ab eis infusa sunt venialia. Serpens in palo christus in cruce. respicientes palum. sunt sibi sancte crucis signaculum imprimentes. sanatio eorum significat emundationem ~~viciorum~~. venialium delictorum. Thema dedicationis ecclesie.

.c.j. Fluminis impetus letificat civitatem dei sanctificavit tabernaculum suum altissimus. In dedicatione templi ut legitur in libro machabeorum sacerdotes in hymnis et confessionibus benedicebant dominum. Ad hanc similitudinem consueverunt episcopi in sancta ecclesia ut quando aliquam ecclesiam consecrant predicationis verbum proponere in quo benedicitur deus. Proponitur etiam tunc verbum dei et alia ratione. quia verbum dei habet purificare animas a contagio peccatorum. Unde dominus dicit apostolis in iohanne. Vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. et ideo verbum dei diligenter intelligere debetis et que dicuntur in eo sic opere adimplere ut eo in corde mundati templum efficiamini dei. et ipsum deum deorum in syon videre mereamini. nam ut dicit dominus in matheo. beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Sermo.

Fluminis impetus et cetera. Verba hec sunt david prophete. in quibus dicit adventum spiritus sancti in ecclesia et effectum adventus eius. qui duo sunt scilicet letitia et sanctificatio presentis ecclesie. de qua non est dubium quod hodie virtute supervenientis spiritus sancti. sit deo perenniter dedicata. ut hodie possit de ea dici. quod dicitur in evangelio hodierno. quia hodie huic domui salus facta est. Sed videndum est quare spiritus sanctus dicatur fluvius. et dicitur fluvius. propter proprietates fluvii. Nam fluvius in rivulis portat aquas. sic spiritus sanctus copiam gratiarum que sub septenario comprehenduntur in ysaia. ubi dicitur spiritus sapientie et intellectus consilii et fortitudinis. scientie et pietatis. et spiritus timoris domini. et veniente cum tali impetu. id est multitudine gratiarum letificat civitatem dei. id est sanctam ecclesiam. que dicitur civitas dei. unde psalmista. gloriosa dicta sunt de te civitas dei. Et sic veniens conterit hereses et peccata universa a fidelibus. qui sunt civitas dei. unde psalmista. o domine. tu in spiritu vehementi conteres naves tharsis. tarsis interpretatur exploratio. et significat hereticos qui nituntur explorare secreta ecclesie dei. ut ea furentur et destruant de quibus dicit dominus in iohanne. fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat. Naves significant vagas hereticorum mentes. que in aquis peccatorum consistunt. hos conterit dominus adveniente hodie spiritu sancto. et hoc templum sanctificante. nam ipsi dicunt quod hec ecclesia materialis nichil est. contra quos dicit david sanctificavit tabernaculum suum altissimus. Sanctificavit eam sibi habitaculum faciendo. statuendo. unde in apocalipsi. ecce tabernaculum dei cum hominibus. et habitabit ibi cum eis eorum deus. Sanctificavit angelorum custodiam ei iugiter largiendo. unde ipse dicit ei in ysaia. super muros tuos constitui custodes. tota die et tota nocte non tacebunt laudare nomen domini. Sanctificavit

scitate in ea omnibus ministrando.
& hoc est quod dicitur in regum. si peccauit
populus tuus & conuersus egerit pe
nitentiam ueniensque orauit in loco isto
tu exaudies in celo domine & dimittes
eis peccata ipsorum & liberabis eos de mani
bus inimicorum eorum. ¶ Quia de predictis
aliqua ad nostram instructionem loqua
mur. fluuius letificans ciuitatem dei
est penitentia. que lauat & mundificat ani
mam. & generat in ea gaudium conscientie.
unde paulus. Gloria nostra hec est testimonium
conscientie nostre. postquam ergo sic per peni
tentiam uelud per fluuium lauata est anima.
iuxta illud ysaie. lauamini per peniten
tiam. mundi estote per perseuerantiam.
auferte malum cogitationum uestrarum
ab oculis meis. iam non restat nisi ut sancti
ficetur in templum dei. & hoc est quod dicit paulus.
omnis qui caste & pie uiuit. templum dei est
& spiritus sanctus habitat in eo. Sed ad consecra
tionem huius spiritualis tabernaculi. id est fi
delis anime. requiruntur illa spiritualia. que ma
terialia in consecratione huius ecclesie
requiruntur. que hodie uestra caritas potuit
uidere. ¶ Primo requiritur ut ibi sit corpus
christi. in quo notatur fides. quia aliud uide
mus. aliud credimus. nam sine fide
impossibile est quemquam placere deo. ¶ In re
liquiis sanctorum notatur quod debemus esse i
mitatores eorum. unde paulus. mementote
sanctorum quorum intuentes exempla curra
mus ad propositum nobis certamen. ¶ In
cruce notatur quod carnem nostram de
bemus crucifigere cum uitiis & concu
piscentiis. ut dicit apostolus. ¶ In aqua
mixta cinere notatur abundantia
lacrimarum pro peccatis. unde psalmus. laua
bo per singulas noctes lectum meum. m. m.

In cinere quod ibi miscetur. amara re
cordatio peccatorum. unde ysaias. recogi
tabo omnes annos meos in amari
tudine anime mee. cinis etiam est me
moria ignis. & per ignem significatur
peccatum. de quo prouerbia. quod ignis est usque
ad consumationem deuorans. ¶ In
aspersorio. de ysopo notatur humilitas.
ysopus enim herba humilis est. & tu
morem pectoris purgat. sic humi
litas fugat superbiam. hoc aspersorium
sanctificationem complet in anima. psalmus. asper
ges me ysopo & m. l. m. & s. n. dealbabor.
Nam humilitas facit hominem templum
spiritus sancti. ysaias. super quem requiescet spiritus
meus nisi super humilem & quietum.
¶ Oleum significat caritatem que excellit
omnes uirtutes. ut dicit paulus. Crisma
ex balsamo & oleo. & nitorem signi
ficat conscientie. & odorem bone
fame. unde dominus in euangelio. Sic luceat
lux uestra coram hominibus. ut uideant
opera uestra bona. & glorificent patrem
qui in celis est. qui est benedictus per omnia secula. amen.

quare in cruce domini gloriandum

Quare in cruce domini gloriandum

Michi absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi. Galatas in fine. In uerbo
isto innuit apostolus quod gloriandum est. & docet in quo gloriandum.
& in quo solum sit gloriari. Gloriandum quod decet scilicet. sic dicit psalmus. Gloriamini
omnes recti corde. Sed in quo ostendit apostolus cum dicit in cruce domini
nostri ihesu christi. id est in beneficiis nobis per crucem eius exhibitis. uel in ipso
domino crucifixo. quia ipse est causa glorie nostre. uel in cruce. domini nostri ihesu christi.
id est a domino ihesu christo. assumpta. ad litteram quantum ad cruce signatos.
quia per eam plenam consecuntur remissionem omnium peccatorum.
hoc est breuissimum compendium ad uitam eternam. Non est magnum
si portas crucem de filio inuectam. pro christo. cum ipse pro te portauit
ligneam in carne & clauis ferreis confixam. No.
Moraliter. Crux domini nostri ihesu christi. dicitur penitentia propter timorem.
assumpta. de qua dicitur. Galatas v. Qui christi sunt carnem suam crucifixerunt
cum uitiis & concupiscentiis. huius quatuor sunt partes. ad ephesios iii.
ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis. que sit longitudo. latitudo. sublimitas & profundum

latitudo caritatis. ut cōplexetis amicos
et inimicos. ul' ut diligas iustitiā q̄ fa
cis. longitudo pseuerantie ut mori
aris i cruce. sublimitas spei. hoc d'
fuit sinistro latroni. similit' et p
funditas timoris sine hac n̄ staret
hec crux. In hac generat' qui clarit
portat. n̄ de cruce ul' d'risiones hominū
erubescit. ut religiosi q manifeste
signa penitentie pfer. i habitu su
litate. Hi exaltāt crucē. q2 eā pfer
cunctis d'liciis. carnis. huius crucis du
plex ē fructus. claudit ē infernū et
apit paradisū. sive liberat a morte
et tribuit uitā. d' po. ez. ix. omē
sup quē inue thau. n̄ occidatis.
d' yo. ys. xxii. ponā clauē domus dd
sup humerū eius. et apiet et nemo clau
det. s; no. qd clauis apit portas qd
sit i sera et sera i hostia. sera cor
hostiū xp̄s. Jo. x. ego sū hostiū. In
hac tm̄ ostendit gl'andū ēē aplus cū
dicit. m. ab. g. n̄ i. ostendens qd
i omi alio piculosū sit gl'ari. Je.
ix. n̄ glorietur sapiens i sapientia
sua. n; for. i for. sua. neq; diues
i diuitiis s;. ypocrita gl'iatur i
cruce. n̄ x s; latronis. q2 latent fu
ratur gl'iā. et fauorē humanū. ideo n̄
cosequi' fructū crucis x. s; mortis etne.
et notādū q xp̄s n̄ apposuit titulū cru
ci sue. s; pylatus. ad significandū. q
penitētiā tuā n̄ d'bes iactando pfer
re. s; pmittas ut ab aliis cōmēdet'.
pu. xxiiii. laudet te alien' n̄ os tuū.
extraneus et n̄ labia tua. D' quadruplici fructu crucis.

P**R**oduxit d's d' humo omē lignū pulcrū uisu q ad uescendū suaue. lignū etiā uite i medio padisi. lignūq; scientie boni et mali. Gen. Uba ista spualit' intellecta. possut se cōuitati hodierne cōpete. hodie ē pdux

dus ad littera lignū crucis. q intra latu
erat. et sic i pma creatiōe lignū illud
miraculose et subito pduxit d' humo
ita hodie lignū crucis miraculose p
duxit d' terra i qua latebat. Un i istoria
hodierna dictū ē. Cum orasset iudas.
motus ē loc' i quo scā crux iacebat. Et
notat' i ubis istis. iiii. fructus crucis. No.
Prim' fructus ē illuminatio cecor'. xp̄s ē
i cruce fuit sic lucerna sup cādlabrū.
p q uidet omīs i gredientes i domū.
a. i ecc. luc. xi. s; sic cādlabrū ut q i gre.
lum uidēt. hoc notat' cū dr. lignū pulcrū
uisu. p ipum ē repulse sūt tenebre
ignorātie. et peccati a cord' figurar'. et
enigmatū a scripturis. un i passiōe
uelū tēpli scissū ē. i. littera legis.
ut latentia appareat sāc mīa. Ite te
nebre penalitatū ab oculis scor' i libo
luc. ii. Illuminare his q in te. et u. m.
se. hinc ex. x. trib; dieb; facte sūt te
nebre orribiles. ad significandū has
tres tenebras qb; obscurat' erat mūdus.
Scd'us fructus. fuit refectio famelicor'.
xp̄s ē i cruce fuit quasi cib; i pabside.
ut esurientes i plet bonis. hoc notat'
cū dicit. et ad uescendū suaue. suauit'
uescit'. eo q xp̄m passum dm̄ q homīne
firmit' credit. Aug' cede q manducasti.
ul' q xp̄m sumit i sacramto. Gn. accipite
et comedite. Ite q i crucifixi memoria
cōfortat'. B'. totiens cōfortor. quotiens
recordor. hic dn̄ apoc. uincenti dabo ede
d' ligno uite. Tertius fructus uiuificatio
mortuor'. In eo uita extix morte. osee.
ero mors tua. o. m. ul' dicit' uiuifice
crucis uexillū. q p ipum uitā gr'e resti
tuit ē mortuo. i. gen' humano. q ad uitā
etnā ān redire n̄ poterat. h notat' cū dr.
lignū et uite i me pa. Quartus fruct'
fuit eruditio i sapientū nescientiū eligere
ista strata. omīs eni ān qua hoc lignū

pducēs. eligebat strata lata et spatiosa. q ducebat ad morte. hoc aut ostendit arta
uia. p'o. eligenda q2 illa ducit ad uitā. Gn. hoc notat' cū dr. lignūq; scientie boni et
mali. s; nōne pt mittendū. q ac lignū. Oīs ē ligni uirtus et sapor i uenitur i
fructu eius. Un dr. Crux fidelis i t' omīs et c. Hoc. lignū crucis pria ē. d' quo sap. be
nedictū lignū p q facta ē iustitia. Inuentio crucis ē inuentio pnie. et dr pria i
uenim. q2 oportet eā diligent' queri. Gn. querite et i uenietis. Quattuor fructus
huius ligni sūt. restitutio pulcritudinis. q2 pria fac pulcrū. ps. Confessionē et d.
pulcrū uisu. Aufert ē peccati nigredinē a facie aīe ut pulcra d' cetero uideatur.

i festo sci michael

In festo sci michael.

Michael princeps magnus q stat p filiis ppli sui. daniel. xii. Inu
bis istis 9mdat michael archanglus
a tb. pmo a noie. ut ibi. michael. Sedo
a magnitudine pncipat. ut ibi prin
ceps magnus. Tertio ab offitio. ut i
q stat p filiis pli sui. Pmu patet p i
ptatione ipius nois. Michael eni it
ptatur qs ut ds. Admiratu est. est e
admirabilis michael. pmo a loco i p
locu sue creationis. Aloquo. q i empireo
celo. Vn beda. hoc supius celu q a uolu
bilitate mundi secretu e. mox ut cre
atu est scis anglis e repletu. Et ppt lo
cu sue cationis ue q ille loc e splendid
sine calore. Vn Basilius. Optima ppe
tas ignis. q ibi e splendor sine calore.
In inferno aut calor sine splendore.
¶ Sedo e admirabilis a qualitate sue
eentie. q i simplicitate eentie. discre
tione psonali. ipspicatione intelligen
tie. 7 libertate arbitrii creatus est. Pri
me due distinctiones ptinent ad ee. q.
q ad ds. 7 ad ee qd. Ultime distinc
tiones due ptinent ad posse bonu 7
posse ueru. ¶ tertio e amirabil co
gnitione. habet eni cognitione q fac
tus e. 7 a q 7 cu quo. In hoc q habet co
gnitione q factus e. sic se habe princi
piu. In hoc q sic a quo factus e. hat
notitia sue cause. In hoc cu quo sit
se habe simile. licet n in omib. tn
in aliquo. q creatus e. simul cu
mundo. i. materia quattuor elem
toy tepore empireo. Et ppt hoc oia. n
ingrati laudant suu principium
s. dm. sic dicit dns. Job. viii. Ubi eras
cu laudaret astra matutina. hoc etia
sedm locu retinens rationabilis cre
ature. hac dberet habe cognitione ut
sciret q fact. 7 sic haberet suu no
titia. 7 a quo factus. 7 sic ds. q sic dic
B. quantu ad cognitione mei ac
cedo. tm ad notitia dei pfitio. ¶ Seda
pars ibi. princeps magnus. hic comdat
a magnitudine principat. Subli
mitas principal attendit circa tria.
p. i platura multitudinis. seda in ex
perientia uirtu. iii. i spetiali dilectioe
regis. hec tria inueniunt i archan
gelo. q. prec eni multitudini an
geloy. Vn. G. In cognitioe humane
nature rationis supnoy spuum
n e. q qta sint illa frequentia i
uisibilis exercit angloy nescit. Est
etia exptus in uirib suis. apoc. xii.
factu e pliu magnu. 7c. ¶ Est 7
spetialit dilectus a rege. i. a xo. aliogn
ipm n cstituisset principe angloy.
Seqt tia pars q attendit circa illud. s.
q stat p filiis ppli sui. h comdat ab
offitio. ap. ad he. i. oms sunt ad mi
nistratori sps. 7c. Vn i. B. Ministrat
angli deo 7 nob. deo offerentes ei opa
nra. 7 nob ei gratia 9ferentes. Vn
ueniunt ad nos uisitandos. 9sulendos.
7 ad iuuandos. ppt dm. ppt nos. ppt se
met ipos. ppt dm. cui tanta erga nos
attendunt mie uiscera. ppt nos igt
ppam similitudine intuent. ppt se
ipos quoy ordines restaurandos ex
nobis magno cu desiderio pstolant. Offitiu
s michael. 9sideratur in trib. pmo
q custodit. 7 uenit in adiutorio ppło
di. Et 7 Jer. i gd. Magna e dignitas
animay. cu unaqueq cua habeat

N

R. ministrat angli deo 7 nobis

N

Vn cantat eccla michael archa. ueni i adiutorio ppło di.

cant. i. Tota tu pulcra es amica et amica m. Secundus suauitas refectionis. pt. cuorie
s. p. m. penitentia enim 9fortat. R. helias abiit i for. cibi illius quadraginta di
eby 7 xl noctib. qu 7 q ipe dns i ea reficitur. B. cibus e penitentia mea. Johes. Ego cibu habeo
manducare quem uos nescitis.
7 ad uescendu suauis. tertius resuscitatio a morte. q a restituit uita tre. qcuq e
hora peccator i g. u. u. ex. hoc notat in ligno q i medio padisi. Quartus
illuminatio i nocte. docet e bona q peccando pdita eligere. etc. q i uno offendit multa
bona pdet. 7 ueterre. etc. hoc notatur cu dicit. lignu quoq scientie boni 7 mali.

110

De tribus custodibus

ab ortu nativitatis sue. ad custodiam sui
angelum deputatum. Et notandum quod tres
habemus custodes. deum contra fomitem. angelum
contra diabolum. prelatum contra tirannum. Custodit
deus per gratie infusionem. Exo. Ecce mitto
angelum meum qui precedat te et custodiat in
via. et introducat ad locum quem paravi
tibi. Angelus custodit per infirmitatis
nostre protectionem. Unde ps. Angelis suis
R. mandavit de te etc. Unde Ber. hoc tibi ver
bum magnam debet inferre reveren
tiam. devotionem et fiduciam. Reve
rentiam pro presentia. devotionem pro beni
volentia. fiduciam pro custodia. Caute
ambula. ubique sunt angeli. sicut eis man
datum est ut custodiant te in omnibus viis
tuis. in quovis diversorio. in quovis
angulo. angelo tuo habeto reveren
tiam. Ne audeas illo presente quod me vidente
non auderes. Prelatus custodit per exteri
orem sollicitudinem. ut sit paratus pro
suis ovibus animam ponere. Jo. Bonus pa
stor animam suam dat pro ovibus suis etc.
ii°. Secundo quia animas portat in paradisum.
Unde cantat ecclesia. Venit michael
archangelus cum multitudine angelorum.
cui tradidit deus animas sanctorum ut per
ducat eas in paradisum exultatio
nis. Tertio quia est prepositus paradisi.
iii°. Et hoc est quod iterum cantat ecclesia. Micha
el prepositus paradisi quem honorificant
angelorum cives.

In festo sancti michaelis. de prelio spirituali et anima iusti.

In festo sancti michaelis de prelio spirituali et anima iusti.

Factum est prelium magnum in celo
michael et angeli eius preliabantur cum dracone
et draco pugnabat et angeli eius. Apoc.
xii. Refert nobis scriptura prelium factum
in empyreo. ut in eius memoria timeamus. si
enim in celo fuit prelium. ubi securitas vel
pax. quasi diceret: de sua puritate vel sanctitate confidas.
cum ille qui mundissimus fuit tam subito et irre
mediabiliter cecidit. in hoc ergo timor incutitur
omnibus ut quantumcumque sanctus timeat sibi.
Ro. xi. Noli altum sapere. sed time. Hoc quoque
timorem addit. quia prelium voluntatis id fuit.
non prelium operis. dixit enim ille insipiens
in corde suo. similis ero altissimo.
cuius contrarium sentiens michael. quod non sit
similis deo in filiis dei. huic negotio
conveniens nomen accepit ut michael
diceretur. i. quis ut deus. q. d. lucifero. non eris
similis altissimo. ut deum nunquam
appetis. quia quis ut deus. q. d. nullus. et tamen
per consensum in hac cogitatione pessima
irremediabiliter corruit. Unde patet quod
maxime timenda sunt perversa opera. si
cogitationes perverse sic separant a deo.
¶ Nota. In nubibus istis notatur vita
iustorum in hoc mundo sunt enim in prelio
donec vivunt. De isto prelio quod fit inter bonos
angelos et malos. quod fit in celo. i. in ecclesia mili
tante require in sermone. militia est vita hominis super terram.
¶ In ecclesiastico legitur. honora medicum quia in tempore
necessitatis subveniet tibi. Cum ergo sanctissimi
angeli nostrarum sint custodes et medici
animarum. a nobis sunt multo honorandi.
ut cum nos in extrema necessitate
mortis positos subveniant gratu
lanter. Quos debemus honorare quadam
ratione. cum ipsi post deum sint excellen
tissime creature. et naturaliter secundam
obtineant dignitatem. Quapropter eorum sunt
suffragia devotissime postulanda.
ut ipsi qui absidum assidue ministrant.
nobis etiam sint ministri et mortis. ut
aliqua valeam dicere. que ad honorem
pertineant omnipotentis dei. qui ipsos nobis
contulit medicos et ministros. et ad
laudem ipsorum angelorum. et ad utilitatem
parvam et salutem omnium animarum nostrarum.
Amen.

premium da gratis.

Notandu aute q sc̄os anglos multis de cāis
honorare debem̄. ꝓp multa suffra q̄ ꝯfer
nob. quor̄ p̄mu ē. q̄a nob de dī manda
ta ministrat. oīa .s. q̄ ꝑtinet ad salute.
vn̄ paulus ad heb. om̄s sūt amministr
torii sp̄us i ministeriu missi ꝓpt eos q
hereditate capiūt salutis. ¶ Secdo q̄a nos
custodiūt ab īcursib. hostiu maligno.
vn̄ ī exodo. Ecce ego mitto āglm̄ meu
q̄ p̄cedat te 7 custodiat sp. 7 an te
eiciat hostes tuos. Cananeu. phere
seu. 7 c̄. p quos demones 7 uitia de
signant ut dic glo. ¶ Tertio q̄a nos
ī dī uia illuminat. vn̄. ps. illumi
nas tu mirabilit ī motib eternis.
.i. a sc̄is anglis q dicunt montes
ꝓp altitudine dignitatis. ¶ Quarto
q̄a nob t̄plice pace īpetrat. s.
tēporis. pectoris. 7 eternitatis.
ps. Suscipiant motes .i. āgli pa
ce ꝓplo. ¶ Quinto q̄a nos a uitiis
purgant. vn̄ legit ī ys. q unus de
saraphin purgauit labia ysaie. 7
dix ecce abstuli a te iniquitate tua.
¶ Sexto q̄a ī nob miracula opant
ad deuotione fidei excitanda. vn̄
ī ioh̄e. Anglus dn̄i descendebat de
celo ī piscinā. 7 mouebat aqua
7 sanabatur unus. q p̄or descend
ret ī piscinā 7 hoc erat miracu
lu. ¶ Septimo q̄a sanitate sp̄ua
le 7 corporale nob ꝯfert. vn̄
ī tobia. exaudite sūt p̄ces ābor.
sare .s. 7 tobie. 7 missus ē anglus
scūs raphael q sanaret eos ābos
¶ Octauo q̄a nos a teptationib.
q̄ homine ī ꝓfundu despationis
emergūt eripiunt. vn̄ ps.
Immittit āglm̄ dn̄s ī circuitu
timētiu eu 7 eripi
et eos.

¶ Nono q̄a nos sustentat 7 releuat
sic fecerūt iob ne ī tribulatioib. maximis
p ī patientiā diu mortalit offendam.
ps. Anglis suis dt̄ ma. d. t. u. c.
i. u. t. ī. manib. portabunt te.
ne. f. o. a. p. t. ¶ Decimo q̄a de bonis
nris ī effabilit gaudet. 7 dn̄s dt̄ ut
augmētet gaudiu ipor̄ bona ī nob
cōfirmat 7 auget. vn̄ dn̄s ī euaglio
gaudiu ē āglis dī ī celis sup uno
peccatore penā agente. ¶ Undecimo
q̄a bona nra deo p̄sentat de eis testimoniu
phibendo. vn̄ ī tobia dic āglus raphael
cu ieiunabas 7 orabas cu lacrimis ego
obtuli oratione tuā dno. ¶ Duodecimo
q̄a nos ī morte ī pace deducūt ad
patriā 7 ibi positos suis dulcib
cantilenis sollaciat 7 iocūdat. 7 hoc ē
q dn̄s dic ī ysaia electis ī pace deducemini
7 in letitia egrediemini. motes 7 colles.
.i. maiores 7 minores āgli cantabut
cora nob laude. ¶ Hec aute q p̄dixim specialit
beato michaeli possum̄ co aptare,
cu ipe hec nob oīa sp̄ualit faciat. 7 ī
bello sp̄uali defendat. 7 tocius ecclesie sit
p̄positus a dno ꝯstitutus. vn̄ etiā
dicit p̄positus paradisi .i. eccle militantis.
q̄ dr̄ paradisus sic 7 regnu celor̄.
vn̄ michael ī t̄ptatur sic dt̄. q̄a ea
opatur ī qb mirabilior apparet dt̄.
s. scām ecclam defendendo. ul dicit sic dt̄.
q̄a ī ecclā cui p̄positus ē. gerit uice 7 custodia
dei. ¶ Anglis suis dt̄ ma. de te. ut. c. te. i. o. u. t.
Īn nubis istis .no. magna hominis dignitas.
dī miserantis caritas. 7 anglor̄ humilitas.
dignitas hominis notat in hoc q anglos habet
ad sua custodiā. 7 ministeriu deputatos. heb.
.I. nne oms sunt ā ministr. sp̄c. 7 c̄. dī miserantis
caritas. in hoc q tales custodes nob puidet

dignant᷒. ⁊ artat eos ad custodia hoīs.
⁊ sub mandato. Anglis suis ıq̄d mā.
ðte. anglo⁊ humilitas in hoc q̄ tā
uili tā paupi ⁊ mı̄s homı̄ ⁊ tā
ingto ſuire dignatur. ⁊ no. q̄ð xu.
ſuitia facit hoī anglus sibi ad cu
ſtodia ðputatus. que aūt ſuitia fa
ciat agli, hoī dictū ē ſupius. Itē ð
angelis.

¶ Angli eo⁊. ⁊c̄. In his ūbis notant᷒ iiii.
duo. s. ad nr̄am exultatione̅. ⁊ duo ad
anglica̅ ꝯmdatione̅. q̄ sūt dī aſſidua
familiaritas siue societas. ⁊ anglo⁊
ꝑfecta iocūditas. Et hec duo notat᷒ ū
dicit q̄ ſep̄ uidēt faciem patris. ı̄ quē
ðsidrāt angli ꝯspicē. ut dicit petrus.
⁊ ps. ad ı̄plebis eos letitia cū uultu
tuo. ⁊ daniel. milia miliū. q̄ mı̄. ei.
q̄ ðdes. c. m. aſſistēbāt ei. Duo alia
notat᷒ ubi dicit. Angli eo⁊. s. ꝑcio
sitas humana ⁊ utilitas. Na̅ ꝑciosus
ē thesaurus. cui custodes sūt angli.
ps. Anglis suis mandauit ðte. ut cu
stodi. t. ı̄. o. u. t. q̄ sūt introit᷒ uita
⁊ exitus. ı̄ morte. Vn̄ ps. dn̄s. s. ꝑ
anglm̄ custodiat introitū tuū ⁊ exitū.
Vtilitas nr̄a q̄a nob̄ dati. Vn̄ dicit eo⁊.
ı̄. ad futurum nr̄m. ap̄. ad ebreos. dic̄.
oı̄s sūt amınistratorii spūs. ı̄ minı
ſteriū missi. ꝑ eos q̄ hēditate capiūt
salutis. Et ē eo⁊ quadruplex mini
ſteriū siue officiū. pma ad iuuare.
iia. docē. iiia. confortare. iiiu. portac̄.
siue offerre. Ad iuuāt nos dupliciter.
ꝯtra hostes uisibiles ⁊ ı̄uisibiles. ð. ı̄a.
dicitur. ingen. xxxii. ca. q̄ iacob ob
uia̅ habuit multitudine̅ anglo⁊. ⁊ dix̄
castra dī sūt hec. ⁊c̄. Contra ðmōes
ad iuuāt nos eos arcendo. Vn̄ dicit᷒
dn̄o. ⁊ ı̄ apoc̄. Ascendit fum̄ aro. orōnū. Itē portat aı̄am. ı̄ euāgtō. mortuus ē ⁊ paup
⁊ portatus est ab anglis ı̄ sin̄. ı̄. ı̄ securitate familiaritate tranqllitate dei. ð illis dicit᷒
ingen. q̄ iacob uidit scalā. s. pnām. ⁊ anglos ðscendentes. s. dona dī ad nos portātes.
⁊ ascendentes bona nr̄a dō offerentes. ⁊ aı̄as tandē. ð huis utilitatib. ⁊ ſuicio.
petūt angli ut eo⁊ dn̄s ꝑ merced. gaudiū. q̄a gaudiū ē anglis dī sup uno. p.
p. a.

in tobia. q̄ raphael ligauit ðmone̅
ı̄ supiori ðsto. ⁊c̄. et in apoc̄. q̄ micha
el pugnabat cū dracone ⁊ uicit ⁊c̄.
ð his daniel. Nemo fuit mı̄ adiutor
nisi michael. Docent nos peccata fu
gē. ⁊ gratia ⁊ gloria̅ inuenire. ð pa
in tobia. q̄ anglus raphael docuit
tobia̅ q̄ piscem q̄ uolebat eū trahē ad
se. a qua dulcedine q̄lib3 uult eū ad
mare inferni. q̄ caperet eū. ⁊ fel acciperet
q̄ utile ē ad medicina̅. piscis. ðlectatio. ⁊
dulcedo mūdi. flum̄ mūd. q̄ transit mu
dus ⁊ ꝯcupiscentia ei. Fel pen̄e amaritudo
q̄ absconsa ē. ı̄ ðlectatione peccati. Fum̄
huı̄ fellis. ı̄. modica meditatio pen̄e. ua
let ē ad expellendū ðmone̅ ne inficiat ꝑ
teptatione̅. ⁊ ualet ad illuminādos oculos
aı̄e. s. intellectū. ⁊ affectū. ps. illumina. o.
m. ne. uq. obdor. ı̄ mor. q̄ illuminat᷒.
dū pena q̄ latet in dulcedine peccati cogi
tatur. aplus. na̅ finis illo⁊ mors ē. Itē
docēt inuenire uia̅ ⁊ uita̅. In eodē libro
tobie. q̄ anglus ostendit ei uia̅. Itē dixit
ei. multū ualet oro cū ieiunio. ⁊ elymo
sina magis q̄ thesauros auri cōdē. q̄ a
morte liberat ⁊ fac̄ inuenire mia̅m.
⁊ gla̅m. Vn̄ ð illis duob3 dicit. ı̄ ys. q̄ uocat᷒
anglus magni ꝯsilii. q̄a hec duo magna
sūt q̄ docēt. iiia. Confortāt. Vn̄ ı̄ daniele
dicit᷒. q̄ anglus ðscendit in fornace. ⁊ fec̄.
quasi mediū fornacis roris flāte. Itē
dixit ad tobia̅. gaudiū tibi sit sēp. et ı̄ euāgtō
q̄ dn̄s dū eēt ı̄ orōne. q̄ anglus astitit cō
fortans eū. Quarto portāt. s. dona dī.
ad nos in apoc̄. q̄ ipleuit turribulū ð
igne altaris. ı̄. ð amore xı̄. ⁊ misit ı̄ tr̄a.
Itē portāt nr̄a bona ad dn̄m. In tobia q̄n̄
orabas cū lacrimis ⁊ dimittebas prandiū ⁊
sepeliebas mortuos. ego optuli orōne̅ tua̅

In festo omnium sanctorum quod laudandi sunt sancti.

Laudmus uiros gloriosos et parentes
nostros in generatione sua. ecc. Quattuor
hic ponuntur propter que sanctorum laudibus debemus in
sistere. quia uiri. quia gloriosi. quia parentes nostri.
et quia in generatione fuerunt. due alie cause
subiunguntur ibidem. quia magni uirtute et
prudentia et quia diuites et pulcri. Sicut enim
sequitur homines diuites in uirtute pul
critudinis habentes studium et pacificantes
in domibus suis. laudandi ergo sunt. quia ui
ri. fuerunt fortes ad patiendum. et audaces
ad magna aggrediendum. de utroque prouerbiorum.
leo fortis bestiarum ad nullius pauebit occursum.
Item quia gloriosi. id est pleni gloria. Hec autem sola gloria
consciencie que est apud deum. est uera gloria.
et que res solida potest implere cor uacuum. id est hu
mile. uel uacuatum a peccatis. Gloria autem
mundi inanis dicitur ab effectu. quia non
implet. sed potius euacuat corda. Sancti autem
ueram gloriam habent et ideo gloriosi. id est pleni
gloria dicuntur. ipsam enim triplicem dotem anime
receperunt. scilicet plenitudinem cognitionis.
dilectionis. et fructionis. Item non. quia ante
gloriosi. quia non debes aliquem laudare antequam
sit gloriosus. id est glorificatus. ecc. xi. ne
laudes hominem in uita sua. Item quia pa
rentes. ipsi enim nos genuerunt in opere et
sermone. id est exemplo et predicatione. unde gal.
filioli mei quos iterum parturio donec for
met xps in nobis. Item quia in generatione fuerunt non ste
riles. Quinta causa est quia magis uir
tute. non dicit corpore. quia ad sanctitatem ha
benda non exigitur corporis magnitudo sed
mentis. ut capite. id est mente contingat ce
lum. id est celestia super omnia diligat. vi. quia diui
tes in uirtute pulcritudinis. uirtute sanctificauit
autem sanctos diuites et pulcros. ys. diui
tie salutis sapientia et scientia. et sap.
Utilitas autem quam consequimur ex laude sanctorum
quadruplex est. facit hominem exaltari
coram deo. prouerbiorum. xi. In benedictione iustorum
exaltabitur ciuitas. facit et diuitem. quia qui laudat
xpm et sanctos. meretur ab eis uestimenta spiritualia.
sic ystriones cum laudant magnates. prouerbiorum.
Benedictio domini diuites facit. Item facit
pinguem in deuotione. prouerbiorum. Anima que bene
dicit inpinguabitur. Quarta preparat uiam
ueniendi ad deum. psalmus. sacrificium laudis honorificabit me.

Thesaurus In festo beati nicolai.

Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti.
prouerbiorum. xxi. In his uerbis commendatur beatus
nicolaus. a tribus. scilicet a diuitiarum possessione.
a pia cordis compassione. et a iustitie defensione.
a diuitiarum possessione laudatur cum dicitur. thesaurus desiderabilis.
quod ad litteram potest intelligi de illo. quem in necessi
tate pauperum conseruabat. quo et per eam de stabilitate
uirginum ademit infamiam. ut in theca de.
fuit etiam innocentia baptismalis. que quidem thesaurus a multis
desideratur et a paucissimis possidetur. A pia cordis
compassione commendatur cum dicitur. et oleum. per quod misericordia intel
ligitur. Erat enim ut de eo legitur ualde compatiens. et super
afflictos pia gestans uiscera. unde in huius rei signum
ex eius tumba marmorea sacrum resudat oleum. De
defensione iustitie commendatur cum dicitur iusti. Ipse enim
iustus fuit in hoc quod pro pueris innocentum libe
ratione uiriliter se opposuit. unde de eo cantatur.
audiens hec sacerdos tuum innocentum nece
procurrit concitus ad locum quo fuerat plectendi
et liberauit eos. Mar. Quintuplex est thesaurus desiderabilis
iusto. primus est timor dei. ys. timor domini ipse est thesaurus eius.
hic colligitur de inferno. id est de consideratione penarum eius.
ys. cernet de longe cor tuum. meditabitur timorem. hoc
placatur deum. et ad misericordiam prouocatur. psalmus. uoluntatem
timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet et saluos faciet eos. Secundus est
contemptus mundi. deutero penultimo. thesauros ab
sconditos arenarum et cetera. Arene sunt diuitie
temporales. steriles ut arena. ecc. v. Qui amat
diuitias. fructum non capiet ex eis. Tertius est puritas

+ cantica canticorum Omnes gemellis fetibus et sterilis non est in eis.
habundant in operibus actiue. et contemplatiue. mali steriles.
in utroque infructuosi. hec duo mala pariuntur ligno
infructuoso. securis quidem ignis. psalmus. generatio rectorum be
nedicetur. sterilitas malorum maledicetur.

In festo omnium sanctorum quod laudandi sunt sancti | In festo beati nicolai.

sine iocunditas conscientie. ii. cor. iiii.
habemus thesaurum istum in uasis fictilibus,
id est in cordibus fragilibus. Item. Simile est regnum celorum
thesauro abscondito in agro. ¶ Quartus memoria
mortis. Job. Quemadmodum effodientes
thesaurum. gaudent uehementer cum inuenerint sepulcrum. Sancti
gaudent in morte. quia est eis finis miserie
et ianua uite. phil. i. michi uiuere christus est et mo
ri lucrum. et ideo gaudent in memoria eius.
econtra diuites mundi horrent mor
tem et memoriam eius. eccl. xli. O mors
quam amara est memoria tua. homini habenti pacem
in diuitiis suis. utilitas huius thesauri est quia
eo fugantur hostes id est peccata. eccl. vii.
memorare nouissima tua. et in eternum non peccabis.
Quintus merces retributionis eterne.
ysaie. xlv. dabo tibi thesauros abscondi
tos. et archana secretorum. et xl iiii. oculus non
uidit deus absque te. et cetera. apoc. ii. uincenti
dabo manna absconditum. et calculum
candidum. Oleum est plantatus coram
te. ps. ut exhilaret faciem in oleo. uel
operum. oleum quod habet in habitaculo
quilibet mentium. uix est. ps. pecudes
homo qui insipiens. quando dicit conscientia habi
taculum uite. quia in ea frequenter mo
ratur per scrutinium eius. unde de beato
benedicto dicit gregorius. quod secum habitabat
secum. et quia tempore tempestatis id est tri
bulationis. uel mortis se in ipsa recte
cepit. in gloria conscientie et fideles.
ii. cor. i. gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre.
¶ Oliuam uberem. pulchram fruc
tiferam speciosam uocauit dominus nomen
tuum. ier. xi. beatus .n. comparatur
oliue propter albos flores. et fructus su
aues. albi flores fuerunt candida sanctitas
eius. quia in infantia pullulantem quarta
et sexta feria semel tantum
matris suggerebat ubera. fructus
suaues. doctrina in qua speciosus, sancta
mundo illuxit. commendatur autem hic
a iiii. in quattuor subsequentibus adiec
tiuis. uberem in condescensione compassionis. erat enim ualde
compatiens et super afflictos pie gestans uiscera.
pulcram in carnis mortificatione. ier. xxxi.
adhuc ornaberis tympanis tuis. fructiferam
in elemosinarum largitione. unde de eo dicitur.
Auro uirginum incestus. auro pectoris cazdem (?),
laudatur in opera. speciosam miraculorum multi
plicatione. hic miracula eius diuersa. de nautis.
de pueris et cetera. ¶ Nota oliua est iustus propter
iiii. habet enim flores candidos. radicem ama
ram. fructum suauem. folia stabilia non in
yeme perdit ea. sic iustus flores can
didos innocentia baptismalis. uel flores
sancti propositum declinandi et perseverandi in
bono. radix amara est penitentia dura est.
fructus suauis regnum celorum. ecce
fructus suauis. folia uerba orationis
et laudis. ypocrisis tribulatio, quam sustinet au
ferre hec folia non potest. sed tunc magis uiret.
ps. nocte canticum eius. In quattuor
adiectiuis sequentibus notatur perfectus eius
uberem in lacrimarum effusione. pulchram
in confessione. fructiferam in satisfactione.
speciosam in proximorum hedificatione. uel
bonum exempli exhibitione. de primo. Effunde
sicut aquam cor tuum ante conspectum domini dei tui. ps. confessio et pul
de tercio. math. facite fructus dignos penitentie. de iiii.
i. pet. ii. conuersationem uestram inter gentes habentes bonam.
In hoc autem quod sequitur. uocauit dominus nomen tuum.
notatur familiaritas iusti ad deum.
nouit enim dominus nomina electorum quasi fa
miliarium. unde ait moysi. noui te
ex nomine. de malis autem non memor
ero nominum eorum per labia mea.
¶ Thema de confessoribus. ¶ Sint lumbi
uestri precincti et lucerne ardentes in
manibus uestris. In premissa auctoritate
per duo que continentur in ea. huius sancti confes
soris. et omnis prelati et religiosi ac etiam
christiani uita comprehenditur. dicit enim
dominus monendo fideles. Sint lumbi

peccati in quibus lumbis non solum fluxum luxurie que ut dicitur habet sedem in lumbis. sed etiam superfluitatem omnium rerum dominus a fideli suo amputare uoluit cum dixit. sunt lumbi uestri precincti et cetera. In lumbis enim uoluptas intelligitur. per quam diabolus nititur temptare fideles. Unde dominus diabolo dicit in iob. Fortitudo eius in lumbis eius et uirtus eius in umbilico uentris eius.

De triplici delectatione

Delectationem quoque triplicem esse cognouimus beato iohanne apostolo attestante. omne inquid quod in mundo est aut est concupiscentia carnis. quantum ad luxuriam. aut est concupiscentia oculorum quantum ad auaritiam. aut superbia uite quantum ad superbiam et ad ambitionem honorum. Hos quoque lumbos triplici cingulo restringere debemus. ne in uanitates effluant ut psalmista dicit. filii hominum usque quo graui corde ut quid diligitis uanitatem et queritis mendacium. Primos quoque lumbos debemus cingere cingulo castitatis contra luxuriam per ieiunia et orationes assidue coartantes. sicut precinxerat beatus iohannes baptista de quo dicitur in matheo erat iohannes uestitus de pilis camelorum. per quam asperitatem habitus uoluntatem luxurie repellebat. et zona pellicea circa lumbos eius per quam zonam cum esset turpis et cruda abiciebat motum luxurie. corpus disciplinis et asperitatibus subiciendo. Esca autem eius erat locuste et mel siluestre non studio preparata. quia apparatus ciborum ut dicit ieronimus est incentiuum luxurie et uitiorum. Hoc quoque genus demoniorum id est luxuria ut dicit dominus in euangelio non eicitur nisi in oratione et ieiunio. Sic quoque prima pars lumborum id est delectationis mundane luxuria est. siue concupiscentia carnis. et isti lumbi sic sunt restringendi ut diximus. Secunda quoque pars lumborum est concupiscentia oculorum. scilicet auaritia rerum huius seculi. de qua dicit apostolus que est idolorum seruitus. Hanc partem lumborum debemus coartare cingulo iustitie de quo dicitur in ysaia. et erit iustitia cingulum lumborum eius.

De iustitia.

Auaritia enim retinet retinenda et non retinenda. Iustitia uero dat danda et retinet non danda. quia iustitia reddet unicuique quod est suum. Hec enim uirtus scilicet iustitia pre aliis amplectenda est. cum totam uitam christiani ipsa disponat. et ad retributionem uere mercedis perducat. Unde psalmista. In memoria e. e. i. a. m. n. et in operibus iustitia iustorum liberabit eos. et ad certum locum deducet eos. Tertia pars lumborum est superbia uite. hanc partem coartare debemus cingulo humilitatis. de quo dicit ysayas. In die illa uocabit dominus deus exercituum ad fletum quantum ad malas cogitationes. et ad planctum quantum ad malas operationes. et ad caluitium quantum ad ipsorum peccatorum confessionem. et ad cingulum sacci quantum ad superbie humiliationem. Sic quoque lumbi sunt restringendi. Sed non sufficit lumbos restringere. nisi ardentes habeamus lucernas in manibus.

De lucerna.

Lucernas quippe ardentes in manibus habere est bona opera et in conscientia recte possidere. et de eis nostris proximis bona exempla prebere. ut dominus dicit in euangelio. sic luceat lux uestra coram hominibus. ut uideant opera uestra bona. et glorificent patrem uestrum qui in celis est.

Ihesus filius sirach. Cum maledicit impius diabolum. maledicit ipse animam suam. Super quod glosa. Cum maledicit impius et cetera. Non quia maledictum dicat diabolum. sed quia quem maledictum nouit non cessat inmitari. Cum in simile uidetur. quod paulus ad romanos. circa principium ait. inexcusabilis es o homo omnis qui iudicas. In quo enim iudicas alterum te ipsum condempnas. eadem enim agis que iudicas. Sic itaque maledicens impius diabolum cui similis est per imitationem se ipsum maledicens condempnat. In epistola iude apostoli. Cum michael archangelus cum diabolo disputans altercaretur de moysi corpore. non est ausus iudicium inferre blasphemie. sed dixit imperet tibi dominus.

Hec autem omnia in sancto N. tali cuius hodie festum colimus perpendere possumus. qui lumbos suos restrinxit ut dicitur in proverbiis. Accinxit fortitudine lumbos suos et roboravit brachium suum. carnem suam cum vitiis et concupiscentiis crucifigendo. ut monet apostolus. et hoc quantum ad primam partem lumborum. que est concupiscentia carnis. Iterum strinxit lumbos suos quantum ad secundam partem que est concupiscentia oculorum. omnia sua pro deo pauperibus erogando iuxta illud evangelii. si vis perfectus esse vade vende omnia que habes et da pauperibus. et veni sequere me. Unde in laude eius dicit psalmus dispersit dedit pauperibus. iustitia eius manet in seculum seculi. Restrinxit etiam lumbos suos quantum ad tertiam partem que est superbia vite se omnino dominis humiliando. attendens illud quod dominus dicit in evangelio. qui se humiliat exaltabitur. et illud proverbiorum quanto maior es humilia te in omnibus. Nos ergo fratres sic studeamus huic sanctissimo confessori in predictis omnibus imitari. ut cum eo valeamus in celesti patria coronari. Ad quod ille nos. p. q. u. et r. p. amen.

divisio castitatis.

divisio castitatis

Castitas autem dividitur in tres species. In statum virginalem. Continentiam vidualem. pudicitiam coniugalem. quid sit virginitas.

quid sit virginitas

Virginitas est virtus qua homo sic refrenat motus concupiscentie carnalis quod numquam incurrit lubricum carnis

quid sit continentia

Continentia est virtus vidualis qua post experimentum luxurie non amplius se subicit experientie.

quid sit pudicitia coniugalis

Pudicitia coniugalis est virtus que per matrimonii sacramentum relevatur carnale commercium.

quid sobrietas

quid parcitas

Sobrietas est virtus qua excessus cibi et potus cohibentur. Parcitas est virtus qua retinentur retinenda. sicut largitas est virtus qua dantur danda. Unde et largitas ad temperantiam reduci potest. et parcitas potest dici mensura refectionis non excedens.

de speciebus humilitatis.

Humilitas autem dividitur in tres species. In illam qua homo humiliat se maiori. que dicitur sufficiens. et in illam qua homo humiliat se pari. que dicitur perfecta. et in illam qua homo humiliat se maiori. que dicitur sufficiens. et in illam qua homo humiliat se pari. que dicitur perfecta. et in illam qua homo humiliat se minori. que dicitur superhabundans.

quid moderantia

Moderantia sive modestia est aliorum minimum appetitum ipsius rationis refrenare.

quid honestas

Honestas est nec lautiora querere fercula. nec accuratiorem apparatui operam dare.

quid abstinentia

Abstinentia est statutum tempus et medendi et preveniendi. Et est differentia inter abstinentiam et continentiam. quia abstinentia in cibo. continentia in coitu.

quid verecundia

quid modestia

Verecundia est feda et superflua verba reprimere. Modestia. Modestia est corporis habitus mentis optima dispositio omnium rerum in moderatum revocans usum.

Nota quod triplex est celum.

Triplex est celum. Aereum in quo aves volitant. Unde aves celi comederunt illud. Celum sydereum in quo stelle fixe sunt. Unde in genesi. et posuit stellas in firmamento celi. Tertium est empireum et dicitur ab empir quod est ignis. eo quod ibi in summo fervet amor caritatis in quo angeli faciem ad faciem contemplantur. et in isto creati fuerunt angeli.

Dubitatio est triplex. scilicet pessime infidelitatis. et hec fuit in iudeis. Unde dominus in evangelio matthei. Generatio prava et perversa signum querit et cetera. Item est dubitatio tarditatis ut in thoma nisi videro in manibus eius fixuram clavorum non credam. Item est dubitatio pietatis. et hec fuit in beato ioseph cum audiens in uidulis opax. s. d.

Notabilia sup mathm.

Materia .iiii. euangelistarum i comuni sunt .vii. signacula quibus signatur liber i apoc. v. s. incarnatio. baptismus. passio. descensus ad inferos. resurrectio. ascensio. aduentus ad iudicium. Causa efficiens spiritus sanctus. vt uos non estis qui loquimini. et spiritus docebit omnia. et suggeret uobis omnia. et ps. lingua mea calamus scribe. Intentio uero eorum est. per gesta xpi et doctrinam fideles uita istruere. Finis uero atque intentione omnium euangelistarum. breuiter ostenditur i iohannis xx. hec autem scripta sunt ut credatis quoniam ihesus xpistus filius dei. ecce intentio. et ut credentes uitam habeatis i nomine eius. ecce causa finalis.

Modus agendi i isto euangelio mathei est talis. s. quia tempore agendo de xpo. librum suum diuidit in .vii. partes. In prima parte matheus texit genealogiam xpi carnalem. et agit i hac prima parte de .v. s. de natiuitate xpi. de adoratione magorum. de fuga i egyptum. de morte puerorum. et de nutritura eius. In secunda parte agit de baptismo eius. In .iii. parte agit de temptatione eius. In quarta parte agit de mirifico sermone domini i monte. In quinta parte agit de miraculis. In .vi. parte de passione. In .vii. de gloriosa resurrectione. In quo ordine non solum exponit beatus matheus ystoriam sed etiam euangelice uite statum. Primo est nascimur de parentibus generatione carnali. Et secundo renascimur per baptismum generatione spirituali. vnde io. iii. quod natum est ex carne caro est. et quod natum est ex s. s. s. e. Et tertio ponitur temptatio quia post baptismum necesse est contra diabolum inire certamen. ad hoc enim i mitgamur i baptismo. quia contra diabolum pugnaturi. eccl. accedens ad seruitutem dei sta i. et c. Vnde pugiles (.i. campiones) in ungi solent. hic xpistus baptizatus statim exiuit i desertum ubi i pugna temptationis diabolum superauit. et .i. R. dauid primo unctus a samuele et post pugnauit cum golia et uicit. Quarto quia superata temptatione, fit homo idoneus ad docendum. quia temptatio docet hominem. vnde i eccl. qui non est temptatus quid scit. et ps. disciplina tua ipsa me docebit. pa. ad heb. non habemus pontificem qui non possit compati i infirmitatibus nostris sed temptatum per omnia. Quinto quia faciendorum miraculorum non est semper necessitas. ideo doctrina sua loco miraculorum debet bonis operibus quibus quidam miraculis coruscare. vnde iac. iii. quis sapiens et disciplinatus i uobis ostendat ex bona conuersatione opera sua i mansuetudine. Sexto quia semper non possumus corporaliter pati pro xpo. loco passionis debet se quilibet in aduersis patientia adornare. et non uinci a malo sed uincere i bono malum. ut dicit paulus ad ro. Septimo quia i .vi. fuit uita nostra temptatio super terram. restat ut temptationis uictoria merces resurrectionis et glorie consequatur. et hoc est quod promittit deus i apoc. iii. vincenti dabo manna absconditum et calculum candidum et i calculo nomen nouum scriptum quod nemo scit nisi qui accipit. Manna absconditum est gaudium de cognitione diuinitatis. uincentibus reseruatum. ps. quam magna multitudo d. t. d. quam ab. t. te. In duritia et solidutudine calculi i passibilitas. In candore claritas de ligitate corporis glorificati. — de manna.

Nunc uidendum est de ordine euangelistarum. sic est ordinatus. Matheus. Marcus. lucas. Johannes. Sed propter morale misterium fuisse dubium non est. Matheus primo

No. quod duo sunt status clericorum i ecclesia.

Notandum uero quod duo sunt status clericorum i ecclesia. s. sapientes et docti qui sufficientes sunt et predicare et diuinas l. legere. Isti non sunt remouendi ab istis spiritualibus ut secularia faciant uel tractent. et isti appellantur oculi i ecclesia quibus contraria est terra et puluis. Item alius est ibi alius status. s. illorum qui predictas prerogatiuas non habet. et licet sit bonus uir tamen scit bene secularia tractare et isti debent preponi i temporalibus pertractandis. et hos uocat apostolus contemptibiles res secularium pertractorum et isti i ecclesia pedes apellantur. quibus non est contraria terra

d humanitate agit. qr d hr qsq; pmo se
hoiem 9sidrare. 7 dignitate suã attendere.
vn dic aug. vtina ho ees ut matheus.
mich. v. Indicabo t. o. ho qd sit bonu
7 c. ¶ Marc sco agit d resurrectioe. qr
cu ho 9sidrat quis sit. 7 qualis. 7 a
quo. 7 qt qd resurgit a sopno pecci
ad eph. v. exurge q dormis. 7 c. luca
tcio agit d sacrificio siue imolatioe
qr cu pmo se cognoscit qs p solli
cita sui circuspectioe 9surgit a ui
tiis. p cordis contritione. quitor
d testatioe. z statu imolat semet
ipm. p bonor opum 9tinuatioe.
ps. voluntarie sacrificabo t. leu. i.
obtuler dno holocaustu coctu
i clibano. 7 c. ¶ Johes quarto agit
d ascensioe. 7 alta ditatis cognitioe
qr p ta pdicta icepit ho eleuare
p cotepllatioe. vn Job. suspendiu
elegit aia mea. 7 c. Questio.
¶ Solet aut queri quare istor euglia
7 n alior recepta sut. vt bartholo
mei. thome. pauli. 7 nazareor.
Ro. qr isti euglica istoria sut dili
gentius psecuti. 7 licet diusa di
xerut n tn adusa. Et licet euglia
sit. iiii^or. diuisim 7 altero ordine
scripta tn unu sut i una fidi su
ma. sic plures sut ecce. uari
etate. nationu. 7 linguar. 7 tn
una participatioe fidi 7 sacramtor
¶ Dr aut euglm ab eu q e bonu.
7 aggelus q e nutius. In euglm i.
bon nutians. siue bon anutiatio. Et
licet tota sca scriptura posset dici
bon nutians. hoc tn antonomastice
9petit eu q e d gestis x. vn sic potest

9grue difiniri. Euaglm e anuti
atio humane salutis facta ore
xpo saluatoris. Euglm e sup oem
alia scriptura. hac pollet pro
xatiua dignitatis. q e p dictu ore
xpo saluatoris. Ite solet queri
qr matheus 7 Johes ad leua. i. a
latere sinistro. Marc 7 lucas.
ad dextra dni d pingunt. Ro. qa
illi duo ad huc erat ad huc
passibilis 7 mortalis. alii aut duo
p resurrectione dno ad heser.
pmo in leua psentis uite transi
erat. 7 i dextra patris erat. 7
eade ratioe paulus a dextris.
petrus a sinistris pingunt.
¶ Et notandu q i ezechiele qlibz
aial d iiii^or. habebat. iiii^or. facies.
s. hois. leonis. uituli. 7 aqle. qr qlibz
d x loqt. cui. iiii^or. ista 9ueniut.
vn x. virgo Johis auis. uitulus
lucas. leo marc. Et ho matheus
iiii^or. ista ds. Et ho nascendo. uitulus
morte patiendo. et leo resur
gendo. auis alis astra petendo.
7 hac d causa i ezechiele. qlibz aial
habebat dictas. iiii^or. facies. Sz i apoc
qlibz aial habebat d tminata
faciem. V d tminatu sigficat 7
euglista. 7 circa q uersat. Vn ma
theus sigficat p facie hois. qr spe
tialr agit d humanitate x 7 i
carnatioe ipius. Vn icepit a ge
neratioe carnali dicens liber
generationis ihu x. ¶ Marc u
sigficat p leone. qr leo rugit i
desto. 7 tcia die uoce patris su
scitat. ¶ Marc icepit a mystiu

¶ Questio qr. m. 7 J. ad leua m. 7 lu. ad dextra
No. hic d petro 7 paulo q pingunt i bulla pp.
q. v.
Mor. d. ds.
d marco mor.
Jt unde dr euangelium

¶ patriarcha e ernis q celat cu uxoris.
¶ laberint fuit queda dom. labeuntus e dr duplex dubietas d quo i scius sua
ignorantia faciente nescit eligere meliore
¶ ecto i ipis quasi un ex ipis. gloria no dnumus sunt humilitas rogendi frangat auctoritas

predicationis dicens. fuit iohannes in deserto etc. et precipue circa glorificationem christi intendit. Unde eius evangelium in die resurrectionis legitur. Lucas designatur per vitulum qui est hostia sacerdotalis. Unde a sacerdotio incepit dicens. fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam etc. Et precipue versatur circa passionem domini in qua dominus se optulit hostiam pro genere humano. et una hostia id est se ipso semel oblata consumavit in eternum sanctificatos. ad hebreos. Iohannes per aquilam significatur qui inreverberatis oculis solem intuetur. Sic et iohannes christi divinitatem pre aliis enucleavit dicens In principio erat verbum etc. Notantur in hoc v. cause. quare tantum .iiii. evangelia sunt recepta. Prima ad ostendendam consonantiam utriusque testamenti. in .iiii. principales prophetas et .iiii. evangelistas. et consonantia .xii. minorum prophetarum et .xii. apostolorum. quia .iiii. maiores prophete .iiii. evangelistas. et consonantia .xii. minorum prophetarum. et .xii. apostolorum. quia .iiii. maiores prophete. .iiii. evangelistas. et .xii. prophete. .xii. apostolos prefiguraverunt. Secunda consonantia .xii. apostolorum ad .xii. prophetas ad presens dimittamus. Consonantia item .iiii. prophetas maiores. et .iiii. evangelistas presentialiter assignantes. Unde nota quod sicut per formam hominis in ezechiele intelligitur matheus. qui specialiter agit de humanitate christi et incarnatione eius. sic in apocalipsi per eandem hominis formam intelligitur ysayas de ea manifestius et specialius prophetavit. Unde etiam legitur in ecclesia in adventu et in nativitate. tamquam nuntius et testis incarnationis eius.

Et sic per vitulum intelligitur lucas qui specialiter agit de passione. ita per eundem ieremias et propter eandem causam. Unde etiam legitur tempore passionis. qua et interius manifeste exprimit dicens. spiritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis nostris. Et sic per leonem marcus. ita per eundem daniel intelligitur qui de regno christi et resurrectione prophetavit. et de mortuorum resurrectione futura. Per aquilam autem iohannes et ezechiel designantur. tum propter subtilitatem intellectus tum quia sicut aquila in principio acute videt. et postea caligat. et tandem iuvenescit. ut acute videat sic utique in principio et in fine libri sui subtiliter locuti difficultate in medio temperantes.

Notandum quod misericordia dicitur opus dei propter .iiii. Primo

hoc est eius proprium sicut est risibile proprium hominis. Unde gregorius in collecta deus cui proprium est misereri semper et parcere. Et quia hanc maxime exercet. Unde psalmus miserationes eius super omnia opera eius. Et quia universalior. psalmus misericordia domini plena est terra. Et quia superatur ab hominis peccato sive miseria. Unde augustinus in libro confessionum. maior est dei misericordia quam nostra miseria. et hoc est quod dicitur in psalmo miserator et misericors dominus patiens et multum misericors. Miserator in non continue puniendo peccatum puniendo. misericors dimittens ex peccando. Multum misericors peccatores profundissimos ... do. ut dicit augustinus super illo verbo de profundis clamavi ad te domine ... id est de profundissimos peccatores convertit. Quare dicitur publicanus.

Publicani enim dicuntur qui tractant publica negotia civitatis. qui solent pre aliis in peccatis involvi. Unde publicani dicuntur quasi publice canes. Publicum dicitur quidam publicus proprium nomen hominis. publicus primus vidam fecit tributariam. Unde dicebatur publicanus qui recipiebat huiusmodi vectigalia. Matheus vero ea luce se subiecerat ad ea recipienda.

Nota Marcus. Lucas. / Marcus. De iohanne. / No. / No. / quod misericordia dicitur opus dei propter .iiii.

Notandum quod potentia attribuitur patri. sapientia filio. benignitas spiritui sancto. licet potentia. sapientia et benignitas possit et debeat attribui unicuique personarum. tamen patri attribuitur potentia ista ratione. quia patres ex antiquitate consueverunt esse impotentes et imbecilles. sed ne hoc credatur de patre eterno ei attribuitur potentia. Similiter sapientia attribuitur filio quia filii propter iuventutem consueverunt esse stulti sed ne hoc credatur de filio eterno ei attribuitur sapientia. Similiter hoc nomen spiritus consuevit sonare in indignatione et furore. Unde dicit ysaias quiescite ab homine cuius spiritus id est furor in naribus eius est. Sed ne hoc credatur de spiritu sancto ei attribuitur bonitas sive benignitas.

Differentia inter tributum et vectigal. Sed vectigal est illud quod datur principibus ut dominis quod vadit per regiones ... tributum est illud quod ex debito portatur ad domos eorum.

i. ipse superbus

Consuetudo est superborum se humilitatis tegimine palliare. vii. etc. Gloria vere est humilitas a qua palliari se appetit ipsa superbia ne vilescat.

Christus apprehendit humanam naturam

propter ipsam ignobilem per unionem ubi nobilitando. unde in baruc. exuere te[...] et indue gloriam etc.

humanum genus deo patri reconciliando. unde paulus ad cor. deus erat in christo mundum reconcilians sibi.

humanum genus de potestate diaboli liberando. paulus. qui eripuit nos de potestate tenebrarum et transtulit in regnum filii claritatis.

a peccatis custodiendo et ab ipsis (sue) reducendo. ps. dominus custodit te ab omni malo etc. a. t. d. Jer. apprehendi manum eorum ut educerem eos de terra egypti.

In virtutibus promouendo. ps. benedictionem dabit legis lator ibunt de virtute in virtutem.

In optimo inflamando. luc. Ignem ueni mittere in terram etc.

Hereditatem amissam restituendo. ps. tu es qui restitues hereditatem meam mihi.

Sponsus. i. sicut animabus nuptiarum amenitatem in die iudicii exhibendo. Qui et quod pater erat intra uenit cum eo ad nuptias. et in luc. precinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater regnum ut edatis et bibatis etc.

omnes habemus utilitates | lana. pelle. carne. lac. fetu.

emanuel.

Emanuel interpretatur nobiscum deus et est proprium nomen christi et potest etiam esse nomen totius trinitatis. Et dicitur emanuel nobiscum deus propter [illegible] per naturam. ps. effrai susceptio capitis mei. Secundo per cohabitationem baruc. iii. post hec in terris uisus est et cum hominibus conuersatus est. Tertio per gratiam unde in ultimo mathei ecce ego uobiscum sum usque ad consumationem seculi.

Notandum quod in transfiguratione domini in qua ipse apparuit potentissimus et gloriosus fuerunt moyses et helyas cum eo loquentes. et dicebant simul cum domino acerba et dura passione quam in breui debebat in ierosolima sustinere. Et moraliter significat per hoc quod in magno gaudio et honore debemus id quod est tristius ut hora mortis et gehenna inferni assidue memorari. iuxta illud ecc. xi. In die bonorum ne immemor sis malorum.

No. de magis.

Magi dicuntur quasi magni et sapientes. i. philosophi.

nota quare dominus natus in bethlee

Ut se de genere dauid esse monstraret. unde in iohe. nonne de bethleem castello etc.

Ut quam maxima esset humilitate doceret. micheas. v. et tu bethlee etc. Nam ierosolima erat ciuitas magis regalis quam prohibuit deus per eam uenire.

Ut locum natiuitatis ut magis ostenderet iudei non ignorarent. unde responderunt et dixerunt in bethleem iude.

Ut se esse uerum panem qui de celo descendit demonstraret. interpretatur est domus panis.

Ut ostenderet omnes fideles per sacramenta nasci debere in bethlee. i. in ecclesia. unde nisi quis renatus etc.

tribus de causis apparuit angelus ioseph in somnis

tribus de causis apparuit angelus ioseph in somnis

Scilicet ne innocens ignorans peccaret. Et ut honore matris dei consuleret adultera enim lapidabatur in lege. Et ut ioseph se absente diligentius custodiret.

de magis

Nota de magis quod per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam.

Magi iuerunt in bethlee per terram. sed redierunt per aliam uiam. hoc est per mare. et hoc significat quod debemus derelinquere terrena et terrenas uoluptates. et per aliam uiam. i. per mare tribulationum et per amaritudinem penitentie ad regionem nostram que paradisus est redire. Sic dominus dicit in euangelio contendite intrare per angustam portam que arta uia est que ducit ad uitam. et paulus per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei.

castitate [illegible] habet [illegible] et accidit.

No. q dicit. Egredietur uirga de radice iesse. i. uirgo maria de progenie illius iesse q fuit pater dauid.

Nota q multis modis fit martir.
- p iusticia ut abel.
- p lege ut machabei.
- p salute pp ut xps.
- p fide x ut laurentius,
- p x ut innocentes. q canit.
- p libertate eccle ut tomas.
- p assertione ueritatis ut ieremias q ysaias. Item
- p argutione peccati ut iohes.

Confessor

Notandum q omnis martir s; n conuertit quod confessor sit martir. Martir enim grece latine testis dr. q; nullus testis e sine confessione. Et nullus martir sine confessione. Et ois martir confessor. S; quare n ois confessor sit martir. hec e ratio qa ut sit martir. duo necessaria occurrunt. s. confessio x. q pena materialis p x. hac ultimam n habet confessores. q ideo stricto modo n possunt martires appellari. Large aut in si i p se quilibet confessor martir appellat q carne sua cu uiciis q concupiscentiis crucifixit. Vn quod aliq sco dubitat, debz reducere ad ordinem confessorum qa ad min x confessio ea de ee n potuit.

Nota de martiribus q confessoribus.

Utru sit confessor et martir

Q de munditia e triplex.

Est munditia triplex. opis. cordis. q oris. de his trib; munditiis dic

.I. ps. Innocens manib;. ecce munditia opis. Et mundo corde. ecce mun

.II. ditia cordis. Qui n accepit in uano aiam suam nec iurauit i dolo proximo suo.

.III. Ecce munditia oris.

Notandu q regnu celorum VI. habz acceptiones. Quandoq; e regnu celorum .I.
dr xps. Vn i euglio. Simile e regnu celorum ~~hoi regi q uoluit ratione po~~ ne cu seruis suis. Item ~~nostra~~ celorum .II.
dr euglm. Vn simile e regnu celorum bono semini q ho seminauit i agro suo q c. Item regnu celorum .III.
dicit decem precepta legis. Vn i euglio dicit dns. Quia auferetur a uob regnu di q dabit genti facienti fructus e. Item .IIII.
regnu celorum dr sacra scriptura Vn simile e regnu celorum thesauro abscondito i agro q c. Iteru regnu .V.
celorum dr psens eccla. Vn simile e regnu celorum decem uirginib; .VI.
Iteru regnu celorum dr pdicatio. Vn i eug ois scriba doctus in regno celorum similis e hoi patri familias q pfert de thesauro suo noua q uetera.

Q de dextro q quandoq; dr regnu celorum.

Regnu celorum. luc. reliqd uanagunta q c.
Mundus. ps. Intra deserta i uia. q c.
Deuteronomio. deduxit te dns p desertu i quo erant serpens q c.
Iudea ut hic. uenit iohes baptista pdicans in deserto iudee q dicens. penitentia. a. q c.
Religio. ps. pinguescent speciosa deserti.
Eccla. ys. ponam i deserto abiete q ulmu.
Aia confessa a peccatis psal deserta
ys. n uocaberis ultra derelicta. q c.
Gentilitas. ys. letabit deserta q i uia. q c.

Desertum quandoq; dr

Q. q cattere religioni se addicit, habitare cu feminis n psumat. Nam e de eet uiscarium diabolo ubi collocutiones int uiru q mulierem. de secreta ridentia int cedit.

V. q semel decipit nunq decetero ibi fallacib; innescat.
V. consueuit eni incerta a sapientib; formidari.
q spernis punctiones p ceteris uulnera p sentere.

[illegible]

de manna

No. de manna.

.d. i. De manna litteraliter est sciendum.
quod post quam dominus eduxit filios israel de egyp
to. in desertum solitudinis. cum de
fecissent cibi et farina quam tullerunt
ex egypto. dominus eis providens alimenta
pluit eis manna de celo. quam per
quadraginta annis. quod populus
mane colligebat. gomor. i. men
suram. per singula capita. et erat mi
raculum. quod qui plus colligebat quam
gomor. non reperiebat minus. Erat
autem manna ut tolleret fastidium
totius saporis ita ut illud saperet
in ore gustantis quod magis ei in af
fectu placebat. et hoc testatur sapi
entia dicens cum dicit panem de celo de di
sti eis domine habentem omnem sapo
rem et omne delectamentum suauita
.mor. tis. ¶ Moraliter vero manna signi
ficat dulcedinem contemplationis et
suauitatis dei. que non datur nisi in de
serto solitudinis. i. claustri et peni
tentibus et hoc consumptis cibariis egyp
ti. i. post quam mundus cum suis con
cupiscentiis in religiosorum et penite
misticum tium animos est finitus. ¶ Mistice
vero manna significat corpus christi. quod est
panis qui de celo descendit. quod efficitur in
deserto. i. in ecclesia que dicitur deserta. i. ysa
ia. quia deserta a iudeis. paganis. et he
reticis. et etiam a falsis fratribus. hoc precio
so pane effectualiter in suis filiis qui
vere de egyptus miseriis. i. de pecca
tis et vitiis egredientibus. hoc pane
beatissimo saginantur. qui eis omne
delectamentum prestat. et omnem saporem
suauitatis cum eucharistia digne
sumitur tibi. confert cumulum virtu
tum et habundantiam gratiarum de
qua eucharistia quod plus in forma pa
nis sumpsit non habundat. et quod minus
in aliquo non minorat. cum in qualibet
particula sit totus deus quod beate vir
ginis filius ihesus christus. qui in passibiliter
sumptus non solum ipse integer rema
net. sed etiam sumentes digne perficit
et integrat. et ad sui dulcedinem et
visionem perducit.

No. de his qui decimant mentam et anetum.

¶ dicit dominus in euangelio. Ve vobis qui decimatis men
tam et anetum et relinquitis que grauiora
sunt legis. s. iustitiam. iudicium et fidem.
Glosa mentam et anetum decimant. qui
minima et viles obseruantias ardenter
custodiunt et obseruant. sed que grauiora
sunt legis dimittunt. que substantialia
legis sine quibus non est salus. preceptis mini
mis sine quibus est salus derelinquunt. sic
faciebant scribe et pharisei qui ut iusti
viderentur mentam et anetum decima
bant. s. fidem et iustitiam et iudicium
relinquebant. mos enim est ypocritarum magna
negligere et minima obseruare. De tempus

¶ dominus in euangelio dicit. gratie incepit a iohanne bapt.
¶ A diebus iohannis baptiste usque nunc regnum celor
um patitur et violenti rapiunt illud.
Et est sciendum quod tempus gratie incepit a iohanne
baptista. quia ipse predicauit virtutem illam per quam
confertur gratia peccatori. s. penitentia.
quia qui penitentes carnem suam domando
et vim nature proprie in ieiuniis et aliis
faciendo quodam modo cogunt deum quod non
possit se negare preparantibus se per pe
nitentiam quasi per vim extorquent a deo.
regnum celorum. et talem vim passum
est regnum celorum per predicatione iohannis
et christi. qui incepertunt predicare dicentes.
penitentiam agite appropinquabit enim
regnum celorum. Sed quod vero dicit usque nunc. Glosa
usque nunc. i. dum potest dici nunc.

¶ Notandum quod bona facta tantum sunt bona quantum ex radice que caritas est procedunt. unde si
magna est virtus caritas in operatione magnum est et meritum. et si minima minimum
est meritum. quia meritum semper penes radicem. i. caritatem refertur. Et quod vero dicit paulus.
unusquisque propriam mercedem accipiet s. s. l. intelligit secundum laborem. i. secundum radicem ca
ritatis ex qua procedit labor.

De naturalibus et gratuitis.

Nota quod cum homo dicatur factus ad imaginem et similitudinem dei. hoc dicitur secundum naturalia et gratuita. quia secundum naturalia dicitur factus ad imaginem. secundum gratuita dictus factus ad similitudinem dei. Naturalia enim hominis sunt mens. sive memoria. notitia ... sive intellectus. et dilectio. sive amor. et de hoc dicit aug. meminerim te. intelligam te. diligam te. et hec est trinitas creata in homine. et est imago trinitatis increate. sic quia sicut ex memoria nascitur notitia. et ex memoria et notitia procedit amor. ita ex patre generatur filius. et ex patre et filio procedit spiritus sanctus. Similitudo vero attenditur penes gratuita. i. virtutes quibus assimilamur deo per fidem enim assimilamur summe veritati que attribuitur filio per spem tendimus vel assimilamur summo honori qui attribuitur patri. per caritatem assimilamur summe dilectioni que attribuitur spiritui sancto.

De predestinatione.

Cum deus creavit hominem in libertate arbitrii ut ei liberaliter fieri posset vitam eternam acquirere. et salomon dicat. deus posuit ante te ignem et aquam. ad quodcumque volueris porrigere manum tuam. Patet quod illi decipiuntur qui omnia necessario evenire dicunt sive homine inficiat. sive aliud quod faciat. Nam si hoc esset destructa esset libertas arbitrii. et sic non esset verum. quod ostensis sibi igne et aqua. posset porrigere ad quod vellet manum suam. immo de necessitate oporteret quod porrigeret vel ad ignem vel ad aquam. ad illud scilicet ad quod necessario cogeretur. et sic esset falsa divina scriptura. que falli non potest. cum a deo sit. Preterea destructa esset libertas arbitrii ut dictum est. et si sic homo non esset co laudandus si bene operaretur. ita non esset inculpandus si mala ageret. sed deus ipse. qui ad hoc ipsum de necessitate astringit. quod est inconveniens cum licet bona tantum habeamus a deo. mala tantum a nobis. et non a deo quod procul dubio habemus. et quod homo non astringatur peccare nisi velit. et quod potest sibi cavere a peccatis. dicitur esse de viro sancto. potuit transgredi et non est transgressus. et facere malum et non fecit. ideo stabilita sunt bona illius in domino quoniam enarravit. Nam si homo non habet libertatem arbitrii in declinando a malo et faciendo bonum. que sunt due partes integrantes iustitiam. frustra david precepit dicens declina a malo et fac bonum.

Predicta dicuntur contra illos hereticos et simplices qui dicunt omnia de necessitate accidere qui si in hoc pertinaciter perseverant. peccant mortaliter et sunt habendi heretici. Que est differentia inter datum optimum et donum perfectum.

Omne datum optimum et omne donum perfectum et cetera. Notandum que differentia sit inter datum et donum. quia datum est illud quod a deo est concessum nature vel quod consequitur homines in natura quoniam secundum hoc sic distinguendum est. quod datum aliud est nature sicut est pulcra persona et huiusmodi. aliud est fortune sicut divitie fieri et huiusmodi. aliud datum gratie non gratum facientis licet liberaliter donantis ut sapientia. scriptura et huiusmodi. Primum est bonum. secundum melius. tertium optimum. non tamen perfectum et de hoc dicit iacobus. omne datum optimum. quia hoc donum in naturis optimum reputatur. sed quia perfectum non facit hominem ideo addit et omne donum perfectum. donum. scilicet gratie gratum facientis. et hoc perficit hominem quia mixta gratia infunduntur virtutes. quibus infusis. est homo perfectus. quibus dum non insunt. imperfectus quisque.

Iohannes. gratiam pro gratia. hoc est dictu pro gratia incarnationis dei accepimus gratiam redemptionis. vel pro gratia peccatorum remissionis accepimus gratiam redemptionis.

cognoscitur. Sed qa utrumq; donū a deo ē. ꝯ heticos q dicebant q dona naturalia n̄ erant a deo s; a natura tantum ut eor os obstruat beatus iacobus dicit. omē datum optimū in quantū a naturalia. et omē donū pfectū in quantū a gratia. desursum ē. de scendens a patre luminū.

lex dicitur dupliciter.

Notandū q lex dicitur dupliciter. s. naturalis et scripta. et sunt idē in ēentia. s; ideo scripta fuit ut melius posset memorie commendari. et summa utriusq; legis sunt duo pcepta. unū affirmatiuū. et aliud negatiuū. affirmatiuū q habetur in euangelio. s. quecūq; uultis ut faciant uobis homines. et uos eadē fa. ill. Negatiuū ut in tob legitur sic. qd ab alio tibi odis fieri caue ne tu aliquando alii facias. *Item de lege.*

Item notandū q p legē est triplex peccati cognitio. in suo eē. In sua grauitudine. In sua punitione. In suo eē qa multa nesciebantur eē pecca que sunt manifesta p legē. vn̄ dicit aplūs. cō cupiscentiā nesciebā eē peccatū. nisi lex diceret n̄ concu. In sua grauitate qa multa putabantur leuia peccata que p legē ostensa sunt eē grauia. qa simplex fornicatio non credebatur eē mortale. que tn̄ ē mortalissimū. vn̄ aplūs. cor. et ad. iudicabit. d. et c. In sui punitione. qa ipi credebant q peccata n̄ punirentur. s; cū dn̄s pcepit ea puniri tēporalit. et eternalit. ostendit q punienda sunt. vn̄ ysaias. consolabor de hostib; meis. et uindicabor de inimicis meis. et itērū mea ē ultio et ego retribuam. *de libero arbitrio.*

[ad hoc ē data fuit lex ut peccā cognosceret et cognitū uitaretur.]

Notandū q liberū arbitriū est datū p meritū habendū. liberū enī arbitriū ē placida electio siue boni siue mali. s; sciendū q p liberū arbitriū possum mala uelle et facē. bona aūt meritoria uite etne solūmodo p gratiā. que iuuat liberū arbitriū. possum operari.

[Voluntates in deo due sunt]

Due sunt uoluntates in deo. una ē scdm̄ beneplacitū eius. et contra hac uoluntatē nichil fit. et de hac dicit. omnia quecūq; uoluit fecit. et paulus dicit. uoluntati eius quis resistit. quasi dicat nullus. Alia ē uoluntas dicit in deo. que dicit uoluntas signi qa est signū q deus illud uelit. de qua dicit bn̄dictus deus q uult omnis saluos fieri et ad agnitionē ueritatis uenire. et contra hac uoluntatē sepe fit. cū ista n̄ uelit nisi mediante libero arbitrio. vn̄ nec omnis saluant nec omnis ad agnitionē ueritatis ueniunt. *Voluntas dei in scripturis*

[ad hoc ē dr̄ deditū bonū arbitriū homi ut ei liberalit fruendo. posset mereri in futuro eterni diuine et p consequens uita etna.]

Voluntas dei in scripturis. v. modis accipitur. dispositione. pceptione. phibitione. operatione. Et p missione. In dispositione attendit uoluntas dei. qa res create eius uoluntate ita p manent. sic ab initio fuerant ab eo ordinate. et disposite. vn̄ ps. ordinatione tua pseuerat dies qm̄ oīa seruiunt tibi. ¶ In pceptione attendit uoluntas dei. s. qa ei placet q bona faciamus dū illa pcepit. vn̄ cū ipē dicit honora patrē tuū et matrē tuā. satis patet q de eius uoluntate est ut obediamus parentib; et huiusmodi. ¶ In phibitione attendit uoluntas dei. s. q ei placet q caueamus a malis. q phibet. vn̄ cū ipē dicit n̄ occides. n̄ mechaberis. et huiusmodi. manifestū ē q de eius uoluntate ē. ut a malis caueamus. ¶ In operatione etiā attendit uirtuosa uoluntas dei. cū ad eā nos inuitet cotidie. dicendo penitentiā agite. et uade et uende oīa que habes

[¶ Dn̄s n̄ facit malū eē. i. ut malū sit. qa nullū fit malū eo auctore. s; pmittit malū eē. et facit ut ipm̄ sit bonū ad aliud.]

7 da paupib; 7 habebis thesaurū ī
celo 7 ueni seque me. vn̄ patet q
eius uoluntas ē ut nos in opib;
uirtutū exerceam⁹ 7 sic uitā et
nā possidamus. ¶ In pmissione ū
attendit uolūtas dei. que pmissio
tantū attendit cū pmittit aliquē
cade ī pecc͞o. vn̄ uoluntas pmissi
onis n̄ attendit ad hoc q ille pec
cet s; ad utilitatē quā dš ex tali
pmissione elicit ex pecc͞o. vn̄ cū
pmisit q dauid cadet. in ad ulte
riū. n̄ pmisit ad hoc. ut peccaret.
s; id͞o pmisit qa sciebat utilitatē
quā debebat extrahē d pecc͞o. qa da
uid cautior fortior 7 humili
or resurrexit q̄ cecidit.

De libertate

Notandū q multiplex ē libertas. s.
libertas spūs. qua qs libere ē eligē
sibi artiorē uitā. de qua dic apls ubi
spus dn̄i ibi libertas. 7 ē libertas
a peccato de qua dic apls liberati a
pecc͞o sui aut facti d͞o. 7 ē liber
tas redeptionis p xpm. de qua paulus
empti enī estis 7c. 7 dn̄s in euā
gelio si filius uos liberauit. ueri
liberi estis. ¶ Est ē libertas liberi
arbitrii quo qs pot sibi eligē bo
nū ul' malum. vn̄ salomon.
dš posuit ante te ignem 7 aq̄.
ad quodcūq; uolueris porrige extendē
manū tuā. 7 ē libertas an
nexu coniugali in fidelitate con
tracto uno coniugū. in infideli
tate remanente nec uolente
cohabitare sine contumelia cre
atoris. unde pot fidelis nubē de
relictus. de hac dicit apls n̄ est su
biectus frat' ul' soror seruituti sub
iectis in huiusmodi. Est etiā liber
tas naturalis qua quis natura
lit' libertate potitur. de qua dicit
dn̄s in euāgelio. filii liberoꝝ li
beri sunt. Est autē quedā liber
tas mala de qua dic apls cū serui
estis peccati liberi fuistis iusti
tie.

timores .v. sunt.

Notandū q .v. sūt timores
ut beatus assit aug. Est enī
timor naturalis quo aliqs natu
ralit' timet mortē. 7 talis fuit
in xpo. vn̄ cepit ihc pauē 7 tedē.
Est 7 alius timor q dicit' humān⁹
siue mundanus quando quis
timens pellis sue. n̄ audet
malitie resistē nec ueritatē
publice pdicare. Est et tertius
q appellatur seruilis. quo quis ti
more tantū pene 7 n̄ amore
iustitie. recedit a malo. iuxta
illud senece. oderunt peccare mali
formidine pene. et sequeret opus
si speraretur ī punitas. Est 7
quartus q appellatur initialis quo
quis 7 amore iustitie operatur bo
nū amore iustitie. 7 desistit
a malo timore pene. ¶ Seruilis
n̄ habet nisi unū oculū. qa penā
respicit tantū. Initialis habet
duos qa penā 7 gloriam. Est 7 a
lius timor q dicit' filialis siue
castus quo quis timet offendē
patrē ne separet' a patre. 7 spon
sa n̄ audet offendē sponsum ne
separatur ab eo. etiā n̄ habito res
pectu ad aliquā penā. Primus .i.
nec bonus nec malus qa natu
ralis. Secūdus n̄ ē a spū sc͞o nec .ii.
cū spū sc͞o. qa sep ē mortale
peccm. Tertius est a spū sc͞o. s; .iii.
n̄ cū spū sc͞o. qa semp ē cū illis
q habent peccatū mortale. Quar .iiii.
tus 7 a spū sc͞o 7 cū spū sc͞o.
Quintus 7 a spū sc͞o 7 cū spū .v.
sc͞o. cū plenitudine donoꝝ spū
sci. q ē tantū modo pfectoꝝ.

Nota q amor q ē naturalis in uo
luntariū dicit. eo q insitus sit
nature uelit nolit natura. ut ubi
sua diligē suā utilitatē 7 suā
conseruationē. naturalia ē n̄ sūt lauda
bilia nec uitupabilia.

(Quid sit dictum l. oc. s. uiuificat)

Notandum quod illud quod dicit apostolus. littera
occidit spiritus autem uiuificat. sic est intel
ligendum quod legis littera ueteres tempora
occidebat non per causam sed per occasionem.
quia ipsi tantummodo corrici littere adhe
bant. et non medulle. id est litterarum tan
tum intelligentiam retinebant sed spiritu
alem non recipiebant. littera est occidens
nolle ibi spiritualem intelligentiam adhi
bere. Secundo modo occidebat eos quia ipsi
innitebantur operibus suis. credentes se iu
stificari ex operibus et non ex gratia. cum
contrarium dicat apostolus. non ex operibus
iustitie que fecimus nos sed etc. Tertio
modo occidebat quia peccatum ostendebat
et manifestabat. unde ipsi scientes pec
cando grauius se peccando occidebant.
et hoc dicimus quantum ad illos qui pertine
bant ad uetus testamentum tantum.
quia quidam erant ibi qui pertinebant ad no
uum. sicut moyses. dauid et multi alii.
et istos littera non occidebat. quia eam spiri
tualiter capiebant. De ignorantia

De ignorantia utrum sit peccatum. quod
ignorantia non sit peccatum probatur
his argumentis. Ignorantia est pura pri
uatio. et est regula in theologia quod priuati
ones nullomodo sunt peccatum. quia sic
cecus in eo quod esset cecus peccaret. Sed cum
ignorantia sit cecitas intellectus non
erit peccatum cum sit pura priuatio. Sed con
tra quod ignorantia sit peccatum dicit
apostolus ignorans ignorabitur. ergo nul
lus ignoratur a domino nisi per peccatum. ergo
ignorantia est peccatum. Item augustinus
Ignorantia eorum qui scire potuerunt
et noluerunt peccatum est eis. Item ambrosi
us grauissime peccat qui ignorat. So
lutio. tenendum est quod est uerum quod ignoran
tia inquantum ignorantia est pura
priuatio et nullomodo est peccatum. et
omnes auctoritates que uidentur dicere
quod sit peccatum sic sunt intelligende
ut diximus. quod uero dicit apostolus. augustinus et
ambrosius. dic exponimus quod per ignoran
tiam in dictis auctoritatibus intelligitur
contemptus sciendi. quod est grauissimum
peccatum. quia ista ignorantia affec
tata. quia studiose iste affectat ne
scire affectat nescire. ne bene operetur. iuxta
illud psalmi noluit intelligere ut bene
ageret. Quicquid autem dicant multe aucto
ritates ignorantia legis nullomodo est
peccatum et peccatum sacerdotibus. nec peccat
sacerdos nesciendo legem diuinam. sed
in hoc grauissime peccat. quia audet as
sumere officium ad quod non est idoneus cum
legem ignoret.

Iacob dixit in genesi. Vidi dominum facie
ad faciem et salua facta est anima mea.
ergo sancti in ueteri testamento uidebant dominum.
contra. dicit beatus iohannes in canonica sua.
deum nemo uidit unquam. et sic est contra
predicta. Iterum maior gratia in no
uo testamento quam fuit in ueteri. ergo
maior et clarior debet esse uisio. sed
nullus in nouo testamento deum uidit
ut patet per predictam auctoritatem iohannis
ergo multo minus in ueteri. Solutio.
tenendum est quod est regula generalis quod
quandocumque tales locutiones fiunt. si
unt in ueteri testamento. scilicet locutus
est dominus ad moysen et apparuit deus
abrahe. et huiusmodi. debet intelligi
quod deus locutus est uel apparuit per su
biectam creaturam. id est per angelum qui ge
rebat uicem domini sic procurator in loquen
do uicem iudicis. et lector in ecclesia
cum dicit ego sum deus abraham. deus isaac et (deus)
iacob. Patet ergo quod loquentes et appa
rentes ideo domini uel dei appellantur
quia figuram et uicem domini portabat. unde
cum dicitur uidi dominum facie ad faciem
sic debet intelligi. id est uidi angelum
gerentem uicem domini. in assumpta for
ma corporea. facie ad faciem. id est sic
una facies alteram intuetur. et
patet quod angelus fuit quia cum lucta
tus fuit cum iacob et deus sit immo
bilis apud quem non est transmuta
tio nec uicissitudinis obumbratio.
et etiam succubuit nec recedere po
terat nisi ad iacob dimissus. Quod
autem dicit iohannes deum nemo uidit
unquam de diuina essentia loquitur
quam nemo unquam uidit. eo quod est inuisibi
lis licet intelligibilis. et cum sit immensa et
ideo ipse inabinabilis ut dicit dioni
sius et damascenus in libris de diuinis
nominibus

Que sunt sacramenta in ecclesia dei specialia.

Notandum quod vii. sunt sacramenta specialia in ecclesia dei.
scilicet baptismus. confirmatio. penitentia. eucharistia.
ordo. coniugium. et extrema unctio. Sed istorum
sacramentorum quedam sunt communia quedam spe
cialia. quedam necessitatis. quedam digni
tatis. Sacramenta communia sunt que ta
ngunt omnes. scilicet baptismus. penitentia. eucha
ristia. confirmatio. et extrema unctio.
Specialia vero sacramenta sunt que tangunt
quosdam ut coniugium et ordo. quia coniugi
um tantum laicos. ordo vero tantum cle
ricos tangere complet. Sacramenta vero ne
cessitatis sunt ista sine quibus non est salus
puero quantum ad unum. scilicet ad baptismum.
nec adulto quantum ad alia. et hec sunt
illa. scilicet baptismus. et confirmatio. et penitentia
si ceciderit in peccato mortali. Et extre
ma unctio in fine. Sacramenta autem di
gnitatis dicuntur propter sui excellentiam.
baptismus quo tota culpa delet et pena.
et confert etiam gratiam. et euchari
stia que addit et augmentat cumu
lum gratie. Sed istis autem sacramentis que
dam imprimunt caracterem quedam non. illa
autem que imprimunt caracterem ista sunt
scilicet baptismus. confirmatio et ordo. Alia
autem iiii. caracterem non imprimunt. et
est regula theologica quod illa sacramenta non
iterantur nec iterari possunt que carac
terem imprimunt quod dicitur illius totum dicit augu
stinus iniuriam facit sacramento qui iterat illud.
Preterea est et alia regula theologica ex
verbis augustini que dicit iniuriam facit sa
cramento qui dicit illud pollui per inmundi
tiam ministrorum. quia nullum sacramentum
quantum in se est polluitur. Polluitur autem mi
nistris qui indigne pertractant. Sed est et
distinguendum quod in quibusdam sacramentis per
tractandis peccat peccatoris minister.
mortaliter in quibusdam non. In illis sacramentis que

sunt pure necessitatis licet ipse
sit in peccato mortali dummodo non sit
notorius ipsa exhibendo non peccat
mortaliter. scilicet in baptismo. cum baptizat.
in penitentia et in unctione extrema.
In sacramentis autem dignitatis. sicut est
eucharistia corporis christi. et recipi
per in mortali etiam ~~homine~~ ordine
sacramentum ista agentes et sumentes
in mortali et ~~ipse~~ quod specialiter de
eucharistia dicitur peccat mortaliter.
quia ut dicit apostolus qui indigne sumit.
iudicium sibi manducat et bibit.

De tribus generibus peccatorum.

Nota quod tria sunt genera peccatorum. Primum 1
qui peccat quod malum est. Secundum qui perseverat quod de .ii.
teruis est.. Tertium qui peccatum suum excusat .iii.
quod pessimum est. Peccator sibi tria proponere
debet. Peccatum. Mortem. Deum. Unde peccatum
tuum meum contra me est semper. Mortem.
unde memorare novissima tua. etc.
Deum. Illustra faciem tuam super servum
tuum. Penitens vere hec tria debet
facere. scilicet ut corde peniteat. sicut david. quia
cor contritum et humiliatum deus etc.
Et ore confiteatur cum david. tibi soli pec
cavi et malum. etc. Satisfaciat opere sicut
david. docebo iniquos vias tuas. et
apostolus. Si hominibus placerem. servus christi non essem.
Iterum basilius. Nulli studeas placere in vita
tua nisi soli deo. Sed Ignis materialis. iiii.
facit. Urit. sive ardet. quod in se sunt. cale
facit. que prope sunt. Illuminat que longe
sunt. fumum emittit. Ita ignis scilicet gratia
spiritus sancti. urit. ardet. et consumit vitia.
que sunt in homine. per penitentiam et veram con
fessionem. vel contritionem. Unde veni ignem
mittere in terram. etc. quod. u. n. ut ar. Quia
nemo a calore eius se abscondit. et maxime
illi qui prope sunt. per ubertatem vite et spiritualem consolationem.
Illuminat omnem hominem. u. in hunc mundum.
qui longe erat a veritate iustitie. per bona opera
tione. In penitentibus. Unde tange montes.
id est superbos. fumigabunt. id est fatebuntur. peccata
sua. quia fumus provocat lacrimas propter pe
nitentiam

Abrosius. Omne verum a quocumque dicatur a spiritu
sancto est. Unde quilibet sacerdos potest predicare.
etiam si sit in mortali. dummodo non sit noto
rius. quia tunc causam scandali secum portat.
et audientes scandalizat. et verbum domini
contemptibile reddit. teste beato gregorio
qui dicit. cuius vita despicitur. etc. Et de
tali dicitur in psalmo. peccatori dixit deus quare
tu enarras. etc.

In margin: Nota basilius. Digne.

119

m. j.

Thema in nat uirginu.

Tunc surgent omnes uirgines ille et ornauerunt lampades suas et que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias. etc.
De sanctis uirginibus locuturus primo nobis uerecundiam quandam incutit. cum nos uiri in dei seruitio simus fragiles. in quo sexus fragilis mulieris tam fortis extitit ut non solum penitentie opera. sed etiam penas arduas nullo modo timuerunt. sed ne effeminati ut dicitur in ysaia a domino iudicemur. sed potius imitatores sanctarum uirginum. rogemus ipsum uirginitatis sponsum. qui in sexu fragili uictoria martirii contulit nobis per ab. huius sancte uirginis donare dignetur. ut sic ipsa hostes uisibiles et inuisibiles uicit. et etiam flamas incendium et penarum. sic nobis det flamas extinguere uitiorum. Dicit ergo dominus in euangelio. Tunc surgent etc. et licet totum euangelium exponatur de reprobis et electis. sub nomine fatuarum et uirginum sapientum. tamen hac auctoritate qua incepimus exponamus. prout sanctis uirginibus nosscat conuenire. Iste enim uirgines de lecto torporis et carnalis delectationis surgentes. media nocte uocem exc[i]tantis domini audierunt. cum uigilando et orando in nocte carnis concupiscentias edomarunt. teste enim salomone uigilie honestatis tabefaciunt carnem. i. excitant ne possit abundare in humore pessimo uitiorum. Unde hec uirgo potuit dicere cum psalmista memor fui nocte nominis tui domine. et iterum anticipauerunt uigilias oculi mei. et iterum media nocte surgebam ad confitendum tibi. Bene ergo ista de media nocte uox clamantis sponsi audiuit dum sic se uigiliis macerauit. sed qualiter ei occurrit obuiam. uideamus. quia sequitur ecce sponsus uenit exite obuiam ei. Occurrit est ei quadrupliciter. scilicet ei per uirginitatis cirmodum conformando. Unde de uirginibus dicitur in apoc. ambulabunt mecum in albis quoniam digni sunt. et post et sequuntur agnum quocumque ierit. In hoc enim potius ad similitudinem sunt xpo. scilicet in carnis munditia cum ipse hanc uirtutem dilexerit pre ceteris. quod patet quia de uirgine nasci. et uirgo uoluit perdurari. Occurrit etiam ei ista. regnum temporale et diuitias contempnendo. sic et ipse fecit de quo dicitur in iohe. quod cum congnouissent quod uoluissent eum rapere et facere eum regem fugit et abscondit se ab eis. nolens in presenti seculi miseria sublimari. qui regnum suis fidelibus dat eternum. ut daret exemplum eis ne inanes glorias uel dignitates appeterent seculares. et potius disceret subici quam preferri. Unde dixit discite a me quia mitis sum et humilis corde. Mitis enim et humilis corde ut dicit auctoritas se minorem omnibus existimat non maiorem. Occurrit etiam ista domino totis desideriis in ipsum tendendo. Unde potuit dicere cum paulo mihi uiuere xps est et mori lucrum. Unde quedam uirgo dicebat ipsi soli fuo fide ipsi me tota deuotione committo. Occurrit etiam ista domino mortem et tormenta pro eius nomine tollerando. quia ad ista redimenda

Nota quod una anima non est melior altera. nec ratione creationis. nec ratione predestinationis. sed tantummodo ratione gratie infusionis. Unde paulus gratia dei sum id quod sum. Justificati enim sumus gratis per gratiam ipsius. Cum dicitur equaliter omnis creet. et predestinatio nichil ponat in homine nec inferat necessitatem alicui rei. sed dicit diuinam prouisionem tantum.

uenit mortem et opprobria sustinendo.
Vnde ista ei quasi uicem reddidit.
quia mortua est pro eo qui mortuus
est pro ea. ac si diceret cum propheta. quid re
tribuam domino pro omnibus que retribuit
mihi. calicem salutaris accipiam. i.
passionem. Sic ergo ista uirgo fue
rit et obuiam exiit. sed qualiter
suam lampadem ornauit uideamus.
No(ta) de ista lampade. Notandum quod lampas uitrea est.
oleum continet. papiro et lumine
indiget. lampas ergo conscientia
huius uirginis fuit que uitrea
fuit propter interius et exterius
puritatem. Vitrum est interius
et exterius purum. Vnde dicitur
in apocalipsi de ista beata uirgine.
ipsa uero auro mundo simile
uitro mundo. oleum in ista lampade
fuerunt misericordie opera de quibus legitur in
matheo. esuriui et cetera. De isto
oleo inunguntur ut dicitur in luca
uulnera sauciati. i. pauperum
miseria subleuantur. Vnde legimus
beatam luciam omnia sua uendi
disse et pauperibus tradidisse.
papirus in ista lampade igne de
corat. fuit eius sensus diuinus
caritatis igne accensus. de quo
dicit dominus in luca. ignem ueni mit
tere in terram. et quid uolo nisi ut ar
deat. hoc igne ista accensa.
potuit cum paulo dicere. neque mors
neque uita poterit me separare
a caritate christi. et cetera. ut in euangelio
~~dicitur~~ dicitur preparauit induendo
se ueste nuptiali et uestimenti

uirtutum ut posset a domino ad eternas
nuptias introduci. Vnde dicit propheta domino
de ista uirgine sic ornata astitit
regina a dextris tuis in uestitu
deaurato. De istis uestimentis dicitur
in apocalipsi beatus qui uigilat et custodit
uestimenta sua ne nudus ambulet.
et ne a eternis nuptiis excludatur.
quia habentes talia uestimenta in
trabunt cum domino ad nuptias
ut hic dicitur. et omnes alii excludentur.
Vnde sequitur et que parate erant in
trauerunt cum eo ad nuptias. et clausa est
ianua. Nos ergo karissimi sic studeamus
uocem domini exemplo huius sancte uirginis
de nocte clamantis audire et pa
rate uigilare. et sic ornatis dignis
moribus occurramus. ut non a beatis
nuptiis cum fatuis uirginibus
excludamur. sed cum sapientibus
ad perpetua loca a domino inuitemur.
quod cuilibet nostrum dicente amice
ascende superius. et iterum uenite
benedicti patris mei percipite regnum.
ad quod nos ille perducat qui uiuit et regnat. amen.

Quare dicitur idiota.

Idiota dicitur ab idos quod est diuisio.
et iota quod est littera. inde idiota. i. diui
sus a litteris. Vel dicitur idiota ab idos
quod est diuisio. et odos quod est oda quod est
auris. inde idiota. i. diuisus ab
aure. hoc est a scientia que percipitur aure.
Sed autem Nandebet. quis intrare causa hu
militatis. quia tunc effectus est quod uitare
uolebat. No(ta)

Nota de vi. operibus misericordie. scilicet esurio. poto. uestio. hospitor. visitoque infirmum. vinctoque do solamen. sepelioque defunctum.

Thema i resurrectioe.

·M·I· Xps surrexit a mortuis primitie
dormientium quoniam quide p hominem
mors. & p hominem resurrectio mor
tuorum. & sic in ada omnes moriunt
ita & i xpo omnes uiuificabunt.
De glosa resurrectioe locuturi. ille
rogandus e qe resurrectio et ui
ta ut dr in iohe ut ipe p sui
pus missam det ut nob a morte aie
resurgere ut primodu tpo faciente
qe uia uitas & uita ad omnem be
atitudine resurgam. Apls
considerato q sic p ada morte tra
xim. ita p xpm mortis picula eua
dim. dic xps surrexit a mortuis

No. q ada i tripla morte nos dux.

&c. Notandu aut q ada in tplici
morte nos duxit. s. i morte culpe
ut dic aplus. omnes nascim filii ire. Ite
i morte nature un dns in gen. in
sudore uultus tui uesceris pane
tuo donec reuertaris i tra de qua sup
tus es. qa tra es & i tra ibis. & ps.
quis e ho qui uiuet & n uidebit
morte. & ibi ho nat de muliere.
breui uiuens tepore. &c. Ite i
dux nos ada i tria morte. s. in
ignorantie cecitate. Vn dicebat
tobias nullu gaudiu m e qa in tenebris
sedeo & lumn celi n uido. & ps dice
bat lumn oclo meo & ipm n e
mecu. duo ocli sunt. cogitio, et i
tellect. qa excecati sunt i pecco ade.
Vn dic ysaias palpauim sic ceci.
E contrario u xps resurgens t
plice uita nob donauit. qa q mor
te culpe donauit nob uita iusti

ficationis & gre. Vn paulus iu
stificati sum gtis p gratia ipius.
Contra morte nature donauit etia
uera resurrectione n solu i
aia s3 in carne. Vn ipe in iohe
dic ego su resurrectio & uita.
q credit i me & si mortuus fuit
uiuet. Contra cecitate ignorantie
apperiendo pdictos duos oculos
excecatos, contulit nob lumn uite
eterne cognitionis sue. Vn ipe
in iohe. he aut uita etna ut co
gnoscat te ueru dm & que mi
sisti ihm xpm. & paulus uidim
nuc p speculu en enigmate
tuc aut facie ad facie. & tuc
cognosca sic & cognit su. &
iohes in canonica. Scim cu appa
ruit similes ei erim. qm uide
bim eu sicuti e. & ido dicebat
ps. dns soluit compeditos dns
illuminat cecos. hoc e dns sol
uit compeditos corruptiones cor
poris destruendo, dns illumi
nat cecos sua uisione btc aie

de dotib. aie

conferendo. Notandu aut q sic
patet p pdicta. aia tres dotes
habebit. s. dilectione di. cog
tione di. fructione di. Corp

de dotib corporis i resurrectione

u quattuor dotib decorabit i
glosa resurrectioe. s. dote i
passibilitatis siue i mortalitatis.
seu i corruptibilitatis. Vn paulus
seminat. i. sepelit in corruptioe
resurget in incorruptione.
Ite decorabit dote eximie cla
ritatis. qa ut dic dns fulgebut
iusti. s. s. i. r. Vn paulus

Notandu q nuqua ds pmittit nec pmittet fieri aliquod malu, nisi inde extraat
aliq bonu. & i hoc apparet magna di omnipotentia. qa de malo extrait bonu.
& patet in excecatione iudeor. q xpm occiderut. & aplos a se repulerut. qa
de uno. s. de morte xpi. e a do patre redeptio humane generis pcurata. de
alia u. s. de expulsione aplor. e sca doctna gentib; ppinata.

Ds n facit malu e. i. ut malu sit, qa nullu fit malu eo auctore.
s; pmittit malu ee. & facit ut ipm sit bonu ad aliud.

seminat' in ignobilitate resur
get i gl'am claritatis. Ite decora
bit' dote agilitatis ut i momento
possit se trans ferre quocumq;
voluit. Un paulus seminat' i
infirmitate resurget in uirtu
te. s. agilitatis. i. summe maxi
me leuitatis. Ite decorabit'
dote subtilitatis ita ut omis
muri de mundo. corpori glo
rificato n possēt absiste. Un
paulus seminat' corp' anima
le resurget corp' spuale. i.
subtilissime et quasi spual'
nature. Ħ; notandum q
eande gl'am in se una dis
parit sci p merit' possidebunt.
qa sic dic ap paulus. alia e
est claritas solis. alia clari
tas lune. alia claritas stel
lar. qa abundantius illa
possidebut q melius hic
mandata dni ɔplebunt.
et maxime in caritate ar
debut. Rogem' g bnni dnm
ihum xpm de quo dic beat'
gregorius q morte nra
moriendo destruxit et ui
ta resurgendo repa[rau]it.
ut ipe p sui miam det
nob' et sua mandata ɔ
plere. et in suo sic amore
caritate et dilectione ardere.
ut ad gl'osa resurrectione
qua ipe iquatu ho. beat'
et gl'osus dc possidet me
reamur feliciter puenire.
q. cu. d. p. u. et. r. ad — c.

Notandu q ada ante peccatu — *No. de ada*
poterat mori. s; n erat necesse mo
ri. et ide fuisset de omnib; homi
nib; si ada n peccasset. post pecca
tu uero et potuit mori et fuit ne
cesse mori. et hoc ppt peccatu. qa
ut dic aplus stipendia peccati
mors. Post resurrectione u ɔmune
nec potit mori. nec erit necces
se mori. qa ut de malis dr i
apoc. cupient mori et fugiet
mors ab ipis. Notandu aut
q i resurrectione qda resurget
imortales. et ipassibiles. sic electi.
qda resurgent imortales et
passibiles. sic repbi. et p hoc pa
tet q solu ipassibilitas est dos
corporis. et n imortalitas. qa
mali n habebut dotes. qda aut
resurgent passibiles et mortales.
sic pueri q mortui sunt n bap
tizati. et sunt in limbo. et licet
possint pati q mori de natura.
n tn patient neq; morient
de dei iusticia. qa iustu e ut q
culpa actuali caruer. careant
pena sensibili. habebut
aut pena dapni. s. caren
tia uisionis dei. *Memoria passionis xi.*

[Marginal note: libus e e supior par i ferni u n e alia pe na materi alis s; tene bre tantu.]

Thema ɔmunis ad reducenda
ad memoria passione xpi.

G. m. j. p.

qua assidue an mtis occlos
affectuose reduce debem. Paulus.
Empti eni estis ptio magno
glificate et portate dm in
corpore uro. In istis ubis duo
facit aplus quoz pmu e re

Notandu q quot modis ho peccat tot modis satisfacere tenet. peccat e cogitando. ɔsen
tiendo. loquendo. opando. et assuefaciendo. qa tanto sunt grauiora pecca quato ductius i
felicē aīmā detinent alligatā. et ita consuetudo e grauissimu peccator. de ista
materia require i euuaglio ubi dic in ciuitate naim. de trib; mortuis. Ergo sicut
ho peccauit i v. ita satisfacere debet in v. ut cogitationi male opponat cor
dis contritione. Contra ɔsensu pecc[ati] [illegible] opponat assensu satisfaciendi. Contra
mala hois locutione opponat peccator confessione. Contra opis p petratione
opponat digna satisfactione. Contra mala ɔsuetudine. ductus assuescat i
bonis. ut penitentia ei quasi [illegible] naturalis efficiat.

triplex fallit peccatum

primo qa fac̄ c̄dē q̄ i eo sit stabilitas. cū ī ueritate sit momentaneū. job. gaudiū ypocrite. ad instar puncti. ecc̄. transierūt omnia uelut umbra.
secūdo fac̄ credē q̄ i eo sit dulcedo ⁊ dilectatio cū ī eo sit amaritudo. je. ii. scito ⁊ uide q̄ malū ⁊ amarū ē dereliquisse dm̄. d. t. osee. vii. ephraym. me p̄uocauit ī amaritudinibus. i. delectationib.

Tertio fac̄ c̄dē q̄ ī eo sit uita cū sit mors. Ro. finis peccati mors. jac̄. ii. peccatum cū consumatū fuerit generat mortē.

tributio passionis x̄. ad memoriam nr̄is. cū ipa passio exordiū fuit nr̄e salutis ⁊ signū exime dilectionis dī erga nos sic̄ dicit̄ dic̄ ī iohe. Sic ds̄ dilexit mundū ut filiū suū unigenitū daret. ⁊ idē paulus dic̄. cōmendat ds̄ caritate sua ī nob̄ qm̄ filiū suū misit ꝓpitiatorē ꝓ peccatis nr̄is. Scd̄m q̄ hic facit aplus ē qa ostendit nob̄ qua uice d̄be am̄ dn̄o reddē d̄ tanto beneficio nob̄ collato. primū ē notat̄ cū dic̄ empti ē estis ꝑtio maḡ. ⁊ c̄. Scd̄m notat̄ cū dicit. glificate et portate ⁊ c̄. dic̄ ḡ empti. ⁊ cū nos dic̄ emptos. ostendit nos natura ꝑuos illius q̄ nos emit. Ada enī nos uendidit ꝑ peccatū ī triplicē mortē. ut ī s̄mone supius resurrectiōis dictū ē. q̄ incipit xp̄s surrexit a mortuis. xp̄s u͛ emit nos ad triplicē uitā ut ibidē dictū ē. Sz ex quo empti sum̄ ei soli q̄ nos emit s̄uire d̄bem̄ qa ut dic̄ aug̃. tanti emit ut solus possideret. ḡ n̄ d̄bem̄ exhibē mēbra nr̄a arma iniquitatis peccato uł diabolo. s; potius arma iustitie dō ut ꝑ ipa mēbra humana fragilia diabolus cōuicat. dic̄ enī paulus īfirma mundi elegit ds̄. ut fortia queq; cōfundat. Menbra ē nr̄a tunc sūt arma diaboli. cū peccam̄ ꝑ ipa. tūc sūt arma dī cū uirtutes opam̄ dō ꝑ carnē fragilē supatur diabolus.

Vidim̄ ḡ qa empti sum̄. s; considerandū ē quo ꝑtio nos emit ds̄ nr̄. qa dicit paulus q̄ n̄ qualicuq; ꝑtio. s; ꝑtio magno nos emit. hoc ꝑtiū ap̄it petrus ī canonica sua cū dic̄. n̄ corruptibilib. auro uł argēto redēpti estis. s; ꝑtioso sanguine agni ī cōtaminati ⁊ īmaculati x̄. n̄ enī potuit dari maius ꝑtium q̄ uita x̄ d̄ duci ī mortē ꝓ salute humani gen̄is. vn̄ ipē dic̄ ī eugl̄io. Maiorē dilectionē nemo habet ut aīmā suā ponat q̄s ꝑ amicis suis. ⁊ ipē n̄ solū aīmā suā posuit ꝓ amicis s; ⁊ ꝓ inimicis. vn̄ paulus cū inimici eem̄ reconciliati sum̄ dō ꝑ mortē filii eius. Iā ḡ uidim̄ q̄ empti. ⁊ q̄ ꝑ . . tio empti. Nūc uidendū ē quā uicē d̄ tanto beneficio dō reddē d̄beam̄. Juxta illud ps̄ qd̄ retribuā dn̄o ꝓ omib. q̄ retribuit m̄. ⁊ qd̄ sit illud q̄ d̄beam̄ retribuē ostendit paulus. cū ait. glificate ⁊ portate dm̄ ī corpore uro. Ille glificat dm̄ q̄ bene uiuendo. bene docendo. bona exēpla ꝑbendo. dm̄ glosū ostendit ⁊ ab aliis glificari facit. vn̄ . . ipē in eugl̄io dic̄. sic luceāt opa ur̄a corā hominib. ut uidāt opa ur̄a bōa ⁊ glorificēt patrē ur̄m̄ q̄ ī c. e. Itē d̄bem̄ dm̄ portare eius iugē memoriā in cord̄ habē assidue. ut q̄libet dicat cū paulo. m̄ uiuē x̄ ē ⁊ mori lucrū. Non solū aut̄ d̄bem̄ eū portare ī mēte. s; etiā ī corpore. ut similitudine crucis ⁊ passionis eius ī n̄ris mēbris corporalib; habeam̄. vn̄ paulus

Triplici d̄ causa sustinet peccatores ds̄. primo ut ipi ad penitentiā cōuertant̄. vn̄ paulus. an nescis qa benignitas dī ad penitentiā te adducit. Secūdo ut boni ꝑ eos exerceantur. i. ut ꝓficiant ad melius. sic purgat̄ triticū. ⁊ gg̃. abel ee renuit que cain malitia n̄ exercet. ⁊ boni enī sine malis fuerit. ꝑfecto boni ee n̄ possūt. gaminime purgantur. ipa aūt maloꝝ iniquitas purgatio bonoꝝ ē. Tertio ut ꝓpt eos sustentantes eoꝝ meritis adueniēt. vn̄ ysaias. parcā ī ꝓpt̄ uitē ultimū . . ramul. i. orationib; sc̄oꝝ ego sustinebo peccatores.

Nota de abilitatione) Sciendu q e regla theologica. q si peccator ul' aliqs faciat q in se e se abilitando. Ds ne cessario facit q in se e. gratia infundendo. abilitatio aute secdm q itelligim hoc modo fit. qa primo loco ho cognoscit se peccasse. scdo loco dolet se peccasse. tertio loco pponit se nuq de cete ro peccaturu. quarto loco ut de ipsis peccatis satisfatiat ipu confitendo. v. loco ut venia ipe tret satisfatione penitentia iniuncta libent et voluntarie suscipit. vi. loco i tali pena pseve rare. et nuq reci diuare disponit. Cum ergo aliqs sic se abilitat ds q se querentib se ipm negare n pot. incoti nenti ei infu dit gram sua. ut q prius erat odibilis deo iam de cetero ei gratus existat. Et qa ex condigno erat dignus etno supplicio. nu ge ipa abili tatione di gnus ha betur etno p mio.

q sunt x carne sua crucifixer cu uitiis et concupiscentiis. et si hanc similitudine habuim mortis x. habebim cu eo et glam resurrec tionis ut dic aplus. Si conplanta ti facti sum similitudini mor tis eius simul et resurrectiois erimus. ad q nos p. d. q. u.

Thema de penitentia.

9. Penitentia agite appropinqua bit eni regnu celor. et p. fa cite fructus dignos penitentie. qa ia securis a radice arboris po sita e. Cum beatus ieronim de penitentia dicat q e maxima u tutu et pma tabula pnaufragiu peccati. qa n pot repari peccator pec catis n p penitentia releuet. et ut dic grisostom. iiii. bona penitetia i aia faciat. s. qa cor emudat. sen sus illuminat. aiam sctificat. et uita etna donat. Ido fres de pe nitentia pposui aliqd dice exeplo dni ihu. et pcursoris eius iohis baptiste. q sua pdicatione a pe nitentia inceper dicentes. peni tentia agite. et c. Sz ante qua auctoritate ista exponam. uite caritati dicendu e qd penitentia sit. Penitentia sic describit beatus aug. Penitentia e pre terita mala plange. et plangen da iteru n comittere. Peniten tia agite. In istis ubis tria no tant. in eo q dic penitentia cu penite sit grauit de comissis do lere. notat contritio cordis. de q ps. cor contritu et humiliatu ds n spernit. In eo q dic agite. notat satisfatio de comissis. ut dic beatus ieronim puniat unusqsq mala poris uite que egit. et ista duo penitentes ad tende debet. de qb dic ps. declina a malo et fac bonu. Pro eo q addit appro pinquabit eni regnu celor. notatur q s fructus sequatur ex fuga peccati. s. qa reddit ad delitias paradisi in q primus ho ceciderat. ad quas delitias nullus ptinge potit dno attestante n penitentia pducente. debt aut agi pena a peccatorib. ut sic dic beatus iohes baptista a futura ira diei iudicii ualeat fuge. de qua ira dicit in sophonia. dies illa dies ire et c. et solus ille fugiet iram q de se ipo hic. i. i hoc mundo supsit uindicta ut dic micheas ira dni portabo qa peccaui ei. et beatus paulus Si nos met ipos diiudicarem n utiq iudicaremur. qa ut dic aug aut ds punit. aut ho punit. et si ho se punit. ds n puniet eu aplus. qa ut dic auctoritas ds n iudicat bis in idipm. i. n condepnat alique bis pe de pecco. Ut ergo hanc possitis dicta ira euadere. facite fructu dignu penitentie. et in eo q dic fructu peni tentie notatur q ipa penitentia e arbor. cui radix e cordis contritio. rami sunt bona opa. folia. confessio in tegra. fructus satisfactionis pena. facite g fructu penitentie. ut ipa penitentia fruamini. i. ut in eo q satisfacitis. et carne maceratis.

P. Peccator recurre ad dnm o peccator. Ubi e mat que ostendit filio pectus et ubera. Ubi et filius ostendeas patri latus et uulnera. Quomodo g possut tales aduocati pati repulsam. ubi tot occurrunt caritatis insignia.

Thema de penitentia.

in dño gaudatis. ⁊ ideo dicat facite fructū. qa hō d̾bet frui penitētia. frui eni est ut dic aug. uti cū gaudio. Sȝ sciendū ē ꝙ illos q ficte ꝯfitent̾ illud qd dicit in euglio. q ueniebāt peccatores ad iohēm ꝯfitentes pecca sua. ⁊ dic confitentes pecca n̄ mta. ꝯ i pocritas q fingunt ꝯfessionē apud quos laudari uolunt et eis mta n̄ peccā ꝯfitent̾. sua dic n̄ aliena. ꝯ d̾tractores. q semp aliena pecca rememorant. utrūq; uitiū remouebat dd. cū dicebat dixi confitebor adu̾sum me. i iusticias n̄ iusticia. ꝯ ypocritas. meas n̄ alienas. ꝯ d̾tractores q ut dic aplus sūt deo odibiles. Sȝ notandū qd quidā faciūt penitentiā. sȝ n̄ dignos fructus penitentie. ut q tantū dolent d̾ ꝯmissis nec satisface uolunt. Quidā faciunt penitentiā ⁊ fructus sȝ n̄ dignos ut illi q dolent d̾ ꝯmissis. ⁊ i parte satisfaciunt. Quidā faciunt penitētiā ⁊ fructus dignos penitētie. s. q in dolore cordis ⁊ satisfactione opis tantū affligunt̾ p̄ pena quantū d̾liquer̾ p̄ culpa. Vn̄ i apoc dicat quantū glificauit se ⁊ in d̾litiis fuit. tantū date ei tormtū ⁊ luctum. ⁊ i d̾utronomio dr̄. p̄ mensura peccati erit ⁊ plagaꝝ modus. Sic ḡ agitur digne penitentia dar. et capit fructus

eius. Seqt̾ quare d̾beam̄ penitētiā face cū addit. iā securis ad radicē arboris posita ē. arbor ē unusqsq; hō. Vn̄ i yer. erit tanq̄ lignū q. p. ⁊c. huius arboris radix. est cogitatio. stipes. locutio. fruct. op. Securis. sententia mortis. q omīs indiferent̾ i cadit. qa ē ꝯmune mori mors nulli parcit honori. ⁊ hoc ē qd dic iob. hō nat̾ d̾ muliere. breui uiuens t. r. m. m. ⁊c. et qa securis posita ē ad incidendū. oīs arbor q n̄ fac fructū bonū excidet̾ et in ignē mittet̾. ī illo utiq; igne d̾ quo dr̄ in ysaia. u̾mis eoꝝ n̄ moriet̾. ⁊ ignis eoꝝ n̄ extinguet̾. ⁊ dn̄s i matheo ite maledicti i ignē etnū. ⁊c. Nos ḡ kmi sic studeam̄ penitentiā ⁊ fructū penitentie adiplēre. ut et sic h̾ ualeam̄ ictū securis effugē. sal̾ti audire sententiā possim̄ in die iudicii districti iudicis euitare. ⁊ illā uocē gliosā audire uenite bn̄dicti p. m. p. c. r. ad q. r. n. p. q. u.

De confessione

Ps. xxviii. q abscondit scelera sua n̄ dirigit. q aut̾ ꝯfessus fuit ⁊ d̾reliquit ea miam ꝯsequetur. Quali aut̾ d̾beat ꝯfiti dic p̄. Confitebor tibi i cithara d̾s d̾s meus. Cithara lugubrē reddit sonū. In cithara ꝯfitet̾ qui cū gemitu ⁊ planctu ꝯfitet̾. Vn̄ i psona ꝯfitentiū dicitur ad tyr. ysa. xxii. Sume citharā ⁊c. i q notari possūt. vii. q i ꝯfessione requirūt̾. tanq̄ vii. cord i cithara. Primū ē ut sit uoluntaria. q n̄ p̄ hoc q ait sume. n̄ extorta sic fit i latronib. sub patibulis. sȝ uoluntaria. sic ait. p. uoluntarie sacrificabo tibi. Sc̄do d̾bet ēē apta. q notat̾ p hoc q cithara q sonū reddit ut alius audiat. ... cant. ii. sonet uox tua in aurib; meis. Ideo ... Io. xii. lazare ueni foras. s. p̄ apta ꝯfessionē. Tertio d̾bet ēē integra. p hoc q dicit circui ciuitatē. s. ꝯscientie. u nil remaneat q foras n̄ ueniat. ... oīa aut totū sc̄ificat hominē aut nichil. q ... iii. ... meretrix ... Quarto d̾bet ēē uerecūda. p hoc q ait. meretrix. ... hoc qd dic obliuioni tradita. Quīto d̾bet ēē timida ... q fit cū ... Sexto d̾bet ēē deuota ... flut abundantia lacrimaꝝ. Vt dicat cū ps. ... cū uirtute. ut p ea mulceas aures ... septimo d̾bet ēē frequens. Vn̄ dic frequēta canticū. ... dn̄s ait. Io. xi. ...

Et hoc ē qd dicebat dd. pp̄li dño d̾lictis cor meū i lacrima ... q fit d̾ ... dño hō exaltat ... ⁊ ... cū ...

p̄ dictatio

Thema de apostolis.

Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis. Licet singulorum sanctorum sint festivitates summo honore colende, precipue tamen sanctorum apostolorum festa debemus honore assiduo venerari, cum ipsi discipuli domini extiterint et amici, et nostrarum mediatores animarum, et cum ipsi venturi sint cum domino ad iudicandum genus humanum, ut ipsi nos sua prece ab eterna morte liberando eterni premii faciant esse consortes. Dicamus ergo. hoc est pre. m. Hoc evangelium legitur de apostolis specialiter, et hoc triplici ratione. Prima quia fuit sermo domini ad eos specialiter post cenam factus. Secunda quia dominus specialiter dilexit eos, ut hic dicit sicut dilexi vos. Tertia quia ipsi specialiter dominum dilexerunt. Unde dominus dicit eis in evangelio Iohannis: ipse enim pater amat vos quia vos me amastis et credidistis quia a deo exivi. Verba ergo ista de sancto evangelio que premissa sunt cum omni diligentia et veneratione tractanda, sed potius imitanda, cum in eis nostre salutis summa consistat. Verba ergo in predicta auctoritate debemus memorie commendare. Primum est singularem dilectionis caritative preceptum, quod quia magnum est totiens a domino in evangelio replicatur. Unde ipse hortando vos ut diligatis invicem, et iterum dicebat apostolis: in hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad invicem.

Et hic ut audistis hoc est preceptum meum precipuum, quia hoc preceptum in lege et prophetis assidue predicatur. Et ratio huius hec est quare dominus precipue preceptum de dilectione caritatis voluit replicare, quia ut dicit beatus Paulus plenitudo legis est dilectio, et omnis lex et mandatum in hoc verbo restauratur. Secundum quod notatur in predicta auctoritate singularis dilectionis exemplum, cum dominus dicit sicut dilexi vos. Qualis autem fuit dilectio domini erga humanum genus non dicatur ubi sit facta, quia cotidie patenter videmus ipsum cotidie pendentem in cruce. De quo dicit Paulus: qui dilexit me et tradidit semetipsum pro me. Et in apocalypsi: qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Set quia diximus de dilectione Christi erga nos, videamus qualiter ipse nos dilexit, quia tripliciter, scilicet liberaliter, sapienter et fortiter. Liberaliter ante quam mundus esset suos predestinando. Unde Paulus: qui elegit nos ante mundi constitutionem ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Item vere dilexit nos liberaliter nulla ipsius utilitate vel commoditate propria ad dilectionem humani generis inducendo. Unde psalmus: bonorum meorum non indiges. Et vere liberaliter quia non dilexit solummodo amicos sed et inimicos. Unde Paulus: sicut cum inimici essemus reconciliati sumus deo per mortem filii eius. Item dilexit nos sapienter naturam nostram non culpam sumendo, ut posset nostra peccata delere. Unde Ysaias: dominus ascendet super nubem levem, id est uniet sibi carnem ab omni peccato immunem. Dilexit nos et fortiter, quia ut dicitur in canticis canticorum fortis est ut mors dilectio, immo fortior morte, quia non timet mortem. Sic nec

xpc pro nobis timuit. immo ut dicit paulus
tradidit semetipsum pro nobis. Tertium
quod notatur in predicta auctoritate ubi dicitur
vos amici mei estis. s. f. q. est probabile di-
lectionis signum. quia dilectionis signum est
quadruplex. s. implectio preceptorum. Unde
dicitur. vos amici. s. Secundum est ut tri-
stamur de malis proximi et de bonis
gaudeamus. sic paulus amonet dicens.
gaudere cum gaudentibus et flere cum fle-
tibus. Tertium est consciencie gaudium. unde
paulus. gloria nostra hec est testimonium
consciencie nostre. Quartum est desiderium
eternorum et visionis divine. Unde pau-
lus cupio dissolui et esse cum christo. Hic
insinuat apostolus primo virtutem dilectionis
preceptum quo ardentes in dilectione
erant. de quibus dicitur in actibus apostolorum quod
erat eis cor unum et anima una.
Secundo verum probaverunt dilectionis
exemplum amando sapienter homines
non errores. Unde dicit beatus Aug.
sic sunt homines diligendi ut er-
rores eorum non diligant. Tertium dili-
gendo eos quos predicabant liberaliter
exigendo temporalitatem non proprium commodum re-
quirendo. ut beatus paulus. qui nil
querebat non sumptus. Sed hodie predica-
tores et prelati. lac querunt tantum et
lanam de ovibus non curantes. ut in eze-
chiele dominus lamentatur. Item diligere
dominum forte usque ad mortem. decer-
tando ut hic beatus apostolus. Hec fecit
de quo sic et sic legimus immo etiam gaude-
bat quando pro christo tribulabantur. Unde in ac-
tibus apostolorum ibant gaudentes a conspectu
concilii. quoniam digni habiti sunt
pro nomine ihesu contumeliam pati. Ergo
fratres karissimi. in predictis sic studeamus
dominum et sanctos apostolos imitari. ut
cum ipse dominus venerit ad iudicandum.
et isti cum eo velud honorabiles as-
sessores. qui a christo primum locum in eternis
nuptiis optinebunt. ipse dominus per preces
huius sancti perducat nos ad vitam eternam. Amen.

Dirigite viam domini etc. No. quod triplex est via.
s. spinosa. lubrica. et tenebrosa. Via spinosa
est via peccatoris que sollicitudinibus et curis seculi occ-
upatur. Unde sal. via impiorum quasi sepes spinarum.
via iustorum absque offendiculo. Via lubrica est quando
quis [illegible] labitur per luxuriam volutans in glutine
est. Via tenebrosa est. quando quis in cecitate mentis
peccat per ignorantiam. De his duabus viis dicitur
in psalmo. fiat via illorum tenebre
et lubricum et angelus domini i. diabolus
persequens eos. quia quando peccator constitutus
in via tenebrosa et lubrica. levi im-
pulsu diaboli de culpa in culpam
labitur. de culpa tandem in penam
impellitur. Unde ieremias. idcirco
via illorum erit quasi lubricum
in tenebris. impellentur enim
et corruent in ea. Contra has tres
vias tria remedia opponuntur.
s. calciamentum. baculus. et lucer-
na. Unde versus. Si via spinosa sit
lubrica vel tenebrosa. Calceus
et baculus. lucerna tibi sociantur.
Calciamenta ne pedes spi-
nis perforentur. baculus ne per
luxuriam vel gulam labatur. lucerna
ne per ignoranciam ad lapidem offen-
dant. De calciamentis dicit apostolus
calciati pedes in preparatione
evangelii pacis i. affectus nostri
evangelica doctrina muniantur.
In exodo. calciamenta habentes
in pedibus. Vie lubrice necessarius

quia secundum quod dicit paulus: semper aliquid boni facito ut diabolus te inueniat occupatum quia de facili a temptatore non capitur qui bono uacat exercitio.

est baculus scilicet fortitudo ad refrenandas
carnis uoluptates. unde exo. tenentes
baculos in manibus. Tu autem est sentis
dicentem. accedere te in lubricitatem luxu
rie uel gule uolentem impellere.
statim baculo fortitudinis te appodies.
in modo est ipso dicentem peruertas. tunc est dicentem
sentis uestre. est caro tua incipit pr
urire. uel est turpes imaginationes
intelligis in mente uenire. tu
autem dicis. quid hec est vestis cruenta
belue. et baculo crucis te ipsum
fortifices. signando ipsum peruertas et
uiuiliter ad aliquod negotium te con
uertas. uel nudus surgis et cum ui
rga te uerberes. ne in carne tua
diabolus latitet. et sic hostem for
titer fugabis. unde in ecc. Malitia
unius hore. facit obliuionem lux
urie magne. Ille autem tene
brose necesse est lumen scilicet uerbum
dei. unde in ps. lucerna pedibus meis
uerbum tuum et cetera. non dicit emplastrum
galieni. non legem trebelliani et
iustiniani. sed lucerna quod est uerbum dei.
Unde quidam episcopus scolaris huius quondam me
dicine ad consolandum corporis et unum
legistam ad conseruationem temporalium.
in iniustis exactionibus acquirit legistis.
in delicatis cibariis acquirit me
dico. tandem medicine dedit ei me
dicinam que purgarunt contra humo
res. i. uit decorpore eius eduxit.
Unde episcopus factus est mortuorum ait.
duos pessimos mihi associaui. qu
orum unus animam. alius corpus abstu
lit mihi. si miser ille huius aliquid
quia est lucerna domini illumina
ret

non incidisset in tenebras exteriores.
Ille autem uie sunt late et spatiose que
ducunt ad ignem et sulphurem gehenne.
Sed quid prodest latroni per amena prata
duci ad suspendium. qui per amena prata
ducitur ad suspendium. qui per suam delecta
tionem traditur ad interitum numquam peregri
nus ad tale festinaret hospitium ubi sciret
se pati supplicium. Sed peccatorem per
dictas uias quas sibi uidetur pulcre ire
delectat. et demonem habet ducem qui eum
cathena peccati ne miser euadat fir
miter tenet et stringit. et oculos eius
luscos facit ne nouissima sua ante se
attendat. sed tamen iuxta se presentia respi
ciat. ue est misero qui per has uias
incedit. quem ex improuiso cadere in locum
ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhab
bitat. uia autem domini dei ab initio angu
sta unde in eu. contendite intrare per angu
stam portam. et uide angusta est porta que
ducit ad uitam. sed peccata magis ac magis
dilatantur. unde gg. non in angusto ini
tio incipitur. postmodum ineffabili dilecti
onis dulcedine dilatatur. sicut dicit in pro.
uiam sapientie monstrabo tibi et ducam te per se
mitas equitatis quas cum ingressus fueris
non artabuntur gressus tui. et curre
ns non habebis offendiculum. quem qui in uia
mandatorum eius currit. dilatabuntur
gressus eius.
Videte quomodo caute ambuletis et cetera.
duo hic consideranda occurrunt. primo
quia uerbum uidete. ibi uidete. ii. quomodo
caute ambuletis. ibi quomodo caute et cetera. Videte est
uerbum super nos deum. iuxta nos proximum. intra
nos animam. subtus nos infernum. Sed principa
liter inter hec inuitat nos dominus ad uidendum

124

nos met. Vn̄ uideo uos met ipos
vide ut nos cōsideremus qd̄ sumus. de quo
facti sumus. et in qd̄ redituri sumus.
Job enim questionē mouet. et dicit.
q̄d ē homo nisi putredo. ppha qd̄ ē hō.
B. hō sperma fetidū. saccus stercorum.
et esca uermiū. et sapiens. hō ē man
cipiū mortis. hospes loci. viator
transiens. Tertia diffinitio
datur de homine respectu mortis.
vñ hō ē mancipiū mortis. et ē
hō enim ē mancipiū qa opportet
ipm mori. qa nec diuitiie nec
sapientia. nec honores. qa moritur
doctus pariter et indoctus. Item ē hos
pes loci. vñ aplus. dū sumus in hoc
mundo pegrinamur a dño.
Item ē uiator transiens qui tran
sit cito uelut umbra. Vñ oīa
transierunt uelut umbra. Iste
tres diffinitiones supdicte q̄
date sunt de ipo respectu hōis
possunt cōgrue in una diffiniti
one. B. concludi. Vñ hō ē sperma
uilissimi ratione principii. Saccus
stercorum ratione medii et sue
conuersationis. Esca uermiū res
pectu finis. Sz aliq sunt q̄ hoīe
impediunt ne de principiis. medi
is et suis finib; memoretur.
sic. s. etc. forma. fauor et
feruor iuuenilis. opeq;
subripuere tibi noscere
quid sit homo. No. qd̄ in multis dz
xpian fidelis gliari. po in dō. vñ
ad cor. i. Qui gliat in dño glietur. Se
cdo in consciā quasi. s. n̄ hēt remorsū consci
entie. vñ ap. gliā nrā hec ē testimon
ium consciē nre. Tercio in cruce. vñ
ap. m̄ aūt absit gliari nisi in cruce dni nri
ihu xpi. Quarto in tribulatōib;

Vñ ad rom. gliamur in tribulatiōib;
Scientes. qm̄ tribulatio patientiā
operatur. patientia aūt pbationē. pba
tio aūt spē. spes aūt nō confundit. etc.
Quarto in infirmitatib;. vñ ad cor.
libent gliabor in infirmitatib; meis
ut inhabitet in me uirtus xpi.
¶ Libent gliabor in infirmitatib; meis
ut inhabitet in me uirtus xpi. No. qd̄ in
istis uerbis tria possunt considerari. pimo
in quo sit gliandū. s. in tribulationib;.
et hoc notatur ibi cū dicit in infirmi
tatib;. Scdo quo sit gliandū.
et hoc ibi. libent. Tertio ppt qd̄ gliandū
et hoc ibi. ut inhabitet in me uirtus xpi.
de pimo in iob. in sex tribulationib;. de
scdo et tertio. aplus. ad ro. Non
solū sz gliamur in tribulatiōib;.
Scientes qd̄ tribulatio patientiā
operatur. patientia pbationē. pba
tio uero spē. et iacobus omne gaudium
etc. No. aūt qd̄ pdictis tribulatiōib;
qñ nominant in preda aute ub ligant
ds humanū genus. sic rustic funib; ligat
asinū suū. de quib; funib; dr in osee. in
funiculis adā traham eos in uinculis caritatis.
rustic aūt asinū suum ligat tribus de cūs.
po ut eum trahat sec quocūq; uoluit.
scdo ne ab eo fugiat tercio ne lupus eū
rapiat. de. i. io. nemo uenit ad me
nisi pat meus traxit eum. et in
cant. trahe me post te. Nunc de
scdo intrem. abierunt absq;
ulla fortitudine ante faciem
subsequentis. de tercio. pe. ad
usarius uest diabolus. t. l. r. c.
q. q. deuoret. No. qd̄ pdictas tribu
lationes debet homo sustinē pa
tient ppt multa. pimo qa deus ē
cū eo. ps. cū ipo sum in tribulatioē
etc. scdo qa si socii fuimus tribula H

Ecce ego proposui co-
ram vobis vitam et mor-
tem. vitam si servabitis
verba legis huius. mor-
tem si declinabitis ab
eis. Hec verba sunt mo-
ysi in deuteronomio
in quibus loquitur obedien-
tibus retributionis et diu-
turnum gaudium. loquitur
et inobedientibus et diu-
turnum supplicium. cum
enim dicit propono vobis
vitam. constat quod obe-
dientibus et servientibus
mandata vita proponitur
sempiterna. Et hoc est
quod in evangelio dixit dominus
audiam. Si vis ad vitam
ingredi serva mandata.
et ita commendantur in
prima parte auctori-
tatis obedientes et pre-
miantur ita dictum est.
Deterrentur autem inobe-
dientes et reprehenduntur
cum eis moyses eterna in
supplicia comminatur.
Sequitur reprehensio
moysi qua reprehen-
dit monachos derriso-
res et contemptores sa-
lutarium preceptorum

quemadmodum aspidis surde
obturat aures suas ne
audiat vocem incantantis
id est iubentis sapientis non me-
morantes illud quod scriptum est
in salomone. qui obturat aurem suam
ne audiat ~~sanguinem~~ legem
oratio eius erit execrabilis.
Unde tales notat moyses
in verbis sequentibus quod post di-
scessum prelati ut institutorum
constitutiones ab eis factas
negligunt et conservare con-
tempnunt. dicens novi enim
quod post mortem meam inique
agetis. id est post recessum meum
vos me quasi mortuum re-
putantes eritis inique cum
fueritis preceptorum salubrium
transgressores. Et quod sit
inique agere ostendit mani-
feste cum dicat. declinabitis
cito de via quam ostendi vobis
Sed ne credatis sic carere
pena huiusmodi transgres-
sores. Sequitur comminatio
pene [illegible]. et occurrent
inquid vobis mala in ex-
tremo tempore. quasi dicat
si in presenti vita hoc evi-
temini saltim in extrema mor-
tis et post mortem eternas
malorum infernalium pos-
sessores. Et nota quod dicit
occurrent. quia talibus

transgressorib in extu
positis mortis sic dicit ysa
ias occurrent demonia eis
formidine inferentes. et
hoc est quod dicit iob. uadent et
uenient sup eum orribiles.
Nota quod dicit mala in plu
rali. quia dupplicat tam in anima
quam in corpore perpetuo af
fligent. et hoc est quod dicit yere
mias. domine omnes qui te dere
linquunt confundantur.
recedentes a te per trans
gressionem mandatorum
in terra scribentur. In illa
utique terra de qua dicit iob
terra tenebrarum. et caliginis
et umbre mortis ubi nul
lus ordo. quia nec ordine nec in
constitutione observatur.
sed sempiternus error inha
bitat. et addit yeremias
dupplici contritione conte
re eos. quia ut dicit ps. in
duentur sicut diployde con
fusione sua. et quia sit cau
tantorum malorum addit mo
yses in auctoritate predicta
dicens quia recesserunt a manda
tis domini. i. per latam per transgressi
onem precepta est prelata. precep
ta domini sunt. sicut ipse dicit. qui
uos audit me audit. et ta
les faciendo contraria preceptorum
irritant dominum ut dicit moyses
.i. prouocant in operibus prauis.
Hec sunt et alia testimonia scri

pturarum

patres quod dominum consi
derantes ad tribunal
nostre conscientie reue
ultamur. Nam gloria nostra
hec est testimonium con
scientie nostre. Contrarium
et est sicut apud antiquos re
tro temporibus tribus diebus
solempniter celebrare. Et in
istis tribus diebus que corri
genda sunt corrigere. et
que emendanda sunt emendare.
prius enim opportet ut ex
stirpentur uitia
postea uero sunt plantande
uirtutes. iuxta illud
Ecce dedi uerba mea in ore
tuo. u. e. et dis. et c. iiii.or
posuit ad extirpandum uitia
et duo ad plantandum uirtutes
quia magis laborandum est ad ex
stirpandum uitia quam ad plan
tandum. u. ad extirpandum uitia. iiii
necessaria sunt .ii. pr. t.
et for. ad edificandum uirtutes
duo tantum sufficiunt. Et uide
licet amor et primum. Sed
dicatis uitiis. per penitentiam
euulsis. sunt uirtutes plan
inserende. Recollegamus de
lectissimi testimonia fratres. qui pri
et conplantare sunt et sic per for
s. ampliate dilectio cordis
nostre posse cum munitum et co
cordium agere tantum. itaque
corrigenda sunt cor. et que sta
statuant. et perficiamur
ab omnibus obsequentes. ut cum
uenerit pastor pastorum. pre
latus prelatorum rex regum
et dominus dominantium ad exa
minationem nostram audire
possimus uocem illam delec
tabilem. Euge. l. b. et
fi. s. domini tui. etc.

Corpora sanctorum in pace sepulta sunt etc. Si cogitatio aliqua vel adequatio. potest esse de iusto ad peccatorem
de proximo ad ipsum. de sapiente ad insanum. dicere videtur propheta cum propheta. non sum medicus et in domo mea etc.
non sum inquam medicus animarum. scilicet sapiens ad sanandum. et in domo mea non est panis. id est habundantia scilicet sufficiens ad predicandum
neque vestimentum. ornamenta videlicet virtutum. quibus me vel alios sufficienter ornare valeam. et ideo dicam nolite etc.
nec sum propheta nec filius prophete. propheta namque constitutus est. futura predicere. filius vero prophetarum consuevit dicta prophetarum exponere.
Tria sunt que doctorem vel quemlibet constitutum prelationis seu predicationis presumit assumere. Scientia scilicet eloquentia et bona vita.
Scientia siquidem necessaria est. qua possit inter bonum et malum discernere. Eloquentia qua possit alios docere. ut non sit canis
mutus non valens latrare. Bona vita. ut in aliis possit exemplum boni vivendi prebere. Sed quia scio ista michi penitus
non adesse. vereor quidem vobis pauca que scio coram pluribus enarrare. [?] Scio tamen quondam pueri mittere in dextram
navigii rete. et in ve[?]. et nos quoque pueri esse debemus. ut non sensibus sed malitia parvuli simus. in dextram navigii
retia nostra mittamus. ut cum illis de quibus loqui desideramus sanctis. ad portum quietis eterne pervenire valeamus.
Denique Salomon noster verus pacificus ait. Corpora sanctorum in pace sepulta sunt etc.
Auctoritates sacri eloquii. scilicet Novi videlicet ac Veteris Testamenti. plene sunt misteriis atque figuris. et ideo diligentissimum
habere desiderant auditorem. quia quanto diligentius exponuntur vel audiuntur. tanto suavius sapiunt. et in modum pigmenti
et ad similitudinem bonarum specierum maiorem odorem reddunt. et luce clariorem viam salutis nobis ostendunt.
Sacra quidem scriptura in multis siquidem locis. recipit similitudinem nucis. Nux enim habet in se. iiii. corium scilicet testam.
nucleum et medullam. Sic quidem sacra scriptura. sub iiii. sensibus continetur. habet enim in se sacra scriptura sensum ystoricum.
allegoricum. tropologicum. et moralem. Primus refert nobis veritatem istorie. Secundus denotat nobis divinitatis maiestatem.
Tertius invitat nos ad eternam beatitudinem. Quartus instruit nos ad omnimodam mansuetudinem. Primus siquidem est amarus.
Secundus fortis. Tertius dulcis. Quartus indigestibilis. Ista iiii. in sacra scriptura principaliter sunt attendenda.
ut ex his que legimus vel audimus. fructum aliquem capere valeamus. Quoniam propter scripturas sacras frequenter legere vel audire
spiritualem fructum extra aliquem non percipere. et ideo bona statutum est a sanctis patribus. ut in capitulo aliquid sub brevi-
tate dicatur. quod etiam minus capacibus leviter retineri valeat. Tenetur enim abbas quilibet prelatus presens vel prelatum suis
subditis pro viribus utiliter providere. Dicatur itaque. Corpora quidem sanctorum in pace sepulta sunt etc.
Cum enim dicatur propheta posuerunt mortua scilicet tuorum etc. Tobia quoque qui sepeliebat corpora omnium necatorum a Salmanasar rege. iussu
interfecta. Iohannes in Apocalipsi dicat. quod in fine mundi corpora sanctorum Enoc et Helie. in plateis Ierusalem relicta sunt.
Et in passionibus sanctorum frequentissime scriptum legimus. quod illorum corpora insepulta relicta sunt canibus ad vorandum.
Solet enim inveniri est. de qua pace. vel de qua sepultura. hic Salomon dicat. Si enim secundum litteram hoc intelligere vellemus
starent omnia vero predicta. Sed sciendum est quia non de pace temporis. nec de sepultura corporis. Salomon hic loquitur. Corpora sanctorum
De pace siquidem pectoris. et de sepultura mentis loquitur hic Salomon. quasi quilibet diceret. quia ad consortium sanctorum desiderat pervenire
triplex est enim pax. et quadruplex sepultura. ut invenitur in sacra scriptura.
Est pax temporis. pax pectoris. pax eternitatis. De prima dicit psalmista. Rogate que ad pacem sunt Ierusalem.
Item dicitur quidam ficta pace gaudentes. fiat pax in diebus nostris. Sed dicitur. pax pax. et non erat pax.
De secunda et tercia dicit dominus suis discipulis. Pacem meam do vobis. pacem relinquo vobis. quasi diceret.
pacem pectoris quia in presenti quidem vobis necessaria est. do. alteram scilicet eternitatis. in futuro dabo

ds̄ pace. s. d pace pectoris.

S; notate qđ dr̄. pacē meā do uob. q̄a nullꝰ ūq̄ hoīū. ad tātā pacē ul' tranq̄llitatē pectoris potuit aliq̄ndo
puenire. q̄ta ipe xp̄c semp meruit psidē. nō dic meā. d pace pectoris d pace nō etnitatis q̄ī futo datēt̄ nō nob donabit.
absolute dix pacē relinq̄ uob. q̄a scdm q dic' ioħs apl's et euuāglista. sanct qn ai apparuerit. similes ei erim̄
d scdāq̄ pace. s. d pace pectoris. dic nūm aplc̄ paul'. Sin pace ipossibile ē placē do. h ē sin pace pectoris.

Debem̄ ī ī psēti uita. t̄plicē pacē hr̄e si ad illā etnā pacē cupim̄ puenire. dbem̄ h pmo pace hr̄e nob cū
q̄ secū dissidr. d leui nulli uenire. Cū p̄xīs ī nr̄is pacē q̄dē nos hr̄e opōz. q̄a p pacē pxi. p uenit adpacē di
Vn̄ si offers mun' tuū ad altare. rc̄. pacē siq̄dē cū dō hr̄e dbem̄. ut ei semp iussioib; obtēpemus.

Insta t̄plici pace ī psēti uita sepeliebāt scī. qn cessabāt a peccatis. Est aū sepultā scōz duplex. pma qn
donnūt et q̄escūt a strepitu mūdi et a sclaib; curis. sca qn uacat cōtēplatiōi. D pma dic' apl's. Dō sepultū r̄
Dsca dic' iob letāt scī. ī psēti q̄dē sepulcrū s̄ fodientes. qī q thesaurū ī uenūt. Vn̄ spōsa ī cc. Ego dōmio et
ista ē n sepultā ī q nos ad exēplū illoꝝ sēpt q̄m. cū sup dc̄ta pace cotidie sepeliri dbem̄. si ad eoꝝ pscā. p. cupim̄.
uerūtn̄ sciēdū ē. qđ s̄t q̄dā q ī psēnti sepultis sepeliūt q̄dē. s; nō ī pace. q̄a dtrahūt aliis. et d se aliq̄n pbēt
materiā dtrahendi q̄a stultori uiuē sin q̄rela. Vt dq̄libet in uiāt dicapli; Ecce hō sin q̄rela uerdī cuie

Et iō dictū ē cōpa scōz ī pace sepulta s̄t. q̄a sin pace ipsibile ē place dō. Habēt ī mali duplicem
sepultāꝫ. unā ī psēti altāꝫ ī futo. d pma dr̄. Sepulcrū patēs ē gutt' eoꝝ linguis suis dolose agebāt. rc̄.
d sca qđ dr̄. Mortu' ē aū diues. et sepult' ē in infernū. Vtraq̄ aū sepultā maloꝝ. q̄ st abominabil' et dtestāda.
ī ipsos oīo penit' fugiēda. facile q̄dē ad ūtēplu. si eoꝝ initiū. et fine dligēt aspicere uolumus.
d pma dictū ē. Sepulcrū patēs ē. rc̄. d sepulc fetēti. fetor abominabil' exire psueuit. Considerate g dligēt q̄ s̄t
abominabil' ap dm̄ lingua illoꝝ q dolose loquūt. et uenenū dtractiōis atq̄ discordie īt alios seminare.
aliq̄n̄ ūformidāt. q tā uilissime rei asimulat. i. sepulc fetēti. Sex s̄t q ōdit dn̄s. et septi. dtestat' aīa
ē q seminat ī fr̄s discordias. Post istā pessimā et dtestabilē sepultāꝫ. puenit ad illā. q carz oīmia.
q̄a ī inferno nulla ē redēptio. nec aliq̄ claudit' fine.

Tale g sepultāꝫ. dilmi penit' relinq̄m. et ad sepultāꝫ scōz q̄ sup memorauim̄. totis uirib; fugiant
et hic ad exēplū illoꝝ studeam̄ ī psēti cōda et cōpa nr̄a fidlit' sepelire. ut ad etnitatis pacē ualeam̄ p. u.
Natalitia p̄tiosoꝝ martiꝝ dilmi fr̄s hodiēna die solēnit' celebrātes. dbem̄ imitari q colim̄. si ad
illoꝝ cōsortiū puenire cupim̄. Deq̄ n martires. xp̄m imitati ē. Vn̄ ī evāgliis at. q m̄ ministrat. rc̄.
et paul' apl's dic'. Imitatōes mei estote sic et ego xp̄i. Martires g xp̄i s̄t imitati. p amore illi morte
fidlit' sustinēdo. et nos seq̄m̄ illos. p amore xp̄i oīa adūsa eq̄nimit' pferendo. Duo q̄ppe s̄t gn̄a
martirii. Vnū in occlto. alteꝝ ī manifesto. Vnū g s̄t sāgis effusiōe. altꝫ g s̄t carnis p penitentiā mortificatiōe
De istis duob; gn̄ib; martii. loq̄t' dn̄s filiis zebedei. dicēs. potestis bibē calicē. rc̄. Calicē ī q̄t. m. bib.
Cū unꝰ illoꝝ. s. ioħs. ī pace uitā finierit. alt' ū. s. ia. capitis trūcatiōe sustinuerit.
Martiū ūgnos sin sāgis effusiōe cotidie celebrare possum. t̄plex ee dignoscit. Castitas in iuuentute.
tēpantia in ubtate. Patientia ī paupitate. pmū huit ioseph ī egiptū. qn̄ captē adnā suā. rc̄.
S. ħ. dd. qn̄ poīt ī tnulitas. d. dicebat. paup' sū ego. rc̄. Tciū ħa. tobia. qn̄ dix. Noli timē fili. rc̄.
Martiū ū q̄dē cōsistit spalit' ī duob; ī abstinentia uitioꝝ. et ī exercitatiōe ūtutū. studeam' g. rc̄.
in paup'e uitā gerim' habebim' mlta bona si timuerīs dm̄.

 thema ad certam claustrm ul penitentie.

No coronabitur nisi qui legitime certauerit. Verbum istud licet sit modicum et breue. compledit tamen
quicquid christiane uite uidetur esse necesse. Complectitur quidem meritum et premium. premitto dicit certauerit.
pro premio dicit coronabitur. Meritum acquiritur in certatione. premium possidetur in coronatione
Meritum acquiritur in presenti. premium uero non in futuro datur. locus quod certaminis est hic. locus uero remunerationis
non est hic sed in futuro erit. Unde sicut in materiali certamine. iiii. principaliter attenduntur. locus
uidelicet. tempus. causa. aduersarii. ita et in spirituali certamine. iiii. similiter sunt attendenda. locus siquidem nostri
certaminis. est mundus. tempus est. uita presens. Causa est brauium sine denarium uite eterne.
Aduersarii est triplex. mundus. caro. diabolus. Hic quod eligat sibi quis locum magis abilem ad certandum
Si fortis est et non timet subcumbere temptationibus. et sibi utile se uidet aliis. bonum potest stare in mundo.
Si autem timet lubricum carnis. fugiat ad claustrum aliquod ordinatum. uel intret aliquam religionem
Tempus quo in quo certare debemus. est uita presens. quia sicut dicit iob. militia est uita hominis super terram
quam seminauerit homo in uita ista. hec metet in futura uita. Nam qui seminat in carne. de carne
metet corruptionem. qui autem seminat in spiritu de spiritu metet uitam eternam
Causa uero nostri certaminis debet esse desiderium regni celestis. ut quicquid faciamus. pro remuneratione eterna
faciamus. Unam petii a domino. inquit psalmista. hanc requiram etc. et dominus in euangelio. porro .i. est necessarium.
Aduersarius triplex est. ut supra dictum est. mundus. corpus nostrum et diabolus. De primo dicitur. Nolite
diligere mundum. etc. De secundo dicit apostolus. Caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem etc.
De tercio dicit apostolus petrus. Aduersarius uester diabolus. cotidie circuit querens quem deuoret. cui resistite fortes in fide.
primum docet nos dominus uincere et superare dicens. Confidite ego uici mundum et uos uincetis.
Unde iohannes apostolus dicit. hec est uictoria que uicit mundum fides nostra. Hoc dico quia per dilectionem operatur.
Item idem iohannes ait. Nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. quoniam quicquid in mundo est
et mundus transibit et concupiscentias eius. et nil remanebit ex eo nisi peccatum.
Unde psalmista. dormierunt somnum suum et nichil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis
De secundo. apostolus paulus docet nos triumphare dicens castigo corpus meum et in seruitutem redigo
Item. Curam carnis ne feceritis in desideriis. Unde dominus. qui uult uenire post me. abneget semetipsum.
Unde in passione sua inquit ad patrem. non mea uoluntas. id est. sensualitatis et carnalitatis. fiat
et nos illud idem in oratione dominica cotidie dicimus. ut fiat uoluntas eius in nobis
quia sibi aliter placere non possumus. nisi uoluntatem dei preferamus uoluntati nostre.
De tercio docet nos dominus triumphare dicens. Uade retro sathanas. Et apostolus inquit Resistite
diabolo. et fugiet a uobis. Nam ipse est coluber tortuosus et lubricus. et ideo nisi
fortiter primo capiti. id est. prime suggestioni fortiter resistatur. totus festinus
illabitur. et ubi uenenum sue malitie grauiter infundit. ita quod nisi tiriaca
penitentie citissime apponatur. a squamis illius non ualebit aliquis liberari
hoc triplici modo et contra istos triplices hostes. sancti isti quorum nos hodie festa colimus uiriliter certauerunt
et ideo a domino coronari meruerunt. Certauerunt siquidem contra diabolum fortiter. contra carnem
uiriliter. contra mundum prudenter. Quicumque quod de predictis hostibus desiderat triumphare. et ad coronam
perpetue felicitatis desiderat peruenire. isto triplici modo oportet eum pugnare. idem.
ut sit uir. fortis. et prudens. Ut sit uir et non effeminatus. fortis et non debilitatus.
prudens. et non infatuatus. Si est uir. certum illo remunerabitur de quo dicitur beatus uir qui non habuit.
Si est fortis ad exemplum illius de quo dicitur dominus fortis et potens. Si est uero prudens. ut cum prudentibus uirginibus coronetur. dominus omnipotens per misericordiam suam det nobis ita in presenti
uita cum predictis hostibus preliari. ut in futuro seculo ab ipso mereamur coronari. amen.

Thema de dedicatione ecclesie

Fundamenta eius in montibus sanctis. d. p. sy. s. o. t. ia. etc.

Ecclesia Christi vel sponsa Christi in his verbis commendatur aptissime a tribus. a fundamento videlicet. a prerogativa dilectionis. a glorificatione premii. A fundamento commendatur ecclesia cum dicitur Fundamenta eius in m. sanctis. a prerogativa dilectionis commendatur cum subditur Diligit d. p. sy. s. o. t. a glorificatione premii commendatur cum subinfertur Gloriosa dicta sunt de te. In his tribus, in fide spe et caritate, consistit ecclesie. primum est preteritum, secundum presens, tertium futurum. De primo dicitur Fundamentum aliud nemo potest ponere preter id etc. De secundo dicitur Deus dilectio est et qui manet in dilectione etc. De tertio vero dicit apostolus Quod non oculus vidit etc. Que omnia complectens idem apostolus dicens Nunc autem manent fides spes caritas etc. Fides ergo est fundamentum ecclesie. Spes est de promissione celestis premii. Caritas consistit in dilectione dei et proximi. Fides ergo est fundamentum ecclesie. spes paries. Caritas noscatur esse tectum quia cum operit multitudinem peccatorum. Fides est incipientium. spes proficientium. caritas pervenientium. Vel fides est in coniugatis. spes in continentibus. Caritas autem est in virginibus repletis. Bene ergo dicitur Fundamenta eius in montibus sanctis. Qualiter autem ecclesia dei edificata sit in his montibus atque constructa Paulus apostolus nobis insinuat dicens Iam non estis hospites et advene etc. superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum etc. In hoc fundamentum primum lapidem posuit Abel qui sine dubio fidem habuit, spem et caritatem. Fidem habuit in deum credendo. Spem voluit recte offerendo. Caritatem habuit adulationem eius sustinendo. Nam primus Adam qui ecclesie Christi primus fabricator fuit, malum fundamentum fecit transgressionis scilicet, cuius vestigia est imitari omnibus quibus plurimum vitare debemus. Unde quam in [illegible] exemplum iustitie (?) Abel sic fidei fundamentum posuit innocentie. Enoc vero ibi fundamento lapidem posuit iustitie. Unde sublatus est ne malitia mutaret cor eius. Noe quoque ecclesie fabricator fuit iustissimus qui ad similitudinem ecclesie fabricator fuit archee in fundamento iustissime obedientie. Veniamus ergo ad Abraham patrem fidei nostre qui ut staret ad illicem Mambre, vidit tres viros et ad similitudinem sancte et individue trinitatis tres vidit et unum adoravit. Quid ergo dicemus de Ysaac qui risus patris interpretatur, et Iacob qui dicitur supplantator, qui propter nominum interpretationem Christum potuit significare. qui ecclesie sue sancte exstitit mirabilis fabricator. Ipse est enim verus dei virtus et dei sapientia. ipse quoque est ille filius de quo dicit Salomon Beata pars (?) filii. Ista est enim sapientia que edificavit sibi domum, id est ecclesiam. excidit columnas vii, id est replevit eam vii donis spiritus sancti quibus suffulta est ecclesia. Tale ergo edificium tale decebat habere fundamentum. Unde dicitur Fundamenta eius in montibus sanctis. Montes dicuntur sancti montibus comparantur sancti propter tria. propter illuminationem fidei quam primitus susceperunt. quia sicut montes isti prius illuminantur a sole isto materiali. ita sancti vero sole iustitie prius illuminari meruerunt. propter eminentiam virtutum qua semper inhabitaverunt. Unde quidam illorum dicebat Nostra conversatio in celis est. propter irrigationem doctrine qua cotidie ab illis irrigamur. quia sicut aqua de montibus descendit ad ima vallium, irrigando plantulas et virgulta hominum, ita a sanctis doctrina ad nos usque pervenit. si fundati fuerimus in valle humilitatis. In hoc fundamento fundata est ecclesia. In hoc fundata fuit beata virgo Maria. que quando ab angelo audire meruit quod mater Christi effici mereretur, non domina angelorum non regina celi, sed ancillam se nominavit in cantico suo ait Respexit deus humilitatem ancille sue etc. Imitemur ergo illam in maxime virtute humilitatis ut cum ipsa premodum exaltari mereamur. quod ipse etc.

Fidelis sermo et omni acceptione dignus. quia navigantibus nobis per hoc mare
magnum et spatiosum nimis. videlicet per cursum presentis seculi contingit
sepe sepius naufragium patimur et tempestates. sine quibus vix aut numquam
per hoc navigare possumus. quia nemo militans deo implicat se negotiis
secularibus. aptum est illi cui se devovit. Et quamquam periculose velit nolit ab ea
nichilominus inquinatur. Unde beatus Gregorius ait. Cura rei familiaris vix
sine peccato poterit pertractari. Sed quid faciendum est nautis in periculo
constitutis. nisi quatenus poterit ad portum recurrere properatum. ubi
salutem gratiam possit consequi et recuperare siquam forsitan per ventorum violentiam
amiserit. Ita et nos post seculi huius varietates plurimum ambulantes, et
in talibus curarum periculum aliquotiens sustinentes. recurrere debemus.
ad secundam tabulam post naufragium. videlicet ad penitentiam. que
optime novit huiusmodi naufragos resarcire. et ad pristinum
statum reducere. Nam penitentia animas reparat et corpora in melius
commutat. Sic et populus ille iudaicus propter peccatum multotiens tra-
ditus est in manibus inimicorum suorum. et propter penitentiam gratiam recuperavit
amissam. Sic et David propheta magnus et rex populi israel. propter peccatum adulterii
et homicidii perdidit spiritum prophetie. penitentieque fructu postmodum.
recuperavit eundem. Manasses vero ille iniquus israelitici populi rex.
ydolatra maximus et fornicator. pro sceleribus suis regnum perdidit.
et in babiloniam ductus est in captivitatem. ubi quod postea penitentia ductus.
dei gratia recuperavit et regnum. Et multi tales fuerunt in veteri testamento
qui primo peccatis propriis exigentibus. a deo proiecti sunt et reprobati. Postmodum
vero per penitentiam reconciliati. carissimi deo gratissimi plurimum extiterunt.
Sed quia vetera transierunt. novis supervenientibus. ad novum testamentum
utique accedamus. In quo multi per penitentiam domino reconciliati sunt. et cotidie
reconciliantur. Et quidam per penitentie fructum. deo gratiores postmodum
extiterunt. Nam ista est ovis centesima. cui dominus deus in evangelio comparari dignatus est.
que relictis nonaginta novem in deserto. abiit illam querere.
quam inventam. non alienis. sed propriis humeris reportavit ad gregem.
Unde convocans amicos et vicinos. id est angelos. et eos super angelica nu-
minis. dixit illis. Congratulamini michi. quia inveni ovem meam
que perierat. Dico vobis et cetera. Ac si diceret. Maius gaudium est deo et
angelis eius. id est magis gaudet. de uno peccatore ad penitentiam
converso. quam de nonaginta. vel centum. vel mille. qui numquam pecca-
verunt. nec penitentiam egerunt. Verum cum infans unius diei non
sit sine peccato. quomodo nonaginta novem. reperiuntur. qui numquam peccaverit

R

Fidel' s'uus ⁊ prudes. q̄ c. d. s'r. f. s. ii d' ill' i tpe. tr̄. misericā ⁊ ...
audite ūbū dn̄i principes ecclās. audite ⁊ ītelligite ministri altaris
audite solicite ⁊ ītendite diligent̄. uos q suscepistis regim̄ aīarū. Vob̄
principalit̄ dicta s't ista ūba. Vob aūt dico. qb' datū ē nosse misteriū reḡ dī
ceteris uo ī parab'. Vos aūt qb' specialit̄ dicta ē h' parabola. notate ūba significat̄
mistica. Vobis comissā ad regendū uestris ualeat. uelut ... ut tp̄e ... uos
illis ... Vos qd̄e ... debetis do fidelitatē tenē. s'uitute habē.
prudentiā ⁊ iustitiā. fortitudinē ⁊ t̄pantiā. p'cetis sēp habere.
Vos qd̄e dn̄s uidet̄ dixisse p'cipue. q debetis p'lm uob comissū regere.
Notate g̃ diligent̄ qd dr̄. fidel' s'u. ⁊ p̄. q. c. d. s'r. f. sua. ii. d. il. c. i tp̄e.
S't nāq qdā fideles ⁊ prudentes. qdā uō nec fideles n̄ p'dentes. qdā fideles ⁊ n̄ p'dentes
qdā prudentes ⁊ n̄ fideles. Illi nāq q s't fideles ⁊ prudentes. laudandi s't ⁊ imitandi
q nec fideles nec p'dentes. s't execrandi ⁊ rep'handi. q uō fideles ⁊ nō p'dentes s't
adiuuandi. q aūt prudentes s't ⁊ nō fideles. uitandi s't ualde ⁊ rep'hendendi
fideles ⁊ prudentes s't boni xp̄iani. nec fideles n̄ p'dentes s't pagani.
fideles ⁊ nō p'dentes s't falsi xp̄iani. prudentes ⁊ n̄ fideles s't heretici.
primi s't honorandi ⁊ imitandi. Scdi execrandi ⁊ rep'hendendi.
t'cii redarguendi ⁊ adiuuandi. q'rti cauendi s't solicite ⁊ fugiendi.
F'rm atq ... intelligite q̄ dico. imo q̄ dic̄ dn̄s nō ego. fidelis s'u ⁊c.
t'ria posuit. fidel'. s'u. ⁊ p'des. S; q're dixit fidel'. q'r. s'u. q'r. p'des. solicite uidam'
t'ria nāq debem' do. fidelitatē. s'uitutē. ⁊ p'entiā. p'mo ut fidē illi
s'uem'. quā ei ī baptismo p'misim'. scdo ut ei dēuotiō diligentissime
s'uiam' pro m'tis b'n̄ficiis ab ip'o nob collatis. t'cio ut q̄ agim'
uālit ⁊ p'udent̄ agam'. iux illud psalmiste. Viriliter agite. ⁊co. ... q. s'u
fidelitatē g̃ debem' s'uare do. q'a fidē p'missā sibi debem' oīo custo
dire. uidelicet quā p'misim' ī baptismate. i. abrenūtiare diab'
⁊ oib' pomp'is ei'. q'a hec p'ma uia. p'ma porta. redeundi ad patriā.
Nā sine fid. īpossibile ē placē do. ut uult q'a. ⁊c. t. ... a. ⁊ s. ...
ut dn̄s p' p'hā. Iustus aūt m's. ex fid' uiuit.
S; q'a fides sine op'ib' mortua ē. ī semetip'a. ideoq post fidelitatē. posuit
s'uitutē. quā debem' ei s'uire p' spem. Spe. n. salui facti sumus.
dicit ap'ls. uidelicet bn̄ op'ando. Nā q' orat. in spe debet arare.
Que. n. seminauerit ho. s. ī uita ista. h' emetet. ī futura uita.
frustra sp'at illic aliqs remunerari. q nō uult hic bene op'ari.
nā spes sine op'ib'. nō spes. s; presūptio dici potest. Debem' g̃ ei
fidelit̄ s'uire. id ē. bn̄ op'ando s'uire fidē. ⁊ eā sēp bonis op'ib' adornē.
S; prudent̄ q' necesse ē ut hoc agam'. quadicit. fidel. s'u. ⁊ prudes.
uidelicet qd q'cq'd faciam'. cū caritate. ⁊ p' caritate faciamus. ⁊
hoc ē qd dic̄ ap'ls. Nc aūt manet. fides. spes. caritas. t'ria hec.
maior aūt h's ē. caritas. q'a fidē. ⁊ spem. possūt hr̄e boni ⁊ mali.
caritatē uō. nuq'ua habet n̄ boni. ideo dr̄. maior aūt h's ē caritas.

l' rationale ī hystoria pontificis pastore
Gratia spiritus adsit nobis gratia. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirunt ex ore eius. Angelus enim domini
exercituum est. Gaudeo sane et vehementer exultat animus meus. quia video vos solicitos ad audi
endum verbum divinum. et intentos circa sacras intelligentias scripturarum. Decet siquidem hoc studium habe
re maxime qui sacerdotio domini funguntur. Vobis quidem dominico ore precipitur et specialiter dicitur. Vobis datum est nosse misterium regni dei.
Christus enim in veteri testamento. novi sacerdotii vacat presentire figuram. logion in ceteris pontificalibus pectoris
ornabat. quod quadrangulum erat et duplex. Ex numero ratio sacerdotis. quia in logion et loco significatur ratione.
discernere semper debet maxime inter alia. videlicet inter bonum et malum. inter verum et falsum.
Inter bonum et malum ne deviet in agendis. inter verum et falsum ne deviet in credendis. Debet
et sacerdos maxime discernere pro duobus. pro se videlicet et pro populo. pro quibus in domo redditurus est rationem. ne si cecus
cecum duxerit. ambo precipitent in foveam. Et non forsitan illud ornamentum quadrangulum erat et duplex.
quadrangulum propter quadrivium sacre scripture intellectum. quem quilibet sacerdos non debet aliquatenus ignorare. duplex.
propter geminum dilectionis effectum. quem quilibet debet tenere. Sive quadrangulum propter .iiii. evangelia. duplex propter duo
vel quadrangulum propter novum testamentum quod .iiii. evangelistis continet. duplex propter vetus quod in dualitate. Ex
hec sciet. quod sacerdotibus christi convenit scire. si populo sibi commisso. voluerit utiliter providere. et ad pascua
eterna perducere. Aliquin errat in solitudine et viam civitatis habitaculi. ierusalem celestem non inveniunt.
quis enim possit vitare quod nescit. aut quis bene valet agere quod ignorat. Scriptum est enim de sacerdotibus indoctis
nescierunt neque intellexerunt. in tenebris ambulant. Noluit intelligere ut bene ageret. inquit. Item
hic rursus in alio psalmo. Ipsi vero non cognoverunt vias meas. quibus iuravi in ira mea. si introibunt in
requiem meam. quia si quis non potest per non. Item de sacerdotibus indoctis dicit dominus per prophetam. Tu scientiam re
pulisti. et ego repellam te. ne sacerdotio fungaris michi. Propterea igitur dicitur. captivus ductus
est populus meus. quia non habuit scientiam. Nobiles eius interierunt fame. et multitudo illius siti
exaruit. defecerunt a besca oves. id est subditi. quia non erant in presepio boves. id est prelati.
habentes notitiam scripturarum. ait abacuc.
Cum igitur labia sacerdotis sicut supra dictum est. scientiam legis debeant custodire. quia
legem requirunt ex ore eius. et a me requirit hoc. quod michi ingenium vetat. scientia
negat. eloquentia vel facundia. peccatis meis exigentibus. aliquatenus non aministrat.
fateor coram vobis. in memetipso penitus obstupesco. Verumtamen inter utrumque positus.
videlicet inter duas molas. scilicet inter spem et timorem. farinulam qualemcumque. emit
tere me oportet. Verum est itaque apponere ignem et aquam. Ignem videlicet caritatis. et aquam
humilitatis. ut fiat inde panis suavissimus ad vescendum. Immo fiat in tres panes
quos evangelicus ille. media nocte petebat ab amico suo. panem videlicet fidei. spei.
et caritatis. vel panem penitentie. sacre scripture. et eucharistie. Sive panem incipientium.
proficientium. et pervenientium. talibus panibus reficitur et recreatur deus. super talibus panibus
multum pascitur et delectatur. Deus igitur ipse cibus est. ut faciant homines voluntatem patris mei qui in celis est.
Cibus namque eius. refectio itaque illius. sitit operum nostrorum bonorum. qui quando bene operatur. Christum pascit.
potum ei porrigit. Ipse quidem multum desiderat salutem nostram. Ipse namque dum pendet in cruce. in
articulo mortis esset constitutus. non est oblitus affectus nostre salutis. sed dixit. sitio. et inclinato
capite emisit spiritum. Sed considerandum diligenter quod dictum est. et inibi admodum solicite investigandum
et interrogandum eum dicentes. quid sitis domine deus. et ipse respondit nobis. sitio salutem vestram
quod dicit. hoc sitio. propter quod talia patior. pro vobis passus sum. flagella dira. obprobria. ir
risiones. sputa. collafos. alapas. spineam coronam. crucem et clavos. felle. acetum. et post
mortem lancea perforatum latus meum. quod amplius potui facere pro vobis. et non feci.
Quid ad hoc respondebimus fratres. quod dicturi sumus. cum coram nobis talia proponet. certe omnes obmutescent lingue
et nullus audebit illic aliquid respondere. et nunc michi pudeat. quod te respondeat. Iacob vero homo. qui in ...

De cruce.

Si filius dei es descende de cruce. hic instruuntur illi qui sunt in cruce ne dicti de eam
dant ad admonitiones aliquorum sic dicunt non descendit. sed perseuerauit usque ad mortem.
nec ipsi debent descendere. sed perseuerare usque in fine. de cruce dicit penitentie. qui uult uenire
post me. et cetera. Nota quod tres sunt cruces. prima latronis desperantis. Secunda penite-
tis. tertia christi. primus meruit causam. sed non protulit eam. Secundus meruit et protulit. Tertius
non meruit. et tamen tulit non pro se sed pro aliis. per istas tres significantur tres species
hominum in ecclesia. Sunt enim quidam qui crucem portant penitentie non pro deo sed pro mundo.
de quibus dicitur in .. Extenuant enim facies suas. et cetera. et hii significantur per primum
latronem. Sunt et alii uere crucem portantes. de quibus dicitur. Tradiderunt corpora
sua pro domino ad supplicia. et cetera. Et hii designantur per secundum. et tales merentur audire
a domino. hodie mecum eris in paradiso. Sunt et alii in quibus nullus est crimen. sunt retracti
subtrahentes se ab ocioso sermone. ab aliqua cogitatione. a prava opinione. in quorum
manibus est labor assiduus. oratio in lingua puritas in conscientia. Hii quidem crucem
portant. non pro se sed pro aliis. et hii designantur per christum qui peccatum non fecit nec
inuentus est dolus in hore eius. Crux figitur in pectore ad cohibendas cogi-
tationes et fide roborandam. paulus. corde creditur ad iustitiam. et cetera.
In uertice. quia ibi est discretio et sedes rationis. petrus. parati reddere rationem omni
poscenti de ea que in uobis est. fide. spe. et caritate
Inter scapulas. ut honus christi leuius feramus. unde. tollite iugum meum. et cetera.
In fronte ad robur pro erubescentia. ne erubescamus christum confiteri. ut
ne timeamus nomen christi portare. id est predicare coram regibus et presidibus. unde qui
me confessus fuerit coram. et cetera. Qui autem me erubuit coram hominibus. erubescam et ego
eum coram patre meo.
Nota quod est crux baptismi quam receperunt omnes christiani et tenentur portare. et numquam de eadem
descendere licet eis dicatur descende de cruce.
Ordinis quam acceperunt omnes qui sacros ordines susceperunt. Voti. quam ascenderunt omnes
quod uotum discrete fecerunt. Virtutis. ut uirginitatis. castitatis. continentie.
humilitatis. patientie. obedientie. elymosine. caritatis. et huiusmodi.
Pro abstinentiam macerando corpus. paulus. Castigo corpus meum. et cetera.
Pro compassionem animi. paulus. quis infirmatur et ego non infirmor. Pro effusione
sanguinis. Hic conqueritur christus de homine dicens.
O homo pro te obediens fui patri usque ad mortem. mortem autem crucis. pro te ligatus sum
christus homo. ut te uinculis solueret peccatorum. Vide ergo homo. quo amore te dilexit.
ut sequaris uestigia eius. pro te iudicatus sum ut te a iudicio eterne dampnationis
liberaret. Pro te flagellatus. ut te a flagellis eterne ire arceret. Pro te coro-
natus spinis. ut te coronaret in celis. Pro te iudicatus est medicus,
ut sanaueris infirmus. Pro te sanguinem suum quinquies fudit. scilicet in circum-
cisione. in oratione. quando factus est sudor eius sicut gutte sanguinis
decurrentis in terram. In columpna ligatus et cesus. pendens in cruce. postremo
de latere dormientis exiuit sanguis et aqua. Quid ergo retribues ei pro
omnibus que retribuit tibi. Nonne teneris ex iure obedire. Sed o mens uesana.
o ceca cecitas. o fatua fatuitas. omnia seruiunt et obediunt deo. solus homo quod ad hoc

v. ui cib. fudit xpc san guinem

creatuſ ē ſpecialit̄ ut ſuo creatori ſuiret ⁊ obediret. ſeruire contempſit ⁊ obedire.
Nos ē xpiani nomine pfeſſores. fidē q̄ pfitemur ubi ſ opib; diffitemur. q pt de
mundū uincē debeamus. p infidelitate a mūdo uincimur. Itē q̄d pietas
facturus eſt ille iudex terribilis in die iudicii tremēmundū q̄n ueni
et̄ et ſtabim̄ ad tribunal iudicis ⁊ dicetur ecce homo ⁊ opa eius cū
eo. ⁊ cū uidit eos q p baptiſmū nati ſūt degenerantes a patre ſuo. nunc dic
turus. uos ex patre diabolo eſtis. Ite ā ⁊ c. Caueam̄ ḡ ab audictione mala,
uitam̄ mūdū. ne uincamur a mūdo. ⁊ c. De cruce. hic nota

Dulce lignū. dulces clauos. dulce pondus ſuſt. i cāt i ecclā. hec tria dulcia i
quacūq; tribulatioē ul afflictioē apponant̄ totū dulce efficiunt. Vn̄ legit̄ i exodo. q lignū
imiſſum dulcorauit aquas marat. i. amaras. ſimilit̄ ſi amara tibi ſ opa ut pe
nitentie uident̄. imitte in eis lignū dulciſſimū. i. reſpice lignū crucis. et re
cole bene ſcīa dnice paſſionis. ⁊ ſic opa penitentie ⁊ tribulationes dulces fient. Vn̄
apl's d eab. nos amonet dicens. Recogitate eū q̄ talē a peccatorib; aduerſus ſemetipm̄
ſuſtinuit cōdictionē ⁊ c. Recogita q̄ paruae cōpenſatio. ſi lacrimas fundis p ſanguis
guttis a xpo pro te effuſis. Sic enī lignū dnice crucis amaras dulcorabit tuas tri
bulationes. ſi in omi tribulatioē xpi paſſionis recordabim̄. Ita dulcorate ſūt
lapides ſtephani. ſic ſcriptū ē. lapides torrentis illi dulces fuerūt. refrige
rauit carbones laurentii. vn̄ decio dixit. diſce miſer. q̄a carbo
nes tui michi refrigeriū pſtāt n̄ dolorē. Crucē andreas decorauit. ſic̄
dixit ad crucē in qua ponendus erat. O bona crux. q̄ de corpore xpi ē pulcritu
dinē de mēbris ſuſcepiſti. diu deſiderata. ſollicite amata. O penitētia ḡ falſi de
clauis xpi. q. d. clauis gariofoli. de ligno crucis. q. d. ligno cinamomi. ⁊ de dulce
ponde. ſ. corpore xpi cōfectū. q paſſiones ſcōꝝ dulcorant. V. pe. xpo ḡ paſſo.
in carne uos eadē cogitatione armamini. i. cōſimile cogitatione tāq̄ arma
tura ſirmatis. Et ſic armatus animaſior efficitur. q̄a bene munitus eſt.
ita et nos debet animare cogitatio dnice paſſionis. ⁊ ſic elephanti pro
nitur pannus rubeus. ⁊ uinū mori ut dr. ut magis anime
tur ad bella. ita ueſtimēta xpi. i. caro eius pprio ſanguine rubricata
an oculos cordis nri frequent̄ ponantur. ut audacius cōtra uicia et uarios
motus pugnem̄. Paſſio xpi appetitū excitat ut q dura uident̄. aui
dius ſumantur. Vn̄ booz dixit ad ruth. q̄n hora ueſcendi fuit.
ueni huc ⁊ comede panē. ⁊ intinge bucellā tuā in aceto. Acetū
ad litterā excitat appetitū. Panis aūt tēpore meſſis ꝯſp ſolet eē
ꝯ durus. Panes iſti ꝯ duri ſolent eē ut ſūt. ieiunare. uigilare. ⁊ ora
re. Ideo intingam̄ illos in aceto dominice paſſionis. i. conferam̄
huic paſſioni dnice et eius obꝓbriis. Na cū ſitiret acetū ei porrectū
fuit. flagella. clauos. ſputa. ſpinas. ſuſtinuit ut p dictos pa
nes facilius licet duros comederem̄. ⁊ c.

N

dies suos ꝙ pspitꝰ iuuuis suis ꝙ indueꝑt purpura ꝙ bisso ꝙ epulatꝰ cotidie splen
dide. Talis siquidē felicitꝰ incedit s; non bene quia n̄ humilit

Sermo in consecratione.

Dñe dilexi decorē dom tue ꝙ locū. ha. 6. t. Vulgare ꝑuerbiū ē ꝙ dilig me dilig
ꝙ canē meū. Licet multiplex inscripturis sacis dom di repiatur. tn̄ d trib; tantū
1. loquamur. Ē enī dom di materialis. spualis. ꝙ supcelestis. materialis ē illa qua quo
dam salomon edificauit. lignis ꝙ lapidib; costans. ꝙ quot quot ad eī similitudinē
ꝑ orbē fabricatur eccāꝝ. De qua dn̄s ait. dom mea dom orōnis uocabitur.
Que id circo dom orōnis uocatur. qm̄ in ea ad orōnē in ea congregant fideles.
2 Vn̄ psalmista. Introibo ī domū tuā ad. ad. te. scm̄ tuū. Spualis uero dom ē
eccā catholica fideliū uniuersitas uidelicet. Juxta ꝙ paulus ad timotheū. Scias quo
modo oporteat te ꝯuersari ī domo di que ē eccā di uiui colūpna ꝙ firmamentū
ueritatis. Que ꝓpt fidi firmitatē appellatur colūpna ꝙ firmamentū ueritatis ꝙ
unū ē ꝙ qa doctrina celesti. ꝙ miraculis diuinis firmata ē. hāc edificauit uerꝰ
salamon qui ē sapientia di patris. ꝙ m ꝙ scriptū ē. Sapientia edificauit sibi domū.
3. porro supcelestis ē etna beatitudo. uita silicet beata que n̄ ē n̄ etna. ipē utiq; dꝰ
trinitas beata. pat ꝙ filius ꝙ sps scs. ipo filio sic dicente ad patrē. Hec ē aūt
ubi intelligitꝰ ꝙ sps scs. qa inseparabilis qa
trinitas beata. Vbicūq; ē pater ibi ꝙ filius ꝙ sps scus. ꝙ econūs. Nullus hoīꝝ
extra quelibꝫ ꝑbter naturalē unitatē. Vn̄ aug ī libro d trinitate. Si me audiant
ostendit nb filiū. siue audiam ostendit nb patrē. tātūdē ualet. qa neut
sine altero potest ostendi. Vnū quippe eū sic ait. Ego ꝙ pat unū sum. Quaꝓ
ꝓpt ipā inseparabilitatē sufficient aliquando nominat ul pat solus. ul filiꝰ
solus. adīplecturus nos letitia cū uultu suo. Nec in sepat utroq; sps patri filii
sps. Qꝛ spiritꝰ. 9. ꝓpe. dr spus ueritatis. qꝫ hic mundus n̄ potest accipere. ꝓpt
hoc aliquando ita loqtur d spū. 9. taq̄ solus ipē sufficiat. ad beatitudinē nrā.
Et ido sol sufficit qa separari a patre ꝙ filio n̄ potest. Sic pat solꝰ sufficit qa sepa
rari a filio n̄ potest ꝙ spū sco Et filius ido sufficit solus qa separari a patre ꝙ spū
sco n̄ potest. Huic nre future beatitudini. que ē dom di summi. intō suspirabat
qꝫ ait. Vnā petii a dño. ha. r. u. i. d. d. ꝑ omēs dies. ut cōteplēr
dilectationē dni. Contēplabimur eni in ea patrē ꝙ filiū ꝙ spū scm. erit q;
hoc plenū gaudiū nrm. quo amplius nō ē. frui trinitate dō. ad cuius imaginē
creati sumus. ꝓptereaq; dicebat. beati qꝫ habitant. in d. t. d. ī. s. s. l. l. t.
H ab aliquo n̄ est edificata qm̄ sempitna. quin potius edificatrix. auctor ꝙ conseruatrix ē
ceteraꝝ omniū edificioꝝ. Vn̄ psalmista n̄ dn̄s edificauit domū. i. u. l. q. d.
nisi. d. c. e. Cui ꝙ caniꝝ. tu dñe uniūsoꝝ qꝫ nullā habes indigentiā uoluisti
teplū scm tuū fieri ī nb. ꝯsua domū ista inmaculatā ineternū. plane
qlibet istaꝝ. dom di dr. eo qꝫ inhabitet in ea dns. d pma loqtur salamon.
Ego hedificaui domū nomi ei. ut inhabitet ī ꝑpetuū. habitare dicebatur
ibi n̄ qꝫ in manu factis altissimꝰ habitet cū sit spus incircūscriptus. set qa nom
eī inuocabatꝰ. atq; hostiis. ꝙ oblationib; aliisq; sacrificiis colebatꝰ. ul ꝑm tropum
loquendi. ubi ponitꝰ significans ꝓ significato. h dr material dom di. quia
significat spualē. Sicut ē ista corporalib; lapidib; ꝙ lignis cōstructa. ꝙ ꝓpterea
material uocatur. ꝙ uarīs partib; hoc ē fundamento. parietib; ꝙ tecto. ꝯta
nem ꝓbatꝰ. sic ꝙ illa uiuis ꝙ lapidib; ꝙ rationabilib; lignis. fidelib; silicet. uniūs
spetialit. edificari. ac ꝓ hoc spualis uocari. manifeste dignoscitꝰ. In qua
fides ē fundamentū. spes paries. caritas tectū. Et h dom dni bene fundata

sup firma petra. i qua uere ds habitat p gram tn. Vn uer salamon. Sigs dilig. m. s. m. s. 7
p. m. d. e. q. a. o. u. 7 m. a. e. k. hec paulus dic habitare xpm p fide in cordib; nrs. qa ubi
dilectio dni e. ibi necessaria fides. qm n potest ds dilig n scitur. sciri aute n potest n credat.
Hec cu una sit omis coplectit fideles a primo usq; adultimu. sz ppt diuersas acceptiones. diuersas
sortit appellationes. Vn quattu ad fideles 9nog; dr. dom. tabnaculu. ciuitas. archa. area
uinea. 7 torcular. Domui copat ppt ea que i domo notant. ualet eni dom ee inte
pem aeris. dat locu refectionis 7 quietis. msam uidelicet altaris. ubi caro 7 sanguis xi.
qb; anime fidiu pfectissime sagint cotidie ministramur. necn 7 msam sacre scripture.
igb; plenarie reficiuntur. summa cu suauitate requiescit. ppt hac rege opulentor aliqno
lectulus appellatur. tabnaculo simul pibet. ppt psente statu. i quo pegrinamur 7
militam. qr tabnaculu militatiu 7 pegrinatiu habitaculu e. Ciuitati ppt
munitioe gubnatioe. 7 ppt 7 populi colectioe. ppt munitioe qa muro i expu
gnabili k. circuueta e. gubnatioe qm ciuitas e magni regis a quo 7 gub
nat 7 regit. pp gubnatioe qa pplus uidet 7 gentiu, i summo agulari lapide xi chu
quasi duo parietes uniti sut. 7 in h nom ciuitatis 9suare uidet. qa ciuitas
acio ees. q e uocare seruat. Arche qa sicut tepore diluuii humanu
gen extra archa mortuu e. ad uita u in archa 9suatu. ita 7 nuc infideles
quosq; ex eccla positos. peccatoru suoru iunda pimit. 7 fideles suos i fid atq; caritate
s ecclie. unita qi arche 9pago custodit. Et sic illa inferius lata. superius agusta
7 in uno cubito fuisse 9summata phibet. sic 7 ista i suis carnalib; qi i ferii lata
i paucis u spualib; uelud superius agusta i uno hoie x. quasi in uno cubito 9su
mari dignoscit. q e sine peccato. Vinee qa sic i uinea fit fossio. paxillatio
pastinatio insitis putatio uidmiatio. sic 7 i eccla fodit p i crepatioes.
paxillat ppt exepla scor qb; substentatur. pastinat p lectionem prtec
putat p resectatioe suplfluoru. uindmiat. qa omis colligunt i eccla. boni 7 mali
Dein in torcularium una diuidit aurnatiis. hac eade rotioe 9pat. 7 aree. qa
sic uinea i torcularium auinatiis. 7 i area gna. diuidit a paleis. ita i eccla
ope ministro non boi separat a mal. n loco. qa mixtio maloru necessaria e
bonis i uia. sic palee grius usq; ad messe. Et sic uue pmut in torcularium. 7
in area gna cu paleis. ita i eccla electi qq; tribulatioib; grauat. 7 pterunt. In
futuro u separabit 7 loco. cu uina i dolia. 7 frumta recodent in horrea.
i. sci. in beatitudine sepiterna. Vinacea u foras mittut 7 9culcabit
7 igne palee i extiguibili 9buret. i. repbi omis in igne mittet etnu.
Veru sp celestis intio dom di noiat. qm i hac rationabilit. n petra sz p exema
dsit. nullo tn 9phendit loco. sz unus ideq; pmanes. seseq; sic sic sep habens
in se ipo habitare. ac uno eodeq; modo se cognoscit 9tine. Omne eni 9tines
mai e 9tepto. 7 pp terea ds cu sit maius omib; 7 quatus sit a nulla ee
aturaru penit cogitari possit. loco capi seu 9tineri nullaten potest;
Ac p hoc se solo 9teptus nullog; indigens. sz p oia sibi sufficiens. ipe

sibi domus. ipse sibi locus. ipse sibi omnia est. De qua ueremundus ait. O israel quam magna est
domus dei et ingens locus possessionis eius. Magna et non habet finem. excelsus et immensus. Et ideo non
super celestis uocata est quoniam non modo celum et celi celorum set et celestibus supereminet uniuersis. Et hec
quantum ad deum. Quantum uero ad electos domui similatur propter tria superius memo-
rata. Nam tuetur suos a perturbatione aeris id est molestia. et temptatione demonum
in hoc aere caliginoso insultantium et liberat ab inimicis iuxta illud. Ut sine timore
de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi. Dat locum refectionis. secundum quod dominus ait. Ut edatis et bibatis super
mensam meam in regno meo. Dat et locum quietis. Unde legitur. Amodo iam dicit spiritus ut requiescant. Et
propter hoc lectulus appellatur. Iuxta quod dominus. Ego et pueri mei mecum sunt in cubili. In hac domo
dei est fundamentum. cognitio. paries. dilectio. tectum. Hic officium est laudare dominum sicut in
uersu dictum est. Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. Itaque merito de unaquaque ista-
rum per prophetam dicitur. Domine dilexi decorem domus tue et locum. Decor domus materialis fuerunt aurum
argentum. et lapides preciosi. ligna cedrina et cypressina. coccus bis tinctus. byssus retorta. et
iacinctus et cetera. que a moyse atque salomone in tabernaculo et templo fuisse memo-
rantur posita. Uterque est decor a nobis diligendus est. ubi deest adesse desiderandus
quoniam sanctus est. Unde dominus quid est maius aurum an templum quod sanctificat aurum. Sic est de religiosis fer-
endum. Decor spiritualis sunt preclara uita eorum. et uirtutes eorum. que olim in-
nuente figurabantur in istis. Hunc utrumque tenemur diligere. quia caritate
fraterna et amore ipsius boni de fratris bono gaudere tenemur. tamquam nostrum
deberemus amare. et ubi deest adesse desiderare. Decor supercelestis est quem dei
uirtutes. uel ut expressius dicam ipsa deitas facit. pater et filius et spiritus sanctus que est ipse deus.
[interlinear: trinitas uel unitas uel]
et deus ipsa deitas. quia nichil in deo nisi deus. quia tante simplicitatis ac puritatis
est ut nichil amittat de suo nichilque admittat alienum. et ideo hoc
est quod habet. De quo dicitur per prophetam. de uiro iusto loquente. Regem in decore suo
uidebunt oculi eius. Istum uero iubemur diligere toto corde et anima tota. toto
memoria totaque uirtute. Sequitur et locum habitationis glorie tue. hoc subsequens est pre-
cedentis expositio. Quasi dicat. Iccirco domine dilexi decorem domus tue. quia domus tua talis or-
nata decore. est locus glorie tue. eo quod in ipsa habitas glorie. ad quam gloriam
ipse nos perducat. qui uiuit et regnat in secula. Amen.

Lauamini mundi estote auferte malum co. uer. ab ocul. meis. Lauamini
a peccatis per compunctionem. per lacrimarum effusionem. mundi estote per cordis
simplicitatem et conscientie puritatem. auferte id est procul pellite. diabolum
malum immo auctorem malitie et temptatorem et immissorem malarum
cogitationum ab oculis meis. id est ita purificate mentem ne ibi fedi-
tatem inueniam uel aspiciam uestram.

S. thema sanctorum martyrum.

Sancti per fidem vicerunt regna operati sunt iustitiam adepti sunt promissiones obturaverunt ora leonum extinxerunt impetum ignis convaluerunt de infirmitate fortes facti sunt in bello. Cum omnium sanctorum sint festivitates summo studio venerande, precipue tamen sanctorum martirum debemus solempnia venerari, qui Christo non solum res gestas, sed etiam propria corpora tradiderunt, quod patet in beatis talibus quorum hodie solempnia celebramus. Et ideo auctoritatem premissam que sumitur de epistola ad hebreos cum diligentia exponendam et ad laudem eorum et ad nostrarum animarum profectum. Notandum quod paulus in ista auctoritate quasi passionem sanctorum martirum respiciens dixit. Sancti per fidem vicerunt regna etc. In eo quod dicit sancti quales fuerunt in vita ante passionem declaratur. Sanctus enim interpretatur mundus, vel interpretatur quasi sine terra, vel interpretatur quasi firmus. Fuerunt enim isti beati martires mundi fuerunt propter divinum iugum obsequendo. Unde dominus in evangelio Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Triplicem enim munditiam habuerunt, operis, cordis et oris, quam triplicem munditiam in his verbis david continet, cum dicit Innocens manibus, ecce munditia operis. Et mundo corde, ecce munditia cordis. Qui non accepit in vano animam suam nec iuravit in dolo proximo suo. Ecce munditia oris. Fuerunt etiam sancti sine terra, id est sine amore terrenorum, dicentes cum paulo. Omnia arbitrati sumus tamquam stercora. Fuerunt etiam sancti id est firmi scilicet fide et bonis operibus solidati, itaque nec adversitatibus, nec persecutionum tribulationibus potuerunt a domino separari. Unde in persona istorum dicebat paulus. Certus sum ego quia neque mors neque vita neque persecutio neque gladius poterit nos separare a caritate Christi. Quia hanc sanctitatem sancti per fidem operantem per dilectionem et ideo vicerunt regna, contempnentes reges tirannos et principes huius mundi. Quod significatum fuit in libro iosue quando iosue precepit filiis israel ut calcarent colla regum qui eos prius afflixerant. Operati sunt etc. Adepti repromissiones scilicet vite eterne de quibus dominus dicit in evangelio. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam quoniam ipsi saturabuntur. Saturabuntur utique illo pastu de quo dicit psalmista. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Sequitur obturaverunt ora leonum. Per leones intelliguntur tam superbia quam superbi. Ad litteram vero sancti martires ora leonum obturaverunt, ita ut eis nocere non possent. Unde in eorum persona dicit daniel misit dominus angelum suum et conclusit ora leonum et non me contaminaverunt quia coram eo iustitia inventa est in me. Unde dicit dominus in psalmo loquens iusto. Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem. Tres quoque leones sancti martires devicerunt scilicet principes et tirannos et ipsum diabolum de quo dicit petrus. Tamquam leo rugiens circuit querens quem devoret. Et ipsam superbiam cum actibus suis. Et

q d hic dicit psalmista. molas leo
nu. p sco confringet dns. Sepe ergo
stinxerunt impetu ignis. q etiam de ma
teriali igne intelligendum est. q
sctis martirib; nocere n poterant;
rore diuino extinguebatur. Vn in
daniele legitur. q angelus dni de
scendit in fornacem cum trib; pu
eris. et extinxit flamam ignis de
fornace. et fecit medium forna
cis quasi uentum roris flantem. Sed;
spualem igne in se sci martires
extinxerunt dum carnis luxuriam edo
marunt. De quo igne dicit salo
mon. ignis e usq; ad consuma
tionem deuorans. s. malos. Vn; qli
bet scus martir potuit dicere cum
ppha. de uicto isto igne. igne me
examinasti. et n e inuenta in me
iniquitas. Sequitur conualuerunt
de infirmitate. de infirmitate s.
fragilitatis humane. qa cum ho
naturaliter sit fragilis ad resisten
dum peccatis. et uitiis. et naturaliter
horreat mortem. sci martires
de hac infirmitate conualuerunt. in
se uitia crucifigentes. ut dicit
paulus qui sunt xpi carnem suam
crucifixerunt cum uitiis et concupi
scentiis. mortem et contra naturam
minime pro xpo timuerunt. et
hoc faciebat ardens dilectio.
Sequitur fortes facti sunt in bello.
s. contra mundum. Carnem et diabolum.
De hoc triplici hoste et qualiter uinca
tur. require in sermone. militia
e uita hominis sup terram. Nos ergo
dilectissimi exemplo scorum martirum

sciam sci triplici scitate. sic dns
in exodo precepit dicens. Sci estote
qa ego scus sum. operemur iustitiam
ut promissiones uite eterne a dno
consequamur. Opturemus horale
orum repellentes supbiam uite.
Extinguamus impetum ignis luxu
rie repellendo. concupiscentiam
carnis conualescamus de infir
mitate. repellendo concupiscen
tiam oculorum ut dicit iohes apls
in canonica sua. Simus for
tes in bello ut dictum e. ut sic
bonum agoniste coronam in
corruptam. a dno recipere me
reamur. sic dicit paulus.
bonum certamen certaui cursum
consumaui fidem seruaui. de reliquo
reposita e mi corona iustitie.
uite eterne. Ad quam dm. *thema map*

Scimus quoniam diligentibus dm o. quo operantur
in bonum. Ad hoc ortatur nos apls. ad
diligendum et operandum. unde primo ait. di
ligentib; ut [illegible] dicit t oia in bonum si
fuis institutu dilectionis. Scdo ait.
cooperantur. ut ostendat q n ociosis s;
laborantib; cooperantur in bonum. n enim
sine te cooperantur. s; tecum. Ite omnia
cooperantur in bonum diligentib; dm
ratione creaturarum in qb; omnib;
est mia laudis. R. j. Inuisibi
lia di p ea q facta sunt. intellecta
conspi. Ite ratione penarum. qa omnis
pena diligentium dm. aut e p
teriti peccati purgatio. aut a fu
turo conseruatio. aut premii cumu
latio. Ite ratione culparum. qa post
lapsum reddunt humiliores doctiores

R. Io. q sci habebat in passibilitate q modo patienter sustinet ad usum p dd. q e apls dicit. os. absit
[illegible] q modo sunt pati ad bene operandum. qb; dns ait. ego posui uos ut eatis. et c.
subtilitate humiles q sunt apud se tenuerunt. subtilis fuit beata uirgo cum ait. ecce
ancilla dni. q dns beati pauperes spu. et c.

cautiores. R. duplex ideo adiungitur ho
stium . quia et facimus et patimur penam.
et culpam. etc. similiter utraque contraria.
utraque pro nobis. quia pena compulsa culpam.
et culpa ad iuvat contra peccatum. per consid
erato merito culpe. minuitur mo
lestia pene afflicte. huius q. s. p. po
uenti sunt sancti. hii qui habent firmum
propositum vivere in sanctitate omni tempore
re vite sue. Luc. i. in sanctitate et iu
stitia. coram ipso. etc.

Fulgebunt iusti et tamquam sancti. in arundi
ne discurrent. iii. na. et ve. in terra.
In hac auctoritate. notantur iiii. virtu
tes quas habebunt sancti in futura gloria.
s. splendor. quod notatur per hoc quod dicit ful
gebunt. Subtilitas. per hoc quod subinfertur tamquam
scintille. Impassibilitas. cum dicit sic sol.
Agilitas. cum sequitur discurrent. Ut v. v.
clari. subtiles. agiles. et impassibiles.
has iiii. virtutes habuit Christus.
Subtilitatem quando processit de utero
virginis. Splendorem. quando trans
figuravit se. Impassibilitatem quando
corpus suum dedit discipulis suis di
cens accipite. hoc est corpus meum.
Agilitatem cum super mare ambula
vit.

Vbi est locus martyrum in uernita
te festivitatis gaudio celebramus.
quorum martyrum exempla secuntur. So
lempnitates enim martyrum exhortationes
nos sunt martyriorum. ut imitari
non pigeat quod celebrare delectat. Sed
volumus gaudere cum sanctis. et tribulati
ones mundi nolumus sustinere cum
illis. Quicumque sanctos martyres. ut imitari
non potuit, noluit imitari. ad

eorum beatitudinem non poterit pervenire. Unde
apostolus. Si fuerimus socii passionum. etc. Et dicit
in evangelio. Si mundus vos odit. Recordamini
quod eo in corpore quod adhuc non vult sustinere
in capite. Sed diceret aliquis. quomodo possem imi
tari eos. et ego non solum ipsos verum etiam
ipsum dominum qui dixit. Discite a me. etc. Et pe.
Christus passus est pro nobis. etc. Et paulus. Imita
tores dei estote. sicut filii karissimi. qui est conculcare etc.
Ipse dixit. discite a me non mare facere, etc. sed
humiles et mites. sibi. et ut diligatis
inimicos vestros. diligite inimicos vestros. etc.
Et de hoc nullus potest se excusare. Si dixero
tibi. abstine a vino et carnibus, etc. Et potes mihi
non possum comedere tibi. Si autem dixero quod non pos
sis vivere peccatis, et indulgere. animo non credunt.

Memoria martyrum. culparum re
laxatio. Memoria martyrum de monorum
purificatio. et consolatio. Memoria mar
tyrum vita et salvatio. et prestat ad
omnes qui occurrunt ad eorum virtutes.
Magna sunt sanctorum certamina. et
splendidissime corone marty
rum. Tradiderunt enim corpora sua pro
domino ad supplicia. et omnia visibilia
pro nichilo habuerunt. et Christo non ne
gaverunt.

Memoria martyrum.

De virginibus thema.

Hec est virgo sapiens quam dominus vigilantem invenit.
Sapiens in iiii. In contempnendo mundum.
et ea que in mundo sunt. et animo et vite. Jo.
Nolite diligere mundum. etc. pa. Omnia abiciens sta
u ft. Jo. qui diligit mundum non est caritas patris
in eo. In domando carnem. s. pa. Castigo
corpus meum. etc. In amando deum. et hoc tripliciter.
Sapienter. fortiter et dulciter. Item sapiens
fuit in perseverando. Unde qui perseveraverit etc.
Gregorius. Multe sunt virgines que mundum di
miserunt carnis curam fa. in desideriis. sed que deo non quesierunt. que
usque in finem non perseveraverunt. Qua de virgine
inveniet et ideo sapiens. que perseveravit usque
in finem et vigilat

S thema in aplis et mar.

Si per fidem uicer. r. o. i. adepti sunt. r. a. c.
Tria sunt in quibus sanctorum perfectio consistit. Vic
toria hostium. operatio iustitie. promisse feli
citatis adeptio. Quarum rectus ordo. et pul
cra series ordinis. Qui serere uult agrum
ingenuum sic ait quidam sapiens. prius liberat
arua fructibus. ut copiosa seges habun
det. Prius resecanda sunt fructec
ta. deinde spargenda sunt semina. post
tremo messis optata succedit. Sic
nimirum sic primo extirpanda sunt
uitia. de reliquo plantande uirtutes.
Deinde premia sequuntur. Precedit ergo expugna
tio regentium cupiditatum. Subdi
tur exercitatio iustorum operum. Subsequitur fruc
tus promissarum felicitatum. Victoria uero
nequit sine certamine fieri. quia non
certanti nulla est speranda corona. Non
enim coro. n. q. le. c. Tripertita sunt enim re
gna que nobis uincenda proponuntur. Do
minatio carnis. Regnum mundi. Prin
cipatus diaboli. His quippe regnis. concu
piscentia carnis. concupiscentia oculorum
et ambitio uite deseruiunt. Caro enim concu
piscit ad. spiritum. et si superualuerit ei tur
pissime dominatur. Nichil est turpius
spiritui quam sui corporis esse mancipium. Nichil
deformius quam furere ancille. obedire car
ni. luxurie famulari. Nichil iniquius quam
eius dominium pati. cui obsequio debuerit
uti. et habere presidentem. quem obedientem
esse decuerat. Huic regno militant qui
carnis curam in concupiscentiis faciunt. in
duti purpura et bisso. et epulantes coti
die splendide. quorum deus uenter est et gloria in con
fusione. Hoc primum regnum impugnatis.
triplici superatur armatura. Sobrietate
uidelicet. iustitia et pietate. Ita sobrie
uiuite. et pie uiuentes in hoc seculo.
Illud regnum potenter impugnat et
ueraciter expugnat. Vtuntur enim
corpore quasi iumento. et uelut mancipio
materiam subsistendi. non causam resi
stendi. sibi subministrantes. exemplo
uidelicet. sarre. que agar ancillam sub manibus
suis affligendo humiliabat. hoc imi
tatur qui castigat corpus suum. et seruituti
subicit. Hanc itaque ancillam pro sobrietate
reprimere. pro iustitia exercere. pro pietate sub
stentare. debemus. Qui enim carni super
flua prebet. nutrit hostem. qui necessaria
tribuit. fouet ad uitandum. qui debita sub
trahit. interficit ciuem. perimit famula
tricem. ancillam occidit. Regnum uero
mundi. per concupiscentiam oculorum uel per
cupiditatem mundi. dominatur. Ita per ea
que oculis mundus ostentat. mentem nostram
seruituti impugnat. Sic enim oculi nostri de
predantur animam nostram. Regnat itaque
mundus in nobis dum ea que foris
aspicimus intus affectamus.
Huic enim regno militant qui terrena
querunt. que congregant non sua. pauciora
mala. coaceruantes super se quasi
densum lutum. Non attendentes ipsum
qui dicit. Nolite. d. m. n. ea. q. i. m. sunt.
diuitie si a. n. c. apponere. Non est census
in crimine. sed affectus. non pecunia. sed
concupiscentia reprehenditur. Diuitie quidem
bone sunt. sed ex ambitio mala. Bone
quidem sunt non quia possidentes bonos fa
ciant sed de quibus possessores bona faciant.
diuitie non possidendo. sed effundendo
utiles sunt. hoc autem regnum triplicatur
uincitur armis. fide uidelicet. spe. et caritate.
Ita hec uictoria que uincit mundum fides. n.
[hic addatur de fide] Apparet ergo quia

ornamenta militaria potentia deo contra
omnem altitudinem extollentem se adversus
scientiam dei. His principaliter diabo
li regentium dominatum vincere possumus.
Secundum modum inpugnandi ponitur contrarium
pare non valens. Unde non dixit peccatum non
sit, sed non regnet. Magnum est enim
peccatum non sentire. maximum vero et sce
lestissimum affectum peccati non sentire.
Quorum hodie festa celebramus
cupiditatis, voluptatis et elationis
repugnaverunt. non viribus corporis sed
studio sanctitatis. non armis humane
potentie. sed celestis gratie ~~subsidio~~
presidio. fidei virtutis. Imitamini
ergo fratres imitamini quos colitis. venera
mini quos colitis. veneramini
quos amatis. Sectamini etc. De candidis vestimentis.
Omni tempore sint vestimenta tua
candida. Vestimenta .i. virtutes.
et opera bona. quibus nuditatem et turpi
tudinem peccati et confusionis antique
velamus. Debent itaque vestimenta
nostra esse candida. hoc est virtutes
et opera nostra bona. debent esse pura.
sincera. et munda. et nullius
vitii vel peccati admixtione ob
scura. Et hoc omni tempore. Sic ho
die abstinentiam quis arripiat. et
quadragesimam incipiat celebrare.

Vos amici mei estis. De apostolis. De amico.
si feceritis que precipio
vobis. Salvator noster
qualiter discipuli et
omnes christiani qui per pec
cata inimici dei erant
vix illud quod facit
pro. Amicus est peccat
dei amici efficerentur
libris sancti evangelii quibus
his nobis exposuit do
cuit dicens. Vos a
mici mei estis etc.

quia suos hac conditione
nos facturos dixit esse
amicos. scilicet si ea que precepit
fecerimus. Inter alia est
precepta quomodo contra diabo
lum pugnemus ostendit. Iste
est. scilicet. Serpens antiquus
vocatur diabolus. qui primum
hominem etc. Tribus siquidem
modis nobiscum pugnat di
abolus. suggestione. delectatione. et opere.
Suggestione quando primo motu
ad aliquod peccatum faciendum
venit in corde nostro. Delec
tatione quando delectamur in
peccato illo et incipit placere
nobis. Opere quando illud
peccatum facimus. et tunc
separamur a deo. et effici
mur servi peccati. et
diaboli. Qualiter istis
tribus viis resistere de
beamus. David cum phy
listeo pugnans. suo
nobis demonstravit exemplo.
Legitur enim in veteri te
stamento quod pugnantibus
phylisteis contra filios
israel. erat inter phyli
steos quidam nomine golias
qui minas contra populo dei in
ferebat. et ipse a nul
lo poterat superari.
Tunc rex saul qui re
gebat populum dei tale
proposuit edictum. ut qui
cumque vinceret phylisteum
illum daret ei filiam
suam uxorem.

134

candidis vestimentis

Qui audito cepit multa pugnare ad u-
ſus eum. et nullus eum ualuit ſuperare.
Iuuit postea David. qui adhuc puer erat cum fu-
nda ad uſus eum et cum tribus lapidibus percuſſit
eum in fronte. et in percuſſione trium lapidum.
mortuus de equo cecidit. phyliſtei autem
caput david abſcidit. Per Saul intelli-
gitur deus pater. per filiam eius gratia
dei. et uita eterna. per phyliſteos demones
et omnes concupiſcentie carnales. per ma-
gnum goliam diabolus princeps demoniorum.
per david quilibet peccator. contra quem pugnat
golias. i. diabolus. quem cum predictis tribus
uitiis. ſuperbia. delectatione. et opere. ut nos inſur-
gentem cum tribus lapidibus ſic fecit David. i. cum
fide ſancte trinitatis. uel cum tribus uirtutibus
contra illis tribus uitiis reſiſtit. ſ. aſſiduita-
te orationis. eterne pene memoria. Et
eterni gaudii recordatione. peniten-
tie ſatisfactione pacienter et amore ab-
ne rem. Contra delectationem et uoluntatem
peccandi. recordemur quomodo impii
in infernum cum diabolo eternaliter dampna-
buntur. et quomodo iuſti et penitentes cum
ſanctis omnibus in celo gaudebunt. et ſic delecta-
tio mala fugiet a nobis. Contra opera-
tionem peccati habeamus penitentie re-
medium. Si enim ita fecerimus uince-
mus diabolum. et qui per peccatum eramus ſer-
ui. per penitentiam dei efficiemur amici.
Unde beatus. H. precepta dei faciendo
amicus dei effectus eſt. Hic addat de
uita et exemplis ipſius ſancti de quo erit ſer-
mo.

Rogabat ihesum quidam phariseus. et cetera. De sancta maria magdalena.

In hoc textu euangelii quod sumitur de luca pro hono
re beate marie magdalene recitatur. tria ergo
eam considerauit.
[illegible] maria uocata uenit. Venit enim uoca
ta interna inspiratione. qua cotidie uocantur
peccatores a domino. Et talis nuntius interne
inspirationis significatur in R. per nathan
missum ad dauid postquam peccauerat. cui dixit
trium tibi datur optio. aut vii. annorum erit fa
mes ualida in terra tua. aut tribus mensibus
fugies ad uersarios tuos et illi te persequentur.
aut tribus diebus erit pestilentia. scilicet mor
bus inuoluens omnes in terra tua. elige quod
tibi placet. Et ille ait. coartor nimis. sed
melius est ut incidam in manus domini. multe
enim miserationes eius sunt quam in manu hominum.
et sic elegit pestilentiam trium dierum. Simi
liter hic nuntius. id est diuina inspiratio inue
niens magdalene trium ei optionem dedit.
quarum elegit famem vii. annorum per quam per pena
eterna designatur. quia vii. annorum fame
[illegible] uniuersitate. quia ibi defectus omnis bonis
[illegible]entia omnis mali [illegible]. [illegible]
quam anime dampnate [illegible] infernus [illegible]
[illegible] [illegible]. Et [illegible]
[illegible] incurabilis. fractura tua. [illegible]
[illegible] tua. Nec elegit tribus mensibus fugere
ad uersarios suos [illegible] persequentur per quod peni
[illegible] designatur [illegible] anima [illegible]
[illegible] ullos quod [illegible]
[illegible] hic [illegible]
[illegible] eius. Elegit autem [illegible]
[illegible] pestilentiam trium dierum [illegible] fu[illegible]

135

pq̃ carnis mortificatio ꝯfirmat. q̃ tribus co
sistit. s. contritione. confessione. et satisfactione. et q̃
cum dauid dixit. horrendum est incidere in manus dni. vn
ut cognouit quod accubuisset uenit ad dnm cum et
attulit alabastrum unguenti. i. contritione q̃ c̃i
nuuit. et sibi placabilem reddidit.
Quod ueniens fecit. quia stetit retro secus pedes dni
et lacrimis cepit rigare pedes eius. et unguento
perunxit. Ecce karissimi maria madalena magna
penitentie. sicut glosa super maria est magne
nocentie. et Notanda sunt illa que ad instructionem
penitentium hic posuit. Stetit enim per firmum
propositum penitendi. et non cecidit uacillando. Stetit
stetit quia prius male iacuerat. sic surgere et stare
peccatorem amonet paulus dicens. Exurge
qui dormis. et exurge a mortuis et illuminabit
tibi xpistus. Stetit retro per peccatorum penitentiam re
cordatione. ut ezechias qui dixit in ysaia. recogi
tabo omnes annos meos in amaritudine anime
mee. Stetit secus pedes. quia demonis plena
qui ad pedes dni effugauit. forte legerat in aba
cuc. egredietur diabolus ante pedes eius. Sed non
tandum quod in pedem sunt pedes dni plorauit. duo
pedes dni sunt misericordia et iustitia. primum in cruce o
stendit. secundum occultat. et hec duo sedem illos
pedes dni super positi sunt in crucifixione. et ii sup
positione unus ostenditur et alter absconditur. q̃ ꝯ
sideret patientiam qua patienter expectat peccatorem
ad penitentiam. iuxta illud yeremie in trenis. gratie
dni quia non sumus consumpti. quia non defecerunt miserationes
eius. Sed si inuoluimus lacrimas nostras per fi
dem circa pedes dni tergere
eos debemus capillis nostris. i. et superfluis temporalibus. pau
peribus que sunt pedes dni. i. ut ammi uidatur in ecclesia. Sed ly
cet nostras sudauimus. ut ipso dnis illud gratiam tu in
ꝯfitura pedum nos clemens reddamus. Et lacrimis
ꝯ. in festo omnium sanctorum

In purificatione Sancte marie.

Postquam impleti sunt dies purgationis marie. etc.

In primis notandum quod hec solempnitas triplici vocabulo denominatur. quia dicitur festum purificationis eo quod in lege erat preceptum quod mulier que suscepto semine peperisset filium die quadragesima ante infantis tempus presentaret deferendo ad templum. que presentatio tali die propter tres causas instituta est et non ante nec post.

Quia quadragesimo ut fisici dicunt perfecto organo humani corporis anima a deo de nichilo creata infunditur. et propter hoc deferebant parentes pueros ad templum ut vice pueri deo gratiarum actiones refferrent. qui ei quadragesimo a conceptione die animam rationalem infundere dignatus est. quasi dicentes vice pueri cum psalmista. Benedicam dominum qui tribuit intellectum .i. animam rationalem.

Die quadragesimo sanata perfecte erat mulier a sanguine menstruali. unde dicebatur purificari quia veniendo ad templum se mundam a menstruis ostendebat. et hoc institutum fuit ob reverentiam tabernaculi sive templi. ut nullus ibi nisi mundus et purificatus intraret. significans quod in templo celestis patrie nisi mundus et purificatus intrabit. psalmista. Quis ascendet in m. d. aut quis s. i. l. s. e. Innocens manibus et m. c. Item Domine quis habitabit in ta. b. aut. etc.

Die quadragesimo solum spiritualiter intellecto dicimus sumus deo presentari. et ei ad semper contemplandum ut dicitur in apocalipsi: in templo eius assistere. Quadragenarius enim numerus constat ex denario

quat̄ ducto. p̄ denariu̅ p̄cepta decalogi. p̄ qua-
tnariu p̄cepta siue consiliu̅ euangelica de-
signantur. 7 significat̄ p̄ hoc q̄ ille salus
in teplo dn̄o potuit p̄sentari q̄ quadragena-
riu legis et euangelior p̄ceptor ope ad imple-
bit. sic dn̄s cuida in euang̃lo dixit. Si uis
ad uita ingredi s̄ua mandata. hoc q̄tu ad
decalogu. et post. Si uis p̄fectus ee̅. uade
7 uende omnia q̄ habes 7 c̄. hoc q̄tu ad euange-
liu. 7 post 7 habebis thesauru in celo. ecce postqua-
dragenariu representatio in teplo celesti.

Festu̅ ypopanti siue ouiationis eo q̄ symeon et an-
na obuiauer dn̄o. quasi p̄cessionalit̄ exeuntes et
ido hodie in eccl̄a solēpnis p̄cessio fit. Vn nota q̄ tres
fuint p̄cessiones in anno in eccl̄a di solēpnes. in
hac die ratione p̄dicta. In ramis palmarum
eo q̄ tunc populus iudeoru̅ exiuit obuia dn̄o ierusa-
lem sup asina uenienti. Et in die ascensionis
eo q̄ ap̄li p̄cessionalit̄ ad uidenda ascensione dn̄i
ad monte̅ oliueti uener. Et nos exeam dn̄o obuiam
cu̅ anna et symeone p̄tit. uita n̄ram pura et inti-
more dn̄i c̄suando. Ita de anna dic lucas. q̄ cu̅
ee̅t octuaginta iiii. annor 7 ee̅t uidua secdas
nuptias n̄ contraxit. p q̄ datur intelligi q̄ erat a car-
nis lasciuiis aliena. iuxta illud sare in tobia. Nu̅q̄
concupiui uiru. et post. Viru aute cu̅ timore tuo.
n̄ cu̅ libidine mea c̄sensi suscipe. hec n̄ discedebat
de teplo. ieiuniis 7 obsecrationib; seruiens nocte ac die.
De symeone aute dr̄. q̄ uir erat iustus 7 timorat̄
7c̄. Cu̅ pueris alacriter cu̅ uirtutu florib; in die

operib(us) q(uo)d h(oc) e(st) ramos acceper(unt) oliuar(um). Cu(m) ap(osto)lis d(omi)n(u)s altissime
ac humilit(er). q(ui)a solu(m) tales ad monte(m) oliueti .i. ad ue
ram mi(sericordi)am attingunt (et) ascenderunt d(omi)no ascendente.
q(ui)a ut ip(s)e d(omi)n(u)s dic(it) in eu(an)g(e)lio. Q(ui) se humiliat e(xaltabitur)
(et) c(etera). Sup(er)biu(m) seq(ui)t(ur) humilitas. (et) humiles sp(irit)u su
scipiet gl(or)ia. Festu(m) candelar(um) eo q(uod) filius dei hac
die lum(en) ad reuelatione(m) gentiu(m) sit appellatus a
symeone. Et q(ui)a ip(s)e symeon sp(irit)u s(an)c(t)o reuelante
cognouit xp(istu)m uer(um) d(eu)m et ueru(m) homine(m) p(ro)
tria q(ue) in lumine siue in candela accensa
considerant(ur). quor(um) p(ri)mu(m) cera. p(er) q(uam) significatur uirginea caro. sumpta de uirgine. Cera
enim sic notu(m) est. de florib(us) (et) rore celi uirgo
apes educit. ita beata uirgo maria uirtutu(m)
florib(us) fecundata. Vn(de) ip(s)a legit(ur) d(ixisse) in libris
sapientie. Ego flos campi (et) liliu(m) conuallium. (et) sic(ut)
quasi cedrus exaltata su(m) in libano (et) quasi
cypressus in monte syon. quasi palma exalta
ta su(m) in cades (et) quasi plantatio rose in iheri
cho. (et) c(etera). rore sp(iritu)s s(an)c(t)i afflata. iuxta illud luce.
sp(iritu)s s(an)c(tu)s sup(er)ueniet in te (et) uirtus altissimi ob
umbrabit tibi. de carne sua uirginea. concipe
meruit saluatore(m). Vnde. Accipe p(er) cera(m) carne(m)
de uirg(ine) uera(m). p(er) lumen numen deitatisq(ue) sacrum.
Sed p(er) papirus p(er) q(uam) beata anima xp(ist)i signifi
cat. q(ui)a n(on) ea fuit diuinitas p(ro) anima ut q(ui)da(m)
heretici putauer(unt). s(ed) uera habuit anima(m) ut
ip(s)e testatur dicens in m(arco). Tristis e(st) anima mea
usq(ue) ad morte(m). (et) ip(s)e in eu(an)g(e)lio potestate(m) ha(beo).

beo ponendi animā meā ⁊ iterū sumēdi
eā et in iohē. Nūc anima mea turbata ē
⁊ qd dicā pat saluū me fac ex hac hora.
Et ideo dic iohes in canonica. tres sunt
q testimoniū dant in tra. s. q xps est
uerus hō. sps. ⁊ aq que emisit in pas
sione. un in iohe. ⁊ inclinato capite
tradidit spm. Aqua. ⁊ sanguis. ⁊c.
Tertiū est flāma ignis p quē eius
diuinitas intelligit. qa ut dicit pa
ulus ad hebreos ds nr ignis cōsumens
est. Et malachias. ipe ds est quasi ignis
conflans ⁊ purgabit filios leui. Vn.
d. p lum num d(e)itatisq; cereum. Et
nota q sic ignis mediante papiro
agit in cera sic ds u(er)bū ut dicit da
mascenus mediante anima carni
unitū est. Q; ē notādū q hoc euangeliū
qd sumitur d luc. ideo hodie legit. qa ē
uera istoria istius diei. ¶ Q; ē quare
dū quare beata maria purificanda cū
filio. uenit ad teplū. cū sem n susceptis
set nec purificatiōe aliq indigeret. ad
q talē respondem. q hoc fecit
usus. Ut in obsuationib legalib. fili
ū imitaretur. qd se dixit. n ueni sol
uere legē s; adimplere. sic ⁊ ipa filiū q
sub lege factus ē imitans. uenit ad
teplū. Ut sua uirginitas ⁊ filius

d ea natus. diabolo celaret. qui idam non credebat
xpm ee dei filium quia credebat eum de corrupta
natum. eo quod uidebat eam purificandam uenisse
se ad templum. et hec illusio diabolo facta.
se significata in gen. Cum rachel per
tone signi significata maria sedens super stramenta
cameli. finxit se ee in infirmitate dicens ad
laban. per quem significatur diabolus. coram te
surgere nequeo. quia iuxta consuetudinem
feminarum nunc accidit mihi. Et addit ualde
notabile librum gen. Sic delusa in quod sollici
tudo querentis est. quia sic fuit delusus dia
bolus. Ut humilitatis bonum ab ea perficeret.
In omnibus et se noluit humiliare. quia uidit
quanta bona ex humilitate consecuta erat. et ideo
in cant dixerat. respexit deus humilitatem
ancille sue. ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. Et hoc est quod ipsa dicit in libro
sap. In omnibus requiem quesiui. Nam ut dicit
Glosa super. In omnibus requiem querere est in cunc
tis agendis uirtutem humilitatis seruare.
iuxta illud ecclesiastici quanto maior es humi
lia te in omnibus. Ut mulierum uerecundiam sub
leuaret. fuisset enim eis ualde uerecundum si ma
ter domini noluisset gerere morem earum. Unde ut
ancillarum subleuaret uerecundiam. mater etiam
imperatoris ut dicitur in prudentiis. extitit in ancillis
quasi una ex illis. gerens morem earum.
Ut iudeorum scandalum euitaretur. quod dixis
set.

matrē di ex legis p̄uaricatrice. Et sic eā
inmaret eā ex peccatrice ut dn̄o dicebat
Nos scimus qa hic ho peccator est. Non ē hic
ho a dō q sabbatū n̄ custodit. ¶ Nota aut q co
pletis dieb; purgationis 7 n̄ ante. Cristus in
ierlm̄ fuit latus. sic enī scriptū ē. Postq̄ i
pleti sūt dies purgationis eius. tuler̄ illū
in ierlm̄. Et nos si uolumus in ierlm̄ cele
ste deferri. dies purgationis in trīe. oīmo
nis cōpleamus. q sūt.

Cordis contritio. ad diuinam p̄uocanda. vn̄
ps. cor contritū 7 humiliatū ds n̄ spnit.
Oris cofessio. ad iustificatioē 7 peccatoꝝ re
missioē acquirenda. ys. dic tu iniquitates
tuas ut iustificeris. 7 ps. dixi confitebor
adūsu me iniusticias meas dn̄o 7 tu
remisisti impietatē peccati mei.
Operis satisfactio. siue carnis maceratio.
ad etnā beatitudinē possidenda. qa testā
te paulo. vnusqsq; p̄priam mercedē accipi
et. scdm̄ suū laborē. ¶ His ū trib; dieb; pu
rificationis expletis. d qb; dicit moyses
ibim̄ uia triū dierū. ut sacrificemus
dn̄o dō nr̄o. vn̄ pactis his trib; dieb. debem
nos offerre dō. p simplicitate colubina.
7 c q sequit de columba 7 turture. ut alibi.
¶ Qui ergo sic dictū est pfecti fuerim in acti
ua q [illegible] p colubā 7 cōteplatiua uita q
p turture designatur. poterim ad

teplū dn̄i dicī īmo teplū dn̄i efficit.
q̄ fit. P̄ cordiſ ⁊ corporiſ caſtitatē. vn̄
paulus. neſcitiſ q̄m corpora uestra
teplū ſunt ſp̄c ſci. q̄ enī caste et pie ui
uit. teplū dei ē. et ſedeſ ſp̄c ſci. vn̄ ꝑ.
neſcitiſ q̄a corpora .u. e. dī ſut.
P̄ iuſtitie ſcītatē. vt enī dr̄ ī libro ſap
aīa iuſti ſedeſ ē ſap.
P̄ uerā cordiſ humilitatē. q̄a vt dic
dn̄s ꝑ yſaiā. ſup q̄ requieſcit ſp̄s meuſ
niſi ſup humilem ⁊ q̄etū. ⁊c. ⁊ tremente
ſermoneſ meoſ. P̄ caritatiſ dilectionē
dn̄s ī iohē. Siqſ diligit me ⁊c. ⁊ iohēs ī
can. q̄ manet ī caritate in deo manet
⁊ deus in eo. Sic hic teplū dn̄i effecti. ue
lut teplū in materiali uertim. ita noſ
in ſpūali uertim. i. in diuine paciſ ui
ſione. poterimꝰ collocari. ad q̄ uertim ꝑ
uenienteſ. habebimꝰ
Omnimodā pacē. vn̄ ꝑs. q̄ poſuit ꝯ fines
tuoſ pacem. ⁊ in yſ. [illegible] terminis tuoſ
Omnimodā ſecuritatē. vn̄ in leuitico
no. auferā malaſ beſtiaſ ⁊c. ⁊ ꝑ
dormietiſ ⁊ n̄ erit q̄ exterreat
Omnimodā ſacietatē. ꝑs. lauda ierlm dn̄m.
q̄ adipe frumenti ſaciat te.
Omnimod laudiſ ſuauitatē. vn̄ tobiaſ. ꝑla
teiſ ierlm alla cantabitur
Omnimodā diuine uiſioniſ claritatē. vn̄ apoc
ciuitas. i. aīa fideliſ n̄ eget ſole neq; luna q̄m
[illegible] lumen eiuſ ē agnus. lucerna eiuſ agnꝰ. et hec
uidē dm̄ ſicuti ē cognoſcē. uita eterna ē. ut dic
dn̄s ī iohē. hec ē aūt uita eterna ut cognoſ
139 cāt te uerū dm̄ ⁊ q̄m miſiſti ihm xp̄m.

¶ In annuntiatione sce marie. Euangelium luce. Ratio qr dr bis in anno.

Missus e gabrihel angelus.

Hoc euangelium q scriptu e de luc. bis in anno legitur
In hac die principalit q dr annuntiatio sce
marie qa i hac die angelus gabrihel nutiauit
ea. q. d ea erat nascitturus di filius ut patet i
toto isto euangelio. Vn legit quasi istoria istius
diei. In aduentu qa tuc represetat eccla tepus
conceptionis siue incarnationis d an nat.
et ido tali tepore hoc euangelium conuenit. Qua
lit aut p annuntiatione angeli et cosensum
uirginis facta sit dnica incarnatio. dili
gent exarat euangelista lucas dicens. Missus e
angelus. Et nota q angeli mittunt
ut missio eos n dnos s; ministros insinu
et. un paulus. omes sunt ad ministrato
rii spc i ministeriu missi pp eos q here
ditate capiunt salutis. Ut nos uisitando
mente illuminet. ? ido ignis a ppha ap
pellantur. q facis angelos suos spc
? ministros suos ignem urente. ? mirus
rea ostensione. raphael angelus illumi
nauit tobiam. Ut peccati sordes aligbi
maculis purget. ? c. dic & missus e angelus.
q ut pctatur nuntius. ahodie copletu e illud p
uerbii. Aqua frigida aie sitienti. nuntius
bonus de tra longinqua. terra longinqua
celu empireu e. Aia sitiens genus humanu. Si
tibundu p concentia gratie. pt aia mea sic ter
ra sine aqua tibi. ? yeremias. adhesit lin
gua lactentis ad palatu eius in siti. qa ge
nus humanu in ipso sui primordio pdidit

gratiam. Sed nuntius iste bonus aue sitienti. de tu-
lit aquam refrigerantem cum nuntiauit filium dei uen-
turum in carne. qui est plenus gratia et ueritate.
de cuius gratie plenitudine omnes accepimus. ut dicitur in
euangelio iohannis. Missus est angelus gabriel. qui inter-
pretatur fortitudo dei. Et nota quod trium tantum modo
angelorum propria nomina in scripturis reperiuntur. scilicet
Michael qui interpretatur ut deus. quia cum operatur
magnis gloriosior apparet deus. de hoc legitur in da-
niele. Et nemo est adiutor meus in omnibus his
nisi michael archangelus princeps uester.
Gabriel qui interpretatur fortitudo dei. de quo le-
gitur similiter in daniele et in presenti euangelio
Et nota quod iste angelus talis nouus missus est ad an-
nuntiandam diuinam incarnationem
quia forte fortium uenturum annuntiabat.
Unde iob. si fortitudo queritur robustissimus est.
quia illum annuntiabat qui forte totum possidentem
genus humanum debellare debebat. unde in luca.
cum fortis armatus et cetera.
quia de illo forti locuturus erat qui infernum con-
fringere. sanctos eripere. et principem demonum alli-
gare debebat.
Raphael qui interpretatur medicina dei. de quo legitur
in tobia. qui a sarra demonem infestantem compes-
cuit. et cecum tobiam lumen celi uidere fecit. Sequitur
et. Missus est angelus gabriel a deo. Cum est gratia dei
omnibus ut dicitur in ecclesiastico quia deus omnibus miseretur.
Unde etc. Misereris omnium domine et nichil odisti
eorum que fecisti. qui omnibus salutem dat temporalem et
paratus est dare eternam. quod est in missione filii
et incarnatione sua in nobis caritatem ostendit.

paulus. Commendat autem deus caritatem suam in nobis
quia filium suum misit etc. Sequitur in civitatem gali
lee. Galilea namque transmigratio interpretatur. quia si
volumus ad nos angelum mitti oportet quod simus
galilei. i. transmigrantes de vitiis ad vir
tutes. de virtute in virtutem. de gratia ad glo
riam. Cui nomen nazareth. Nazareth est interpre
tatur flos. per quod significat quod illi soli visitantur
a domino qui sunt transmigrantes ut dictum est.
Sed oportet quod sint nazarei. Nazarei enim in
terpretantur flores. quia oportet quod quilibet sit flos.
Viole per humilitatem. quia odor humilitatis val
de placet deo. unde in cantica. Cum esset rex in accubitu
suo nardus mea dedit odorem suavitatis.
Nardus herba humilis est
Lilii per castitatem. unde eccli. quasi lilium odorem su
avitatis habete. ut de tali anima dicat sponsus.
Sicut lilium inter spinas etc.
Rose per ardentem caritatem. unde anima caritate fla
grans dicit in eccli. quasi palma exaltata sum
in cades et quasi plantatio rose in iericho
Olive per misericordiam largitatem. unde ibidem quasi
oliva speciosa in campis. et quasi platanus exal
tata sum iuxta aquam.
Tales punici sive granati et per penitentie aspe
ritatem et per concordie unitatem. quia sicut in malo granato
cortex est asper exterius ita anime sunt multa grana
concordant ad unitatem interius. de tali concordie
unitate dicitur in actibus. multitudinis credenti
um erat cor unum et anima una. et erat parti et
erat parti et habebant omnia communia. in tali na
zareth mittitur angelus domini. Sequitur et nomen vir
ginis maria. Nota quod maria interpretatur amari
tudo et stella maris et domina. per que significatur

aia penitens q debet ee maria .i.
amaritudo ut conterat et doleat de peccatis. iuxta
illud ysaie. recogitabo omnes annos meos in
amaritudine anime mee. et yeremias. conte(m)pla
re in specula et pone tibi amaritudines .i. cordis
pot aut talis amaritudo ad litteram ad beatam uir
ginem reduci quantum ad tristitiam passionis xpi
quia sicut symeon dixit ei. et tuam ipsius animam pertran
sibit gladius. et c.
Stella maris e satisfactio in penitentia in hoc
mari magno et spatioso. et beneficio talis stelle
ut tres magi transiendo herodem xpm potuerunt
inuenire. Reduci aut hoc nomen stelle quantum ad
hanc interpretationem ad beatam mariam que in mari huius
mundi peccatoribus prestat ducatum ad portum. et
ideo ei canitur ab ecclesia aue maris stella. et de ea
dr in libro numerorum. orietur stella ex iacob. et
exurget uirga de israel.
Domina que fit quando ipa sensualitati preest. rectus or
do postulat dominatur. que ut in gen legitur sarai .i.
anima dominans agar .i. carnem ancillam affligit
iuxta illud pauli. Castigo corpus meum et in s c. Sequitur
Et dixit ei angelus Aue. .i. sine ue ab a quod e sine
Siue quia immunis aue originalis peccati. ... cant.
fuit enim a peccato originali mundata. et sanctificata ut patet
ficata in utero de ea enim intelligitur quod dicitur
ps. Sanctificauit dns tabernaculum suum ... .i. m.
Immunis aue mortalis peccati. et ... accidio sui.
... amica et lilium a sponso inter spi... ... dicitur. ps.
nas ... a sponso uocatur in cantica. ... nunc ab ho
Sicut quod lilium inter spinas. et c.
Immunis aue uenialis peccati quia ... prope inqua
dr. tota pulcra et sine macula in ... ... osus
cantica a sponso. tota inquid pulcra

es amica mea et macula non est in te. Propter hoc tri
plex ue dicitur in apocalypsi. Ve ue ue. habitantibus super
terram. et in ezechiele. heu. heu. heu. et sunt interiectio
nes dolentium de triplici peccato predicto. Sed quia ut dic
tum alia de causa premisit angelus salutans uir
ginem aue. uerso nomine eue. quia maledictiones
eue in benedictiones sunt mutate marie.

Quia eua peccando et superbiendo clausit hostium
paradisi. maria se gratificando et humiliando
aperuit. unde ei cantatur in ymno. Felix celi porta
et celi fenestra facta es. et item. Paradisi porte
per te nobis apte sunt. et item euidentius. Paradisi por
ta per euam cunctis clausa est. et per mariam uirgi
nem iterum patefacta est.

Quia eua superbiendo suscepit maledictionem ut
uiri potestatis et dominio subderetur. maria uero
hodie se humiliando. meruit ut non solum super
homines sed et super cunctos angelorum ordines exal
taretur. Unde ei attribuitur quod est regina celorum
et domina angelorum. et item cantatur etiam. Exaltata es s.
d. g. s. a. c.

Quia eua se diabolo asperam exhibendo. maledicta fuit.
ut in dolore pareret filios. Maria deum caritate
ungendo. hoc meruit ut sine dolore pare
ret saluatorem. Unde ei cantatur. Nesciens ma
ter uirgo uirum peperit sine dolore salua
torem.

Maria ... tate et peco... contra est ... acceperit ... unitate ... non erat ... erat par... caret ... genus me... tudo et f...

Quia eua contradicendo diuinis precep
tis toti mundo tristitiam et ignomi
niam intulit atque mortem. beata
uero maria deo credendo et hobedien
do angeli. letitiam et gloriam et honorem
et uitam toti humano generi ap
portauit. Aue maria g. p.

Unde nota quod in beata uirgine fuit gratia

incipiens. pficiens. cosumans ut pficiens
ut plena q omib; scis e in cofirmatioe. Q. be
ate uirgini fuit in filii di coceptioe. in qua
ipa ita cofirmata fuit. ut d cetero nec mor
talit nec uenialit posset peccare. Dns tecu
p etna pdestinatione. p gratie infusioe
in tepore uocatioe. p etne glie collatioe
p carnis ex ea hodie suptioe. Benedicta tu in
mulierib; q ante maledictioni subiecte
erat p peccatu eue. ut sup dictu est q ante
te omib; obpbriu 7 dspectui erat. Vn pote
rant dice cu paulo. Spectaculu facti sum
mundo 7 anglis 7 hominib; Et benedictus
fructus uentris tui. i. xpc q dr fructus.
qa suauis. ps. Suauis 7 rectus dns patiens
7 multu misericors. ~~qa dulcis~~
qa dulcis. ps. dulcis 7 rectus dns.
qa dlectat. ps. memor fui di et dlectat
su.
qa satiat. ps. satiabor cu apparuit glia tua
qa sanat. Vn i ezechiele legit d arbore illa
q significat uirgo maria q folia ei
sai p q significat
erat in medicina 7 fructus eius in cibu.
Folia i beata uirgine fuit sai ei uba i cant.
q fuit medicina multoz mortuoz ut patet
qa in hoc q dix.
Magnificat aia mea dnm 7 exultauit. s. m.
remouet accidia 7 curiositas. na accidio sus
dm magnificare tot ep nit. qa ut dic. ps.
dm magnificare tot ep nit. qa ut dic. ps.
ome elcu spuale 7 laudes diuine ab ho
minata e anima eoz. 7 idc appropinqua
uer usq; ad portas mortis. Jt curiosus

n exultat nisi in aplis eiusmodi pparatis.
Quia respexit humilitatem ancille sue. remouet super
biam que abhominabilis est deo et hominibus. ut dicit eccl.
Ipse enim dominus deus noster in altis habitat et humilia
respicit in celo et in terra. Ecce enim ex hoc beatam me
dicent omnes generationes. repellitur inuidia
et luxuria. Inuidus enim alterius beatitudinem pre
dicare contempnit. cum de eo crucietur. immo ipsam per
uertere nititur. Unde eccl. bona in mala conuertit homo
nequam et in electis ponit maculam. In hoc quod dicit omnes
generationes. non adulterationes uel fornicatio
nes notat legittimum usum matrimonii et sic
omnis luxuria remouet. ¶ Que cum audisset tur
bata est. consuetudo pudicitie
Ex angeli uisione. quia ut dicit beda
uirginum est ad omnes uiriles affatus uereri. et hic no
tatur uerecundie uirtus.
Ex inaudita salutatione. quia numquam salutatio esse talis que ue
remouetur potuit legi in scripturis.
Ex mirabili uerborum significatione cum ei dicebatur dominus
tecum. cum esset in omnibus creaturis. et ideo turbata. non
turbatione tristitie sed admirationis. et cogitabat
qualis esset. id est quante efficatie et quante alte significationis
esset ista salutatio. Et in hoc notatur sapientia in uirgine
et discretione spirituum. quia statim cepit in mente reuoluere
utrum hec a deo processerit. et ait angelus ei. ne ti
meas. quia causam timoris. id est peccati non habes. Et quod dicebat
ps. timor et tremor uenerunt super me etc.
quia secura et non mutantia tibi nuntio ex parte dei. et
que dicta uere complebuntur. non enim est deus sicut homo ut mentiatur.
neque ut filius hominis ut mutetur. Ipse enim dixit que
procedunt de labiis meis non faciam irrita.
quia gratiam et caritatem inueni apud deum patrem. ut dicit paulus.
commendat caritatem suam deus in nobis. Inuenisti gratiam
perditam in primis parentibus. unde legitur in gen. quia adam

ada et eua cognouerū ſe eē nudoſ. i. a gratia
ſpoliatoſ. Seq̄ᵗ hic erit magn̄.
Magnitudine naturalis diuitiis. pſ. magn̄
dn̄ſ nr̄ ⁊ magna uirtus eiuſ. ⁊ ſape eī nō ē
numeruſ.
Magnitudine excellentis puritatis. petruſ
q̄ pecc̄ nō fec̄ nec. i. u. doluſ in ore eī.
Magnitudine excellentis largitatis. vn̄ in
euāglo m̄. q̄ ſolem ſuū oriri facit ſup bonoſ
⁊ maloſ. ⁊ pluit ſup iuſtoſ ⁊ iniuſtoſ.
Magnitudine ī miſerando ⁊ expectādo ī
effabilis ſuauitatis. pſ. Suauis dn̄ſ uni
uerſis. ⁊ miſerationeſ eiuſ ſup oīa opa eiuſ.
Seq̄ᵗ et filius altiſſimi. ſ. dī uocabit̄. i. inno
teſcet ⁊ cognoſcetur. Seq̄ᵗ. dixit aūt maria
ad angelum. quomodo fiet iſtud. Nota q̄ nō
dubitauit q̄a dixiſſet nō poſſet fieri iſtud. ſ;
tā ineffabilis rei modum quesiuit. quo
modo uirgo fiet iſtud. nō patit̄ nature cōmunitas
Q̄a ut uirgo pariā. Ecce ego facio u̅
q̄ndo dic̄ dn̄ſ in regnū p̄mo. tin̄et ab̄e aures
hu in iſrl̄ ⁊ q̄cumq; audiet. exēplū reperi n̄
eiuſ. q̄a nullius uirginis
qua talis eēt fecunditas. vn̄ cantat eccla.
Sola nāq; ſine exēplo. placuiſti femina xp̄o.
⁊ hac lectura approbat ant. illa. O uirgo uir
ginū quomodo fiet iſtud q̄a nec p̄ma ſimilē
uiſa ē nec habebiſ ſeq̄tē. ⁊ c̄. Reſpondit angl̄e
modū quis modū audi. q̄a nō fiet hoc ex natu
ra. ſ; ex gra. q̄a ſp̄c ſcūs ſup ueniet in te. i.
a ſuperiori. ſ. a patre mittetur in te. Q̄a nō ē
īpoſſibile apud dm̄ omne ūbū. i. omne factū q̄d p
teſt dici p ūbū. q̄ndo dixit ūbū ⁊ nō factū. q̄a do
ita facile ē facē ut dicē. nā ut dic̄. pſ. dixit ⁊
facta ſ. m. ⁊ creata ſūt.

In cena dni. E. S. Johis.

Ante diem festū pasce. q̄ ē.

Hoc euāgeliū diuiditur in .iiii. partes. In pⁱma parte q̄ incipit ibi. ante diem festū pasce. dr̄ q̄ dns ihc ut cōfirmaret discipulos hodier na die uoluit cenare cū eis. ut eis sacramētū dilectionis et caritatis. s. corporis et sanguinis sui misteriū eis tradet. et dr̄ q̄ ipē dns ihc di ligens suos in finē. i. usq; ad mortē dilexit. i. intantū dilexit suos ut p eis ēē moreret.

Mor. In quo ad uera caritatē instruim. cuius effectus ē mori p pximo. qa ut dr̄ ī euāglo. maiorē dilectioē nemo habet ut animā suā. i. uitā suā ponat qs p amicis suis. Mor.

Instruunt q̄ hic plati exēplo dnī ut p suis subditis oīa et etiā tēporalē uitā suā po nat. si uoluit pfecte caritatis pcepta ī plere. qa ut dic dns ī euāglo. bon pastor animā suā dat p ouib; suis. Sz heu hodie pastores nrī se pascentes. oues lupor mor sib; derelinquūt. Un̄ cōpletū ē hodie qd dicit ezechiel eis. Non ascendistis ex ad uerso. ut pugnaretis p subditis ū hostes. neq; uos op posuistis murū p domo isrl̄ ut staretis in plio in die dnī. i. in tēpore ad uersitatis et tribulationis. q̄ dr̄ dies dnī. qa tūc dns p bat suos. un̄ eccl. sic fornax aurū. sic tribu latio pbat hoīes iustos. In .ii. parte q̄ inci pit ibi. et cena facta ē. dr̄ q̄ dns cenauit cū discipulis suis. et post cenā ipē lauit pedes eor. In quo instruunt plati ut n̄ dedignent in comestioē separi a couentu. nec tamen

relinquendo conventum cum fabis ipsi bona cibaria
manducare. Contra quos loquitur amos propheta. dominus odit
eos. quia separatum est convivium eorum tales reprehen
dit eos paulus ad cor. dicens. vos iniuriam
facitis et defraudatis et hoc fratribus. qui occulte man
ducatis fratribus vestris. non sic fecit dominus
sed communiter cenavit cum discipulis suis. Item
ad humilitatem instruxit eos dominus cum pedes
discipulorum lavit. Unde non debet prelati vereri
servire subditis suis. et hoc est quod dominus dicit
in evangelio luce. Qui vult inter vos maior esse
sit omnium servus. et omnium minister. sicut filius
hominis non venit ministrari sed ministrare,
et dare animam suam redemptionem pro multis. In
iii. parte. que incipit ibi. qui lotus est. dicit dominus
quod qui habet lotum totum corpus. preter pedes ad
hoc ut sit totus mundus. debet lavare
sibi pedes. suos. In quo monemur ad
ablutionem pedum. id est affectuum. quia in scrip
tura per pedes affectus. i. desideria intelliguntur.
quia sicut per pedes ambulatur. ita per desideria cor ad
diversa distrahitur. Unde debet lavari pedes. i.
affectus sive desideria cordis a pulvere
terrenorum delectationum. et cogitationum.
ut nec mundo nec pompis mundi. per de
siderium adhereamus. sed omnia per peniten
tiam abstergamus. et hoc est quod dicit iohel. Ro
lote. di. iii. et c. et iacobus qui voluit. etc. a. et c.
hanc ablutionem pedum. i. affectuum et desideriorum
monebat. ys. cum diceret. lavamini mundi estote
au. malum. cogi. vel ab. oculis meis.

In .iiii. parte que incipit ibi Scitis quid fecerim
vobis. apparuit dominus in exemplum discipulis. ut sicut ipse non est
dedignatus humiliari subditis. sic et ipsi in humilita
te imitentur ipsum. quod dicit. discite a me. quia mitis sum
et humilis corde. In quo instruuntur prelati quod non
debeant se super subditos elevare per superbiam. Sacro
sancta dicit prelatione. Si debet facere quod dicitur in proverbiis.
Rectorem te constituerunt noli extolli. Sed esto in
illis quasi unus ex illis. Dominica die sancta pasce
Maria magdalene. et maria iacobi. et cetera. S. marcum.
Historia huius evangelii hec est. scilicet quod tres mulieres cum
unguentis venerunt ad sepulcrum ungere corpus dominicum.
et revoluto lapide a monumento. intraverunt sancte
mulieres in monumentum. et viderunt ibi angelum
cum vestimentis albis. et angelus mulieribus in
trantibus monumentum. christi resurrectionem annun
tiavit. et eis precepit. quod aliis nuntiaret. Sermo.
Instruimur quod in nobis debemus habere unguenta vir
tutum. que domino ad ungendum eum offerre debemus.
si volumus ei placere. De his unguentis. id est de vir
tutibus. dicit angeli anime sancte in canticis canticorum.
In odore unguentorum tuorum curremus. et dominus ibidem
loquitur anime dicens. trahe me post te. et tamen ego quod
angeli. curremus in odore unguentorum tuorum.
Hec autem unguenta sunt tres virtutes. que per spiritus
tres sanctis mulieribus commotantur. Maria magdalene inter
pretatur turris. que ad alta sublevatur. per quam signi
ficatur virtus contemplationis et celestium conversati
onis. ad quam admonet paulus dicens. que
sursum sunt querite. non que super terram. et ibi
diversitate in virtutem. et sic videbitur deus in syon.
Maria iacobi interpretatur supplantatrix. id est
deceptrix. quia debemus decipere mundum.

carnē. 7 diabolū. abiciendo ꝰa opa tenebrarū q̄ iu
ab eis accepimus. 7 induentes arma lucis. un͡
doctos hostes pugnem̄. hic supplantatioē docet
face paulus cū dicit. Sic exhibuistis mēbra uestra
seruire iniustitie 7 iniquitati. ita exhibete mē
bra uestra seruire iustitie in sanctificatioē. a
Maria salome interpretatur pacifica in q
ad pacē cū proximo admonem̄. quia hoc ingā
me placet deo. paulus. cū oīb; hominib; pacē ha
bentes si fieri pot. q ex uob ē. i. ut habeatis pacē sa
ltē. q̄ in uob ē. 7 laboretis q̄tū potestis. īte pacē
sequimi 7 scīmoniā sine q̄ no. ui. d. i. pacē mitis
7 corporis pfectā mundiciā sine qua. ne. ui.
deum. Sic g̃ tales nos exhibuerimus. unguentū
d se. 7 talib; dic paulus.
Odoriferū dno offeremus. Admone
nos xpi famuli bonus odor sumus deo. 7 pec
mur 7 g̃ si lapidē. i. duritiā incredulitatis 7
catorꝫ amouerim̄ a sepulcro cordis nři. ibi ue
niet gratia dni. īmo ipe dns. cū copia uirtutū
Vn̄ ipe dic ī apoc.
q̄ p ueniunt alba dñi. Siqs m̄ aperuerit in
Ecce ego sto ad hostiū 7 pulso. 7 ille mecū. Tollat
trabo ad illū. 7 cenabo cū illo. 7 p illā intrat
aut hic lapis. i. duritia p penitentiā. Vn̄ ī apoc. dr̄ ī pe
g̃a dī cū pnecis albis uestimentis.
nitentiā ut uestimentis albis induaris. 7 n̄
appareat cōfusio nuditatis tue. quasi dicat renoua
lapidē ut intret angelus cū candidis indumentis.
Introiuim̄ q̄ si intrauerim̄ ī sepulcrū conscientie
nře. discutiendo peccata nřa. p dolorē contritionis
colendo g̃ quolibet. poterimus in nob cognoscē
resurrectioē spūalē. Vn̄ de hoc introitu ī se
pulcro 7 de hac resurrectē spūali dic aplus. Con
sepulti sum̄ ī xpo p baptismū ī mortē. ut q
modo resurrexit xps a mortuis p̄ gl̄iam

tia et nos in nouitate uite abulemus. 7 ſic extimātes nos
mortuos eē peccō uiuentes aūt dō. Si ergo ſic ſepul
ti fuerimus ut de cetero peccatis nō uiuamus. 7 p bona
ōpa in uirtutib; reſurrexerimus. a peccatis alius pa
terim⁹ nitiare. 7 puenire ad glām patris am.

Recubentib; xi. diſcipulis ꝛc. In die aſſ. ē. marc
hoc euāglm habet iſtoria qtalr ē. ſ. q imp̄mis
iſtorialr dr̄. q dn̄s in die aſcenſionis apparens a
poſtolis rephendit eos de incredulitate. eo q cū
multa ſigna reſurrectionis uidiſſent tam ad
huc dubitabāt. S dr̄ 7 q poſtq dn̄s ſolidauit apo
ſtolos in fide. pcepit eis q p̄dicaret euāglm
omī creature. i. omi homini. ut ibi dr̄ omi
creature. qa hō habet aliqd cōmune cū alig
creaturis. ut ēē cū lapidib; uiuē cū plantis &
cū arborib; ſentire cū animalib; ratiocinari
cū angelis. 7 dix dn̄s. q crediderit 7 baptizat. fu. ſal.
e. q. u. n. c. e. 9dēpnabit. 7 a ſumitt hic credē. 7
baptizari nō ſimplr. i. ſic iacet littera. qa ſic
nullus malus xpianus dāpnaret ſꝫ cū effectu
bone opationis. qa fides ſine opib; ut dic iacob;
mortua ē. S Supbo ſigna eos 7c. dr̄ q quaſi
dubitantib; aplis. 7 dicentib; quomodo credet nob
homines. R. qa nō ſolū uos. ſed 7 omis in me cre
dentes ſequentr opationes hox miraculox. ſ. fugare
demones. loq. nouis linguis. occide ſpentes. bibē u
uenenū ſine timore. 7 mortis piculo. īpone
manus ſup egros ut ſanitate recipiat. Mor.
In hiis libris docemur ſpualr ad cognoſcendū in
nobis ſigna ſi uere in dm̄ credimus. ſ. ſi demo
nē expellim⁹ a nob. i. ſupbia. nam dr̄ in eccla
ſtico. initiū oīs peccati eſt ſupbia. hic demon ex
pellitur p uirtutē humilitatis. 7 ſic expellite de
moniū. i. abiecite ſupbiā. Et p̄mū ſignū ſi in

deum perfecte credimus. ¶ Secundum signum est si linguis novis
in confessione peccatorum loquimur. quibus peccata tegebamus vel
laudabamus malo operando. unde ps. Dilexisti malum bonum
ate. ¶ Tertium signum. si in deum perfecte credimus est. si serpen-
tes tollimus. id est si in nobis met ipsis malas cogitationes
et peccata que venenant animam interimimus ad imperfecti
one. hominum persuasum monebat dominus per ysaiam cum dicebat
lavamini mundi estote auferte malum cogitationum ve-
strarum ab oculis meis. ¶ Quartum signum. si in deum per-
fecte credimus est si mortiferum biberimus. tamen nobis non no-
cebit. id est si iniurias acceperimus a nobis et factas patimur
et non reddimus malum pro malo. immo bonum pro malo. Sic bi-
bebat mortiferum paulus sed ei non nocebat cum dice-
bat. blasfemamur et obsecramus. maledicimur
et benedicimus. persecutionem patimur et susti-
nemus. et sic non reddentes malum pro malo sed con-
trario benedicentes. ¶ Quintum signum. si in deum per-
fecte credimus est. si super egros manus imponimus.
et bene habebunt. id est si bene predicando et boni operis exempla
prebendo sic alios illuminaverimus ut nostro exemplo
a viciis pravitatibus convertantur. et hoc est quod dicit be-
atus iacobus. qui bonis operibus insistendo. qui fecerit pec-
catorem. ab errore vie sue. salvabit animam eius
a morte. ¶ Insuper dicitur quod postquam dominus locutus est predicta
verba discipulis suis. sed dominus assumptus est in celum
empyreum et sedet a dextris patris. id est adoratur
a fidelibus et fertur esse equalis patri. quod autem
id est in assumptione eius intueamur. deinde in
celum nostra intentione dirigamus. ubi scimus
caput nostrum ascendisse. Nam idem dominus in evan-
gelio dicit. ubicumque fuerit corpus id est humanitas
tis mee. illuc congregabuntur et aquile. id est sancte anime
quorum solem iusticie imitando. ad modum aquile
conspicere. vel qui abiacentes veterem hominem

cum actibus suis, et induentes novum renovantes se, sicut
dicit apostolus, in spiritu mentis sue. Hec ad similitudinem aquile
renovatur. Cuius natura est talis ut cum senectute
gravatur, ut iam non possit capere cibum rostrum, totam
se concutiendo allidit ad petram, et excutiendo plu-
mas veteres et vetus rostrum iuvenescit. Hanc
naturam spiritualiter optat David penitenti cum dicit:
renovabitur sicut aquile iuventus tua. Supra ubi
Illi autem profecti etc. Id est apostoli post domini ascensionem
secundum preceptum eius profecti per totum mundum predicaverunt
ubique et gentes converterunt cum adiutorio dei et per operationem
miraculorum. Moraliter. Instruimur quod firmiter debemus in
articulis fidei et maxime in articulo resurrec-
tionis domini quod non debemus aliquo modo dubitare. Cum Paulus
dicat: Si Christus resurrexit, et nos resurgemus. Et beatus
Iob ita firmiter asserat dicens: Credo quod redemptor
meus vivit etc. S. de tri. et monemur de fide catholica
de unitate deitatis et trinitate personarum sine distinc-
tione suadenda, ut trinitatem atque distinctionem personarum
scilicet patris et filii et spiritus sancti credamus in unitate essen-
tie et unitatem essentie in tribus personis absque dubi-
tatione aliqua veneremur. Unde hec est fides catholica
[illegible] ipsi [illegible] collectio articulorum. Fidelis fir-
miter credo [illegible] instruimur et a vi-
tione divine. pro [illegible] ad servare [illegible] et salute
eterna obtemperare debemus. et hoc est quod dicit beatus
Paulus: qui videntes bona non tamen operantur
[illegible] sibi hominibus. In sancto pent. e. s. Iohem

Si diligitis me mandata mea servate etc.
Exprimitur in hoc evangelio quod dominus dicit
discipulis suis quod si ipsi diligebant eum.

in signum dilectionis seruaret man
data eius. Et si hoc facerent. ipse inque
tum homo rogaret patrem. qui in quantum
deus equalis est cum patre. et ipse pater rogatus a
filio. alium paraclitum. i. consolatorem daret eis.
quia filius fuit unus consolator. et spiritus sanctus
fuit alius. qui sunt consolati apostolos. in multis tri
bulationibus. et quem mitteret christus apostolis quia ille conso
lator missus a patre. in eternum mansurus
erat cum apostolis. et dicit quem quia mundus i. amato
res mundi. spiritum sanctum nec gratiam eius possunt
accipere quia sunt extranei a cognitione eius. Mor(aliter)
In quo primo instruimur. quia si uere uolumus
diligere deum. studeamus ad obseruantiam man
datorum eius. quia ut dicit gregorius. exhibitio
operis est signum uere dilectionis. Et hoc est quod dicit
iohannes in canonica. Karissimi diligamus deum quoniam ipse
prior dilexit nos. et hec est dilectio ut mandata
eius seruemus. quia siquis dixerit quoniam diligo deum
et mandata eius non custodit mendax est.
et ueritas in illo non est. Instruimur etiam quia si uo
lumus accipere spiritum sanctum et consolationem et
gratiam eius. quod mundum non diligamus. quia qui uo
luerit esse amicus huius seculi. inimicus dei con
stituetur, ut dicit iacobus. In .ii. parte que inci
pit ibi. Non relinquam uos orfanos. et cetera.
consolatur dominus discipulos suos ut non tri
stentur de morte nec de ascensione eius
quasi credentes se orfanos et sine patre
relictos. quia ipse semper erit cum eis. per uitam
gratie. et sicut fuit presens corpore usque in diem
pentecostes poterunt ipsum cognoscere in ad

uentu spiritus sancti . qui ipse erat spiritualiter in ipsis .
mor. In quo docemur paruipendere consolationes
temporales . dummodo dominus sit nobiscum per gratiam
et omnem nostram consolationem debemus referre ad
eum . et hoc est quod dicebat felix propheta dauid . re
nuit consolari anima mea . scilicet in temporalibus
sed memor fui dei . id est deum habui in memoria . id est
delectatus sum . In tertia parte que incipit ibi
Qui habet mandata mea . et cetera . dicit dominus quod ille
qui nouit mandata eius et seruat ea . ille est qui
diligit eum . et talis erit dilectus a se . et etiam a deo
patre . et in signum huius dilectionis ipse filius
non solum diliget eum . sed et manifestabit tali se
mor. ipsum . In quo instruimur quod si nos uolumus quod christus
manifestet se nobis . et quod tam ipse quam pater nos
diligat . mandata eius seruemus . ut illam
manifestationem de eo in uita eterna habere pos
simus . de qua ipse in euangelio iohannis . hec est
uita eterna ut cognoscant te uerum deum et quem
misisti ihesum christum . In die pentecostes . secundum iohannem .
Si quis diligit me . sermonem meum seruabit . et cetera . Hoc
euangelium diuiditur in tres partes . In prima
parte que incipit ibi . Si quis diligit me . ponit
dominus manifestum signum de eis qui diligunt ipsum
et qui non diligunt eum . scilicet quia qui non diligit eum non seruat
mandata eius . sed qui diligit seruat . Sed de hoc in pri
ma parte precedentis sermonis sufficienter dic
tum est . In ii . parte que incipit ibi et pater me
us diliget eum . ostendit dominus premium quod habi
turi sunt diligentes eum . quod tale erit . quia pater
celestis diliget eum . quia ipse cum patre et spiritu sancto
uenient ad illum . et facient de eo sibi mansi
mor. onem . In quo instruimur ut per obseruantiam man
datorum dei in nostris conscientiis hospitium prepa
remus . ut ipse in nobis delectetur . et nos in
eo

eternam claritatem habere possimus. unde ipse in apoc.
Ecce sto ad hostium et pulso. si quis mihi aperuerit.
intrabo ad illum et cenabo cum illo et ille mecum.
¶ In tercia parte que incipit ibi. Et sermonem quem audi-
stis. etc. dicit dominus se habere a patre omnia que disci-
pulis locutus est. in quo reprehendit arrogantes
et superbos qui sibi aliorum ascripta et sermones appro-
priant. non attendentes humilitatem domini qui dixit
et in alio loco omnia que audivi a patre meo nota
feci vobis. unde paulus tales arrogantes reprehendit
dicens. quid enim habes quod non accepisti. et si accepi-
sti quomodo gloriaris. quasi non acceperis. In quarta
¶ parte que incipit ibi. Paraclitus autem etc. dicit
dominus quod spiritus sanctus paraclitus. id est consolator veni-
ens docebit apostolos omnia que sunt necessaria ad salutem
et suadebit eis omnia bona que dominus inspirabit eis
per eundem spiritum. quod autem per hoc intelligamus
dicit quod si vere discipuli domini fuerimus. nichil
ignorare poterimus. de hiis que pertinent ad salutem.
unde dicit iohannes in canonica. non necesse habetis
ut aliquis doceat vos. unctio enim. id est spiritus sanctus
docebit de omnibus. per hec que dicit paulus. nam quid ore-
mus nescimus. sed ipse spiritus sanctus postulat pro nobis etc.
Quod autem hic dicit dominus de spiritu sancto de meo accipiet
intelligendum est de meo. id est de mea substantia
habet esse in qua ipse spiritus sanctus est unum cum filio
et patre. et totam substantiam habet a patre et
filio. Quod vero dicit ille me clarificabit in-
telligendum est. id est me clare et manifeste
descendit visibiliter in me credentes dei filium
¶ esse monstrabit. ¶ In .iiii. parte que incipit ibi.
Pacem meam relinquo vobis etc. dicit dominus quod ipse
commendat et dat discipulis pacem illam quam veram
dei esse amatores non potest. et quod vera pax
non falsa sit pax mundi. quod prosperitate ostendit
suis amatoribus manu tenere non potest.

[.]acet autem quia hic commendat dominus. dicit quod dominus monet
discipulos ut bona que faciunt et uirtutes quas habent ab
humanis aspectibus abscondant et inde soli deo placere
studeant. et nullo modo querens laudes hominum querat. Orat(io)
quoque instruimur ut omnia ad dei gloriam facientes.
[.] et uanam gloriam abiciamus filii quia ut dicit gregorius. de[.]
[.] desiderat qui thesaurum in publice portat. Unde dicitur a ysa-
ia. Secretum meum michi. secretum meum michi. Unde male con-
tingit ezechie qui omnes thesauros suos ostendit nuntiis
regis babilonis. qui uenientes postea omnia abstulerunt. quia
demones qui in inanem gloriam eius omnia auferunt. que libenter in
conspectu hominum operantur. In v. [et] vij. post
[.] dominus discipulos de ascensione sua. et quod erit
[.] patiens et moriens. nichil dampni pertulit ha-
Orat(io) Instruimur quod fugiamus penas uite
inferni. quod caueamus a peccatis. et ad deum
studeamus obseruantiam mandatorum ut dicit
[.] in euangelio. si uis ad uitam ingredi. et a po-
diaboli liberari. quia solummodo faciens peccatum
seruus est peccati. i. diaboli qui primo peccatum inuenit
sicut dicitur in libro sapientie. imitantur
autem eum qui sunt ex parte illius.

[illegible] feria [illegible] Oratio dicatur [illegible]
[illegible] ut erat [illegible] petentes corporibus obiice cursus

Quomodo instruamur in hiis libris

Gratias ago deo meo semper pro omnibus
vobis quia divites facti estis in illo
in omni gratia etc. In hiis libris in-
struit nos apostolus ad tria. Primo
ad gratiarum actionem. et hoc ibi. Gratias
ago deo meo semper. Secundo ad mutuam
dilectionem. et hoc ibi pro omnibus vobis. Tertio
ad discretionem habendam. et hoc ibi. quia
divites facti estis. Primo enim debemus
deo gratias agere pro beneficiis nobis
collatis et non tantum de bonis. sed etiam de tri-
bulationibus et malis nobis illatis. Quia tri-
bulationes sicut dicit apostolus. quoniam tribulatio
patientiam operatur. etc. et tunc magis
insistere debemus cum tribulamur. lau-
N dare deum. et semper gratias referendo
quia magis timenda est prosperitas huius mun-
di. quam adversitas. Unde Boethius. Cum omnis for-
tuna timenda sit. magis timenda est prospera
quam adversa. quia illa erudit. illa dissolvit.
et magis tenetur ille referre gratias
deo cui plures divitias temporales
sive honores contulit. quia cui plus
committitur etc. Posset autem quis dicere.
quod pauperes et simplices non ita laudant
deum sicut divites. Secundo debet homo laudare
deum ne in ingratitudinem incidat.

vnde legitur in ysaia. quod cum ezechias
rex triumphasset de inimicis suis
non retulit deo gratias sicut debuit
propterea incidit in grauem infir
mitatem. etc. Tertio debet homo ref
ferre gratias deo. ne dampnum inde
magnum consequatur. quia si gratias
deo non refferet de bonis sibi datis.
illa bona que habet. habes aufer
rentur. Vnde dicit glosa. super illo
loco ad romanos. quod cum deum cogno
uissent etc. quod gratias deo non dederunt. in
gratis abstulit. Et ergo in eo dign
candis que est ingratus datis. Notandum est

¶ Nota quod in multis debet xpianus
fidelis gloriari. Primo in deo. vnde ad cor
j. qui gloriatur in domino glorietur. Secundo in con
sciencia. scilicet quando non habet remors
sui consciencie. vnde apostolus. gloria nostra
hec est testimonium consciencie nostre.
Tertio in cruce vnde apostolus. michi
autem. etc. Quarto in tribulationibus
vnde ad romanos. gloriamur in tribu
lationibus scientes quod tribulatio pa
tientiam operatur. patientia autem pro
bationem. probatio uero spem spes autem non confun
dit. etc. Quinto in infirmitatibus

vij. ad cor. libenter gl'abor in infirmi
tatib; meis ut inhabitet in me virtus
xpi. **Quid notatur in sacra scriptura**

Nota q sacra scriptura .s. theologia ex
cellit omnes alias scientias in .iiij. primo
in scribentium sanctitate. quia sancti patriar
che et prophete et apostoli et evangeliste scripser
unt. Secundo. in librorum puritate vnde ad cor.
ij. cap. ij. non in persuabilibus humane sa
pientie verbis sed in ostensione spiritus et
virtutis ut fides vestra non sit in sa
pientia hominum sed in virtute dei.
Tertio. in sententiarum profunditate.
vnde ps. tenebrosa .i. profunda aqua
in nubibus aeris. Quarto in effec
tuum utilitate vn ad timotheum.
ij. vj. cap. in fine. omnis scriptura di
uinitus inspirata. utilis est ad do
cendum. hobedientes. ad arguendum
ad corripiendum. ad erudiendum in
iustitia ut perfectus sit homo dei ad
omne opus bonum instructus. docendum
hobedientes. arguendum contradicentes.
corripiendum negligentes. erudi
endum insipientes. **De proximo**

Nota q proximus debet diligi multis modis
primo gratis. Secundo. quia homo est .i. anima

ginē 7 similitudinē dei creat.
non qa consanguineus ut diues
7 huiusmodi. Tertio debet diligi in
bono 7 nō in malo. qa secundum quod dicit
auctoritas. qui proximum diligit
nō in bono s; in malo. nec se nec
proximum diligit. Quarto debet
diligi sub deo 7 nō sup deum. i. quod
nō diligat contra uoluntatem dei. Quinto
debet diligi perseueranter. qa secundum
quod dicit salomon in prouerbiis. xvii.
c. omni tempore diligit qui amicus e
et frater in angustiis comprobatur. de vii
Nota quod vii. sunt opera misericordie. operibus misericordie
pertinentia ad corpus. que sunt. in xxv.
c. mathei. Esuriui et nō dedistis mihi mandu
care. 7 c. Sitiui 7 nō dedisti mihi bibere. de pri
mo et secundo s. de fame et siti. dicitur in pro
uerbiis xxv. Si esurierit inimicus tu
us ciba illum. si sitit po. da illi. Tertium
opus est hospitari peregrinos 7 aduenas.
de hoc dicit paulus ad hebreos xiii. c. ca
ritas fraternitatis maneat in uobis. 7 hos
pitalitatem nolite obliuisci. per hanc enim
placuerunt quidam angelis hospitio receptis
sicut legitur in gen. de loth 7 abraham. Quartum
opus est nudos uestire. de quo habetur in ysaia
cum uideris nudum operi eum. 7 c. Quintum opus est
infirmos uisitare. unde iacobus i. Religio

pertinentia ad corpus

munda et immaculata apud deum et patrem
hec est. visitare pupillos et viduas in
tribulatione eorum. et immaculatum se cu-
stodire ab hoc seculo. Sextum opus est in
carceratos solvere sive ad eos venire. et
consolationem aliquam eis dare. scilicet helymo-
sinam dando si indigeant. aut ad bonum
et ad salutem anime exhortando. unde
in proverbiis xxiiii. erue eos qui ducuntur ad mor-
tem. et qui trahuntur ad interitum liberare
ne cesses. Si dixeris vires non suppe-
tunt. qui inspector est cordis ipse intel-
ligit et servatorem anime tue nichil
fallit. redderetque homini iuxta opera sua.
Septimum opus misericordie est sepelire
mortuos de quo legitur in tobia primo
c. tobias pergebat per omnem cogna-
tionem suam et consolabatur eos. divide-
batque unicuique prout poterat de fa-
cultatibus suis. esurientes alebat.
nudisque vestimenta prebebat. et mor-
tuis atque occisis sepulturam sollicitus
exhibebat. Et notandum quod vii. opera
misericordie predicta in isto versu continentur.
Colligo. poto. cibo. Redimo. tego.
visito. condo. de vii. operibus misericordie
Nota quod vii. sunt opera misericordie pertinen-
tia ad animam. Primum opus est

consulere deviantem aliquem qui est in
peccato mortali. ut ab errore vie sue
resipiscat. Unde iob. xxvi. cui dedisti con
silium. forsitan illi qui non habet sapien
tiam et prudentiam tuam ostendisti plu
rimam. ibi dicit gregorius con
sulere ignorantem. misericordia est. consulere
arrogantem stultitia est. Secundum est corri
pere errantem. unde in proverbiis. xxviiii.
Virga atque correctio tribuunt sapientiam
et alibi. qui alium ab errore non revo
cat. se ipsum errare demonstrat. Ter
tium est docere ignorantem. Unde agala
thas. vi. Si preoccupatus fuerit homo in
aliquo delicto. vos qui spirituales estis
instruite huiusmodi in spiritu lenita
tis considerans te ne et tu tempteris.
Quartum est consolari tristem. Unde in prima
ad tesalonicenses. v. c. consolamini
invicem et edificate alterutrum.
Quintum est remittere iniurias illa
tas. et peccata. Unde in matheo. vi. Si enim di
miseritis hominibus peccata eorum. di
mittet vobis pater vester celestis pec
cata vestra. Si autem non dimiseri
tis. nec pater vester dimittet vo
bis peccata vestra. Sextum est susti
nere patienter alterutrum. Unde ad
galathas. vi. Alter alterius etc. et
alibi paulus. et nos firmiores

gemus imbecillitates infirmorum
sustine. Septimum est quod unius debet
orare pro altero. Unde in ultimo c.
iacobi. orate pro invicem ut salvemini.
hec omnia predicta vii. habentur in prima
ad tessalonicenses ultimo c. Ro
gamus autem vos fratres. corripite in
quietos. consolamini pusillanimes.
suscipite infirmos. patientes
estote ad omnes. Videte ne quis ma
lum pro malo alicui reddat. sed semper quod
bonum est sectamini in invicem. et in omnes
semper gaudete sine intermissione
orate. in omnibus gratias agite. hec
omnia predicta vii. intelliguntur in hoc versu.
Consule. castiga. doce. Solare. re
mitte. Fer. ora. De effectu operum misericordie.

¶ Nota quod multiplex est effectus
operum misericordie. Primus est quod flammas pec
cati extinguit. Unde in ecclesiastico. iii.
capitulo. Ignem ardentem extinguit aqua
et helymosina resistit peccatis. Secundo
culparum labem ~~extinguunt~~ abstergunt.
Unde in undecimo c. luce. Verumtamen quod
super est date helymosinam et ecce omnia
munda sunt vobis. Et notandum quod dare
superflua tenemur ex precepto. De his

tam que nob neceſſaria ſunt tenem̄
ex conſilio q ne aliqs ſe excuſet qui habet
ſuperfluū ī memoriam reducat aucto
ritatē pauli dicentis. ad timotheū p̄
ma epl̄a. vj. c. habentes alimēta et qb te
gamur his contenti ſim. Et Jeronimus ī
plogo bible ait. victus 7 ueſtitus diuitie
xpianor ſūt. Tertio ueniā acquirit. vn in
daniel. iiij. conſilium meū placeat tibi. et
peccā tua helymoſinis redime 7 iniqta
tes tuas miſericordiis pauperū. forſi
tam ignoſcat ds delictis tuis. Quarto
a morte penar abſoluit. vn ī tob. iiij.
elymoſina ab omni pecco 7 a morte libe
rat. 7 n patietur anima ire in tene
bras. Quinto gratiā inuenit. vn ī xxix
eccl. conclude helymoſinā in ſinu pau
peris. et hec pro te exorabit. et liberabit ab
omni malo. Vi inuenta gratia cuſto
dit. vn ī xvij. c. eccli. Elymoſina uiri qua
ſi ſacculus cū ipo 7 gratiā hominis qua
ſi pupillā conſeruabit. et poſtea reſurget
et retribuet illis retributionē unicuiq;
ī cap ipor 7 ſup facturū potentis 7 ſup
lanceā aduerſus inimicum pugnabit.
Septimo fiduciā parit. vn ī tob. iiij. fiducia
magna erit corā ſummo deo elymoſina oīb.
facientib eā. Octauo regnū eternū tribuit
vn xxv. c. Mt. venite b. pa. m. p. qa u. p. ab. o
mundi. Eſuriui enī et dediſtis m mandu
care 7c̄.

De helymosina.

¶ Nota quod helymosina debet fieri quadrupliciter. Primo latenter. unde in sermo.
cum facis helymosinam noli tuba canere
ante te. et nesciat sinistra tua quid
faciat dex. tua. et Bo. si opus fiat in pu
blico. quod intentio sit in occulto. Secundo debet
fieri yllariter. sive liberaliter. unde cor.
unusquisque prout destinavit in corde suo.
non ex tristitia aut ex necessitate. hyllarem enim
datorem diligit deus. Tertio debet fieri dis
crete. et prudenter. et discretio debet atten
di in duobus. primo. scilicet. ut magis indigen
tibus fiat helymosina. unde in eccl. xii.
Si bene feceris. scito cui feceris. et ecclesiastico
et ibidem. Benefac iusto. etc.
ut non detur uni sed pluribus. unde in ysaia.
frange esurienti panem tuum. etc. et in
ps. dispersit dedit pau. pauper dicitur quasi pa
rum habet in pera. propterea pauperi debet
fieri helymosina et indigenti quasi parum
aut nichil habet. Quarto debet fieri
helymosina incessanter. unde eccl. ix. quod
cumque potest manus tua facere instanter operare
q. nec. o. n. r. n. s. e. a. i. s. q. tu
properas. De refrenatione lingue.
¶ Iac. i. Siquis autem putat se religiosum esse
non refrenans linguam suam. s. se. cor. suum. huius
vana est re. Nota quod lingua debet refrenari
a multis. Primo a multilogo. quia secundum
quod dicit salomon. in multilogo non deest pecc.
Secundo ab his in iuriosis et probrosis. unde in p. u
xxv. contra

uident oculi tui ne proferas in iurgio cito
ne postea emendare non possis cum dehonesta-
ueris fratrem tuum vel amicum tuum. et eccl.
Nemo continentis iustitia reddat. melius est
tacendo fugere quam respondendo superare.
Tertio debet refrenari lingua ne dicat
uerba tempore incongruo. vnde in eccl. est tempus
tacendi et tempus loquendi. et in prouerbiis.
sicut urbs patens et absque murorum ambitu.
sic qui nescit cohibere spiritum suum. Quarto
debet refrenari a murmuratione. vnde
in cap. i. Quinto debet refrenari a detrac-
tione. vnde in prouerbiis iiii. os prauum remoue
a te. et detrahentia sint procul a te. Sexto
debet refrenari a susurratione. vnde in eccl.
non appelleris susurro in uita tua. et lingua
tua capiaris et confundaris. et in eccl. susurro
et bilinguis maledictus. multos enim tur-
bauit pacem habentes. lingua tercia multos
commouit. et dispersit illos a gente in gentem.
Septimo a superfluitate. vnde in eccl. qui odit
loquacitatem. Octauo a precipitatione. vnde in prou.
vidisti hominem velocem ad loquendum. stul-
ticia magis speranda est quam illius correptio.
Nono a temeritate vnde in eccl. v. ne
temere quid loquaris. neque cor tuum sit ve-
lox ad proferendum coram domino sermonem.
Decimo a falsitate vel mendacio. vnde in
~~eccl.~~ prou. vanitatem et uerba mendacia longe
fac a me. Vndecimo a uerbis ociosis. quia
de omni uerbo ocioso [?] et dicit ibi glosa. quod omne uer-
bum ociosum quod non utilitati ad salutem audientis

uel dicentis. xii. a scurilitate. Vnde ad
eph. v. fornicatio et omnis inmunditia. nec
nominetur in uobis sicut decet sanctos. aut turpi
tudo aut stultitia et [...]ta loqui. aut scurili
tas que ad rem [...] pertinet sed magis gra
tiarum actio. uir debet reseruari a [...]

Nota quod gustus [...] Vnde in eccle.
primo a temporis anticipatione. et cuius prin
x. ve terre cuius rex puer est. Beata terra cuius
cipes mane comedunt. principes uescuntur
rex nobilis est et cuius principes uescuntur et non ad lu
in tempore suo. ad reficiendum et non ad luxuriandum.
xuriandum. Secunda a ferculorum multi
plicitate. Vnde in eccle. xxxiiii. In multis
escis erit infirmitas. Tertio a
superfluitate. uel eccle. xxxi. Cum sederis ut comedas cum principibus diligenter
attende que apposita sunt ante faciem
tuam. et statue cultrum in gutture tuo.
Quarto a nimia auiditate. Vnde in eccle.
Noli auidus esse in omni epulatione.
et non te effundas super omnem escam.
Quinto a nimia studiositate. Vnde
in daniel primo. legitur enim ibi quod da
niel noluit contaminari cibo regio
quia cum magna studiositate fiebat. sed
petiit sibi dari leguminibus et potu aque
quibus alebatur. Ita autem possunt notari
in his uersibus. Preproperi. laute. nimis.
ardenter. studiose. Qui bibit aut come
dit non sine labe manet.

Nota quod hebrietas siue excessus nimis in potu multa mala facit. Primo aufert temporalem substantiam. Unde in ecc(lesiastico) xviiii. operarius [...] hebriosus non locupletabitur. et qui [...] qui diligit epulas in egestate [...] erit. et qui amat uinum et pinguia non ditabitur. Secundo frangit pacem impedit et concordiam. Unde in prouerbiis xxiii. cui ue. cui rixe. cui suffusio oculorum cui sine causa uulnera. nonne his qui morantur in uino et student calicibus epotandis. Tercio prouocat luxuriam. Unde in prouerbiis. luxuriosa res est uinum et tumultuosa hebrietas. quicumque his delectatur non erit sapiens. et ad ephesios v. nolite inebriari uino in quo est luxuria. Quarto aufert dei memoriam unde in prouerbiis xxxi. noli regibus dare uinum ne forte obliuiscantur iudiciorum uirorum. Quinto secreta reuelat. unde in prouerbiis xxxi. Nullum secretum ubi regnat hebrietas. Sexto inducit errorem et tollit scientiam. Unde ysaias xxviii. nescierunt prae hebrietate absorti sunt a uino. Septimo aufert cordis uirilitatem et uigorem. Unde in osee. fornicatio. uinum et hebrietas aufert cor. Octauo tollit oculorum uisum. et lippitudinem facit et inducit excecationem. Unde in prouerbiis. cui suffusio oculorum et post. oculi tui uidebunt extranea.

Exiiii. facit hominē quasi mortuū. 7 insensi
bilem. Vn̄ in ꝓuerbiis xxii. verberauerūt me
7 n̄ dolui. traxerūt me et non sensi. § Sermo
iram excitat. vn̄ ī ecc. vinū multū potatū
irritatioē̄ et irā et ruinas multas fac. Ama
ritudo anime vinū multū potatū ebrieta
tis animositas. inprudentis offensio mino
rans uirtutē. 7 faciens uulnera. § Undecimo fa
cit apostotare sapientes. vn̄ ī ecc. vinū et mu
lieres apostotare faciūt sapientes. § xii. pun
git ut coluber. 7 uenenū infudit ut regulus.
vn̄ ī ꝓu. xxiii. Ne intuearis uinū qn̄o fla
uescit cū splenduerit in uitro color eius. ingre
ditur blande sꝫ in nouissimo mordebit ut
coluber. 7 uenena diffundit ut regulus. De superbia.
§ Nota q. iiii. modis dr̄ q̄s superbire
Primo qn̄o bonū q̄ habet a se ipso credit habē.
7 n̄ a deo. De huius. superbia dr̄ ī ps. qui dixerūt linguā
nr̄am. magt. labia nr̄a a nobis sūt. 7 c. § Secdo
qn̄o bonū q̄ habet. credit habē ex suis meritis
vn̄ ī luc. Non sū sic ceteri hoīes. Ieiuno bis in
sabbato 7 c. § Tertio qn̄o aliq̄s ascribit sibi q̄d n̄ ha
bet. ut iactat se habē q̄d n̄ habet. sic legitur ī ev
dr̄ diabolo. iiii. c. q̄ ostendit x̄o oīa regna
mundi. 7 gl̄am eoꝝ 7 dixit illi. hec oīa tibi da
bo si cadens adorauerīs me. Ita enī ꝓmisit
diabolus dare xp̄o. s. regna mundi 7
gl̄am eoꝝ. 7 tamē in ueritate non po
tuit dare. qa sua n̄ erāt nec ad eum
ꝑtinebant. Ita enī faciūt multi
stulti qa iactant se habere q̄ n̄ ha
bent.

155

ſcientiam ut divitias ut fortitudinem
corporis et ſimilia. quarto quo cete
ris deſpectis ſingularitatem vult videri.
unde in iob. xxxi. plenus ſum ſermo
nibus et coartat me ſpiritus meus uteri mei.
en venter meus quaſi muſtum abſque ſpira
culo qui lagunculas novas diſrumpit. lo
quar et reſpirabo paululum apiam labia
mea. et reſpondebo. unde v. eſſe quam mitius
falſo plus omnibus inflat.

In nat̄ s̄ iohis bapt̄. E. s. luc.

Helisabeth īpletum est tēp̄ pariendi ⁊c̄.

Expositio ad litterā in hoc euangelio dr̄
q̄ beata helisabeth mat̄ beati iohis bapt̄e
cū eēt uetula diuina uirtute de uiro
suo zacharia concipiens post nouē m
ses pep(er)it. Et cū audissent uicini et co
gnati eius q(uo)d ds̄ fecisset miām cū helysabeth
donādo ei filiū maximū gaudiū habu
er(unt). ⁊ ei congaudebat. ⁊ dr̄ q(uod) in die octauo
circūcisus ē puer. ⁊ uocatus ē a patre
iohēs s(ecundu)m q(uod) āgelus ei dixerat. ⁊ q(uod) zacharias
pat̄ beati iohis q(ui) diu steterat mutus nato
beato iohē ⁊ circūciso recepit loq(ue)lā. ⁊ loq(ue)
bat(ur) bn̄dicens dm̄. ⁊ dr̄ q(uod) beat(us) zacharias
pat̄ beati iohis de filio suo a deo dato et
de loq(ue)la restituta refferens deo gratias
cantauit canticū illud bn̄dict(us). d. d. isr(ae)l.

Mor. Licet beata helisabeth sanctissima fuit
tam(en) in eo q(uod) n(on) i iuuentute s(ed) in senec
tute gn̄o iā desp(er)abat(ur) de ea q(uod) posset iā fi
liū habē. s(ed) postea in senectute habuit.
significat peccatorē. q(ui) in iuuentute
infructuosus tam(en) postea diuina uir
tute (con)uersus ⁊ recepit penitētiā. ⁊ concipit
iohem. i. gratiā dei. ⁊ parit op(us) bonū. ⁊ hoc
ē q(uod) dauid rogabat dicens. Usq(ue) i senectā
⁊ seniū ds̄ ne derelinquas me donec annū
tiē brachiū tuū. i. donec concipiā ⁊ pariā
iohem. Uicini uero et cognati q(ui) de hoc letant(ur).
sci angeli sunt. ⁊ sc̄e aīe in ecclīa triumphāte.
Si enī uolumus uocari iohēs. i. gratia dei.

⁊ ipsam gratiam uolumus in nobis ha
bitare. quod debemus nos spiritualiter cir
cumcidere. ita admonet ieremias dicens. cir
cumcidimini domino uiri iuda. id est uere
confessores qui penitentiam agere uul
tis ⁊ auferte preputia. id est superflui
tates cordium uestrorum. id est malarum
cogitationum ⁊ operationum que de corde
procedunt. abicite. de quibus dicit dominus in e
uangelio. quia de corde exeunt cogitatio
nes male. furta. adulteria. homici
dia. falsa testimonia. blasphemie. hec sunt
que coinquinant hominem. ⁊ ideo sunt de corde
spiritualis hominis amputanda ⁊ circumcidenda.
dicitur est quod nullus confitentium post peccata sua
nec ad ueram beatitudinem reddit. nisi
prius dei gratia nascatur in eo. ⁊ hoc est quod dicit
apostolus paulus. gratia dei sum id quod sum. beatus
beatus ~~ioh~~ zacharias pater iohannis bapt. retta
nobis deo gratias. instruimur quod de bonis nobis
collatis debemus referre gratias deo ⁊
non esse ingrati. paulus gratia dei sum id quod sum.
⁊ per gratiam agam deo qui nos de tenebris uo
cauit in admirabile lumen suum. de quibus iste
iohannes inspiratur gratia dei. hic nota
iohannes id est gratia dei nascitur. nascitur enim de zacha
ria ⁊ helisabeth. zacharias interpretatur diuina
ad uxorem helisabeth domini saturitas interpretatur.
de quo apostolus coadiutores sumus. id est adiutare
dei. id est de corde cotto sine cuius auxilio nullum
bonum facere possumus. nascitur iohannes. ⁊ de helisa
beth. id est de saturitate dei. id est dulcedine
contemplationis que habet saturare

animã. vñ. ps. satiabor dũ manife
stabit gl'a tua. Nascat' iohes. i. opus
pfectũ plenũ spc sci gra. Sz. ũn nascat'
d'd'. ad uitorio. i. d corde contrito. Vn
pph'a cor contritũ & humiliatũ. d's n
sie d' primo dbet habere contritionẽ. an
nascat' iohes. i. opus bonũ & an q̃ ha
beat dulcedinẽ contẽplationis. Iste d
iohes dz ee nazareus q̃ int'pretatur
floridus & significat penitẽte q̃d
bet flores in uirtutib. & redolẽ bonis
opib3. vñ ascendit fumus aromatũ
de manu angli. IIII. cõmonebat na
zarea d'no. s. q vinũ ñ biberet. nec
siceram. & q nouacula ñ ascenderet
sup capud ei. nec intraret ad mor
tuũ. talis dbz ee penitens. q ñ dbet
bibe vinũ. i. amorẽ carnalẽ. vn mo
yses. fel draconũ vinũ eo[illegible]
siceram. i. glam mũdanã. vñ de mo
ses ne pstemas filiã tuã. i. ne des
animã tuã uanitati & luxurie. Sz
milit ñ dbet nouacula sup capud ei
ascendere. i. sugestio diaboli sup mẽtẽ ei
ne abradat. VII. crines. i. VII. dona
spc sci. Similit ñ dbz intrare sup mor
tuũ. i. ñ dbet cõmittẽ mortale pecc.
q mortẽ inducit eternã. tal' d' iohes. i.
penitens replebit' spc sco ex utero ma
tris sue. i. ex cõtritiõe mẽtis. qm ad cor

respice dicit. unde legitur in salomone. fili
prebe mihi cor tuum et beatus aug. quicquid agat
hominis intentio iudicat omnis. et
dominus in evangelio. Si oculus tuus simplex fuerit
i. intentio tua totum corpus tuum lu-
cidum erit. et ita ex utero matris. i. ex
puritate mentis et intentione tali re-
pletus spiritu sancto anima fidelis. quo nos
nam repleant nostre anime. **Evangelium**

Luc. In nativitate sancti iohannis bapt.

Elisabeth impletum est tempus pa-
riendi et peperit filium. Istud evangelium
legitur in nativitate beati iohannis bapt.
quia in eo commendatur beatus iohannes
a mirabili nativitate. quia de sene pa-
tre et sterili ac vetula matre natus.
unde luca. Fuit in diebus herodis regis
iudee. sacerdos quidam nomine zacharias
et uxor illius de filiabus aaron et nomen
eius helisabeth et erant iusti ambo ante
deum et processerant in diebus suis. quia
propter helisabeth ut ibidem dicitur occultabat
se mensibus quinque propter verecundiam quia con-
ceperat anus.
A celesti nominis impositione que sibi impositum
fuit ab eo angelo. s. gabriele a quo an-
nuntiatus et ipse christus virgini beate ge
unde lucas. ne timeas zacharias exa-
udita est oratio tua. et helisabeth uxor tua
pariet tibi filium. et vocabis nomen eius
iohannes. quod interpretatur gratia dei. unde et in hoc ev-
angelio legitur. et factum est in die octa-

venerunt circumcidere puerum et vocabant eum nomine
patris sui Zachariam et respondens mater eius
dixit. Nequaquam sed vocabitur Iohannes. Innuebant
autem patri eius qui mutus effectus fuerat
eo quod fuisset incredulus verbis angeli quo
nomine vellet vocari eum. Et postulans
pugillarem scripsit dicens. Iohannes est nomen
eius. A miraculi patratione. quia ut in hoc
evangelio legitur mox ut pater ipsius Iohannem dixit
nominandum apertum est illico os eius et lingua
eius et loquebatur aperte. Ab odorifera fama et
gloriosa oppinione. Unde ut in hoc evangelio legitur
factus est timor super omnes vicinos eorum. Et
super omnia montana Iudee divulga-
bantur omnia verba hec. Et statim sequitur de opinione
et posuerunt omnes qui audierant in corde suo
dicentes. Quis putas puer iste erit. Ab gloriosa
operatione. unde subditur. Et enim manus domini
erat cum illo. Manus enim domini in unoquoque est
gloriosa operatione et virtuosa. Unde in Exodo. Dex-
tera tua domine glorificata est in virtute.
dextera manus tua confregit inimicos.
A spiritus sancti infusione in patris beati Iohannis
meritis prophetatione. Unde subditur. Et Zacha-
rias pater eius impletus est spiritu sancto et prophetavit
dicens. Benedictus dominus deus Israel. Et quod hoc
fuit factum meritis beati Iohannis patet per
hoc quod dicitur in ymno. Ventris obstruso. po. cu.
sen. re. tha. manente. hinc. p. n. m. u. a. p.
Mor. hec in quolibet fideli debent impleri.
ut etiam ipse commendetur a domino. ideo enim dicit apostolus
ad Cor. Non est qui se ipsum commendat. Ille est.

A mirabili natiuitate. ⁊ hoc dupliciter. quando
quis renascitur per sacramenta ecclesie. primus. ut
in fide uera fundatus existat. ut enim dicit
paulus sine fide inpossibile est placere deo.
Alia mirabilis natiuitas est conuersio pec
catoris quando moritur uitiis ⁊ nascitur gratie.
Vnde petrus uos estis genus electum. rega
le sacerdotium gens sancta populus acquisiti
onis ut uirtutes annuntietis eius qui
uos de tenebris uocauit in admirabile
lumen suum. renati non ex semine corrupti
bili sed per uerbum dei uiui manentis in eternum.
A glorioso nominis inpositione quia per peniten
tiam conuersis. mutatur nomen. ut qui prius per
peccatum erant filii diaboli per peniten
tiam dicantur ioseph. i. gratiosi filii dei.
Vnde dominus in euangelio. Beati pacifici. quoniam filii dei
uocabuntur.
A miraculi patratione ut mutus loquatur.
hoc miraculum fit cum peccator confitetur.
diabolus est ut lupus agnum eius collum per
catenam peccati tenens strangulat. Vnde ad hanc
soluendam inuitat ysaias dicens. ele
uare eleuare consurge ierusalem. solue
uincula colli tui captiua filia syon.
Ab odorifera fama ⁊ gloriosa oppinione.
hec enim ualde necessaria est fidelibus. propter exemplum
unde dominus in euangelio. luceat lux uestra. co
ram hominibus ⁊c. debet enim uir fidelis ut dicit
paulus habere testimonium bonum. ab his qui
foris sunt. A gloriosa operatione ut opus res
pondeat fame. quod de domino scriptum est. quia ce
pit prius facere quam docere. ut potens sit in
opere ⁊ sermone coram deo ⁊ omni populo. ut
dicitur in luc.

Euangelium. In natali apostolorum Petri et Pauli.

Venit Iesus in partes Cesaree Philippi et cetera. Istud euangelium quod scriptum est secundum Matheum legitur in omnibus festiuitatibus beati Petri. Et hoc quia beatus Petrus in eo commendatur.

A fidei catholice gloriosa confessione. Nam ut in hoc euangelio legitur. cum dominus interrogaret discipulos quem ipsum dicerent esse. reuelatione diuina afflatus. beatus Petrus respondit. Tu es Christus filius Dei uiui.

A beatitudine qua prefulsit est ab eterno beatificari iuxta illud Pauli. Quos presciuit et predestinauit conformes fieri ymaginis filii sui et cetera. Et hoc notatur ibi. Beatus es.

A uera hobedientia et columbina simplicitate quibus promeruit beatificari. Et hoc notatur ibi. Beatus es Symon Bariona. Symon interpretatur hobediens. Et hoc fuit primum et proprium nomen beati Petri. Qualiter autem fuit hobediens domino uocanti satis patet in Matheo. ubi dicitur cum esset in naui cum Andrea fratre suo. uocatus a domino. relictis omnibus secutus est eum. A columbina autem simplicitate commendatur ibi. ubi ei dictum est Bariona. id est filius columbe. Bar enim idem est quod filius. Ionas columba uel donum columbe interpretatur. Quod simplex et mundum animal est.

A nominis mutatione siue interpretatione quod consecutus est ex firma fidei confessione super quam est tota ecclesia stabilita. Et hoc notatur ibi. Et ego dico tibi quia tu es Petrus et super hanc

·p·e·e·m·

petrus enim inseperatur firmus suo cogno
scens. cognouit enim dominum latentem sub car
ne et pro hac fide certauit crucis postea
supplicio interemptus et sic in eo fir
mitas et constantia fuit.
Ab excellentia plationes qua eum christus exaltauit.
preficiens gregi suo. eo quod ipse pastorem
christum dilexit. ut legitur in fine iohannis. Symon
iohannis magis diligis me plus hiis.
pasce. pasce. pasce. oues et agnos meos
et hoc notatur ibi et tibi dabo cla
ues regni celorum et quodcumque l. s. t. t. l. e. v. c.
et cetera. A diuina reuelatione quam habuit. eo
quod erat abstractus a carnalitate et san
guine et deditus contemplationi diuine. et
hoc notatur ibi. caro et sanguis non reue
lauit tibi sed pater meus qui est in celis.
Sequitur. Si quilibet nostrum uult cum beato petro
celesti beatitudine perfrui. oportet quod et ipse
sit fide catholicus. quia ut dicit beatus paulus.
sine fide enim impossibile est placere deo. omne quod non est ex fide peccatum est. Quante autem efficacie
et ualoris sit pura fides. testatur dominus in
euangelio mathei ubi dicit. Si habueritis
fidem sicut granum sinapis dicetis huic
monti tolle et transfer te in mare et
fiet. Ab eterno ad gloriam presciitus. quia non pos
sit aliquis facere quod sit predestinatus. tamen potest
aliquid facere. quo facto erit predestinatus.
Sicut non potest aliquis facere ut sol oriatur et nitreo

domū clausam. s; pōt aliqͥs facere quo fac
to sol ortus intrabit domū. s; si apͥt
fenestrā domꝰ. ita si quilibet habilitat se
ꝗ̄ ut pōt dn̄s ei infundit gratiā. vnde ī
cantica. conuertimini ad me ⁊ ego ꝯuertar ad uos
dic dn̄s exercituū. ⁊ in apoc. ecce ego sto
ad hostiū et pulso. siqͥs michi apuerit
intrabo ad illū ⁊ cenabo cū ipso et ille
mecū. In uera hobedientia ⁊ sca simplicita
te fundatus. ut de eo dicat dn̄s ꝑ ps. In
auditu auris hobediuit michi. q̄aut
dic dn̄s in euuangl'o mathei Si uis ad ui
tā ingredi ꝯua mandata. Sit ēt ut de be
ato iob legitur uir simplex ⁊ rectus ac ti
mens dm̄ ⁊ recedens a malo. Docet ēt petrus
ut sit in bono ꝓposito firm. ⁊ ut de beato iob
legitur in suis aduersitatib; firmā tenens
innocentiā. firmus enī et stabilis qͥs debet
ēē in bonis opib; ut nec ꝓspa eū alleuient.
nec aduersa conturbent. iiiͦ. debet ēt se cognoscere
uilis ut habraham q̄ dicebat. loquar ad dn̄m
meū cū sim puluis et cinis. ⁊ ēt se cognoscere
peccatorē. ut ī ult. ps. ego sū q̄ peccaui. ego
q̄ iniq; egi. vͦ. Contēplatiuus ⁊ a carnalitate
abstractus ut diuinas reuelationes ꝑcipe
mereat. un̄ ys. q̄ docebit dn̄s scientiā sua
⁊ q̄ audire faciet iudiciū. ablactatos a lacte.
auulsos ab uberib;. Sextus sit ipsius q̄ teplū
dī ē ꝑ claues discretionis ⁊ prudentie ca
stigans ut dic paulus corpus ⁊ in seruitu
tutē redigens. ⁊ hoc ē ligare. s; rationa
bile sit obsequiū ⁊ cū moderamine neces
sario. ⁊ hoc ē soluere. suum.

160

Notabilia super verbo dixit s. p. ad ihm

Dixit symon petrus ad ihesum. ecce nos re-
liquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis.
In dimissione omnium tria notanda sunt.
Ut videlicet primo relinquat homo ea que
sunt extra se. Secundo illa que sunt infra se
Extra hominem sunt cetera omnia de quibus
dominus ait. nisi quis renuntiaverit omnibus que
possidet. non potest meus esse discipulus.
et iterum si vis perfectus esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus. Infra hominem
sunt anima et corpus. animam relinquit homo cum
propriam voluntatem post ponit. atque illam
domini voluntati sub ponit dicens domino
cum magistro suo ihesu non mea volun-
tas sed tua fiat. non quod ego volo sed quod tu.
hinc et dominus ait. Quicumque vult venire post
me ab. ne. et cetera. Semetipsum abnegat
qui propriam voluntatem dimittit ponit. Ter-
et eam in alterius arbitrium ponit. Ter-
tio loco dimittat corpus ut ipsum affli-
illicita desideria castiget.
gat. cuiusque motus carnis refrenet.
atque illicitos motus carnis refrenet. Casti-
sic faciebat paulus cum dicebat. Casti-
go corpus meum et in servitutem redigo.
Unde dominus in euangelio secutus adiunxit.
et tollat crucem suam et sequatur me.
Crux quippe a cruciatu dicitur. crucem ergo tol-
lere est propriam carnem affligere cuiusque illici-
ta desideria refrenare. In primo ergo notatur
paupertas rerum. In secundo paupertas spiritus. In
tertio afflictio corporis. Et quia non sufficit

abstinere

abstinē a malo nisi faciam q̄d bonū ē.
Ideo postq̄ dix̄ ecce nos reliq̄m̄ oīa.
cōtinuus ad iūxit. ⁊ secuti sum̄ te.
Duob; modis dnm̄ seq̄ debem̄. corde uid̄
licet. ⁊ ope. Corde sig̈dē ut eum ex toto
corde tota mente atq; tota uirtute
diligam̄. Ope ut ei mandata seruem̄.
Vn̄ dn̄s ait. Siq̄s diligit me s̄mōē
m̄. s̄uabit. Vn̄ uidendū ē q̄a n̄ ait
beatus petrus. p̄cessim̄ te. s; secuti
sum̄ te. Alii naq; secunt̄ dnm̄. alii
p̄cedunt dnm̄. Seq̄t̄ dnm̄ q̄ sensū et
uoluntatē suā sensui ⁊ uoluntati sui
p̄lati suorūq; fr̄m sub ponit. Dnm̄ p̄
cedit q̄ sensum ⁊ uoluntatē suā sen
sui ⁊ uoluntati sui p̄lati. ⁊ suorum fra
trū atq; totius cōgregationis p̄ponit
dicens. Sic mihi stulti dicant. melius
dico ego q̄m̄ oms̄ uos. Cū ḡ dic̄
uos q̄ secuti estis me ⁊c̄. Non solū aplis
dictū est. s; omnib; q̄ omnia p̄p dnm̄ re
liquerūt q̄a dignū est ut q̄sq̄s diuini
amoris exstat̄. hic possessa relin
quit illic autem iudicariae potestatis
obtineat. Cū ḡ dr̄ sedebitis sup xii.
sedes. intelligendū ē sup oms̄ sedes.
Sic intelligendū ē iudicaturos xii
trib; isr̄l. i. omnes iudicandos. Q̄ aut

hoc non solū aplis ſ; 7 omīb; poſtē
ſa relinquentib; dicat. audiq
ſequitur. 7 oīs q reliquerit domū
ul' fratres. aut. ſo. aut. pa. aut
ma. 7c. ꝓpt nomē meū. centuplū
acci. 7 uitā. e. poſſidebit. domus
ē q̄ habemꝰ 7 q̄ ꝓ dō dimittamꝰ q
poſſidemꝰ ut ab eo ꝑfectiōē uirtꝰ
accipe. atq; ꝑmiū etne uite.
cū ſcīs mereamꝰ habē ipo auxi
liante. q ue. ī. ſ. ſ. amē.

Euāglm ſ. G. oſ. In feſto ſci bndicti

d Dixit Symon petrus ad ihm. ecce
nos re. o. 7 ſecuti ſumꝰ te. 7c.

Hoc euāglm q ſumitur de mattheo
cō ſueuit decantari in feſto beati
pauli apli eo q poſtq ipe cognouit
ueritatē q xpc ē. firmit ei inheſit.
oīa relinquendo 7 ut ipe dicit. oīa
tēporalia uelut ſtercora arbitrado
Et qa ipe nouit ꝑ reuelatiōē ſe eē iu
dicaturū cū dno. iuxta illud ꝓphe
dnīs ueniet ad iudiciū cū ſenib; po
puli ſui. vn dicebat neſcitis qm āglos
iudicabimꝰ. 7c. Et qa de derelictiōē te
poraliū 7 de iudicio facturo a ſcīs.
tractat hoc euāglm q duo reperiūt
ī paulo. ut dicta ſūt. ideo ī ei feſtiui
tate hoc euāglm legit. Beati bndicti

et hoc ea ratione. quia beatus benedictus
ut dicitur in legenda sua relictis do
mo rebusque patris soli deo placere cupiens.
etc. Et quia in hoc euangelio dicitur omnis qui re
liquerit patrem etc. et agros etc. et ipse hoc
fecit ideo rationabiliter hoc in eius fe
stiuitate cantatur. Unde quia quod precepit dominus
opere adimpleuit. ideo ut hic dicitur ipse cum domino
iudicabit et qualiter fieri debeat. predictam
tamen finalem huius euangelii cognoscet. et
eadem ratione potest dici in festo beati ma
uri et beati antonii. et omnium religio
sorum qui cum christo omnia reliquerunt. Et est notandum
quod sancti cum christo reliquerunt omnia. quia Res tempora
les. unde de petro et andrea scriptum est.
at illi relictis retibus et naui secuti sunt
eum. Parentes carnales unde in eodem de beato
iacobo et iohanne scriptum est. qui uocati a domino
relictis retibus et patre. secuti sunt eum.
Tertio carnis uoluptates et desideria ab
negauerunt iuxta illud domini in euangelio. eodem.
qui uult uenire post me. ab. etc. Diaboli pompas
et suggestiones spreuerunt. unde pater loquitur anime
religiose que prius fuerat in peccatis et ex
hoc filia diaboli censebatur audi inquit
filia et uide et inclina aurem tuam et
obliuiscere populum tuum. i. pompas terre
nas. et domum patris tui. i. suggestiones
in quibus immoratur sepius uelut in propria domo

diabolus

Mundi vanitates. iuxta illud Johannis. Nolite di
ligere mundum. etc. quoniam omne quod est in mundo aut est
concupiscentia carnis etc. Omnia que possent pugnam vitam
suam impedire celestem. Paulus. omnis qui in agone
contendit ab omnibus se abstinet. et illi quidem incor
ruptibilem coronam acceperunt. nos autem in
corruptam. Patet ergo quod sunt illi qui possunt dicere
domino. Ecce nos reliquimus omnia. Textus et secuti
sumus te.

In angustia paupertatis. quia ipse natus domum
non habuit. sed in diversorio natus est. lectum non ha
buit sed in presepio collocatus est. unde ibidem recli
navit eum in presepio. quia non erat ei locus in di
versorio. Nichil enim proprium habuit. Unde dicebat
Vulpes foveas habent et volucres celi nidos.
filius autem hominis non habuit ubi caput suum re
clinaret. Sic et sancti pauperes christo effecti.
gloriantur cum paulo dicentes. apponam .i. pa
super efficaciam si non destituamur. In excelsa
humilitate. Nam ipse dominus docebat suos disci
te a me. quia mitis sum et humilis corde. Sic et
sancti exemplo christi se humiliabant. Unde unus eorum di
cebat. humiliatus sum usquequaque domine vivifi
ca me secundum verbum tuum. et item Bonum michi domine quia
humiliasti me ut discam mandata tua.
In superando demonis temptationes. Sic ipse dominus
fecit ut legitur in matheo quod diabolum in triplici
temptatione superavit et superatum fugavit. Sic et
sancti faciunt. Iuxta illud Iacobi resistite dia
bolo et fugiet a vobis. In dulci et miti exprobra
tes responsione. Unde in Johanne. cum dixissent iudei
domino. nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu
et demonium habes. Respondit dulciter. Ego demonium
non habeo sed honorifico patrem meum etc. Sic et viri sancti faci
unt. Unde unus eorum in persona omnium ut pote
paulus dicebat. Maledicimur et benedi
cimus.

sequitur quod est erit nobis. non naturale quod est quapropter in eo
qui seruiuntur dominum. non temporale sed eternum premium quia
et hoc ideo quia. Eternum est. psalmus. in eternum exultabunt et habita
bunt in eis. Jocundum. vnde psalmus. Jocundus homo qui miseretur et commodat
Letabundum. psalmus. exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus
suis. Omni gaudio plenum et ab omni dolore extra
neum. vnde ysaias. Gaudium et letitiam optinebunt et fugiet
dolor et gemitus. et apocalipsis. Abstergest deus omnem lac
rimam ab oculis eorum. et iam non erit amplius neque luctus neque
clamor. sed nec ullus dolor quia priora transierunt.
Inestimabile. vnde ysaias. nec oculus vidit que prepara
uit deus nec auris audiuit que preparauit deus diligen
tibus se. Nec considerates sancti dicit domino. quod erit. Non prese
ntia temporalia sunt presentia non sunt digna pati. nec
ut premium considerari. Quia
Fragilia sunt. vnde salomon. Spes impii quasi lanugo
et quasi spuma gracilis. et lapsi de temporalibus in quibus impii
spem suam posuit. Momentanea sunt. In momento enim tran
seunt et velud hospes unius diei ut dicitur in libro sapientie.
Occasio dampnationis eterne sunt. vnde in luca. mortuus est
diues et sepultus est in inferno. et sic patet quod in medietate eorum
uite diuitie [illegible] in infernum. Quapropter sancti ista tempo
ralia ut paulus velut stercora reputabant.
Bene est dicere. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo
erit nobis. s.
te in imitantibus. ut paulus admonet dicens. Imi
tatores dei estote sicut filii karissimi. Te diligentibus. et idem ad ro
malum odientes, bono adherentes. Iuxta illud apostoli ad ro
manos dicentis. Qui diligitis dominum odite malum. et paulus
odientes malum adherentes bono vestigia sequamini.
vnde et petrus admonet dicens. Xpistus passus est pro nobis
vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Hec autem respondent dominus ei.
Amen dico vobis. Amen interpretatur verum. quasi diceret. dixit. Amen dico
vobis. id est. ego qui sum veritas hoc affirmo vobis. vnde ipse de se
dicit in iohanne. Ego sum veritas et vita. numquam dico credere debe
nec debetis in aliquo dubitare. quia veritas.
Neminem fallit. vnde ipse. Semel iuraui in sancto meo

cuia

si sic imitar. sic propter ponit. i. non imitatur. Non enim
est deus sic homo ut imitetur. neque sic filius hominis ut
mutetur. Amen dico uobis in regeneratione
.i. in communi resurrectione que appellatur regenera-
tio quasi iterum generatio. eo quod primo loco
corpora sunt genita de seminibus nati-
uitate temporali. sed tunc regenerabuntur
uirtute diuina ex pluribus natiuitate
spirituali. Et hoc plures autentice scripture
comprobant. Quia
dominus in euangelio. Venit hora in qua omnes qui in mo-
numentis sunt. audient uocem filii dei et pro-
cedent. Qui bona fecerunt in resurrectionem uite.
Qui uero mala egerunt in resurrectionem iudicii.
Paulus sub gratia. Canet enim quidem tuba.
et mortui resurgent incorrupti et nos
immutabimur. Et item. Omnes quidem resur-
gemus sed non omnes immutabimur. Dicit ergo in
regeneratione. In qua ut dicit paulus.
quo ad ipsos electos. quicumque modo in sepul-
tura corpus seminatur. i. sepelitur
in corruptione. i. mortale et passibi-
le. surget in incorruptione. i. immor-
tale et inpassibile et hec est prima dos.
Seminatur. i. moritur et sepelitur
in ignobilitate. i. sine specie et deco-
re surget in gloria. i. gloriosum. et hec est ii.
dos. Seminatur. i. sepelitur siue nascitur
in infirmitate. i. inpassibilitatibus et miseriis
quod omnia nociua penetrabit. surget in uir-
tute. i. uirtuosum et impotentia cui nichil
nocere possit. et hec est iii. dos.
Seminatur. i. nascitur corpus animale
a. indigens alimoniis et sustentamento.
ut animale. i. grossum et palpabile. surget

Cabo

spirituale. i. habentes se ad naturam spiritus. ut
alimonia non indigeat. et possit omnia pene
trare. et hec est .iiii. dos. s. subtilitas. In tali
quoque resurrectione sic regenerabuntur sancti. Sequitur. Se
debitis et vos iudicantes .xii. tribus israel. Per hos
.xii. tribus universitas iudicandorum intelligitur.
quia ut dicitur in eccl. Iudicabunt sancti nationes et do
minabuntur populis. et No. quod in iudicio quidam
iudicabunt et non iudicabuntur. ut summe perfecti
Paulus. Nescitis quoniam angelos iudicabimus
quanto magis secularia. Vnde ymnus. Vos secli iusti
iudices et cetera. Quidam iudicabuntur et non iudica
bunt ut mediocriter boni et mediocriter mali.
Unde in matheo de mediocriter bonis. tunc dicet
rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti
patris mei per. et cetera. Item ibidem dicet mediocriter
malis. Ite maledicti in ignem eternum. Quidam nec iudi
cabunt nec iudicabuntur. ut summe mali de
quibus dicitur in evangelio. Qui autem non credit iam iu
dicatus est. quia non credit in nomine unigeniti fi
lii sui. et ps. ideo. s. ut iudicent ut iudi
centur non resurgunt impii in iudicio
ut cum mediocriter malis iudicentur neque
peccatores in consilio iustorum perfec
torum. s. ut cum eis iudicent. Et omnis
qui reliquerit domum. Inhoneste conversa
tionis alicuius vitium. in qua velut in
domo quiescit diabolus. quam propheta fidelem
animam ammonet dicens. Audi filia et
vide et inclina aurem tuam et oblivi
scere populum tuum et domum patris
tui. Nam diabolus per peccatum originale per
quendam tropum dicitur pater cuiuslibet.

nā
vn̄ paulus omnes nascimur filii ire. q̄d in
pecc̄ originale habet filius diaboli est.
hāc potestatē amittit diabolus cum fide
les sumunt sacramenta eccle. vn̄ ia dicitur quod pat
corp. Patrē. s. fomitē ipm̄ per ieiunia exte
nuando. iux illud pauli. castigo corpus m.
& in s. re. & matrē. concupiscen. de qua ps.
ecce in iniquitatib; conceptus sum. & i. p. c. m.
m. m. fratres. affectus ad uitia spūa
lia. Sorores. uoluntates ad uitia carna
lia. iux illud deutronomii. perfectio tua
& doctrina tua. uiro sco tuo. dat uxo
rē. s. amorē carnis. tali uxori debet
dari libellus repudii. vn̄ paulus autē
carnis ne sentientis ī dissidiis. tales uxor
ide dimittenda ē. qa sepe retrahit a cma
dīn. vn̄ dix ille ī uitāt ī luc. vxorē duxi
& ideo n̄ possū uenire. dat filios. excellen
tia q acquisierit in scientiis addiscendis.
dat agros. res. s. & possessiones temporales.
q adt nōie designat. propter nomen meum. q ē
ihc. i. saluator. ut salutē consequātur. qa tali
predicta deserendo salutē consequitur. q ē xpi.
i. unctus ut spiritualiter inungatur. qa
tali predicta facienti dr per prophām. dile
xisti iustitiā & odisti iniquitatē. propterea u
xit te ds ds tuus oleo letitie. q ē em
manuel. i. nobiscū ds. ut eius sotietate
assidue potiat. qa ī predicta facientib; co
r dignatur dns habitare. Centuplū ac
cipiet. dīt glosa ī p̄senti qa est particeps
omnium beneficientium. vn̄ ps. particepē
me fac ds. o. t. & c. m. t. qa si religionē
intrat pro uno fre carnali q dimittit. ha
bet multos spūales. q maiori affectu cari
tatis diligunt ipm q faciūt frat carnales.

nã ut dr̃ ut ẽ ĩ cant̃ fortis ẽ ut mors ſp̃ualis
dilectio. ⁊ q̃d ſr̃e d'ximꝰ d' agnus ⁊ d' aliis
intelligendũ ẽ. Et uitã etnã. i. diuiſio
nẽ ⁊ fruitiõẽ q̃ ſubſtantialis p̃miũ ẽ. poſ
ſidebit. uita etna dr̃ ipa cognitio ⁊ fruitio
di. vñ dñs in iohẽ. hec ẽ aũt uita etna
ut cognoſcãt te uerũ dm̃ ⁊ quẽ miſiſti
ihm xpm. S; nota q̃ dr̃ uitã etnã. ſ quę
ẽ uita etna.
Qa q̃ eã potient̃ mori ñ poterit. vñ ĩ apoc. fu
giet mors ⁊ ceterit. Qa morti q̃ quondã ui
cebat. iã uitę in ſubſtabit. paulus. Vbi ẽ
mors uictoria tua. ubi ẽ mors. ſti. tuus. Deo aũt
gratias q̃ dedit nobis uictoriã. ⁊ c̃. ſ ſequit̃ poſſi
debit. Tanq̃ hereditatẽ ſibi debitã. Vnde dñs in mt̃h.
uenite bñdicti. p. m. po. r. q. u. p. ab. o. m.
Tanq̃ rẽ q̃ amitti ñ potit. Vñ dñs in iohẽ.
gaudiũ ueſtrũ nemo tollet a uob.
Tanq̃ rem ĩ p̃tiabilem. Vnde et iob. ⁊ ĩ libro
ſapientię. ſcriptũ eſt. neſcit hõ p̃tiũ eĩ. ⁊
omia q̃ deſiderant̃ huic ñ ualent cõparari.
qa p̃tioſior eſt cunctis opib. Euãglm
iohis. Ratio q̃re dr̃ iſtud euãglm in
festiuitatib; paſcalib; ⁊ in uigil̃ii ap̃lor̃
Ego ſũ uitis uera et pat̃ meus agricola ẽ.
hoc euãgtm q̃ ſcriptũ ẽ d' iohẽ in duob. annis
tẽporib. legit̃. In feſtiuitatib; paſcalib. martir
eo q̃ hic agit̃ d' uite xpo. q̃ in ſui paſſiõe quodã
modo putatus in reſurrect̃ nobis uinũ ineffa
bilis gaudii ꝓpinauit. Vinũ enĩ letificat
cor hoĩs. ut dr̃ ꝑs. Vinũ huius uitis biber
dniſcipuli. d' qb; legit̃ in iohẽ. Gauiſi ſũt d' di
ſcipuli uiſo dño. Qa ẽ ſci martires d' qbus
hẽ ſub metaforo palmitis purgati fit mentio.
⁊ iã agũt ex parte aĩe in re. ⁊ ex parte corporis

in spe bibunt uinum glorie resurrectio
nis et inebriantur iam ab ubertate domus
dei ut dicit ps. Et hoc istud euangelium in pas
chali tempore in martirum festiuitate can
tatur. In uigiliis omnium apostolorum et hoc ea ra
tione quia ipsi in uigilia huius seculi. fuerunt
putati et purgati a superfluitatibus pec
catorum et rerum temporalium. et ideo predicationis
fructum plurimum attulerunt et quia hic
fuit mors domini uite que suis fructibus fecundat
calices. et calix domini significat passionem.
et ipsi ut cantat ecclesia. calicem domini biberunt
et amici dei facti sunt. unde dominus in matheo
dixit apostolis potestis bibere calicem quem ego
bibiturus sum. et responderunt possumus. et
dominus ad eos prophetice calicem quidem meum bibe
tis. Dicit ergo dominus ego sum uitis uera.
Veritate eternitatis. paulus. Deus autem est uerax
omnis autem homo mendax. Veritate fruitionis
eterne. unde in iohanne. Ego sum uia ueritas et
uita. nemo uenit ad patrem nisi per me.
Econtrario autem homo est uanus et mendax.
Vanitate eternitatis. ps. Ego dixi in excessu
meo omnis homo mendax. Vanitate temporalis com
mutantie. ecclesiastes. uanitas uanitatum et omnia
uanitas. Vanitate mentis iactantie.
iob. vir uanus in superbia erigitur et quasi
pullum onagri se liberum natum putat.
Notandum quod christus dicitur uitis uera.
quia est uitis falsa. homo scilicet mortali
peccato deditus. unde in ezechiele. fili
hominis numquid de ligno uitis facies paxillum
uel aliquod opus tale. quasi non sit aptum ad
adicendum. quasi dicat
non.

Et nota quod uitis uera facit uinum preciosum
unde in nupciis dicitur. Vitis que facit fructum
antiquum odoratus que deum letificat et ho-
mines. sic mediator dei et hominum homo
christus ihesus. patrem letificauit. quia filius sa-
piens letificat patrem. et homines suo
aduentu reddidit gaudentes. unde in
luc. annuntio uobis gaudium magnum
quod erit omni populo. quia natus est etc.
Falsa facit uinum acetosum et ama-
rum. Unde dicit sub capite in psalmo. et dede-
runt in escam meam fel et in siti mea pota-
uerunt me aceto. et ieremias. memento
paupertatis et transgressionis mee
absinthii et fellis. Et pater meus agri-
cola est. Agrum mundi plantando. sicut beati
[illegible] iacob ad [illegible] eius. species eius
[illegible] quod fecit celum et terram etc.
Agrum pectoris uestri sui semine semi-
nando. unde in luc. exiit qui seminat seminare
semen suum et cetera. domine nonne bonum semen se-
minasti in agro tuo. unde ergo habet ziza-
nia etc. Agrum mundi per filium uisi-
tando. Unde iohe. Sic deus dilexit mundum ut
filium suum unigenitum daret. Et hoc dicit
propheta de christo. exibit homo ad opus suum et ad
operationem suam usque ad uesperam. Omnem pal-
mitem. Ostendit quod pater est agricola et
quomodo. Nunc incipit ostendere in quo
ipse exercet officium agricole. scilicet in remo-
uendis noxiis palmitibus et infructuosis
et purgandis bonis et fructuosis.

166

et sumitur hic uiuificatio large. ad effectum agricole. omnem inquit palmitem in me non ferentem fructum tollet eum.

per mortem a corpore separando.
per sententiam condempnando.
per demones eternis cruciatibus condempnando.

Unde omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Sequitur Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Unde nota quod sermo siue verbum dei multa bona operatur in homine. et ideo libenter debet audiri.

quia conscientiam mundat ut hic. iam vos mundi estis propter sermonem. et cetera.
quia illuminat. psalmus. declaratio sermonum tuorum illuminat. et intellectum dat paruulis.
quia viam gradiendi ad deum monstrat. psalmus. lucerna pedibus meis verbum tuum. et lumen semitis meis.
quia castificat. psalmus. eloquia domini eloquia casta. ab effectu quia castum faciunt.
quia duritiam cordis mollificat. Unde dominus per prophetam. nonne verba mea quasi ignis. et quasi malleus conterens petras.
quia sanat. psalmus. misit verbum suum et sanauit eos. et cetera.
quia vitam eternam donat. Unde petrus dixit domino.

domine ad quem ibimus. verba vite eterne habes. et dat remuneracionem. Dicitur si vis ad vitam ingredi serua mandata. et sic recte respondisti. hoc fac et viues scilicet imple mandata. Sequitur manete in me et ego in vobis. quasi dicat. si quidem iam purgati estis. iam nichil aliud restat. nisi ut vite finaliter perseueranter adhereatis. et ipsa vitis in vos palmites humorem gratie fundat. Sed manete in me.

Destruunt caritatem in me ex toto motibus. psalmus. Iam tantate virtutum propria complectentes. et dicitur in canonica. qui manet in caritate in deo manet. et deus in eo.

Mandata mea diligentissime observastis. unde
in amore. In hoc scitis quia in eo manetis. si mandata
eius servaveritis. et hec omnia prestat.
Pacem non in mundo amatis sed internae contemplationis quam
querentes. unde in evangelio. In me pacem in mundo pressuram
habebitis.
Fruitionem dulcedinis patriae post vestrum exitum
expectantes. unde de beato Stephano scriptum est. quod
orans dixit. domine Ihesu suscipe spiritum meum. et cum
hoc dixisset obdormivit in domino. Set ecce videtis
quod fiet. Si me pro aliis rebus dilexeritis. unde in Iohanne.
Si quis diligit me sermonem meum servabit. et pater meus diliget eum
et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus.
Si me quem videtis sanctificando. peccando non re
pulentis. unde Ieremias. tu autem in nobis es domine et nomen sanctum
tuum invocatum est super nos. et Paulus. nolite contristare
spiritum sanctum quo signati estis.
Si vos humiliando mites exhibueritis. Ysaias. super quem
requiescet nisi super humilem et quietum et trementem verba mea.
Si in castitate mentis et corporis vos sanctificaveritis
quia cum caste et pure vivitis ut dicit apostolus. deus habitat
in eo.
Si semper parati efficacie meas inspirationes suscepertis
pertitis. unde in Apocalypsi. Ecce ego sto ad hostium et pulso
si quis mihi aperuerit intrabo ad illum et cenabo cum
illo et ille mecum.
Si in caritate fraterna ardentes fueritis. unde
Iohannes in canonica. deus caritas est et qui manet in caritate in deo
diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis.
Tres enim sunt qui testimonium dant in celo. pater filius
et spiritus sanctus. Pater accusabit eos quia eius potentiam non
reputaverunt. unde ipse dicit in regum. quicumque glorificaverit me
glorificabo eum. qui autem contempnit me erunt ignobiles.
Filius accusabit eos quia affectatam ignorantiam habuerunt.
Psalmus. Verba oris eius iniquitas et dolus. noluit intel
ligere ut bene ageret. Spiritus sanctus accusabit eos

ia eius bonitatē ſpnendo . ſero peccauer.
Ita . v . ſunt ſpecies peccatorum in ſpm ſcm . ut
hic diſtinguunt.
Deſperationis . quo ipſi dī miām reſtringen
tes . que maior ē quā alicuius miſeria
ut dic aug. hoc pecco peccauit caym . q deſ
perans . uel detrahens fratris dix. maior ē
iniquitas mea q ut ueniā merear. hoc pec
cato peccant omnes q de dī miā diffidunt.
Preſumptionis . quo ipſi dī iuſticiā nimium am
pliantes . impune ſe peccare dixer. vn ī pſ
n uidebit dixer dns . ſ . ad puniendū . nec in
telliget dī iacob . 7 hic puertendo auctori
tatem dicti . quomodo miſeretur pat filiorum.
Impugnationis uirtutis agnitate quā obſtu
cere n timuer. hoc pecco peccabant peſſimi
phariſei de qb; legit in iohe . cū ipſi optime ſa
ret q dns miracula p ſpm ſcm opabat.
Impugnationis ſcretatis fraterne . q obſuſcare
inuidet ut ſcindat laborauer. vn pphāt
inuig. agere laborauer. 7 iſti ſunt de qb; dic
apłs . ſuſurrones . i . ſeminatores diſcor
dias int fratres . 7 do detractores dō odi
biles . ꝫ paulus . caritas fraternitatis mane
at in uobis
Finalis impenitentie qua ſuſcipe renuer.
vn dicit in ieremia . dīm poſt prauitatē
cordis uri 7 paulus . tu aūt ſcdm duritiā
tuā et cor impenitens theſaurizas tibi irā
in die ire 7c. Primaſcentis in me.
Michi ſermit ad herendo . pſ . michi aūt adhe
rere deo bonū ē . 7c.
De nullatenus dimittendo . vn in cant . te
nui eū nec dimittā . ſ . dilectū q diligit
anima mea . donec introducā illū in domū
matris mee.

Nos per aliquas tribulationes a me nullatenus separando. paulus quis nos separabit a caritate xpi. tribulatio. an angustia. an gladius. etc. et post. certus sum ego quia neque mors neque uita. etc. poterit nos separare a caritate dei que est in xpo ihu. Et uerba mea. que sunt semina spiritualia. in uobis manserint.

Non secus uiam mundane dilectionis cadunt. et ita ab auribus id est de mentibus per obliuionem de corde colligantur et tollantur. unde in luc. Exiit qui seminat seminare semen suum et dum seminat aliud cecidit secus uiam et conculcatum est. et uolucres celi comederunt illud Et post. Est autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam hii sunt qui audiunt. deinde uenit diabolus. et tollit uerbum de corde eorum ne credentes salui fiant.

Nec super petram. id est cordis duritiam cadunt. et sic pro carentia humoris gratie exarescent. unde in luca. Nam qui super petram. hii sunt qui cum gaudio suscipiunt uerbum. et hi radices non habent qui ad tempus credunt. et in tempore temptationis recedunt.

Nec in spinis cadunt. et sic eorum aculeis suffocentur unde in luc. Quod autem in spinis cecidit. hii sunt qui audierunt et a solicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uite euntes suffocantur et non referunt fructum. Super hunc locum dicit Gregorius. Diuitie affectu spine sunt. quia suarum solicitudinum aculeis mentem pungunt. Nam diuitie cum labore acquiruntur. cum timore custodiuntur. cum dolore amittuntur.

Sed sic in bonam terram. ut fructum perfectum mittunt proferunt. unde in luc.

q aut̄ cecidit in t̄rā bonā. hii ſunt q in
corde bono ⁊ optimo audientes u͛bum re
tinent ⁊ fructū afferūt in patientia.
Qd̄ aug. uolueritiſ. Voluntate ordi
nata. nā uoluntas inordinata q
d̄flectit̄ ad uitia nō dr̄ uoluntas. ſ; d̄
p̄uata uoluptas. Voluptas enī a ſor
uiciis eradicat̄. D̄ ordinata aut̄ uo
luntate ſcp̄ dic̄. ps. d̄ſideriū aīe eius
tribuiſti ei ⁊ uoluntate labior̄ eī n̄
fraudaſti eū. ⁊ alibi. Voluntatē timē
tiū ſe faciet. dn̄s. ⁊ dp̄cationes eor̄ exa
udiet. ⁊ ſaluos faciet eos. Petetis ⁊ fiet
uob̄. Dū tam̄ petatis.
Ut uestra petitio pietatē cotineat. q ad
dm̄ refertur. ut dic̄ gloſa ſup illo u͛bo
apl'i. ſobrie ⁊ iuſte ⁊ pie uiuam̄ in hoc ſcl'o.
Sobrie q̄tū ad nos. Juste q̄tū ad p̄ximū
pie q̄tū ad dm̄. Eſt aut̄ pietas teoſobia
i. diuin̄ cultus. q dō gerit̄ p̄ fidē ue
rā. ꝯparātē p̄ dilectionē. ſine qua orō
n̄ ualet. Vn̄ iacob; Siqs uestrū indiget
ſapientia: poſtulet a dō q dat oīb; afflu
ent. ⁊ n̄ īꝓperat ⁊ dabit̄ ei. poſtulet aut̄
in fide nichil heſitans. q enī heſitat.
ſimilis ē fluctui maris. q a uento mo
uet̄ ⁊ circūfertur.
Et uobis. q ad id habet ex illo u͛bo. ſiqd petie
ritis patrē in noīe meo dabit uob̄.
Nobis dic̄ q ad ſcōs uiri ⁊ ſiu̅ exaudiunt̄.
Ꝯ aliis eor̄ peccatis exhigentib; ut dic̄

yer. n̄ ad sumas laudē neq̄ oratiōē ꝑ
eos. qa si steterint moyses ⁊ samuel
corā me. nō ē aīa mea ad populū istū.
exaudiuntur tam ad minus ꝑ se.
vn̄ ps. clamauerūt iusti ⁊ dn̄s exaudi
uit eos. ⁊ Jt̄e cū inuocarē exaudisti me
d̄s iustitie mee. Non tamen q̄do orat
ꝑ aliis frustrantur mercede. qa tūc habz
locū. oratio mea in sinu meo conuertet̄.
ꝑseuerant. n̄ enī debet eē
ꝑ
oraīa s; ꝑseuerans orō. qa quadoq̄; dn̄s
differt dare ut desiderium crescat. Nā ut
dic̄ gregorius s̄cā desideria dilatiōē cres
cūt ⁊ ut datū carius habeatur. qa ut dic̄
auctoritas. ē. magis carū habetur q̄ diffi
cilī acquirit̄. ⁊ ideo dn̄s dic̄ in luc. si ꝑseue
rauerit pulsans. surget eo q̄ amicus ēē
⁊ dabit sibi panes quot habet necessarios.
⁊ ego dico uob̄. petite ⁊ accipietis. que
rite ⁊ in. et. pul. ⁊ a. uob̄. Omnis enī q̄
petit accipit. ⁊ q̄. q̄. inuenit. ⁊ pul. ap̄i.
Ad salutē. ⁊ hec particula q̄ ē de ēētia ora
tionis habetur ex glosa sup illo l'bo iohis.
siq̄d petieritis patrē in noīe meo ⁊c.
Nom dn̄i ih̄c ē. ꝑ interptat saluator. In noīe
ē ih̄u petit. q ad salut petit. vn̄ ad salut n̄
petebat paulus cū petebat stimulū amo
ueri. q̄ ab eo elatiōē tollebat. unde ipe
asiit ad cor dicens. ne magnitudo reue
lationū extollat me. datus ē m̄ stimulus
carnis mee. angelus sathane q̄ me collafi
zet. ꝑ ꝑīo n̄ fuit exaudit̄. Ubi aūt ista .iiij.
cōcurrūt. necce ē oratē exaudiri. ut dic̄
beatus iacob̄. de helia. helias hō erat similis
nob̄ passibilis. ⁊ oratiōē o. ut. n. p. s. t. ⁊ n.
a. iij. ⁊ m. vj. Et rursū orauit. ⁊ celū dedit pluui
⁊ t'ra dedit fructū suū.

Euangelium Johannis. Propter duas causas legitur istud euangelium.

Non turbetur cor uestrum etc. Hec euangelium legitur in hac festiuitate horum duorum apostolorum scilicet beati iacobi et phylippi. Et hoc propter duas rationes.

Prima quia istud euangelium sumptum est de sermone domini post cenam singulariter ad ipsos apostolos. in quo monebat eos contra tribulationibus et passionibus sequenturis non turbari. Et quia fluctus seuitie iudeorum specialiter in beatum iacobum fluxerunt unde ipse a contribulibus passus potuit non immerito turbari quam si pateretur ab extraneis turbari. iuxta illud ps. Si inimicus meus maledixisset mihi. sustinuissem utique. et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset abscondissem me forsitan ab eo. tu uero homo unanimis dux meus et notus meus. etc. quasi quia a te tribulor grauius fero ideo istud euangelium in eius hodie martyrio decantatur celebrius.

Secunda quia in isto euangelio fit mentio de beato phylippo. et in eo ostenditur maxima familiaritas collocutionis domini ad ipsum beatum phylippum. et ideo in huius rei memoriam in beati phylippi festiuitate recitatur. Dominus autem muniens apostolos contra aduersitates uenturas. et specialiter contra turbationem quam in eadem nocte erant habituri propter passionem eiusdem. eos blande consolatur dicens. Non turbetur cor uestrum.

Et cum proditus fuero a traditore.
Et cum captus et ligatus fuero a iudeis.
Et cum flagellatus crucifixus et uulneratus fuero.

¶ Sequitur. In domo patris mei &c. q. d. et si labor
terreat, premium tamen alliciat. Nam in domo
patris mei mansiones multe sunt, i. diverse
pro meritis retributiones. et quantum ad corpus et
quantum ad animam. et quelibet retributio dicitur
una mansio sub deo predestinatis considerandum tan-
dem. Nam homines illa que ibi. i. in domo patris mei
potierunt. in aliis amare et concupiscere solent.
scilicet sanitatem. et ibi a sanis omnis cessabit infirmitas.
Immortalitatem. apoc. fugiet mors et gemitus.
Omnis incommoditatis exterminationem. apoc. Ab-
sterget deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum. &c.
Securam et absque turbatione pacem. Unde dominus in
iohe. in me pacem in mundo pressuram habebitis.
Omne gaudium et exultationem. unde ps. exulta-
bunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis.
Omnem satietatem. ps. Laudabunt de bonis domini super
frumento vino et oleo. et ultra non esurient.
Divitiarum locupletationem. unde paulus. nam ipse
dominus omnium dives est in omnes qui invocant illum.
Gloriam delectationem. ps. dominus illuminatio mea.
honoris elevationem. ps. Nimis honorati sunt
amici tui deus &c.
Odoris suavitatem. ps. Gloria et honore coronasti eum domine &c.
pulcritudinis decorositatem. ps. Stolam et ma-
[illegible]nu decore imponet. i. e.
Vite interminabilitatem. unde dominus in m. ibunt in
peccatores in supplicium eternum. iusti autem in vitam eternam.
Ecce in domo patris diverse mansiones. i. diver-
se retributiones. ¶ Sequitur. Ego sum via.
Peccatorum reputatione spinosa. unde peccatori
obstinato dicitur in osee. Ego sepiam viam tuam. i. vitam
per quam ambulare consueveras. spinis ut tua mali-
tia faciente. non audeas ambulare per eam.

Vn̄ ī c̄. ubi ē dic̄ ꝑ ier. leo ē ī uia. i. ar
duitas ⁊ ferocitas in hastib; xp̄i. occiden
dus su(m) et ē.
Quia in principio arta s; ī ꝓcessu spatiosa.
Vn̄ dn̄s in euuangelio. arta uia ē q̄ ducit ad
uitā. ⁊ pauci uadūt ꝑ eā.
Suauis plana nec lapidosa. Vn̄ ī euuangelio
mt. Iugū meū suaue ē ⁊ honꝰ m. le.
Et; q̄a ex infirmitate aliq diffidentes. si
ue tūc siue post possent dubitare utrū
tota q̄ dixat dn̄s ꝑsisteret uera. ido ꝑ uid
ad iugit. ego sum ueritas.
Q̄ omnib; falsa dicentib; uera loq̄ndo sue
ui. Vn̄ paulus. ē aut̄ dꝰ uerax. omīs aut̄
hō mēdax.
Q̄ utilia ⁊ nō in anna doceo. Vn̄ ꝑ ysaiā dī
ego dn̄s dꝰ tuus docens te utilia nō uana
uł otiosa
Q̄ nullū fefelli. s; omib; reddidi q̄ ꝓmisi
Vn̄ beata uirgo. suscep(it) isrł puerū suū.
recordat(us) mīe sue. s. l. a. p. n. ⁊ c̄.
Q̄ nūq̄ mutari potui. Vn̄ balaā in libro
numero(rum). dix dī ⁊ nō faciet locutus ē ⁊
nō īplebit. nō enīm ē dꝰ sic hō ut mutet(ur).
n. sic. fi. hoīs ut mutet(ur).
Q̄ ab aliquo falli nō ualui eo ꝙ oīa ꝯ oc
culta cordis ab eterno ꝓspex(i). Vn̄ ī libro
sap. que sūt in corde hoīs oculi tui uident
dne. hō enī uidet ī facie. dꝰ aut̄ ī corde.
Addidit t(er)tiū mēbrū Et uita.
Q̄ cunctis t(em)poralē uitā tribuo.
Q̄ uita gratie electis uiuificando.
Q̄ glorificatis me ꝑ fruitionē lignum ui
te edendū. ut omī mortalitate ca-
reat ꝑp(etu)o. Viuificabit nos ꝑ duos dies ⁊ ī
die t(er)tia suscitabit nos.
Prima dies ē peccatis contritio. ps. cor ꝯ. t. ꝯhu. ē
Secda ē peccatis satisfatio. paulus. sic exhibuistis.
Tertia diuina ꝯteplatio. paulus. q adhe(re)t dō
unus sp̄s ē cū eo. 171

f. Sequitur adhuc. Non credis quia ego in patre et pater
in me est. Hoc ingeminat dominus ut nomen
paternitatis in nobis retineamus. ut sic dicit
iohannes in canonica. ut uere filii dei nomi-
nemur et simus. Sed sciendum quod multi huius fi-
liationis nomen acquirunt. f.
Pacifici qui cum omnibus pacem habent. iuxta illud
pauli pacem habete et deus pacis et dilectionis
erit uobiscum. et iterum quod ex uobis est cum omnibus homini-
bus pacem habentes. et quod tales sint filii dei. testatur dominus
in matheo. beati pacifici quoniam filii dei uocabuntur.
Vere penitentes qui primo dum erant in peccatis.
erant filii diaboli. quia cuius opera quis facit, eius
est filius dignus appellari. Sed de talibus consulit dicens
apostolus. Eratis aliquando tenebre nunc autem lux
in domino ut filii lucis ambulate.
Baptismum et alia sacramenta ecclesiastica recipien-
tes et sic diabolum relinquentes diuine seruitu-
ti se dedicant. Vnde dominus in exodo. uolens educere
populum suum de egypto. loquitur pharaoni id est di-
abolo qui per peccatum originale tenet captiuum hu-
manum genus a qua captiuitate non liberatur nisi
per baptismum et alia sacramenta. filius meus pri-
mogenitus israel. s. et iterum dico tibi. mitte
te filium meum ut sacrificet mihi.
Audientes libenter uerbum dei ut opere adimpleant
et sic ut bona terra fructificent ut dicitur in luca.
quod autem cecidit in terra bona. hi sunt qui in corde
bono et optimo audientes uerbum retinent.
et fructum afferunt in patientia.
Diuine bonitatis et clementie imitatores
quibus dicit dominus in matheo. Estote misericordes
sicut et pater uester misericors est. et quod tales
sunt filii dei testatur psalmista dicens. Ego dixi
dii estis et filii excelsi omnes.

[A]ngelis ipsi facti in contemplatione diuina ma
nentes. de quibus dicit paulus qui adheret deo unus
spiritus est cum eo.

Tribulationes et infirmitates per pati
entiam sustinentes et in hoc magis se ipsos
confirmando corroborantes. qualis erat
paulus qui dicebat: libenter gloriabor in
infirmitatibus meis ut inhabitet in
me uirtus christi. et iterum cum enim infirmor tunc fortis sum et cetera.

[I]nimicis parcentes ac pro eis orantes et
eis bona temporalia largientes quibus loquitur
salomon et etiam apostolus. Si esurierit inimicus
tuus ciba illum. si sitit potum da illi. hoc
enim faciens carbones ignis congeres super
caput eius. i. ardentes scintillas caritatis
pones siue accendes in capud eius. i. mente.

Eternam gloriam diuina gratia et etiam ex meri
tis possidentes. Vnde paulus ipse enim spiritus te
stimonium perhibet spiritui nostro quod sumus filii
dei. Si autem filii et heredes. heredes quidem dei coheredes
autem christi.

Cuius uiso qui fuerunt illi qui filiationem dei sibi acquisierunt
et retinuerunt. Videamus qui tam nobilem filia
tionem spernendo amiserunt. et hii sunt.

[I]nmundi et spurcissimi luxuriosi de quibus dicit
beatus petrus in epistola sua. quod sunt sicut ca
nis reuersus ad uomitum et sus lota in uo
lutabro luti. et de talibus beatus iudas in
epistola canonica ait. hii uelut irrationabi
lia pecora sunt. se ipsos luxuriis cumu
lantes. quos abhominatur iohel propheta

cum dicit. computruerunt iumenta in stercore suo
quod dubium exponens beatus Gregorius ait. Iumenta
quippe in stercore suo putrescere est carna
les homines in fetore sue luxurie uitam
finire. Hii immundi ut dicit paulus regnum
dei non possidebunt. fornicatores enim et adulteros
ut idem ait. iudicabit deus. id est in perpetuum condemp
nabit. Et quod tales nomen filiationis diuine
amittant. patet in filio prodigo qui consumpsit
substantiam suam uiuendo luxuriose. qui ad
patrem ueniens ait. pater peccaui in celum
et coram te. Et quia in luxuria porcos pauit. id est de
mones letificauit quia peccatores luxuriosi
per eorum ruinas gaudent. Sedit enim behe
moth. id est diabolus ut dicit iob in secreto
calami. id est in corde superbi et in locis humen
tibus. id est in immunditiis luxuriosi et ideo non sum
dignus uocari filius tuus.
Quidam delicati qui penam penitentie ferre
recusant. potius eligentes hic momentanea
nec delitiari et in eternum affligi. quam hic
parum per penitentiam affligi et in eternum de
litiari. tales sunt omnes epicurei qui dicunt
in libro sapientie. Venite fruamur
bonis que sunt. et utamur creatura tamquam in
iuuentute celeriter. Vino pretioso et un
guento nos impleamus. et non pretereat nos
flos temporis. coronemus nos rosis antequam
marcescant. nullum pratum sit quod non pertra
seat luxuria nostra. quoniam hec est pars nostra
et hec est sors. Et quod tales nomen diuine filia
tionis amittant. quia timent penitentiam

172

factū. percucientes pectti ut dr̄ i qͦu. Sic hosti
ū noluit in cardine suo sic pⁱger in lec
to suo. ·7·

Q dn̄m blasfemando inhonorat. 7 dr̄ hoc
ta de blasfematoribus ~~uo~~ notandū. quo ve
dn̄m blasfemat ꝯ parua tribulatione ut
illi q ludunt ad açardū. q q pessima opa
ꝯ religionē xp̄ianā 7 ordinē clericalē
blasfemabilē reddunt. De qb. loquit̄ ip̄e dn̄s
p ꝓph̄am. 7 i p aplm̄ paulū. nom̄ meū
cotidie p uos blasfemat. tales erant iu
dei q blasfemiā in dn̄m emittentes
dicebat. nunc benediciam nos qa samarita
nus es tu 7 demoniū habes. 7 ip̄e dn̄s
ego demoniū ū habeo. s3 honorifico
patrē meū. 7 uos inhonorastis me.

Q dn̄m i scelerib; 7 innouo genere pctā
ti ad iracundiā ꝓuocant. quales fuer
sodomite 7 sunt hodie i mitatores eoy
qui dicte uidas. vadūt post carnē alte
rā. de qb; dr̄. pt. qui irritauer dn̄m i ad i
uentionib; suis. 7 ad emulationē eū ꝓ
uocauer. Et q tales nom̄ diuine filia
tionis amittant. testat̄ scūs moyses in
deutronomio dicens. Deꝰ est fidelis 7 absq;
ulla iniqtate ꝓuocauer eū 7 n filii
eius in sordib; qa i miscendo se scele
rib; et peccatis. q pus erant filii n filii
appellari meruer. S; cū hūt filii? s; ne
qssimi sui. ido hereditate ꝓuabit̄.
qa ut ait dn̄s i iohē filius manet in
domo in etnū. seruus ā manet in etnū.

immo malus

immo malus seruus ut dominus alibi dicit in euangelio
ligatis manibus et pedibus .i. priuatus bonis et uir
tutis operibus atque affectionibus proicientur in te
nebras exteriores ibi erit fletus et stridor den
tium. Sed quia tales cum essent filii committendo in
patrem quasi non filii facti exheredati sunt ut ex
hereditatione cauere possimus. Notande sunt cause
secundum leges que ad spiritualem debent intelli
gentiam reduci. Per quas filii non filii effici
untur que in principiis huius distinctionis
notantur. Versus. Possunt ingratos hec
cause pellere natos. s.
Si feriat matrem. Pulsat patrem. Conuicium
stultum si dicat ut quod erue intuum. Crimine eos
paruo prodat ut crimine magno. Qui cum [illegible]
cum reorum [illegible] ut fortietur. Vel si cultelo .i. lapide
petat .i. pulsat ipsos atque ueneno. Qui dispensa
tam uiolat ut patris amatam. Desit dilatus pa
tri ut forte reatus. Ad natus dampnum facit illi
tum ut forte reatus. Si non reclusum patrem uiuet et fun
ctione magnum. Si inuitos redimat. Si teneat
olim. Si capiat nec progenitos redimat. Si teneat
in prohibet ut facta nouam. [illegible] arenate se iun
xit ac reprobato. Exheredatur filia si luxuriatur.
Filia dei de qua dicitur anima ecclesie genita
curtage dominus in psalmo dicens. Audi filia et uide et in
clina aurem tuam et obliuiscere populum tuum et domum patris tui. Hec si luxuriatur ut
s. a. t. eo. p. e. domum. pa. tui. hec si luxuriatur ut
coniungat se [illegible] alicui rei preterquam
deo cui filia et sponsa est ratione peccat mortaliter quia
teste augustino. peccare est spreto incommutabili
bono. bonis commutabilibus adherere. Ut certe hoc ad
similitudinem induci potest contra illos quod dicunt fornicationem non

143

et pecc mortale. qa si temporalit exheredat filia
q fornicatur. multo magis spualit exheredat
anima q fuit fornicata. iux illud legis.
Virgo q in domo patris fuit fornicata ne
fariu qd operata e. morte moriatur. Et be
atus paulus fornicatores et adulteros iu
dicabit ds. i. appetitu condepnabit. ut dic
glosa. Euangelium iohis.

In inuentione sce crucis.

Erat ho ex phariseis nichodem nomine. et c.

Hoc euangelium scdm diuersas consuetudines eccla
ter in anno legitur.

Primo in pascha annotino. et dr pascha annoti
num q commemoratio sit passce anni pteriti.
in eadem die et mense in qua fuit. et tunc dr
.. duo q h redicitur. quarum primum est nati
uitas q regeneratio spualis q multi fide
les consecuti sunt per baptismum tunc. et hoc tn
est ibi. oportet uos nasci denuo. et ibi. n.
qs renatus fuit ex aqua et spu sco. n
pot intrare regnum dei. scdm tangit ibi. Sicut mo
yses exaltauit serpentem in deserto. ita exaltari
oportet filium hois. In resurrectione enim
xps exaltatus fuit. sic q prius iacendo quasi
infernus dormitur. postea aut surgit altus
eleuatur. Et hoc e q ipse dicit in ps. ego dor
miui et soporatus sum et resurrexi. qm
dns suscepit me. tunc enim primo xps exaltatus
e. induendo ad patris immortalitatem. et tunc
factum e illud q dicit paulus ad phylipenses
.. q. s. qa factus e hobediens usq ad mortem
et c.

Deus exaltavit illum. Glosa. in resurrectione. et donavit
illi nomen et cetera.

Secundo in adinventione sancte crucis. et hoc duplici
ratione. primo quia nichodemus de nocte invenit
dominum. quo invento in ipsum credidit. et in hoc
significat conversos ex iudeis per inventionem
sancte crucis. qui prius in noctis tenebris constitu
ti. ea inventa et resuscitato mortuo
crediderunt. ut ecclesiastica que illa die legitur re
fert istoria. Secunda ratio sumitur ex illo loco
spiritus ubi vult spirat. quia spiritus sanctus gratuita
bonitate sua. spiravit se in constantinum
imperatorem. et quidem inspiravit eidem. ut signum sancte
crucis faceret. et per ea hostes temporales debellaret
sicut christus per eam demones spirituales. quia ut dicit paulus
manum in herma et cruce affixa. debellavit
aerias potestates. inspiravit etiam eidem.
ut matrem helenam mitteret que sanctam crucem
inveniret. ut in dicta istoria patet.

Tertio in exaltatione sancte crucis. et hoc propter
illud quod tangitur in fine evangelii.
Sicut moyses exaltavit serpentem in deserto. ita
exaltari oportet filium hominis in cruce. Ipsa
enim sancta crux. contactu divini corporis fuit
valde exaltata. iuxta illud quod dicitur in ymno. Arbor
decora fulgida. ornata regis purpura electa
digno stipite tam sancta et cetera. Et in alio ymno. Crux
fidelis inter omnes et cetera. et ideo de ea cantat ecclesia in pa
rasceve. Super omnia ligna cedrorum tu sola ex
celsior in qua salus mundi pependit in qua
christus triumphavit et mors mortem superavit.
et ideo istud evangelium in festo exaltationis legitur.

in quo ſcā crux ꝑ miraculū oſtenſū eracli
ipatori fuit magnifice exaltata ut nar
rat eccl'aſtica ẏſtoria q̄ tali die legit̄.

Sermo

peccator q̄libet poſitus in nocte peccatorꝫ
ad exēplū nichodemi ad ih̄m. debet uenire.
tanq̄ frigidus ad ignē ut peccati geli
cidia expellat. nox eni frigida eſt unde ye
remias de peccatore. ſic frigidā facit ci
ſterna aquā ſuā. ſic frigidā fec malc
tiā ſuā. ⁊ dn̄s ī. eū. abundabit iniquitas ⁊
refrigeſſet caritas multorꝫ. ſꝫ xp̄c ignis
eſt q̄ tale frigus expellit. deꝰ enim nr̄ ut
dicit paulus ignis ↄſumens ē. ⁊ ma
lachias de eo. ipſe quaſi ignis conflās
⁊ purgabit filios leui. ⁊ ideo dicit
eccl'aſticus. ſicut in ſereno ſoluet gla
ties. ita ſi acceſſiſ ad dn̄m ſoluent
peccā tua. unde ꝑs. nō ē q̄ ſe abſcondat
a calore eiꝰ. ipſe eni uenit tollē frig
⁊ ideo q̄a ignis ē in yeme natus eſt.
⁊ ideo dicebat ignē ueni mittē ī terrā
⁊ q̄d uolo niſi ut ardeat.

tanq̄ tenebroſi ad lumē. ut cecitas
auferat. nox eni tenebroſa ē. ī qua dicit
iob oculus ad uiderē. obſcurat caligine
dicens. nō me uidebit oculus. ⁊ ſubito
cū apparuerit aurora. arbitrant̄ umbrā
mortis. ſꝫ debet accedē ad lumē ut illu
minet̄. unde yſaias. populus gentium q̄
ambulabat. ī t. u. l. m. qua ꝑ ꝓ ſ. amo

Lnet dicens. accedite ad eu͂ & illuminamini et
facies vestre non confundentur. & ite lucerna
pedib. meis verbu͂ tuu͂ dn̄e.
Tanqua͂ infirmi ad medicu͂. ut morb. pec
cati destruatur. peccator eni͂ infirmus dr̄.
qa habet triplice͂ febre͂. ephymera͂ p mala͂
cogitatione͂. putrida͂ p prauum consensum.
tisica͂ p pessima͂ co͂suetudine͂. q omne͂ hu
morem virtutu͂ exsiccat. & ido dauid qa
peccauerat dicebat. miserere mei dn̄e.
qm infirmus sum. & ite putruer & co
cicat. mee. &c. q; xps est medicus sa
nans. vn̄ ps. misit verbu͂ suu͂ et sa
nauit eos. & eripuit eos de interitio
nib; eor. Euangeliu͂ iohis. In festo sci
laurentii.

Nisi granu͂ frumenti cadens in terra mortuu͂
fuit. ipm solu͂ manet. Hoc euangeliu͂ ē
scriptu͂ e de iohe. plurib. rationib. dr̄ in
festiuitate beati laurentii. eo q ipe xpm
ardentius imitatus est. & moribus se
cutus. Eni in hoc euangelio dns
Predicit passione͂ sua͂. cparando se
grano frumenti. qd medicu͂ est
& utile. sic et ipe dn̄s fuit medic͂ p hu
militate. vn̄ in m. discite a me qa mi
tis sum et humilis corde. Vtilis eni fuit
ad pascendu͂. ipe ē eni panis uite q de
celo descendit. ut legit in iohe. & ubu͂ de
quo legitur in m. q; non in solo pane ui
uit ho. s; in omni ubo qd pcedit de ore di.

hic cecidit in terra et fuit mortuum in passi
one q(uo)d est cum multo fructu uiuificatum est
in resurrectione. casum autem et mortificati
onem et uiuificationem cum fructu. indicat
apostolus ad romanos dicens. Mortuus est
propter delicta nostra. et resurrexit propter iusti
ficationem nostram. Inp(ro)ductis uero studu
it eum imitari beatus laurentius qui sec
tatus est humilitatem redemptoris qui pedes
lauit discipulis. Et ipse beatus laurentius
ut de eo legitur cecidebat cripta et ciuitate
m ubi christiani tempore persecutionis ab
sconditi erant dans ipsis pauperibus the
sauros ecclesie. et lauans pedes eorum
qua propter fuit uelut granum frumenti mortu
um et uiuile. quia postea cecidit cum christo in terra
tionala et regne pro christo. Sed uiuens in eter
num multum attulit fructum cum multa per mi
racula facta per eum et maxime cum decius
cesar et ualerianus prepositus qui cum interfe
cit a demonibus arreptus se tormentari
a laurentio acclamabat cecidit uisa tanta
causa morte cesaris et prepositi in christum.
Animat dominus fideles ut animam suam id est ui
tam temporalem pro se ordinat et exponat ut in
perpetuum bene uiuat. et hoc notatur ibi qui
amat animam suam perdet eam etc. et qui habet ani
mam suam in hoc mundo in uitam eternam custodit
eam. Sic sicut fecit beatus laurentius in eius

persona conlaudis cantat ecclesia. adhesit anima mea
post te. quia anima mea tenet terminum attenuata est quanto te dominum
meum.
Quod debeat agere suus minister indicat dicens.
qui michi ministrat. in officio clericali sicut
beatus laurentius qui erat minister in suo
altaris. quia archidiaconus ratione ecclesie me
sequatur. garit dicit iohannes. qui dicit se in christo
manere. debet sicut ille ambulauit. et ipse ambula
re. Postquam egit de officio. agit dominus de premio
suorum ministrorum et notatur hic duplex premium.
unum quod substantiale erit filii dei in uisione. et cum
eo cohabitatio et communio. et hoc notatur ibi. et ubi
ego sum. illic et minister meus erit. unde
in euangelio iohannis. hec est uita eterna. ut cogno
scant te uerum deum. et quem misisti ihesum christum.
et ideo in canonica. quod uidimus et audiuimus
annuntiamus uobis. ut et uos societatem habe
atis nobiscum et societas nostra sit cum patre et
filio eius ihesu christo. Et iterum si in uobis permanserit
quod ab initio audiuistis. et uos in patre et filio
manebitis. Aliud premium est accidentale
scilicet. decor et honor aureole quam habet ministrans
domino in predicatione et martirio sicut beatus lau
rentius. et hoc notatur ibi. Si quis mihi ministrauerit
honorificabit eum pater meus qui est in celis. unde
psalmus. quoniam preuenisti eum in benedictionibus dulcedinis

176

[illegible] cotis
[illegible] et cum angelis [illegible] filius [illegible] su
fronti [illegible] suspirare. et cum [illegible] dicens cum
pio dissolui et esse cum christo. In omnibus [illegible] ut eternam gloriam
habeamus. [illegible] nos [illegible] cum beato lau
rentio sicut dei ministros in multa patientia [illegible]
exhibeamus [illegible] ad cor.

177

po. i. c. e. c. d. i. p. 7 ſt patria e. g. e. u. ſ. t.
g. 7 m. b. i po. ſ. 7 e. 7 ſt. ſta pho. c. c. d. Et quia
hoc euangelio ſpecialiter agitur de remuneratione
miniſtrorum. inter quos excellens fuit beatus
laurentius. ideo hoc euangelium in eius honore cantatur.
Sermo. Oportet fidelis.
Oportet eſſe granum frumenti. ut ipſe ſit humilis. ſe
minimum reputet. etiam ſi ſit in aliquibus operibus
uirtuoſus. qualis erat paulus. qui de ſe dice
bat. ad cor. Ego enim ſum minimus omnium apoſtolorum
qui non ſum dignus uocari apoſtolus. 7 c. 7 ſt. ad nichi
lum redactus ſum et neſciui. ſ. me eſſe regem.
Oportet etiam ut granum frumenti. ſit alijs fructuo
ſus. per uerbum doctrine. uel per bonum exemplum iuxta
illud. ſit uerbum domini in luce. ſic luceat. o. u. b.
coram hominibus. ut uideant opera ueſtra bona.
7 g. pa. u. q. i c. e. Sed hoc non ſufficit niſi
cadat in terram. id eſt niſi cohereat per humilitatem
7 fragilitatem. ut ſic mediante ſue humi
litatis conſuetudine. ut dicit dominus per prophetam audebis
humiliatio tua in medio tui. Sic cadat
iuſtus habitu ſui cum diceret. loquar ad dominum
meum cum ſim puluis et cinis. Sed non ſufficit ca
dere. niſi quis mortificetur. ut ſit in cruce
penitentie mortuus ab actibus ſecularibus.
iuxta illud pauli mortificate membra ueſtra.
que ſunt ſuper terram.
...
...ma ſua in hoc mundo...
...ea. Et talis fuit beatus laurentius. unde...

7 ite͞ mundus m̄ crucifixus ē. 7 ego mundo.
7 ite͞ q aut͞ sunt xpi. carne͞ sua crucifixer͞ cu͞
uiciis et concupiscentiis. 7 ite͞ ad colosen͞. mor
tui eni͞ estis 7 uita uestra abscondita ē cu͞ xpo i͞ do.
7 it͞ si commortui sum͞ et conuiuem͞. S; sic mor
tuus mundo, oportet q cu͞ multo fructu, re
nascat͞ do. 7 hui͞ fructus bona opa sunt. un͞
7 micheas. indicabo tibi ho͞ qd sit bonu͞. aut qd
dns reqrat a te. utiq; facere iudiciu͞ et iusti
cia͞. 7 mia͞. 7 sollicitu͞ te ambulare cu͞ do tuo.
7 hoc fructu dic͞ paulus. habetis fructu͞ ue
stru͞ in scificatione. fine͞ uero uita͞ etna͞.
Debet uita͞ temporalem si oportet p dno ex
ponere. 7 pelli sue n͞ parcere. q n͞ faciebat ille
qb; dns exprobrat dicens. i ez. n͞ ascendit exad
uerso neq; opposuistis uos i͞ muru͞ p domo
isrl. ut staretis in plio in die dni. S; hoc
faciebat paulus q dixit. in actib. ego n͞ so
lu͞ alligari. s; etia͞ mori paratus sum p
nomine ihu. nec facio anima͞ mea͞. i. tempora
le uita͞ mea͞ p̄ciosiore q̄ me. S; qa sine
ferro et flamma martires ee͞ possum͞,
martiriu͞ temporale in spuale p penite͞
tia͞ comutemus.
Debet etia͞ ee͞ minister dni. opib; mie. in
sistendo. 7 eide͞ in suis mebris. hoc ē i͞ pau
perib; ministrando. Pietas eni͞ ut dic͞ paul͞
ad timotheu͞ oia ualet p̄missione͞ habens
uite q nu͞c ē et future. Un͞ de opib; mie solu͞
fiet mentio in iudicio. Esuriui [illegible] 7c̄.
Debet etia͞ ad p̄mium etne beatitudinis totis
desideriis anhelare. 7 cu͞ aqa caleph filia p su
priori irriguo suspirare. 7 cu͞ paulo dicere cu
pio dissolui et ee͞ cu͞ xpo. In oib; ē ut etia͞ sollem
habeam͞. exhibeam͞ nos met ipos cu͞ beato lau
ren͞ sic di ministros i͞ multa patientia 7c̄a
continuat caplus ad cor.

Qui amat animã suã pdet eã. q amat
aīmã suã .i. uitã suã tẽporalẽ tantũ ut
n̄ uelit eã exponẽ pro xpo. iste pdet et
uitã tẽporalem. et etiã sempiternã. Et
q aīmã suam .i. uitã tẽporalẽ habet
bñ ad exponendo eã pro xpo. sic fecit beat
laurentius q pro xpo sustinuit oīa ge
nera tormentor. et durã mortẽ suppo
situs craticule sup ignẽ. hic talis ha
bebit uitã etnã. In quo instruim ut
totũ tẽpus uite nr̃e. in dis uitiis
expendam crucifigentes carnẽ no
stram cũ uitiis et concupiscentiis ut
monet aplus. et ẽẽ sẽp parati mori p
xpo. et pati pro eo. sic ipse passus et mor
tuus est pro nob. Vñ ps. qd retribuã
dño pro oīb. q retribuit michi. calicẽ
salutaris. i. passiõẽ pro xpo accipiã et c.
Si quis michi ministrat et c. Dicit dñs
q si quis ei ministrauit digne in gdu
ecclastico sic fec beat laurentius in
archidiaconatu romane sedis. Vel
q ei ministrauit sc mie opa exhibẽ
do .i. paupes pascẽ. nudos uestire et
huiusmodi. qa ut ipse dicit in euaglo. q uni ex
minimis meis fecistis michi fecistis
q ergo sic ministrat. et sequitur xpm. qa i
misericordia sequitur uestigia ei. et ibi erit
suus minister erit. in celesti patria
magri cũ dño.

et pater celestis honorificabit eum. et hoc est quod
dicit paulus qui bene ministrat. gradum
bonum sibi acquirit. F. S. Johannis.

In festo sancti laurentii.

Nisi granum frumenti cadens in terra mor-
tuum fuit. ipsum solum manet. Si autem
mortuum fuit. multum fructum affert.
Dicit quidam sanctus et doctor sancte ecclesie. proponere beata
arma quibus contra diabolum pugnamus et libertatem
nobis donatam defendimus. eloquia scripturarum
et exempla sanctorum sunt. quibus tutius et clarius di-
scimus quomodo bella uitiorum superare ua-
leamus. Audienda sunt ergo intento corde.
et memorie sollicite commendanda. Ut cum
necesse fuit. cum ipsis ipsum diabolum contra
dicit beatus petrus semper circuit querens
quem devoret. uincere ualeamus. Exemplum de grano frumenti.
Legitur in euangelio beati Johannis et legens
dictum a ihesu xristo saluatore nostro et cuilibet
festiuitate beati laurentii et cuilibet sancti
martiris. licet ipse granum frumenti simi-
laret se ipsum dominus ihesus xristus quando pro huma-
no genere moriturus. quia ipsi sancti marti-
res uoluntarii amore sui tradiderunt se
morti. sic ipse uoluntarie mortuus est
pro nobis. Dicit xristus granum frumenti per simili-
tudinem. quod cadens in terra. i. in uterum uir-
ginis et mortuus in passione crucis. mul-
tum attulit fructum. quia continuum se est. mors
eius omnibus fuit sufficiens. iudeis. sara-
cenis. et omnibus. si remanet non pro nobis.

omnis uocat si uoluerit eum sequi. Sicut enim
si granum frumenti seminaretur in archa. et non
caderet intra et in ipsa moreretur. fruc
tum non faceret. quia non faceret plura grana. Si
mortuum in terra. surgit nascendo. et
tandem facit spicas. et in ipsis spicis.
facit plura grana. et sic multum fruc
tum affert. Sic christus natus de utero be
ate uirginis. que secundum carnem de terra est.
et mortuus in cruce. multum attulit
fructum. quia omnes sancti et omnes boni christia
ni. qui eum per fidem secuti et per bona opera mul
tum fructum fecerunt. Dicitur terra beata maria.
quia terra inferior est elementum. et beata
uirgo inferior fuit omnibus aliis mu
lieribus per humilitatem. unde quando dixit ei angelus
quod conciperet de spiritu sancto. et haberet filium
non se exaltauit. sed dixit ecce ancilla domini
fiat mihi secundum uerbum tuum. De ea dixit propheta
terra nostra dabit fructum suum. i. christum. fuit
et terra in morte filii sui. quando fidem
et spem de resurrectione eius. hec terra. i. uen
ter beate marie de quo nos granum quod ceci
dit in terram nostram gratia spiritus sancti. hoc granum
scilicet christum mortuum. mortuum in terra. i. in car
ne multum attulit fructum. per se ipsum et per
apostolos suos. et per sanctos martires. alii quorum
fuerunt crucifixi. ut andreas et petrus.
alii decollati. ut iohannes bapt. et beatus pa
ulus. alii excoriati ut beatus bartho
lomeus. et beatus laurentius fuit assa
tus.

¶ Granum frumenti rubeus est exterius. album interius. Rubeus fuit xpc in passione sua. exterius in carne. Et sancti similiter quia fuderunt sanguinis suum. Interius fuit albus puritate mentis quo dicebat patri suo dimitte illis quia nesciunt quid faciunt. Unde in canticis. Dilectus meus candidus et rubicundus. Candidus mente. Unde petrus. peccatum non fecit. et est rubicundus. Unde ysaias. quis est iste qui venit de edom. tinctis vestibus de bosra. id est in carne sua et in carne sanctorum. Audistis fratres quare assimilavit se xpc grano frumenti. et quare assimilavit sanctos eius. quia sicut granum multiplicatur si seminatur. sic xpc multiplicavit per se et per sanctos suos trahendo paganos ad fidem.

¶ Constat autem hoc ad litteram verum esse. quia frumenti granum si servatur in archa non crescit. si autem seminatur in terra et moritur. multum fructum affert. Nichil infructuosum diligit deus. nichil in orto suo. nichil in vinea sua. nichil in agro suo. vult esse infructuosum. Unde ipse alibi ait. Omnis arbor que non facit fructum bonum. excidetur et in ignem mittetur. et alibi Ego sum vitis vera. et pater meus agricola est. omnem palmitem et cetera.

¶ Laudabilis arbor fuit beatus laurentius. Nam cum esset sicut eius veridica narratione continet hyspanus genere nobilis sed paganus. xpi fidem recepit. et patriam parentesque derelinquens. romam petiit. ubi factus romane ecclesie archidiaconus.

179

…ucias eius qui e. c. m. d. ac nocte.

181

qualis effectum suum exercuit. qualiterque inte
rimissis . hely machinis . et his operibus fuit as
sidruus. qualiter et uitam temporalem ut a
sequeretur eternam omnino contempsit. qua
libet quoque tormentis suppliciis maluit hac
uita dimittere . ut uita posset inueni
re. miracula et ea que scripta sunt de ipso
narrat . o Gratias quas contulit beatus la
urentius domino ihesu xpisto dicens. Gratias
tibi ago domine . quia ianuas tuas ingredi
merui . Sequamur ergo uestigia beati la
urentii ut cum ipso uitam consequamur eternam
Amen.

Euangelium luce.

In assumptione beate marie.

Intrauit ihesus in quoddam castellum . et cetera. Primo in
hoc euangelio quod sumitur de luca queritur quare
re in honore beate uirginis et specia
liter in eius assumptione cantetur. huic que
stioni taliter respondetur. quia licet quantum ad
intellectum litteralem ad eam non pertineat.
pertinet tamen uere quantum ad allegoricum sen
sum. Quia primo loco ipsa fuit castellum
et turris fortitudinis a facie inimici.
Vnde de ea loquitur spiritus sanctus in canticis et eam ap
pellat turrim dauid . quia fuit de genere dauid
posita contra faciem damasci . id est contra diabo
lum . Damascus enim potus sanguinis interpre
tatur . et significat diabolum . qui uero san
guine . id est peccato delectatur . uelud aliquis ebri
osus in potu . Vnde yeremias in trenis.

laurencius . et beatus laurentius fuit assa
tus.

om̄s inimici mei uider̄ uider̄ malū meū
7 letati sunt. 7 dixer̄. ecce dies quē expecta
bamus. inuenimus. uidimus. deuorabimus eum
.i. animā. ꝯ hūc maxime est beata ūgo
qa sicut ipse ꝑ superbiā cecidit. ita ista ꝑ eximiā
humilitatē meruit eleuari. Vn̄ ipa in canti
qa respexit. h. an. c. s. dr̄ qr̄ beata uirgo di
minutiue castellū. quia.
Castellū paruū magis ē forte q̄ amplū. 7 ipa
ut fortior fieret. cū ab angelo magna dicet̄
ecce inquid concipies 7 paries filiū 7c. 7 ipa par
uā se reputauit dicens. ecce ancilla dn̄i. 7c.
Castellū in monte fundat̄. ubi machine adu
sarioꝝ n̄ possint extendi. sic ipa in matre sancta
tis in utero sc̄ificata. 7 a sp̄u sc̄o confirmata.
siue obumbrata talis fuit. ut machine fomi
tis 7 motus carnalis in ea nullū locū habet.
7 ꝓpt hoc dicit de ea Dauid. fundamenta eius in
montib; sc̄is. 7 post. gl'osa dicta sunt de te ciui.
Castellū habitatorib; fortissimis circumuallat̄
sic 7 sc̄i angeli hanc matrē dn̄i custodiebant
7 assidue frequentabant. Vn̄ ut de ea spiritualit̄
loquit̄. Sup muros tuos ierl'm constitui custo
des tota die 7 nocte n̄ tacebunt. 7c.
Castellū armis ad defensionē decorat̄. sic be
ata uirgo omnib; uirtutū armis fuit decent̄
ornata. Vn̄ in salutatione angeloꝝ dictū ē.

180

... meditatione in sacri
tutis sacris in qb; assidue meditabat̄ beata
uirgo. nā ut dicit. ps. in lege dn̄i fuit uo
luntas eius. 7 i. le. e. m. d. ac nocte.

181

Aue maria gr͞a plena. d. t. ẽc. ⁊ in cantĩ postq̃
ea appellauit turri dauid posita ꝗ faciem da
masci subdit ipẽ sꝑus. ꝯ ille clippei pendet ex
ea omnis armatura fortiũ.
Castellũ sic dispositũ. hostib. terribile uidet.
unde iacob in gen. terribilis est locus iste. nõ est
hic aliud nisi domus dei. ⁊ porta celi. Ipsa est
celi porta cui cantat ecc. Aue maris stella
dei mat alma. atq; semp uirgo. felix celi porta
⁊ dr̃ porta celi. qa p ea celũ aptũ ẽ. Vñ hodie
cantat eccl͞a. Paradisi porta p euã cunctis clau
sa ẽ. ⁊ p mariã uirginẽ iterum patefacta ẽ
⁊ ĩt paradisi portae p te nob aptae sunt. quasi ho
die gloria cũ angelis triumphas.
Castellũ muris circũdatũ. sic ista dĩ filius uelud
fortissimo muro beata. Vñ ys. legit ei. urbs for
titudinis nrẽ syon. s. p. ⁊. ea. m. ⁊ an mu
Castellũ pane ⁊ aliis cibariis. ⁊ aq salubri p
cũ datur. ⁊ c̃.
Castellũ in se habitantib; spẽi fortitudinẽ ẽ
fert. sic ista ẽ portus refugii ad se confugien
tib;. Vñ cantat eccl͞a. Vita dulcedo ⁊ spes nr͞a
salue. ⁊ ipsa in psona eius. Ego mat pulcre
dilectionis ⁊ timoris ⁊ magnitudinis ⁊
sc̃e spei. In me gr͞a omnis uite ⁊ ueritatis.
In me ẽ omnis spes uite. ⁊ uirtutis.
Castella arborib; ⁊ florib; decorat. sic ista p ũ
ctis actionib; magnificatur. Vñ ipsa
g[illegible]
ctus impotu. Vñ yer[illegible]

lameus ⁊ beatus laurentius fuit assa
tus.

[illegible] quasi cedrus exaltata sum in libano
et quasi cypressus in monte syon. quasi pal
ma exaltata sum in cades. quasi oliua speciosa
in campis. et quasi platanus exaltata sum
iuxta aquam. in plateis sicut cinnamomum et bal
samum. aromatizans odorem dedi. quasi mirra electa etc.
fuit enim beata uirgo.

Cedrus

Cedrus alta per contemplationem. unde magnificat.
Cypressus per odorem [illegible]
Palma per mundi contemptum. palma enim nigra
que aspera in exterioribus est. sed fructum op
tulit rubeum. in anima per caritatem ardentem. unde
in cant. ascendam inquit filius dei in palmam.
et apprehendam fructum eius.

Rosa.

Rosa uero per martirii passionem. s. et compassionem.
erat enim ualde compatiens et super afflictos pia
gestans uiscera. unde symeon in luce dicit.
ei. et tuam ipsius animam pertransibit gla
dius. ut reuelentur ex multis cordibus co
gitationes.

Oliua

Oliua per misericordie exhibitionem. unde ei cantat ecclesia.
Salue regina misericordie. o clemens. o pia. o dulcis
maria. et ideo ps. considerans eius misericordiam et
xpm nasciturum in ea ait. misericordia et ueritas
obuiauerunt sibi. etc. Fructus enim oliue dolores
mitigat. uulnera sanat. pascit. illumi
nat. Superenatat. que proprietates misericordie
dulcissime genitrici conueniunt.

Platanus

Platanus per humilitatis et humiditatis con
uictionem. et hoc per aquas. i. per meditationem in scri
turis sacris in quibus assidue meditabatur beata
uirgo. nam ut dicit ps. in lege domini fuit uo
luntas eius. et in le. e. m. d. ac nocte.

7 ideo de ea dic̄ sp̄c scūs in cant. oculi tui sic̄ columbe
que sunt sup̄ riuos aquarū. 7 resident iux
fluenta plenissima. 7 hoc dictū est qa platanus
uirtute aquar̄ humidat̄ 7 crescit. cinamomū
Cinamomū ē nox humoris exsiccatiuē 7 car
nis mortificationē. Cinamomū enī q̄ hec si
gnificat. cortex sicc̄ ē. 7 ipa beata uirgo ieiuni
is 7 orationib. ut legit̄ in ecclastica istoria. an
q̄ ab anglo salutaret̄. castigabat corpus et in
s uirtutē dñi redigebat. Vn̄ ī plateas. i. omib.
odorē p̄bebat 7 admirabilis habebatur.
Balsamū odoriferū et cōsumatiuū. qa odorē exē
pli ex sua gl'osa fama omib. p̄buit. 7 p̄ excellē
te caritatē sic optime cōsumauit. Vn̄ de p̄mo
dr̄ ī canticis. trahe me post te. curremus ī
odore unguentor̄ tuor̄. de scdo. maria optimā
partē elegit. q̄ n̄. au. ab ea.
Mirra electa. i. p̄ma. q̄ uermes mortificat 7 corp̄a
fetore euacuat. ipa enī fuit int̄ omēs mulieres
electa mat̄ dī. vn̄ cantat eccla. elegit ea ds 7 p̄ e.
It ipa fuit p̄ma et sola q̄ placuit do. nec ī proga
tiuis uq̄ habuit seq̄tē. vn̄ ei cantat eccla. O uirgo u
irginū quomodo fiet istud qa nec p̄ma similis
uisa ē nec habe seq̄tē. hec uermes heticor̄ 7 here
sum sua fecunditate 7 doctrina mortificauit et
corp̄ eccle ab ipor̄ fetore 7 corruptione euacu
at. 7 hoc ē q̄ ei cantat eccla. Gaude maria uirgo
Maria enī amara interp̄tat̄. 7 significat
p̄ amaritudinē mirre ratione p̄dicta
cunctas heresēs sola int̄emisti in uniūso
mūdo. Dū gabriel archangl' dictis credidisti a
ce. Et ideo significatū p̄dictar̄ litterar̄ ar
borū siue flor̄ cōsiderans sp̄c scūs. ait in cant.
q̄ pulcra et q̄ decora in delitiis k̄ma. Tale ē

7 tā pclarū castellū intrauit dns cū de ea carnē assumpsit. Scdo spualit ministrauit ipa fuit mar tha. q xpm in hospitio uentris suscepit. 7 ei sedule in omib; ministrauit. Martha enī actiuā uitā significat ut sci exponūt. Nomine mar tha. i. actiua ministrans xpo erat. qd ut luc. refert pepit filiū suū pmogenitū 7 pannis inuoluit 7 reclinauit in psepio. qa n erat ei locus in diuisorio. Nomine simulit maria erat p q uita cōtēplatiua significatur q sedens secus pedes dni audiebat ūbū illius. qd ipa ut i luc. legit. cōseruabat oia ūba q de dno audiebat cō ferens in corde suo. Et hec e scda ratio qr hoc euāgeliū in eius honore cantat. Tertia aūt ratio e significatū horū ūbor. Maria op timā partē elegit q n auferet ab ea. Ipa e elegit optimā partē.

Cū spreta carnali copula dō uirginitatē uouit. 7 sic dm honorauit de sua substantia. 7 de pmitiis fructuū suor ut legit in libro scdo. 7 dō de ea legitur ibide. Melior e acqsitio illius negoti atione argenti 7 auri pmi et purissima. fruc tus eius. Primi dixit. qa ipa pr fuit q hoc uotū emisit. purissimi dixit. qa n solū actu. s; nec in motu uł uoluntate uł aliq cogitatiōe mi nima a uirgo facta coinquinata fuit.

Cū ad nuptias etiā regis inuitata ut fieret mat di. n se ipsā mo s; in nouissimo loco sedit di cens. Ecce ancilla dni. 7c. Vn magnificet me ruit exaltari. ut ipa in cantico luc. asserit. qa respexit hu. a. e. s. 7c.

Cū una tantū petiit. i. dō solū et eo cū xpo

et hoc hodie optinuit iuxta illud ps. unam pe
tii a domino hanc requiram ut inhabitem in domo domini
omnibus diebus uite mee. Potest enim patuit dicere
illud quod in ps legitur. Tenuisti manum dexte
ram meam et in uoluntate tua deduxisti
me et cum gloria suscepisti me. Et hec pars op
tima fruitionis siue uisionis dei non au
feretur ab ea. iuxta illud domini in evangelio.
iterum uidebo uos et gaudebit cor uestrum
et gaudium uestrum nemo tollet a uobis.

Mor. Nos quoque karissimi ut deus in nobis dignetur ha
bitare. sit in castellum paruum per humilitatem.
fundatum in monte per ueram fidem. fortissi
mis habitatoribus circumuallatum. per sanctorum
consortium armis decoratum. per uirtuosas
actiones muro circumuallatum. per uigi
lem curam et circumspectionem cibariis fecundatum
per sacre scripture meditationem et uerbi
dei repletionem. De ueritate uenie habe
am per iugem penitentiam et confessionem. quia
ut dicit Iohannes in canonica. Si confitebimur pecca
ta nostra fidelis est deus qui dimittet nobis pec
cata nostra. Arboribus et floribus decoratum. per
bonas cogitationes siue meditationes
et per fructum sancte spei per operum exhibitiones.
Sit firmum oppressus per contemplationem et orationem
qua quis adheret deo. unus spiritus est cum eo. ut ipse
sit per demoniorum suggestionum repulsionem
ut dicamus cum ps. Odiui ecclesiam malignan
tium. in die mea. Et sic illa colligo.

elegerim

eligam ē optimā partē p continētiā. sedeam in
loco nouissimo p humilitatē. qa teste salo
mone humilē spu. suscipiet glā. Vnū eni
petam. s. dm̄ 7 omia habebimus. iux illud. q̄.
pmū qrite regnū di 7 iustitiā ei. 7 h oia
adicient uob.

¶ Sup illo ūbo. Et mulier qdā martha
dr̄ q cu dns intrasset castellu. due
sorores dnm hospiciu suscepert. s. ma
ria 7 martha. Sed una. s. martha erat
ualde sollicita circa ministeriu. i.
circa res tēporales. 7 necessaria ut pos
set comode sine cōgrue. dno ministrarē.
maria aut sedebat secus pedes dni 7 audi
ebat pdicatione ei. Et hoc plusq factū mar
the dns cōmendauit dicens. mariā optima
partē elegit q n auferet ab ea. ¶ In quo [illegible]
instruimr ut uite cōteplatiue omib; mo
dis studeam. qa securior est 7 nitidior cū
n habeat puluerē terrenor in pedib; .i. in
affectib; Vn dns in euāglo. pcepit aplis di
cens. excutite etiā puluerē pedū uestror
excutite. 7 ut glosa e. n inde exit n ut pedes
lauet. sz est mundus totus. Et hoc ē q dice
bat sponsa in cant. laui pedes meos quo
modo inqnabo illos. Et ppt pdicta. uita cō
teplatiua designatur p rachalē. de qua dr̄
in gen. Erat aut rachel pulcra facie 7
decore aspectu. q; sic uita cōteplatiua ē
securior 7 nitidior q actiua. ita acti
ua simplicior & fructuosior. q cōteplatiua
Vn designat p lyā q licet lippa esset oculis

pro puluere terrenorum multo tamen amplius quam
rachel in filiis abundauit. Et notandum quod in
nouo iudicio nulla mentio fiet de contemplatiua
uita. sed de actiua tantum. cum dicet. Esuriui
et dedistis mihi manducare. Unde prelatus non so-
lum debet esse contemplatiuus. sed et actiuus.
Unde petrus attenderetes uat metipsis in
contemplatione. et oues regis curare in actione. Et hoc est
quod in euangelio dicit dominus de prelato. et ingredi-
etur. scilicet per contemplationem. et egredietur foras per
actionem. et sic pascua uite eterne inueniet.
De quibus dicit psalmista. Dominus regit me. et nichil michi deerit.
in loco pascue ibi me collocauit. Et quia be-
ata uirgo his duabus uitis claruit. et per istas
ad pascua eterne uite peruenit. ideo tam ra-
tione castelli quam ratione contemplatiue uite
tam etiam actiue in eius assumptione. hoc euangelium
ab ecclesia decantatur. Nam actiua fuit cum in mon-
tana ascendit. et cognate helisabeth tribus
mensibus ministrauit. et per xxx annos obse-
quens filio. quasi in actione permansit. Sed
post domini passionem et ascensionem in domo iohannis
euangeliste nouem annis manens. ut dicitur in
actibus apostolorum ex toto orationi et contemplationi se
dedit. Et hec est optima pars quam elegit. que non est
ab ea ablata. sed potius perfecta et consummata.
cum hodie super choros angelorum est a suo fi-
lio exaltata. Explicit hic de beata maria

Maria optimam partem elegit. que non auferetur ab ea.
Sed notandum quod ait. que non auferetur ab ea. acti-
ua enim aufertur quia contemplatiua perseuerat

Cap.

actiua tantū in p̄sentię. cōteplatiua hic i
cipit. in celo aut̄ p̄ficit. qa ibi dm̄ uidebi
mus facie ad faciē. q̄ hic p̄ speculū in
enigmate considramus. 7 p̄ petualit
in di laudib; p̄manebim̄ ibi. iux̄ p̄pham.
Beati q. ha. i. d. t. d. i. s. s. l. te. D; actiua
ultra n̄ extendetur. qa opa mīe ibi n̄ ipe
diuntur. Quomodo enī mīa exhibebitur
ubi nullus miser inuenitur. Quomodo
pauperē pascit ubi nullus esuriet. ubi
panis uiuus omīs reficit. cui potū da
bis ubi nullus sitiet. set fons etnus om̄
siti extinguit. Vos aut̄ fratres optimā
partē elegistis. dū cōtēpnē mundū dispo
suistis. Maluistis terrena despicē q̄
celestia. q̄ breuē et fugatiuā glām
amittē. Cūq; duplex sit uita. s. ac. 7 cō
de uacantiuum. saniori cōsilio de mu
mundū uitā tutiorē agressi estis. io
cūditatē communis attendentes illius
d̄ quia ait. Ecce q̄ bonū. 7 q̄ iocūdū. 7 c̄.
Tutior q̄ppe hec uita 7 iocundior ē ubi
alius aliū iuuetur. ne cadat. 7 si ca
dit ut corruit. subleuet. ubi alius
aliū ortatur. ut alt̄ alterius exēplo
iflamet. ut ait salomon. Ve soli. qa
si. ce. n̄ ha. s. Cogitare ē d̄ extem dignitate
nrā ofb. Cogitare ad qd uenim̄. locus n̄ fac
scōm s; opatio. peccauit angelus i celo.
peccauit hō i paradiso. 7 tam nullus
locus sanctior illis. Si loca habitatioem

tueri possent. nec homo nec angelus a sua digni
tate corruissent. Pensate quid vestis nigra
quid corona persuadeat. Vilitas vestis contemptus
mundi. Quam reprehensibile est. et abhominabile et do
lore dignum si sub tali habitu lateat superbia. Nec
tantum in nobis quaeritur humilitas. que designatur per velle
per communicationem. Obedientia quae intelligitur per
subiectionem. Disciplina quae intel
legitur per capilli [illegible]. Deus autem qui facit ha
bitare unius moris in domo. confirmet. et corro
boret vos in omni opere bono. ut ad vitam eternam
valeatis pervenire. amen.

Dicitur quod maria optimam partem elegit quae non auferetur
ab ea. Ecce pars marthe non reprehenditur. sed tamen pars
marie laudatur. Neque enim bonam partem sed optimam
elegisse maria dicitur. Si optima, ut etiam pars
marthe esse indicaretur bona. Quare autem
pars marie sit optima. mox subinfertur
quae non auferetur ab ea. Activa enim vi
ta cum corpore deficit. Quis enim in eterna patria
panem esurienti porrigat ubi nemo e
surit. et cetera ut supra. Cum presenti enim vita au
fertur activa. contemplativa hic accipitur
ut in celesti patria perficiatur. Debemus ergo
et nos fratres karissimi has duas vitas. activam
scilicet et contemplativam incessanti studio gerere et
modo in ista. modo autem in illa studiose
versari. Debemus nos ergo in actione sic exercere
ut ad exemplum beati apostoli pauli laboremus ma
nibus nostris. Illud quoque terribile eius dictum
quod qui non laborat neque manducet. Sed per hoc non solum terre
laborantes. Manuum enim labor non solum terre
cultus. sed etiam quorumlibet operum. sed omne
quod rei familiaris potest esse commodum. sed
quocumque imperiis obediendum maiorum. Debemus

totis quoque uiribus ad utilitatem nos proximi
impendere. ad ammonendum. ad uisitandum. ad
consolandum. ad obsequium. ad subleuandum. ad
exortandum. Simul et ad quoscumque necessitatis
usus exhibendos. Cumque ita nos in actiue
uite tramite exercuerimus. frequenter tamen
ut se locus dederit. recurrendum nobis est ad
orationem. ad confessionem. ad recordationem per-
gestorum. ad suspiria. fontesque lacrimarum. ad ac-
tiones gratiarum. Ad honorem sancte marie

De stella maris.

Aue maris stella dei mater alma atque semper
uirgo felix celi porta. Sancta mater ecclesia
fratres karissimi beatam mariam matrem domini
salutat et uocat eam stellam maris. Nunc
uolumus dicere uobis quare dicatur stella
maris. Scitis quia nauigantibus per ma-
re aspiciunt stellas. quarum ducatu
ualeant peruenire ad portum. Ita quoque nos
qui sumus in mari .i. in hoc seculo debemus
dirigere oculos nostros ad celum stellam ma-
ris .i. ad beatam mariam. ut eripiat nos
de mari .i. de iniquitatibus huius seculi. Sancta
ecclesia uocat ipsam sanctam mariam matrem domini
ad differentiam aliarum feminarum quia omnes
alie femine quod conceperunt in iniquita-
te conceperunt. Unde dicit propheta. Ecce enim in
iniquitatibus conceptus sum. et in p. c. m. m.
q. e. Sola uirgo maria concepit xpm si-
ne peccato. Alie femine uocantur uir-
gines ante coitum uiri. Sola beata
maria uocatur semper uirgo. Fuit enim uirgo

an(te) partum. virgo in partu. virgo post partum. Vocatur
et ipsa porta celi quia quod adam peccavit
per consensum uxoris sue eve. proiectus fuit
a deo de paradiso. et posuit deus ante portam paradi
si angelum habentem flammeum gladium atque
versatilem ad custodiendam portam paradisi
et ita factum est. ut per culpam eve. claude
retur porta paradisi. usque quo christus nasce
retur de virgine. Et nullus postea in
travit paradisum. donec christus natus est. et
mortuus. et a mortuis resurrexit. et qui
infernum momordit. et paradisi portam ape
ruit. Et tunc impleta est scriptura illa
que dicit. paradisi porta per evam cunctis clau
sa est. et per mariam virginem iterum patefacta
est. Audistis fratres quia nemo potest intra
re in paradisum. nisi per beatam mariam. Modo ve
niamus et deprecemur eam ut oret pro nobis filium
suum dominum nostrum. quia ipsa est sola que potest acqui
rere veniam peccatoribus. facite ergo hodie
elemosinam pro amore eius pauperibus. et date eam
... multitudine
tibus. Et nullus diffidat de multitudine
peccatorum. quia si multa et gravia peccata fuerint in
peccatore. quam si minuta per triduanum ieiunium so
lummodo. quia nimium per triduanum ieiunium peccator sue
lummodo meruerit veniam peccatorum
Et latro meruit in cruce veniam peccatorum
per confessionem unius hore. Et de hoc volumus vo
bis dare exemplum sic. Fuit quidam homo nomine theo
philus vicedominus apud episcopum sue civi
tatis. factum est autem ita moreretur episcopus

clerici om̄s et laici eiuſdē ciuitatiſ uo
luer̄ elige̅ theophilū in epm̄. Erat em̄
hō pfectuſ et magnuſ helymoſinariuſ
ipſe aut̄ epiſcopatū noluit accipe. Vnde
comuni conſilio. aliū elegerunt in epiſ
copū. Electuſ u° negligenſ theophilū abſtu
lit ei uicednatū. ⁊ omne ſuū aut̄ hono
re. Tunc theophyluſ ualde doluit. ⁊ uua
lenſ aliquomodo amorē ſui epi re
cuparre pfectuſ ē abſconſe ad quēdam
iudeum maleficū. ⁊ cepit ab eo multiſ
pcib; ⁊ infinitiſ pollicitationib; au
xiliū querē. Cui iudeuſ ait. Ego expe
riar ſi te potero iuuare per arte
mea magica. ⁊ duxit eū ad locū
ubi conſueuerat demoneſ inuocare
et facienſ coniurationē. cauſa theo
phyli diabolo inſinuauit. ⁊ roga
uit eū. ut iuuaret theophylū.
Reſpondenſ u° diabolus dixit ei. Si
theophyluſ xpiſtū ⁊ mariam eiuſ
matrē negauit. ⁊ manu pp̄ia
ſcripſit ⁊ bullauit ⁊ ueniens me
adorauit. ⁊ ſcriptura in manu
mea poſuit. ego adiuuabo eū in
omnib; ſuiſ petitionib;. Rettulit
aut̄ iudeuſ theophilo cuncta q̄ au
dierat a diabolo. Theophyluſ u° p̄

nimium dolorē quē habebat. R. ego fa
cio uniuersa. 7 manu ꝑ p̄a scripsit
in carta. Ego theophylus nego xp̄m
7 mariā matrē eius. 7 bullauit a
nulo ꝓpo. 7 ueniens cū iudeo ad
orauit 7 posuit cartā in manu
eius 7 recessit diabolus ab eis.
7 theophylus uenit in domū suā.
Paucis uº reuolutis dieb; reuersus ē
ia dictus theophylus in gratia ep̄i
sui. 7 uice dnatū. 7 omnē pristinū
eorū honorē recuparauit. Hec aūt
oīa bona theophylus diabolo ascri
bebat. q̄m credebat ꝑ diabolū sibi ꝑ
dicta dari. Euolutis aūt paucis di
eb; respexit dn̄s theophylū. q̄ respexit
petrū et ipse reuersus ē. ia dictus
theophylus 7 maloꝝ que gesserat re
cordatus ē fleuit amare. 7 ingress'
ecclām beate marie stetit ibi xxxta
dieb; 7 totidē noctib; plangens 7 ue
niā petens. in tricesima aūt die
circa mediā noctē ueniens. beata
maria cū multitudine uirginū
7 quasi indignata uocauit theophy
lū. 7 dixit ei. qd facis hic. o peccator
et theophylus ad ea. O regina celi et
terre miserere mei 7 adiuua me.
cui regina R. quomodo possū te

adiuuare qui non timuisti dominum deum tuum
negare. Scito uere omnia que mihi con-
fessus. tibi esse dimissa, que autem in deum com-
misisti quis potest parcere tibi. Et recessit ab eo
uisio. Ipse uero non cessauit per alios .x. dies
mariam cum lacrimis postulare. atque in corde
suo clamabat. o dulcissima domina mise-
rere mei. Et iterum post .x. dies uenien-
te dominica circa pullorum cantum, appa-
ruit ei beata maria. et leto uultu
uocauit eum ex nomine et ait. o theo-
phile. dimissa sunt tibi peccata tua
Et ille cadens in terram cum multis la-
crimis atque suspiriis eam adorauit et
iterum dixit. non credam dulcissima
domina nisi recepero cautionem tuam propriis ma-
nibus scriptam atque bullatam. Et recessit ab eo
uisio. Ipse uero obdormiuit et cum euigilasset
inuenit membranum quod scripserat bullatum
super pectus suum. et multum letus atque deo
gratias agens omnia indicauit episcopo. et episcopus
cum omni populo gratias egit deo. qui non dere-
liquit sperantes in se et beate marie que ita
fecerat beato theodoro. et [illegible]
quod succurret unicuique miserorum qui confisus fuerit
in ea. Rogemus itaque eam ut ipsa sit nobis porta
per quam peruenire possimus ad filium suum. amen.

In omnibus requiem quesivi. De beata maria. Sermo
et in hereditate domini morabor.
Hec specialiter ad beatam mariam pertinere videtur.
Creator namque suus .i. filius dei in taberna
culo .i. in utero suo requievit. S. in taberna
culo sapientie .i. in mente sapientis dicitur re
quiescit. Radix enim sapientie timor domini est.
Quoniam sicut radix est principium arboris. sic ti
mor dei initium sapientie dicitur. testante
psalmista qui ait. Initium sapientie timor domini. Ra
dices sapientie sunt tres. hec est studium
legendi. ingenium intelligendi. et me
moria retinendi. hec sicut radices te
nent sapientiam sicut radices arborem ne evella
tur a terra .i. a mente hominis separetur per ven
tum .i. per pravam temporalium rerum que more ven
ti hominem commovet et exagitat. predicte ergo
radices in electis dei sunt. quia sancti viri quos
a constitutione mundi ad vitam eternam deus elegit.
et deum timent. et dei mandata legunt et intelli
gunt ac mente retinere student. Sequitur quasi pal
ma exaltata sum in cades. palma iusto assi
milari solet. sicut per psalmistam dicitur. iustus ut
palma florebit. Cades interpretatur sanctum legis. San
ctum legis observantia est legis. hec namque sola hominem
sanctum facit. Unde per salomonem dicitur. et commovebit
dominus desertum cades. desertum cades littera legis v.
hoc dicit quomodo deserta et derelicta est a nobis. hoc desertum
dominus commovit quando litteram legis in fu
turam mutavit. Dicitur ergo quasi palma exaltata
in cades .i. sicut iustus exaltatur et commovetur in
observatione legis. sic per sapientiam. Sequitur
et quasi plantatio rose in iericho. Flores autem

81

solent et arbores plantari. Itaque quod dicitur plantatio rose non
flore sed de rubro intelligendum videtur. Hic ergo per rosam
Christus significatur. sicut per rubrum virgo maria. Rosa
nascitur de rubeto et Christus natus est de maria virgine. que
recte significatur per rubrum. Rubus autem
circumdatur spinis. et beata maria et inter quos
conversabatur. Rubus namque spinis undique circum
dabatur. virginem mariam significat. que a iu
deis quasi quibusdam spinis circumdabatur. de ipsis
namque nata. inter illos habitabat. Ignis in
rubo Christus scilicet in maria virgine. Rubus
namque ardebat sed non comburebatur. quia virgo ma
ria quamvis de spiritu sancto concepisset. tamen incorrup
ta permansit. quia virgo fuit ante conceptionem.
virgo in conceptione. virgo in partu. et cetera. Rosa
nascitur de rubro et Christus natus est de virgine. et hoc est
quod sequitur. et vocabit eum de rubo. cum dominus vocavit
locutus est. lapso aut verbum protulit. Et quid est verbum
prolatum de rubo. nisi filius dei qui est verbum patris.
qui in utero virginis caro factum est. natus de
virgine. De beata maria sermo.

Vidi speciosam sicut columbam ascendentem de super
rivos aquarum cuius inextimabilis erat ni
mis. et lilia convallium. Spiritu sancto plenus salo
mon prudens beatam mariam de hoc mundo ad ce
lum ascensuram et a cunctis omnibus honorandam in
ter cetera dixit. Vidi speciosam et cetera. Sponsa
ista quam salomon vidit. virgo maria est.
que recte dicitur speciosa. quia in ea turpitudo aut
rusticitas alicuius peccati non fuit. Spiritus
namque sanctus in eam descendens mundavit
eam ab omni labe peccati. Et super hec

pulcritudine omnium uirtutum eam deco
rauit. unde non solum sponsa sed et sic columba
dicitur. Columba namque simplex auis est et ad
eo humilis quod neminem rostro ferit
sed aliis se ipsam prebet et a felle ama
ritudinis est aliena. Sic et uirgo ma
ria amaritudine iracundie in se non
habuit. sed tante humilitatis fuit.
quod humilitate sua mereretur exaltari
dicente domino. qui se humiliat exaltabitur.
unde ipsa de se dicit. respexit dominus humili
tatem ancille sue. etc. hec ascendebat de
super riuos aquarum. per aquas populi signi
ficantur. dicente iohanne. aque multe po
puli multi. hec ergo ascendebat desuper riuos
aquarum quia uirgo maria hodierna die
exaltata est super choros omnium sanctorum et quod ma
ius est super choros omnium angelorum. sic scriptum
est exaltata est sancta dei genetrix super choros an
gelorum ad celestia regna. In uestimentis eius
odor erat nimis. uestimenta beate marie
uirtutes eius fuerunt. que merito dicuntur ue
stimenta quia sicut homo uestimentis honoratur.
sic et beata maria de suis uirtutibus beatifi
catur. plus enim eam deus dilexit quia bona et sancta
quam quia mater eius. De uestimentis ergo eius odor
erat nimis. quia de uirtutibus eius fama est
magna nimis. et circumdabant eam flores
rosarum et lilia conuallium. floribus rosarum qui
rubei sunt. martires intelliguntur. qui
effusione sanguinis rubicundi facti
sunt.

lilia uero conuallium uirgines sunt. lilium namque et can-
dorem habet et odorem. sic et uirgines et candorem
habent bone uite. et odorem bone fame. et quam
se christi humilitate retinent. non solum lilia sunt et
conuallium dicuntur. uallis namque humilitatem sig-
nificat. sicut e contrario mons superbiam. unde scrip-
tum est. et conualles habundabunt frumento. quia
humiles habundant doctrina christi. que est cibus anime.
sicut et frumentum est cibus corporis. flores namque
rosarum et lilia conuallium circumdabant ea qua
martires et uirgines comitabantur beatam
mariam. et steterunt circa eam sicut circa reginam
suam. **In assumptione sancte marie uirginis sermo.**

Que est ista que ascendit quasi aurora con-
surgens. pulchra ut luna. electa ut sol. terribilis ut castrorum acies
ordinata. Salomon per spiritum sanctum preuidens be-
atam mariam in celum ascensuram ait. de ipsa in
canticis canticorum. Que est ista et cetera. uirgo maria
merito aurora dicitur quia sicut aurora est finis noctis.
et initium diei. sic et uirgo maria finis fuit
uitiorum et principium uirtutum. finis fuit tenebrarum
inferni. et principium luminis paradisi. Post auroram
nascitur continuo sol. quia post mariam quod de maria natus est
christus qui dicitur sol iustitie. sicut propheta dicit. Vobis timentibus dominum
orietur sol iustitie. et iterum salomon. oritur sol et oc-
cidit sol. et iterum psalmista. Sol cognouit occasum suum. quia
christus presciuit mortem suam dicens. Scitis quia post
biduum pascha fiet. et filius hominis tradetur ut
crucifigatur. Hec ergo id est beata maria non solum dicitur aurora
sed et consurgens. quia sicut aurora eleuatur ad celum
sic et uirgo maria. de terris assumpta est in celum.
Unde et ascendens dicitur. et quia de ipsa natus est ille.

qui peccatores iustificauit et iustos beatifica
uit. ideo sequitur est pulcra ut luna electa
ut sol. luna lucet in nocte et sol sple
det in die. per noctem itaque peccatores
et per diem intelliguntur iusti, unde paulus con
uersis peccatoribus dicit. Fuistis aliquando te
nebre, nunc autem lux in domino. Beata ergo ma
ria merito uocata est pulcra ut luna, et
electa ut sol. quia de ipsa natus est ipse qui pec
catores qui per noctem significantur, iustificauit.
et iustos qui per diem intelliguntur. beatifi
cauit. Sequitur terribilis ut castrorum
acies ordinata. Sicut ergo acies castrorum a
cies ordinata terribilis est inimicis,
sic et beata maria inimicis nostris .i. de
monibus terribilis est. et timorem eis incu
tit. quia illum peperit. qui diabolum de celo pro
strauit. et in infernum religauit. et
religatum expoliauit. quia ei omnes suos
abstulit.

[illegible]

In die nat dni. E. S. Om.

Liber generationis ⁊c. In hoc evangelio intendit
matheus describere lineam .i. ordinem generationum. ab
habraham usque ad xpm. Significat per hec quod quicumque vult
dno pertinere. debet hos patres quos in hac genealogia
.i. ordine narrationis ponit. in virtuosis actibus
imitari. Dividitur autem hoc evangelium in tres par
tes. In prima parte ponit abraham. ysaac et
iacob. cum filio suo iuda ⁊ aliis suis filiis. ⁊
extendit ista linea usque ad david. quod hec est prima
linea ⁊ prima pars evangelii. ⁊ incipit ibi. Abraham
genuit ysaac ⁊c. In hac autem prima parte. per abraham
qui fuit prima via credendi. intelligitur ipsa fides.
quare primus ante homines illius temporis
unius dei verus cultor effectus est. unde in gen.
credidit abraham deo. ⁊ reputatum est illi ad
iustitiam. Per ysaac. intelligitur spes. per iacob cari
tas. per iudam confessio. per fratres eius. omnes
alie virtutes intelliguntur. Unde si volumus ad
lineam dni pertinere. oportet quod imitemur abra
ham in fide. quia ut dicit paulus. sine fide impos
sibile est quod quis placere deo. Et imitari debemus ysaac
ut sicut ipse fecit. omnem spem nostram ponamus in
deo. unde ps. spera in dno. ⁊ fac bonitatem. Item imi
tari tamen debemus iacob in caritate quia fratrem suum
le perfecte dilexit. unde in evangelio. diligite ini
micos vestros ⁊c. Item debemus imitari iudam
qui interpretatur confessio. ⁊ fratres eius .i. orationes ⁊
alias virtutes si volumus ad lineam dni pertinere,
unde iacob, confitemini alterutrum peccata vestra.
⁊ o. p. i. iii. s. In secunda parte generationis dni
ponit david ⁊ reges alios. ⁊ pertendit hec linea
usque ad transmigrationem babilonis. in qua
omnes iudei a nabuchodonosor rege babilonis
de terra promissionis ducti sunt in babilone. ⁊ hec
pars incipit ibi. david genuit salomonem ⁊c.

... p(er) hoc instruimur q(uod) singulum in agone
lagna d(omi)ni computat(ur). oportet q(uod) simus fortes
int(er) (con)t(ra)ria (et) adu(er)sa. ut fuit dauid (et) offera
mus nos d(e)o in sacrificium sic ip(s)e se totu(m)
optulit. ad seruiendu(m) ei. (et) hoc debemus facer(e)
cu(m) discretione q(ue) p(er) salamonis sapientia(m) de
signat(ur). (et) hoc (est) q(uod) dicit ap(osto)l(u)s. obsecro uos
ut exhibeatis corpora u(est)ra hostia(m) uiue(n)te(m) s(an)c(t)a(m)
d(e)o placente(m). & c(etera). (et) post dic(it). rationabile
i(d est). discretu(m) s(i)t obsequi(um) i(d est) s(er)uitiu(m) u(est)r(u)m.
ecce salomon. (et) sic faciendo. enim re
gnes. q(ui)a ut dic(it) b(ea)t(u)s [?] seruire d(e)o regnare (est).
D(e) tertia parte ponit reducti a transmigratio(n)e babilo
nis q(uod) templu(m) d(omi)ni destructu(m) rehedificauer(unt). (et) in fine
istius linee ponitur [illegible] maria cu(m) nato filio.
sic (com)plementu(m). mor(aliter). In hoc instruimur q(uod) ad implen(dum)
d(e)o mandatu(m) in nob(is). tunc nos in templo d(omi)ni edi
ficauim(us) q(ui)a ut dic(it) paulus. o(mn)is q(ui) casti (et) pu
ri sunt templu(m) d(e)i (est). (et) sp(iritu)s s(anctu)s habitat in eo. (et) sic
enim in uia p(er) uera(m) penitentia(m). ut sup(ra) dictu(m)
(est). n(on) solu(m) erimus d(e) analogia d(omi)ni. s(ed) (et) eni(m) et
mat(er). q(ui)a ip(s)e in cordib(us) n(ost)ris cotidie p(er) bona op(er)a
generat(ur). unde ip(s)e xp(istu)s dic(it) i(n) euu(an)g(e)lio. q(ui) fec(er)it uolunta
te(m) patris mei q(ui) in c(e)lis (est). ip(s)e meus frat(er). soror
(et) mat(er) est. E(uangelium) s(ecundu)m [?]. In nat(iuitate) beate m(arie) uirg(inis).

Liber generationis ih(es)u xp(ist)i filii d(aui)d filii abraham
Istud euangeliu(m) q(uod) (est) principiu(m) euangelii beati ma
thei legit(ur) in nat(iuitate) d(omi)ni n(ost)ri ih(es)u xp(ist)i. (et) d(e) hoc (est) ratio
manifesta q(ui)a d(e) temporali nat(iuitate) ei(us) hic agit(ur). (et) d(e)
q(ui)b(us) patrib(us). (et) (ex) qua tribu incarnat(us) fuit. d(e)cla
ratur. q(ui)a d(e) abraha(m) (et) d(aui)d. (et) d(e) tribu iuda (et)
d(e) matre uirgine genitrice b(eat)a
maria. ut p(re)sens euangeliu(m) patet. Sequit(ur)
quomodo hec generatio siue parentela p(er)ti

neat dno sue beate uirginis. cum genealogia ioseph
narret. & xpistus natus non fuerit de iacob. ioseph. ad hoc
taliter respondetur. quamlicet in ioseph terminet. in
choat hominis tam dni et matris eius genealo
gia narratur. quia de eadem domo & familia erat
cum ioseph. & ipse eam secundum legis preceptum duxerat ux
orem. Sed quia & hoc habet instantiam. quia plu
res sunt in ueteri testamento lege. quod uxor cum mul
tis non sue tribus. ut naason princeps tribus iu
de cum sororem aaron. que erat de tribu leui & dd
accepit filiam saul licet ipse esset de tribu iuda
& ille de tribu beniamin. similiter & ioiada
sacerdos accepit filiam regis iosaba. ad hoc
sine contradictione responsio. quia mulieres
que fratres ex patre habebant masculos. qui patri
poterant in hereditate succedere. hominibus
non sue tribus bene poterant iungi. ut patet
in predictis. Secus autem omnino erat. si fratres
masculos qui possent patri succedere non habebant.
ut patet in fine numeri de [illegible].
Ista & cetera. quidem quia patri mortuo in here
ditate succedebant. hominibus sue tri
bus & familie & non alius ita iungerent
preceptum est. & hoc factum est. ne possessiones
tribuum confunderentur. & ne una tribus forte
alterius usurparet. Beata autem uirgo
cum esset unica patris sui. & fratres mascu
los non habebat. cum esset heredicata [illegible] non nisi
homini sue tribus & domus patris nu
bere. & per hoc [illegible] consuetudinem que narrata gene
alogia ioseph per consequens & beate marie
narratur. & xpisti qui natus est ex ea. Sed nar
ratur sua tamen genealogia per ioseph

secundum morem scripture veteris testamenti que genealogiat per viros et non per mulieres consuevit describere.

In nativitate beate virginis ratione predicta. Et commendatur hic beata maria a pluribus s. a .iiii.

Prima de patriarchis nata qui maxime per fidem spem et caritatem deo placuerunt. quales fuerunt abraham. ysaac et iacob. et de hoc in principio evangelii agitur ibi. Abraham genuit ysaac. ysaac genuit iacob. Quales autem isti fideles et perfecti fuerunt, satis omnis scriptura clamat. Prima abraham fide pollens, amicus dei appellatus est. et iustus effectus. Unde genesis credidit abraham deo. et reputatum est illi ad iustitiam. et ysaias. Audi israel puer meus semen abraham amici mei. Ysaac autem sperans se posse a deo iustificari. ut gloriose in celo remunerari. magna spe pollens. permisit se ligari et liberum deo perpetuum se a patre ymmolari volebat. Secunda de nobilissima tribu procreata. s. de tribu iuda. que inter alias optinuit principatum.

Tertia de regali domo nata. et hoc notatur ibi. ~~Iudas autem genuit phares.~~ Iesse genuit david regem etc. Unde paulus ad romanos. de filio qui factus est ei ex semine david secundum carnem. Unde beate virgini hodie cantat ecclesia. regali ex progenie maria exorta refulget etc. Et duo predicta tanguntur cum ad laudes. Nativitas gloriose virginis marie orta de tribu iuda, clara ex stirpe david.

Quarta de ea secundum carnem civitas. qua christus est generata. et hoc notatur ibi. Iacob genuit ioseph virum marie. de qua natus est ihesus qui vocatur christus. Sermo. G. quia hic de nativitate temporali.

tā dn̄i quā eius beate dī genitricis agere. ad nos
spūalit̄ in celo nasci uolumus reducamus. Oia
enī in figura contingebant ut aplus attestat.
7 ꝗ ipse dicit. Quecumq; scripta sunt ad nr̄am
doctrinā s. sunt. 7c. ut ꝑ patientia et cōsolatione scrip
turarum spē habeam. i. quā scripture docent spē
habeam. ꝗ. Sum̄ et nos.
Patriarchar filii. fide spe. 7 caritate sum
ut ꝑ fide uitia extinguam. sicut enim do
cet paulus ad heb. qđ sci ꝑ fidē uicer regna
7 obturauer ora leonu. i. conculcauer motꝰ
superbie. extinxer impetu ignis. i. motus lu
xurie. effugeř aciem gladii. i. motus aua
ricie. fortes facti sunt in bello. s. ad bene
operandū. Sic spē uelud firmā ac tutā anchorā
teneam. incedentē usq; ad interiora ue
laminis ut dic paulus ad hebreos.
Nobiles de tribu iuda generati. q̄ fit dū uita
ꝗ in seruitute peccati. 7 diaboli abiciam. q̄a
ut dic dns in iohe. q fac pecc. seruus ē pecca
ti. 7 huiusmodi seruitutis siue ignobilitatis
repulsio fit ꝑ ueram cōfessionē. ꝗ hoc pater
q de tribu iuda sum. Iudas ē cōfessio in tpl
ec aut de hac tribu. dum fac in nob. remis
sionē. s. 7 salute. de pmo ait in epła. Si cō
fitemur peccata nr̄a. fidelis ē ds qui dimit
tet nob peccata nr̄a. 7 ps. dixi confitebor ad
u'sum me. iniusticias meas dno 7 tu remi
sisti. impietatē peccati mei. de scdo paulus.
oris cōfessio fit ad salutē.
Reges nos ipsos ꝑ discretione 7 iudicii ratione
regentes. 7 perientes. i. motus ꝑuos exter
minantes iuxta illud ps. In matutino int
ficiebam omnes peccatores terre ut disperderem

d iniquitate dni. i. d matre facti. omis expertes
iniquitate.

Talet per mām operatōe uel d nob xps spualit
sic d uirgine beata carnalit nasceat. Vn
enī ipe dic in euangelio. Quicūq; fecit uo
luntate pa. mei q in ce. ipe m frat. ⁊
soror ⁊ mat e. ¶ Sed notandū ē in hac e
uangelio q matheus nulla illar feminar
quas scriptura laudat nominat. s; po
tius illas quas scriptura uitupat. s.

Raab meretice. d qua legit in libro
iosue. que qa nuntios iosue suscepit
⁊ eas abscondit. ⁊ a meretricio. ⁊ ab
excidio iericho liberata ē.

Ruth moabitidem d qua in fine iu
dicū legit. que ipsa fuit ydolatra
d inde nupsit booz d tribu iuda. ex
quo genuit obeth q fuit pat ysai
patris dauid. nom ppu tacens
Bethsabee q̄ euangła salomone ex
notat sic. dauid genuit celans uere
ea q fuit urie. ⁊ hoc facit peccatores
eadia ei. ⁊ dans exemplu ut peccatores
ñ ꝑ palem; ne eos pecca simat. a
d hac legit in .ii. R. q se
potius l ly ex. tulit
lauans in solario. concupita a eo.
ea q dormiuit cu illa. q dauid fecit
uiru ei interfici. Nominat aut istas
his rationib;

Ut q dns q peccatorib; iustificandis
nasci uenerat. iux illud mathei. n ue
ni uocare iustos s; peccatores. ñ ꝯ
tus sum ad oues q perier dom
isrl.

de peccatorib; q̄ nasceret̄ iustū fuit. Vt peccatorib; fre
uenie p̄stat. qa si n̄ oportuit peccatores q̄m d̄ eis nasci
carnalit̄ uellet. multo fortius n̄ oportet eos q̄nd eos
recepit ad pen̄. Vn̄ paulus ad timotheū. fidelis s̄mo
qa x̄ps ih̄c x̄ps uenit peccatores saluos face. quor̄ p̄m̄
ego sū. Vt luxuriosus n̄ desperet q̄ significat̄ p raab
meretrice.

Vt auarus relictis ydolis . 7 . pecuniis d̄s puiat.
Vt sup̄b; q maxime d̄r diaboli imitatur. qa ut d̄r i
libro sapientie. imitant̄ illū q sūt ex parte illius.
nequaq̄ in desp̄ationis laberitū cadat. qa auero d̄s
potit ad amari. et ab eo gratantissime fecundari.
designant̄ aut̄ sup̄bi p bersabee stante in solario
Na sūma petit liuor. p flant sublimia uenti. S;
oportet q descendat p humilitate. 7 c. 7 ps. concupi
scet rex decore tuū. 7 ps accedite ad eū 7 illumina
mini 7 c.

In exaltatioē s̄ce . t . e . s . Joh̄em.

Nunc iudiciū ē mundi. 7 c. Hoc euāg̃liū diuidit̄ i
tres partes. s̄ in p̄ma parte q̄ incipit nunc iudiciū
dic̄ dn̄s q̄ ip̄ passioē sua duo acta sūt. qa iudiciū factū
ē mundi. 7 . cū dn̄o passioē ex salute humanī generis
sustineti. p ip̄am passioē a deo patre dāta fuit iudici
aria potestas. 7 p hoc d̄r in ps. dn̄s regnauit a ligno.
7 ps. parauit in iudicio tronū suū. 7 hec ē q̄ dic̄ pa
ulus factus ē p nob. obe. usq; ad morte. m . a . crucis.
p q̄d 7 d̄s exaltauit illū. 7 c. Nor. In quo docem̄ ad
timore iudicii. d̄ quo dic̄ ieronimus. quotiens diē
iudicii recordor. toto corpore contremisco. Secū
dā actū fuit in passioē dn̄i. qa princeps huī
mundi . i . diabolus princeps mundi q̄ nos d̄ q̄
dr̄ in ioh̄e. 7 mundus eū n̄ cognouit. p passi
onē dn̄i electus ē a mūdo q̄ habebat sup huma
nū gen̄ qa filius d̄i. sua passioē redimit eū.
Vn̄ petrus n̄ corruptibilib; argento uł auro
redempti estis s; p̄tioso sanguine agni i. x̄pi

terminat̄

193

7 immaculati xpi. Et ut dicit ieronimus tanti emit
ut solus possideret. 7 ideo diabolus electus est de domo
cum baculo crucis. actum liberatus. Unde in ysaia dicit
deus pater filio. Nunquid tu percussisti superbum uulnera
sti draconem. Gor. In quo docemur ad gratiarum
actiones de tanto beneficio deo iugiter exhibendas
quod ut dicit paulus, eripuit nos de potestate tene
brarum 7 transtulit in regnum filii dilectionis sue.
Ideo gratias agentes deo. qui nos de tenebris uo
cauit in admirabile lumen suum. In secunda parte
que incipit ibi. 7 si ego exaltatus fuero a terra.
Ostendit dominus quod postquam fuit exaltatus in cruce. omnia id est ho
mines que est omnia trahet ad se. quia uisa passi
one domini. accensi homines ad amorem xpi.
secuti sunt eum. 7 hoc est quod ipse dicit per prophetam traham
eos in funiculis caritatis. Erexit autem eos idest
ut medicus egrotos ad sanandum. Unde in euangelio
dicit. Moyses exaltauit serpentem in deserto. ita ex
altari oportet filium hominis. ut omnis qui credit in ipsum non pereat
sed habeat uitam eternam. Contra hac materia satis dictum est in uia
illo tracthō de phariseis. In tertia parte que incipit
ibi. Ambulate dum lucem habetis. monet
nos operari dum uiuimus. unde ipse alibi dicit in euan
gelio. operamini donec dies est. ueniet nox. id est tempus
post mortem in qua non erit tempus operandi sed tantum
recipiendi. admonet etiam ut in eum qui lux
est credamus. ut ipsum qui est sempiterna lux perpetue
fruitivum habeamus. E. iohannis. In exaltatione sancte crucis.
Nunc iudicium est mundi. nunc princeps
huius mundi eicietur foras. Notandum quod
festum exaltationis sancte crucis ideo ab ecclesia in
stitutum est. quia tali die duplici miraculo sancta
crux fuit exaltata. 7 in magna ueneratione
habita. Primum fuit miraculum 7 uictoria
eracli imperatoris quam habuit de filio tyranni

cosroe per signum et per virtutem sancte crucis. Secundum
fuit quod cum predictus imperator ierusalem vellet intra
re ferens secum partem ligni sancti quam a cosdroe ab
stulerat ex unione et aptione murorum et visi
one angelica et oratione imperatoris ad crucem sanctam
ipsa fuit mirabiliter exaltata et in magna vene
ratione habita. Et ideo hoc evangelium quod sumitur de
iohanne ubi agitur de exaltatione domini in cruce pro qua
ipsa sancta crux fuit exaltata et sanctificata iuxta
illud quod dicitur in ymno. Beata cuius brachiis secli
pependit precium etc. et Crux fidelis inter omnes
ar. u. n. so. dr. tu. fe. se. precium etc. et beatus
andreas eam salutans dixit. Salve crux que in
corpore christi dedicata es et ex membris eius tamquam mar
garitis ornata. Et notatur in hoc evangelio tri
plex beneficium quod dominus per ascensum suum in cruce huma
no generi contulit.
Primum fuit diabolice potestatis repulsio.
et hoc notatur ibi. Nunc iudicium est mundi.
i. nunc dampnos quam terribile accipere iudicium.
illi qui tunc erant christum occidendo. illi qui nunc
sunt eius passionem et mortem vilipendendo.
et christo mundialia gaudia preferendo. de quibus dicit
apostolus ad hebreos. Rursus crucifigentes in se
metipsis filium dei et ostentui habentes. Nunc
princeps huius mundi. i. diabolus princeps mun
danorum. sic enim debet intelligi. non enim diabolus
mundi machine principatur secundum mat. iste enim
dicitur iob. ipse est rex super omnes filios superbie. et dominus
in iohanne. qui facit peccatum servus est peccati. vo aug.
mundi dixit amatores mundi. de quibus scriptum est.

et mundus eũ n̄ cognouit. eiciet foras. i. a principa
tu ſuo. quia diabolus in cruce xpi crucifixus eſt.
ut iã n̄ poſſit preualere hominib; niſi ipſi uelint.
Deleuit enim ut dic paulus xpc aduerſus nos erat pe
ccati cyrographũ. per quod ſibi diabolus nos uindicabat
affigens illud cruci. cũ ipſe xpc manu inermi
i cruci affixa debellauit aerias poteſtates.
Secundum fuit hominũ ꝑ crucem ad xpm tractio. et hoc
notatur ibi. Cũ exaltatus fuero a terra. omnia. tra
i. hominẽ qui ẽ omnia ut dic. ẽ. quia habet ẽẽ cũ lapi
dib; uiuẽ cũ plantis. ſentire cũ animalib;. diſcer
nere cũ angelis. traham. i. ꝑtraham ad me ipm. ꝑ
amorem enim quẽ dns oſtendit in paſſione mo
riens ꝓ oib;. pcipue homines trahuntur. vn ipe dic
ꝑ oſeã. In funiculis ade ~~traham~~ traham eos
ĩ uinculis caritatis. ⁊ iterũ. In caritate ꝑpetua
dilexi te. ideo attraxi te miſerans.
Tertium fuit filiationis dei nobilitatio. quia prius eram
filii ire. ꝑ xpi paſſionem facti ſumus filii gratie. ⁊ hoc ẽ
qđ dic paulus. Si enim cum inimici eſſemus. recon
ciliati ſumus deo ꝑ mortem filii eius ⁊c.
Sed notandũ quod xpc multipliciter trahit nos.
ꝑ amorem. Jer. In caritate ꝑpetua. ⁊c. ut ſup.
Oſee. traham eos in uinculis caritatis.
ꝑ ſue fame odorem. vn in cant. dic ſponſa. Trahe
me poſt te. ⁊ tam ego quam alii curremus in odo
rem unguentorum tuorum oleum enim effuſum nomen
tuum.
ꝑ ubi ſui ꝑdicationem. pſ. Venite fil. audite
me. ti. dni. do. uos. Accedite ad eum ⁊ illu. ⁊
f. u. n. co.
ꝑ beneficiorum collationem. pſ. Venite ⁊ audite
omnes qui ti. do. ⁊ pſ. Venite ⁊ narrabo
ti

uos // pulsaretis

omnes qui timetis deum, quanta fecit anime mee. etc.
per bone inspirationis immissionem. unde in cant.
Vox dilecti mei pulsantis. aperi michi soror mea.
sponsa mea. immaculata mea etc.
per flagellationem sicut traxit paulum. unde flagellatus
stratus dixit. domine quid me uis facere. etc. de his .iiii.
dicitur in prouerbiis .i. Et de exprobratione malorum qui
deum se uocantem et ut trahentem sequi noluit.
Vocaui inquit .s. per predicationem et renuistis.
extendi manum meam .s. per beneficia et non
fuit qui aspiceret. despexistis omne consilium me
um uobis collatum. per inspirationes salubres.
et increpationes meas .s. per flagella uobis
collatas neglexistis. et tanto contemptu. statim
subdit penam. ego quoque in interitu uestro
ridebo. et subsannabo cum uobis quod timebatis
aduenerit. cum irruerit repentina cala
mitas et interitus quasi tempestas in
gruerit. etc. In inuentione sancte crucis.

Erat homo ex phariseis nichodemus. etc. Hec euangelium
diuiditur in tres partes. In prima parte que incipit ibi
Erat homo ex phariseis etc. dicit quod quidam ex phariseis qui erat
princeps iudeorum qui uocabatur nicodemus. de nocte ue
nit ad dominum qui in die uenire noluit. quia iudei quorum
erat princeps scandalizati fuissent etc. In quo
instruimur quod non debemus noctem in soporis ocio per
transire. Sed ut dicitur in ymno exemplo nichodemi pul
sis procul torporibus surgamus omnes ocius et noc
tem queramus pium sicut prophetam nouimus fecisse cum
dixit. Media nocte surgebam ad confitendum tibi.
et iterum memor fui nocte nominis tui domine. unde pa
ulus. Exurge qui dormis et exurge a mortuis.

a · a peccatis · 7 illuminabit tibi xps · · Jt. horā
ē iā nos d' sompno surgē. qa ꝑmisit dñs corona
uigilantib'. Vn angelꝰ apparuit in nocte pasto
rib; uigilantib'. [S]in .ii. parte q incipit ibi. Res
pondit ihc. am am dico tibi nisi qs renatus
apparuit ic manifestauit dñs nicodimo baptis
matis sacramētu dicens. q nisi quilibet natus de
corpore matris iterū renascatur p baptismū
q fit in aqua. in noīe patris et filii 7 spc sci,
non potest intrare regnū dī. q de omib. par
uulis intelligendū ē. d' adultis aut scitur ē. qa
si adultus n pot habē baptizantē. nec aquā.
7 ē in articulo. 7 habet ueram fidē 7 cōtritionē
d' peccatis. 7 d' sidrat baptizari. iste si moritur.
fides in eo supplet uicē ~~baptismi~~ baptismi. 7 eo
lat inuitā etnā. Vn nota q triplex ē baptismꝰ
d' baptismo s. fluminis. i. in aqua. d' quo supradictū ē quē dñs
manifestauit nicodimo. Et est baptismus flā
minis. i. spc sci. que habet ille d' quo diximꝰ.
q moritur in articulo. Et ē baptismus sanguī
nis. que habet sci martires patientes p xpo qui
in suo sanguine baptizantur. sī n possunt habē
baptismū fluminis. Et tn̄ regula q nullus d' istis
baptismatib; s. flaminis 7 sanguinis ualent
ad uitā etnā. si pot haberi baptismus fluminis
· 7 amittatur. quo aut n pot haberi. tūc isti duo
baptismi. tenet locum ueri baptismi. Si aut
aliqs p pctē mortale post baptismū fluminis
cadit a grā. iam n pot rursū p baptismū repa ri
sed p ueram penitentiā que ut dic ieronimꝰ ē
· ii. tabula post naufragiū. nā ut dic ouid
stamus. penitentia oīa bona p peccata ablata
restituit. 7 paradisi ianuā pandit. Vn

Dñs in euangelio.

dns in euuangelio penitentiam agite appropinquauit
enim regnum celorum. Sexta parte quam incipit ibi. Et
sicut moyses etc. predicit dns passionem suam qua crucifixi
ante incedimo. et dicit quod oportunum est ipsum pati pro
salute humani generis. quod ostendit exemplo eiusdem
quam factum fecit moyses. Unde ad sciendum illud quod hic
dns dicit. Est notanda ystoria. Legitur enim in libro
numeri. quod cum moyses et populus israel esset in deserto.
populus in uiste murmurauit contra deum insurgen
tes in moysen et aaron. Unde dns uolens punire pec
catum murmurationis immisit in populo igneos
serpentes. habentes uenena quae comburebant ad modum
ignis. quam extinguebat homine ad modum ignis
ardore sitis. Et hoc est quod dicit paulus. non murmu
raueritis sicut quidam ex ipsis murmurauerunt et a serpen
tibus perierunt. Cumque infiniti ex morsibus serpentium
morerentur. penitens populus clamauit
ad moysen ut rogaret pro eis dnm. quem cum te
risset dns dixit moysi quod faceret serpentem
eneum quem in palo in alto loco poneret. ut
percussi a serpentibus igneis respicientes
in eum continenti reciperent sanitatem. quod ita
factum est. Et hanc similitudinem in medio ad
duxit dns. ad ostendendam humilitatem
quod de crucifixione sua humanum genus con
secutum est. Unde populus in deserto signi
ficabat humanum genus in mundo. Ser
pentes ignei demones sunt. humanum
genus per accensores uitiis et peccatis
unde isti sunt latrones qui hominem decipi

unt

abiectis in iericho uulnerauerunt et expoliauerunt
et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Ser
pens in palo positus: xpistus est in cruce leuatus.
percussi aspiciunt serpentem in palo. eum pecca
tores per ueram fidem aspiciunt xpistum in cruce. illi
euomunt uenenum. et isti liberantur a morsibus
peccatorum. illi postea intra terram promissionis in
trauerunt. et uere credentes habituri sunt ui
tam eternam. quia qui credit in me, dicit dominus habet
uitam eternam. de his ergo omnibus dicit dominus. Sic
moyses exaltauit serpentem in deserto ita exal
tari oportet filium hominis. ut omnis qui cre
dit in ipsum non pereat. sed habeat uitam eternam.
hanc efficaciam sancte crucis. scilicet quia habet expel
lere demones et peccata. considerans pa
ulus dicebat. michi autem absit gloriari nisi
et cetera. Euangelium secundum iohannem In inuentione sancte crucis

Erat homo ex phariseis nichodemus nomine. et cetera.
hoc euangelium secundum diuersas consuetudines
ecclesie ter in anno legitur. Et dicitur pascha
Primo in pascha annotino. pascha anni
annotinum commemoratio illius pasche anni
preteriti in eadem die mensis in qua fuit. Et
tunc dicuntur ista duo que hic dicuntur. quorum primum est
natiuitas. et regeneratio spiritualis quam multi fide
les consecuti sunt per baptismum tunc scilicet. et hec tan
gitur ibi. oportet uos nasci denuo. et ibi.
nisi quis renatus fuerit denuo. ex aqua et spiritu
sancto. non potest uidere regnum dei. Secundum tangitur
ibi. Sic moyses exaltauit serpentem in deserto.
ita exaltari oportet filium hominis. In resurrec
tione enim xpistus exaltatus fuit. Sic quod post [illegible]
do

quasi inferius deprimitur postea cum surgit alti
us eleuatur. et hoc est quod ipse dicit in psalmo. Ego
dormiui et soporatus sum quasi inferius
deprimitur postea cum surgit altius eleuatur. et hoc
est quod ipse dicit in psalmo. Ego dormiui et sopora
tus sum et resurrexi. quoniam dominus suscepit me. Tunc enim
primo exaltatus est in quantum homo ad patris immor
talitatem et tunc factum est illud quod dicit paulus ad
phylipenses propter quod scilicet quia factus est hobediens usque
ad mortem etc. deus exaltauit illum. glosa. in resur
rectione. et donauit illi nomen etc. hoc duplici rati
Secundo in inuentione sancte crucis. et hoc
one. primo quia nichodemus de nocte inuenit dominum
quo inuento in ipsum credidit. Et in hoc signi
ficat conuersos ex iudeis per inuentionem sancte crucis qui
prius in noctis tenebris constituti. ea inuenta et
resuscitato mortuo crediderunt. ut ecclesiastica quae in
illa die legitur refert istoria. Secunda ratio sumitur ex
illo loco. Spiritus ubi uult spirat quia spiritus sanctus gratui
ta bonitate sua. spirauit se in constantinum impe
ratorem et inspirauit eidem ut signum sancte crucis
faceret et per eam hostes temporales debellaret. sic christus
per eam deuicit spirituales. quia ut dicit paulus. manus
in homine et cruci affixa debellauit aereas potes
tates. Inspirauit etiam eidem. ut matrem helenam
in ierusalem mitteret et sanctam crucem inueniret
ut in dicta istoria patet.

Tertio in exaltatione sancte crucis. Et hoc propter
illud quod canitur in fine euangelii sicut moyses etc.
ex. i. d. ita ex. o. f. ho. in cruce. Ipsa enim sancta crux
ex tactu diuini corporis fuit ualde exaltata.
iuxta illud quod dicitur in ymno. Arbor decora fulgida
.or. etc. Et in alio ymno. Crux fidelis inter omnes.
arbor una nobilis. Et ideo de ea cantat ecclesia

in procreaste ut. super omnia ligna es. tu sola excelsior
in qua salus mundi pependit. in qua xps triu
mphauit. et mors mortem superauit. et ideo istud est
euangelium in festo exaltationis legitur. in quo
sancta crux per miraculum ostensum in eraclio imperatori
fuit magnifice exaltata. ut narrat ecclesiasti
ca istoria. que tali die legitur. Sermo.

Peccator quilibet positus in nocte peccatorum ad
exemplum nichodemi ad dominum debet uenire.

Tamquam frigidus ad ignem ut peccati gelicidium
expellatur. Nox enim frigida est. unde ieremias de pecca
tore. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam. sic frigi
dam fecit maliciam suam. et dominus in matheo. abun
dabit iniquitas et refrigescet caritas multorum.
Set iste ignis est qui tale frigus expellit. deus enim noster
ut dicit paulus ignis consumens est. et malachias
ad deo. ipse quasi ignis conflans et purgabit filios
leui. et ideo dicit ecclesiasticus. sicut in sereno soluitur gla
cies. ita si accesseris ad deum. soluentur peccata tua.
Unde ps. non est qui abscondat a calore eius. ipse enim ue
nit tollere frigus. et ideo per ignis est in yeme natus
est. et ideo dicebat. ignem ueni mittere in terram et quid uo
lo nisi ut ardeat.

Tamquam tenebrosum ad lumen ut cecitas auferatur.
Nox enim tenebrosa est. et ut dicit iob. oculus adulteri
obseruat caliginem dicens. non me uidebit oculus
et subito cum apparuerit aurora arbitratur u
mbra mortis. Set debet accedere ad hoc lumen ut illu
minentur. Unde ysaias. populus gentium qui a. b.
i. t. u. lu. m. Quam xps amonet dicens.

4 B 2 C

accedite ad eum et illuminamini et facies uestre non confundentur. et ps.
lucerna pedibus meis uerbum tuum domine.
Tanquam infirmi ad medicum ut morbus pec
cati destruatur. Peccator enim infirmus dicitur. quia
habet triplicem febrem. continuam per malam cogita
tionem. putridam per prauum consensum. ethicam.
per pessimam consuetudinem que omnem humo
rem uitalem exsiccat. et ideo dauid qui peccauerat
uerat dicebat. Miserere mei domine quoniam infir
mus sum. et iterum putruerunt et corrupte sunt cica
trices mee etc. Sed xpistus est medicus sanans.
vnde ps. misit uerbum suum et sanauit eos. et eripuit
eos de interitionibus eorum. **Explicit. hic quid debemus**
in memoria habere passionis xpisti.
Dominus noster ihesus xpistus ut sanctificaret per suum sanguinem populum
extra portam passus est. Exeamus ergo ad eum extra ca
stra improperium eius portantes. [illegible] fratres karissimi audi
stis ordinem redemptionis nostre. Sed dignum est multo
tiens benefacere et beneficium memorare. Quanto
enim sepius beneficium memoratur. tanto plus in
amore benefactoris animus inflammatur. Recor
dari ergo debemus quanta improperia que pro nobis passus est dominus.
quia scilicet cum ad turpem mortem duceret. quasi uilis
et contemptibilis. extra ciuitatem eiectus est. et crucem
suam portauit. et inter latrones crucifixus est.
in loco caluarie ubi rei decolabantur. dum factus
est. uidetur enim obprobrium hominum ut attestatur.
et abiectio plebis. Non solum enim in hoc genere
mortis uoluit redemptionem dare hominibus. Sed et uitam
nostram informare. Non enim sine causa uoluit
potius crucifigi. quia lapidari uel alio

supplicii genere puniri. et quod aliquid deberet in
erectione et crucifixione anime intelligi. docet
apostolus cum dicit. Exeamus ad eum extra castra.
et cetera. Videamus ergo quomodo debeamus exire. et
quibus castris et improperium portare. quod dum in hoc
corpore mortali uiuimus. a domino peregri
namur. Dum enim in his corporibus qua
si in castris bellantes uiuimus spiritualem unionem et cetera.
Audistis quid sit exire extra castra. modo ui
deamus quid est portare improperium christi. hoc ide est
quod per illud dominicum dicitur. et tollat crucem suam. quid est
tollere crucem suam. dominus ideo uoluit hoc genus
tormentorum eligere. ut in summam formam ui
te. Dicitur quia aliquis crucifixus non potest membra
sua ad aliquas actiones erigere. eodem
modo ueterem hominem cum uitiis et concupi
scentiis debemus crucifigere. ut neque pedes
neque manus neque aliud membrum possit
aliquid nequiter peragere. neque cogitatione. Vnde apostolus.
michi mundus c. f. e. et e. m. Tollamus ergo
crucem et in nobis crucifigamus uitia et peccata.
duobus autem modis crux tollitur. ut cum corpus propter ui
tia maceratur. ut cum proximo patienti condoletur.
Sed non sufficit tollere crucem. nisi sequamur
eum. Vnde postea subiecit in euangelio. et sequatur
me. non omnis qui portat crucem sequitur dominum.
Ille sequendo dominum portat crucem. qui se ma
cerat spontanea uoluntate. et mortificat ui
tiis. Legitur enim quod noe habuit tres filios.
sem cham et iaphet. Iste plantauit uineam.

et de uino illius inebriatus obdormiuit in
tabernaculo suo detectis pudendis. Videns
autem cham filius eius ita patrem detectum. derisit.
et uenit nuntiauitque fratribus suis. duo uero
fratres hoc audientes. contexerunt pallio pa
trem suum non considerantes nuditatem. Pater uero
ut hoc didicit. maledixit non cham sed chanaan
filium eius. ait enim. Maledictus sit chanaan
seruus sit sem et fratrum suorum. Noe grece re
quies interpretatur. xpm significat. Vinea. iudeos
qui dederunt sibi uinum passionis. et obdormi
uit in cruce. et tunc apparuit nuda et que
inpotens fuit humanitas eius. Cham iudeos si
gnificat. qui derisere xpm in cruce mortuum.
Duo fratres sunt credentes de utroque populo.
qui exorsi te in firmitate xpi. Vindicant
que non solum in patre. sed etiam in filios. Egerunt
duo fratres uelatum de improperio xpi. exiuit et de
extra castrorum et de cruce xpi portanda.
Hoc autem mistico in hac fertilitate quadam spe
tiem representatur. et enim extra ciuitatem
exiuit crucem mortalem portans. Sic ergo
figuram gerimus. ita rem opere compleamus.
Sed quidam uestrum sunt qui nimis in castris
suis precantantur. quasi in carnalibus
delectant. Alii enim sunt sollicitati circa
diuitias. Alii uacant libidini. Alii uane
glorie. Alii curiositati. Alii aliis uitiis.
Sed modo agamus de diuitibus. Diuites huius
seculi sunt qui superbiunt et extollunt se. et

putant ſe beatoſ. ſ; ut ait aug̃. ni
chil eſt infelicius felicitate peccan
tiū. q̃ dū de nimia ꝓſꝑitate letant.
nō ꝓuidenteſ ſeptiuā ruinā exce
cantur. Audite quomodo ſunt ceci
dauid ait de huiuſmodi cecatiſ. Vir i
ſipienſ nō cognoſcit hec. ꝗ ſtultuſ nō
intelliget que ſecuntur. cū exorti fu
erīt peccatoreſ ſic fenū ⁊re ⁊ apꝑ
ruerint omēſ q̇ opant̃ iniq̇tatē ut
intereant. qualit̃ intereāt i ſeculū
ſeculi. De paſſione xp̄i ſermo.

Xp̄s paſſus ē ꝓ. n. u. re. e. ut. ſ. u. eī.
Quantū dn̄o ac ſaluatori nr̄o ſcim̄ d
bitoreſ. ꝗa hodie ꝓ nobiſ pependit in
cruce. nulluſ hō narrare pōt. q̇d ꝑ
agere debeam̄. beatuſ petruſ amonet
dicenſ. xp̄ſ paſſus ē. ⁊c. Videam̄ ⁊ q̇d
ſaluator nr̄ ab exordio mundi ꝓ ſa
lute humani generiſ fecit. Sic eni in
vi. die ⁊ in vi. hora fecit hominē. ſic
in vi. etate ⁊ in vi. die ⁊ in vi. hora uo
luit redimere. In vi. hora hodie cruci
fixus ē. ſic modo in eiuſ paſſione au le
geret. audire potuiſtiſ. ꝗ a vi. hora
in qua ipē crucifixuſ eſt facte ſunt
tenebre uſq; i horā nonā. tantū eni
manſit in cruce ꝗtū adā ſtetit i
padiſo.

Ideo autem dominus noster in ligno suspensus est. ut sicut
mors. i. diabolus primum hominem per lignum veti-
tum vicerat. sic ipse per lignum crucis eundem
consterneret. Sicut ipse dixit. Nunc princeps huius
mundi eicietur foras. Consideremus ergo fra-
tres quomodo Christus in cruce suspensus fuit.
habuit enim manus et pedes confixos. latus
vulneratum et totum corpus lividum et extensum.
et in hoc reliquit nobis exemplum ut sequamur
vestigia eius. sicut superius diximus ut nos mor-
tificemus et castigemus manus et pedes.
et omnia membra nostra a vitiis et concupiscenti-
is sicut nos precipit apostolus. mortificate membra
vestra etc. et ut possimus cum eodem apostolo dicere.
Michi mundus crucifixus est et ego mundo.
Sicut enim ille qui mortuus est et crucifixus nullo
modo potest sua membra movere. sic nos debemus
mortui esse mundo. ita ut nullo modo mo-
veamus membra nostra ad eius delectationes. In
hoc quoque dominus habet manus et brachia extensa
demonstrat nobis quod semper paratus est ad recipiendum
peccatores sicut ipse promittit dicens. In quacumque
hora conversus fuerit impius. etc. Nolo mortem peccatoris etc.
Nunc itaque fratres sollicite attendere debetis quia in hoc
maxime vestigia nostri salvatoris modo imi-
tari debemus. Cum enim esset suspensus in cruce
et ita turpiter quod inter duos latrones cum crucifixoribus
oravit dicens. Pater ignosce. i. q. n. etc. Quod et nos
ex illius facere debemus. etc. quere de hac materia. de ora-
re pro inimicis. et dimittere persequentibus.

200

In festo sci michael.

Accesser discipuli ad ihm dicentes 7c. hoc euangelium
diuidit in iiii partes. In prima parte q incipit
ibi. accesser 7c. dr q discipuli qsier a dno qs eet
maior in regno celorum. Sz dns nolens ostendere
qs eet maior in regno celorum. s. qui plus se humi
liauit 7 purius se s uiuit in hoc mudo. accepit
pueru que eis statuens in exemplu dix. qui qse
humiliauit sic humiliatur puer hic eet
maior in regno celorum. Per. In quo instrui
mur q n etate sz bona simplicitate puerorum
imitari debem. Sic dic paulus. nolite pu
eri effici sensib; sz malitia paruuli estote.
ut sensib; pfecti sitis. Et hoc e qd dic petrus
in canon sua. deponentes omem malitia
7 omem dolu 7 detractiones. s. simulatioes
7 inuidias. quasi modo geniti infantes. Na
ds superbis resistit. humilib; aut dat gratia.
Maximu eni detrimentu seqt de supbia. Et ma
ximu bonu coseqt ex humilitate. qa qse
humiliat exaltabit. 7 qse exaltat humilia
bit. 7c. Sz qd p pena supborum 7 premiu hu
miliu docerem. scripture sacre declarat.
In ii. parte que incipit ibi qaut scan
daliçauit 7c. phibet dns scandalu acti
uu q habet ipedire introitu regni
celorum. Vn minat ue eterne dapnationis
illi q actiuo scandalizat. Scandalizare
eni est dicto ut facto min recto alicui
occasione ruine pbere. 7 oia scandala
sunt uitanda pt scandalu doctrine 7
iustitie 7 bone uite. Vn d. Scadala

nutriet. judex. docens. Bene uiuens.
[I]n .iii. parte que incipit ibi Si autem manus
tua &c. dicit dominus quod abscidendi et derelinquendi
sunt consanguinei et amici qui per oculum
manum et pedem intelliguntur. Si uolunt
nos a dei seruitio separare. et hoc est quod dicit dominus
in euangelio. qui amat patrem aut matrem
&c. et hoc est quod dicit yeronimus. Si pater tuus
et mater tua a dei seruitio te retraxerit. per-
calcatum perge patrem. percalcatam perge matrem.
et hoc est quod dicit dominus in euangelio. Omnis qui reliquerit.
&c. In .iiii. parte que incipit ibi Videte ne
contempnatis &c. precipit dominus maioribus ne
aliquo modo scandalizent minores. qui tam
cari deo existunt. ut ad eorum custodiam semper
habeant angelos qui in conspectu suo assistunt
deputatos. et hoc est quod dicit paulus. Debemus
nos firmiores inbecillos sustinere. et item
Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto. Vos
qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu
lenitatis. [I]nstruimur autem in hac parte
Nota quantum honorem sanctis angelis debeamus qui nos assi-
due custodiunt. Vnde paulus. Omnes sunt
administratorii spiritus in ministerium mis-
si propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Ipsi
etiam de nostro bono letantur. Vnde dicitur in psalmo. In-
mittit angelum dominus in circuitu timentium
eum. et in euangelio. Gaudium est angelis dei su-
per uno peccatore penitentiam agente &c.

In festo sancti michaelis. e. g. ꝯ.

Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut par-
uuli non intrabitis in regnum celorum.
Istud euangelium quod sumitur de matheo
quadruplici de causa in honore sancti
michaelis et sanctorum angelorum tam in illius
festiuitate quam in eorum commemorati-
one cantatur.

Prima quia hic agitur de qualitate an-
gelorum. scilicet quales se exhibeant et sint in
se. quia qualitatem siue proprietatem eorum
in imitandam dominus suos discipulos pro-
uocat dicens. Nisi conuersi fueritis et ef-
ficiamini sicut paruuli .i. angeli qui
se paruos et humiles reputant non in-
trabitis in regnum celorum. quia ut dicit dominus in e-
uangelio solus ille qui se humiliat exalta-
bitur. Secunda quia hic tangitur officium ipsorum
quod est ministrare. et ea que sunt salutis an-
nuntiare. et inspirare nobis. et hoc notatur
ibi dico enim uobis quia angeli. Angelus gre-
ce latine nuntius seu ministrans in-
terpretatur. et hec est quod de omnibus celestibus spi-
ritibus dicit paulus Nonne omnes angeli
sunt amministratorii spiritus in ministerium
missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis
quia ps. immittit angelum dominus in circuitu
timentium eum. et eripiet eos. In quibus autem
consistat officium angelorum erga nos.

notatur in illo uerbo psalmi. Qui facit inquid
angeloſ ſuoſ ſpiritus. et reuoluitur littera. ſ.
ſpiritus celeſteſ angeloſ. i. miniſtroſ ſuoſ quod
ſic exponit beatus Gregorius qui in ſe
ſpiritus ſunt. cum ad nos mittuntur angeli ſunt.
et miniſtroſ ſuoſ addit psalmus flammam igniſ.
ſiue igne urente quod idem eſt. In natura
autem igniſ. conſideratur ex offitium. quod eſt
Illuminare tenebraſ ſic et ipſi occuloſ in
terioreſ dum bonaſ inſpirationeſ immittunt
et quandoque exterioreſ illuminant. et hoc mani
feste patet in beato paulo quod offitio angelorum
illuminatus eſt. idem de tobia et multiſ aliis.
Incendere autem frigida ſiue purgare. et
hoc manifestum eſt in yſaia. ubi angelus
incendit labia prophete. ſic inquid yſaias. vi.
et uolauit ad me unus de ſeraphim. et in
manu eius calculus. i. lapis igneus
quem forcipe tulerat de altari.
Efficere. ignis enim de quoquo testam perficit
et conſumat. ſic ad perficiendum electoſ. mit
tit dominus angeloſ ſuoſ et hoc faciunt quando
ſuadent ut omnibus relictis nudum christum
nudi ſequamur iuxta illud domini. Si uis
perfectus eſſe. uade et uende omnia que ha
bes. et cetera. Certum quia hic tangit in quibus eorum
offitium efficatiam habet quia in humilibus.
et hoc dicitur ibi. angeli eorum. i. humilium.
licet enim quilibet malus habeat proprium
bonum angelum ad custodiam iuxta illud
yſidori. Magna eſt dignitas animarum

quod unaquoque ab ortu sue natiuitatis
angelum habeat ad custodiam deputatum.
tamen propter angeli dicit bonos quia
suggestiones et inspirationes eorum ef
ficaciter suscipere curant. e contra mali
eorum inspirationes abiciunt. Cuiuis
ut dicit propheta. post prauitatem cordis
sui. et hoc est quod dicit eccl. xxi. Ver
bum bonum quodcumque audierit sapiens. lau
dabit et suscipiet illud. audiens lu
xuriosus et displicebit ei. et proiciet
post dorsum suum. Quarta quia hic tan
gitur beata eorum fruitio. et perpetua
contemplatio. quia ut dicit gregorius
licet ipsi ad nos mittantur. illa be
ata visione siue fruitione non
fraudantur. quia semper vident faciem
patris quocumque mittantur. Ista visio
siue cognitio dei ut dicit augustinus. est
tota merces. et dominus in iohanne hec est vi
ta eterna ut te cognoscant te solum
verum deum. et quem misisti ihesum christum.
et hoc notatur ibi semper vident faciem
patris mei qui in celis est. Ergo nos
et fratres karissimi qui scimus angelos ad custo
diam deputatos habemus. eos in humili
tate et mansuetudine imitemur.
sic dicit cui illa sapiens mulier dixit
in regum. Sic angelus dei es domine

mi rex. ut nec b̄ndictionē ñ male
dictione moueamus. ita nos ñ mo
ueamur b̄ndictioē .i. adulatioē.
vn̄. ps. oleū aūt peccatoris ñ ipin
guet capud meū. Jt scos anglos i
mitemur aliis ministrando. 7 ut
dic aplus alt alterius honera portā
do 7 sic legē dni i plebim. d bemus
eni ut dicit idē aplus. sic unū
mbrū alteri ita inuicē desuire.
7 nos firmiores īmbecillos susti
nē. 7 ipos illuminare p pdicatio
nē ubi dr. ps. declaratio sermonū
tuor illuminat. Jn eonde popa
ex caritate exhibita. paulus. Si
esurierit inimicus tuus. ciba illū.
q sitit 7c. hoc eni faciēs 7c. ipos pfi
cē bono exēplo nro ut sic dic dns i
lux sic luceat uestra corā homib.
7c. Jt pbeam nos obedientes inspi
rationib; anglos ut dr in gen. d
rore celi d sup sit b̄ndictio nra ut
ad beatā ipos fruitionē possim p
uenire am. Jn festo om scor. S. G.

Uidens ihc turbas ascendit i monte 7c.
hoc euāgliū diuiditur in tres par
tes.

203

In prima parte que incipit ibi videns tur-
bas etc. dicitur quod cum quadam die multi con-
venissent ad dominum. ipse videns tur-
bas dimissis eis ascendit in montem cum
discipulis suis. dans exemplum predicatoribus
et prelatis. ut sepe relictis turbis. i. tur-
bationibus terrenorum. contemplationi vacare
debeant. In secunda parte que incipit ibi et cum
sedisset etc. dicitur quod dominus sedens cum disci-
pulis suis VIII. beatitudinibus docuit
eos. In quibus totius perfectionis summa
.i. consistit. Prima est voluntaria paupertas.
cui adiunctum est premium regni celorum.
.ii. Secunda est mititas. i. alta humilitas
cui terra viventium promittitur. de qua
dicit david. credo videre bona domini in terra viventium.
iii. Tertia est luctus pro peccatis propriis et
pro peccatis aliorum cui coniungitur con-
solatio sempiterna. de qua dicit ysaias.
et in iherusalem consolabimini. unde ie-
remias. quis dabit capiti meo aquam et oculis
meis fontem lacrimarum ut plangam dilec-
tam meam et populi mei. et hec duo
genera lacrimarum dicebat idem.

diuisiones

diuisiones aquarum deduxit oculus meus.

iiii ¶ Quarta est fames et sitis iustitie de qua dicit salomon. diligite iustitiam qui iudicatis terram. et propheta. ecce ego mittam famem in terra non famem panis neque sitim aque. sed audiendi uerbum domini. huic beatitudini ad uitam est saturitas eterne glorie. unde psalmista. satiabor dum apparuerit gloria tua.

v ¶ Quinta beatitudo est misericordia. qua quis miseris miseretur. huic ad uitam est misericordia eterne mercedis. unde dominus dicet in iudicio. esuriui et cetera et postea. uenite benedicti patris mei. et cetera.

vi Sexta est cordis munditia. cui ad uitam est uisio diuina quia deum solummodo uident qui oculos cordis mundos habet. unde in euangelio dixit symeon. quia uiderunt oculi mei salutare tuum.

vii Septima est patientia. cui ad uitam debetur dei filiatio. quia pacifici filii dei vocabuntur. quia imitantur patrem suum qui in celis est. de quo dicit psalmista. miserator et misericors dominus patiens et multum misericors.

viii Octaua est sustinentia persecutionis propter iustitiam. sicut fecerunt sancti martires. quibus promittitur regnum celorum. quia ipsi contempserunt terrena. felici commercio sunt mercati celestia.

¶ In iii. parte que incipit ibi Beati estis et cetera.

dicit dns scis suis et omnib; suis fi
delib; q quo sustinet maledictiones et
persecutiones pro nom eius ab homini
b; q tunc sunt beati et debent gaude. qm
merces eor. i. premiu pro tribulatione.
valde magna e in cel. Mor. Mone
mur et animam ad patientia adu
sop. ex. dni ihu de q dic petrus q cu ma
ledi ceretur n maledicebat. et c q secut
de patientia. Euangelium. In festo omnium scorum.

Videns ihc turbas ascendit in monte.

Hoc euangelium q de matheo sumitur
triplici ex causa in festo omnium scorum
licet ex causa duplici quas pmittem
legatur in festo plurimor martir.
tam pro tres causas in honore omnium
scor cantatur.

Prima ca e qualibet viii. beatitu
dinu q in hoc euangelio memorant.
agitur de merito et de premio ca ut ma dr
de paupertate spc. In ii. de luctu. Sclu
bri. et sic de aliis. Secunda ca hic dr pmi
u eor q hodie recolit et ueneratur eccla.
dum sep in quolibet ope siue uirtute
beatitudo pmittitur in hunc modu.

beati q lugent. 7c. Tertia qa cuilibet u et
dni scos respondet sua beatitudo.
Prima dno ihu. 7 sic toti trinitati. qa
in eo habitat omis plenitudo diui
nitatis corporalit. ut testat aptls
ad ephesios. 7 hec ratio fit scdm hu
manitate. Respondet 7 7 ... scuir
... sic. Beati. pa. 7c. Paup eni fu
it dns in ingressu mundi. qa nec
ubi e p sepio reclinat 7c. In pgres
su uo in euangelio. Vulpes foueas
habet. 7 uolucres celi nidos. filius aut
hois. n. ha. u. c. s. re. cl. 7c. In egres
su. s. i morte crucis ubi sitiens aq n
habuit. 7 nudus fuit. ligatis manib;
7 pedib; clauis. Beata e uirgo q paup reb;
fuit. 7 hec uoluntarie patet qa p fi
lio 7 pse hostia paupu optulit. tur.
s. 7co. cu agnu offerre n potuit. 7
ido directe hoc e re. ce. d xpo patet
qa ut ipe dic i eu. data e ei ois pote
stas i celo et intra. 7 paulus ut in
noie ihu omne genu flectat. 7c. Et d
beata uirgine cantat eccla. Que. 7c.
odna aclos. Vn ... 7 iii. R.
thron matris regis posit e ux
thronu regis salomonis. 7c.

205

Secunda. s. beati qui lugent 7c. respondet
choro angelorum qui nimis miseriis compatiendo
ad modum lugentium se habent. qui nos
custodiunt. unde ysaias. angeli pacis a-
mare flebunt. Tertia. s. beati mites
respondet sanctis patriarchis qui mitissi-
mi patientes fuerunt. 7 ideo terram uiuen-
tium 7 etiam litteralem omnes spiritualem est
promissa. Quarta. s. beati qui esuriunt 7
sitiunt iustitiam 7c. respondet prophetis
qui iustitiam anelandam predicabant.
Quinta. s. beati misericordes choro
apostolorum respondet. qui dei misericordiam
aduenisse 7 perpetue predicauerunt 7 aliis
exhibuerunt. paulus estote inuicem beni-
gni. 7c. Sexta beatitudo. s. beati mun-
do corde. q. i. d. ui. respondet sacrato
choro martirum. qui mundificati 7 de-
albati sunt baptismo duplici. s. sacramen-
tali ex quo ipsi mundauerunt stolam suam.
Septima beatitudo. s. beati pacifici
q. f. d. uo. Sanctis confessoribus respondet
qui corpus castigantes 7 in seruitutem redi-
gentes. pacem in conscientia habere studue-
runt. 7 ideo de confessore cantat ecclesia. Sta-
tuit ei dominus testamentum pacis. Octaua.
beatitudo. s. beati q. p. p. p. iustitiam.
quoniam ipsorum est re. ce. choro respondet uir-

gnū ouidenī. Quę uni uiro dn̄o ihū
desponsate. fide integrā custodien
tes. q̄ h̄ē iustitię. unū in qualibet uir
gine cantat eccl̄a. beata es q̄ per
dm̄ mundū odisti. per ea dauid t(ib)i
regnū celorū. Or(atio).
Nos et karissimi quē debemus congrue
solempnitati quam colimus. sc̄os beatos
quos hodie solempnitate uenera
mur. imitari studeam(us). paupertate
sp̄c omnimodis amplectendo ut uolun
tarie per sp̄m sc̄m res temporales despi
ciamus. Et lugeam(us) p(ro) peccatis n(ost)ris
ut dic(it) beatus Ag. de madalena. lau
lacrimis maculas criminis uix quod
faciebat quia aut. fuer(un)t m(ihi) lacrime mee
panes. d. & n. Et sunt ut dic(it) rabanus.
iiii. genera lacrimarum. iiii. in quid modis
fit planctus sc̄orum. aut cū p(ro)pria peccata d
plorant. aut cū penas inferni tim
entes et metuentes plangunt. aut cū
peccatores in peccatis uiuentes lacrima
tur. aut cū p(ro) desiderio regni celestis lu
gent. & addit. sunt aut lacrimarum. iiii.
p(ro)prietates. sc̄dm quas iiii. bona faciunt.
Nã sunt humide. ut sordidū cor ablu
ant. sunt & calide ut frigidū calefa
ciant. sunt & salse. ut fetidū condiant.

gunt 7 amare ut dulcore carnaliū uo
luptatum tēperent. 7 postea addit. uno
eodēq; momento. [illegible] pulsant. oculos ri
gant animā lauant. Ignē infernalem
extinguunt q̄ n̄ faceret tota aqua maris
Sit ē simus mites 7 mansueti atq; tracta
biles ut ꝑ iniurias illatis neq; interius
nec exterius moueamur. [illegible] dñi est
7 si aduersitas tangat in corpore. nequaq̄
tam spina amaritudinis aliquid ipsū
pungit ī mente. Sit ē esuriamus 7 sitiamus
iustitiā ut omnib; reddamus quę iustitia
reddere tenemur. [illegible] ꝓ uirtute. i. diuinū
cultū. ut ipsū toto corde tota anima. tota
uirtute ut ī matheo dr̄ sup oīa diligam.
7 mandata eius spernendo tēporalia fru
[illegible] mus. qa ut dr̄ [illegible] Nobis
met ipsis corporis castigatione. 7 hoc ad dns
[illegible] ꝑ penitentiā adhibeam. 7 hoc ē q dr̄
aplus ad titū. Sobrie. Iuste. et pie. uiuam
in hoc sclō. Sobrie. quo ad nos. Iuste quo ad
proximū. pie quo ad dm̄. 7c. Sit ē simus mise
ricordes in quo patiendo miseris retribu
latis. 7 ei efficaci subueniamus. ut dñs ꝑ
cepit in euangelio Estote misericordes. sicut
et istam vii. opib; mie. de qb; in [illegible] fiet in
iudicio. 7 ꝑ q̄s saluandi uitam cōsequuntur.
Et hec in hoc u(er)su cōtinent. Visito. Poto.
Cibo. Soluo. tego. colligo. condo. Sit ut dm̄
uidē mereamur. qd ut dr̄. [illegible] mundi corde
soli cernē possunt oculi. in ungam ipsos ocu
los penitentie ut amonet dns in apoc di
cens. collirio inunge oculos tuos ut

uidas. et abluam per fide passionis xpi. ut
amonet aplus ad hebreos. coscientia nram
ab opib; mortuis. ad seruiendu do uiuen
ti. It sint pacifici. i. pacis sectatores
ut n sint ptractores. do odibiles. ut dic
aplus ad romanos. discordia int pximos
seminantes s; faciam q ait aplus ad he
breos. pace seqmini et scimonia. sine q
nemo. It psecutiamur p iustitia nos ipos
e pea morti exponendo. iux q etia a
monet dicens. vsq; ad morte certa
p iustitia. Na ut dic. ii. Scandala p uita
p iustitia. doctrina iustitiaq; nuq uitabis. sun
i ceteris fugienda. Si ergo nos tales
exhibuerimus. cu scis quor hodie solepnia
colim. regnu celor uelut re nram p
petua possidebimus. am. Euuangelium. S.

In festo sci andree.

Ambulans ihc iuxta mare galilee et c.
Iuistoria psentis euuangelii dr. q cu dns
abularet iuxta mare galilee. uidet
petru et beatu andrea q erant in mari
et piscabant. et uocauit eos. ut se seqre
tur. At illi relictis oib; secuti sut eu.
Sensus. In quo instruimur ad diuina
miam cognoscenda. q mie oculo p
mo respicit peccatore. ut post cou
tatur ad ipm. q significatu fuit
i passioe dni ubi dr. q mox ut ipe

207

dñs respexit petrum q eũ ter negaue
rat. incontinenti petrus egressus fo
ras fleuit amare. 7 amaris lacrimis
lauit lacrimas criminis. 7 hoc ē qd dicit
paulus. an ignoras qm benignitas
dī ad penitentiā te adducit. tu autem
sedm duritiā tuā 7 cor īpenitens
thesaurizas tibi irā in die ire. 7
reuelationis iusti iudicii dī. q reddet
det unicuiq; sedm opa sua. 7 hoc ē qd
rogat yeremias. conuerte in qd nos dñe
ad te 7 conuertemur. innoua dies no
stros sic a principio. quo fuim in
nouati a principio. p baptismum.
Notatur ē. ī beati andree. 7 aliorum dī
scipulorum alta 7 ardens obedientia q
ad primā dñi iussionē oīa relinquen
tes. ipm secuti sunt. In quo duritia
nrā repheditur q sepe a dño p in
spirationē 7 pdicatioē āmoniti. 7
etiā p flagella. nunq dnm seq uolu
mus. nos uocante. Vnde ipe conquerit
p yeremiā. indurauerunt faciem suā
ut adamantē. uertere a me tergā 7 n
faciem. 7 ī pubiis p salomonē inquit
dñs xps. uocaui 7 renuistis. extendi
manum meā in cruce 7 n fuit
q aspiceret. Despexistis omē consiliū.

meū. ⁊ increpationes meas negle
xistis. S; felix ille q sic ut beatus an
dreas audierit uocē dni. oīa relin
quēs. qa ut dicit dns in euangelio. cen
tuplū accipiet ⁊ uitā etnā possi
debit. Euangelium. d. In festo sci andree

Ambulans ihc iux mare galilee uidit ~~misit~~
duos fratres symonē q uocatur petrus. ⁊
andreā fratrē eius. mittentes re
tia in mare ⁊ uocauit eos. At illi relic
tis retib; ⁊ naui. secuti sūt eū. Istud
euangelium qd de matheo sumitur. in festi
uitate siue in honore beati andree
cantatur. pluribus rationib; qa erga
ipm ⁊ fratrē eius cōsideratur. q ipos
Pria xpi uocantis dignatio.
ab etno pdestinando. ⁊ in tēpore ad
apostolatū uocando. unde respexit
oculo ⁊ hoc notatur ibi. Ambulans ihc
uidit petrū ⁊ andreā ⁊ uocauit
eos. paulus. quos pdestinauit. hos ⁊ uo
cauit. Dignitatis ut imitatio mis
siue apostolatus seu officii pdica
tionis collatio. ⁊ hoc dr ibi. Venite post
me faciā uos fieri piscatores hoīm
Jeremias. ecce mittā piscatores ⁊ pisca
buntur eos. uenatores. ⁊ uenabuntur
eos. ⁊c. Prompte ⁊ expedite hobedientie

exhibitio. et hoc intelligitur ibi. at illi protinus
relictis retibus et navi. secuti sunt eum. expe
dite non honerati aliquibus temporalibus. se
cuti sunt eum. ps. in auditu auris obedi
vit michi. Secundo. Sed omnia que sunt scrip
ta ut dicit apostolus ad nostram doctrinam sunt
scienda est. quia et nos cotidie pius dominus
vocat. Per predicationem. ps. venite filii au
dite me. timorem domini docebo vos.
Per suorum factorum imitationem. petrus in
canonica. christus reliquid nobis exemplum. ut sequamini. et cetera. et
iohannes in canonica. qui dicit se in christo manere. debet sicut
ille ambulavit. et ipse ambulare. Per occultam
immissam inspirationem. apoc. ecce sto ad ho
stium et pulso et cetera. et in canticis. dilectus meus
pulsat ad hostium dicens. aperi michi soror
mea et cetera. Et nos fratres mei ut dicit
ps. inquire pacem. id est christum qui est pax nostra ut dicit
apostolus. vocante domino. cum beato petro et
andrea devote sequamur. Prompte. id est
omnimodis voluntate. quia non placet deo co
acta servitia. ps. voluntarie sacrificabo
tibi. et cetera. Expedite ut sarcinam tam
peccati quam rerum temporalium exponamus.
paulus ad hebreos. deponamus omne pondus.
et circumstans nos peccatum. curramus ad propositum
nobis certamen. Et petrus deponentes omnem
maliciam et omnem dolum. detractionem. et invidias
quasi modo geniti infantes et cetera. Iterum

[P]roponamus res temporales quantum gra-
ves sint. cursum celestem impediunt. aba-
cuc. ve qui congregat non sua. 7c. Obediendum
petrus in actibus. obedire. opportet deo
magis quam hominibus. hanc virtutem
inter morales magis dominus requirit
in homine. unde samuel. primo reg. numquid
vult dominus holocausta ac victimas
et non potius ut obediatur voci domini. 7c.
qui ergo christum sic sequitur. cum petro et an-
drea dignitate dignus est. et predica-
tionis officio. et talis potest piscari ho-
mines. i. lucrari animas. Sed hic notandum
duo quod dominus tantum pauperes vocavit et
divites. et hec pluribus rationibus. 7c. Ista

Dixit symon petrus ad ihesum. Euangelium. Secundum
Ecce nos reliquimus omnia. 7c.

Historia istius evangelii hec est. scilicet quod beatus
petrus in persona omnium apostolorum interrogavit
dominum quid inventuri essent habituri qui omnia
reliquerant et secuti fuerant christum. quibus
christus respondit quod in regenerationis resurrectionem
in qua christus sessurus est in sede maie-
statis sue. ipsi sedebunt cum eo. iudicantes
totum humanum genus. quod sane intelli-
gendum est. quia ipsi non iudicabunt aucto-
ritate cum solus deus auctoritate iu-
dicet.

209

nec iudicabunt cõparatiõe ſententie. qa
hoc iudiciũ ſolũmodo filii ẽ. vñ ipſe
in ioħe. pat̃ ñ iudicat quemquam ſꝫ omne
iudiciũ dedit filio. Iudicabũt aũt
ñ ſolũ aꝓbatione qa approbabũt
ſententiã ſꝫ ⁊ ꝯparatiõe melioris
facti. qa ꝑ renũtiatione tẽpora
liũ ſtatuer̃ ſibi dñi ꝯſiliũ ꝑ̃cep
tũ. Iudicabũt ⁊ ſic honorabiles aſ
ſeſſores. qa tũc cũ erũt ĩ eminen
tiori loco in nuptiis erit eis glã corã
ſimul diſcũbentib;. Mor. Docemur
ex ꝑdictis ꝑ dñm terrena ꝯtẽpnẽ ⁊ ꝑ
fectiores ſicut fecit beatus bñdictus
facti paupes xp̃m dñm imitari. vñ
ipſe in euãgelio. Si uis ꝑfectus eẽ. ⁊ c.
Et oĩs q reliquit domũ ⁊ c. Dicit dñs q
ille q ꝑ amore eius domũ. patrẽ.
ut matrẽ. ⁊ agros ⁊ ꝯſanguineos
ſic fec beatus bñdictus reliquit. cen
tuplicatũ fructũ accipiet. i. gloriam an
imale. curſas ĩgenuib. ⁊ habiturus ẽ. eo
q ꝑfecit opa ꝯſilior ſic ille quidã
etnã. i. dĩ uiſiõe in patria ꝯ qua dñs
in ioħe hec ẽ aũt uita etna. ut cogno
ſcãt te uerũ dm̃ ⁊ q̃ miſiſti ihm xp̃.
hec pars ꝑſ x moralis ẽ.

Euangelium .s. Johannem.

Ego sum uitis uera et pater meus agricola est. In
hoc euangelio dicit dominus per similitudinem quod ipse est ue
ra uitis de qua propinatum est uinum .i. sanguis
et redemptione humani generis. et sicut ipse est uitis.
ita pater suus est agricola in ista uite. Et sic
agricola putans uitem. sarmenta inutilia precidit.
et utilia purgat ut fructum plus afferant.
sic et pater celestis a Christo uite. iudam ut inuti
le sarmentum abscidit. et apostolos iam [illegible] purificatos
per sermonem quem receperant [illegible] ab eius mali
tia purgauit. Dicit et dominus quod sunt pal
mites ferentes fructum [illegible] et quidam non. scilicet [illegible]
boni qui in ipso permanent. [illegible] et mali qui
ab eo absciduntur. quia sarmenti [illegible] per amorem di
ue caritatis in eo in[illegible]herent. Sed [illegible] et patre
ut sarmenta putrida per [illegible] pater
ti a consortio uitis nobi[illegible]
lis separati. et in ignem [illegible] comburendi
mittuntur. Dicit et super dominus discipulis premium
quod habituri sunt. si manserint in eo. per ob
seruationem mandatorum eius. quia quicquid uoluerint,
petent. et fiet eis. sicut ipse met dominus discipulos
suos ad petendum et ad orandum ortatur dicens.
quia quicquid ipsi petierint a patre in nomine eius. quod
pater dabit eis amore filii sui. Addit et dominus
discipulis quod ipse diligebat eos sic ipse erat di
lectus a patre. unde ortabatur eos manere in dilec
tione sua. et hoc poterant facere. si seruarent man
data eius. et ideo hoc uolebat eos facere. ut gau
dium eorum haberet semper letitie completum.
Oratio. In quibus uerbis instruimur. ut nos
a malorum consortio separemus. quia qui tangit picem.
coinquinabitur ab ea. Et moyses dicit. Separami[ni]

a tabernaculis hominum ī prop[ter].
ne forte inuoluamini in pec
catis eorum. quia ut dicit ps. cum sancto
sanctus eris. Item ut possimus in
fructu [illegible] p[er] ma[n]um administrare
[illegible] ueram penitentiam uiuentium
cordis et mundare curemus.
ut paulus ammonet dicens
emundemus nos conscientiam
[illegible] ab operibus mortuis
[illegible] seruiendum deo ui
uenti [illegible] in quibus tantis per
[illegible] bonos et pe
[illegible] malos instruunt ab
stinere a peccatis. ne nos
similiter puniamur. quia ut
dicit gregorius qui particeps est in
culpa. socius erit in pena. et pa
ulus. non solum qui faciunt etc. Ani
memur insuper ad bonum faci
endum. per spem celestium retribu
tionum. quia tunc ita dicit apostolus
unusquisque propriam mercedem accipiet
secundum suum laborem etc. Insuper [illegible]
super [illegible] ad illud [illegible]
gaudium peruenire. domini mandata
seruemus. quia in obseruantibus ut dicitur
[illegible] erit letitia sempiterna. etc.

In nat. ſcōꝝ phylippi ⁊ iacobi. S. Johem.

Non turbetur cor ueſtrū. ⁊c.

In hiſtoria hui' euāgl'ii dicit dn̄s apl'iſ q cor
da eoꝝ d' paſſione eius q̄ iminebat. non d'
beat dimittē a triſtitia abſorberi q̄a ipē
ibat ut ꝑ ꝑtiū paſſioniſ aꝑiret regnū
celoꝝ. i. domū patriſ ubi ſunt multe mā
ſiones. i. ꝓ diuerſiſ meritiſ diuſe retribu
tiones. ⁊ dicit ſe dn̄s iterū uenturū ad aplo'
ut eoſ illuc ducat ubi ipē ē. ut ibi ipi ſint
cū eo. ⁊ q eiſ dicit dn̄s oib; fidelib; ſuiſ dicit.
Dr̄ ⁊ q thomaſ interrogans dn̄m. d' uia ui
te et'ne dn̄s reſpondit. q ipē erat uia uitaſ
⁊ uita. Inſup eudent' manifeſtat dn̄s di
uinitatē ſuā dicenſ ſe ee ī patre ⁊ patrē
meo. ꝑ unitatē ſuſtantie ī q̄a pater
⁊ filiuſ ſunt unuſ dſ et q ipē ſit dſ. opa in
audītoꝝ miraculoꝝ ꝑhibebat teſtimoniū d' eo.
⁊ ido ꝑ opa ipā diſcipuli credere d'bebat. Dic q dn̄s
ꝓmittit diſcipuliſ ⁊ credentib; in ſe. q eadē
opa miraculoꝝ q ipē fecit ⁊ etiā maiora in
eiuſ noīe facturi erāt. Gror. In q̄b; ubi ſ ani
mamur ut illuc tendat nr̄a d'uotio ut dic
gregoriuſ. quo in dī unigenito eſt nr̄e na
ture ſuſtantia. Bene illuc tendebat paulus
cū dicebat. cupio diſſolui ⁊ eē cū xp̄o. ⁊ ſt
q ſurſū ſūt q̄rite ubi xp̄ſ ē in dextera dī. q
ſurſū ſūt ⁊c. Inſtruimur ꝗ ſup q̄ q̄a uia
eſt. eū ſeq d'bemuſ. Vn̄ petruſ. xp̄ſ uob re
liq̄d exēplū ut ſe. u. e. ⁊ iohēſ icam. q dicit ſe ī xp̄o
manē ⁊c. Et q̄a ueritaſ ē. ei crede d'bem'
⁊ ei credē ē. ꝑati q uolet. Vn̄ maloſ

redarguit in euangelio dicens. Si ueri-
tatem dico quare uos non creditis michi. Sed
ideo uos non creditis. quia non estis ex ouibus
meis. Et quia est uita ad eum ut semper uiuamus
festinare debemus. quia ut dicitur in apoc. qui ei
adherentibus. mors secunda non habebit potesta-
tem. nam ab eis fugiet mors dolor et gemi-
tus. etc. Quod sequitur quod dominus est uia ueri-
tas et uita. ut de hac materia exponit
per distinctiones in euangelio hodierno.

In natali apostolorum. Secundum Iohannem.

Hoc est preceptum meum etc.
In hoc euangelio dicit dominus apostolis quod inter cetera precepta
que dedit eis. hoc est specialiter preceptum. scilicet preceptum carita-
tis uel dilectionis. ut ipsi ita diligant proximos.
sicut Christus dilexit eos. ut et ita sint parati exponere uitam
suam temporalem pro proximis. sicut Christus exposuit suam
pro cunctis. Unde in luc. filius hominis non uenit mini-
strari sed ministrare. et dare animam suam redemp-
tionem pro multis. Dicit et dominus apostolis ... per quod po-
sunt cognoscere si sunt amici eius. scilicet si seruant pre-
cepta eius. Dicit insuper dominus apostolis quod duabus de cau-
sis ... non ultra uocabit eos seruos sed amicos suos.
Una quia cum seruus non uocetur a domino ad consilium. et ita
nesciat quid faciat dominus suus. isti autem uocabantur
ad consilium uelud amici. et ideo non seruus sed amici
erant de cetero appellandi. Alia quia omnia secreta
patris eis manifestauit. Unde in luca. Uobis datum est
nosse misterium regni dei ceteris autem in parabolis.
Et post. Dico autem uobis amicis meis. et post. Et quod
in aure auditis a me. predicate super tecta.
Dicit insuper dominus apostolis quod ipsi non elegerunt ipsum in modo quem

eos. et misit eos ad predicandum ut fructum afferrent
.i. ut homines ad fidem converterent. et talis fructus .i.
homines conversi. postea maneat semper in vita eterna.
et dicit quod bene poterant gentes convertere predicatione et
miraculis. quia quodcumque ipsi petierint patrem in nomine
suo dabit eis. Mor. In quibus verbis instruimur ad ve-
ram dilectionem dei et proximi habendam. et quo sequitur de di-
lectione dei et proximi. docemur et ut ea digne fru-
endo studeamus a filio dei amicitiam
que fiet. si in novissimo loco sederimus. sperare,
litatem modis omnibus sectati fuerimus .i. si humi-
dum viderit nos in novissimo humilitatis loco et tunc si
recubuisse. quoniam qui se humiliat exaltabitur et cetera. tunc in die
iudicii ad supernas nuptias nos invitando
dicet. amice ascende superius. et sic vocato erit
nobis gloria coram simul recumbentibus .i. coram sanctis an-
gelis in eterna cena semper convive existunt. Instruimur
insuper ad gratiarum actiones deo assidue exhibendas
qui nisi pro nobis stetisset. ut dicit paulus. elegit
nos in ipso ante mundi constitutionem ut essemus
sancti et immaculati in conspectu eius in caritate.
instruimur etiam in nomine christi petere que petenda sunt. et cetera.

.S. Iohannis. In festivitatibus plurimorum apostolorum

Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem et cetera.

Hoc evangelium quod sumptum est de iohanne pluribus rationibus
in festo sive in honore apostolorum legitur. Una quia
sumitur de sermone ad eos specialiter post ce-
nam facto in quo dominus affectum suum erga eos
specialiter demonstravit. Secunda quia hic tan-
gitur dilectio domini qua specialiter eos dilexit.
et hoc est in capitulo ibi. hoc est preceptum meum ut d.
Tertia quia ipsi specialiter dominum dilexerunt. unde
ab eo amici vocari meruerunt. quia sapientia dei di-
ligentes se diligit iuxta illud ego diligen-
tes me diligo. et hoc notatur ibi vos amici
mei estis. et cetera. Et ideo paulus dicebat quis

nos separabit a caritate xpi 7c. Quarta q(uia) hic
dr signum amicitie 7 dignitatis eorum q(ue) est se
cretorum reuelatio 7 a s(er)uitute peccati libera
tio. 7 hoc tangit ibi. iam n(on) dicam uos s(er)uos
q(uia) s(er)uus nescit q(ui)d faciat d(omi)n(u)s eius. uos autem
di. a. q. o. 7c. Quinta q(uia) hic manifeste dr
eterna eorum p(re)destinatio 7 in tempore uocatio.
iux(ta) illud. quos p(re)destinauit hos 7 uocauit.
Sexta q(uia) hic dr illa q(ue) p(ro) labore petitur
gloriosa remuneratio. 7 hoc notatur ibi.
ut q(uo)dcu(m)q(ue) petieritis patrem in nomine meo
det uobis. ipi enim iux(ta) illud d(omi)ni in matheo.
primo petitur regnum dei 7 iustitia eius. 7
iux(ta) illud ps. unam petii a d(omi)no hanc requiram ut
7c. 7 hoc consecuti sunt. Mor. 4. ad n(ost)ram instru
ctionem tractantur in p(re)cedentibus uerbis. primum
est singulare dilectionis preceptum q(uo)d totiens
a d(omi)no replicatur 7 p(ro)prium ei esse declaratur. 7 do
... obediendum. hoc est dilectionis preceptum.
in ... cotidie iteratur. q(uia) hoc est plenitu
do legis s. dilectio ut dic(it) ap(osto)l(u)s. 7 omnis lex
... instruunt 7 ut dic(it) alibi in dilectio
nis precepto totalis pendet 7 p(ro)phe. 7 ideo o(mn)i
no nichil sine hac caritatiua dilectione est
bonum. ut testatur paulus ad cor. si
linguis hominum 7c. Et hoc preceptum di
lectionis totiens a d(omi)no replicat. q(uia) debet eo(rum)
quasi q(ui)dam clauis infixus in cordibus. uerus
iux(ta) illud. uba sap(ien)tis quasi stimuli
7 quasi claui in altum defixi. Secundum est

singulare dilectionis exemplum. unde addit dominus. sicut dilexi
vos. et posuit se in exemplum dilectionis. quia ut dicit
seneca. plus creditur oculis quam auribus. et quia cum
christus sit caput et prelatus totius ecclesie. ideo eius exemplum de-
bet magis intueri. et plus valet unum bonum exemplum
prelati. quam [illegible]. subditorum. et plus nocet in malo.
[illegible] mala [illegible] exempli prelati. audiat. Et dicitur.
prelati tot mortibus digni sunt. quot pravitatis exempla ad
subditos transmiserunt. ¶ Item est notandum quod dilectio
ut et nos similiter faciamus. quia christus dilexit nos tripli-
citer.
liberaliter ante quam mundus esset vocando. paulus. qui elegit
nos ante constitutionem mundi. constitutione ut essemus
sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Et in hoc
patet liberalitas. quia non solum diligit amicos sed et ini-
micos.
sapienter. naturam et culpam [illegible].
fortiter. quia dilexit [illegible] maxima patiendo.
[illegible] quod notatur est probabile dilectionis signum.
[illegible] [illegible]
Impletio [illegible]
[illegible]
[illegible] diligo [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] paulus. gaudere cum gaudentibus [illegible]
[illegible] [illegible] virtus [illegible] paulus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] celestium [illegible]
[illegible] affectiones [illegible] notantur [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible] autem [illegible] capitulis [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
dilectionis [illegible] [illegible] voluntas [illegible].
unum et anima una, [illegible] [illegible]
[illegible] modernos religiosos et clericos [illegible]
[illegible] [illegible].
Dilectionis exemplum. triplex est. dilectionis [illegible]
sapienter. ¶ [illegible] cum [illegible] [illegible]
liberaliter [illegible]. [illegible] eos studeat [illegible],
fortiter.

De apostolis.

Creator et reparator humani generis dominus Ihesus Christus, cupiens
nos de potestate diaboli liberare, duodecim discipulos
eligere voluit, quos et apostolos nominavit. Per eos enim infide-
les ad fidem convertit. Non elegit phylosofos, non rethoricos,
non principes, ut ipsorum filios, sed rusticos, ydiotas, et
piscatores populo suo voluit esse pastores. Elegit
infirma mundi ut confunderet fortia. Elegit Pe-
trum piscatorem, ut superaret Neronem imperatorem. Ele-
git fratrem eius Andream, per quem devicit crudelissimum
proconsulem Egeam. Deinde vocavit Iohannem et Iaco-
bum filios Zebedei. Quibus revelavit gloriam unigeni-
ti filii dei. Verbum quod erat in principio Iohanni revelavit,
et ei super pectus suum recumbenti divinitatis sue
archana propalavit, qui postea scientiarum fidelem populum
[illegible] nitilavit, et per eum Ephesum et Asyam
[illegible]navit. Per Iacobum fratrem eius Yspaniam [illegible]
illustravit. Per alterum Iacobum Ierosolimis [illegible]
ecclesiam consecravit. Per Thomam et Bartholomeum [illegible]
tholomeum Symonem Chananeum et [illegible]
[illegible] Per Mathiam locum Iude [illegible]
apostolus subrogatus. Chananeos et [illegible]
[illegible] ad divinitatis cognitionem [illegible]
[illegible] longe ante vaticinatus est dicens:
[illegible] Super celi nobis [illegible]
Sic ipse dominus dicit. Celum michi sedes est. [illegible]
[illegible] suos nominavit. Sic in [illegible]
[illegible] m. e. h. s. [illegible] et alibi [illegible]
[illegible] q. a. o. q. a. [illegible]
[illegible] humane [illegible]
[illegible] vocamur, Deus animas in [illegible] perfecto [illegible]
[illegible] benedicti sunt anima tua [illegible]
[illegible] legendi [illegible]
[illegible] nobis fratres [illegible]
[illegible] celebrarimus. Fundam [illegible]
[illegible] percolimus. Et [illegible]
[illegible] apostoli fecerunt [illegible]
[illegible] famem [illegible]
[illegible] mortificem [illegible] pauperibus [illegible]
[illegible] possimus [illegible] apostolos quos solempniter
celebramus ut ad [illegible] sanctis [illegible] Amen.

[illegible]

In uno martire sermo.

Si quis uult post me uenire. abneget semetipsum. et tollat crucem suam. Hec uerba
diuiduntur in tres partes. In prima parte quid oportet facere. Si quis
uult post me uenire. 7c. dicit dominus quod oportet illum qui uult sequi
Christum facere. scilicet abnegare se ipsum. id est non sua tantum spernere. sed et
propriam uoluntatem. sicut Christus qui dixit patri non quod ego uolo sed quod
tu. Secundum debet tollere crucem suam. id est carnem suam
cruciare cum uitiis et concupiscentiis. Tertium modum debet
sequi dominum. et qualiter debet sequi eum. dicit iohannes in ca
nonica. qui dicit se in Christo manere. debet sicut ille ambula
uit et ipse ambulare. Et petrus in canonica. Christus re
ue [illegible] s. u. e. qui cum malediceretur 7c. et quod peccatum non
fecit. n. d. i. 7c. dicit tertio dominus quod debet quis animam suam. id est
uitam suam ponere plus quam dominum diligere. sed Christus ut eternam ui
tam habeat ponere temporalem. quia ut dicit iohannes Christus pro nobis animam
suam posuit. 7 nos debemus pro Christo 7 etiam pro fratribus animas
ponere. In ii. parte. [illegible] quid enim prodest homini. 7c.
dicit dominus quod totus mundus non posset comparare unam animam
7 quia una anima propter cognitionem 7 fruitionem dei quam potest habere
ualet centum mundos [illegible] si essent. ideo nulla res
debet esse tantum cara homini. quam anima propria. Et cum tantum
sit anima pretiosa. nichil lucraretur homo ille in morte in
finita perdet. si lucraretur totum mundum. 7 sue anime
detrimentum 7 dampnum pateretur. 7 ideo ut anima non perdatur.
mundus est odiendus. sicut dicit iohannes. nolite diligere mundum neque
7c. Et. contempnendus est. hic mundus qui [illegible] ip
peris amicum demulcet. et ubi ingeminat. quod
aliud quam [illegible] dampnat. In iii. parte que incipit
ibi. Filius hominis uenturus est 7c. dicit dominus se uenturum
ad iudicium 7 redditurum se unicuique secundum opus suum
ut dicit psalmista. Reddes unicuique secundum opera sua. 7 paulus
omnes astabimus ante tribunal Christi. ut recipiat unus
quisque propria prout gessit in corpore. siue bonum siue
malum. Vnde multum deberemus timere. cum mali dicent
tunc montibus. cadite super nos 7 collibus operite nos. 7
ideo dicebat ieronimus. quotiens diem iudicii re
cordor. toto corpore contremisco. hoc euangelium totum
morale est.

·S· [?] · In unius martiris nat[ale]

Nichil opertum quod non reueletur. et c. Dicitur in hoc euangelio a
domino quod de die iudicii solum intelligendum est, ubi nichil
opertum quod non reueletur neque occultum quod non sciatur.
quia ut dicit paulus tunc dominus illuminabit abscondi-
ta tenebrarum. et manifestabit consilia cordium.
Ergo nichil agunt peccatores qui credunt se in occul-
to peccare ne uideantur. quia ut dicitur in regum homo uidet
ea que parent dominus autem intuetur cor. Et Gregorius in
ymno. Speculator astat desuper qui nos diebus omnibus
actusque nostros conspicit a luce prima id est ab hora qua
nascimur usque in uesperum id est usque in hora mortis
Ergo nichil agit adulter. quia ut dicit iob. ob-
seruat caliginem dicens. non me uidebit oculus. quia
uidebit eum omnis oculus. et apparebit omnibus. ut dicitur
[?] ipsa confusio eius. Et abacuc dicit quod etiam
lapides de muro clamabunt contra eum. Sed dicit etiam dominus
quod non sunt timendi persecutores temporales. cum non possint
offendere nisi corpus. Sed deus est solummodo timendus
qui animam et corpus potest perdere in gehennam. et ne
forte crederent sancti martires expositi passionibus
quod a deo essent derelicti. ut eos animet ad sustinen-
dum inducit exemplum et dicit. quod nec unus passer non
perit [?] sine prouidentia diuina. Si ergo cura est deo de
[?] passeribus. multo magis erit curam
de homine qui creatus est ad imaginem et similitu-
dinem suam. [?] promittit sanctis martiribus quod unus capillus
de capite eorum non peribit. et ideo per hanc spem dicebat pa-
ulus. spe sumus gaudentes in tribulatione pati-
entes. Et iterum Saluatorem expectamus dominum ihesum christum
qui reformabit corpus humilitatis nostre configu-
ratum corpori claritatis sue. Christus est aduocatus
confitentium apud patrem. Iohannes in canonica.
Aduocatum habemus apud patrem ihesum christum iustum

7 ipse ē ꝓpitiatio ꝓ peccatis nr̄is. 7 pa
ꝯ xp̄i ihc q est ad dexterā dī q etiā int
ꝑpellat ꝓ nob. D. matt unius mar.
Si quis uenit ad me 7 non odit patrem 7c.
Dic dns in hoc euangl̄o q oportet illū q
uult eū sequi 7 suus ee discipulus odire pa
trē 7 matrē 7 sorores 7 fratres. 7 etiā ui
tā ꝓpriam. q sane intelligendū est. ut odiat
uitia n ꝑsonas. qa ut dicit beatus aug. sic
sūt homines diligendi. ut eoꝝ errores 7
uitia n diligat. Intelligit̄ q hoc de illis pa
rentib; ut ꝓpinquis. impedimentū ꝑstant ne
aliqs intret religionē. ut ne agat ea
q ptinet ad salutē. De qb; dicit dns in euangl̄o.
Si oculus tuus scandalizat te erue eū 7 ...
sterna sup 7 mors scam m. cha el. Dic etiā q
ille n pot suus ee discipulus. q n tollet
crucē suā. 7 n uadit post me [illegible] imitando
uestigia eī. Q [illegible] cruce martirii q
ad scos martires intelligat. tam quī
ad nos de cruce penitentie intelligit.
sicut dicit paulus. Si in hac cruce ne ꝑ
timur. n regnū abimus. Huius aūt
crucis quattuor st partes. i. cordis co
tritio. de qua ps. cor cot. 7 hu. oris cofessio
de qua iacob; confitemini alterutrū. 7c. 7
paulus oris cofessio fit ad salutē. opis sa
tisfactio. un paulus. Sic exhibuistis mbra
uestra seruire iniquitati ad iniquitatē. ita
exhibete mbra uestra seruire iustitie i
sanctificationē. [illegible] usq; [illegible]
gaudet dic dns. [illegible] usq; 7c. [illegible] penite
tia dr qualit [illegible] pena qa debet homo
tenere. [illegible] uiuit. [illegible] q ē [illegible]
uolens [illegible]

dicit dñs quilibet debet uti ut pficiat bonū
opus qđ incepit. ne a demonib; in derisu
habeatur. exemplo turris edificantis. Vnde
talis anima que incepit religionē uł pe
nitentiam et n pfecit. dicit xpc. Viderunt
eā hostes. i. demones et deriserunt sabbata eius. i.
opa uirtuosa q̄ inceperat. que post dimiserat
hoc n̄ fecerat [illegible] qui dicebat deo patri in euā
gelio. Opus qđ consumaui qđ dedisti michi ut
facerem. et paulus bonū certamen certaui
cursum [illegible] de reliquo reposita ē m corona
iustitie quā reddet mihi dñs. Exemplū regis.
[illegible] nos dñs per exemplū regis manus
potentis. qui guerram habens cum pote
tiori et uidens se n posse resistere. mittit
legationes et facit pacem cū illo. licet po
tentior sit ualde remotus ab isto. ut
cū n possimus deo omnipotenti deo omnipote
n resistere. dum tempus habemus. [illegible]
det et differat [illegible] ad hoc est tempus
penitentie habeamus ut legationes ei
mittamus scilicet singultus et suspiria
lacrimas. sic fecit beatissima mada
lena que stans retro secus pedes dñi ihu
lacrimis cepit rigare pedes eius. propter quod di
missa sunt ei peccata multa. quoniam dilexit mul
tum. Sic debemus mittere legatos ad dñm
largas elymosinas. pauperibus ministrando.
Vnde tobias. fiducia magna erit coram summo
deo elimosina omnib; facientib; eam. quoniam
ipsa ab omni malo et a morte liberat,
et n patitur animam ire in tenebras. debemus
et mittere legationes precum et orationum.

qa ut dr in ecc oratio humiliantis se nu
bes penetrat. talib; ergo legationib; dns
complacatur. qa ut dr in ezechiele. quacu
q; hora peccator conuersus fuerit ~~...~~ inge
muerit. omnium iniquitatum eius non re
cordabor. S; dicitur q dns q non pt meus esse
discipulus q renuntiat omnib; que pos
sidet. Sz hoc sane intelligendum est.
qa hoc potest esse consiliu et preceptu. Si
est preceptu sic debet intelligi q quilibet
tenetur renuntiare hoc modo omnib; q
possidet. ut ea possidet non pro uoluptate
s; pro necessitate tantum possideat. nec in
eis cor pro amore figat. Et hoc est q dicit
paulus. habentes diuitias mundi tamquam
non habentes sint. et ps. diuitie si afflu
ant nolite cor apponere. Si autem est hoc
q dicitur [illegible] renuntiandi consi
lium. ad hoc non tenentur nisi religiosi,
q statuerunt sibi consiliu in preceptum. tene
tur enim ad hoc q de hoc uotum emiser. qa sic
uouere uoluntatis est ut dicit ysidorus.
ita reddere est necessitatis. unde ps. uoue
te et reddite dno deo uestro. Et est hoc
uouere et facere magne perfectionis. unde
dns in euangelio. Si uis perfectus esse uade
et uende omnia que habes et da pauperibus. et [illegible]
habebis thesaurum in celo. Baptiste et mar

Ecce ego mitto uos
in medio luporum etc.

Dicitur in hoc euangelio q dns dicit apostolis ac aliis
sequentib; q ipse mittit eos sicut oues

216

ad lupos. dum xpc mittit eos ad predica-
dum. ad incredulos et gentiles. Et
ideo sibi debet tamen ne ab hominibus
decipiantur. neque a vera fide avertan-
tur per aliqua tormenta. sed inter malos
habeant simplicitatem columbinam. et
ne decipiantur habeant astutiam
serpentinam. De natura autem columbe
supra dictum est. De astutia serpentis.
Serpentis autem astutiam in his attende-
re. In capitis defensione. quia pro eo de-
fendendo corpus exponit. Sic et ipsi
[illegible] non timeant mortem subire.
[illegible] quod est ecclesie ut dicit apostolus. Item serpens
[illegible] ne audiat incantationes claudit au-
[illegible] audiat incantationes [illegible] audiat [illegible] tracti
[illegible]. Ita et isti ne audiant [illegible] aures suas ne
[illegible]. [illegible] obturat [illegible] [illegible]
audiat sanguinem [illegible] habitabit. Item serpens
[illegible] in [illegible] habitabit [illegible] foramen in
[illegible] [illegible] consiliorum
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bibat. et ita et ipsi
[illegible] [illegible] uite. De
[illegible] bibere [illegible] uite. deponat
[illegible] caput [illegible] est [illegible] uite.
[illegible] malitiam et
[illegible] solum. detractiones et mur-
murationes. et si sic fuerint muniti bene
poterunt portare testimonium xpi. et
hoc martyria tollerare. De confes-
sionibus.

Sunt lub..u. p. ?. et ?. [illegible] euangelistis
[illegible]

Ad duo monet dominus sacerdotes confessores suos
& omnes fideles. ut lumbos habeant precinc-
tos per castitatem. quia ut testatur beatus
iob. virtus eius in lumbis eius. et fortitudo
eius in umbilico. Et ut dicit Gregorius. lumbos re-
stringimus cum carnis luxuriam refre-
namus. & hoc est quod dicit paulus. pacem
sequimini & sanctimoniam sine qua nemo
videbit deum. debent & lucernas
ardentes habere in manibus. i. per bona opera
& bona exempla viam ad celum proximis demon-
strare. unde alibi dicit dominus in euangelio.
Sic luceat lux vestra coram hominibus.
ut videant opera vestra bona. qui in celis est.
Et ideo dicebat paulus. Imitatores
mei estote sicut et ego christi. & ipse capite nos
in exemplum. Neminem lesimus. neminem
circumvenimus. neminem corrupimus.
Debet ergo [illegible] fideles [illegible] debet facere
ad modum patris familias. qui si sciret fu-
rem venturum esse. ad effodiendam domum suam
& furandum thesauros. sic vigilaret
nec domum sineret perforari nec asportari
in thesauros. Ita et nos cum sciamus fu-
rem venturum esse. [illegible] oratione [illegible] quia
ut dicit paulus dies domini sicut fur in
nocte veniet. cotidie expectare [illegible]
sit commune mori. & mors nulli parcit.
Vigilemus per bona opera. ne thesaurum [illegible]
vestimenta mea [illegible]
qui vigilat & [illegible] vestimenta [illegible]
nudus ambulet. [illegible]
Insidiatur [illegible] diabolus [illegible]
mala bone [illegible] auferat.

Ponit q(uod) d(omi)n(u)s similitudine(m) de bono dis
pensatore(m) posito a d(omi)no sup(er) familia(m)
sua(m) p(er) que(m) intelligitur p(re)latus ecc(lesi)e
uel q(ui)libet fidelis in d(e)i s(er)uitio guber
nans se ac domu(m) suam q(uem) d(omi)n(u)s s(uper)
ista fideli dispensatio(n)e sup(er) o(mn)ia
bona sua constituet eu(m) d(omi)n(u)m. Ita
q(uod) d(omi)n(u)s p(re)latos ecc(lesi)e (et) fideles suos si
bene ministrauerint sup(er) o(mn)ia bo
na sua .i. multa et(er)na ubi sunt
illa bona q(ue) oculus n(on) uidit. nec
auris audiuit. nec in cor ho(min)is
ascendit q(ue) p(re)parauit d(eu)s d(iligentibus) s(e). Na(m)
q(ui) bene ministrat ut dic(it) paulus
g(ra)dum bonu(m) sibi acq(ui)rit. S(ermo). M.

Homo q(ui)da(m) p(er)egre p(ro)ficiscens. (et)c(etera).
[illegible] in hoc e(uan)g(e)lio q(uo)d .v. talenta t(ra)
didit [illegible] sensus quos d(eu)s dedit cuilibet ut
[illegible] diligenter. Na(m) [illegible]
[illegible] ut credat in eu(m). q(ui)a corde credit(ur) ad
iustitia(m). [illegible] ut confiteat(ur) illi. q(ui)a
[illegible] confessio fit ad salute(m). oculos
[illegible] erigat ad ip(su)m. p(salmista). Ad te leuaui
[illegible] oculos meos q(ui) habitas in celis. (et)
[illegible] oculi mei ad d(omi)n(u)m. [illegible] no
[illegible] d(omi)n(u)m [illegible] donec misereat(ur) n(ost)ri. [illegible]
ut audiat u(er)ba eius. unde in iohe q(ui) est
ex d(e)o u(er)ba d(e)i audit. (et) p(salmista). Venite filii
audite me [illegible] uos. Nares aut(em)
ut accipiat odore(m) [illegible]. ut dicat
[illegible] sponsa in canticis. Traho
me post te in odore(m) unguentor(um)
[illegible] ut [illegible] extollat

eas in fide. ut dicit ier. Levemus corda
nostra cum manibus ad dominum. pedes vero sint arma
ti ad predicandum evangelium. et ad portandam pacem
quia beati pedes predicantium pacem. Secundum Matheum.
Simile est regnum celorum x. virginibus. etc.
In hoc evangelio dicit dominus quandam similitudinem
in qua comprehendit statum presentis ecclesie que dicitur regnum
celorum. eo quod malos in terra celat. et in ea
multa misteria celorum cogitantur. Ecclesia ergo que
ad duos status assimilatur virginibus sapien
tibus quantum ad bonos. et assimilatur virginibus
sapientibus quantum ad bonos. Et assimilatur vir
ginibus fatuis quantum ad malos. Sed indifferenter
omnes acceperunt lampadas id est singulas animas sin
gulas lumine rationis ornatas. cum quibus debet
occurrere obviam sponso. id est christo. Unde quod dicit apostolus
Despondi enim vos uni viro virginem. simul sapie
ntes et fatue. Sed licet indifferenter acceperunt
lampadas differenter tamen ornare curaverunt quia fa
tue virgines id est quas malos intelligimus acceptis
lampadibus non sumpserunt oleum secum. Sed prudentes
per quas bonos intelligimus acceperunt oleum in vasis
suis. id est animam cum lampadibus. Oleum dicitur misericordia sive
opus factum ex caritate. Et per ceteros alios quia illu
minat mentem. pascit affectum. sanat cotidiana pe
ccata. supernatat amoribus temporalibus. Super illo
Mora autem faciente sponso. dicitur quod sic manifeste
videtur quia antequam dominus veniat ad iudicium. omnes
morientur tamen dicit quod exceptis. Gregorius. In quo nobis
timor incutitur ut nostra novissima consideremus
iuxta illud ecc. Fili memorare novissima tua et in eternum non peccabis.
Super illo Media autem nocte etc. dicitur quod media nocte
quando non sperabatur venit sponsus. id est dominus ad iudicium

218

refectus ē clamor. i. uox angelica de qua dic apls.
canet enī tuba. 7 mortui resurgent. 7c. 7 ista tu
ba erit uox angelica. de qua dic apls. canet enī
tuba. 7 mortui resurgent 7c. 7 ista tuba erit uox ā
gelica. vn̄ paulus. ipse dn̄s ī uoce archangli 7 in tu
ba dei descendet de celo. 7 mortui resurgent 7 orna
bunt lāpades. i. conscientias preparando se ad ratioē
reddenda. Ignor. Per quo instruimur ut a peccatis q
cessamus. qa nō solū de pessimis factis. s; 7 de oī
uerbo ocioso reddituri sum̄ ratioē in die iudicii
vn̄ paulus. omēs astabim̄ ante tribunal xpi. ut ref e
rat unusquisq; ea ppa que gessit. siue bonū siue malū.
Sup illo fatue sapientib; dixer date nob de oleo ue
stro. p in die iudicii mali qrēt adiutoriū bonox.
7 uellet iuuari meritis bonox. s; nequaq poterunt.
qa ut dicit aug' romanus. nō eis poterit sotiari in gla.
qb; dissimiles fuer ī uita. qa ibi nō erit loc' q me
rendi s; tantū recipiendi. 7 hoc ē qd dic dn's. opa
mini donec dies ē. ueniet nox in qua nemo potest
operari. 7 itē. Quodcūq; pot facere manus tua in
stanter operare. qa nec ratio nec sciencia. nec sa
pientia erit apud inferos. quo tu ppas. vn̄
fatuis responder prudentes. i. sca peccatorib;
pro se in die iudicii patrociniū pstare nō poter
qa tunc uix sufficient unicuiq; merita sua
vn̄ auctoritas. Si uix iustus saluabit. impi
7 peccatores ubi parebunt. Dic ē 7 qd dn's sue
niens ad iudiciū. quos inueniet bonis
operib; ppatos. ad eternas nuptias introdu
cet. qa eos inueniet ueste nuptiali ues
titos. 7 ideo beatis nuptiis dignos. malos
aūt excludet uelut ignotos. 7 a se extra
neos.

S. M.

Si quis vult post me venire et cetera. Istud evangelium quod secundum
matheo multis rationibus in sollempnitate huius
alicuius singularis martiris legitur.
Quia in hoc dominus singulariter loquitur quasi de uno lu
fiat sermo ad omnes sicut in libris sapientie sub nomine fi
lii dirigatur sermo ad cunctos. Et iste beatus martir [illegible]
tiens sibi consilium in preceptum ac si sibi soli loqueretur
dominus. Quod hic dicitur studuit adimplere, ut post dominum domina
ret. cuius vestigia ut petrus ait sequendo.
Quia semet ipsum abnegavit. propter se divitias et honores
secularis contempnendo. Sciebat enim dominum dixisse in evangelio. quod
divitie sunt spine suffocantes verbum dei.
Quia in suo corpore crucem studuit penitentie et ma
cerationis carnis portare. Quia teste paulo ad Gal. qui
Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscen
tiis. ut hic dominus amonet ut ipsum sequamur et imitatione
[illegible] passione corporali. moriens pro
eo qui mortuus est pro ipso. iuxta illud. quod petrus amonet
suos dicens. Christo igitur passo in carne. et vos eadem co
gitatione armamini. s. ad patiendum. Et hec omnia sup
dicta que hic martir beatus [illegible] opere [illegible]
[illegible] ad implere notavit in nobis [illegible]
Si quis vult. Uno enim sancto decedente. tota celestis
curia iocundatur. Ut de beato martino scriptum est.
O beatum virum in cuius transitu sanctorum canit nu
merus angelorum. exultat chorus omnium cele
stium virtutum. occurrit psallentium exercitus
Quem michael assumpsit cum angelis. maria su
scepit cum virginum choris. Paradisus letus cu
stodit. Et hoc est quod ysaias animabus sanctis loquitur dicens.
In letitia egrediemini et in pace deducemini.

219

[illegible] et colles cantabunt coram nobis laudem.
[illegible] maiores et minores et omnia ligna re
gionis .i. sancti qui se hic affligendo ab humore
[illegible] exsiccaverunt plaudent manu. [illegible]
Sed autem quod nos fratres velud cum beato hoc in qua
[illegible] a domino eo laudari et glorificari.
verbum domini quasi nobis specialiter dictum suscipiamus
[illegible] id quod dominus in euangelio dicit. quod uni dico omnibus
dico. Suscipiamus ergo precepta domini intra cor et
[illegible] memoriam. [illegible] per opera continue
[illegible] quod dominus in lege et in sapientia dei [illegible] habebis ea
in corde tuo et in digito tuo ligabis ea. et erunt
[illegible] ante oculos tuos. Et in hoc cognoscere pote
rimus si sapientes et virtuosi fuerimus. vel
[illegible] vel ex maligno. quia ut dicit dominus in iohanne. qui
[illegible] verba dei audit. et c. et ecc. xxi. verbum sapiens
quodcumque audierit. laudabit et suscipiet illud. au
diet luxuriosus et displicebit ei. et [illegible] illud
[illegible] per oblivionem et contemptum.
Nos [illegible] spernendo. [illegible] et voluptates
[illegible] abnegemus. sic ecc. ammonet dicens. fili
post concupiscentias tuas non eas. et a voluntatibus
[illegible] aduerte. Si enim [illegible] anime tue concupi
[illegible] eius. dabit te in gaudium inimicis
[illegible] eius. Nam paulus qui nos gentes in magnum [illegible]
[illegible] tempore [illegible] arbitrabatur ut stercora. [illegible]
[illegible] penitentie affirmamus quia sit caput [illegible]
[illegible] vestigiis virtutum sequamur. ut dicit [illegible]
[illegible] tempora [illegible] ducamus [illegible] ad
[illegible] penitentiam faciamus. quia solummodo ad
[illegible] nobis data est [illegible] tempus [illegible]
[illegible] eo abusi sunt in superbia. hanc vitam [illegible]
[illegible] in comessationibus et [illegible]
[illegible] delectantur. [illegible]
[illegible] in bonis dies suos [illegible]
[illegible] inferna descendunt. quod patet [illegible] epulone. Nos [illegible]
[illegible] anelantes [illegible]

S. I. 9.

Ecce ego mitto uoſ ſicut oueſ in me
dio luporum. eſtote ergo prudenteſ ſic(ut) ſerpenteſ
7 ſimpliceſ ſic(ut) columbe. Iſtud euangelium
q(uod) ſumitur de mat(theo) in feſto plurimorum
apoſtolorum 7 martirum multiſ
rationib(us). legitur. quia dominuſ in eo
pluraliter loquitur ut per totam ſeriem
euangelii patet.

Sc(ant)oſ apoſtoloſ 7 martireſ compa
rat ouib(us) ꝓpter ſimplicitateſ ouiſ. q(uia)
ſimplex animal e(st). ſic iſti doloſi
tateſ ſeculi abiciendo ſ(an)c(t)am
ſimplicitate ſectati ſunt. iuxta illud
petri. deponenteſ om(n)e(m) ma(litiam) 7 o(mnem)
do(lum). 7 ſimulationeſ 7 inuidiaſ. 7
omneſ detractioneſ ſic modo geni
ti infanteſ rationabileſ ſine do
lo. lac concupiſcite ut in eo creſ
catiſ in ſalute. 7 pauluſ. nolite
pueri effici ſenſib(us). ſ(ed) malitie
paruuli eſtote. ut ſenſib(us) perfec
ti ſitiſ. 7 ideo dicitur in libro ſapien(tie)
ſimplicitaſ iuſtorum diriget eoſ. 7
ſupplantatio peruerſorum uaſtabit
illoſ.

Sic(ut) ouiſ n(on) reclamat. ſic iſti ſ(an)c(t)i
apoſtoli 7 martireſ p(ro) x(risto) occiſi.
murmur reclamationiſ nulla
tinuſ emiſer(unt). Vn(de) in ymno ca
nitur. ceduntur gladiiſ more
bidentium n(on) murmur reſonat
n(on) q(ue)rimonia. ſ(ed) c(orde) t(acito) m(ens) b(ene) co(n)ſcia
conſeruat patientiam.

t ido ī eoꝝ ꝑsona dr̄ ī ps. qm̄ ꝑ
te mortificam̄ tota d. e. s. c. c. 7c.
Nota ē utilis. sic 7 isti nob utiles.
ꝑ exēplū enī quasi oues lana
sua .i. ꝑpatiōe sua nos uestiūt.
ꝑ lac doctrine sue nos pascūt.
7 fimo uilitatis siue humilita
tis sue nos fecūdāt 7c.
Secdo ꝑ prudentia spē q̄ ē uita 7
pax ut dic aplus. Serpenti cōpet
7 hoc ido.
Quia sic serpens se totū expōnit ut
capud ī quo ē uita ꝓtegat 7 de
fendat. Sic isti ut xp̄m q̄ ē capud
ecc̄le. 7 fidē eius illibatā s(er)ua
rent. se morti exposuer 7
suppliciis passiōis. 7 ido de eis
cantat eccl̄a. Tradid(er)ūt c. s. ꝑ
d. ad supplicia. 7c. 7 alia 7c.
7 hoc ē qd̄ dicebat paulus in ac
tib; Ego n̄ solū alligari. s; mori
paratus sū ꝑ x̄. nec facio aīam
meā .i. uitā meā p̄ciosiore q̄
me. 7 ibidē legit' q̄ ibāt apli gau
dentes a cōspectu conciliī. q̄d d.
habiti sūt ꝑ n. i. c. t. pati 7c.
Quia sic serpens intrans angustū
foramē ut exuat se pelle ueteri iu
uenescit. 7 diutius sanus ui
uat. Sic isti ut dn̄s iubet in eua
g(e)l(i)o. contendite intrare ꝑ angu
stā portā uiā q̄ ducit ad uitā. acci
pientes ueterē hominē cū suis
actib; exuer(unt). 7 n. i. d. e. i. m. 7c.

Et nota quod dominus ovinam simplicitatem
et serpentinam supra prudentiam sine
cautela ideo coniunxit. quia simplicitas
sine prudentia fatuitas est. pru-
dentia sine simplicitate calliditas
quam dominus convocat. iuxta illud Salomonis
abhominatores et callidos provocat ira
dei.

Quadrupliciter persecuti fuerunt apostoli et mar-
tyres. scilicet persecutione.

[illegible]is. ibi tradent enim vos in conciliis.
primo enim eos ducebant in [illegible]. et coram
illis ut corrigerent eos [illegible] ut in actibus
apostolorum [illegible] de apostolis quod beatus stephanus
[illegible] pluvies legitur.

Verberis. ibi et in sinagogis suis
flagellabunt vos. cum non valerent con-
tra [illegible] inferebant contumelias
[illegible] ut saltem timore pena-
rum a predicatione nominis christi desiste-
rent.

Corporalis mortis ibi. et adversus
presides ducemini [illegible]
Coram [illegible] et [illegible] hodie [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] hodie [illegible]

Salute et [illegible] in his persevera-
[illegible] non [illegible] permittit. [illegible]
perseveravit. et cetera. Et hac [illegible]
beatissimi apostoli [illegible] hodie
[illegible] Nota [illegible]
ex apostolis [illegible] simplici-
plicitatem [illegible] prudentiam [illegible]
prudentia [illegible] Et quia [illegible]
sunt et martyres. et [illegible] per [illegible]
tores et gladios. tamen [illegible]
nos [illegible] secundum preceptum
domini [illegible] et [illegible]
[illegible]

221
223

evangelium luce in confessoribus

Sint lumbi. u. p. et lu. ar. in. ma. u.
hoc evangelium quod sumitur de luc. pluribus
rationibus in festo huius et cuiuslibet
confessoris legitur.
Prima quia ipse laudatur a restrictione car-
nalium desideriorum cum impleuit illud quod hic
dominus precepit. scilicet Sint lumbi. u. p. uel. d. lu-
bos restringimus cum motus desideriorum car-
nalium refrenamus. quod iste beatissimus con-
fessor fecit. uel quantum potuit dicens cum
apostolo. castigo corpus meum et in seruitutem redigo. ne
forte cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiar.
Secunda quia hic laudatur ab ardenti caritate in deo
et ab utilitate proximi in exhibito bono opere. et hoc
datur intelligi [illegible] lucerne ardentes in manibus
uestris. et hoc dicitur ibi et lucerne ar. in m. u.
In lucerna enim ardente duo attenduntur.
calor et splendor. in calore notatur caritas in
deum. in splendore utilitas ad proximum. unde
de baptista dicit dominus. ipse erat lucerna ardens
et lucens. et ideo de quolibet sanctissimo confessore
uerum est quod est lucerna posita super candelabrum
[illegible] et sicut [illegible] lucerna [illegible] meo. quia splendor
[illegible] sanctitate in orbe terrarum.
Tertia quia hic [illegible] a prudentia spiritus et
[illegible] custodia. et hoc tangit ibi et uos si-
miles hominibus [illegible] addat de [illegible]
[illegible] sanctissimi confessores [illegible]
[illegible] ab [illegible] habeamus. et hoc de-
[illegible] quia ipse [illegible] beatus [illegible]
[illegible] lucernam in manibus
tenemus. id est lumen boni exempli aliis ostendimus
in nostris operationibus habeamus. sit prudentia
spiritus et uigilem in custodia habeamus. in omni
hora [illegible]
[illegible] quia nescimus [illegible] futura [illegible]

habeamus incognitam horam mortis.
[illegible] Dominus ammonet dicens. [illegible] estote parati
quia qua hora non putatis filius hominis veniet. et
ut noceat vos [illegible] seculo. Preparacio
enim nos ad suscipiendum dominum [illegible] per mortem
[illegible]. que per [illegible] [illegible] fieri
[illegible] emundatione [illegible] et reductione [illegible]
iuxta illud [illegible] Paulus [illegible] dicens.
[illegible] [illegible] et [illegible] in
templo corporis [illegible] eam [illegible] templo
materiali [illegible] vendentes [illegible]
[illegible] avaricia. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adorare
deos alienos [illegible] alia [illegible] mentis
[illegible] Baalam et Astaroth. Per Baalam
qui superior [illegible] intel-
ligunt omnia vicia spiritualia [illegible] [illegible]
dia. accidia. tristicia. Per Astaroth [illegible]
[illegible] [illegible] vicia carnalia
[illegible] gula. et luxuria. [illegible] dua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
intelligunt. [illegible]
flens dicit [illegible] crucis [illegible] quorum [illegible]
venter est. [illegible] immunditia
[illegible] [illegible]
[illegible] interiore suo. [illegible] beatus
[illegible] [illegible] [illegible] superius
[illegible] carnales homines [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hec duo
vicia. [illegible] superbia et luxuria [illegible]
[illegible] sunt abicienda. [illegible] superbia
[illegible] [illegible] hoc ostendit [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] legitur
[illegible] rationale a [illegible] ab [illegible]
[illegible] fuit [illegible] eius.
[illegible] luxuria [illegible] possimus [illegible]
[illegible] corpore extrahit. [illegible]
[illegible] fornicatio [illegible]
[illegible] [illegible] cor [illegible] luxuria [illegible]
[illegible] bona [illegible]

gilate q(ui)a nescitis qua hora d(omi)n(u)s u(est)er
ue(n)tur(us) sit. Istud eua(n)g(eli)u(m) q(uod) sumitur
de matheo In festo co(n)fessor(um) ep(iscop)or(um) s(cilicet)
(et) p(re)lator(um) pluribus de causis legitur.
Primo q(ui)a hic co(m)me(n)datur iste s(an)c(tu)s
[illegible] ut a[illegible] a fidelitate p(ro)uidentis
[illegible] q(ui)a nichil [illegible]ciuit. cu(m) su[illegible]
re[illegible] retentare s(ci)re. (et) hec fidelita(s)
re[illegible] i(n) pluribus. ut sup(er) huc locu(m)
[illegible] glose. s(cilicet) [illegible] s(cilicet).
ut [illegible] n(on) [illegible] inueniat. Iuxta q(uod) d(omi)n(u)s
[illegible] dicebat. Et gl(ori)am mea(m) n(on) quero
[illegible] et patris. [illegible] in o(mn)ib(us) edificet d(eu)s p(er) i(esu)m (christu)m
ut in o(mn)ib(us) edificet d(eu)s [illegible] n(on) nobis. s(ed) n(omi)n(e) t(uo) d(a).
[illegible] Non nobis d(omi)ne n(on) nobis
[illegible] uerit [illegible] n(on) p(ro)p(ri)u(m) querat.
[illegible] ex toto corde. (et) a[illegible] s(er)uatur.
[illegible] q(ui)a hic laudatur a uigilantia
[illegible] q(ui)a [illegible] p(re)latus s(u)b(ie)c(t)is (et) subditi
[illegible] quam q(ui)s p(re)latus [illegible]
[illegible] futura incommoda.
[illegible] canonica [illegible].
Tertia q(ui)a [illegible] electio canonica [illegible] neq(ue) p(er)
q(ui)a non p(er) [illegible] fuisse. neq(ue) p(er)
[illegible] non p(er) potentiam secularem s(ed) a d(e)o
[illegible] Electio aute(m) huius (et)
[illegible] est istud. Electio aute(m) [illegible] patet
[illegible] s(an)c(t)or(um) p(re)lator(um) q(ue) diuina fuit
[illegible] beato martino. ambrosio. (et) nicolao.
[illegible] diuinit(us) (et) miraculose uocati
[illegible] (et) humilitatis causa
[illegible] consensu [illegible]
[illegible] q(ui)a eius officium ad [illegible]
[illegible] q(uod) est ministratio diuini populi.
[illegible] in tempore opportuno.

De sancto michaele. Consurget michael princeps
magnus qui stat pro filiis populi tui. Dan. xii. Tria sunt
que leguntur de michaele. in quibus commendabilis ostenditur.
s. a sapientia. a fortitudine. et a bonitate. Et in
his tribus ad imitandum nobis proponitur. Commendatur
michael archangelus a sapientia. Unde legitur dyabolum
superasse. sic dicit beatus iudas in epistola sua.
Cum michael archangelus disputans cum diabolo de moysi
corpore altercaretur. non est ausus iudicium
inferre blasphemie. [illegible] consurget michael
Michael quis ut deus [illegible]
et sapientie. a fortitudine. Unde legitur pugnasse
cum dracone. sic legitur apoc. xii. Michael et angeli eius
preliabantur cum dracone. [illegible] princeps michael
[illegible] aliis pugnare. A bonitate
legitur habere officium suscipiendi animas. sic [illegible]
Gregorius in persona dei archangelo michaeli
[illegible] principem super omnes animas [illegible]
[illegible]
ad [illegible] qui stat pro filiis populi
tui. i. suscipit illos. que conveniunt [illegible]
[illegible]. In istis autem tribus proponitur nobis
ad imitandum [illegible]. In sapientia ut [illegible]
diabolo. ne ipse nos decipiat per [illegible] fallacias
[illegible] iii. [illegible]
donec [illegible]
[illegible] fallacias [illegible]
[illegible]
[illegible]
fallacias [illegible]
[illegible] ut pugnemus cum dracone [illegible]
ad [illegible]. unde ecclesia cantat. [illegible]
A bonitate ut suscipiamus [illegible]
[illegible]
[illegible]
aut [illegible] pauperes ut [illegible]
unde paulus. hospitalitatem nolite
oblivisci.

223

[illegible] lanc[illegible] q̄d̄ sutris do [illegible]
[illegible] d. x. quos recip[illegible] me [illegible]
[illegible] q[illegible] [illegible] en hic felia hospitao
[illegible] a Johes. xiiii. [illegible] uenio [illegible]
[illegible] me [illegible] uos [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] qa [illegible] bona [illegible]
[illegible] dixit angelus tobie. xii. [illegible]
[illegible] mortuos. ego [illegible]
[illegible] qa aīas egredientes de cor
[illegible] in regno eterna. sic dr
[illegible] ut mereret [illegible]
[illegible] constitutus est michael
[illegible] archangele michael co
[illegible] sup omnes aīas [illegible]
[illegible] sic dr
[illegible] cū tuba [illegible] uoce magna
[illegible] electos [illegible]
[illegible] sup [illegible]
[illegible] angelus suus [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] xv. [illegible]
[illegible] facies tua plena
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] penitente.
[illegible] luxuria. sic custodiuit
[illegible] ne pollueret [illegible]
[illegible] auaritia
[illegible] custodiuit tobia [illegible]
[illegible] auaritia
[illegible] ab hostib
[illegible] custodierunt tres pu
[illegible] iii. angelus dni descen
[illegible] in forna
[illegible] quasi

q qa p fide ceci spualit illuminant. legit de illuminatioe ceci. off. similit e de fid. pco. de tenoe manducauer ut incutiat nb timor ne p gula offendam dm sic iudi. qr tuc solent homines mag intende gule ppt carniprium q iminet. Matutinale u offitiu similr e de timore qr de diluuio. ut eccla incutiat timore filiis suis. ne peccent p luxuria. qr h duo uitia illo tepore maxime dnant. s; ne timor ni mius desparare faciat cantat de beu q xpm signficat

xl.

De quadragesima.

Post quinquagesima aut seqt. xl. q e spalis numerus penitentie. qr p pe nitentia p ueniit ad lum iubilei .i. ad remissione peccatoru. q p penitetia habet. Vn pm annus iubilei erat i q oia debita remittebant. Et pcendit. xl. usq; ad die magnu iouis sci. cene dni. q e dies absolutois. l ea die publice penitentes ad ecclam reuocant. de qua in initio xl. fuer expulsi. qr u eccla n ieiunat i dnica p gaudia resurrecti onis. et etia q xpi eo die legit come disse bis cu discipul i emau. et p eo mirunt cu aplis p te pscis assi. et fa mellis. i cap a pcedenti. iiii. fr ieiu nare. alit n expleret. xl. qr n ecent. n xxxiiii. dies ieiunales. et duo pea usq; ad pasca. In hac e die bndicit ignis ppt humilitate ut recolam miserias humane nature. et dictioe q p pec catu ade cseruti sum. Inuitam e omis generali ad penitentia pp effec tu. unde introit. Misereris. &c. ad ide inuitant i epla paruu et magnu utri usq; sex. vn dic coggrate cetu. &c. Segt. eo. q respondet eple. ostendens

iiii. fr. capit ieiunii.

teplice effectu pnie. pmu qr p penitentia habet remissione peccatoru. et collatione gre. et conculcatione inimicoru. pz. et seqt tract q signficat labore q i pena habet. Euglm u e de modo ieiunandi. qr cu leticia spuali. Vn unge cap tuu &c. In fine aut misse dr oro i xl. ppt sanitate tepou.

De v. fr.

In pcedenti fr i uitauit ad penam. s; qa penitetia csistit i trib. i orone. ieiunio. et elymosina. i trib; dieb; sequentib; agit de his trib. Vn i hac. v. fr ag de ore. vn incipit introit Du clamare. &c. qa at oro facta ualet tu p se tu p aliis. adducit i epla et i euglo ex de cetc chia et centurione. quoru unus p se alius u p alio exauditi fuer. In vi fr ostendit s. quale ieiunium placeat do .s. spuale n carnale. qr n placet do q aliqs cruciet se tn si q abstineat a pecco. et hoc dic epla. s; qa hoc fit p caritate seqt euglm de caritate patet. In sabbo agit eccla de ela. qr porone. ieiuniu et helimosina p uenit ad sabbm mistis. et hoc apte pandit i epla. Si abstulis. hoc ide dic i euglo q dns apparuit discipulis i mari laborantib; p quos peni tentes designant. et facta e tranqlitas qa i cord hoim p bona opa oia tranqllant. et hoc e sabbm mistis. In hac dnica ut dictu e i cap. xl. et ptendit usq; ad die q dr cena dni. qa p ueram penitetia p uenitur ad cena agni. de q i apoc. beati q ad cena agni nuptiaru uocati sut. Et qa eo tepore n nos diabolus fortius i surgit ppt hoc ne deficiam i pugna n fortat nos dns in introitu dicens. Inuocabit me &c. Et ne i hmoi succubam i pugna ido spualit nos armat aplus i epla. Ecce nuc tepus &c. Et enumerat ab aplo xxxvii. opa

virtutum

de v. fr.

de vi. fr.

de sabbo

de ia dnica

D'ii. fr

D'iii. fr

D'iiii. fr

ꝫ ut securē hō pſit pugnare. ſeqͣᵗ. cōmd
angelis ſuis. ſ; qͥa pugna ē ī teptatiōe. ſē
ꝑs. ī tractu. ꝺ teptatiōe. Jn quo ne hō pſit
coquer ꝺ mē ꝗ ūtatē. iſtius pugne qͥ̄
teptator potentiſſim̄ ē. ut dic iob. nē
poteſtas ſub celo. ⁊ ē. ⁊ ſapientiſſim̄ qͥa
multa uidit ⁊ crudeliſſim̄. ꝑ ē. crud
lis ē ⁊ ꝯ uīſcebit hō aut infirm̄. ⁊ ꝯ
niens ī ipo tractu. ſeqͣᵗ ad uictoriū ⁊ glo
latio. ubi cū ipo ſum ī tribulatiōe. ⁊ qͣ
ū teptatio triplex ē. ſ. leuis ⁊ manife
ſta. q ſigficatᵉ ꝑ ſagittā uolantē ꝑ dīe
ſꝫ. ꝯ uis ⁊ occulta q ꝑ negotiū ambulans ī
tenebris ſui ꝯ uis ꝯ uis ⁊ manifeſta q dr̄
ꝺ moniū meridianū quas ſupare ꝺbem̄.
ꝑo mer ſeqͣᵗ eūg ꝺ tplia teptatiōe dia
boli. ⁊ ꝺ teptatorꝫ ſupato. ut armati gla
dio ubi dī teptationes poſſim̄ diaboli
ſupare. ſ Poſtquā dns̄ ⁊ aplᵘs arma
uit nos. n̄ reſtat n̄ pugnare. ſ; qͥa n̄ li
benter ſuſcipit pugna n̄ ſpet ꝺ ad uicto
riā ⁊ pmio. ido ī ſcdā feria ē introit.
Sic̄ oculi. ⁊ c. ⁊ qͥa iſta pugna ſpālr fit
ꝑ opa mīe ido ī epla. ⁊ ī eūglo agit
ꝺ opib; mīe. ⁊ ꝺ pmio. ꝗ iſta fr ag ꝺ
helimoſina. Tertia fr agit ꝺ oroē
⁊ ſumit introit ꝺ ipo ps qͤ oro dne
reſu. epla ū docet qualr ꝺbeam̄ orare.
ſ. ī pſenti. hoc idē habet ī eūglo. pmū
querite ⁊ c. Vn̄ ī odierno. dō tūc cm̄
teſ. ⁊ c. dicens. dom̄ mea. dō. o. u. Jn
quarta feria agͥᵗ ꝺ ieiunio. ⁊ ē idē a
capite ieiunii. ⁊ ꝺ ſigͥ q lxx. annus
ī capite babiloica. qͥ idē ſigficat nume
rus multiplicat ⁊ ſimplex. ſu multipli
cans. lxx ū annus ſig liberatione a capite
babiloica. ido petit liberari tn̄ ī introitu.

Remiuiſce. q habet ꝑ ieiuniū. adq du
cam̄ ī epla ꝗ ex moyſi ⁊ elye. ⁊ ſūt duae.
ꝗ duplex ieiunium a uiciis ⁊ a cibis. ⁊ qͥa
ꝑ ieiuniū mitigatᵘ ira dī. ido ī eūglo
habet ꝺ ī nimicitiis pꝫ. ſ Quīnta fr ē
ꝺ confeſſione ꝑ qua ī pungitᵘ hoſtis. Vn̄
introit ē ꝯ feſſio. Eſt aūt ꝯ feſſio triplex
fidī. pcī. ⁊ humilitatis. q has habz ē pul
critudo ī conſpectu eī. ⁊ c. ⁊ qͥa ꝑ ꝯ
feſſione meremur accipe remiſſi
onē peccatoꝝ. ido ſeqͣᵗ eplā ꝺ ꝯ feſſiōe
eſt pꝫ. ꝯ idē habet ī eūglo ꝺ muliē
chananea. q ꝑ confeſſione fidi cū dix
dnē adiuua me. meruit ſimulꝫ filie
ſue. Jn. vi. fr qͥ ix. dies ē ieiunii
q numerus ē introit. ꝺ neceſſitatib;
⁊ ido legit ī eūglo angelus dnī ꝺ ſcendit
ī piſcīnā. ⁊ c. ſ; ne ī pbe penam̄ exu
a ciuitatib; ſic uidi qͥ hē peccm̄ io ꝑ
ceſſit epla ꝗ aīa q peccauit ⁊ c.
Poſt ꝑ dicta bōa n̄ reſtat n̄ ſabbm̄ ī nō
ī n̄ epla ē ꝺ hoc ſabbō. fres̄ ortamur. ⁊ qͥ
ꝑ ſabbm̄ miſs ꝑ uenitᵘ ad ſabbm̄ eternitatis.
ſeqͣᵗ eūglm̄ ꝺ transfiguratiōe dnī. Epla
tn̄ ꝑ tinet ad ordinatos qͥ ea die fiūt
ordines. q ꝺbent corripe ī qetos ⁊ ſolari pu
ſillanimes. ⁊ transfigurari ꝑ bōā acti
onē. pꝫ. C Poſt ſabbm̄ ī qua oſtenſa ē
ꝺuotio marie. ſeqͣᵗ dnica ī qua oſtendi
tᵘ ꝺuotio pueroꝝ. ⁊ tūc facit eccla ꝓceſſi
onē. qͥ pueri exier extra caſtra obuiā dno.
⁊ nos ꝺbem̄ exire. extra caſtra obuiā
eī. ī. extra carnis ꝺlitias ſic dic aplus exe
am̄ ad eū ꝗ̄ caſtra ī ꝑ ꝑ eriū eī. ⁊ ſic erim̄
pueri. ī. puri ⁊ innocentes hebreoꝝ. ī.
tranſeuntiū oīa trena ſuūt pecca. ⁊
ido cantatᵘ illa ā. pueri hebreoꝝ. ⁊ legitᵘ

D v.

D vi.

D ſabb

Tran[s] Palm[arum]

S Ho. ſpūalr manducare corpus xpc ꝺlectare ī dō. ⁊ eū bene opando imitari. ⁊ ꝗ ꝑ caritatē
unirī. ergͦ ꝺlectari ꝑ manducare accipiatᵘ. habes ibi n̄ biba ꝺ hoc genimine uitis. ī.
n̄ ꝺlectabor ī opib; huius ꝑ uerſe nationis uſq;. ⁊ c. quoq; accipitᵘ manducare ꝑ imitari.
ut n̄ comedes ſullā. ī. n̄ imitaberis ī mūdos. S ꝺ. Magna ſacerdotis glā ē rectitudo labii,
S ꝺ. Qa dimiſſa planctu nec ea ꝺ fle. ꝑ ne ꝗ uiori ſe ſubicit. ⁊ hoc iiii ꝺ cauſis.

pma cauſa ē āplior cognitio ꝺ pecco. | Scda maior ꝯ teptus. | Tertia ingratitudo
beneficii | Quarta maior ꝑ uſitas uolūtatis

d. iiii. fe. — euuangelium de matheo cum appropinquasset.
Quarta feria est illa dies in qua dominus uendi-
tus est uidelicet a iuda. quia non solum uoluit pati pro nobis
set etiam uendi ut liberaret nos a uenditione
qua primus parens uendidit nos diabolo. pe-
sim pomi uetiti. unde ys. gratis uenundati estis et sine
argento redimemini. quia ergo dominus ut legitur in euangelio illius
diei orauit genu flexo. ideo in oratione ecclesia
d. v. fe. — mutat. Sciendum est quod ecclesia luget
tribus diebus. quia tot fuit dominus in sepulcro.
et colit in matutinis tenebras. quia uero illa
nocte que precedit in nocte imminet resurrec-
tio. non potest esse in artissima merore. an-
cedit una die. et ideo tribus diebus princi-
pia horarum et fines defficiunt. quia recces-
sit pastor bonus qui est principium et finis. et
non dicitur gloria patri quia in passione abscondita fu-
it fortitudo eius et gloria. non dicitur uobiscum nec
benedicere non dicitur. quia recessit sacerdos
qui debet benedicere et misereri. et in capite noctur-
nale officium. Gelasius d. t. c. m. i. amor
uehemens esse fuit eam qui passus sum. et
sunt omnes antiphone et responsa de passione. tres pri-
me lectiones de trenis yeremie. In die autem cene
recipiunt penitentes in ecclesia. quia pro cena
celestis panis reconciliantur deo penitentes.
et ideo in ipsa eorum die ecclesia in principio misse
post autem gloria oportet. tales enim possunt
gloriari in cruce qui perfecte egerunt penitentiam.
et in illa die ecclesia cantat cantica leti-
tie. quia in illa die institutum est sacramentum sacra-
mentorum. quod est esse summum gaudium. et ideo
cantat gloria in excelsis deo. epistola uero est de
modo sumendi cenam domini. responsum uero est de cruce et de
exaltatione facta per crucem. quia factus est et
c. vi. to. propter obedientie perfectionem. E-
uangelium uero est de dilectione et unitate. quia illud
sacramentum est dilectionis et unitatis. et dicitur ibi quo-
modo dominus precinxit se linteo. id est humanitate
purissima. et mittens aquam in peluim. id est
terra in corda. lauit pedes discipulorum. id est
id est affectus. Tres autem sunt cause. quare uo-
luit dominus lauare pedes discipulorum. prima
propter signum dilectionis. ostendit enim quam multum
diligebat eos. quando lauit pedes eorum.
secunda in exemplum humilitatis. Tertia ra-
tione misterii. quia lotio pedum significat
lotionem affectuum. plus enim in animis terrene.
adheserat pedibus apostolorum. ut quando dixer-
unt domine in nomine tuo. d. e. quando gaudebant plu-
res. uel tristitie quando non gaudebant. homines
ad uoluntatem suam. hunc autem affectiones
lauit dominus in illo die. ut esset mundi
toti. dupliciter autem lauat nos dominus. pro amor
tali. primodum a ueniali. ad quod significandum
fuit perfecte absolutionis in die ista. per-
acta missa statim cantatur uespertinum officium.
ad hoc ostendendum quod sacramentum eucharistie fuit
institutum in uespere. et quia tot date esse
calix est prima antiphona. calicem salutaris accipiam. quod
dedit dominus dicens. hic est calix et cetera. secunda antiphona
est cum hiis qui oderunt pacem et cetera. quia oportet illum
qui uult bibere calicem domini habere pacem cum
hominibus. in tertia aliis rogat se liberari quia in
ista pace peccatores remouent omnes
tribulationes. antiphona ad magnificat cenantibus
et est de cena domini. post ea nudant altaria.
et lauant. de nudatio significat recessum
discipulorum qui relicto eo fugierunt. lauantur
autem uino et aqua. ad significandum quod de latere
domini exiuit sanguis et aqua. per quod lotum est
genus humanum. et plus est ibi de uino quam de aqua.
aqua multe populi multi apoc. per quod significa-
tur quod sanguis christi sufficit ad redimendum

Abluendi autem sunt vii. genera. primum confessio peccatorum. quia in confessione omnia lauantur. Secundum elymosinarum
largitio quia sicut aqua ex. et cetera. Tertium effusio lacrimarum. quia lacrime lauant delicta quibus pudor est confiteri. Quartum per
fectio caritatis que operit multitudinem peccatorum. Quintum assiduitas orandi. quia multum ualet oratio iusti assidua.
Sextum conuersio lapsorum. quia qui conuerti fecerit peccatorem ab errore uie sue saluabit animam eius a morte. Septimum aliene offensionis re-
missio. quia si dimiseritis hominibus peccata eorum et cetera. Hec sunt remedia peccatorum post generalem baptismi purificationem quibus
ab omnibus iniquitatibus huius uite abluuntur pedes. mundantur affectus. mentes purificantur.

plureſ in inferno q̄ ſunt redepti ul' nūq̄ ſunt redimdi. In ſero ſ. prandiū repſentat uiri religioſi q̄ fec dnſ. qa maioreſ lauat pedeſ minoꝝ. ⁊ hoc fit ꝓlecto euglo. d' humilitate ⁊ dilectioe. q̄ talis humilitas ex nimia dilectioe ꝓcede dbet. dat aut ea die pax q̄ ea die inſtitutū ē ſacramtu recōcilatioeſ. ſ. eucha. In die aut paſceue a͡ꝑ eccla artiſſimū ieiuniu ⁊ ſilentiū. In meridie ū q̄ ea hora crucifix ē. dō quen̄ eccie ad ix horaſ ⁊ ad adorandā cruce. non cōſecrat aut eccla ī iſta die. q̄ x̄ uera hoſtia oblat fuit. ſine uelamine. ⁊ ē alia d' cauſa q̄ ū dbz eccla illud con. q̄ flagellis ⁊ ſputiſ ⁊ ꝯtumeliſ illa die affectu fuit. ē miſſis ſollepnib; ꝯſecre. ꝯ; qa ſep indigem̄ comuioe comunicat eccla. ī hoſtia reſuata a die antecedenti. q̄ ū aliū dicūt q̄ idō n̄ cōſecrat q̄ receſſit ī hoſtia reſuata. a die antecedenti. uerus ſacerdos n̄ ē ro ſufficienſ. q̄ eni ū ī die ſabbi ꝯſecraret hoſtia. Legit d' ſabbo paſce. q̄ dr ſcm ſabbm. ꝓ baptiſmū q̄ fit ī illa die. q̄ ⁊c. Sciend q̄ n̄ celebrat eccla paſca eo tepore quo iudei. ne iudaizare uidant. ⁊ qa die dnc datu fuit manna. ꝯ q̄ ꝑceptu ē comedere agnu ē agnus ſinceritatis ꝯ ueritatis. ⁊ h' in nouitate uite. ſ. in die reſurrectioiſ. q̄ tūc incepit nouitas uite. q̄ x̄ morte inimici. ma. d'. ⁊ ui. r. reparauit. ⁊ q̄ quo imolat ē agnus ē tepus luctus. idō differt eccla hoc uſq; ad tepus ſolepnitatis. q̄ ī ſolepnitate dbet fieri. ⁊ q̄ cū x̄ uult celebrare eccla paſca ſuū. ⁊ q̄ paſca ſignificat tranſitū.

In tribz diebz fiunt letanie minoreſ. q̄ a ſimplici epo. i. beato mamito maſ epo inſtitute ſunt. qa ſic legit ī eug. q̄ dnſ ꝑmiſſioe diuina ꝓpt pecca hoiuū intrabant porcoſ. ita tepr beati mamiti intrauer lupoſ. ut mag nocerent ⁊ ī urbib; ī uicis hoīeſ occidbant. Maior ū let ē ē q̄ inſtituta a beato ꝑ gregorio in feſto bti marchi ꝓpt peſte inguinaria. q̄ aut tali tepore fiut due ſunt roneſ. q̄ xp̄s aſcendente ⁊ dicente petite ⁊ accipie. ꝯfidentius h' tepor petit eccla. Scda qa eccla tunc ieiunat. ut d'poſita mole carniſ. q̄ auis q̄ habundat in carnib; uolare n̄ pot. ut ſtructio. ſequat dnm ⁊ pur' ſalutē ſuā petat ꝑ ieiuniū. Fit aut ꝓceſſio. in cui ꝑncipio cātat exurge dne. ꝓcedentib; cruce ⁊ reliquiſ ſcoꝝ. ut uexillo crucis ⁊ oronib; ſcoꝝ. lupi ſpuales. i. dmoneſ expellant. Introit ū miſſe ē exaudiuit. ī quo rememorat eccla ꝓterita di bnficia ad maiore ſpe. ⁊ q̄ n̄ exaudit n̄ diliges ſeq. L. diligatis. d'. q̄ ū n̄ tm̄ n̄ exaudit n̄ uere confitens in epla monet iacob; ad cōfeſſioe ⁊ ad petendū ꝓ helye. ⁊ ꝑ cantat unicū tm̄ alla. q̄ offitiū paſcale finitū ē. cātat aut alla. q̄ hoc n̄ ē ieiuniū merorīs q̄ n̄ fit ꝑ peccaſ. ſ; ut poteſtaſ diaboli remouerent ⁊ peſtis. ⁊ ꝓpt gaudiū aſcenſioiſ q̄ īminet. In euglo ū oſtendit q̄ dbem petē ꝑſeuerant. q̄ dnſ ul' id q̄ petierim dabit ul' meliuſ. malū aut n̄. In ſo die ide offitiū ē ⁊ ide intellect. In uigilia aſcenſioiſ. qa ieiuniu n̄ ſuffic ſine opib; mie monet ad opa mie ī introitu dicenſ. oms genteſ. pſa. m. q̄ ut dic. gg. ſiuis orone tua uolare ad celeſtia fac ei duaſ alaſ. ſ. ieiuniū ⁊ helymoſina. In epla ū oſtendit largitas helymoſinaꝝ ū dr q̄ erat illiſ oīa comunia.

Margin: pasce ue

Margin: d' ſabbo ſco

Margin: d' paſca

Margin: d' lectaniis

Margin: d' uigilia aſcenſionis

De xv. candlis.

Notandū q̄ ſcdm quaſda ecclaſ in illiſ trib; noctib; in qb; eccla repſentat dni paſſione. xv. candle accendunt que paſſim. extinguunt. ⁊ illis extinctis. una ardens abſcondit. ⁊ ꝑ actis lamitationib;. i. kirieleiſon ⁊ pſe. que ſignificat planctu. que diſcipuli dni d' morte x̄ fecer. illa candla abſconſa accenſa reducit. ex qua cetera luminaria ī eccla accendūtur. xv. candle. xii. ſignificat aploſ ⁊ treſ marias. q̄ quaſi ī paſſioe dni extincti fuer. cū lum fidi ꝑdider. candla abſconſa cū lumine. fuit xp̄s paſſus ⁊ ſepultus in qua paſſioe ⁊ ſepultura lum deitatis abſcondit. ꝯ; ꝑ modū candla accenſa reportat. que extincta luminaria reaccendit. qa xp̄s reſurgens a mortuis. lum fidi in aplis extinctū. re ſe eis oſtendendo. ⁊ reſurrectione ſua multis argumtis ꝓbando. reuiuiſcere fecit.

De ascensione domini

In die ascensionis fit processio solepnis. et significat processionem quam fecerunt apostoli cum domino in monte oliueti, ut uiderent ipsum ascendentem. De bethania ascendit deus in montem oliueti et inde in celum. et significat quod post celum et opera nostra ascendimus celum.

De die pentecostes

In die pentecostes descendit spiritus sanctus in discipulos uisibiliter. et hoc miraculum non potuerunt calupniare iudei. sicut calupniabantur resurrectionem et ascensionem. quia ex omni natione que sub celo est conuenerant ad diem festum quando audiebant eos loqui suis linguis. et ideo incipit introitus spiritus domini r. o. t. quia in erat aliquis de omni parte orbis terrarum.

De festo trinitatis

Post octauam pentecostes celebratur festum patris in nouitate. quia tunc apparuit caritas dei quia nobis dedit filium suum. et festum filii scilicet pasca. et festum spiritus sancti in missione ipsius. In octauis pentecostes fit festum trinitatis simul. ut ostendatur quod tres persone sunt unus deus. quem semper debemus laudare. Unde introitus est Benedicta sit sancta trinitas. et quia tota intentio est laudare ipsum ideo in laudibus singulis antiphonis preponit versus. Sic etiam in quibusdam ecclesiis in laudibus de beata maria. quia tota se intendit ad laudem dei. Sic etiam in nocte antiphona de beato laurentio quia passio sua de nocte consumata est. et quia non fuit in uerita in eo iniquitas. totus fuit sacrificium laudis. In laudibus non dicitur versus. quia in mane corpus eius conditum fuit. Item in omnibus antiphonis de beato paulo. quia super erogauit in multis. sine sumptibus predicando. et iudeis et gentibus. et ideo ecclesia sibi erogat ei. et quia plus omnibus laborauit.

De beato laurentio

De beato paulo

De festis sanctorum

Festa sanctorum .vii. de causis ecclesia celebrat. Prima quia ipsi iam de nobis faciunt festum. unde gaudium est in celo et c. Secunda quia eorum festiuitas nostra est. unde apostolus. omnia uestra sunt. et c. Tertia ut habeamus eos intercessores. unde .iii. Regum. bersabee orauit pro salomone. et impetrauit ei regem. Quarta ut eos imitemur. Quinta ad spei subleuationem. quia homines mortales similes nobis ita sublimati sunt. Vi. ut homo confundatur de peccatis suis et terrena contempnat. uisa eorum pulcritudine et mundicia. Vii. et principalis quia in eis deum honoramus.

De festiuitatibus beate marie.

De festiuitatibus beate uirginis

Quia omni tempore gloriosam dominam dei genitricem habere debemus in memoria. ideo ecclesia per .iiii.or tempora anni .iiii.or celebritates ei facit. Prima scilicet purificatio est in yeme de qua supra dictum est. Secunda est in uere et est annuntiatio quando ipsa concepit saluatorem. et quia tunc implete sunt prophetie ideo tunc cantat ecclesia de prophetis. Tertia in estate est assumptio. et legitur in quibusdam ecclesiis liber canticorum quia tunc sponsa est plene coniuncta. et est exempla in omnibus regem quesiuit. quia in omnibus suis actionibus uita etiam que sunt. Euangelium uero est expositio de ea que fuit castellum in quod intrauit dominus. et in ea due uite scilicet actiua que per martham et contemplatiua que per mariam electa fuerunt. Quarta in autumpno scilicet de natiuitate eius. quia fuit sanctificata in utero. psalmus sanctificauit tabernaculum suum altissimus. et in quibusdam ecclesiis tunc leguntur cantica canticorum. quia manens in carne maiorem habuit caritatem quam aliqua creatura. Sunt quidem .iiii.or sollepnitates. quod in .iiii.or benedictionibus in ipsius salutare continetur.

Qui uult uenire post me abneget se met ipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Tria sunt que tenent nos quod xpistum non sequimur. uelamen. uincula. et pondera. Velamen est propria uoluntas. et proprius sensus. qui non solum impediunt. sed et ipsum ihesum xpistum in nobis occidunt. id est salutem. nullus se uadit ad infernum nisi propria uoluntate. nullus enim peccat nisi propria uoluntate. quia dicit augustinus. peccatum est adeo uoluntarium quod nisi sit uoluntarium non est peccatum. Unde propria uoluntas que caput. id est rationem tegit et cooperit ne xpistum sequatur. Contra istud uelamen dicit dominus. qui uult uenire post me abneget semetipsum. id est propriam uoluntatem. Aliud impedimentum quod nos tenet sunt uincula diuitiarum et delitiarum. que multos retrahunt a xpisto. Contra ista uincula dicit dominus. tollat crucem suam. id est penitentiam. Aliud impedimentum quod tenet hominem

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE MSS

lue gratia ple. spectat annuntiatio. q tunc
plena fuit eventualiter in omnibus grati
ar. Secundo. s. dns tecum spectat assumptio. q
cum non videt eum ita manifeste dnm. t
cia spectat nativitati. s. bndicta tu in
mu. q tunc nata e mlr sanctificata in utero.
q cum n. q n p filius. ut e. 7c. quar
ta. s. bndict fruct. u. t. spectat puri
ficatio. qn illum bndictum fructum obtu
lit in templo.

De festis crucis

Qa sca crux suo modo portavit do
minu. 7 ei dns dedit ut ei de hoies
possit committere vias suas licet exiguo
ligno. sap. xiiii. sic dedit in herbis
7 lapidibus ptiosis ita 7 huic ligno.
Vn in ezechiele signatis tau n nocebat
anglus exterminator. Fit aut duplex
festu de cruce. Inventionis. qn p mira
cula mortuum manifestata e crux
dni p sca helena inventa. 7 qa in a
gro inventa fuit. legit eugliu. simi
le e r. c. th. absco. in agro. epla u e. m
aut absit gloriari n. Et exaltatiois q
eraclius exaltavit eam in ierlm q ipe p
victoria abstulerat. chos roe. 7 q
tunc apparuit anglus. 7 t exaltata
e crux dni. Vn e eugliu cum exaltat
fuero a tra. 7c. fit aut sep festu
crucis c festo martirum qa crux mar
tirium significat.

De anglis

De anglis u duplici ratione celebrat
festu. q omis ministrat nob. v.
ad hebreos. omis sunt ad ministratoi.
s. 7c. 7 qa pugnant p nob. 7 malos
anglos 7 n p mittunt temptare sup
id q possum. apoc. fcm e plium in celo
m. 7c. q u huiu belli princeps e micha
el. q fuit princeps eccle iudeorum. mo e eccle
xpianorum. ideo specialiter fit ei festu. 7 qa
etiam fundavit ecclam 7 consecravit altare.
qa u officium e anglorum sep bndicere dnm
fere in toto officio misse dr bndicite
7c. Epla u e de apoc. 7 a vii. spiritibus p
q universitas scorum spirituum designatur.
vii. enim diebus voluit vita psens. graduale
pz. alla In conspectu. a. 7c. qa dicit Ber
nardus. Bonos anglos compassio. 7 malos
anglos passio iudicie cogit ut semp nos
inspiciant. Evangeliu q habitas in hortis. amici
auscultant. i. angli. 7c. Eugliu de angel.
qa ibi habet angli eorum. 7 qa angli sep
parati sunt deferre orones nras. sequit.
off. stetit anglus. 7 c. p co. Bn patz.

De festivitatibus iohis bapt.

Simili de beato iohe
bapt due celebrant festivitates. nati
vitatis qa in utero sanctificatus fuit. 7
spu sco repletus. 7 qa ipe pus nuntiavit
gaudia etna. vn dicit turtur in canticis
vox t. audita e in nra tra. 7 audiet
in iob nuq p ducet lun 7c. patet
q fuit martir 7 precursor. officia oia
patet. Festu u decollationis licet ad
inferna descendit. celebrat tn eccla.
qa p virtute mortuus e sic de ma
chabeis. 7 hac de causa qa descendit
ad inferna hoc festu n habet octabas.
s; festu nativitatis. q in octava die
circumcisus e. 7 pat e reddita loquela.
7 qa dictu e multi in nat eius gaudebunt.
S. qa festu decollationis qa iuxta pasca
decollatus fuit. n pacem commode cele
brari institutu e ut in die inventionis
corporis celebret.

De aplis

S de apls u celebrat eccla in commu
ni qa commune ut legit in matheo. mar
co 7 luc. a dno sunt electi p sermone in monte

ne vadat. sunt pondera. pondus anime peccatu e q solu trahit animam ad tram. s; 7 usq;
ad inferos. Contra istud pondus dicit dns. sequatur me. i. sicut ego sine peccato fui ita sine
peccato laborat ee quicu me sequi in regnu. Via qua etiam seq debem triplex e. humilitas
contra supbiam. Via qua descendit de celo in uteru. asperitas contra luxuria. qa p multas tribulationes ve
nit ad cruce. Sic 7 nos ut euadamus luxurie vitiu. affligere carne debem. laboribus penite
tie. Quarta via xpi fuit ad infernu unde adam 7 scos patres traxit. 7 hec uia pacis
redit ad patre. hec fuit via caritatis 7 mite p qua incedere debem. diligendo dm
7 proximu. qd de secut p istas tres vias dm in psenti, sequent eu p illa de qua david.
deduc me in via etna. 7 sequent agnu quocunq; ierit.

de qua hodie cantatur propter privi-
legium [predicationis struck]. De petro propter pri-
vilegium dignitatis. De paulo propter privi-
legium predicationis. De iohanne propter privi-
legium amoris et virginitatis. De an-
drea propter privilegium crucis. Genera-
liter autem est institutum ut omnes habe-
rent vigilias quia si compatimur et con-
regnabimus [coetabus struck]. et octavas preter-
quam in festo beati iohannis qui non fuit
martir in animo. et quia est circa nati-
vitatem domini. et non possunt filii spon-
si ieiunare et cetera. et preter festum apo-
stolorum phylippi et iacobi quod est inter gau-
dia pascalia. Vigilia autem dicta est
a vigilando quia homines et mulieres con-
veniebant et vigilabant in vigi-
liis sanctorum. Sed quia multa mala de tali
congregatione contingebant institu-
tum est ut ieiunarent loco vigilia-
rum. Hoc non retinet et etiam hoc remotum est preter
in quibusdam propter privilegium et propter infirmos
qui non possunt totiens ieiunare. Octavas
non habent quia testificati sunt gaudia
eterna que vite [pena struck] ista in principio habu-
erunt.

De evangelistis

Festum autem evangelistarum ideo celebrat
ecclesia quia non tantum predicaverunt sed etiam
evangelia scripserunt quorum figuram .iiii. animalia
in ezechiele et apocalipsi designant. Officia
autem patent

In quibus festivitatibus dicitur credo

Sciendum quod credo in deum dicitur
in festivitatibus de domino et beata vir-
gine. quia fit mentio de ipsis. et propter hoc
non de cruce. et de apostolis quia illud com-
posuerunt. et de lxx. quia illud predica-
verunt. et de beato iohanne baptista quia fuit
propheta et de eis fit mentio de ipsis. [illegible]

hoc est et de beata maria magdalena
quia fuit apostolorum apostola et de beato
martino quia fuit par apostolis.

De martiribus

Inter martires primum locum tenet beatus
stephanus et beatus laurentius. De beato
autem stephano superius dictum est. Beatus
autem laurentius vigiliam habet propter
acerba tormenta. et propter officium predicantium
et locum martirii. quia rome passus est.
et propter bonam administrationem thesau-
rorum ecclesie. habet officia propria sicut de be-
ato stephano. Omnes autem alii martyres si-
ve unus sive plures habent officia communia. Quorum
autem nomina ignorantur sub nomine corona-
torum debent coli quia martiribus corona
debetur.

De confessoribus

Confessores distinguuntur in episcopos et presbiteros
de episcopis dicitur ecce sacerdos magnus. Sta-
tuit ei dominus. Sit nomen. o. s. et c. quia con-
ti fuerint in baptismo. confirmatione et in
ordinatione in presbiteros. et etiam in consecra-
tione. ut haberent unctionem superaffluentem.
cetera sunt communia.

De virginibus

In festivitate virginum maxima pars
officii sumitur de psalmo epythalami-
co. scilicet eructavit. in quo agitur de lau-
dibus sponsi et sponse. Sed notandum quod
sic est virgo et martyr. Tunc officium
est loquebar de te. et cetera. et alia sunt
communia. de beata [illegible] agatha propri-
um officium [illegible] quia [illegible]
[illegible] passione.

De festo dedicationis ecclesie

Festum dedicationis ecclesie debet habere
octavam quia significat eternam dedica-
tionem. et octavam resurrectionis. Quia
ecclesia [illegible] dedicabitur [illegible]
Quam vero iacob vidit scalam [illegible]
[illegible] super demonibus

227

locus celestis. ideo est introitus. Terribilis
est locus iste. epistola sumitur de apocalypsi. vidi
ciuitatem sanctam. quia ecclesia materialis
ad hoc sanctificata est. ut deus in ea
exaudiat preces. et ideo precantur festa
te orantibus. euangelium uero est de zacheo.
quia ibi habetur. hodie huic domui sa
lus facta est. Offertorium uero est
de oblatione orationum. Gradus.
domus mea. pater. In matutina
tali uero officio illi psalmi dicuntur
in quibus fit mentio uel de portis. uel
de ciuitate. uel de tabernaculis. uel de
fundamentis. uel de montibus uel de corde
quia omnia hec spirituali conueniunt ecclesie.

De indumentis ministrorum

Sacerdos ueteris testamenti primo
loco induebat sibi femoralia quia
ad continentiam non tenebantur. et ideo
ipse met induebat. huic autem in
dumento nichil respondet. quia ad
iugem continentiam tenentur ministri
noui testamenti. Deinde indu
ebat tunicas bissinas que fiebant
de lino egyptiaco. quod multa attri
tione uenit ad candorem. et si
gnificat carnis munditiam. huic
respondet alba que fit de lino. sed
alba habet ampliores manicas. quia ad
ampla caritatis tenentur ad quam non
tenebantur illi. Postea cingebat
se balteo. qui erat textus. iiii
coloribus. per quem significatur restrictio
motuum in corpore qui constat ex
quatuor humoribus. huic respon
det nostrum cingulum. quod significat cin
gulum spirituale. de quo dicitur. sint lum
bi uestri precincti etc. Postmo
dum induebat se tunica iacin
tina. que erat propria summi
pontificis. in qua pendebant
tintinabula et mala granata.
per tintinabula uox predicatio
nis. per mala granata exempla
bone uite. quia granis [illegible]
di reficiuntur infirmi. huic
respondet casula. siue dalma
tica. et significat uestem nupcia
lem. i. caritatem. Postmodum
induebatur superhumerali. in
quo erant duo lapides onichini.
huic respondet amictus. qui sup
ponitur humeris. gemini lapi
des significant geminam caritatem.
et significat quod cum caritate dei et
proximi. aliorum honera portare
debemus. Deinde ponebat si
bi in pectore rationale. quod e
rat quadrangulum. ad cuius
similitudinem portat episcopus in con
secratione sua. textum euangeliorum.
et significat quod in corde debet
habere doctrinam. quam debet subdi
tis predicare. Postmodum po
nebat sibi tyaram. que significa
bat contemplationem. Ultimo
ponebat sibi laminam auream.
in qua erat scriptum nomen domini
tetragrammaton. quod idem est quod
hoc principium uite passionis [illegible]
i. per passionem. huic successit
crux christi. quia omnia bona recipimus
nostra referri debent in maiestatem
crucifixi. Habet etiam noster mi
nister manipulum in sinistro
brachio. quia [illegible] debet esse
ad terrena et expeditus ad celestia

Tria sunt que impediunt religiosum. propria uoluntas. priuatus amor. et singularis sensus. propria uoluntas est
qua quandoque facit homo contra suum superiorem contumaciter. contra bonum obedientie. ad quod sunt religiosi astricti. priuatus
amor est quo quis propriam utilitatem anteponit communi. contra hoc quod dicit apostolus. non quero quod michi utile est sed quod multis.
propter hunc priuatum amorem multi que sua sunt querunt non que ihesu christi. sic idem dicit. Et licet hoc respiciat multos ex
cessus. contingit tamen aliquando propter talem amorem rumpi uinculum caritatis. singularis sensus est quo quis suum
consilium prefert consiliis aliorum. ex quo accidit mala presumptio. que in multis excessibus implicat religiosum. in
pellit enim aliquando eum ad ingerendum se ad tractanda et disponenda que sibi non conueniunt circa
temporalium curam. ex quo est uidere quosdam proprietarios fieri. contra paupertatem quam se professi
fuerant. propria uoluntas secundum predictum modum respicit liberum arbitrium [illegible] usu. priuatus autem
amor respicit inclinationem affectus ad malum. singularis uero sensus respicit superbia
intellectus.

Usus sive rationes quare dicatur hore diei et noctis. et quid significet altare. calix. patena. et corporale.

stia. hoc non habebat antiqua qui non in capite stringebantur. unde etiam per regales deo serviebant.

Cingulum et stola que significant le ne iugum Christi. que adversus tentationes coniungit cum cingulo. quia sine castitate continentia iugum Christi non fert. Quod nobis ipse ad suum beneplacitum ferre concedat dominus Jhesus Christus. qui vivit et regnat per omnia secula seculorum. Amen.

De genuflexionibus que fiunt in ecclesia.

Notandum quod genuflexiones que fiunt in ecclesia. triplici de causa fiunt. ad venialium remissionem. Ad exhibendam pro peccatis satisfactionem. ad humilitatis provocationem. Cum enim sacerdos dicit. flectamus genua tunc fidelis se flectendo dicere debet. Tibi domine Jhesu Christe genua flecto ore et corde confiteor miserere mi sericors populo christiano. Et notandum quod duo genua et non unum flectere debet. propter duas causas. una ut sit signum quod corpore et anima humiliatur. Secunda ne videatur in illo qui videntes unum genu tantum coram domino flectebant. Cum ergo sacerdos dicit levate. debet se fidelis erigere. per quod significatur quod debet se rectificare per spem et alias operationes virtutum. erigendo autem se dicere debet quod moyses dixit cum erigeret archa dei. exurgat deus et dissipentur inimici eius et fu.

Usus quare dicantur hore diei et noctis. Et quid significet altare. calix. patena. et corporale.

§ In matutino dampnat tempore Christus.
§ Quem matutini cantant tempore psalmi.
§ Primo resurrexit canit prima ordo fidelis.
§ Tertia cum canitur tunc est cruciamina passus.
§ Sexta sunt tenebre per mundi climata facte.
§ Reddit est nona divinus spiritus hora.
§ Vespere claudunt Christi sacra membra sepulcro.
§ Christo bis sena custodia ponitur hora.

§ Ara crucis tumulique calix lapidisque patena.
§ Sindonis officium candida bissus habet.

De septem donis spiritus sancti.

§ Septem sunt dona spiritus sancti. scilicet timor. pietas. Scientia. fortitudo. Consilium. Intellectus. et sapientia. Unde versus. Dona sacer. flat. sunt. ti. pi. sci. for. con. et insa.

§ Bos. ut. ovat. petulans. cernentibus obice cursus.

De amore mundi et dei.

Inter amorem huius mundi et amorem dei. hec est differentia. quia huius mundi amor in principio dulcis esse videtur. sed finem habet amarum. Amor vero dei ab amaritudine incipit. sed ultima eius dulcedine plena sunt. quod pulcerrima similitudine euangelice sermo nobis ostendit cum de sponso nostro nuptiis decantaret dicens. Omnis homo primum bonum vinum ponit. et cum inebriati id est deterius. tu autem servasti vinum bonum usque adhuc. Omnis homo id est omnis carnalis primum vinum bonum ponit. quia in sua dilectione falsam quandam dulcedinem sentit. sed postquam furor mali desiderii mentem inebriavit. tunc id quod deterius est propinat. quia spina eo scientie supveniens mentem que prius falso delectabat. graviter cruciat. Set sponsus noster. postremo bonum vinum. dum mentem quam in suum amorem implere disponit. quidam prius compunctione prius compunctione tribulationum amarescit. et per gustum amaritudinis avidius bibit suavissimum poculum caritatis.

De .vii. donis spiritus sancti

De .vii. sacramentis ecclesie

De amore mundi et dei.

De genuflexionibus que fiunt in ecclesia

§ Catena peccati est: delectatio. consensus. actio. consuetudo. necessitas.

§ Christus fuit magister noster et docuit tria. mutuam dilectionem unde illud. hoc est preceptum meum ut diligatis invicem etc. Secundo humilitatem unde ipse cum lavasset pedes discipulorum magister et dominus dixit. exemplum enim dedi vobis. ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis. et illud discite a me quia mitis sum et humilis corde. Et abdicationem temporalium. unde ipse ait si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus etc.

§ In Christi mensa. ponuntur fercula quina.
§ Quinque quidem sibi nam nectunt dant trina salutem.

228

Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et proximum tuum sicut te ipsum. In ista auctoritate que sumpta est de evangelio mathei tria dicuntur. In prima parte tractatur de dilectione dei ibi diliges dominum deum tuum et hic ponitur preceptum diligendi deum. In secunda parte percipitur modus qualiter debet diligere deum. quia ex toto corde et cetera.

In tertia parte quia dilectio dei non valet sine dilectione proximi et quia deus non diligitur sine proximo percipitur dilectio proximi ibi et proximum tuum. Et idem sub eadem parte percipitur modus qualiter quis debeat diligere proximum. ibi sicut te ipsum. Unde patet quod inter cetera beneficia et cetera.

Inter cetera beneficia propter que deum tenemur amare est quod nos plus movet. plus urget. et plus accendit et super omnia ipsum amabile reddit. calix quem bibit opus nostre redemptionis. In hoc multum laboravit salvator nec in omni mundi fabrica. tantum fatigationis assumpsit. Illa enim dixit et facta sunt. mandavit et creata sunt at vero hic et in dictis suis sustinuit contradictores. et in factis observatores. et in tormentis illusores. et in morte exprobratores. Dilexit enim nos deus dulciter. sapienter. et fortiter. Disce quemadmodum diligas deum. disce amare dulciter prudenter. et fortiter. Dulciter ne illectus. prudenter ne deceptus. fortiter ne oppressus. ab amore dei et hoc est quod dicitur. diliges dominum deum tuum. ex corde tuo. dulciter ne mundi gloria seu carnis voluptatibus seducaris. ex tota anima tua i. prudenter ne seducaris spiritu erroris. et mendacii. et ex tota virtute i. fortiter ne adversitatibus frangaris. + De hac materia require in [illegible]

Dilectionis dei signum est multiplex. primum est obedientia. unde qui habet mandata mea et servat ea ille est qui diligit me. Dicit enim. Si diligitis me mandata mea servate. Secundum fraternitatis mutua dilectio. unde in hoc cognoscent homines quod mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad invicem. Tertium patientia quia passus pro nobis et cetera.

Diligentium tria sunt genera. Sunt qui amant solum deum. hii edificant super fundamentum. aurum. argentum. et lapides pretiosos. Sunt alii qui amant aliud preter deum. tamen nichil contra deum. quia nichil plusquam deum. In hiis quidem fundamentum manet. quia amor dei non destruitur. set tamen ex affectu eorum que amant. quia quedam corruptio contrahitur. ligna. fenum. stipula super hedificant. In lignis peccatum in facti operis. In feno

In stipula affectu familiaritatis. Sunt alii qui amant quedam contra deum. et in hiis fundamentum omnino destruitur. quia amor non potest esse ubi non est solus vel summus. In primo amore gaudium est iocunditatis. In secundo vanitatis. In tertio iniquitatis. De obedientia.

Triplex est obedientia. prima est nature. secunda culpe. Tertia gratie. Obedientia nature est qua deo obedunt omnia. unde qualis est hic quia venti et mare obediunt ei. Unde dicit beatus ambrosius. Congregentur aque dictum est. et congregate sunt. et frequenter dicitur congregentur populi et non congregantur. Non mediocris est pudor. in precepto dei insensibilia elementa parere. et homines non obedire. quibus sensus ab ipso tributi auctore est. hoc invitent aque. ut congregemur in unum. scilicet in caritatis unione et in sacramentorum perceptione ut primodum congregemur in primi perceptione. Obedientia gratie.

Obedientia gratie est qua quis obedit deo. prelato. et proximo propter deum in bono. de qua dicitur. melior est obedientia quam victime. et salomon. vir obediens loquetur victorias. Due sunt alie vero

Thema de caritate. Si linguis hominum loquar et angelorum caritatem autem non habeam factus sum velud es aut cimbalum tinniens. In ista auctoritate apostoli tria dicuntur. primo tangitur in qua sunt humana et sapientia et alia locutione de scripturis sine caritate. ibi. Si linguis hominum et angelorum. Secundo ostendit quare talis locutio sit inanis. scilicet cum non habetur caritas. ibi. caritatem autem non habeam. Tertio ostendit inutilitatem operum sine caritate factorum. ibi factus sum velut es sonans aut cimbalum tinniens quia es sive cimbalum dum sonat alios gratificat. et ipsum pulsu assiduo atteruntur. ita predicantes sine caritate licet alios gratificent ad bonum. tamen se parum vel nichil faciunt. quia ut dicit augustinus bene dicit et male vivit et cetera.

Thema de caritate. Diliges dominum deum tuum et cetera. ex toto corde et cetera.

Hic ad caritatem

i. mysterium

+ Solum est tuum inflammet caritas. informet sapientia. firmet constantia. Sit zelus tuus fervidus et invictus

Hic ad de obedientia

Hic de patientia

Nota quod tria sunt genera diligentium

+ In feno signatur peccatum prave delectationis. In stipula culpa illicite cogitationis. vel. In lignis affectu cogitationis. In feno affectu possessionis.

Nota quod iste tres virtutes scilicet caritas. humilitas. et hobedientia. adeo sunt sibi coniuncte ut una sine altera esse nequeat. Nam ubi est obedientia ibi est humilitas et caritas.

De obedientia triplici

obedientia gratie

Obedientia autem triplex est ... [illegible]

humiliter subdimus. nos ipsos in corde superbi.
Obediendum est deo. Illa qua Christus humiliavit
semetipsum formam servi accipiens. factus
est obediens patri usque ad mortem. Obedien-
dum est prelato et malo etc. Obediendum est pro-
ximo. pari. et inferiori propter deum. Unde
ait petrus apostolus. Subiecti estote invicem
in timore dei. Hec est triplex obedientia.
Prima appellatur sufficiens. scilicet que fit maiori.
Secunda abundans que fit pari. Tertia super-
abundans que fit minori. has implevit Christus
quando ait iohanni. Sine modo sic enim decet nos
implere omnem iustitiam. id est humilitatis obedi-
entiam. Notandum quod quandoque obedientia ali-
quando si de suo habet aliquid nulla est. ali-
quando et minima. si suum aliquid non habet.
Cum enim locus superior imperat obedientie sibi
virtutem obedientie evacuat. qui ad hunc
per desiderium anhelat. Cum vero imperantur prospera et
tumultus. si hoc ex semetipso animus appe-
tit. obedientie meritum sibi minuit. qui
ad hec minus descendit. Hic moyses prin-
cipatum populi humiliter recusat. paulus vin-
dicat dicens. Ego non solum ligari in ierusalem.
sed etiam mori paratus sum. **Modus obediendi**
Modus autem obediendi multiplex est. Debet
enim fieri sponte et hilariter. Propheta. voluntarie sa-
crificabo tibi. Et apostolus. Unusquisque prout desti-
navit in corde suo. id est statuit. non ex necessi-
tate aut ex tristitia. hilarem enim datorem
diligit deus. Et debet fieri cum humilitate
exemplo Christi qui humiliavit semetipsum factus
obediens patri. Et debet fieri in simplicitate
unde apostolus. Non ad oculum servientes quasi hominum
placentes. sed in simplicitate cordis timen-
tes deum. Et debet fieri cum caritate quia alias
non valet ad vitam eternam. Et debet fieri cum ve-

locitate. Unde beatus benedictus dicit. obedien-
tia fiat sine mora. Hic petrus et andreas
vocati a domino. continuo relictis retibus et navi
secuti sunt dominum. Et debet esse perseverans.
Scriptum est enim in evangelio qui autem perseveraverit
usque in finem. hic salvus erit. Et debet semper
fieri in bono et non in malo. etiam bona
que agit aliquando propter bonum obedientie
intermittere debet. Non enim mala erat
arbor in paradiso quam deus contingere prohibuit.
Nec malum erat patrem sepelire. quod tamen
deus prohibuit dicens. Sine mortuos
sepelire mortuos suos. tu autem vade
annuntia regnum dei. **De quadruplici obedientia**
Est autem obedientia quadruplex. Prima
directa que fit sine debito et affectu congruo. id est
cum recta dirigitur ad deum. qui est alpha et o. id est
principium a quo omnia. et finis ad quem omnia dirigi
debent et fit in fide sine qua nemo placet deo
et caritate sine qua omnis actus informis est. hec est
via strata ad celum. de qua dicitur. Arta est via que
ducit ad vitam. Secunda dicitur recta sed non directa
que licet fine habeat. caret tamen affectu
forma. id est regula caritatis. et hec est obe-
dientia hereticorum quam detestatur dominus dicens.
Quid facitis vero adversus animam meam. Tertia dicitur inde-
recta. cum quis obedit. sed intuitu favoris huma-
ni. hec est obedientia ypocritarum. de quibus dicitur. receperunt
mercedem suam. Quarta retrograda.
quando quis invitus et quasi coactus obedit. hec est
obedientia servorum. qui sunt quasi rota plaustri
que fenum portat et semper murmurat. quorum
non vult deus coacta servitia. **Nota de iustitia**
Decet nos implere omnem iustitiam. Unde nota quod tres sunt
gradus perfecte humilitatis. Primus est subdere se ma-
iori et non preferre se equali. hic vocatur sufficiens. quia
sufficit aliquem sic humiliari. et iste gradus omni iusto
est necessarius. Secundus gradus est, subdere se equali
nec preferre se minori. hic dicitur abundans.
Tertius est subdere se minori. et hic dicitur super-
abundans. et de hoc dicitur que est omnis iustitia.

Thema de caritate. Timor non est in caritate sed per-
fecta caritas foras mittit timorem. In ista auctori-
tate beati iohannis in canonica duo dicuntur. Primo
quod timor servilis non potest esse cum caritate in homine. neque cum spiritu sancto qui caritas est. quia timor servilis semper est in illo
qui habet peccatum mortale. et hoc notatur cum dicitur. timor non est in caritate. Secundo dicitur quis est effectus perfecte
caritatis in homine. scilicet quia adveniente perfecta caritate. fugatur timor servilis. ut in talis non propter timorem
pene abstineat a malo. sed propter amorem divinum a quo non vult separari abstineat a malo et faciat bonum.
et hoc notatur cum dicitur. perfecta caritas foras mittit timorem. Aliud thema de caritate. Deus caritas est et qui manet
in caritate in deo manet et deus in eo. In ista auctoritate beati iohannis in canonica tria dicuntur. Primo dicitur quod deus est
caritas. id est amor. et quod deus sit caritas vel amor. hic potest ostendi quia pro nobis filium suum morti tradidit etc.
quod factum generis humani amore processit. Secundo dicitur quod qui manet in caritate. id est in amore divino sic diligendo
manet in deo. quia per talem amorem unitur ei. iuxta illud pauli. qui adheret deo unus spiritus est cum eo. Tertio.

229

totatur fructus q[uam] ortu[m] dilectione et unitione precedit. s[ed] q[ui]a d[icitu]r in te tales i[n] habitare dignat[ur] [illegible] cu[m] dicit
et d[icitu]r deo. et hoc e[st] q[uo]d d[icitu]r de diche. [illegible] m. d. e. [illegible] a. e. [illegible]

Item aliud thema de caritate. Mandatu[m] nouu[m] do uob[is] ut diligatis [inui]ce[m] sic[ut] d. uos. | In ista auctoritate q[ue] supra

De caritate.

Deus caritas e[st] et q[ui] manet i[n] caritate i[n] deo manet et d[eu]s i[n] eo. Cum illud sit poti[us] eligendu[m] p[er] q[uo]d ho[mo] suo creatori maxime similatur. Ideo fr[atr]es de caritate loq[ui] p[ro]posui. q[ue] sup[er] ceteras uirtutes ta[m] d[omi]n[u]s q[uam] aplus co[m]mendat. et hoc duplici ratione. quia i[n] ea ut dicit d[omi]n[u]s lex et p[ro]ph[et]e i[m]plent[ur]. et ea habita ut dicit aplus cete[ras] uirtutes habent[ur]. et ea n[on] habita om[ne]s uirtutes ab a[n]i[m]a hominis amittunt[ur]. et ideo de caritate locuturus una me cu[m] omnipotentis d[omi]ni i[n] uocate. ut ille q[ui] e[st] caritas ut dicit iohes aplus ip[s]am caritate[m] n[ost]ris cordi[bu]s infunde[re] digne[tur]. ac p[er] ea[m] sic n[ost]ra [a]d sua[m] similitudine[m] i[m]prime[re] et cetera [i. dona] carismata donare digne[tur] ut pos sim[us] de caritate loquetes dice[re]. ea[que] sint ad laude[m] sui no[min]is glo[ri]e et ad n[ost]rar[um] a[n]i[m]ar[um] p[ro]fectu[m]. a[me]n.

Notandu[m] q[uod] aplus de caritate loquet[ur] t[ri]plici bono p[re]fert ea. et hoc duplici ra tione. q[ui]a nullu[m] bonu[m] dicit[ur] e[ss]e bonu[m] sine caritate. nec aliqua bona ualet ad uita[m] et[er]na[m] [i.] n[isi] caritate formitur. q[ui]a frustra q[ui]s helemosinas facit. ieiunat. u[e]l corp[us] affligit. p[re]dicat. cogitat de deo le ctio[ni]b[us] u[e]l orandi ueniam fig[it] [i. si] n[on] habeat caritate[m]. Caritas e[st] [i.] et diligere d[omi]n[u]m ex toto corde. i. q[uod] aliud cor hoi[s] n[on] diligat [i.] n[isi] d[eu]m. nec aliq[ui]d c[ontra] d[eu]m. Ex tota a[n]i[m]a. ut tota a[n]i[m]a. i. uita i[n] eius s[er]uitio i[m]pendat. q[ui] p[ro] nob[is] a[n]i[m]a[m] sua[m] posuit. et ex tota m[en]te. ut iugit[er] faciat memoria[m] d[omi]ni. Ex tota uirtute ut om[ne]s uires c[or]p[or]is et [con]sidera app[ar]at ad fruendu[m] deo. [et] p[ro]ximu[m] sic[ut] te ip[su]m. i. ad id q[uod] te ip[su]m s. ad uita[m] et[er]na[m]. Vn[de] p[ro]pt[er] tantu[m] bonu[m]

caritatis. aplus t[ri]plici bono p[re]fert ea. Ia[m] p[re]fert ea bono oris cu[m] dic[it] si linguis ho[min]u[m] loquar et an[gelorum]. i. si ita sublimit[er] loque rer de deo sic[ut] posset ho[mo] loq[ui] u[e]l angeli si sine caritate hoc facere. et si alios p[ro]fi cere. me ip[su]m i[n] dicta p[re]dicatione dap[n]are. Vn[de] dic[it] factus su[m] uelud sonans et c[etera]. q[ui]a q[ui] bene docet et male uiuit. instruit d[eu]m qualit[er] eu[m] puniat i[n] futuro. q[ui] bene dicere et male uiuere nichil aliud est q[uam] se sua uoce dap[n]are. sic ergo aplus p[re] fert caritate[m] bono o[r]is. Item p[re]fert ea[m] bono cordis cu[m] dicit. si habuero p[ro]ph[et]ia[m] et nouerim misteria o[mn]ia et c[etera]. quasi dicit s[i] o[mn]ia dona i[n] corde habuero sine caritate nichil sum. et ad nichilu[m] reductus ut dicit psalmista. et sic aplus p[re]fert cari tate[m] bono cordis. Item p[re]fert ea[m] bono op[er]is cu[m] dicit et si distribuero om[ne]s fa cultates meas i[n] cibos paup[er]um. et c[etera]. quasi dicit. q[ui]cq[ui]d bonu[m] fecero si sine caritate op[er]atus fuero. nichil m[ihi] p[ro]derit. s. ad uita[m] et[er]na[m] habenda[m]. et sic p[re]fert ea[m] aplus caritate[m] bono op[er]is. Effectus aut[em] caritatis et excellentia ostendit. [illegible] [i. reddit] [paciens] intrederam. cu[m] dic[it] caritas paciens e[st]. [i. benignum fac.] benigna e[st]. [i. n[on] fac[it] emulu[m]] caritas n[on] emulat[ur]. [i. n[on] agit] n[on] agit [u[e]l p[er]u[er]se] p[er]peram. [i. n[on] extollit p[er] honore aliquo] n[on] inflat[ur]. n[on] e[st] ambitiosa. [n[on] q[ue]rit utilitates suas s[ed] alior[um] tam] n[on] querit q[ue] sua sunt. n[on] irritat[ur]. n[on] cogitat malu[m]. n[on] gaudet sup[er] iniq[ui]tate. congaudet aut[em] ueritati. [in actu et ueritate] o[mn]ia suffert. o[mn]ia credit. o[mn]ia sperat. o[mn]ia sustinet. caritas nu[m]q[ua]m excidit. Sed est notandu[m] que differe[n]tia sit i[n]t[er] patientia[m]. sufferentia[m]. et susti nentia[m]. q[ui]a patientia e[st] patient[er] sustine[re] contumelias illatas a p[ro]ximo u[er]bo u[e]l facto. Sufferentia e[st] p[ro]pt[er] d[eu]m sufferre i[n]fir mitates et penalitates a deo inflictas. Sustinentia u[er]o e[st] diu i[n] penitentia p[er]se uerando cu[m] alacritate cordis d[eu]m ex pec tare p[ro]missa.

Marginal notes (left column):

[illegible] de euuangelio sumit. [illegible] d[icitu]r [illegible] do dat preceptu[m] [illegible] q[ui]a d[icitu]r e[st] no uum [illegible] ex toto renouat [illegible] uetustate homi[ni]s. uetustate [illegible] repulsa. et hoc [illegible] ma[n]datu[m] no[uum] do. u[obis]. [illegible] d[icitu]r. p[er]cep[tum] dilectionis [illegible] ab p[ro]ximo [illegible] dilectionis p[ro]p[ri]a. cu[m] dic[it] ut diligatis i[n]uice[m]. Tempo docet modu[m] diligendi. quia [illegible] diligere [illegible] ponens se ip[su]m i[n] exemplu[m]. cu[m] dic[it] sic[ut] dilexi uos. [illegible] [illegible] dilectione dilexit [illegible] nos. et nos exemplo eius [illegible] ostendes. [illegible] paulus. cu[m] dic[it] d[e] x[rist]o. q[ui] dilexit me et tradidit se met ip[su]m p[ro] me. et [illegible] iohes i[n] canonica. [illegible] dilexit nos [illegible] a[n]i[m]a[m] sua[m]. i. uita[m] sua[m] ponere p[ro] nob[is] [illegible] [illegible] et sic [illegible] temporales i[n] dilectione p[ro]ximi debemus expendere.

De ac materia require i[n] eua[n]gelio beati Iohannis [illegible].

Nota q[uod] d[icitu]r [illegible] [illegible]

i. n[on] fac[it] abitiosu[m] [n[on] uult aliis p[re]poni]. n[on] e[st] ambitiosa.

q. n[on] iracu[n]du[m] fac[it]. n[on] irritatur.

n[on] solu[m] n[on] nocet s[ed] n[ec] cogitat. [illegible] n[on] cogitat malu[m].

s[ed] dolens uidens aliq[ue]m uiue[re] et si cogitat n[on] [illegible] non gaudet sup[er] ini[quitate].

Omnia sustinet. i[n] ipo capite. i. i[n] x[rist]o.

Omnia credit. s. deo n[on] dicit omnib[us] credit.

Non q[ue]rit sua[m]. q[uia] n[on] e[st] amatrix pecunie.

Notandu[m] q[uod] bona facta tantu[m] sunt bona quantu[m] ex radice q[ue] caritas e[st] p[ro]cedu[n]t. Vn[de] si magna e[st] caritas i[n] op[er]atione. magnu[m] erit et meritu[m]. et si minima. minimu[m] erit meritu[m]. q[ui]a meritu[m] sep[er] penes radi ce[m]. i. caritate[m] refertur. q[uo]d si dicit paulus. unus q[ui]sq[ue] [s]ecundu[m] p[ro]priu[m] mercede[m] accipiet. s. s[ed] [illegible] [illegible]tur. s. labore. i. s[ecundu]m radice[m] caritatis ex qua p[ro]cedit labor. Caritas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilectione d[e]i et [illegible] caritate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fraterne dilectionis nullu[m] habent [illegible] uirtutis [illegible] [illegible] [illegible] caritatis q[ua] ut q[ui]sq[ue] recte credat ad beatitudine[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine illa nichil e[ss]e dicat. Nullu[m] [illegible] caritati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilectio d[e]i [illegible] [illegible] [illegible]

Sermo de sancta Maria Magdalena

Stans retro secus pedes domini. Luc. vii.
Nota quod universaliter in hoc evangelio commendatur
beata Maria Magdalena in quattuor. Prima a satis-
factionis congruitate. quia in quattuor offen-
derat. In quibus solent peccare male mu-
lieres, et in quattuor satisfecit. Offenderat
enim in nutibus oculorum, et ideo lacrimis
cepit rigare. Item offenderat in capillorum
cultibus, et ideo capillis capitis sui ter-
gebat. Item offenderat in osculorum sua-
vitatibus, et ideo obsculabatur pedes eius.
Item in unguentorum diversitatibus, et ideo
unguento unguebat. Sap. viii. Per que
peccat quis, per hec et torquetur. Paulus: Sic-
ut exhibuistis membra vestra et cetera.
Secundo commendatur a persecutionis continui-
tate. Habuit enim tres persecutores.
Primus persecutor fuit phariseus,
qui reprehendebat ne tangeret Ihesum. Luc. vii.
Hic si esset propheta sciret utique que et qualis
est mulier que tangit eum, quia peccatrix est.
Secundus persecutor fuit Iudas qui reprehen-
debat ne ungeret Ihesum. Iohannes: Quare
hoc unguentum non venditur trecentis
denariis. Tertius persecutor fuit
Martha que reprehendebat ne audiret
Ihesum. Luc. x. Domine non est tibi cure quod soror
mea reliquit me. Tertio commendatur a dilec-
tionis fervore, et habetur per tria.

ſ primo qa dilexit xpm in uita. vn miniſtrabat ei de facultatibus ſuis ſic dr luce

ſ viii. Scdo qa dilexit in morte. vn non fugit ſic apli. S; ſecuta e eu uſq; ad morte. ſic dr in iohe xv. Stabat iuxta cruce ihu.

ſ xx. Tercio qa dilexit poſt morte. vn fleuit ad monumentum pceteris ſic dr in iohe. xii. Maria ſtabat ad monumentu foris plorans

ſ Ite comdat a fidei plenitudine q ꝯ patuit in trib; Primo in ꝯfeſſione. qa plene credidit poſſe ſaluari. ſic habetur in euuangelio luce

ſ viii. fides tua te ſaluu fecit. Scdo patuit in reſurrectione ſuſcitatione. lazari. qa ad preces beate marie reſuſcitatus eſt. ſic dr

ſ in iohe. xi. ihc ut uidit illa plorante. Tercio in reſurrectione xpi. ꝯ hoc patuit ex hoc q primo apparuit ei habenti plena fide. de reſurrectione xpi. ſic dr in marco ultimo capitulo Surgens ihc primo marie magdalene apparuit. hec aut in hoc euangelio primu ibi. Cuſtodiens terre. Scdm ibi. Videt duos angelos ſedentes. Tercium ibi. Quod dilexit iohes. Quartum ibi. fides tua te ſaluu fecit.

Et est notandũ .1.
q̄ cõtēplatio in trib; conſiſtit. in oratione. meditatiõe.
⁊ lectione q̄ fit cũ ſilentio. lectio et p̄dicatio q̄ ad
informationē auditoꝝ exercetur. ad actionē p̄
tinet. Meditatio aũt fit audiendo. ut inſerere
to ſtudendo. Vn̄ maria ſedens ſecus pedes dn̄i.
audiebat u͞bũ illius. Actiua cõſiſtit in .vii.
op̄ib; caritatis.
q̄ ſunt. Viſito. poto. cibo. ſoluo. tego. colligo.
cõdo. ⁊ octauũ q̄ ē p̄cipuũ. p̄dicare. Rachel aũt
aſpectu fuit decora. ⁊ interp̄tatur uidens
principiũ. Vita eni͞ cõtēplatiua aſpectu
est pulcra. q͞a a tēporalib; curis remota.
cõtēplando d͞m. ⁊ op͞a eius portionē ſuā
facit d͞num. Beatus uir q̄ n̄ habiit in cõſi
lio ⁊c̄. S; in lege. e. m. d. ac. no.
Quidã ſenex uidit fratrē meditantē in cella
⁊ demon foris ſtans n̄ poterat intrare.
Q; cũ meditari ceſſaſſet. ingreſſus eſt de
mon in cella. d͞ixit caym ad abel. ingre
diamur foras. ⁊ interfecit eum. Si abel
domi cũ patre et matre remanſiſſet.
nichil mali ſibi contingiſſet. Sic tutius
eſt cuilibet cũ patre xp͞o. cũ eccl͞a matre.
in domo tranq͞ille conſcientie p̄manere.
q̄ ad negotia ſecularia exire.
Dixit q͞dã ſenex q̄n̄o moyſes intrauit in
nubē cũ deo loq͞ebat. q̄n̄o aũt egrediebat
d͞ nube. cũ populo loq͞bat. Sic monachus q̄n̄o ē
in cella. ⁊ ſc͞a meditatiõe. loq͞t cũ d͞no. q̄n̄o
foras egreditur. loq͞t cũ demonib;. S; t͞n d͞s
n͞ reprobauit martham. ſ; plus commēdauit
mariã. Vtraq; eni͞ neceſſaria ē. Verũtam͞
tr̄iue ē iacob ab ap͞lexu rachelis i͞ ap͞lexu lye
tranſire. Graue fuit moyſi. a facie d͞ni recede
re ⁊ a monte diſcedere. n͞ populus eius peccaſ
ſet. Graue fuit iacob relinque͞re d͞i ap͞lexus
niſi aurora iã eēt. ⁊ tēpus opandi inſtaret.

231.

Graue fuit marie respondere marthe et ab osculo pedum
se cedere. et melliflua doctrina eius interrumpere. Graue
est enim contemplatiuis a claustro uel a cella recedere, ue
ritatem per fructu faciendo. deus de celo descendit. Et sic
uirtus est. aliquando a celesti contemplatione ad bonorum
operum exercitium debet declinare. Exemplum. Quidam ue
nit ad abbatem siluanum et uidens fratres operantes
ait. nolite operari cibum qui perit. Maria optimam
partem elegit. Et dixit senex cuidam fratri. duc
istum in cellam ubi nichil est. Et cum esset hora ce
nandi. attendebat si uocaret eum ad pran
dium. et non est uocatus. qui surgens uenit ad
eos dicens. comederunt hodie. Respondit senex. etiam.
Et quare non me uocastis. Et ait senex. quia
tu spiritualis es. et non indiges cibo isto. Nos uero car
nales indigemus. et ideo operamur. tu optimam partem
elegisti. legens tota die et nolens sumere cibum
carnalem. Quod cum audisset. prostratus dixit pater
ignosce peccaui. cui ait. Indiget maria mar
tha. per martham maria laudatur. Maria optimam partem
elegit. sed ad hoc laborat ut christum in membris suis refi
ciat. Nota quod quedam contemplatio est per ymaginatio
quedam per intellectum. Per ymaginationem cum quis corp
prehendit res corporeas. unde quidam in tanto feruore
ymaginauerunt christum passum. quasi calide gutte
sanguinis in corda illorum a uulneribus christi de
curreret. Et tamquam pulli aquile lambentes sanguine
cruore crucifixi saginantur. Spinis et clauis per
compunctionem punguntur ut oculi eorum riuos pro
ducant lacrimarum. Secundum illud. clauus christi pungere
oculum. et producit lacrimam. punge cor et producet
sapientiam. tanto ardore accenduntur ut in illo
instanti omnia tormenta parati sint subire quam
spe pretiosus est caro uel infirma. Imaginantur et
post mortem animam adesse dei coronatam. angelos iu
bilantes. et alios electos in celesti ciuitate exultantes.

et illic totis desideriis suspirat. et sic per contemplationem
reficiatur. Cum autem beata virgine maria et glori- (91)
ficata in se contineret. et uerbum rusticaneum nulla-
tenus promitteret. nec opus fetidum perpetraret.
tanta dulcedine interius redolent. quod tam
ba quam odore sequitur suauitatis. Quemadmodum de filio uerius
legitur. Ecce odor filii mei sicut odor agri ple-
ni. Sicut enim ager plenus florum. aerem odore suo
aromatizat. sic xpistus sic in corde tuo. Uti-
lia uirginum per castitatem. Violas confessorum per
carnis macerationem. Rosas martirum sustine-
re tribulationes. Cistercienses ligneam mariam non
habent in ecclesiis. quia uiuam et gloriosam in cordibus
suis portant. Unde cum quidam cisterciensis ad super-
nam curiam raptus esset. et cum multa genera homi-
num in gloria uidisset. tristatus est quod nullum ui-
dit cisterciensem. et querebat si omnes essent dampnati.
Et beata uirgo expandens pallium expandens
pallium suum multitudinem cisterciensium
sibi monstrauit. Unde gauisus quam cito propter ea
erat recessit. In omni ergo temptatione filium
cum matre tibi presentem respicias. et amo-
ris eius de facili resistes.
Fidelis enim anima semper debet uidere deum per fidem et
operationem. Et nota quod tribus modis uidetur
deus. Per fidem. per contemplationem. et spe intuita et
na. De primo dicitur de thome. Quia uidisti
me thomas palpasti et credidisti. beati qui
non uiderunt et crediderunt. Per fidem tantum quia uidit xpistum
credidit. Sed non est meritoria uobis talis
fides. ut dicit augustinus. Quantum credis tantum
uides. Et quod hoc sit uerum patet. quia cecus
de quo dicitur in euangelio. qui clamat ad ihesum
dicens. Ihesu fili dauid. miserere mei.
et ipse quesiuit ut faciam tibi. rabbi ut
uideam lumen. Et ipse dixit. Vade quia
fides tua te saluum fecit. et statim
uidit. Ecce quomodo per quantum fidem ui-
det.

232

qa fides oculus ē aīe. Quid ē fides quer pos
set. fides ē argumentū sperandaꝝ rerū nō ap
parentiū. Et argumentū est rei dubie faciens
fidē. Si ergo credim⁹ ea q̄ uidem⁹ nō est fides
nec habet meritū. qa fides nō habet meritū
cui humana ratio p̄bet experimentū. dicit. G. ꝑ
fidē q̄ hic uidetur. ds̄ ꝗ nō alit. Qui uero fi
dē nō habet ceci sunt. ꝗ duces cecoꝝ. ꝛc̄. alibi
ꝑ fidē. Scdo modo uidetur ds̄ ꝑ ɔteplationē.
Contemplatio ē ꝗ deo mēte cogitare. et nō de
rebꝫ terrestribꝫ. Vn̄ apl̄s. Nr̄a aūt conūsatio
in celis ē. Cum enī dicitis pat nr̄. q es in cel.
debetis tantū ad celum mētis oculos intendere.
ꝗ sic dm̄ uidebitis oculo ɔteplationis. Sꝫ uos
carnales tantūmodo in rebꝫ carnalibꝫ ɔtempla
mini. Sic dic in euanglo. Tu aūt cū oraueris
intra in cubiculū tuū. ꝗ cla. ho. o. patre. ꝛc̄.
q ad litteram intelligi pot. Sꝫ melius mora
lit intelligendū ē. Tu aūt cū oraueris in
tra in cubiculū mētis tue. i. teneas tecū
te met ip̄m. in mente tua. ꝗ nō sis alibi p̄ cogi
tationē. Et claude hostium cordis tui ne intra
re possint cogitationes diuerse ꝗ musce.
que possent d̄ foris. qa musce mo
rientesqꝫ possent [illegible] p̄dunt suauitatē. i. deuotionē
unguenti. i. orationis. Sꝫ miseri pecca
tores hodie nō claudūt hostiū. imo ap̄i
unt. ꝗ p̄mittunt intrare oīs [illegible]
ꝗ consentiunt omnibꝫ temptationibꝫ ꝗ ta
ita amittūt suauitatē unguenti ꝗ dē
facti. ꝗ quasi bestiales sūt effecti. Vn̄ d̄
dati sunt gule ꝗ uentri. tota die enī
comedūt tamq̄ bruta animalia. Et inde
ē q̄ ex nimia ciboꝝ repletione. cito infir
mantur et moriunt. Vn̄ si uis secur⁹ uiue
re abstine a superfluitate ciboꝝ ꝗ ebrietate.
qa ut dicit p̄ a exercite te ip̄m sine peccato.
labores manuum tuaꝝ manducabis. beat⁹
es. ꝛc̄.

(9r.)

Tertio modo uidetur deus per spem in uita eterna. Vnde
tunc uidebimus eum facie ad faciem, sicuti est. Nunc
autem uidemus eum fide et contemplatione. In futu
ro post iudicium uidebimus eum per speciem. Vnde ysa
ias oculus non uidit absque te, que preparasti dili
gentibus te. Israel anima fidelis. Israel, deus.
Israel interpretatur uir uidens deum. et signifi
cat animam fidelem. que debet semper deum uidere.

233

Hec est arbor mala fructus bonos facere [illegible] ... arbor [illegible] ... radix [illegible] ... constituitur [illegible] ... mala [illegible] ... gulam [illegible] ... ramos [illegible]

[illegible]

Custodi [illegible] prohibuit dominus in evangelio ubi ait. Attendite ne graventur corda vestra [illegible] crapula et ebrietate. Hinc apostolus [illegible] ait. Fornicatores et adulteros iudicabit deus [illegible] ... ramos huius arboris [illegible] concupiscentia oculorum [illegible] ... Poma huius rami comedunt maiores et minores [illegible] comedunt [illegible] ... de pomo rapine [illegible] mercatores [illegible] ... agricole pomum fraudis. Ita [illegible] dominus dicit [illegible] ... usque ad maiorem omnes sectantur avariciam. [illegible] ramo [illegible] superbie [illegible] huius rami pomo comedit lucifer et primus homo [illegible] lucifer [illegible] fuit [illegible] adam de paradiso. Poma huius rami comedunt maiores et mino[res] [illegible] spirituales et carnales. [illegible] pomorum comedit [illegible] ... de paradiso [illegible] ... sibi [illegible]

[illegible]

De levibus et occultis et gravibus et manifestis temptationibus

Supradictarum autem temptationum quedam est levis et occulta, quedam levis et manifesta, quedam gravis et occulta, quedam gravis et manifesta. Et istas quatuor species temptationum significavit in verbis propheta David ubi dicit: Scuto circumdabit te veritas eius, non timebis a timore nocturno, a sagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris, ab incursu et demonio meridiano, id est ab incursu et demonio meridiano. Levis siquidem et occulta temptatio est qua temptamur de aliquo de quo ignoramus utrum sit peccatum an non. Sicut est concupiscere rem alienam iusto pretio, vel est qua delectatur aliquis in delectatione libidinis et sine voluntate et consensu perficiendi, que quia non nulli forte existimant non esse peccatum, ideo huiusmodi temptatio occulta dicitur. Levis autem dicitur quia non ita urget mentem ut violenter cogat hominem ad operis completionem. Et huiusmodi temptatio significatur per nocturnum timorem, quia temptatio illa que nocturna est quia occulta dicitur. Sed licet levis sit timenda tamen est et cavenda, quia perpetrare possumus consensum. Levis et manifesta temptatio est cum de manifesto peccato vel vitio temptatur aliquis, sicut de fornicatione, adulterio, furto, rapina et huiusmodi, sed ita levis est ut facile resistere valeat. Huiusmodi temptatio dicitur sagitta volans per lucem

tatem. In die vero volare dicitur per manifestam peccati cognitionem. Gravis et occulta temptatio est qua aliquis simplex temptatur super articulis fidei vel sacramentis ecclesie. Verbi gratia cum aliquis hereticus incipit ei ostendere non ita esse credendum de resurrectione Christi, de baptismo, de penitentia, de corpore Christi sicut credit ecclesia et illud ita niti ostendere per rationes et auctoritates quod quasi cogit eum ad credendum. Et huiusmodi temptatio gravis dicitur quia vehementer urget. Occulta dicitur quia quid credere debeat ignorat. Et hec temptatio designatur per negotium ambulans in tenebris. Negotium enim dicitur quia sic homo diabolo negotiatur. Perambulans in tenebris dicitur quia quid credendum sit dubitat. De hoc negotio Petrus apostolus ait: In avaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur. Gravis et manifesta temptatio est qua aliquis adeo violenter temptatur de aliquo manifesto vitio ut luxuria et avaritia quod per eum non stat quin peccatum ad effectum perducat. Et hec temptatio dicitur demonium, quia demoniacum et preruptuosum est taliter peccare. Meridianum est quia manifestum est vitium vel peccatum.

De vii vitiis principalibus et qualiter corda hominum quatiuntur et ratione pulsent

Principalia vero vitia que ex superbia oriuntur vii sunt, videlicet: Inanis gloria, que grece dicitur cenodoxia. Invidia. Ira. Accidia. Avaritia, que grece dicitur phylargiria. Gula vel ventris ingluvies, que grece dicitur castrimargia. Et luxuria. Inanis gloria est amor et studium laudis humane, sive de carnalibus rebus sive de spiritualibus rebus. Invidia est odium felicitatis aliene. Hugo. Ira est irrationabilis perturbatio mentis. Accidia est ex confusione mentis nata tristitia, sive tedium

Sic Adam fecit, id est excusationes in peccatis, et vestivit eum Deus tunica pellicea, per pelle mortalitatis penam, per pilos quos debemus radere culpam intellige, quibus peccator est vestitus. Contra tria predicta que sunt: arbor vetita, Serpens et Eva, a quibus cuncta processerunt mala. Sunt alia tria ex quibus est salus, scilicet obedientia castitatis et abdicatio proprietatis et proprie voluntatis. De istis tribus scilicet obedientia, castitate et abdicatione proprietatis require retro in expositione regule. Vel sunt alia tria ex quibus est salus, scilicet arbor crucis, Spiritus Sanctus gustare persuadet, Virgo Maria hunc fructum scilicet filium suum cuilibet porrigit. Unde semper depingitur tenens filium in gremio, quasi diceret: gustate de fructu dulcissimo, de pomo salutifero. Non est Adam seductus si de hoc pomo gustasset. Spiritus Sanctus persuadet sed etiam pater clamat: Hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacui, ipsum audite. Comedite de fructu in quo pater sibi complacuit, in quo mater et angeli satiantur, ipsius anime vestre iocundantur, et tunc ducet te de paradiso bone conscientie cum tunica innocentie in palatium sponsi et sponse, et exuet tunica pellicea, id est pena mortalitatis, induet te tunica [illegible]

234

et amaritudo animi immoderata. qua iocunditas
spiritualis extinguitur. et quedam desperationis pre
cipitio mens in semet ipsa subvertitur.
Avaritia est proprie amor pecunie vel immo
deratus appetitus habendi plusquam opor
tet. Gula est immoderatus appetitus edendi.
Luxuria est concupiscentia experiende volup
tatis nimia. vel concupiscentie desiderium supra mo
dum vel contra rationem effervens. Horum

Serapio. vii. viciorum duo sunt carnalia. gula vi
delicet et luxuria. quia ad effectum non perveniunt
nisi actione carnali vel corporali. Cetera
vero spiritualia sunt. quia sine opere carnali
solo spiritu ad effectum ducuntur. De spiri
tualibus iterum unum solum naturale est
scilicet ira. Naturaliter enim sumus rationa
les. concupiscibiles. irascibiles. Cetera
vero extra naturam sunt omnia. carnalia
autem ambo naturalia sunt. quia naturaliter

hugo nobis insunt. Ista autem vii. vitia ideo prin
cipalia vel capitalia dicuntur. quia reliquorum
omnium caput sunt et principium. licet
horum viciorum radix et origo superbia sit.
Qualiter autem vitia supra memorata
cor nostrum quasi ex ratione pulsent.
breviter videamus. Contra. Superbia namque quasi
rationabiliter cor pungit. cum dicit. Certe
multos immo pene omnibus meliores
es. scientia. et divitiis. et honoribus.
Cunctos ergo despice. cunctis temetipsum
superiorem attende. Inanis quoque gloria
cor quasi ex ratione pulsat. cum dicit.
Debes maiora appetere. ut quo potestate
valueris multos excedere eorum valeas
pluribus prodesse. Invidia et cor pungit.
cum dicit. In quo illo vel illo minor
es. cur ergo superior vel equalis non es. Quanta
tu vales que ipsi non valent. Non est tibi aut
superiores vel equales esse non debent. Ira
non acrius cor pungit cum dicit. Que
erga te aguntur equanimiter ferri
non possunt. immo hec patienter tollerare

peccatum est. Quia si non eis cum magna exaspera
tione resistitur. contra te deinceps sine mensura
cumulatur. Accidia sive tristitia cor pun
git cum dicit. Quid habeas unde gaudeas.
quando tot mala de proximis portas. perpende
cum quo merore omnes intuendi sunt. qui
tanto contra te amaritudinis felle utuntur.
Avaritia subtiliter cor pulsat cum dicit. Valde
sine culpa est quod quedam habenda concupiscis.
quia non multiplicare appetis. sed egere perti
mescis. et quod male alius retinet ipse
melius expendis. Ventris quoque in
gluvies caute cor pungit. cum dicit. ad
esum deus munda omnia condidit. et qui satiari
non cibos respuit. in munere concesso contradicit.
Luxuria contra male cor pungit cum dicit.
Cur te in voluptate tua non dilatas. cum
quid te sequatur ignoras. acceptum tempus
in desideriis perdere non debes. quia quam citius pretere
at nescis. Si enim misceri. deus ho
minem in voluptate coitus nollet. in ipso
humani generis exordio masculum et fe
minam non fecisset. Contra hanc vitiorum pul
sationem et exhortationem Salomon in proverbiorum
libris loquitur dicens. Si te rogaverit ini
micus tuus voce magna ne consen
tias ei. Septem enim nequitie sunt in anima
eius. id est si superatus luxurie. vel castri
margie spiritus cepit tibi sua hu
miliatione blandiri. rogans quodam
modo ut aliquid relaxans accepto fer
vore impertiaris ei quod continentie modum
et mensuram iuste discretionis excedat.
ne resolvaris eius suggestione. per hoc
dicit spiritus ille quem viceras. evangelio.
revertar in domum meam unde exivi.
Et procedentes ex eo confestim. vii. spiritus vi
tiorum nequiores se erunt tibi acerbi
quam illa passio que in primordiis superata
fuerat. qui te mox ad deteriora pro
trahunt genera peccatorum. Unde subse
quenter in evangelio dominus ait. et fiunt

Quotiens propter verba Christi audis et amore eius a fornicatione abstines. elymosinam facis vel ieiu
nas. vel aliquam tribulationem patienter sustines. totiens de hoc fructu dulcissimo comedis. Scilicet
Stephanus. Laurentius. et alii sancti martyres pomum istum gustaverunt. et ideo dona terrena tam
senserunt. Quare ergo filii hominum talem pomum non gustant. quia serpens antiquus lignum
vetitum. scilicet mundum. et flatu suo multos corrumpit. Unde in apocalypsi dicitur. Exire draconis ex ore
velut fumus. fetor. et flamma. fumus excecans. fetor corrumpens. flamma accendens. Fumus
superbie. fetor luxurie. flamma avaritie. dicitur quod cete cum esuriunt os aperiunt. et quendam odorem
emittit. quem parvuli pisces odorantes delectantur. et quot in os ipsius defluunt devorantur.
Sic diabolus odore immo fetore superbie. luxurie. et avaritie ceterorumque viciorum omnes
peccatores trahit ad se. et in ventre inferni deglutit. Cum aliquis per suasionem
diaboli peccatum vetitum comedit. statim a visione dei sicut primi parentes expel
litur. et statim aperiuntur oculi eius. scilicet carnales. quia clausis oculis spiritualibus quibus cele
stia contemplantur. bestiales aperiuntur. immo homo in bestiam mutatur. quia dum plus//

novissima hominum illius peiora prioribus.
hec sunt .vii. demonia que de beata maria
magdalena a domino referuntur eiecta.
Precinge aures ut non audiant libidino
sa. contine oculos. ut non videant va
na et nociva. contine os ut non obscu
lentur pelle aliena. manum videlicet
sive os sive aliud quodlibet membrum.
contine manus ut non tractent inconcessa.
pudenda videlicet tua vel aliena. nec arridente impugnatoris
securitate. quia videris paulisper a car
nalibus desideriis factus quietior ad
plenam remissionem et perversitas gu
le vel luxurie concupiscentias revitaris.

de actualibus peccatis et differentia eorum

Consequenter de peccatis actualibus
agendum est. et primo de criminalibus. Cri
minalia dicuntur que lesionem magnam
inducunt vel turpitudinem ingerunt.
in quibus vel deus vel proximus offen
ditur multum. vel ipse qui facit macula
tur. Crimen est ut ait augustinus. quod est
dignum accusatione et dampnatione.
Talia sunt homicidia. adulteria.
periuria. furta. et que hiis similia ad
iungunt. vel continent in textis sicut
rapine. sacrilegia. incestus. et ce
tera talia. Ista enim non solum ani
mam maculant et occidunt separando
ipsam a deo qui est vera vita anime. sed
et corpus inducunt usque in reatum
pene temporalis mortis videlicet
vel mutilationis. Mortalia vero
animam maculant et occidunt quia
separant eam a deo. Sicut enim mors
corporis est separatio anime a corpore.
ita mors anime est separatio eiusdem
a deo vivo et vero. Sed mortalia
non obligant corpus pene temporali
nisi sint mortalia et criminalia. quia
omne criminale est mortale. sed non
omne mortale est criminale. sicut quibusdam placet.
Quidam tamen inter mortalia et criminalia nullam
videntur differentiam assignare. Mor
tale est peccatum quod propter hoc mortem eternam
incurrit. ut ait augustinus. Veniale vero
est quod hominem usque in reatum perpetue
mortis non gravat. verumtamen penam
meretur. sed facile indulgetur.
Venialia enim nec facile vitari
possunt. et aliquando non fiant. neque
multam turpitudinem. vel lesionem
magnam habent si fiant. ut sunt
ira levis. risus et huiusmodi que sine
deliberatione agentium contingunt
sive ex negligentia incaute. sive
ex infirmitate perpetrantur. et hec
animam maculant. sed nequaquam
ipsam occidunt. Mortalia vero sunt
omnia que ex deliberatione. vel delecta
tione diuturna vel consensu volun
tatis vel etiam actione fiunt contra legem
et precepta dei. Ut autem inter mor
talia et venialia melius differentiam
assignare possimus. duplex vis anime
consideranda est. sensualitas vide
licet et ratio. In sententiis. est enim
sensualitas quedam vis anime inferior.
ex qua est motus qui intenditur in corpo
ris sensus atque ad appetitus rerum
ad corpus pertinentium. Sensus autem
corporis .v. sunt. visus videlicet.
auditus. gustus. odoratus et tactus.
Ita sensus sunt porte mortis quando
extendunt ad appetitus rerum
illicitarum per sensualitatem. Unde david
ait. Qui exaltas me de portis
mortis. ut annuntiem omnes laudationes tuas in
portis filie syon. Ratio vero vis anime
est superior que ut ita dicamus duas
habet partes vel differentias. superio
rem scilicet et inferiorem. secundum supe
riorem superius conspiciendis vel contuendis.

plus diligit fenum quam carnes gallinarum. Sic plus lectum quam palatium. bonus diabolus sunt qui
plus diligunt fenum rerum temporalium scilicet pecuniam domos et delicias quam palatia
et divitias celi muros et atalia paradisi. de quibus dicitur tamen. ... in ecclesia
sunt. porcus diaboli est qui plus diligit lectum luxurie quam palatium glorie. Hii enim erunt fi
lii dei numquam contempta erunt donec visione patris in celo fruerentur

et venialem pecc. tertium est

dum in deum inhiat de divina substantia cogitans, vel interius celestia velut angelos considerat. hec appellatur sapientia. Secundum inferiorem vero ad temporalium dispositionem conspicit. dum intra interius de mundanis recte agendis pertractat. et hec appellatur scientia. Sensualitatem autem commune habemus cum bestiis quia ita vident, audiunt et olfaciunt sic et nos et melius et acutius. Nam melius nobis audent oculique certius. Ceteram vero singularem habet homo. quia solus discernit vi rationis inter bonum et malum. inter naturale calidum et frigidum humidum et siccum et cetera huiusmodi. Sciendum est autem quod talis est in unoquoque homine temptationis ordo et perversio qualis in parentibus primis processit. Ut enim serpens malum mulieri suasit in paradiso consensit. de viro suo dedit. Sicque consummatum est peccatum ita et nunc in nobis pro serpente est sensualis motus anime. pro muliere inferior pars rationis. pro viro superior rationis portio. atque inter hunc virum et hanc mulierem est velud quoddam spirituale coniugium. quo superior pars rationis debet dominari. inferior debet obedire. Ecce ex his intelligi potest qualiter in anima hominis existat ymago illius coniugii. et qualiter in singulis nostrum spiritualiter sit illa trinitas. scilicet vir et mulier serpens quos alii et nos appellamus suggestionem sive primus motus delectatio atque consensus. primus enim motus est in sensualitate delectatio in inferiori parte rationis consensus vero in superiori.

Nota quod sicut in primo peccato .iiii.or occurrerunt. scilicet serpens pomum ostendens. Eva pomum accipiens. Et Adam porrigens. Et Adam accipiens et comedens. ita est in quolibet peccato. istius spiritualis intellectus. Sit enim ibi serpens pomum ostendens. id est primo primus motus. carne titillante in delectationem erigens. et hic nullum peccatum nisi veniale. sed mortale. Secundo est ibi Eva accipiens. et de dulcedine pomi cogitans cupit comedere et ista est secundo primus motus. quia iam habet etiam in cogitatione delectabili cogitante. et talis motus semper est. ibi Adam pomum accipiens et illud manducans et hoc fit quando ratio sive consensus pomum porrectum ab Eva id est delectationem a carne exhibitam. manducat id est approbat et deliberato consentit. tunc semper talis consensus est peccatum mortale.

Que sint venialia peccata et que mortalia.

Que autem venialia sint cotidiana peccata sicut beatus Augustinus. Quotiens aliquis in cibo aut potu plus accepit quam necesse est ad minuta peccata noverit pertinere. quotiens plus loquitur quam oportet. plus tacet quam expedit. quotiens pauperem inportune petentem exasperat. quotiens cum sit corpore sanus aliis ieiunantibus prandere voluerit in sollempnibus id est ieiuniis aut sompno deditus tardius ad ecclesiam surgit. quotiens excepto filiorum desiderio uxorem suam cognovit. quotiens in carcere positos tardius requisivit. infirmos tardius visitavit. Si discordes ad concordiam revocare neglexerit. Si plus aut proximum aut uxorem aut filium aut servum exasperavit quam oporteret. Si amplius blanditus fuerit quam oportet. Si cui omnique maiori persone aut ex voluntate aut ex necessitate adulari voluit. Si pauperibus esurientibus nimium delicata vel sumptuosa convivia preparavit. Si se

[Left margin:] Sermo ad heremitas. Salva animam tuam. noli respicere post tergum. sed ascende in montem et salvare ibi. In veteri lege quando filii israel debebant ad bellum procedere sonabat tuba. ut ex sonitu tube quilibet se prepararet ad bellum et exhortaretur et [illegible] et [illegible] insurgeret contra inimicos. Sed nunc ut [illegible] fres et domini incepit tempus militie christiane. unde oportet christi milites ut monet apostolus abiicere opera tenebrarum et indui armis lucis. ut possint tela inimici ignea id est temptationes extinguere. et castrum mentis viriliter pugnando defendere. Unde debet sonare tuba id est predicatio

[Bottom margin:] vel exhortatorium sermonem ad hoc sermone cum divino diabolus impugnat. Qualiter autem hoc possit agi [illegible] per multa auctoritate que sumitur de genesi satis ostenditur imitare volentibus et iuxta verba angelorum ad lot. cum eum eduxerunt a sodomis. Sodoma est vita secularis in lascivis et conviviis et otiis [illegible] Hec fuit iniquitas sodome superbia. ecce amor proprie excellentie in hoc [illegible] Sic enim testatur ezechiel. [illegible] saturitas panis. ecce usus gule in superfluis conviviis. [illegible] ecce vacatio a bonis et casus in luxuriis [illegible] otiositas [illegible] multa mala docuit otiositas. et beatus benedictus otiositas inimica est anime. unde david ut legitur ii. Regum quando fuit otiosus in palatio laboravit ad [illegible] [illegible] sodoma erat verius moechus adulterium [illegible] mea [illegible] solitudine et altitudine montis significatur [illegible] confessionem a peccatis [illegible] .iiii.or que agere debet. scilicet animam salvare. quod fit quando ea per [illegible]

in eccl(esi)a aut ext(ra) eccl(esi)am fabulis otiosis. De q(ui)
b(us) in die iudicii ratio reddenda e(st). occupa
uit. Si du(m) incaute uiuamus a(d) s(ub)rep(ser)it.
(et) cu(m) hoc p(ro) aliqua necessitate i(m)ple(re) non
potuimus p(ro)uiuamus. Et sicut omni
facilitate uel temeritate maledicam(us).
na(m) si ex odio maledicamus mortale
e(st). qui(a) scriptu(m) e(st). neq(ue) maledici re
gnu(m) dei possidebu(n)t. Mortalia sunt
generalit(er) omnia uitia q(ue) sup(er)ius de
scripsimus. (et) omnia illa q(ue) ap(osto)l(u)s ad
galathas enumerat dicens. Mani
festa aut(em) sunt op(er)a carnis. q(ue) sunt
fornicatio. paulus. Inmunditia. s(cilicet) in
(con)tinentia p(er)tinens ad libidine(m) qu(o)cumq(ue)
modo fiat. Inpudicitia. s(cilicet) i(m)pudice ui
u(er)e. Luxuria. q(ue)libet sup(er)fluitas. ydolo(rum)
s(er)uitus. Veneficia. Inimicitie. P(er)se
uerantes contentiones i(n) l(i)b(ri)s. Emula
tiones q(uo)d duo ad ide(m) tendunt. Ire.
rixe. Dissensiones q(ua)n(do) p(ar)tes faciunt
in eccl(esi)a. Secte q(ue) grece dicu(n)t(ur) here
ses. Inuidie de alienis bonis. Homici
dia. Ebrietates assidue. Comessationes
sup(er)flue (et) his similia. q(ue) p(re)dico uob(is) sic(ut)
p(re)dixi. q(uonia)m q(ui) talia agunt regnu(m) dei
n(on) possidebunt. De huiusmodi (etiam) ad ephesi
os ait. fornicatio aut(em) omnis i(m)mun
ditia. aut auaritia. nec nominet(ur)
in uobis sic(ut) decet s(an)c(t)os. Aut turpi
tudo q(ue) e(st) in obsculis (et) amplexib(us) luxu
riosis aut stultiloq(ui)u(m). ut blanda (et)
libidinosa u(er)ba. Aut scurrilitas. i(d est) io
cularitas q(ue) ad re(m) n(on) p(er)tinet. i(d est) ad
utilitate(m). hoc e(ni)m scitote intelligen
tes omnis fornicator. aut i(m)mu(n)d(us)
aut auar(us). q(uo)d e(st) ydolo(rum) s(er)uitus. n(on) ha
bet hereditate(m) in regno xp(ist)i (et) dei. i(d est)
patris (et) filii (et) sp(iritu)s s(an)c(t)i. Hec aut(em) o(mn)ia
peccata tam uenialia q(uam) mortalia in
trib(us) generalib(us) peccatis (com)p(re)hendu(n)t(ur),
q(ui)b(us) humanu(m) subiacet genus. in
sententiis. Aut en(im) cogitatione
aut s(er)mone aut op(er)e peccamus
his aliquando (etiam) quartus additur mod(us)

s(cilicet) (con)suetudinis. q(uo)d in quatriduano lazaro
significatu(m) e(st). Quod aut(em) (et) p(ro) uenialib(us) s(i)t
satisfactio exhibenda. aug(ustinus) insinuat dice(n)s.
De cotidianis (et) leuib(us) breuib(us)q(ue) peccatis
sine q(ui)b(us) hec uita n(on) duc(itur). satisfacit d(omi)nica
or(ati)o. s(cilicet) pat(er) n(oste)r. cu(m) ieiunio aliquo.
(et) helymosinis. Sic tam(en) ut p(re)cedat
(con)tritio aliquantula. (et) addatur (con)fessio
generalis. uel (etiam) specialis si ad sit facultas.
P(ro) grauiorib(us) u(er)o (et) mortalib(us) peccatis.
hec (etiam) i(n) satisfactione adhibenda s(un)t
s(ed) multo uehementius atq(ue) districtius.
q(ui)a ut ait aug(ustinus). ad agenda(m) penitentia(m) Aug(ustinus)
non sufficit mores i(n) melius (com)mu
tare (et) a factis malis recede(re). n(is)i (et)
de his q(ue) facta s(un)t satisfaciat d(omi)no. p(er)
penitentie dolore(m). p(er) humilitatis
gemitu(m). p(er) (con)triti cordis sacrificiu(m)
cooperantib(us) holymosinis.

De sup(er)bia.

Quattuor sunt species sup(er)bie. P(ri)ma
e(st) cu(m) bonu(m) q(uo)d habet quis. sibi attribuit.
Secunda cu(m) credit a deo e(ss)e datu(m). s(ed) tamen p(ro)
suis meritis. Tertia cu(m) se iactat ha
be(re) q(uo)d n(on) habet. Quarta cu(m) ceteris de
spectis singulariter uult uideri. P(ro)p(ter) has
plures sup(er)bie species: ps(almist)a ait p(ro)ph(et)a.
Leua manus tuas in sup(er)bias eo(rum) i(n) fine(m).
Cu(m) en(im) singula uitia singula m(em)bra
possideant in q(ui)b(us) domicilia habent. hoc
solu(m) uitiu(m) in omni m(em)bro d(omi)natur.
hec sola om(n)ia hominis m(em)bra. sibi
uindicat sibiq(ue) se(cun)d(u)m recogita (et) tu(n)c
p(ri)mo sibi ip(s)i (con)sonat (et) (con)cordat. Est
sane sup(er)bia cordis (et) oculo(rum). oris. l(e)l. lin
gue. op(er)is (et) habitus. De sup(er)bia cordis
q(ue) intoxicat (et) pullulare facit alias
species sup(er)bie ut radix ait dauid.
D(omi)ne n(on) e(st) exaltatu(m) cor meu(m). De sup(er)
bia oculo(rum). neq(ue) elati sunt oculi mei.
Et salomon. Extollentia oculo(rum) ne de
deris michi. Et alibi. Ve q(ui) sapientes
estis in oculis uestris. (et) cora(m) uob(is)
met ip(s)is prudentes. De sup(er)bia oris
uel lingue q(ue) (et) iactantia d(icitu)r dicit ps(almista).

H

nititur emundare. oris e(st) (con)fessio sit ut paulus asserit ad salute(m). (et) hoc e(st) q(uo)d dicit. Jer(emias). Custodite
animas uestras (et) nolite portare onera pecc(at)i in die sabbati. i(d est) du(m) requiescere (et) peni
tere ab h(om)i(n)e peccati debetis. Sabbatu(m) en(im) q(ui)es int(er)p(re)tat(ur). (et) significat pace(m) pectoris que
habetur p(er) penitentia(m) q(ue) ducit ad pace(m) eternitatis. (et) ys(aias). Lauami(ni) mundi estote. auferte
malu(m) cogitationu(m) uestra(rum) ab oculis meis. (et) postergu(m) n(on) respice(re). hoc e(st) i(n) bonis p(er)seue
rare. (et) ad peccata n(on) redire. Caue(ndum) e(st) (et) n(on) homine(m) rationale(m) se e(ss)e demonstrat q(ui) postq(uam)
egit penitentia(m) p(er)mittit se relabi ad uitia (et) peccata p(re)terita. Vn(de) salomon. Sicut ca
nis q(ui) reuertitur ad uomitu(m) suu(m) sic q(ui) iterat stultitia(m) sua(m). i(d est) peccatu(m). (et) petrus.
canis reu(er)sus ad uomitu(m) (et) sus lota i(n) uolutabro luti. (et) d(omi)n(u)s. nemo mittens ma
nu(m) i(n) ar(atrum) (et) a(s)p(iciens) r(etro) a(ptus) e(st). hoc n(on) faciebat paulus q(ui) dicebat. posteriora obliuisce(n)s.

disperdat dominus universa labia dolosa, et lin
guam magniloquam. Et alibi. Nolite multi
plicare loqui sublimia gloriantes. Item posu
erunt in celo os suum, et lingua eorum tran
siuit in terra. De superbia oris dicitur. Non
habitabit in medio domus mee qui fa
cit superbiam. qui loquitur iniqua non dire
xit in conspectu oculorum meorum. De su
perbia habitus dicitur. Ecce qui mollibus ve
stiuntur in domibus regum sunt. ubi
superbia habundat. Oritur autem quan
doque superbia a dono fortune ut a di
uitiis quia saturitas panis et habun
dantia aque causa peccati sodomorum.
hic alias dicitur. Prodiit quasi ex adipe
iniquitas eorum. Et iterum. Adipem suum
concluserunt. os eorum locutum est superbiam. hic
paulus ad timotheum ait. Divitibus huius
seculi precipe non superbe sapere. neque
sperare in incerto divitiarum. sed in deo
vero. qui dat nobis omnia habunde
ad fruendum. Quandoque vero oritur a dono
nature ut scientie ingenii. in du
stria vocis delectabilis et huiusmodi.
Unde beatus benedictus rome uitans
monstrum superbie. cum in genio et scien
tia superare se uideret coetaneos suos
recessit prudenter nesciens et sapienter
indoctus. Quandoque a generis nobili
tate. Unde iudei domino dixerunt. Semen ha
brahe sumus. et nemini seruiuimus
umquam. Quandoque a pulcritudine. Unde
fastus inest pulcris. sequiturque superbia
formam. Quandoque a dono gratie. Unde
dicitur. Superbia natione celestis. su
blimium inhabitat mentes. Latitans
sub cinere et cilicio. sub ieiunio et ab
stinentia. sub tunica et maniata
folliculata. quia cum bene pugnaveris
cum cuncta subacta putabis. Que
magis infestat uincenda super
bia restat. Quando oritur a poten
tatibus et dignitatibus, scilicet. Unde beata
uirgo ait. Deposuit potentes. id est superbos

de sede. et exaltauit humiles. hic et dauid
ait. Retribuet habundanter facientibus
superbiam. quia potentes potenter tormenta
patientur. et fortioribus fortior instat
cruciatio. Superbia est uentus qui proicit
pulverem. id est peccatorem a facie terre.
id est a presentia stabilitatis eterne. Ad exclu
dendum ergo et conculcandum superbie pestem
iiii. sunt necessaria. ut scilicet iu
gi cogitatione meditemur quid fuimus.
quales sumus. quid futuri sumus. et quid
post hanc uitam passuri sumus. si in
superbia decesserimus. Cogitare ergo
debemus quid fuimus. cognoscentes
figmentum nostrum. recognoscentes quoniam
caro nostra sicut uestimentum ueterascet.
et quoniam uita nostra uapor est ad modicum
parens. Dauid enim dicit. homo uani
tati similis factus est. dies eius sicut
umbra pretereunt. In quibusdam enim mor
tua est infantia. in pluribusque perit pu
eritia. In nonnullis recessit ado
lescentia. Iuuentus quosdam reliquit.
Alios senectus cruciat. quibusdam senium
imminet et ut sepeliat. Ergo nos uelut
umbra sumus. nos actus turbine
fumus. Nos autem fenum primo caro
post cenum. hoc cogitabat ille qui dicebat.
Dies mei sicut umbra declinauerunt et
ego sicut fenum arui. Item. Cum rex cum leo
cum res ultima cinis. Unde superbis
ad terram terra redibis. Cogitare et debe
mus quales sumus. considerantes cum
timore multo quantitate. qualitate.
et circumstantias omnium peccatorum nostrorum
in loco in tempore in perseuerantia. in
uarietate persone in qualitate tem
ptationis. in ipsius uitii multiplici
exercitatione in quantitate in pugna
tionis. in preuentione temptationis
in augmento peccati secundum etatem et sapi
entiam et ordinem. Omnis est ista uarietas
diligenti studio et sedula cura considera
da est. et modis omnibus metuenda.

nota de superbia

ad anteriora me
extendo. In montem
ascende. id est ad contempla
tionem diuinam mente eleua
re. Sine dubio est
uita contemplatiua
melior quam actiua.
Unde maria optimam
partem elegit. Unde et
beatus benedictus
anachoretas id est heremi
tas prefert cenobitis.
Commendatur autem uita
heremitica a spiritu sancto
institutore. Unde ductus
est ihesus in desertum a spiritu
sancto. Sicut legitur de
baptista. A domino opera
tore. quia fuit in de
serto .xl. diebus et .xl. noctibus.
A uictoria de tempta
tore. Unde reliquit eum
diabolus. quia uiros
uere contemplantes et
se super terrena ele
uantes diabolus
ut dicit ieronimus
non potest aspicere. immo
sicut sol nubes et
tenebras effugat.
ita contemplantis sancta
tis diabolus effu
gatur. Ab angelo
uisitatore et ministratore. Unde accesserunt angeli et ministrabant ei. Sequitur et saluare ubi quod fit in sanctifica
tione et gratia ubi accepta licet quis mutet locum indeficienter retineatur. Unde Gregorius loquens de solle
nitate pascali ait. Et sic dies resurrectionis transiit. cuius in nobis sanctificatio non recedat.
Sed det ergo nobis dominus sic morte corporale et spirituale ascendere. et salubriter penitere. ut sanctifi
cati in tempore et resurgentes cum christo spiritualiter. de cetero in peccatis non moriamur. Christus
enim resurgens a mortuis iam non moritur ut dicit apostolus. et sic debet agere christianus. ut de
sanctificatione temporis. ad sanctificationem mereamur peruenire eternitatis quod nobis ...

hoc faciebat ille qui dicebat. Iniquitatem
meam ego cognosco. et peccatum meum coram
me est semper. et in alio psalmo. Cogitavi
inquid vias meas et converti pedes meos
in testimonia tua. Cogitare et considerare
debemus quid futuri sumus. Nimirum
post mortem vermis. post mortem
pulvis et cinis. Zacharia propheta. Tabescet
enim sicut propheta Zacharias ait. caro uniuscuiusque
stantis super pedes suos et ocu
li eius tabescent in foraminibus suis.
et lingua eorum tabescet in ore suo.
Sane quod sit carnis substantia testa
tur sepulcra. Gregorius. Quis est parentum.
quis amicorum fidelium quam libet dilec
ti sui tangere scaturientem vermibus
carnem potest. Cum ergo caro superbit. pen
setur quod sit exanimis et statim in
telligit quam sit vilis. Hoc humiliter
cogitabat ille qui dicebat. Putredini
dixi pater meus es. mater mea et so
ror mea vermibus. Postremo cogi
tandum est quid passuri sumus. si in super
bia decesserimus. Erit enim superbis inte
nebras exteriores missis fletus et stri
dor dentium. Nam cum eiecti fuerint a fa
cie domini et in inferiora terre introie
runt tradentur in manus gladii
id est pene eterne. partes vulpium id est de
monum erunt. tunc vadent et venient
super eos orribiles. et ad calorem ni
mium ibunt ab aquis nivium. Augustinus.
Ibi erit ululatus et lamentatio.
dolor et penitudo sine ullo reme
dio. Ibi erit nox sine die. amaritu
do sine dulcedine. obscuritas et te
nebre sine lumine. Ibi mors que
ritur et non invenitur. quia quibus in hoc seculo
vita offertur noluerunt accipere in infer
no querent mortem et non poterunt invenire.
Gregorius. Nam ibi est mors sine morte. finis
sine fine. defectus sine defectu. et
mors vivit. et finis semper incipit. et
deficere defectus nescit. Deus enim omnipo
tens et si semper sit misericors. ut pater mi
sericordiarum. tunc tamen iudex districtus
erit. cum vivos et mortuos iudicabit. quantum
ad quantitatem. quantum ad qualitatem. quantum
ad modum. quantum numerum. Quantum ad
quantitatem. quia et si relaxat debita quantitate
pene. secundum maiorem tamen culpam.
maior erit pena. Unde in apocalypsi legitur.
Quantum se exaltavit. et in deliciis fuit
tantum date ei tormentum et luctum. Hinc
in libro sapientie legitur. Iudicium durum
fiet his qui presunt. Quantum ad qualitatem.
quia peccatum in fetore luxurie punietur
in igne et sulphure. Unde pluit dominus
super sodomam sulphure et igne. et in
psalmo. Ignis sulphur et spiritus procellarum.
pars calicis id est pene eorum. Quantum modum
quia in hiis membris per que peccat homo et punietur.
Unde Ezechiel propheta ait. Descendunt in in
fernum cum membris suis. Unde et dives
magis puniebatur in lingua. Unde roga
bat abraam dicens. Mitte lazarum ut
intinguat extremum digiti sui in
aqua et refrigeret linguam meam. quia crucior
in hac flamma. Quantum ad numerum.
quia nullum malum impunitum. Unde dominus in
evangelio. Amen dico tibi non exies inde
donec reddas novissimum quadrantem.
Et iterum. Tradidit dominus eum neq.
tortoribus quoadusque redderet uni
versum debitum. Hec ergo sunt que meditari
debemus. si superbie vitium eradicare
et vere humilitatis hedificium in
nobis edificare optamus. habentes
semper precibus. quoniam qui se exaltat humili
abitur. et qui se humiliat exaltabitur. Contra
superbiam opponenda est humilitas que radix
est et custos omnium virtutum. Nam sicut de radice
superbie omnia vitia pullulant. ita de humi
litatis origine cunctarum procedit ger
minatio virtutum. Dicitur autem humilitas
quasi humi vilitas. Unde humilis humo
similis appellatur. Nam sicut humus in
ferius est elementum. ceteris omnibus tamen est

Nota de humilitate.

De superbia. Gregorius in moralibus liber xxiii. Quattuor
quippe sunt species quibus omnis tumor arro
gantium demonstratur. Prima est cum bo
num quod habet sibi attribuit. Secunda cum credit
a deo esse datum. sed tamen pro suis meritis. Ter
tia cum se iactat habere quod non habet. Quarta
cum ceteris despectis singulariter vult videri

237.

firmamentum seu fundamentum. sic et humilis se omnibus uiliorem deputat etiam quibus subsistendi materiam prestat. humus quoque quo crebrius calcibus premitur, eo calcantibus aptior inuenitur. Et dum ferramentis frequentius teritur, ad frugem copiosius fecundiusque preparatur. Ita et humilitas in tribulatione fertilior, in despectu gloriosior, in oppressionibus et contumeliis fit fructuosior. Hec cum omnibus sit scala salutis, ianua uite, initium sanctitatis, heremitis tamen potissimum necessaria est. Ut ubi artior uita est, humilior sit conscientia. Nam diabolus qui est rex super filios superbie, hiis amplius insidiatur, quos sibi magis esse contrarios intuetur. Quod esse illius electe sunt, et habet fiduciam quod influat iordanis in os eius, id est numerus sanctorum in hostes est. Non enim milites suos persequitur, sed a se discedentes impugnare conatur. Et quasi nequaquam solitarios aptius contemnit, nititur eos superbie iaculo insidiando uulnerare. Superbia est origine celestis, natione sublimis. sublimes et magnos durius temptat. Quid mirum si heremitas satagit monachos in heremo, qui prostrauit angelos in celo, hominem in paradiso. Eaque uirtute potissimum uincitur antiquus hostis in terris, qua ipse contempsit regnare in celis.

hic nota quod sunt uitia carnalia et spiritualia

Contra iram

Nunc de ira agendum. cuius spetiales tres esse docent. Est enim quedam ira que in animo nascitur, sed usque ad exteriorem iniuriam non producitur. hec est de qua dicitur. Qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. quia qui interius iram retinens concipit, etiam dampnationis iudicium non euadet. Est quoque alia ira que procedit usque in generales contumelias et ingerit [...], id est grauiori iudicio reus erit. Quando uero usque ad spiritales contumelias prorumpit, grauius fiet, de qua dicitur. Qui dixerit fratri suo fatue, reus erit gehenne ignis. quia quanto grauiores sunt contumelie, tanto ille qui contumelias ingerit grauiori subiacet pene. Sed ergo in animo oritur, statim retineretur, quia allidendi sunt paruuli ad petram antequam crescant. et sic irascendum est primis motibus ne per consensum contrahatur peccatum. et ita fiet quod hortatur apostolus. Sol non occidat super iracundiam uestram. id est cauete ne christus qui est sol iustitie subtrahat uobis radios gratie et misericordie sue propter iracundiam uestram.

Contra accidiam

Consequenter de accidia dicendum est. que tedium cordis uel animi uel pigritia seu etiam pusillanimitas appellari potest. Accidie autem genera duo sunt. unum quod ad sompnum perpetuat tediosos. aliud quod instabiles et inquietos reddit et fastidiosos. Quidam enim sunt qui cum librum acceperint ad legendum, uel cum alium legentem audierint siue in ecclesia siue alibi, uel cum psallere aut orare inceperint, statim arripiuntur a sompno. Cum uero ludicra uel ioculatoria seu etiam mundana audiunt uel [...], tunc firmiter uigilant et dormire non curant. Alii uero sunt pigri et desides qui cum legere inceperint, statim affecti tedio pusillanimes efficiuntur, adeo quod difficile et fere impossibile est uideri eis per manus habentes posse perlegere librum. Unde contingit ut quandoque curiositatem numerent folia uel quaterniones libri eiusdem, et quandoque totum librum magnitudine eius simul arbitrentur. Sic sunt de abstinentia, de ieiunio, de nocturnis uigiliis, et ceteris operibus bonis. Graue est accidiosis sedere in claustro, et esse in ecclesia usque ad finem officii, et sedere ad mensam usque in tempus refectionis aliorum fratrum. difficile sibi uidetur quod a maiore precipitur. Unde plerosque hodie habet accidia [...] et quos cum tristitia intuentur de seruitio claustrali et circueunt uagando per mundum. Accidia [...] luxurie. sunt pigritia maximum est peccatum. Ita ex pigritia et ociositate malum nascitur [...] desidiosus erat. Quod est per aliud unde poeta. Queritur egistus quare sit factus adulter. in promptu causa est, desidiosus erat. Cedit amor rebus, res age, tutus eris. dicitur. Otia si tollas, periere cupidinis arcus. [...] quod enim sunt qui licet sono uocis orent, legant aut psallent, corde tamen longe sunt [...] de agris, de uineis, de muris [...] et ferre uident. Cogitant enim de uanis et transitoriis [...] hac mentis uagatione euadere debemus. cogitare [...] uanitatibus ut [...] possimus [...] hac [...] laudantium ad conspectum [...] presentia domini et reputare nos esse in choro angelorum et sanctorum dominum laudantium [...] cum eis laudare in celis. [...] nostri ihesu christi [...]

Thema in pentecoste

De excelso misit ignem in ossibus meis et erudivit me. Dicit dominus in evangelio. Cum venerit paraclitus spiritus veritatis ille docebit vos omnem veritatem. Ut ergo veritatem divine scripture tam in sciendo quam in operando ab ipso spiritu sancto edoceamur, rogemus spiritum cuius adventum ad apostolos hodie celebramus, ut ipse in corda nostra advenire dignetur et nos docere que sunt necessaria ad salutem. Et sermonem dirigere ad honorem omnipotentis dei et ad salutem animarum nostrarum. Amen. De excelso etc. Hec verba sunt Jeremie prophete et est usus ecclesie. In quibus verbis v. notantur. Primo loco unde hodie venerit spiritus sanctus. Et hoc notatur ibi cum dicat de excelso. De celis enim venit id est de alta eminentia patris, a quo patre et filio eius procedit spiritus sanctus. Et dicitur pater vel filius celum quia divina eminentia et altitudo maiestatis inscrutabilis et investigabilis nobis est. De hoc celo dicitur in deuteronomio: quis ascendit in celum et deveniet eum, quasi dicat nullus. Et ab hoc celo venit spiritus sanctus, sicut dicit dominus in evangelio: cum venerit paraclitus quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis qui a patre procedit, ille testimonium perhibebit de me. Secundo in predicta auctoritate notatur a quo venerit et fuit missus, a deo patre. Ut sicut ipse deus pater filium suum miserat ad humanum genus redimendum, ita spiritum sanctum suum mitteret ad humanum genus consolandum et roborandum. Et hoc est quod dominus dicit apostolis suis in evangelio: ego rogabo patrem et alium paraclitum id est consolatorem dabit vobis. Tertio in prefata auctoritate notatur quis fuerit missus, quia spiritus sanctus, quod notatur cum dicit misit ignem. Nomine enim ignis spiritus sanctus intelligitur, quod deus est, ut dicit dominus in evangelio: spiritus est deus. Et ut dicitur in deuteronomio: deus noster

ignis consumens est. Et hac ratione dicitur spiritus sanctus ignis, quia ignis iiii habet facere: illuminare, accendere, purgare, perficere sive consolidare. Illuminat enim nos spiritus sanctus, unde ei cantamus in ymno: accende lumen sensibus. Et ad illuminandum nos cum accedit ad mentem, vii candelabra aurea de quibus dicitur in apocalypsi ibi ponit. Vii candelabra sunt vii eius dona spiritualia que enumerat Ysaias dicens: requiescet super eum spiritus domini etc. Iterum accendit mentem, unde dicitur in ymno: fons vivus ignis caritas. Fons quia extinguit sitim viciorum, ignis caritas quia mentem accendit ad amorem dei, et sic accendendo et comburendo purgat rubiginem peccatorum. Infundendo gratias et virtutes, unde hodie orat eum ecclesia in ymno dicens: Veni creator etc., et iterum in alleluia cantat: Veni sancte spiritus reple tuorum corda fidelium et tui amoris in eis ignem accende.

Quarto consolidat et perficit, sicut patet hodie in apostolis qui primo loco timidi stabant ianuis clausis. Sed mox ut spiritus sanctus in eos descendit in continenti fortes et stabiles facti et in fide roborati et consolidati tormenta que prius timebant gaudendo postmodum sustinebant. Unde in actibus apostolorum dicitur de eis: ibant gaudentes a conspectu concilii quoniam digni habiti sunt pro nomine Jhesu contumeliam pati. Quarto in predicta auctoritate notatur in quos fuit missus spiritus sanctus, quia in virtuosos et sanctos et ab omni carnalitate abstractos. Et notatur cum dicit in ossibus meis, non in carnibus. Et hoc est quod in responsorio dicitur: advenit ignis divinus non comburens sed illuminans, et invenit corda discipulorum munda et eis tribuit carismatum dona. Quinto in predicta auctoritate notatur ad quid fuit missus et nos docuit, quia propter tres speciales virtutes que sunt neces-

Docet nos dominus per ysaiam prophetam dicens: Fugite de medio babilonis … [illegible]

In resurrectione

Resurrexistis cum xpo que sursum sunt sapite non que super terram. Qui xpi resurrectione participare desiderat
ipsius passioni et morti nec non et sepulture conformari atque complantari probatur. Si enim ut ait apostolus simili
tudini mortis eius complantati fuerimus, simul et resurrectionis erimus. Si compatimur et congaudebimus.
Si commorimur et conregnabimus. Si fuerimus socii passionis erimus et consolationis.

Consepulti enim sumus cum
xpo per baptismum in mor
tem ut quomodo xpc
surrexit a mortuis
ita et nos in nouitate
uite ambule
mus. Hoc ideo dictum est
quia ad resurrectio
nis gloriam capere per
tingere crucis pe
ne et passionis
mortificatione
debet inmitari. ut
uetus homo noster simul
crucifigatur et destru
atur corpus peccati.
Per uetere hominem
imitatio ade et
concupiscentia
carnis intelligi
tur. Hic uetus homo
crucifigitur cum fi
xura clauorum sus
penditur. quando ab
operis effectu carna
lis concupiscentia
refrenatur quando
diuinis preceptis con
pungimur quasi spa
in gladio quasi cubi
di transfigitur. Spi
ua enim liba qua
si clauus sunt, sicut
scriptum est. Verba sa
pientum quasi sti
muli in altum de
fixi. Viuus est di
sermo et penetra
bilior omni gla
dio ancipiti ypa
gens quoque et me
dullarum discre
tor. Talibus clauis
tam penetrabilibus
diuinis ubi sic ue
tus homo crucifi
gitur concupi
scentia carnis
compescitur. corpus
peccati destruitur
ut ultra non seruiat peccato. Hanc crucifixionem saluator precepit dicens. Qui uult uenire post me
abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Hic sciendum est quia multi crucem portant sed
dominum non sequuntur. nec in ipsa crucifiguntur. Hic cyreneus ille qui crucem domini in angaria portauit
nequaquam dominum sequitur. nec in ea cruciferi meruit. Huic similes plurimi sunt qui crucem domini in angaria
portant. Crucem in angaria portare est. constrictionem corporis non intentione celestis premii. sed desiderio terrene glorie cum
appetitu terrenis commodi sustinere. non amore superne uite. sed desideria abnegare, et car
figi. Hic crucem post xpm portare est. ipsius amore illicita desideria abnegare, et car
nalem appetitum preceptis dei quasi in clauis transfigere. Quibus clauis manus et pedes et uni
uersa corporis membra in cruce suspenduntur, quando interiores affectus et exteriora

a predictis tribus. scilicet per ostensionem. Vnde spc
scus digitus dei appellatur. et hanc
ostensionem doctrinam intelligimus. quia
sicut cum alicui aliquid ostendere uolu
mus illud digito demonstramus ita per spi
ritum sanctum uelud per digitum. nos
docet que sunt necessaria ad salu
tem, et hoc est quod dicit iohes in canonica.
Vnctio .i. spus scus uos docebit de
omnibus. Iterum per distinctionem. que di
stinctio ad dona refertur. Veniens
enim spc scus. diuersa dona ecclesie dei
attulit. de quibus dicit beatus pa
ulus. Alii datur per spm sermo sa
pientie. Alii sermo sermo scientie se
cundum eundem spm. Alii gratia sani
tatum in eodem spu et cetera. Et post
hec autem omnia operatur unus atque
idem spc diuidens singulis prout
uult. Tertio ad ostendendum suam a
patre et a filio eternam processionem.
quia sicut digitus distinguitur a ma
nu et ab aliis digitis. ita spc scus
procedit a patre et filio et personaliter
distinguitur ab eisdem. Eruduit quidem
spc scus in suo aduentu ecclesiam
et quemlibet fidelem in quibus fructi
ficando possit placere altissimo
creatori. de quibus fructibus dicit
paulus ad galatas. fructus autem
spc sunt pax et cetera. Rogemus ergo ipsum
spm sanctum ut in nobis lumen sue gratie
dignetur accendere. nosque a peccato
rum sordibus expurgare. et sic in
uirtutibus consolidare, ut hoc i
gne .i. spu sco accensi, arden
ti caritate tendamus ad deum, et illud
premium mereamur. quod ipse s.
scus. qui summa bonitas est fidelibus pre
parauit. ad quod nos.

Thema sci iohis bapt.

De uentre matris mee uocauit me
dns nomine meo et posuit os meum
ut gladium acutum. et posuit me
quasi sagittam electam. In euangelio le
gitur de beato iohe, et sunt uerba angeli ad
zachariam patrem eius de eo. Ipse precedet an
te illum .i. ante ipsum in spu et uirtute he
lie: parare dno plebem perfectam. Hec
ideo diximus ut totis uiribus rogemus
ipsum dnm precursorem cuius natiuitatem ho
die celebramus. ut sicut ipse preuenit
faciem dni in carne uenientis ut pa
raret ei uiam ad corda fidelium ita precibus
suis ab ipso dno gratiam impetret qui in hoc
sermone nos preueniat et sequatur. ut
expulsis obstaculis uiciorum sermoni di
uino ad intima corda uia paretur.
Vt que hic dicentur. gratiosos nos fa
ciant deo. et proficiant ad salutem anima
rum nostrarum amen. De uentre et cetera. In hac
auctoritate que sumitur de ysaia. erga
beatum iohem cuius hodie solempnitatem cole
mus in cuius persona hec dicuntur .iiii.
connotantur. Primo sanctificatio eius in
utero. et hoc notatur cum dicit. de
uentre matris mee uocauit me
dns nomine meo, quod iohes est. et interpre
tatur gratia dei. quia in ipso materno ute
ro fuit beatus iohes dno gratiosus.
a peccato originali mundatus, et
sanctificatus. cui dicit dns per yeremiam.
Priusquam te formarem in utero noui te,
et antequam exires de uulua sanctifica
ui te. Et hec est ratio quare eius ho
die natiuitas celebratur. quia solum
illorum celebratur natiuitas temporalis.
qui in materno utero sunt sancti. Vt fuit
ipse dns ihc xpc et gloriosa beata uirgo
mater eius, et beatus bapt iohes. cuius

sanctificati sunt in ... materno utero

corporis membra a terrena dilectatione et operatione comprimunt. Hac crucifixione premissa mors continuo sequitur. Mors in sacra scriptura multis modis accipitur. Nam non solum pro morte carnis et anime ponitur, verum etiam pro vitiorum destructione invenitur. Secundum quod primus Adam peccato commisso gemine mortis penam incurrit. Una mors est carnis et anime separatio. Alia est beatitudinis atque divini amoris amissio. Nam sicut anima vita est carnis, sic amor dei vita est anime. Unde creator noster condolens genus humanum utriusque mortis interitu perire, novus Adam factus suscepit simplam mortem ut a dupla nos liberaret. Nam mortem anime non assumpsit, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius. Sed mortem carnis accepit, ut a gemina morte carnis et anime nos liberaret et absolveret. Ad hoc significandum per duas noctes et unum diem mortem detinere voluit. Due namque noctes mortis Christi humani generis, quod in tenebris erat, duas mortes significat, anime scilicet et corporis. Has Christus volens absolvere per duas noctes dignatus est more subiacere. Unde unus dies mortis Christi illius lucis que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum corporalem occasum significat.

Hic dies pro parte simplex est, quia mors Christi in solo corpore fuit. Est et alia mors, qua similitudini mortis illius complantamur, quam proponit apostolus dicens: Mortificate membra vestra que sunt super terram. Hac morte idem apostolus mortuus fuerat, cum dicebat: Vivo ego iam non ego, vivit vero in me Christus. Vivebat quidem non vivebat, quia concupiscentia carnis extinctus in solo Christi amore vivebat. Hic etiam cum Christo passus est. Taliter commortui debemus et cum eodem sepeliri, ut sicut cum ipso consepulti et commortui, ut cum eodem conresuscitati in novitate vite ambulemus. Humilitas est penitentie. Sicut enim qui monumento clauduntur ab humano aspectu subtracti vermibus quasi atque putredini sociantur, similiter qui fossa humilitatis et penitentie sepulcro voluit abscondi ab ostentatione humane laudis debent removeri et quasi vermes et cineres eorum reputatione estimari. Sic sepultus erat qui dicebat: Loquar ad dominum meum cum sim pulvis et cinis. Hac sepultura claudebat

nativitatis presentaliter celebratur. Et propheta dicitur in auctoritate premissa: De ventre matris mee vocavit me dominus nomine meo. Secundo in eadem parte auctoritatis notatur vita beati Iohannis que tota instituitur, ut dictum est, que pro sanctitate vite meruit sibi divinam gratiam augmentari. Qualis autem fuerit sanctissima vita eius in multis locis evangelice scripture testatur. Quia ab ipso puericie tempore ut vitaret lascivias seculares in desertis mansit, ut sua preciosa vita non macularet quam levi verbo. Et hoc est quod eidem cantatur in ymno: Antra deserti teneris sub annis civium turmas fugiens petisti, ne levi saltem maculare vitam famine posses. Iterum eius preciosa vita notatur in asperitate vestimentorum, qui in sanctificatum corpus asperis tegebat indumentis, ne per alicuius vestis mollitiem lasciviret. Unde in evangelio dicitur quod erat Iohannes vestitus de pilis camelorum et habebat zonam pelliceam circa lumbos. Et per eandem causam asperrimis et insipidis utebatur cibis et potibus. Unde ibidem dicitur: Erant autem esce eius locuste et mel silvestre. Locuste autem sunt quedam animalia in superficie quos nos vulgo grillos vocamus. Vel ut quidam volunt radices erant silvestres que hoc nomine vocabantur. Et bibebat de fluentis Iordanis. Et hec omnia dicuntur illi in ymno: Prebuit hirtum tegimen camelus, artubus sacris strophium bidentes, cui latex haustum sociata pastum mella locustis.

Tertio in predicta auctoritate notatur fervens predicatio eius cum dicitur: Et posuit os meum ut gladium acutum. Quia gladio predicationis sue percutiebat scelestos, ut Herodem cum dixit: Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Preterea cum tali gladio radebat rubigines peccatorum, cum publicanos et peccatores docet dicens: Neminem concutiatis neque calumpniam faciatis, et estote contenti stipendiis vestris. Quarto vero in predicta auctoritate notatur quod ipse fuit eximius propheta cum dicitur: Posuit me sicut sagittam electam. Quia inter alios electus fuit a domino penetrare corda infidelium iudeorum, ut eis illum presentem ostenderet quem alii prophete nuntiaverunt venturum, dicens: Ecce agnus dei, demonstrando illum digito. Ecce qui tollit peccata mundi. Et hac ratione dicitur propheta a domino et etiam plus quam propheta. Unde in ymno hodie canitur ecclesia: Ceteri tantum cecinere vatum corde presago iubar affuturum, tu quidem mundi scelus auferentem indice prodis. Nos ergo fratres mei karissimi beatum Iohannem baptistam in puritate vite et in bonum vitiorum et amore virtutum et in asperitate penitentie taliter imitari, ut cum eodem in celesti beatitudine possimus per Christo congaudere. Ad quod ipse ... Amen.

Thema omnium festivitatum sancte Marie

Ave Maria gratia plena dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui. Cum sic beatus Ieronimus attestatur: Sola mater dei super celos nitidior, angelis purior, altior omnium cre-

th. omnium festiv. s. marie

... putredini dixi pat meus es mat mea et s. m. u. Revera sepulcrum erat et humilitatis sepul... claudebatur qui putredinem appellabat patrem et matrem et sororem vocabat vermes. Cui concordat ... Ego autem sum vermis et non homo ... qui se sepelierunt, merito per loq. ... Et apostolus. Mortui estis et vita ... tales profecto ... resurrectionis ...

aturarum dignissima. humani generis re
stauratrix. Jdo de ea locuturus me non in
merito insufficientem cognosce possum. ut
laudes tante genitricis audeam predicare. Vnde
eius laudes meus attenuat potius quam expli
cat sermo cum quamlaudare ut sufficiat angeli
quoniam creature per dominum honorant. Aue maria
Ista proposita uerba angeli sunt salutantis be
atam mariam. nouo genere salutationis eo quod
ipsa noua uirgo in utero sanctificata existeret
et a deo dicta ut eius filium generaret.
Aue in quo angelus. et notandum quod hec dic
tio aue componitur ab a quod est sine et ue. Vnde
est aue quasi sine ue. Ve autem non est aliud
quam peccatum. per quod trahitur homo ad ue sempiternalis
gehenne. tali ue caruit maria quadru
pliciter. Quia in utero sanctificata fuit a peccato
originali mundata. Vnde ei dicit dominus
illud ieremie. Priusquam te formarem in
utero noui te. et antequam exires de uen
tre sanctificaui te. Quia fuit a spiritu sancto ne
posset concupiscere obumbrata. Vnde ipsa
creditur carnis motum nullomodo ha
buisse. Vnde in ea lex membrorum legi mentis
non repugnabat in aliquo. Quia ne posset
peccare actualiter mortaliter fuit a
domino confirmata. Quia ne posset peccare
et uenialiter fuit caritate ardentissi
me inflammata. Talem enim decebat esse
matrem domini. ut gestito esset purissima.
que auctorem conciperet puritatis.
Vel ut dicit sanctus. Angelus dixit ei aue.
id est sine ue. et hoc propter tres causas.
quia maledictiones eue in benedictionem sunt
mutate marie. Nam illa in dolore. et
corruptione peperit filios. hec in integri
tate et suauitate peperit saluatorem.
illa ante partum confracta. in partu po
derosa. in emissione filiorum dolorosa.
post partum infirma repta est. hec
autem in conceptione uirgo cum esset
gaudia leuis quod patet. quia cum festina
tione ascendit in montana. in par
tu suauiter gaudiosa. post partum sana.
et integra est repta. Vnde quia uirgo fuit ante
partum in partu. et post partum. ideo ei dicit
spiritus sanctus in canticis canticorum ortus con
clusus es soror mea sponsa. ortus con
clusus fons signatus quia eua superata est
a diabolo per superbiam. Sed econtrario hec
beatissima domina per humilitatem diabolum
superauit. Nam eua esse uoluit sicut dii, id est scire
bonum et malum sicut deus. Maria autem cum uo
caretur mater dei se ancillam commemora
uit dicens. ecce ancilla domini fiat mihi secundum
uerbum tuum. quia sic eua mundi mortem at
tulit. ita gloriosa maria concipiendo deum
et hominem toti humano generi uitam et
salutem donauit. Sed notandum quod quatuor.
festiuitates in anno secundum quatuor anni
tempora de beata uirgine celebrantur. et hoc
ea ratione ut homines qui ex quatuor elementis
constant. et per quatuor anni tempora usantur in
gratia continuam eius memoriam faciant.
ut eius semper possint meritis adiuuari.
Et quatuor eius sollempnitatibus quatuor bene
dictiones ab angelo ei nunciatas respo
dent. Nam festum natiuitatis eiusdem quod cele
bratur in autumno. respondet prima
benedictio. scilicet aue maria gratia plena. quia
in suo ortu ita fuit plena gratiis ut
supra est dictum. Secunda benedictio. scilicet
dominus tecum respondet secunde sollempnitati
que celebratur in uere. que dicitur festum an
nunciationis. quia tunc uere dominus fuit
cum ea. qui dicitur in omnibus creaturis. sed essen
tialiter presentialiter. et potentialiter. Alio
uero modo tunc fuit in uirgine. scilicet per assump
tam in maculatam carnem quam de ea accepit.
Tertia benedictio. tertie sollempnitati. con
petit. scilicet assumptioni. que celebratur in estate
que benedictio est hec. scilicet benedicta tu in mul
ieribus. quia tunc ipsa sola inter mulieres.
super choros angelorum meruit a
suo filio sublimari. et in sede eterni re
gni ab eodem domino collocari. ut de cetero
recte uocetur regina celorum. et domina
angelorum. Quarta benedictio. quarte so

lepturam petit. que celebratur in yeme.
que dicitur festum purificationis. que benedic
tio fuit hec. s. benedictus fructus ven
tris tui quia tunc ihesum benedictum fructum
ventris sui presentavit in templo quo
Symeon et anna et phila deum esse ho
minem prophetavit. Sed notandum quod dicitur
maris stella propter eximiam claritatem qua
refervimus cuius ardentem caritatem,
propter radiositatem qua referimus ad per
humano generi hutilitatem. Item propter du
catum ad portus tranquillitatis. Nam
ut dicunt astrologi et naute et verum
est quedam stella qualis in media ce
li manens. navigantibus portum
ignorantibus dum eam respiciunt et se
cuntur, portum indicat salutarem. Ma
re est hic mundus. de quo ps. hoc ma
re m. et c. Navigantes nos sumus.
navis corpus nostrum est in quo coti
die navigamus. Ancora stabili
tatum fidei est. Velum spes de cele
stibus. adamas i. calamita que na
vem dirigit ad stellam et attrahit
ferrum caritas est. que trahit pecca
tores ad deum et ipsos dirigit ut
beatam virginem in caritate arden
tissima imitantes. et sic eam se
quendo. per humilitatem et caritatis
ardorem. ad portum eterne beatitu
dinis pervenire mereamur.
ad quod. Amen. de iiiior virtutibus

Si homo vult bene conversari in medio prave et per
verse nationis. oportet quod habeat iusti
tiam. prudentiam. et temperantiam. iustitiam
ut reddat deo quod suum est. s. corpus et animam.
proximo suam [illegible] sibi discipli
nam et penitentie asperitatem. et hoc est quod
dicit micheas. Indicabo tibi o homo quid
sit bonum. aut quid dominus requirat a te. utique
facere iudicium. [illegible]
ad proximum. et solicitum te ambulare cum deo
tuo. quantum ad deum. Item oportet quod
addat prudentiam scilicet in precavendis
malis ut sciat sibi cavere a viciis et
peccatis. ne cadat in ipsis sicut equus
quibus non est intellectus. De hac dicit paulus.
prudentiam autem spiritus vita et pax.
Item oportet quod habeat temperantiam.
ut non ad superfluitatem utatur rebus
extra necessariis. et hec est modestia.
que omnibus virtutibus modicum imponit,
et hoc est quod dicit paulus. modestia vestra
nota sit omnibus hominibus. Item oportet
quod habeat fortitudinem ut possit ha
bere fortis in prosperis et adversis. ne
prospera eum allicient. nec adversa contur
bent. ad hoc amonebat dominus disci
pulos cum dicebat estote fortes in bello.
et pugnate cum antiquo serpente. Glosa.
quod quos non potest decipere per prospera [illegible]
dicitur paradisus. Theologice virtutes
sunt tres. s. fides. spes. et caritas.
Alie sunt cardinales. s. iustitia.
prudentia. temperantia. et fortitudo.

Thema in nativitate virginis et in annuntiatione

Egredietur virga de radice iesse. et flos
de radice eius ascendet. Ista verba sumun
tur de ysaia. in quibus commendatur tamen dominus. quam
gloriosa dei genitrix mater eius. Commenda
tur autem dei genitrix in ista auctorita
te a tribus. primo loco a rectitudine vite
regalis. quia non declinavit neque ad dex
tram neque ad sinistram. Iterum fuit vi
gilans in disciplina sui ipsius casti
gando corpus. et in virtute spiritus re
digendo. Iterum a contemplatione divi
na in qua assidua fuit unde optimam
partem dicitur elegisse. et hec tria
notantur in virga. Nam virga in se
recta ad superna tendit. et est abilis
ad verbera exhibenda. quod vero dicitur
esse de radice iesse. hoc est quia de proge
nie regali fuit. Iesse enim fuit
pater david regis. ex qua progenie
orta est gloriosa virgo maria. Flos
de hac virga ascendens. est christus de
ea sine concupiscentia. Sicut

tempe

for

In secunda [illegible] mortalitatis removentur [illegible]
[illegible]
stola [illegible] in corpore glorificato [illegible]
[illegible] fulgebunt [illegible] sicut sol [illegible] claritatis [illegible]
resurrectionis [illegible] ad primam resurrectionem [illegible]
nos [illegible] corporis glorificationem [illegible]
[illegible] mortificationem et [illegible]
te. [illegible] ad humani generis salutem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] amen.

Septem fuerunt dona excellentissima in virgine. scilicet spiritus sapientie et intellectus, consilii et fortitudinis, scientie et pietatis, et timoris domini. Unde dicitur Ave maria gratia plena. dominus tecum. uere plena. quia ceteris per partes hic autem uirtus totius gratie prestatur. unde et requieuit super eam spiritus sapientie et intellectus et cetera.

Ave maris stella dei mater alma atque semper uirgo felix celi porta. Ista est salutatio sancte marie matris domini et uocat eam stellam maris. quia sicut naviganti per mare aspiciunt stel las quarum rectum faciant iter. ita et nos qui sumus in mari. id est in hoc seculo. debemus flectere oculos ad stellam ma ris. id est ad sanctam ma riam. ut eripiat nos de mari. id est de iniquitatibus huius se culi. Ista etiam uocat beatam mariam stellam ad differentiam alia rum feminarum. quia alie femine conceperunt. non sine pecca to conceperunt. sicut dicit propheta. ecce in iniquitatibus conceptus sum. Sola beata maria concepit christum sine peccato. Alie fe mine uocantur uirgines ante co itum uiri. sola non beata uirgo maria uocatur semper uirgo. quia uirgo ante partum et in partu et post partum. Iterum uocat eam sanctam mariam beata porta celi. quia quando adam peccauit prop ter consensum uxoris sue eue. proiecti sunt ab illo para diso. et posuit deus ante paradisum cherubin et uersatilem gladium ad custodiam porte para disi. et ita factum est ut propter culpam eue. porta clauderetur paradisi usque dum christus nasceretur de uirgine. et donec mortuus est et resur rexit. iii. die. et tunc aperta est. sed quod dicit. porta. porta. paradisi [illegible] et patefacta est per mariam. uirginem. nullus audiuit quia nullus poterat intrare in pa radisum nisi per beatam ui rginem quam specialiter sanc tam et per n. i. ad deum

flos ex uirga procedens. super quem uero addi tur requiescet super eam. siue super eum. spiritus septiformis. hoc est quia plenitudo totius gratie. fuit in christo et in gloriosa uirgine matre eius. et hec septem dona possunt notari. in vii. locutionibus eius que in euangelio repe riuntur. Quarum prima fuit. quomodo fiet istud et cetera. et hic fuit spiritus sapi entie. In secunda locutione que fuit ecce ancilla domini. notatur donum timoris. In tertia quando sa lutauit helisabet notatur donum sci entie. in salutatione enim optime optanda. In quarta. scilicet locutione scilicet magnificat anima mea dominum per totum. notatur donum intellectus. quia intellexit dominum complevisse promis siones. unde in fine. sicut locutus est ad patres nostros et cetera. In v. locutione. fili quid fecisti nobis sic. notatur donum fortitudi nis. quia sic fuit ausa loqui ad fi lium. In sexta que fuit uinum non ha bent. notatur donum pietatis. quia cum pateret quod manducantes uino ca rebant. In vii. quando dixit mini stris quodcumque dixerit uobis facite. notat donum consilii quod dixit ministris quecumque dixerit uobis facite. per quod consuluit quod debeamus in omnibus suo filio obedire. Quare autem dica tur stella. et stella maris. has con sueuerunt doctores assignare ra tiones quia nocte peccatorum illu minat eos diuina gratia in plorando. unde ei cantat ecclesia monstra te esse matrem. Iterum dicitur stella maris. quia peccatoribus in hoc mari laborantibus ostendit por tum salutis. unde ei cantatur. Aue maris stella. et quia hec ostendit stella lapide mediante. signi ficatur quod hec potest beata uir go suo filio qui dicitur petra sedem

apta facientem. Iterum dicitur uirga propter tria que considerantur in uirga. In uirga enim attenditur rectitudo. et ipsa fuit rectissima que nec per dexteram prosperitatis nec per sinistram aduersitatis a recto potuit tra mite deuiare. Iterum uirga sub stentat. sic et ista fouet humi les et deuotos. Iterum uirga pungit et uerberat sic ista pigros et induuit scilicet confidentes. et hec notantur in istis deposuit potentes de sede. De infantia et pueri tia et etate reliqua. Inter infantiam et pueritiam et reliquas etates hoc differt. prima hominum etas infantia est. secunda pueritia. tertia adhole scentia. quarta iuuentus. quinta senec tus. sexta senium. due prime etates singulis annorum finiuntur ebdomadibus propter simplicem uitam. Infantia in septimo anno finitur. quarto decimo anno pueritia. deinde sequens ad holoscen tia. duabus constat ebdomadibus propter intellectum et rationem que duo ante duo, non dum etate in puerum et in paruulis. Hec etas a quinto decimo anno incipit usque ad xxviii. post hec succedens iuuentus [illegible] durat. post hec succedens iuuentus [illegible] ebdomadibus permanet. propter tria illa intellec tum et actionem corporis et uirtutem. Ista uirgo etas a uicesimo octauo anno exhortetur et quadragesimo nono consumitur [illegible] iuuentus partus deficiunt. Porro senectus. iiii. ebdomadibus complet propter accidentem in illis tribus animi et corporis grauitatem. Incipit enim hec etas a quinquagesimo anno et septuagesimo septimo ter minatur. Ultimum uero senium nullo certo annorum tempore diffinitur. sed solo nature fine concluditur. Inter senectutem autem et senium hoc differt. quod senectus est etas uergens a iu uentute in senium. Nec dum tamen decrepita. Senium uero est fessa atque ultima extrema etas et uita ultimam habens.

Inter rationale et rationabile hoc interest quod quidam sapiens dixit. Ratio nale est quod ratione utitur intellec tu ut est homo. Rationabile uero quod ratione dicitur ut factum est.

Infantia perficitur in capite vii. annorum. pueritia finitur ad xiiii. ad adolescentia usque ad xxviii. iuuentus usque ad xl viii. senectus usque ad septuagesimum vii. etas decrepita concluditur fine nature.

Consortium uidetur [illegible] quod ad [illegible] secunda que [illegible]

[illegible] innocentius [illegible] perturbare [illegible] manifeste [illegible] uere [illegible] societatis [illegible] pendere [illegible] penitentiam [illegible]

thema in festo sci michael

Factum est prelium in celo michael et angeli eius
p[re]li[a]b[antur] cum d[racone] et d[raco] pu[gnabat] et angeli eius et non valu-
erunt neque inventus est eorum locus amplius in celo.
Regnum dominum etc. factum est etc. Verba ista sumuntur
de .xii. c. apoc. in quibus ubi secundum quod moraliter
exponuntur .iiii. considerari possunt. primo
ponitur prelium et locus ubi factum est. ibi. factum est
prelium in celo. secundo ponitur occasio incitatius
istius prelii. ibi. et draco pugnabat et angeli
eius. quarto ponitur utilitas vite conse-
cutive ex isto prelio et refugio. ibi. et non
valuerunt neque locus inventus est amplius in
celo. In prima particula duo dicuntur scilicet
cuiusmodi prelium sit istud. et quod sit istud ce-
lum. per celum in hoc loco potest intelligi quilibet
fidelis. fidelis dico fide operante per dilectionem.
quod dicitur celum multis rationibus. celum lucidum
est in se. sic sancti viri lucidi sunt in se
per gratiam. Ioh. vi. speculum tuum fuit si-
plex [illegible] lu. est. Item celum luminosum
est quo ad terram. sic sancti viri quod ad infide-
les et malos fideles. ii. phy. inter quos
lucetis sicut lu. in mundo etc. Item celum
ordinatum est et bene dispositum. sic sancti
viri. i. cor. xiiii. omnia honeste et se-
cundum ordinem fiant in vobis. Item celum a terra de-
vatum est. sic sancti viri a terrenis et car-
nalitatibus per contemplationem. iii. phy. nostra
conversatio in celis est. Item celum ornatum est
stellis. sic sanctorum virtutibus. In isto celo
factum est prelium. tamen suggerente draco-
ne sicut patet in gen. ii. in primis paren-
tibus qualiter draco venit ad mulierem.
et incepit cum ea prelium dicens. quare pre-
cepit vobis deus etc. et ibi dicitur incepit
prelium et vicit prelium. et exinde corrupta
sunt et peccaverunt. et in ipsis omnes pecca-
vimus. sicut dicit apostolus. v. rom.
in quo omnes peccaverunt. et loquitur de adam. et
ex illo peccato corrupta est caro nostra. et
remansit quedam corruptio in carne
nostra que appellatur fomes. ex quo in carne
fovetur. que fomes licet minuatur per
baptismum et alia sacramenta ecclesiastica. non
tamen extinguitur. sed est sicut scintilla in pale-
is. ad hanc scintillam accedit draco. et tan-
tum sufflat quod accendit et fit magnus ignis.

Unde iob. alitus eius prunas ardere facit. que penitus
extinguerentur. facit draco. sicut si aliquis poneret
magnum carbonem sine igne in paleis. tota die
sufflaret numquam accenderetur. et sic confusus
discederet. Immittit ergo diabolus malas cogita-
tiones. non per modum ponendi sicut aliquis ponit
vinum in vitro. sed per modum consulendi. sive
suggerendi. quia representat anime ymagi-
nes rerum delectabilium dicens hoc bonum. hoc
delectabile. et tunc anima immittit sibi mala
voluntate. quod draco non potest immittere [illegible] et sic
mittit animam decipere. et alius modis quibus potest. quia
ut dicit eccl. multe sunt insidie dolosi. i.
diaboli. et apostolus. ii. cor. ii. non enim ignoro
ramus cogitationes eius. i. astutias eius.
q.d. quos non potest uno modo decipere. nititur
decipere alio modo. et sic pugnat draco contra angeli
eius. et de hoc prelio dicitur ephe. vi. non est nobis colluctatio
adversus carnem et sanguinem. supple
tantum. sed ad versus principes et potestates. ad
[illegible]. Pugnat ergo draco
carnem corruptam a fomite contra spiritum excitando.
qualiter caro pugnet contra spiritum sicut dicit apostolus.
v. gal. caro concupiscit adversus spiritum etc. tam
cum excitatur a dracone per suggestionem magis
contra spiritum exardescit. Unde valde dubium est istud
prelium et angelorum subsidio dignum. Unde michael
et an[geli] eius prel[iabantur] cum dracone. preliantur spiritus
ad iuvando. sanctas inspirationes ad cor nostrum
dirigendo. presertim per alios angelos. ipse est
est archangelus. i. princeps angelorum.
preliantur contra draconem malas suggestiones
a nobis expellendo. quia ut legitur in daniele.
et tradit ecclesia militans custodienda.
clamemus ergo ad eum. michael archangele
veni in adiutorium populo dei. veni de monum
veni in adiutorio [illegible] nostram illumi-
sidias restringendo. mentem nostram illumi-
nando. ut transitoria conculcemus.
et ad eterna totis viribus anhelemus. Et ut
possimus datis nobis archangelus sub celestis
ierarchie in custodem. scilicet prelatus in ecclesia
sicut enim beatus michael archangelus est
primus princeps angelorum. ita prelatus dicitur ar-
changelus. i. princeps angelorum. i. sacerdotum
et aliorum religiosorum. et quod tales appellentur
angeli. patet in primo malachias. ubi dicitur.
labia sacerdotum custodiunt etc. quia angelus domini
exercituum est. et i. cor. xi. dicitur quod mulier

\+ [illegible] tertio ponit refugium et sub- sidium contra istud prelium. ibi. michael et angeli eius p[re]l[iabantur] cu[m] d[racone]

241

fomes. i. corruptio carnis et est [illegible] remidere pecc[atum].

[illegible] a [illegible] ad [illegible] debet [illegible]

[illegible] tamen quod consentiente [illegible] in hoc accepit [illegible]

[illegible]

debet habere velatum caput propter angelos, id est sacerdotes. Sicut et angeli tria nobis faciunt. Quia pro nobis assistunt domino. Math. xviii. Angeli eorum semper vident faciem patris. Ministrant nobis. Ad Heb. i. Omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi. Custodiunt et nos. Ps. Angelis suis mandavit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis. Ita prelati debent domino assistere pro suis subditis exorando, sicut Moyses faciebat, Exo. xxxii. dicens: Domine, aut dimitte illis hanc noxam aut dele me de libro vite. Et apostolus ii. Cor. ultimo: Oramus deum ut nichil mali faciatis. Debent et ministrare scilicet alimenta eterna dispensando, sicut dicitur i. Pe. v. Pascite qui in vobis est gregem dei. Debent et custodire scilicet admonendo moribus, protegendo, ad similitudinem illius angeli de quo dicitur Ysa. ix. secundum antiquam translationem: Magni consilii angelus. Qui de se ipso dicit Io. xvii. Quos dedisti michi custodivi et nemo ex his periit nisi filius perditionis. Vel dicitur prelatus angelus, id est nuntius, quia debet subditis suis voluntatem domini nuntiare. Et sunt iiii^or que debet illis nuntiare, scilicet quid fugiendum, quia peccatum; quid timendum, quia deum; et ab hiis cessat primum, scilicet fugere peccatum. Unde timor domini expellit peccatum. Quid faciendum, quia bonum. Et hec est utilitas precedentis, scilicet timoris domini. Unde in Sap. Qui timet deum faciet bona. Quid appetendum, quia eterna, non temporalia. Sicut dicit apostolus: Que sursum sunt querite, non que super terram. Et iii. Phil. Unum autem, que quidem retro me sunt, scilicet temporalia obliviscens, que arbitror ut stercora, ad ea vero que priora sunt, scilicet eterna, extendens me ipsum, scilicet proficiendo de virtute in virtutem. Si et celum facti erimus elevati ad celestia sicut dictum est, tunc erit quod dicitur in iiii. parte premisse auctoritatis, scilicet: Et non valuerunt neque locus inventus est eorum amplius in celo, id est in homine celesti. Et non solum locus non est inventus sed nec tale temptare audent. Sicut dicit Origenes super Iosue: Puto autem quod sancti repugnantes adversus demones et vincentes minuant eorum exercitum, velud quam plurimos eorum interimat, nec ultra fas sit illi spiritui qui ab aliquo sancto caste et pudice vivendo victus est impugnare iterum alium hominem. Hoc intelligas de illo vitio de quo victus est. Et sic pugnando contra demones vincitur et celestis patria invenitur. Ad quam.

[illegible]

Angelus deputatur homini ad custodiam. Quantum in se est efficaciter custodit hominem. Quod vero homo non semper custoditur, hoc est ex culpa sua, quia non cooperatur angelo ad bonum. Angelus tamen facit totum quod in se est. Sicut bonus medicus vult istum egrotum salvum fieri. Sed si egrotus non audiente medico sumat contraria et moriatur, imputandum est ei, non medico. Ita angelus facit quod in se est ut iste salvus fiat, salva libertate arbitrii in qua homo est creatus. Angelus autem malus datur ad exercitium, ut homo cautior et humilior sit. Et sicut angelus bonus non potest custodire hominem nisi salva libertate arbitrii, ita malus non potest eum exercere nec precipitare nisi salva libertate arbitrii. Placet autem deo talis exercitatio, id est utilitas que potest provenire ex tali exercitatione. [illegible]

Angelus custodit

Angelus qui deputatus est homini ad custodiam numquam deserit ipsum, quamvis peccator sit semper auxiliatur si homo velit. Quandoque tamen deserit eum quo ad quid, scilicet exponendo ipsum temptationibus et tribulationibus ut resipiscat a peccatis et cogatur redire ad eum, sicut fecit de filio prodigo. Et sic intelliguntur omnes auctoritates que videntur dicere quod deserit hominem. Similiter angelus deputatus ad exercitium quandoque desinit hominem infestare, scilicet quando iam est puritatis, quia iam ascendit ad statum thronorum, quia per vigilem custodiam prudentie spiritus nullum motum illicitum in se subintrare permittit. Tunc diabolus quantum in se est semper paratus est ad exercitium, quia habet fiduciam quod influat Iordanis, id est perfectus, in os eius. Unde omnes auctoritates que videntur dicere quod semper impugnet debent referri ad statum ante plenam victoriam. De celo quod est triplex.

Triplex est celum. Aereum in quo aves volitant. Unde aves celi comederunt illud. Celum sidereum in quo stelle fixe sunt. Unde Gen. i. et posuit stellas in firmamento celi. Tertium est empyreum, et dicitur ab empyr quod est ignis, eo quod ibi in summo fervet amor caritatis, in quo angeli faciem ad faciem contemplantur et in isto creati fuerunt angeli.

Michi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri Ihesu Christi
per quem michi mundus crucifixus est et ego mundo. Ubi iste crucis
memoria fit nostre redemptionis, intuitu totius devotionis
augmentum et omnimode defensionis presidium. Ubi de
ea loquitur dominus, nos signo et protectione eius de-
votissime commendans, ut purificati ab omni labe et
turpitudine peccatorum aliquid possimus dicere
ad honorem sanctissimi ligni in quo ille qui pepen-
dit in eo, per quem sanctissime crucis sanctificatur et li-
gnum, et ad salutem et profectum animarum vestrarum.
Amen. Michi autem etc. Beatus Paulus apostolus loquens
Galathis sanctissimam crucem studuit commendare,
verba altissima proferendo dicens: Michi autem
etc. Sed circa sanctissimam crucem .iiii.or sunt nota-
da, quibus mediantibus in ea est precipue gloriandum.
Quorum primum est quia in ea redempti sumus de ma-
nu diaboli. Et hoc est quod dicit psalmista: Deus rex
noster ante secula operatus est salutem in medio terre. Quia in
medio terre ad litteram sancta crux fixa
fuit. Non solum sic dicit sancta et veritate in me-
dio mundi est, quod probatur per illud Ezechielis: Ecce i-
stam Ierusalem in medio gentium posui eam et in circui-
tu eius terras. Ibi ergo persolvit dominus pretium
nostre redemptionis pendens in cruce, precium san-
guinis effundendo et regnum diaboli destru-
endo et sibi infideles regnum accipiendo.
Et hoc est quod dicit psalmus: Dominus regnavit a ligno.
Secundo quare precipue gloriandum in cruce est quia eius
signo fugantur adversarie potestates. Quod si-
gnificatum fuit cum David cum baculo processit
contra Philisteum. Filisteorum sunt agmina demonum
[...]. David Christum significat qui cum baculo cru-
cis diabolum superavit [...] in heremo et
crucis affixa ut dicit apostolus. Et hoc est quod cantat
ecclesia: Ecce crucem domini, fugite partes adverse.
Vicit leo de tribu Iuda, radix David. Ter-
tio quare est gloriandum in cruce. Istud est quia
intuitu et signo crucis in contritio peccati salventur,
quod significatum fuit cum populus percussus a ser-
pentibus ignitis, respicientes serpentem in palo
pendentem, continue curabantur. Per illos qui a serpentibus
ignitis percussi sunt, qui a demonibus per sug-
gestiones et alia vitia vulnerantur. Non de-
mones dicuntur ignitis serpentes ab effectu,
quia peccatores ideo peccatis vulnerant ut
eos trahant ad incendium sempiternum. Sed si
sic percussi respexerit serpentem in palo, id est
in cruce pendentem, a morsibus demonum li-
berantur. Christus autem assimilatur serpen-
ti duabus rationibus. Prima per similitudinem:
quia sicut serpens ereus fuit elevatus in palo, ita
Christus qualis ereus fuit per summam patientiam.
Christus qualis [...] nec alius
in passionibus, nam es nec in lecto nec alius
in tribulationibus marcescit. Ita Christus a tribu-
lationibus non potuit superari. Et ipse exultat
in cruce factus est omnium salus. Unde Ysaias:
loquens de Christo dicit: Radix Iesse, qui stat
in signum populorum; ipsum gentes depre-
cabuntur. Alia autem ratione similatur
domini serpenti quia carnem nostram tene-
re passibilitatibus et miseriis. Hoc
natura passibilitatibus assumpsit. Et hoc est quod dicit Pau-
lus: Exinanivit semetipsum, formam
servi accipiens, in similitudine hominum
factus et habitu inventus ut homo.
Quartum quare est gloriandum in cruce
[...] est quia quedam [...] dedicata a deo
[...] diligentem in speciem
[...] capita virorum.

et hec sunt .vii. sanctissima ubi ab omni christiano usque memoria
da, que dominus in cruce protulit. Et hoc est quod dicitur in regum: Quod David sedens
in cathedra sapientissimus princeps David, et cetera. Dicta materia re-
ro retro in expositione quarti gradus et de .vii. lectionibus similiter.
Septima lectio fuit consummatum est. In quibus verbis destruitur luxuria. In sancta
monia enim et in castitate perficitur sive consummatur homo sanctus. Sola enim sanctimo-
nie castitas ad perfectionem angelicam hominem ducit. Et hoc est quod dicit dominus in
evangelio: In resurrectione non nubent neque nubentur, sed erunt similes
angelis dei. Quia omnimode casti et incorruptibiles sunt. Sic et per crucem
sanctis crucifigitur ei cum amarum ab eis reputatur. Unde dicitur in psalmo:
Sanctis [...]. Et sic student in lectionibus predictis di
[...] hac mare [...] et sic student in lectionibus predictis di-
abolum convincere [...] et pati cum Christo in cruce penitentie, ut post
sicut etiam gloriam invenire et memorantur illud scriptum in Luca: Quia
oportebat Christum pati prius et sic intrare in gloriam suam. Ad quam nos
perducat filius dei vivi qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat. Amen. De resurrectione.

Christus surrexit a mortuis primitie dormientium. Quoniam quidem per hominem
mors et per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes mori-
untur, ita et in Christo omnes vivificabuntur. De gloriosa resurrectione locutu-
ri, illo rogandus est qui est resurrectio et vita, ut dicit in Iohanne, ut
ipse per suam misericordiam det nobis a morte anime resurgere, ut per
ipsum ad eternitatem et vitam ad omnem beatitudi-
nem ipso faciente, quia in ea veritas et vita, adomine beatitudi-
ne resurgamus. Quod apostolus considerans quod sicut in Adam morte tra-
imus, ita per Christum mortis pericula evademus. Dicit: Christus sur-
rexit a mortuis etc. Notandum autem quod Adam in triplicem mortem
nos duxit, scilicet in mortem culpe, ut dicit apostolus: Omnes nascimur filii
ire. Item in mortem nature. Unde dominus in Genesi: In sudore vultus
tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram de qua
sumptus es, quia terra es et in terram ibis. Et psalmus: Quis est homo qui vivet et non
videbit mortem? Et Iob: Homo natus de muliere brevi vivens tem-
pore etc. Item induxit nos Adam in tertiam mortem, scilicet ignoran-
tie cecitatem. Unde dicebat Tobias: Nullum gaudium michi est qui in te-
nebris sedeo et lumen celi non video. Et psalmus dicebat: Lumen oculorum
meorum et ipsum non est mecum. Duo oculi sunt, cognitio et intellec-
tus, quia excecati sunt in peccato Ade. Unde dicit Ysaias: Palpavimus
sicut ceci. E contrario vero Christus resurgens triplicem vitam
nobis donavit. Quia contra mortem culpe donavit nobis vitam,
vivificati sumus gratia vivificationis et gratie. Unde Paulus:
Contra mortem nature donavit
nobis per gratiam prius. Contra mortem nature donavit [...]
etiam veram resurrectionem non solum in anima sed in carne,
quod ipse in Iohanne dicit: Ego sum resurrectio et vita. Qui cre-
dit in me, etsi mortuus fuerit, vivet. Contra cecitatem
ignorantie aperiendo predictos duos oculos excecatos
cognitionis sue. Unde ipse
contulit nobis lumen vite eterne, cognitionis, ut cognoscant te verum deum,
in Iohanne. Hec est autem vita eterna ut cognoscant te verum deum
et quem misisti Ihesum Christum. Et Paulus: Videmus nunc per spe-
culum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Et tunc co-
gnoscam sicut et cognitus sum. Et Iohannes in canonica: Quoniam videbimus eum sicuti
est, similes ei erimus. Dominus solvit compeditos, dominus illumi-
nat cecos. Hoc est: dominus solvit compeditos corruptionis cor-
poris destruendo; dominus illuminat cecos sua visione
beate anime conferendo. Notandum autem quod sicut patet
ex predictis anima tres dotes habebit, scilicet dilectionem dei,
cognitionem dei, fruitionem dei. Corpus vero [...]
dotibus decorabitur in gloriosa resurrectione, scilicet dote impassi-
bilitatis sive immortalitatis seu incorruptibilitatis. Resur-
get in incorruptione. Unde Paulus: Seminatur, id est sepelitur, in corruptione, resur-
get in incorruptione. Item decorabitur dote claritatis.
Quia ut dicit dominus: Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris. Unde Paulus:
Seminatur in ignobilitate, resurget in gloria claritatis.
Item decorabitur dote agilitatis, ut in momento pos-
sit se transferre quocumque voluit. Unde Paulus: Semi-
natur in infirmitate, resurget in virtute, scilicet agi-
litatis. Item decorabitur dote subtilitatis, id est sume maxime levitatis
dote subtilitatis, ita ut omnes muri de mundo corpo-
re glorificato non possent obsistere. Unde Paulus: Seminatur
corpus animale, resurget corpus spirituale, id est sub-
tilissime et quasi spiritualis nature. Et notandum quod
eandem gloriam in se una dispari sanctorum meritis poss-
idebunt, quia sic dicit Paulus: Alia est claritas solis.

alia claritas lune. alia claritas ſtellarum. ꝗa abundantius illa
poſſidebit ꝗ melius hic mandata dn̄i ꝯplebit. ⁊ magis
in caritate ardebit. hic tractandū ē ꝺ caritate
Rogemus ꝰ kmi dnm ihm xpm ꝺ quo dicit beatus. Gg. ꝗ
morte nr̄am moriendo ꝺſtruxit. ⁊ uitā reſurgendo repa
rauit. ut ipē ꝑ ſui iram det nob̄ ⁊ ſua mandata ꝯplē
⁊ i ſuo ſic amore caritate ⁊ dilectione ardē. ut ad
gloſam reſurrectionē quā ipē in quantū hō beatus ⁊
gloſus deus poſſidet mereamur feliciť ꝑuenire. am̄.

Thema commune ad reducendū ad memoriā paſſionē xpi. q̄ ꝯſti
due aī intiſ oculoſ affectuoſē reducē ꝺbemus. paulus.

Empti enī eſtiſ ꝑcio magno. ⁊c. ⁊ p. d. i. c. u. In iſtis u
bis duo facit aplus. quoꝝ primū ē retributio paſſionis xpi.
ad memoriā intiſ. cū ipā paſſio exordiū fuit nr̄e ſalu
tis. ⁊ ſignū eximie dilectionis dī erga nos. hic dn̄s dic
in iohē. Sic dſ dilexit mundū. ut filiū ſuū unige
nitū daret. ⁊ idē paulus dicit. ꝯmdat dſ caritatē ſua
in nob̄ q̄m filiū ſuū miſit ꝓpitiatorē ꝓ peccatis
nr̄is. Scdm ꝗ hic facit aplus ē qa oſtendit nobis quā
uicē ꝺbeam dn̄o reddē ꝺ tanto beneficio nob̄ collato.
primū enī notatur cū dicit. empti ē eſtiſ ꝑcio magno.
⁊c. Scdm notatur cū dicit. glificate ⁊ portate ⁊c.
dicit ꝰ empti. Et cū nos dic emptos. oſtendit nos na
tura ſuos alius. q̄ nos emit. Ita enī nos uendidēt ꝑ
peccatū in triplicē mortē ut i ſmone ſupius reſurrec
tionis dictū ē. q̄ incipit xpc ſurrex a mortuis. xpus uero
emit nos ad triplicē uitā ut ibidē dictū ē. Scd ex quo
empti ſumus. ei ſoli q̄ nos emit ſruire ꝺbemus. qa ut di
cit aug. tanti emit ut ſolus poſſideat. Ergo n̄ ꝺbe
mus exhibē mbra nr̄a arma iniqtatis peccato ul
diabolo. ſʒ potius arma iuſticie dō. ut ꝑ ipā mbra
humana fragilia. diabolus ꝯuincatur. dicit enī
paulus. infirma mūdi elegit deus ut fortia que
ꝗ ꝯfundat. Membra ē nr̄a tūc ſūt arma dia
boli. cū peccamus ꝑ ipā. tūc ſūt arma dī. cū uir
tutes opando. ꝑ carnē fragilē ſupatur diabolus.
Vidim ergo. qa empti ſumus. ſʒ conſiderandū ē quo
ꝑcio nos emit dſ nr̄. qa dicit paulus. ꝗ n̄ ualiꝰ
ꝑcio. ſʒ ꝑcio magno nos emit. hoc ꝑciū apte
petrus in canonica ſua cū dicit. n̄ corruptibilib;
auro ul argento redēpti eſtiſ. ſʒ ꝑcioſo ſanguine
agni incontaminati ⁊ i maculati xpi. n̄ enī po
tuit dari maius ꝑciū q̄ uita xpi de dicit i mor
tē ꝓ ſalute humani generis. un̄ ipē dicit i euāge
lio. maiorē dilectionē nemo habet ut aīmā
ſuā ponat quis ꝓ amicis ſuis. ⁊ ipē n̄ ſolū aīā
ſuā poſuit ꝓ amicis. ſʒ ē ꝓ inimicis. un̄ pau
lus cū inimici eēmus. reconciliati ſumus
ꝑ mortē filii eius. Iā ꝰ uidim ꝗ empti.
⁊ ꝗ ꝑcio empti. Nūc uidendū ē ꝗ uicē ꝺ
tanto beneficio dō reddē ꝺbeam. iuxta
illud pſ. qd retribuā dn̄o ꝓ omib; q̄ retribuit
michi. ⁊ qd ſit illud ꝗ ꝺbeamus re
tribuē oſtendit paulus. cū ait. glificate ⁊ por
tate dm̄ i corpore ueſtro. Sic glificat dm̄ ꝗ
bene uiuendo. bene docendo. bona exēpla ꝑbē
do. dm̄ gloſum oſtendit. ⁊ ab aliis glificari fac.
un̄ ipē in euāglio dicit. ſic luceat opa ueſtra
corā hominib; ut uideat opa ueſtra bona ⁊
glificet patrē urm̄ q̄ i celis ē. Sic ꝺbem dm̄ por
tare eius ugē memoriā i cor ꝺ habē aſſi
due. ut quilibet dicat cū paulo. m̄ uiuē xpc
ē ⁊ mori lucrū. Non ſolū autē ꝺbem eū
portare i mente ſʒ etiā i corpore. ut ſimi
litudinē crucis ⁊ paſſionis eius i nr̄is m̄
bris corporalib; habeam. un̄ paulus q̄ ſūt
xpi. carnē ſuā crucifixerūt cū uiciis ⁊ ꝯcu
piſcentiis. ꝺ hac materia require ut i capl̄o
ipmiſ. d. d. de. ibi. ꝯſſ. ꝺ hac gr̄ e. Si enī hac ſi
militudinē habuim mortis x. habebim cū
eo ⁊ glām reſurrectionis. ut dic aplus. Si ꝯ
plantati facti ſumus. ſimilitudini mor
tis eius. ſimul ⁊ reſurrectionis erim. ꝺ
q̄ nos. p. d. q. u. ⁊ r. am̄. ꝺ bonis que facit memoria paſſionis xpi i homine.
Dic paulus. Si ꝯpatimur ⁊ ꝯregnabim. un̄ notandū ꝗ cū
xpo ꝯregnare n̄ poterit xpianus n̄ paſſus fuit cū eodē.
un̄ ipē in euāglio. q̄ uult uenire ꝑ me ⁊c. patim autē
cū cruce penitentie ſubim. Copatim autē cū ꝺponē
tes ſupbiā ⁊ alia peccā eius paſſionē ad memoriā
reuocamus. Un̄ notanda ſūt bona q̄ memoria
paſſionis x fac in anima ſiue in homine. qa peccata peccā ꝺlet. ꝗ
figuratū fuit in exodo quo filii iſrl̄ pcuſſi a b
ignitis ſpentib; reſpicientes i ſpentē eneū i pa
lo poſitū ſanabant. Igniti ſpentes ꝺmones ⁊ pecca
filii iſrl̄ xpiani pcuſſiones ⁊ uenena i fuſa ⁊
peccā ⁊ opationes peccatoꝝ ſunt. ſ ſerpens i palo
xpc in cruce. aſpectus i ſpentē memoria paſſi
onis x. Sanatio uulnerum medela peccatoꝝ. ſ ſu
turis cautio. un̄ yſaias. Videbit i. intelliget oīs
caro. i. omis xpianus ſalutare dī. i. dnm ihm
xpm. q̄ interpretatur ſaluator. ꝗ ſalutē nr̄am opa
tus ē in cruce. Et ex hac uiſione iſtud eueniet
qa omis mons ⁊ collis. i. omis ſupbus ⁊ arro
gans humiliabit. ꝗſ enī hominū audita igno
minia paſſionis xpi ē auſus ſi ſane intelle
ē ſe ꝑ ſupbiā eleuare. cū ꝑ paſſionē x ſol obſcu
ratus ē ⁊ uelū templi ſciſſum. ⁊ monumenta
aperta ⁊ petre ſciſſe. Un̄ ille q̄ n̄ ꝯpungit ꝺ memoria
paſſionis xpi. durior ē lapide. ⁊ ultior fera.
Iterū in bonis opib; hominē animat ꝯ dirigit. Un̄
paulus aſpicientes in auctorē fidei ꝯ ſummatorē
ihm. ſic nob̄ omib; ſuſtinuit crucē. curram ad ꝓ
poſitū nob̄ certamē ⁊ glām etnā. ſic dictū ē ſic ꝓpa
timur efficaciť xpi paſſionē ad memoriā reduce
do. ad regnū ꝑueniem etnū cū xpo gaudendo.
ꝺ ſe dictū ē inteł
qa qd ꝺ xpo dicitur i euāglio luce. ꝯ ſe opꝫ intrare i
glām ſuā. Et ita opportet ꝗ ꝑ penitentiā. ſic oportebit xpm pati
xpianus. ⁊ ꝑ memoriā paſſionis xpi
tū dolendo. ⁊ ꝑ modū ꝑ ſempitna ꝑuenire
ꝯpatiendo ad beatitudinē ſempitnā.
xpianus.

Impugendi [illegible] et mundi nostri saluatoris. primum uidelicet quo modo conceptus fuit. Conceptus est de spiritu sancto. natus est de maria uirgine. Circumcisus octaua die. adoratus a magis in epiphania. positus apparentibus in ue... per puerorum interfectione. Sequitur beate marie purificatio. post pueri in templum oblatio. deinde cum esset .xii. annorum solus ... et eius in templo oblatio. De ipsis usque ad baptismum quod fecit. scriptum non inuenitur in sacra pagina. Baptizatus est ut latis. In deserto abiit. ibique a diabolo temptatus est. In nuptiis miraculo ... fulsit. discipulos elegit. cum quibus per tres annos et dimidium ... da uoluit ducere. passus est. tribus diebus in corde terre fuit. postmodum apud inferos fuit. tandem in celum ascendit. Iste est ordo uite conuersationis eius. et iste ordo instruit nos ad ... christi. hec omnia plena sunt celestibus sacramentis. Natiuitas eius sacramentum est nostre spiritualis natiuitatis. Cotidie concipitur et nascitur ihesus in animabus fidelium. per spem salutis. Vnde ait ... nisi ... Oportet uos nasci denuo. Conceptus est ihesus de spiritu sancto. natus de maria uirgine. habet patrem in celis matrem in terris. Similiter spiritualis noster concipitur de spiritu sancto. i. dono et gratia et forma iustitie et sanctitatis. et nascitur de uirgine sancta ecclesia. i. ministerio ecclesie. et habet patrem deum in celis. et matrem sanctam ecclesiam in terra. Due sunt natiuitates. una carnalis. et altera spiritualis. Secundum carnalem nascimur specialiter de adam. Secundum spiritualem spiritualiter renouamur in christo. Illa nascimur ad uetustatem. i. corruptionem. ista renascimur ad nouitatem. i. ad integritatem. Vnde dicitur adam uetustus. i. totus corruptus. Concupiuit in corde. Refert in opere. Christus dicitur nouus qui fuit integer in anima et in corpore. Quid est natus secundum adam suscipientes formam et similitudinem uetustatis. Renascimur secundum christum habentes formam iustitie et sanctitatis. Vnde dicitur induere nouum hominem. qui secundum deum creatus est et cetera. Sed non possumus induere nouum hominem. nisi prius exuamus ueterem. Vnde dicitur. Exuere ueterem hominem cum actibus suis. et in ... Quasi dicit. doctrina ... induere nouum. Veterem hominem exuere est. per carnis desideria uel concupiscentias ... et peccata ... diffluere. Nouum hominem induere est. iustitie et sanctitatis opera facere. Ecce talis conuersus et innouatus quasi recens puer. et noua creatura in mundo nascitur. licet enim innouetur spiritualis iter in anima. quantum ad reatum. tamen quasi fomes concupiscentiarum remanet. oportet ut circumcidatur. corde. Hinc autem circumcisionis spiritualis sacramentum est circumcisio carnis christi. est enim signaculum fidei nostre. per quam electorum corda purificantur. fides purgat corda teste apostolo. Si non quelibet fides. sed que per dilectionem operatur. fit circumcisio in illa pellicula superflua. et spiritualis circumcisio fit in illa superfluitate uitiorum temporalium. Remouetur ex toto pellicula superflua. per ... tota concupiscentia. et omnis superfluitas remouenda est de cordibus et membris electorum. ut omnia membra militent deo per arma iustitie. Iuxta illud. Sicut exhibuistis et cetera. Remouenda est terrenitas. et omnia immunda desideria. ut ... terrenum. nichilque carnale concupiscat. Iuxta illud. Vt abnegantes omnem impietatem et omnia secularia desideria. Sobrie et pie et iuste in hoc seculo uiuamus. Fit ista circumcisio octaua die. quia non ... Septem tantum dies sunt. quibus presens uita uoluitur. et ideo habet significare temporalitatem presentis uite. In his .vii. diebus non fit circumcisio. quamdiu enim ... carnis concupiscentias et circa temporalitate mundi non circumciditur. Circumciditur autem octaua die. Octaua dies significat resurrectionem. nec sine causa. duplex est circumcisio nostra. Circumcidimur in anima. in hac uita. circumcidemur in futuro. in corpore nostro. quia hec in ... possibilis. in possibilitate. i. quando tota corruptio carnis nec non anime remouebitur. ut ... corpus et animam similes et conformes simus ipsi christo. Interim autem in hac uita. i. renouamur in anima. et hec octaua die. et imponitur nobis nomen quod scribitur in libro uite. Iuxta illud. Gaudete et cetera. quia nomina uestra scripta sunt in celis. Et illud. Nouit dominus qui sunt eius. Reprobi uero sunt sine nomine quibus dicitur. Nescio uos. quasi dicat. sine nomine estis. et ideo non noui uos. i. non approbo uos. Vnde dicitur. quando circumcidimur. imponitur nobis nomen. quia in ipso ihesu christo in circumcisione impositum fuit nomen ... ihesus. quod interpretatur saluator. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. hec modo circumciditur. i. innouatur et purificatur spiritualis uir. et ita opus est ut appareat. et epiphania celebretur. et fiant. Ponendus enim super candelabrum in domo. ut appareat. et luceat omnibus qui in domo sunt. Iuxta illud. luceat lux uestra coram hominibus. quando fuerit uidelicet ... positus spiritualis uir super candelabrum ... et dixit. Ecce magi ecce peccatores quia se et alios ... quod uocatur oriens. Vnde uisitauit nos oriens ex alto. Veniunt dico cum muneribus. uidelicet cum auro. thure et mirra. Veniunt dico ad uirum spiritualem. et offerunt ei aurum. i. uenerantur in eo sapientiam quam bene per aurum intelligitur. Sicut aurum excellit metalla. ita cuncta superexcellit sapientia. Venerantur dico sapientiam non sapientiam huius mundi que stulta facta est ... illam que ... tu ... templo regere ...

Sequitur purificatio beate marie. que sacramentum uere spiritualis purificationis. Dicitur purificatio non quod aliquid inmundicie uel aliquas sordes habuit quando christum peperit. immo magis munda fuit. Sed uocatur purificatio more usualis locutionis. uidelicet secundum consuetudinem legis. per quam beata maria accepit puerum et oblatum. uidelicet par turturum. aut duos pullos columbarum. et optulit illum in templo. Quem symeon accipiens in ulnis suis benedicens dominum et ait. Nunc dimittis et cetera. hec omnia plena sunt sacramentis. Nam anima nostra purgata. et mundata per gratiam spiritus sancti est beata maria. que fouet puerum ihesum in se conceptum per conformitatem uite. Anima est sancta sedes dei dicitur. Sedes dei sancta est. quam deus gubernat et regit. hec enim anima portat ihesum ad templum per innocentiam. Sed sciendum est secundum augustinum tria esse in homine. spiritum. animam. corpus. Per hec tria notantur sensualitas. uoluntas et ratio. Cum una et eadem anima sit. dicitur habere duas uires. superiores et inferiores. Secundum superiorem dicitur ratio. secundum inferiorem sensualitas. Ipsa est per liberum arbitrium. i. per uoluntatem in medio est posita. Est enim maxima pugna inter sensualitatem et rationem. Sensualitas appetit dulcia et suauia. carnemque ministra. Ratio uero subleuat se ad contemplanda celestia. De hac pugna dicit apostolus. Caro enim concupiscit aduersus spiritum et cetera. Inter hec autem ita dissidentia ponitur uoluntas media. Voluntas semper quantum ad se libera est. quantum autem ad pugnam istam semper est circa concupiscentiam. aut enim consentit sensualitati quod appetit temporalia. et per iniustitiam corrumpitur. aut enim consentit rationi. et sic unitur per iustitiam. et tunc ipsa anima tota efficitur spiritualis. Et ita facta spiritualis accipit oblationem. uidelicet par turturum aut duos pullos columbarum. per turturem autem castitatem signat atque munditiam. per columbam uero innocentiam. hec autem innocentia consistit in duobus. in timore compunctionis. et amore creatoris. Sicut enim unus plangit et lacrimas fundit. pro compunctione peccati. et pro dilatione sui gaudii. plorat dico pro amaritudine sue peregrinationis. dum enim uiuit in corpore peregrinatur. et longinquus est a suo creatore. Hee autem lacrime uere oblationis. nec fuit pro ... compuncti in futuro remouebuntur in mercede retributionis. Vt illud. Absterget deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum. Cum talibus muneribus sancta anima puerum ihesum in templo presentat. Iste cum esset .xii. annorum. solus remansit in ierusalem. Cum autem eum quereret mater eius et ioseph inter cognatos et notos. et non inuenissent. reuersi sunt in ierusalem. et inuenerunt eum sedentem in medio doctorum et interrogantem eos de scientia legis. et mirabantur uniuersi super responsis eius. In hoc facto proprie docuit nos seruare humilitatem. Vt quanto quisque maior est tanto humiliet se in omnibus. et non dedignetur querere ueritatem a minoribus. hic nota de humilitate. Saluator noster multis modis operatus est salutem nostram. facto et exemplo. Erat enim deus in medio terre operans salutem omnium. Quod enim fecit. et quod dixit. totum ad humilitatem nostram factum est. Iuxta illud quecumque scripta sunt de eo. ad nostram doctrinam scripta sunt. Eruditio saluatoris in duobus consistit. in facto et exemplo. In facto. sic in natiuitate et circumcisione. et in aliis sic ... usque ad eius baptismum. In exemplo sic in baptismo. et in deserto. et in ceteris aliis usque ad eius ascensionem. In illis fecit ... nos quod esset faciendum. In illis quomodo. Nam illa sacramenta que nobis uoluit fuerunt ... corporales. Nam christo de spiritu sancto concepto. et de uirgine nato. tunc est natiuitas quasi nobis uox facta est dicens. Oportet nos nasci denuo. Et circumciso uelud nobis locutus est dicens. Oportet nos circumcidi. Ita in apparitione et purificatione sentiendum est. Dico oportet nasci denuo. Sed hec uox cum facta nichodemo. et quasi nichodemo querenti quomodo. Respondit. Ex aqua et spiritu sancto. Iuxta illud. Nisi quis renatus fuerit et cetera. Ex aqua. i. ex uirtute sacramenti. et spiritu sancto. i. ex gratia spiritus. Virtus sacramenti huius est mors christi. Ad hoc enim christus mortuus est ut nos redimeret. Sed hec redemptio fuit a ... et per se ... hominis. Erat tamen homo et deus. sed per quod homo meruit nostram redemptionem. et hoc sua morte. sed quod deus dedit gratiam efficaciam nostre redemptionis. i. remissionem peccati. habet enim sacramentum similitudinem cum rebus quarum est sacramentum. scilicet cum morte christi. et cum gratia remissionis. Sicut enim aqua lauat sordes exterius. ita spiritus sanctus per gratiam lauat interius. Sicut christus mortuus in triduano sepulcro sepelitur. ita homo mortuus in peccatis. trina mersione immergitur et sepelitur. Iuxta illud. Consepulti enim sumus et cetera. Ex aqua quoque et spiritu sancto homo renascitur. i. innocens efficitur. Hec autem natiuitas ... pectu illius natiuitatis de qua dicitur in euangelio. qui fuit heli et cetera. In qua natiuitate adam innocentiam habuit. quam in hobediendo et peccando amisit. ad ... recuperandam dei sacramentum baptismi in ecclesia constituit. Sed hec innocentia in duobus consistit. i. in uoluntate. et in effectu ... uoluntatis. uoluntas quidem libera est. et quantum ad hoc ... bona est. ... effectus non semper ordinatus. Vnde ad ... baptismum ... requiritur uoluntas baptizandi ... enim non baptizantur. nisi habeant uoluntatem baptizandi. In pueris uero pro uoluntate non mouentibus ... concupiscentia ... gratia abundat. que eos in baptismum ...

... dies resurrectionis. ... nulla die fit circumcisio nisi octaua die

243

ab originali peccato liberat. Iuxta illud. Beati quorum etc. Originali
peccatis parvuli obnoxii fuerunt. quia a radice corrupta .i. ab adam primo
parente [illegible] concupiscentiarum descendit. Iuxta illud. Ecce enim in iniquitatibus
conceptus sum etc. Sed hic talis baptizatus .i. novus factus est. Illud autem
dum baptizatur fit dum esse a deo. Circumcidere vos spiritualiter. q.d. dominus. deposu-
istis veterem hominem in baptismate per culpam. deponite eum per immunda
desideria. deponite spontaneam pellem. deponite immunditiam .i. extinguite
in vobis omnem luxuriam. Illis autem querentibus quomodo. [illegible]. veniendo
post me in desertum. Salvator noster mox ut baptizatus fuit statim desertum pet-
iit. ubi ieiunavit. oravit. vigilavit. multis modis carnem suam afflixit.
temptatorem et suum videlicet diabolum superavit. dando nobis exemplum. ut
similia faciamus. videlicet ut mundum relinquamus. tanquam desertum habeamus. ieiunan-
do. orando. vigilando. carnem nostram in vitiis et concupiscentiis mortifi-
cando. Quasi diceret dominus. Estote parati ad pugnam. quia vita hominis est temp-
tatio. vel militia super terram. Ad pugnam nos invitat dicens. Qui vult ve-
nire post me etc. Semet ipsum abneget. dum veterem hominem per penitentiam
expoliat. crucem baiulat. dum parvitatem a se in mundi desideria
amputat. Ad hoc nos invitat paulus dicens. Estote abnegantes impietatem et
secularia etc. Magna siquidem bellum in deserto huius mundi paratum est. fit nobis
pugna intus et foris. Intus propria concupiscentia. foris mundi ma-
litia. Unde paulus. foris pugne. intus timores. De interiori
pugna dicit paulus. Video aliam legem .i. concupiscentiam repugnantem
in membris meis. Et illud non quod volo hoc ago. sed quod odio illud opera-
tur in membris meis. Et illud ... quod volo hoc ago. sed quod odio illud opera-
et plura in huiusmodi. Adhuc vermem extinguendum. ... mec
paulus docet nos alibi dicens. Mortificate membra vestra etc. q.d.
Sicut exhibuistis membra vestra etc. ita nunc exhibete etc. ...
... in satisfactione .i. multorum circumcisione. hoc idem nobis ps.
... .i. circumcide linguam tuam a malo. Lingua
... dicens. prohibe .i. circumcide linguam tuam a malo. lingua
inquietum malum est. quod nemo domare potest. Est enim ignis parvus qui
magnam silvam incendit. Est enim gladius acutus. Unde in manibus linguae
vita et mors sunt. Sed silentium est custos et pax. hanc linguam circumci-
debat propheta dicens. Dixi custodiam vias meas etc. et illud. Obmu-
tui et silui a bonis. A bonis silere est. quando non est utile obaudi-
torum perfidiam. Et ita ceteros sensus circumcidant. Super hac circumcisi-
one fuit monasteria ut silentium teneatur. et ut visus a
temporalibus ... cludatur. et auditus retrahatur. et ut brevitate di-
... curiositate ductus. usque quaque vagabatur. In claustro
velud in deserto positus observatur. Sicut petrum cultri ... ar-
... fieri iubebat. quia omnia mundi cotemptentibus durescunt. Talis
... .i. concupiscentia extinguitur. Hinc vero ad
pugnam interiorem .i. concupiscentia extinguitur. ...
... pugna que foris fit .i. adversus mundum et principes eius
... Mundus est cornutus et habet enim in modum animalium
armaduram. Mundus est cornutus et habet ... in pugnat undique. Inferius
cornua. quibus ... vitam ... in pugnat undique. Inferius
cornua. A dextris sunt prospera. a sinistris adversa. Inferius
... caro est. A dextris sunt prospera tenebrarum. in pugnant. Ex
priori parte principes et potestates tenebrarum. propria delectat. adversa conturbat.
... concupiscit et appetit dulcia et suavia. ... collatio ad versus carnem.
... principes ut decipiant. Unde apostolus. Non est colluctatio adversus carnem ... iiii. cor-
... Simul sunt quatuor cornua. ... continentia. hu-
milia. et iiii. cornua mundi. Cornua sunt ista. Continentia. hu-
militas. patientia. Et vera obedientia. Quod predicit iiii. virtutibus
nota vetro. Talis recedendo et talis mundum et principes eius supe-
rando. ... Que est ista que ascendit per desertum. sobrie
... vivere me ... cum deo vivendo. Debemus quantum ad se. iuste quantum ad
... iuste et pie. cum deo vivendo. Debemus quantum ad se. Iustitia est cultus
proximi. Pietas quantum ad deum. Pietas est cultus dei. Iustitia est cultus
proximi. Sobrietas cultus hominis. Qui vere sobrie vivunt cum nichil
turpe. nichil inhonestum. nichil sine mensura faciunt. tempore comedunt.
tempore bibunt. tempore dormiunt. Sobrium honestum est ... faciunt. hanc
sobrietate ebriosi inveniet. sobrietate sua ... superfluitate turbabat.
... iuste vivit ... iustitia scribarum et phariseorum. ... dicit. ... si
... alii ... non ... ista que vis fieri tibi facias aliis. ... tempore. Unde
... necessitatibus ita subvenias aliis. hoc est diligere proximum. ... occidere occidet.
... habundavit ... iusti ... Ecce ut ... futurus ...
Ego autem dico vobis. qui dixerit racha. ... Ego dico vobis diligite
Iustitia ... diliges amicum ... Ego dico vobis diligite
inimicos ... Quod dilectio proximi ... vetro. Salvator noster
discipulos eleg-
... diabolo triumphato de deserto ascendit. discipulos eleg-
... filium dei predicavit. cum publicanis et peccatoribus manducavit dicens. Non
veni vocare iustos sed peccatores. Similiter ... qui in deserto huius mundi di-
abolum stravit. mundum superavit. non in absconso manendus est sed sup-
... in domo domini .i. ecclesia sublimandus est ... qui domo
... luminat. Iam talis secure cum publicanis et peccatoribus ... mandu-
care potest. De talibus dicit dominus. Vos estis sal terrae .i.
... Vos estis lux mundi. ... condicus est. quam ta-
... condimentum in sapidorum. talium sermo sale sapientiae conditus est. Unde bo-
ni ... spiritualia ... audientium dulcescat.
... in cordibus. Regnor
... In cordibus ... aspides surde ...
... in similitudinem serpentis. sic aspides incantatores.
... Obturat enim aures ... ne audiat ... venenosus serpens est.
volentes eos in cantare de sua salute. Aspis venenosus serpens est.
... Dicitur autem surdescere
... homine. Dicitur autem surdescere
qui ne incantatorem audiat ... unam aurem affigit
terrae ... alteram claudit cauda. Similiter repleti ... affigunt. alteram
... audiat. unam aurem in temporalibus affigunt.
claudit cauda .i. in spiritualibus diffidentia.
... cum amatoribus
... Cuius dominus mundi ... austera. ...
... est. Est enim anxia. ignominiosa. austera. ...
carnalibus. ignominiosa ... dura et austera ...
... quia in mundo
... omnia que in mundo sunt ... aut superbia
... aut est concupiscentia carnis aut concupiscentia oculorum aut superbia
vitae. ... tribus ... virtutes ...
... vetro.

Conversamini ad me etc. ad nos. ... tempus ... Redimite tempus
... moriendo. ... peccatores ... magna ...
... salvator dissimulat ... ad ...
tuos ... moriendo. ... Iuxta illud dicit propheta. ...
v. d. c. etc. Et illud. ignis succensus est ... usque ad ... duorumque ...
v. capitis. Fremens patiamini. ... Et hoc cum germine suo ...
... germine et prosapia estis per mendacium. patrem vestrum diabolum ...
... mendaces estis. ... hoc fide domini ...
... diabolo et populus eius. ... vos estis facti. ...
... modo fidem domini. ... filius hominis ...
... nusquam reperiet ...
... nos sustinet. tempus est ut veniat antichristus et ...
... sic fit finis. De quo dicit propheta finis venit finis venit. Venit ...
ad iudicium. ... Veniet cum ... veniet ...
... ad videndum eum ... Ignis in conspectu eius ardebit etc. et
alibi. Ignis precedet ante faciem eius. et inflammabit inimicos eius. ...
... veniet cum potestate magna. et magna ...
et stelle ... in conspectu eius. Tunc quod faciet miseri hom-
nes. ... iustus vix salvabitur. et impius etc. Paulus ...
... qui vermiculus quod faciet. Non pepercit deus proprio filio
suo. neque angelis qui ... creatura est excellentior creatura. ...
... Tunc ... terror et tremor erit. quando dicent montibus cadi-
te super nos ... Tunc plangent super se omnes tribus terre. Tunc matres
que genuerunt et ubera que suxerunt. Tunc celi revelabunt iniquitates
eorum. Iuxta illud. Ecce ... Tunc erit a porta
superiori luctus. ... clamor ... ululatus. a porta superiori
luctus. ... a porta infe-
riori ululatus et clamor. quando dicetur Ite maledicti etc. Veni-
te benedicti ... Tunc ...
... Quid ... ultra facere debui et non feci. ...
... vinea ... Quasi diceret ...
... ad mortem me humiliavi ...
... pro vobis sustinui. Adiuvamini me ipsum in morte
... ergo plus facere potui ... totum hoc ... pendunt
... repentina calamitas super venit. Sic
fiet generationi huic perverse. sicut factum est tempore Noe.
Quando homines plantabant. hedificabant. et ... venit dilu-
vium. et involvit omnes ... Sic subito ...
... dies domini veniet. De quo dicitur dies domini tanquam
fur etc. Et inter omnes creaturas preter homines qui ratio-
nales creature ... et ordine nature ...
... creatura ... dominum creatorem suum.
Non est ... ut hoc fugere
valeat. ... in hoc tempore ... corporis
membra ... concupiscentiis mortificat. ut ...
... occurrat. et ipsum ... ad ma-
ximum gaudium. ... bene veni-
... Unde beati mundo corde q.i. d. videbunt.
Notandum est quod crucifixio Christi ... redemptionem ...
... exemplum. Exemplum in obedientia. ut sicut fuit obediens
patri usque ad mortem. Unde non mea voluntas fiat pater sed tua. ita et ...
... mortem ... amore ... ad hobedientiam crucis petrum
... morte
... sextum diem. et sexta hora. et
sexta etate. ... adam peccavit. et sexta die
Christus crucifixus expiravit. Sexta hora adam cecidit. et vi. ho-
ra Christus in ligno pependit. Redemptionem nostram operatus est Christus
dando mortem. per mortem. Magno dei consilio factum est. ut fi-
lius hominis a peccatis suis sua morte redimeret. Erat enim
iustus et misericors. sicut est perfecte iustus. sic est perfecte
misericors. ... fecerant
adam ... dampnatione ... Sed ... salvatus
erat de eius reparatione. quia nec ille nec alius erat. quia
... Cum quasi filius dicit. Mitte me pater.
Ego ipse requiram oves meas. Ego pro illis satisfaciam. Ego
illorum in me suscipiam peccata. De quo ... mortem tempo-
ralem. ... morte eterna. quam adam promeruit. et ... hoc deus iu-
stus. et misericors claruit. Iustus in filio cui non pe-
percit. Misericors in adam. quia a ... pene ab-
solvit. Nec minus deus enim ... quam crudelis-
simam et turpissimam mortem. pro homine pertulit. et hoc to-
tum ... iudicio ...
... una
voce petierunt barrabam. ... vero pro barraba
... unius peccati ... erat.
... totius populi peccata in se suscepit. Et no-
tandum quod ... redemptionis. in Christo ...
... apud eum copiosa est nostra redemptio.
... hobedientia. ... obedien-
tia ... pedibus ...
... manibus ...
... et potatus
... fellis amaritudinis ...
a cretine aceti ...
...
dolor ... penetraverunt ...
... Com...
...

fuit. similitudo vite naturalis. spiritualis. Sunt enim iiii. mortes. Prima
[illegible] alis. 7 quarta eterna. Prima est qua anima solvitur a corpore. que est comu
nis omnibus. Secunda est peccatorum. qua in peccatis moriunt. Unde dicitur mors peccatorum
pessima. 7 illud veniet mors super illos. 7 cetera. Tertia mors uitiorum
qua qui moriuntur. i. a peccatis liberantur. De hac morte dicitur pretiosa
in conspectu domini mors sanctorum eius. In hac morte anima regitur a spiritu sancto. Iuxta
illud. quicumque spiritu dei aguntur. hii filii sunt dei. Quarta mors fiunt homines
sine malis coniungit eterna. Moritur christus in cruce. 7 ponitur in sepul
cro. ut quiescat. Iuxta illud caro mea requiescet in spe. Jacuit christus in se
pulcro per triduum. in figura temporum trium. s. ante legem. sub lege. 7
sub gratia. ut significaret se pro salute omnium. Et sepulcrum ad hibi
tis custodibus. 7 lapide ad hostium monumenti advoluto uidi munier
[illegible] habet enim anima resurrectionem hic per baptis
mum 7 penitentiam. in futuro autem habebit similiter resurrectionem
[illegible] resurrectio [illegible]
[illegible] corruptionis remotione. Quia et tres dies uita 7
moritur. ihesu. aliquantisper edocti estis. 7 qui non suffice audire de bo
nis. secundum ad illud. estote factores [illegible] digne penite
tie. faciete dignos fructus penitentie dum licet. 7 hortatur domino dicente. Ve
nit hora 7 nunc est [illegible]. Grauis sunt manus dei
ad puniendum nos. Pena quidem purgatorii ignis. omnes penas
temporales excedit. Ubi [illegible] non moritur uermis. Non expectemus pe
nitentiam agere. quando 7 de uerbis otiosis. cogemur rationem
reddere. quando cogitatio uniuscuiusque patebit. quando paulus ipse
timebit. quando tribulabitur fortis. quando uultus in uestigabitur
lucernis. quia nullius anima. nisi tamquam aurum mundissimum pur
gata fuit. in regnum celorum intrabit. | Accipe. [illegible]

§ An prosit animabus si mortuorum corpora sepelliantur in ecclesia.

§ Gregorius. lib. iiii. dial. Dum grauia peccata non deprimunt. hoc
prodest mortuis si in ecclesia sepelliantur. quod eorum proximi quotiens
ad eadem sacra conueniunt suorum quorum sepulcra aspiciunt re
cordantur. 7 pro eis domino preces fundunt. Nam quos peccata gra
uia deprimunt. non ad absolutionem. sed potius ad maioris dam
nationis cumulum eorum corpora in ecclesia ponuntur.

§ Quod non est curandum qua morte quis moriatur.

§ Aug. liber de ciuitate dei. § Non in quo multum curandum
est. quod nec idem sunt morituri quod accidat ut moriantur.
sed moriendo quo ire cogantur. § De eadem re | Idem
in eodem. Mala mors non est putanda quam bona
uita precessit. Neque enim facit malam mortem. nisi quod
sequitur mortem. § De eadem re | Idem de disciplina
christianorum | Noli timere. non potest male mori. qui
bene uixit. hoc tibi uidetur mala mors. na
ufragio perire. gladio percuti. a bestiis laniari.
Nonne istas mortes martires subierunt quo
rum natale celebramus. id age ut bonam uitam
habeas quecumque occasio fuit. ut exeas de hoc
corpore ad regnum christi. 7 ad beatitudinem.

§ Quod sic boni bonos in regno. ita mali malos in su
pliciis agnoscunt |

§ Gregorius. iiii. l. dial. cap. xxx. iiii. Boni bo
nos. 7 mali cognoscunt malos. Si enim abraham
lazarum minime recognouisset nequaquam ad di
uitem in tormentis positum de transacta eius contritione
loqueretur. dicens. quod mala recepisti in uita sua. 7 similiter ma
la. 7 cetera. | Quod unus est gehenne ignis. sed non unus modus
incendii. | Sicut in domo patris dei mansiones multe sunt
pro diuersitate uirtutis. sic dampnatos diuerso supplicio ge
henne ignibus subiciat dispensatio latius criminis. Quem
scilicet gehenna quamuis cunctis una sit. non tamen cunctos
una eademque qualitate succendit. Nam sicut uno sole omnes
tangimur nec sub eo tamen uno ordine estuamus. quia iuxta
qualitatem corporis sentitur 7 pondus doloris. 7 sic dam
natis una est gehenna que ethat. 7 tamen non omnes
una qualitate exurit. Quia quod hic agit dispar
ualitudo corporum. hoc illic agit diuersitas peccatorum.

§ Quod semper ardeat. pro gehenne incendio de [illegible]

§ Constat nimis 7 incunctanter uerum est quia sicut finis non est
gaudio bonorum. ita finis non est tormento impiorum. Unde ueri
tas in euangelio dicit. Ibunt hii in supplicium eternum. iusti
autem in uitam eternam. § Quod [illegible] de [illegible] laboribus [illegible]
[illegible] sunt facienda | Neque elemosina reputanda est
[illegible] pauperibus dispensatur quod ex inlicitis rebus accipit. quia [illegible]
in tentione male acquisit. ut bene dispensat. quatenus
potius quam [illegible] elemosina [illegible]
[illegible] receptores [illegible]
[illegible] 7 [illegible]
[illegible]

Ysidorus in summo bono lib. ii. cap. lxiiii. § De rapinis faciendis
elemosina facit. non est officium miserationis. sed emolumen
tum sceleris. Unde salomon. Qui offert ig[itur] sacrificium de rapina
pauperum. tamquam si quis uictimet filium in conspectu patris sui.
Qui iniuste tollit. iuste nunquam distribuit. § De numinatione.
§ Notandum quod in euangelio legitur. facite uobis amicos de
mamona. i. de diuitiis iniquitatis. Non dicto de diuitiis que
furto uel rapina uel aliquo modo illicite acquiruntur. sed
de hiis que licite habentur. Que ideo dicuntur diuitie ini
quitatis. quia plurique diuites sollicitudine acquirendi. ut ac
quirendi causa quod iniquitas sunt malum appellatur. a diuino
obsequio retardantur. Unde quod in malo acquisiuisti. in bonis
expende. | Quo ordine [illegible]anda elymosina. | Aug. in
enchiridion. Qui uult ordinate dare elymosinam.
a se ipso debet incipere. 7 eam sibi primum dare. Beda home
lia que fit in capite. Cum uenerit filius hominis in maie
state sua. Quicumque aliis misereri uult. necesse
est ut a se inchoet. 7 prius sibi misericors sit. Quia
recte aliis misereri non potest. nisi prius sibi mise
reatur. Unde filius miserere anime tue placens deo.
§ Nota quod dicit apostolus. maxime autem ad domesticos
fidei. Domestici fidei sunt qui eadem tibi religione co
niunguntur. que a consortio fraternitatis. peccata non
separant. | Quare ieiunium per iiii. tempora distinguitur. | Calixtus
papa. martir. xii. a petro beato epo. Ieiunium quod ter in anno
apud nos celebrari didicistis. conuenientius nunc per iiii. tempora fieri
decreuimus. ut sicut annus per iiii. uoluitur tempora. sic 7 nos quater
nun solempne. agamus ieiunium. per annum iiii. tempora. § Quare
sit ieiunandum in unoquoque tempore | Amelarius lib. ii. officiorum
cap. ii. § Quattuor temporibus annus uoluitur. uere. estate.
autumno. hieme. Hec autem iiii. tempora solent nos per de
lectamenta sua reuocare ab amore creatoris. Quare ie
iunandum est in unoquoque tempore ut castigentur iiii. elementa
quattuor temporibus annexa uincta ne surripiantur ad delec
tionem mundi. In uere quod est calidum 7 humidum. faciamus
unum ieiunium. ut elementum humoris. castigetur in nobis ne con
sentiat false pulcritudini ueris. que nascitur ex humore
7 calore. In estate que est sicca 7 calida. faciamus alterum ie
iunium. ut elementum caloris castigetur in nobis. ne consen
tiat incendio carnali. In autumno que est humidus 7 siccus
faciamus tertium ieiunium. ne aliquo languore animi areso
mus 7 defluamus. 7 inueniamur sine pinguedine [humidus] de
interno tabernaculo. In hieme que est frigida 7 humidus faciamus iiii.
ieiunium ne membra nostra fluxu eorumque luxu soluantur in comes
sationibus. 7 potibus. 7 per hoc negligentie amor dei. | Quare
iii. dies sunt in unoquoque iiii. temporum. Idem in eodem. | Iuxta
quoque ieiunio tres dies sunt. Quia unumquodque tempus
habet tres menses. 7 pro unoquoque mense singuli dies
ieiunio consecrantur. | Quare eadem ieiunia iiii.
7 vi. feria. 7 vii. feria celebrantur. Idem in eodem. In
iiii. 7 vi. 7 vii. feria eadem ieiunia celebrantur.
quia iiii. feria iudei consilium fecerunt ut occide
rent christum. In vi. eum occiderunt. In septima more
romanorum ieiunio concluditur propter tristitiam apostolorum
de morte christi. | Quibus mensibus 7 quibus [illegible] ebdomadibus
ieiunia. iiii. temporum constituantur. | Gregorius [illegible]
[illegible]
§ Constituimus ut iiii. tempora anni ab omnibus homi
nibus cum ieiunio obseruentur. i. martio ebdomada
prima. Iunio secunda. In septembri. iii. In decembri.
iiii. [illegible] plena [illegible]
diem. in feria iiii. 7 vi. 7 sabbato. ueniant omnes
ad ecclesiam. hora nona cum letaniis [illegible]
[illegible] solempnia. |
§ Iohannes Crisostomus super matheum. Voluntas [illegible]
muneratur non opus. quia uoluntas ex arbitrio [illegible]
procedit. opus autem per dei gratiam consummatur.

[illegible] ueditus [illegible]

Factum est prelium in celo etc. Apoc.

In principio mundi creavit deus duas rationabiles cre
aturas s. angelos et hominem. et inter angelos unus fuit
pulcher qui dictus fuit lucifer quia omnibus aliis videbatur
fare splendore. unde videns se tam pulcrum superbum in
corde suo dicens ascendam in celum. i. ad equalitatem
patris et ero etc. hoc videns michael in intelli
gentia sua quia sicut homines vident se oculis
sic angeli per intelligentiam repugnavit lucifero
sua voluntate nec fuit ibi aliud nisi volunta
rium et prevaluit michael sicut dicit in epistola sua
Michael interpretatur quis ut deus. quasi lucifero
talia cogitanti respondit et dicat tu lucifer im
mo nocifer maledicte dicis in corde tuo simi
lis ero altissimo in hoc consilium non veniat anima
mea. quis enim ut deus. quis enim in nubibus equabitur
domino etc. s. e. d. nullus vere non adequabitur ei to
pation ethiopia sicut dicit iob. topacion ethi
opia fuit lucifer. topacion autem ut dicit glosa omni
colore resplendet. erat igitur lucifer topa. quia
omnis lapis preciosus erat operimentum eius. sed de
lucido factus est tenebrosus. ideo dicitur de
thiopia quod interpretatur tenebre etc. Moraliter.
Est enim celum anima iusti. in qua cotidie committitur
bellum de hac. R. Est celum sancta anima habens solem
caritatem lunam fidem. Nam sicut autem claritas lu
ne non nisi a sole est. sic absque caritate fides me
ritoria non est. in hac cotidie bellum committitur quia
dicit apostolus semper pugna est in corpore nostro.
Michael prepositus paradisi est ratio que in anima
principatur. anima enim est dei sedes in qua
delectabiliter requiescit. deus huic paradiso posuit
prepositum suum. rationem ut custodiret eam. sine
consensu enim rationis nullus hostis potest ad
animam introire. est enim ratio prepositus pa
radisi. angeli sunt spiritualia desideria et affecti
ones sancte. hii sunt angeli ascendentes et de
scendentes in scala iacob. sancta enim meditati
onibus suis ascendunt usque ad celos et super celestibus
cogitando. et descendunt usque [illegible] abyssum. dum
ad se revertentes infirmitatem propriam reco
gnoscunt et de se humilia sentire coguntur.
Draco cum quo est pugnandum est voluntas propria.
que sola trahit homines ad infernum. quia sicut
dicit augustinus. tolle propriam voluntatem et infernus non erit.
istud venenum venenosum habet quilibet in cor
de suo. contra quem pugnare oportet. ipse enim pu
gnare contra nos non cessat. preciose seducens
et trahens animam ad peccandum. unde apostolus
attentos nos reddit contra eam. timeo ne sicut
serpens seduxit evam. ita seducat vos velut [illegible]
u. Si aliquis posset eicere draconem de domo sua
ita quod decetero non timeret eum nonne [illegible] faceret stul

tissimum haberet. utique hoc faciunt omnes clau
strales quos vos stultos reputatis. quicumque vo
tum obedientie promittit eicit draconem de
domo sua. quia omnino abrenuntiat proprie vo
luntati. Si enim contingat quod ab isto predone bello
magnum gaudium facerent inimici.
Si contingat domino annuente vincere
bellum magnum gaudium faciunt angeli
dei. lucas. maius gaudium etc. Vere cum
magna letitia dominus cum angelis anime
in die mortis de hoc prelio revertenti occur
rit. Unde tota die clamat ad nos de celis
dicens in canticis Veni de libano coroberis.
Consideratio igitur primi belli in quo tam terri
biliter lucifer est vulneratus et eiectus de em
pireo ad terram ultimam incutit nobis
spiritum timoris maxime contremiscendum. et
timere debemus in recordatione ipsius. Si enim
dominus tam nobilem creaturam pro unico peccato
superbie sic irreparabiliter condempnavit. non enim
legimus quod alias fornicationes vel ad ulte
rium fecerit. nec excusavit eum nobilitas
que solet superbia commutari quid erit de misero ho
mine qui ignobilis est pulvis et cinis qui
non tantum superbit. sed infinitas immunditi
as alias superaddit. si enim sic punita est in
in superbia in milite. multomagis punietur
in rustico. Consideratio secundi belli in
ducit spiritum discretionis. cum enim attendimus
quod claustrales tam prudenter accingunt
ad prelium contra carnem et propriam voluntatem. ad
inoperemur ut et nos similia faciamus
Ipsi enim luminaria sunt in firmamento
celi. i. sancte ecclesie ad quorum lumen ambula
re debemus. Rogemus igitur verum micha
elem ut custodiat nos et protegat nos in isto
bello. ut contra diabolum carnem mundum. et propriam
voluntatem pugnare possimus amen.

Tunc enim graviores temptationes demonum homines
sentiunt. quando aliquod bonum propositum inchoare volunt. Exodus.
[illegible]. quia tunc a pharaone durius sunt afflicti. quando
per moysen et aaron ad terram promissionis sunt vocati. contra cuius
iacula temptationum nos spiritualia arma sumere monet
ecclesiasticus dicens. Fili accedens ad servitutem dei etc. et ad
[illegible]. Induite vos armatura dei. ut possitis stare adversus
[illegible]. Nam si quereris quam
[illegible]. apostolus exponendo subiungit
sint necessaria. [illegible]. In omnibus sumentes
[illegible]
scutum fidei. in quo possitis omnia tela nequissimi
ignea extinguere. et galeam salutis assumite. et gladium spiritus
quod est verbum dei.

Nisi conversi fueritis et efficiamini et c.
Multa mala comminatur deus peccatoribus qui
nolunt converti [illegible] hic comminatur eis
quod intrabunt [illegible] regnum celorum. Unde nisi conversi
fueritis [illegible]. Gladio et arcu percu
tit. arcu [illegible] longe [illegible] homo. gladio
eos percutit homo dominus quos percutit dominus imp
senti pro peccatis suis. Arcu percutit eos quos
in iudicio eternaliter condempnabit. Sagitta vul
nerans mala erit vox illa. discedite a me.
Ideo necesse est cuilibet converti. et in conversione
perseverare quod non per hoc quod ait. nisi conversi. et
quod non sit conversio differenda dicitur in eccl. V.
ne tardes converti et c. ne differas. Indue
lorica si times bellum et subitum insultum
inimici. pulcre autem subiungit. et efficiamini
sicut parvuli. quia regnum celorum quamvis habeat la
titudinem magnam. tamen habet angustam por
tam. non capit grossos tumulosos. scilicet diletus in
crassatos de quibus incrassatus est dilectus
et recalcitratus et c. dila. nec altos per
superbiam. nec divitiarum sarcinulis ho
neratos. Ergo oportet te parvulum et tenuem et pau
perem ut sis habilis ad intrandum talis erat qui dice
bat. p. ix. xviij. ego sum vir pauper et tenuis. Unde tro
bat. Adolescentulus sum ego. vere dominus hic ait. Ni
si conversi. parvulus puer naturaliter humilis cum
filio regis cum filio pauperis comedere non dedignatur.
Item non curat unum et per modica replacatur. Item cito dat.
Item non sentit motus libidinis beneficio etatis ad iuvat.
Patres non est contentus. talis debet esse parvulus quia pater est re
gno dei. scilicet humilis. mansuetus. largus. castus et pauper.
Item parvulus eget custodia. et tales dominus custodit.
Item parvulus eget custodia et tales. ut ideo dicit nisi efficia
mini sicut parvuli. quia inipsum nullus senex poterit in
troire senex est qui in peccatis inveteratur. ben. psal.
Inveteravi inter omnes inimicos meos. Signa senectutis
sunt [illegible]. scilicet canicies capillorum. curvitas et rugatio fa
ciei. canicies ex frigiditate provenit. quia sanguis
intus refrigescit. canos ergo capillos habet in quo spiritualis
sanguis anime id est caritas qua vivit anima refrige
scit. et ideo capillos id est cogitationes habet albas id est pigri
tia frigescentes frigitus factum est quia labore penitentie la
ssatur dicit in corde suo. iam sufficit in ista penitentia qua
diu feci volo de cetero quiescere nec curo ascen
dere ad maiora [illegible] Unde dormitavit anima mea. cu
ius cogitationes [illegible] sunt frigida signum est quod
ad senectutem appropinquat [illegible] Unde ne proicias me in tempore

se. et c. curvatur [illegible] est curvatio mentis ad terrena
quem terrena diligit curvus incendit. Unde cuius facies
[illegible] qui autem celestia diligit rectus est. in cant. recti diligunt
te. Unde Recti diligunt te quia animi diliguntur se. Ruga
in facie duplicitas in intentione. In ps. ve duplici corde
et ling. e. d. u. due vie sunt exteriorem gloriam querere
et deo placere. quod esse et non potest. unde talibus ve. i. dampnatio.
In ruga sordes colliguntur eph. de ecclesia dicit. exhibebit sibi
gloriosam non habentem maculam neque rugam. sic intellige in
venies senem te cognoscas vehementer laborandum est ut
iuvenescas. potest enim homo cum sit senex iterato introire
in ventrem matris et renasci ut denuo parvulus fiat
venter matris ecclesie penitentia est. in hoc portat peccatores filios
suos donec eos in lucem ponat. hec est conversio de qua hic
ait dominus. nisi denuo conversi fueritis per conversionem enim iterum
iuvenescit. Renovabitur ut aquila iuventus tua et c. homo
penitens in quinque sensibus renovatur. velit deus quod sic
conversi quod ad vitam eternam perveniamus. amen.

Iocundus homo qui miseretur et commodat.

Beatus martinus et in eo quilibet iustus
triplici de causa dicitur homo. primo quia
mitis fuit. i. valde mansuetus. imita
tor illius qui dixit. discite a me. quia m.
et hu. c. homo enim ut dicit philosophus est
animal mansuetum de natura. [de hac
materia require in ann. [illegible]]
Et beatus martinus fuit mansuetus
de ~~[illegible]~~ quo legitur. nemo eum vidit
iratum. nemo ridentem. sciebat enim
quia ira viri iustitiam dei non operatur. ut dicit
Iacobus. et ideo non irascebatur. preterea non ride
bat quia memorabat illud salomonis.
risus dolore miscebitur. et extrema
gaudium luctus occupat. Item fuit humil
quia sic dicitur in legenda sua cum esset
miles. uno erat suo contentus. et
hoc est quod plures qui volunt habere copiam
servitorum. ut sic sint in voluptatibus
servantur. sed non ita beatus martinus
immo cum esset dominus versa vice
servo devotissime serviebat. ut ple
rumque ei et calciamenta detraheret.
et detracta tergeret. et cum cibum
una caperet. hic servus mi
nistraret. imitator domini qui
dixit. qui maior est vestrum sit
omnium servus et sicut minister et fi
lius hominis non venit ministrari
sed ministrare.

Confidentiale est quod pro clausis tam [illegible] [illegible]
masculis et femininis et [illegible] non debent
esse [illegible]. ita nunc facientis. Impe[illegible]
audies tales peccatores quosque [illegible]
discretionem [illegible] habens voluntatem [illegible]
[illegible] sic dum sibi accessit. similiter confite
autem se peccatorem et secundum qualitatem su
orum ~~peccatorum~~ attenuatus et quanto tempore red
[illegible] penitentie et [illegible] ex consilio qui venient sa
cerdotes [illegible] [illegible] [illegible]. Venient
ad ecclesiam mane. celebratis officiis. et tunc
potestis eos predicare et eos monere et facere eos
confiteri [illegible] et clericis [illegible] quo
possint sine absolutione. et sine receptione
[illegible] qui [illegible] in infirmitatibus et
tunc [illegible] absolutio

¶ Cathecuminus dicitur a [illegible]. a caritate enim catechumi[illegible]
[illegible] cognominati sunt a [illegible] [illegible]. Non [illegible]
[illegible] [illegible] quia non habet tantum. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] factum fuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] factus se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ille [illegible], a quo et [illegible]
¶ Catholicus universalis sive [illegible]
[illegible]. Nam [illegible] universale [illegible]
¶ Orthodoxus [illegible] [illegible]
[illegible] recte [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[library stamp]

cc. 245 modernamente numerate

29-7-1965 RA

... filius hominum. ... quia in ipso requiruntur ... ad rationale, concupiscibile et irascibile. et illud ...

... tie cum ... lus hominum supra est de libro sapientie.

... de adventu domini.

Emitte agnum domine dominatorem terre de petra deserti ad montem filie syon.

Cum sic sitis fratres karissimi, sancta mater ecclesia modo celebrat de adventu, quod est tempus renovationis eo quod dominus novus homo in mundum veniens, mundum a vetustate peccati clementissime liberavit, et totum humanum genus per virtutes et sacramenta que attulit renovavit. Et ad hoc significandum ecclesia in hoc tempore incipit libros a capite, ut significet quod per Christum qui est caput ecclesie et per adventum eius in carne sunt omnia innovata. Unde dicit in apocalipsi: ecce nova facio omnia. Et ideo dilectissimi, ut apostolus dicit, hora est iam nos de somno surgere peccati, ut abicientes opera tenebrarum et arma lucis induentes renovemur et nos spiritu mentis nostre induentes novum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et sanctitate et veritatis. Domino venienti sic cum sapientibus virginibus cum caritatis oleo et lumine fidei occurramus ut ab eodem sponso sanctarum animarum in eius nuptiis inducamur. Amen.

Emitte etc. In pagina divina adventus domini tres esse leguntur.
I. Primus in carne. Unde venit enim filius hominis querere et salvare
II. quod perierat. Secundus per gratiam in fideli... Unde ad eum veniemus
III. cum mansionem faciemus ...
ad iudicandum ... ecce ...

ad iudicium et omnes sancti eius cum eo. Debemus credere quod in primo adventu filius dei semet ipsum exinanivit, id est humiliavit formam servi accipiens, id est humanam carnem ex immaculata virgine maria, et propter salutem nostram in eadem carne suscepit passionem et mortem. Ex hac causa quia respexit solam utilitatem et salutem nostram, tenemur ei ad infinitas actiones gratiarum. Et debemus assidue cum supplicatione exorare ut tantum et tam gloriosum opus sue misericordie non sit nobis sine utilitate. Quia tamen erit nobis sine utilitate si non eum vestigia eius secuti fuerimus. Hunc primum adventum desideraverunt patres antiqui per quem sciebant suam et totius generis humani fieri redemptionem. Hoc desiderium habuit propheta David quando dicebat: Mitte manum tuam, id est filium tuum de alto, id est de celis; eripe me et libera me de aquis multis, id est de tribulationibus multis ... Et veniat super me misericordia tua domine et salutare tuum, id est Christus ... eloquium ... secundum promissiones tuas olim patribus factas. Hoc idem affectabat Salomon qui dicebat: Emitte domine sapientiam, id est filium de sede magnitudinis tue. Hoc idem affectabat Symeon ... quando dicebat: putas videbo, putas durabo, numquid inveniet me illa nativitas. Hoc desiderium insinuat ... insinuat dominus discipulis suis dicens: Multi prophete et reges voluerunt videre que vos videtis et non viderunt, et audire que

... nemo ... 96

Inscrip. Catal°. S.E.C. Q. II-25

Sermo S. P. Romualdi pag. XXXIIII

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE MSS